

გურამ
ფანჯიჭიძე

სპირალი

გურამ ფანჯიკიძე

სპირალი

პროლოგი

ოქტომბრის თბილი და მშვიდი საღამო იდგა. მზე ჯერ კიდევ არ ჩასულიყო. გაყვითლებული ფოთლები დროდადრო ოდნავ ირხეოდნენ. მხოლოდ მათ თითქმის შეუმჩნეველ მოძრაობაზე თუ მიხვდებოდა კაცი, საიდანაც ძალზე სუსტი ნიავი რომ ჰქროდა. ჰქროდა ხანგამოშვებით, საკმაოდ დიდი შუალედებით. თითქოს დედამიწა მშვიდად სუნთქავდა, ხოლო ნიავად გარდაქმნილი ამონასუნთქი გამვლელ-გამომვლელთ საამოდ ელამუნებოდა.

ნიავი იმდენად სუსტი იყო, ფოთლების მოძრაობაზე ვერავინ გაარკვევდა, საიდან უბერავდა, ფოთლები კი არ ირხეოდნენ, თითქმის უზარმაზარ ჭადრებს რაღაც ამოუცნობი სიამოვნებისაგან ტანში აჟრჟოლებდა.

აკადემიკოსი დავით გიორგაძე დილიდანვე შეიპყრო უცნაურმა გრძნობამ. თვითონვე უკვირდა თავის აღტკინება. დროდადრო ეჩვენებოდა, რომ რაღაც ამაღლებული გრძნობა ეუფლებოდა, დროდადრო კი სევდა შემოაწვებოდა, გული უმძიმდებოდა. საქმეს თავს ველარ აბამდა. ჩვეული სიდინჯე თითქოს გაჰქრობოდა. განკარგულებებსაც ნაჩქარევად იძლეოდა, საწერ მაგიდასთან ცმუკავდა. ტელეფონის ყურმილს ხელს დაავლებდა, მერეღა ახსენდებოდა, რომ მოფიქრებულად არ ჰქონდა, ვისთვის და რატომ უნდა დაერეკა.

„რა ამბავია ჩემს თავს? - უკვირდა მოხუც აკადემიკოსს და ცდილობდა გამოეცნო, სიამოვნებდა თუ აღიზიანებდა თავისი უცნაური ატაცებული განწყობილება. შემდეგ თითქმის მიხვდა, რაღაცის მოლოდინი დაეუფლა. ოღონდ ინტუიციით ვერ იგრძნო,

გულმა და გონებამ ვერ გამოიციწო, საწყენი ელოდა თუ გასახარელი.

ასტროფიზიკის კვლევითი ინსტიტუტიდან, ჩვეულებისამებრ, მარტო გამოვიდა. არ უყვარდა, როცა ვინმე დაემგზავრებოდა ან გამოაცილებდა. მანქანა შესასვლელთან ელოდა. ორმოციოდე წლის მაღალი, თხელი, ულვაშებიანი შოფერი გაზეთს კითხულობდა.

დავით გიორგაძემ უკანა კარი გამოაღო. შოფერმა გაზეთი უმაღვე დაკეცა, გვერდით სავარძელზე დადო და გასაღები გადაატრიალა.

მოხუცი მეცნიერი შეეცოცმანდა, მანქანაში ჩაჯდომა გადაიფიქრა, რატომღაც ფეხით გასეირნება მოუნდა. ზეცას ახედა, ღრუბლის ნაფლეთიც არსად ჩანდა. ჩამავალი მზის სხივებით ავსებული ზეცა ლურჯად ლივლივებდა.

- ფეხით წავალ! - თქვა უცებ დავითმა და მანქანის კარები მიაჯახუნა.

გაკვირვებულმა შოფერმა ძრავა გამორთო, მანქანის კარი გამოაღო, ცალი ფეხი ფილაქანზე გადმოდგა, წამოიმართა და დავით გიორგაძეს მანქანის ზემოდან გახედა. ისეთი გამომეტყველება ჰქონდა, თითქოს შეშფოთებული ეკითხებოდა, ხომ არაფერი მომხდარაო.

დეკემბერში ათი წელი უსრულდებოდა, რაც მასთან მუშაობდა. დავით გიორგაძის ხასიათსა და ჩვეულებებს კარგად იცნობდა. ისიც მშვენივრად იცოდა, მოხუცი მეცნიერი უზუსტესი მანქანასავით მოქმედებდა. მეცნიერის ყოველდღიური საქმიანობა თითქმის ერთხელ და სამუდამოდ იყო დაპროგრამებული.

ათი წლის მანძილზე გიორგაძეს არასდროს მოსვლია აზრად შინ ფეხით წასვლა.

შოფრის გაოცებული მზერა პასუხის ღირსად არ ჩათვალა (იქნებ ვერც შეამჩნია) და წასვლა გადაწყვიტა. ნაბიჯიც გადადგა,

მაგრამ, თითქოს რაღაც გაახსენდაო, უკან შემობრუნდა, მანქანის კარი ისევ გამოაღო და წიგნებით სავსე, საკმაოდ შელანძღული პორტფელი სავარძელზე ფრთხილად დადო.

- შინ მიიტანე. ჩვენებს უთხარი, რომ მალე მოვალ. ბევრი-ბევრი, ერთი საათი მოვანდომო სახლამდე მისვლას. - კარი ისევ მი-აჯახუნა და ნელი ნაბიჯით ქუჩას გაუყვა.

მძლოლმა ერთხანს გაოცებულმა უყურა დავით გიორგაძეს. მერე მანქანაში ჩაჯდა. გასაღების გადატრიალებას არ ჩქარობდა. ვინ იცის, იქნებ აკადემიკოსმა გადაწყვეტილება შეიცვალოსო.

ბოლოს მანქანა მაინც დაძრა, დავით გიორგაძეს ერთ წუთში წამოეწია, უმაღვე დაამუხრუჭა, ეუხერხულა უფროსისათვის გადაესწრო, საჭე მკვეთრად შემოატრიალა, მანქანა უკან შემოაბრუნა და ინსტიტუტის დირექტორის სახლისაკენ გაცილებით შორი გზით გაემართა.

აკადემიკოსი ფიქრმა გაიტაცა. ქუჩაში მოსიარულეთ ვერც კი ამჩნევდა. მისი ფიქრი და გონება კვლავ მეცნიერულ მუშაობასა და გადასაჭრელ პრობლემებს დასტრიალებდა. მერე, თითქოს ერთბაშად გამოერკვა, თავისი თავი დატუქსა, განა ახლა მეცნიერულ პრობლემაზე ფიქრის დროა? განა ფეხით იმიტომ არ წამოვდი, შემოდგომის ეს ლამაზი საღამო რომ შემეგრძნო და თვალისთვის წყალი დამელევიზინებინაო?! თავი ისე ენერგიულად გაიქნია, თითქოს ფიქრები წყლის წვეთებივით დაიბერტყა, და გაყვითლებულ ფოთლებს ახედა. სახეზე გაოცება დაეუფლა. ყვითელმა ფოთლებმა მიახვედრა, რომ წელიწადი ხელში შეუმჩნევლად შემოლევოდა.

უცებ დაღლილობა იგრძნო, მაღაზიის ვიტრინებისკენ გადაინაცვლა და კედელს მიეყრდნო. დაღლილობას მთლად ასაკს ვერ დააბრალებდა. სამოცდაათოთხმეტი წლის მეცნიერს ენერგია

როდი აკლდა, მაგრამ ბოლო წლებში ფეხით სიარული თითქმის აღარ უწევდა.

იდგა და გამვლელ-გამომვლელს აკვირდებოდა. ზოგნი გამალეხული მიიჩქაროდნენ, ზოგნი ნელა მიაბიჯებდნენ.

ახალგაზრდები უდარდელად, სიცილით და ხმამაღალი ლაპარაკით მიიზღაზნებოდნენ. გოგონებს ხელში ყვავილები ეჭირათ, ეტყობოდა, სტუდენტები იყვნენ. მზეზე გარუჯული, დაკუნთული ბიჭები ჯიშინი ცხენებივით ჭიხვინებდნენ.

„თურმე როგორი მაღალი და ლამაზი თაობა მოდის, - გაოცდა დავით გიორგაძე, - როგორი ჩაცმულები არიან, უდარდელები და ხალისით საესენი“.

თავისი სტუდენტობა გაახსენდა. უნებურად შეეცადა წარმოედგინა გაცვეთილშარვლიანი და იდაყვებში გამომდნარპერანგიანი, მაღალი, ავადმყოფივით გამხდარი და ყვრიმალეგამოვარდნილი სტუდენტი დავით გიორგაძე.

მანქანების მუხრუჭის ხმა ყოველთვის აღიზიანებდა. თვითონვე გაოცდა, ახლა რა სიამოვნებით მისჩერებოდა ფერად-ფერად გაკრიალებულ მანქანებს. თითქოს ისინიც ცოცხალი არსებანი იყვნენ, ქუჩაში მოსიარულეთა ხალისიან განწყობილებას რომ აძლიერებდნენ, რიტმსა და ფერადოვნებას რომ მატებდნენ.

ადამიანებისათვის ჩვეულებრივი და მომაბეზრებელი ყოველდღიური სურათი რაღაც ჯადოსნური სამყაროსავით გადაიშალა მოხუცი აკადემიკოსის წინაშე. ქუჩაში ერთმანეთის საწინააღმდეგოდ ლითონის ორი ფერადი მდინარე მიემართებოდა. რკინის მდინარეების აქეთ-იქეთ კი ნაირფერებში გამოწყობილი ადამიანების მძლავრი ნაკადიც მიედინებოდა. ეს ორი ურთიერთსაწინააღმდეგო მდინარეა ხელს სრულებითაც არ უშლიდა მოძრაობას. წითელი, ყვითელი, მწვანე, ლურჯი, ცისფერი, ნაცრისფერი, შავი, მტრედისფერი და, ვინ მოსთვლის, კიდევ რა ფერები, ერთმანეთში ირეოდნენ, ლივლივებდნენ, ბზინავდნენ.

„რატომ აქამდე არ მომსვლია აზრად, ერთხელ მაინც ფეხით წავსულიყავი შინ!“ - სინანული შეეპარა დავით გიორგაძეს.

კვლევითი ინსტიტუტი, კაბინეტი, ლაბორატორია, სახლი - ასეთი იყო მისი ყოველდღიური მარშრუტი და იშვიათად თუ დაირღვეოდა იგი მივლინებაში, სიმპოზიუმებზე თუ აკადემიის პრეზიდენტის სხდომებზე წასვლისას.

საფიქრალი და თავსატეხი იმდენი ჰქონდა, მანქანის ფანჯრიდანაც კი გადაეჩვია ქუჩაში ცქერას. მოიკალათებდა თუ არა უკანა სავარძელზე, უმაღვე ფიქრს მიეცემოდა. თუმცა, კაცმა რომ თქვას, არც მანქანაში ჩაჯდომამდე ეთიშებოდა ფიქრებს. ავტომატურად მოძრაობდა, ინსტიტუტიდან ისე გამოვიდოდა და მანქანის კარს ისე გამოაღებდა, ლაბორატორიაში წამოჭრილი ფიქრი არ უწყდებოდა, ისევ საკვლევ პრობლემებს დასტრიალებდა მოხუცი მეცნიერის გონება. სხვა მოქმედებას მხოლოდ მექანიკურად აწესრიგებდა. შეეძლო, დერეფანში ოცი კაცისთვის დაეკრა თავი. შემდეგ რომ გეკითხათ, ვის მიესალმეო, ალბათ ვერცერთს ვერ გაიხსენებდა.

კედელს მიყრდნობილმა საკმაოდ დაისვენა, მაგრამ წასვლას მაინც არ ჩქარობდა, კვლავ ქუჩის სილამაზით ტკბებოდა. ისეთი შთაბეჭდილება დარჩა, თითქოს კვლევით ინსტიტუტში, მის პირქუშ ლაბორატორიებში სულ სხვა ხალხი მუშაობდა, ხოლო ისინი, ვისაც ახლა ქუჩაში ხედავდა, სულ სხვანი იყვნენ, რომლებიც დღენიადაგ მხოლოდ ქუჩაში სეირნობდნენ და მეტს არაფერს აკეთებდნენ. თითქოს მათთვის უცხო იყო დაწესებულების მკაცრი კედლები და ერთფეროვანი სამუშაოს მოწყენილობა.

უცებ დავით გიორგაძის ყურადღება მოფარფატე, ყვითელმა ფოთოლმა მიიპყრო. შეუმჩნეველი ნიავიც კი საკმარისი აღმოჩნდა, რომ ტოტს მოსწყვეტოდა. მეცნიერმა ყურადღებით მიადევნა თვალი ფოთოლს. იგი თითქოს მიცეკვავდა, ჰაეროვან პირუე-

ტებს აკეთებდა, დროდადრო, წამიერად, თითქოს მაღლაც მიიწევდა, მაგრამ ნელ-ნელა მაინც ქვაფენილისაკენ ეშვებოდა.

როცა ყვითელი ფოთოლი ქვაფენილზე დავარდა და ვიღაც გამვლელის ფეხქვეშ უნებურად გაისრისა, დავით გიორგაძემ თავი სინანულით გაიქნია. თვითონაც, მუშაობით გადაღლილი სამოცდათოთხმეტი წლის მეცნიერიც ხომ ამ ფოთოლს ჰგავდა. ალბათ ერთი სუსტი ნიავი მისთვისაც იქნებოდა საკმარისი, რომ სამუდამოდ დამშვიდობებოდა ქვეყნიერებას.

ღრმად ამოისუნთქა, უფრო სწორად, ამოიოხრა, თუმცა შეეცადა, ამოიოხრის გამომხატველი ბგერები არ აღმოხდენოდა და გზა ნელა განაგრძო.

ერთბაშად ჩამობნელდა. მზე ისე მოულოდნელად და უეცრად ჩაქრა, თითქოს ელექტროდილაკის გადატრიალებით გამორთესო. ირგვლივ ყველაფერი გაიცრიცა. ადამიანები იმ პოზაში გაქვავდნენ, მზის გამორთვის მომენტში რომ იყვნენ. მანქანები ადგილზე გაიყინნენ, ფოთლები მკვდარ ხეებზე უსიცოცხლოდ გაქვავებულ თხელი შუშის ნატეხებს დაემსგავსნენ.

დავით გიორგაძეს ცივმა ოფლმა დაასხა, ვერ გაიგო რა მოხდა. ტროტუარებზე იდგა ასობით ადამიანის ქანდაკება. ერთი შეხედვით, ყველა ძალზე პლასტიკური იყო, გარკვეულ მოძრაობას გამოხატავდა, მაგრამ ახლოდან რომ დააკვირდებოდი, საშინელი გრძნობა გიპყრობდა, - მათ პლასტიკაში სიცოცხლე კი არ გამოსჭვიოდა, როგორც ქვის ან ბრინჯაოს ქანდაკებაში, არამედ სიკვდილი. ისინი თითქოს მოძრაობის სიკვდილს, პლასტიკის გარდაცვალებას გამოხატავდნენ.

ერთთავად შიშის ოფლში გაწურული მოხუცი გარდაცვლილ ქანდაკებებს შორის შეშლილივით დააბიჯებდა. ცდილობდა, ისე ევლო, არავის მიჰკარებოდა. გულისმომკვლელ სიჩუმეში მხოლოდ საკუთარი ფეხის ხმა, გულის ძგერა და ქოშინი ესმოდა.

შიშმა თანდათან კიდევ უფრო დარია ხელი. თვალებს აქეთ-იქეთ აცეცებდა, უნდოდა, ერთი ცოცხალი არსება, ერთი მოძრავი ავტომობილი ან თუნდაც ნიავისაგან შერხეული ფოთოლი მაინც დაენახა, მაგრამ ამაოდ. თითქოს ეს გაქვავებული ადამიანები, რამდენიმე წუთის წინ სიცოცხლით რომ იყვნენ სავსენი, ერთბაშად გადაიქცნენ უსულო, მექანიკურ არსებებად, თითქო ისინი მზის ენერგიით თუ ელექტროდენით მუშაობდნენ, რამდენიმე წუთის წინ კი ვიღაცის ხელმა მზე რომ გამორთო, ყველაფერი ერთ ადგილზე გაქვავდა და გაიყინა.

მოსუცმა აკადემიკოსმა ფეხი ფილაქანს წამოჰკრა და წინ მდგომ ორმოციოდე წლის ქალს დაეჯახა.

- უკაცრავად! - წამოიძახა დაბნეულმა და შეშინებულმა დავითმა. ქალი ცივი იყო, ყინულივით ცივი. მისი უსიცოცხლო, შუშის თვალები სადღაც უაზროდ იცქირებოდნენ.

დავითი რატომღაც უკან შემობრუნდა და გაიქცა, თუკი სირბილი შეიძლება დავარქვათ სამოცდათოთხმეტი წლის კაცის ძუნძულს.

თვითონაც გაუკვირდა, უკან რატომ გაიქცა, ალბათ ადამიანში ჩაბუდებული თავის გადარჩენის ინსტიქტით ერთბაშად მოვარდნილ ძლიერ მტერს გაექცა.

სულ ორიოდე წუთში დაიღალა, შეჩერდა, მძიმედ სუნთქავდა. გული ისე უფართხალებდა, ნეკნებს ეხეთქებოდა. მიხვდა, გაქცევას აზრი არ ჰქონდა, ყველგან სიკვდილი იყო გამეფებული. ირგვლივ უმწეოდ მიმოიხედა. მის გვერდით კაცი იდგა, ხელში პორტფელი ეჭირა. იგი თითქოს იმ დროს გამორთეს, მარჯვენა ფეხი ჰაერში რომ ჰქონდა აწეული. ცოტა უკან ბავშვიანი ქალი გაშეშებულიყო. გულზე მიხუტებულ ორიოდე წლის ბავშვს თითი სადღაც გაეშვირა. დედასაც თითის მიმართულებით ჰქონდა თვალები გაშტერებული. დავით გიორგაძეს ისევ გააჟრჟოლა შიშისა და შემადრწუნებელი განცდისაგან.

დავით გიორგაძეზე ყველაზე უფრო გაქვავებული ადამიანების უაზრო გამოხედვა მოქმედებდა. სხივჩამქრალი, გაყინული თვალებიდან სიკვდილი იმზირებოდა. ირგვლივ ჩამოწოლილი დუმილი აუტანელი ხდებოდა. მიხვდა, ყურის ბარაბნები უჩვეულო სიჩუმეს ვერ უძლებდა, შინაგანი წნევისაგან თითქოს გარეთ გამოეებრა და სადაცაა დასკდებოდა. შეშინებულმა ყურებზე ხელისგულები მიიჭირა.

უცებ ადამიანის ფეხის ხმა მოესმა. იმედმა ერთბაშად დაჯაბნა სასოწარკვეთილება.

„ეტყობა, კიდევ გადარჩენილა ვიღაც ცოცხალი“. - სიხარულმა ნელ-ნელა გაუთბო სხეული, შემობრუნდა და იქით გაიხედა, საიდანაც ნაბიჯების ხმა მოდიოდა.

კვლავ ვერავინ დაინახა, ქუჩა მხოლოდ გაქვავებული ადამიანებით იყო სავსე.

ნაბიჯების ხმა კი თანდათან ძლიერდებოდა.

იქნებ არც კი იყო ნაბიჯის ხმა?

სულერთია, რაც უნდა ის ყოფილიყო, ოღონდ კი ამ გაქვავებულ, გარდაცვლილ ქალაქში მოძრავა რამ დაენახა.

არა, ნამდვილად ადამიანის ფეხის ხმა იყო. ვიღაც ნელა, მაგრამ ენერგიულად უახლოვდებოდა. აი, მათ შორის მანძილი ათი მეტრიღა თუ იქნებოდა, მაგრამ რატომ ვერ ხედავდა?

მათ შორის ხუთი მეტრიც არ იქნებოდა დარჩენილი, რომ ერთბაშად დაინახა სრულიად ახალგაზრდა კაცი, ალბათ ოცდაერთი-ოცდასამი წლისა, მაღალი, ჩაფსკვნილი, მოხდენილი ჭაბუკი. გრძელი და სწორი წაბლისფერი თმა, დიდი, თაფლისფერი თვალები და ოდნავ კეხიანი ცხვირი უხეში და ძლიერი ადამიანის იერს აძლევს.

მოდოდა ნელა, მაგრამ მტკიცე ნაბიჯით, თან მოხუც აკადემიკოსს თვალს არ აშორებდა. ისეთი მრისხანე გამოხედვა ჰქონდა, დავით გიორგაძე სიხარულის ნაცვლად შიშმა შეიპყრო. წელან

თითქო მან გამორთო მზე, მან გააქვავა პლანეტაზე მთელი სიცოცხლე და მოხუცს გაოცებული, თან განრისხებული მისჩერებოდა, შენ როგორღა გადამირჩიო. ფეხის ხმა მიწყდა. ჭაბუკი ინსტიტუტის დირექტორის წინ იდგა და დონჯშემოყრილი მეცნიერს თვალეში ჩასჩერებოდა. იგი მთელი თავით მაღალი იყო მოხუც მეცნიერზე. დავით გიორგაძე აცახცახებული ასცქეროდა ახალგაზრდა კაცის მრისხანე და აცახცახებულ სახეს. ორი ლაზერის სხივი, ჭაბუკის თვალეზიდან რომ გადმოდიოდა, მეცნიერის ტვინის უჯრედებში უბოდიშოდ დაფათურობდა.

დავით გიორგაძეს მუხლებში ძალა ეცლებოდა, გრძნობდა, კიდევ ცოტაც და დაეცემოდა.

უცებ, თითქოს მზე ისევ ჩართესო, ქუჩა კვლავ აივსო ოქროსფერი სხივებით, ერთბაშად დაიძრნენ მანქანები, ერთბაშად ამოძრავდნენ ადამიანები, ისევ გააჟრჟოლა ხეებს, ისევ შეიჩხნენ ფოთლები. მანქანების ხმამ, ხმამაღლა ლაპარაკმა და ახალგაზრდების სიცილ-ხარხარმა სადღაც გადაკარგა ირგვლივ გამეფებული ცივი დუმილი.

ქუჩის ორომტრიალში მხოლოდ ორნი იდგნენ უძრავად, აკადემიკოსი დავით გიორგაძე და ოცდასამი წლის წარმოსადგენი უცნობი ჭაბუკი.

დავითზე დამთრგუნავად მოქმედებდა ყმაწვილის სიმაღლე და დამცინავი, თავხედური გამოხედვა. უნებურად ჯიბიდან ცხვირსახოცი ამოიღო და გაჭირვებით ამოილულულა:

- რა გნებავთ, ყმაწვილო?

- მე რა მნებავს? - ზიზღიანი ხმით წარმოთქვა ახალგაზრდა კაცმა, - პირიქით, ბაბუაჩემო, პირიქით! მე მაინტერესებს, თქვენ რა გნებავთ?!

- მე? - დაიბნა მეცნიერი, - მე არაფერი!

- აბა რატომ გამაჩერეთ! - გაოცდა ჭაბუკი.

- მე გაგაჩერეთ? - სულ დაიბნა დავით გიორგაძე.

- დიახ, თქვენ!

- ღმერთო, შემეწიე! ბოდიშს გიხდით... გთხოვთ, მაპატიოთ! - დავით გიორგაძემ კიდევ ერთხელ შეხედა უცნობის დამცინავად მომღიმარ სახეს და წასვლა დააპირა. ერთი ნაბიჯი გადადგა კიდევ, მაგრამ ისევ ჭაბუკისკენ შემობრუნდა.

- მართლა მე გაგაჩერეთ?

- წარმოიდგინეთ, რომ მართლაც თქვენ გამაჩერეთ!

- უმორჩილესად გთხოვთ, მაპატიოთ, კიდევ ერთხელ გიხდით ბოდიშს!

ახალგზარდა კაცმა მხრები აიჩეჩა, სანახევროდ შემობრუნდა, უცნობს ერთხანს თვალი გაადევნა, მერე გაოცებულმა თავი გაიქნია და გზა განაგრძო:

„როდის გავაჩერე, ან რატომ გავაჩერე?“

„რატომ მომეჩვენა, რომ მზე გამორთეს და მთელი ქვეყანა ადგილზე გაქვავდა?“

„იქნებ ჰალუცინაციებმა დამრია ხელი, ან იქნებ დროებით გავითიშე?“

„ხვალვე ექიმთან უნდა მივიდე, ალბათ მათთვის უცხო არ იქნება ასეთი მოვლენები...“

„მოჩვენებებმა რომ შემაშინა და თავგზა ამიბნია, ის ჭაბუკი იქნებ იმიტომ გავაჩერე, იქნება მინდოდა შველა მეთხოვა?“

დავით გიორგაძემ ვერც კი შენიშნა, ფიქრიდან ლაპარაკზე როდის გადავიდა, ასაკისათვის შეუფერებლად სწრაფი ნაბიჯებით მიდიოდა და თავის თავს ელაპარაკებოდა. გამვლელთა ირონიულ ღიმილს ვერ ამჩნევდა. თუმცა გამვლელთა ღიმილს კი არა, თვით გამვლელებსა და ავტომობილებსაც ვერ ხედავდა.

„ამდენი წელია, ქუჩაში ნაბიჯი არ გადამიდგამს. ჰალუცინაციები ალბათ გადალღამ და უჩვეულო გარემომ აღძრა ჩემში. თავბრუ დამეხვა და გამოვითიშე“, - დაასკვნა ინსტიტუტის დირექტორმა.

დაასკვნა და დაიჯერა.

დაიჯერა და დამშვიდდა კიდევ. თითქოს უმძიმესი ტვირთი მო-
ეხსნა, უზარმაზარი შვება იგრძნო. დაღლილობა თითქოს სადღაც
გაქრა, ქუჩაში მხნედ და ენერგიულად მიაბიჯებდა.

თავი პირველი

ზურაბ თორაძეს მძიმე ტყავის სავარძელი საწერი მაგიდიდან ცოტა უკან დაეწია და შიგ ღრმად მოკალათებულიყო. თვალი ჭერისკენ მიეპყრო. ხელში სიგარეტი ეჭირა. საფერფლე მასიური სავარძლის სახელურზე მოეთავსებინა. ეტყობოდა, ღრმა ფიქრებში იყო წასული. მერე თითქოს უეცრად გაახსენდა, სიგარეტს რომ ეწეოდა. მოქანა. სიგარეტი ჩამქრალიყო. კვესი იქვე ედო, მაგიდაზე, მაგრამ მოწევა რატომღაც გადაიფიქრა და სიგარეტი საფერფლეზე დააგდო. შემდეგ საფერფლე მაგიდაზე დადგა, სავარძელიც მიაჩონა, მაგიდას დაეყრდნო და თავი ხელებში ჩარგო.

მძიმე, დერმატინგადაკრული კარი ფრთხილად გაიღო. მდივანი ქალი შემოვიდა. მთავარი ექიმი რომ ასე ღრმად ჩაფიქრებული დაინახა, შეჩერდა, აღარ იცოდა, რა ექნა. ბოლოს, ისევ უკან გაბრუნება გადაწყვიტა.

- გისმენ! - უთხრა უცებ ზურაბმა ისე, რომ თავი არ აუწევია.

მდივანი მიხვდა, მთავარ ექიმს არ გამოჰპარვია მისი შემოსვლა. ქერა თმაზე ხელი გადაისვა და ხმადაბლა, თითქმის ჩურჩულით თქვა.

- თქვენთან კორესპონდენტია მოსული.

- კორესპონდენტი?

- დიახ, ახალი ამბების სააგენტოდან გახლავთ.

- ახლა მე კორესპონდენტისათვის არ მცალია. და, საერთოდ, შენ ხომ მაინც იცი მშვენივრად, რომ არ მიყვარს კორესპონდენტებთან საუბარი.

- ყველაფერი ავუხსენი, მაგრამ ასე თქვა, ბატონმა ზურაბმა ჩემს უფროსს ინტერვიუზე თანხმობა განუცხადაო.

- საიდან არის? - იკითხა ფიცხლად მთავარმა ექიმმა, თითქოს რაღაც გაახსენდაო, თავი ასწია და სავარძლის საზურგეს მიეყრდნო.

- ახალი ამბების სააგენტოდან ვარო!

- ჰო, ჰო, მართალია... გამახსენდა... უთხარით, შემოვიდეს, ისიც გააფრთხილეთ, რომ მხოლოდ ათი წუთი შემიძლია დავუთმო.

- ბატონი ბრძანდებით.

ის იყო მდივანს კარი უნდა გაეხურა, რომ კვლავ მთავარი ექიმის ხმა შემოესმა.

- ქალია თუ კაცი?

- ახალგაზრდა ქალია.

- კარგი, კარგი შემოვიდეს!

მდივანმა უკანა კარი ღია დატოვა და წინა კარი გააღო თუ არა, შემობრძანდითო, ღიმილით უთხრა კორესპონდენტს.

კორესპონდენტი ძალზე ახალგაზრდა იყო, თითქმის ბავშვი. თმა მოდურად ჰქონდა შეკრეჭილი, მაჯებს, თითებს და მკერდს იაფფასიანი, მაგრამ დიდი გემოვნებით შერჩეული სამკაულები უმშვენებდა.

ბურაბ თორაძეს ერთბაშად მოეწონა ქალიშვილი. მოეწონა მისი გრძელი ხელები, მოკლედ შეკრეჭილი თმა და იერი. ქალიშვილს ლამაზი არ ეთქმოდა, მაგრამ სპორტული მიხრა-მოხრა და ენერგიული გამოხედვა ძალზე ლაღ იერს აძლევდა. მოცისფრო შარვალი ეცვა. მოყვითალო, უხეშად ნაქსოვი სქელი ჯემპრი შარვალზე ზემოდან ჰქონდა გადაშვებული.

„ნეტავ როგორი ფეხები აქვს?“ - ეს იყო პირველი, რაც მთავარმა ექიმმა გაიფიქრა და მანამ წამოდგა, სანამ კორესპონდენტი მაგიდასთან მივიდოდა.

- გამარჯობათ! - თქვა ქალიშვილმა და ხელი გაუწოდა.

- გაგიმარჯოთ. გთხოვთ, დაბრძანდეთ, - ზურაბი მაგიდას მოშორდა, დასაჯდომად გამზადებულ ქალიშვილს კუთხეში პატარა მაგიდასთან მიდგმული სავარძლებისაკენ მიანიშნა, თვითონ წინ გაუძღვა და სავარძელი შესთავაზა. როცა ქალიშვილი სავარძელში ჩაჯდა, თვითონ საწერი მაგიდისაკენ გაბრუნდა, სიგარეტის კოლოფი, კვესი და საფერფლე წამოიღო, პატარა მაგიდაზე დააღაგა და მოპირდაპირე სავარძელში მოკალათდა.

კორესპონდენტ ქალიშვილს უჩვეულო ეჩვენა იქაურობა. მთავარი ექიმის კაბინეტი არ ჰგავდა იმ კაბინეტებს, რომლებიც დღემდე ენახა. ბეტონის სქელ კედლებში ჩამჯდარი სწორკუთხა, დიდი, მუქი მინები, ბეტონის კონსტრუქციული დირეები, ამ დირეებს შუა შემალული დღის სინათლეები, გრძელი, ერთი შეხედვით უპროპორციოდ გრძელი კაბინეტი, კედლებში შემალული წიგნებით სავსე თაროები, ტყავის რბილი ავეჯი და მასიური შავი ხის უბრალოდ გარანდული მაგიდები იქაურობას ძალზე მკაცრ იერს აძლევდა. ყოველივე ამას თითქოს არ ეხამებოდა ზურაბ თორაძის კეთილი გამოხედვა, მისი დიდრონი, მომწვანო და ჭკვიანი თვალები.

უცებ კორესპონდენტის ყურადღება უკანა კედლებში ჩატანებულმა მოყავისფრო რკინის კარმა მიიპყრო. კარს გამოსაღები სახელური არ ჰქონდა, მის თავზე კი სქელი, ვიწრო მინის უკან წითელი და მწვანე ნათურები ციმციმებდნენ. ისინი ხან ქრებოდნენ, ხან ინთებოდნენ. ერთმანეთს რაღაც კანონზომიერებით ენაცვლებოდნენ. მთავარი ექიმი მათ არავითარ ყურადღებას არ აქცევდა. მთელი კაბინეტი სპილოსძვლისფრად იყო შეღებილი, ჭერი კი თეთრად ქათქათებდა. მაგრამ ეს ფერებიც ვერ არბილებდა იმ სიზვიადესა და სიცივეს, კაბინეტში რომ მეფობდა. აქ თითქოს ყოველი კუთხე, ყოველი კუნჭული რაღაც საიდუმლოებით იყო აღსავსე და მიუჩვეველ ვაცს უსიამოვნო გრძნობით, იქნებ შიშითაც ავსებდა.

- სიგარეტს ხომ არ მოსწევთ? - ზურაბ თოიძემ კორესპონდენტს სიგარეტის კოლოფი გაუწოდა.

გოგონამ თანხმობა რაღაც ლამაზი გრიმასით გამოხატა და გრძელი თითები სიგარეტის კოლოფისაკენ ნაზად წაიღო.

მთავარმა ექიმმა კვესი შეაშველა და საფერფლე ახლოს მიუწია.

კორესპონდენტმა სიგარეტი ხარბად მოქაჩა, თან სპორტული, მოცისფრო ტყავის ხელჩანთიდან ბლოკნოტი და კალმისტარი ამოიღო.

ზურაბ თორაძეს წელანდელი ენთუზიაზმი ჩაუქრა. ისე სტანდარტული იყო ქალიშვილის ყოველი მოძრაობა, ისეთი ყალბი მოეჩვენა მისი მანერები, რომ მიხვდა, კორესპონდენტის გარეგნული იერი და მისი სულიერი სამყარო უღმერთოდ შორი-შორს იდგნენ ერთმანეთისაგან. საერთოდ ენაწყლიანი და პათეტიკის მოყვარული მთავარი ექიმი ერთბაშად შეიპყრო სევდამ.

- რა გაინტერესებთ? მე ძალზე ცოტა დრო მაქვს.

კორესპონდენტს სახეზე წყენა გამოეხატა. სიგარეტი საფერფლეზე დინჯად დადო და კალმისტარი მოიმარჯვა.

- დავიწყებ პირდაპირ. რამდენადაც ცნობილია, თქვენს ლაბორატორიებში წარმატებით მიდის თავის ტვინის გადანერგვის ოპერაციები ცხოველებს შორის.

- დიას.

- გაქვთ რეალური შედეგები?

- აკი თქვენ თვითონ ბრძანეთ, რამდენადაც ცნობილია, თქვენს ლაბორატორიებში წარმატებით მიდის თავის ტვინის გადანერგვის ოპერაციებით. ესე იგი, გვექონია რეალური შედეგებიც.

- ცხოველები დიდხანს ცოცხლობენ ტვინის გადანერგვის შემდეგ?

- პირველი წარმატებული გადანერგვა სამი წლის წინ მოვახდინეთ. ის ძალიან დღესაც ცოცხალია და თავს მშვენივრად გრძნობს.

უცებ რკინის კარის თავზე ყვითელი სინათლე აინთო და ზარის უცნაური წკრიალიც გაისმა. მთავარი ექიმი წამოდგა, საწერ მაგიდასთან მივიდა და დისტანციური მართვის ღილაკს თითი დააჭირა. მძიმე, ყავისფერი რკინის კარი ნელ-ნელა მაღლა წავიდა და ბეტონის კედელში გაუჩინარდა. კაბინეტში ახალგაზრდა ექიმი შემოვიდა. გამხდარ სახეზე გამოკვეთილ ცხვირს გემოთ ძველებური, წვრილი, მოოქროვილჩარჩოიანი სათვალე ელექტრონის შუქს უცნაურად ირეკლავდა. ასეთი სათვალე მხოლოდ კინოფილმებიდან ახსოვდა ახალგაზრდა კორესპონდენტს. ექიმი დაღლილი ნაბიჯებით მიუახლოვდა ზურაბ თორაძეს და გამჟღავნებული ფირი გაუწოდა. მთავარმა ექიმმა ფირი რაღაც ხელსაწყოში ჩადო და ღილაკს თითი დააჭირა. ფირი განათდა. კორესპონდენტი ვერ მიხვდა, შუქი საიდან სცემდა. იგი ხან მთავარი ექიმის დაძაბულ სახეს აკვირდებოდა, დროდადრო კმაყოფილების იერი რომ გადაჰკრავდა, ხან კი ახალგაზრდა სათვალეან ექიმს შესცქეროდა.

ზურაბ თორაძემ ღილაკს თითი დააჭირა, ფირი ხელსაწყოდან ფრთხილად გამოიღო, კვლავ ახალგაზრდა ექიმს დაუბრუნა, კმაყოფილების ნიშნად თავი დაუქნია და მხარზე ხელი მოუტყაპუნა.

სათვალეანი ექიმი გაბრუნდა და მალე კარს უკან გაუჩინარდა. ზურაბ თორაძემ დისტანციური მართვის ღილაკს ისევ თითი დააჭირა და მძიმე კარი ნელ-ნელა დაბლა დაეშვა.

ყურადღებას მიჩვეული ქერა ქალიშვილი განაწყენდა. მიხვდა, სათვალეანი ექიმს იგი არც კი შეუმჩნევია, ან თუ შეამჩნია, არაფრად ჩაუგდია.

ზურაბ თორაძე კვლავ თავის სავარძელს დაუბრუნდა და კორესპონდენტს ისე შეხედა, თითქოს ეუბნებოდა, ბარემ მკითხე, რა გაინტერესებს, ხომ ხედავ, არ მცალიაო.

- ქალაქში ხმა დადის, რომ თქვენ უკვე შეგიძლიათ ადამიანებსაც გადაუნერგოთ ტვინი. მართალია?

- იქნებ მართალიც იყოს! - გაიცინა მთავარმა ექიმმა.

- გადაუნერგეთ ტვინი ვინმეს? - ცნობისმოყვარეობა ვერ დაიოკა ქალიშვილმა - არა, ტვინის გადანერგვა ასე იოლი არ არის. ჩვენ უკვე მივალწიეთ ტრავმის შედეგად დაზიანებული ტვინის მონაკვეთების შეცვლას.

- ვერ დაგვისახელებთ კონკრეტულ მაგალითებს?

- ეგ შეუძლებელია. ტვინის ნაწილების ტრანსპლანტაციით განკურნებულ ავადმყოფებს არ სურთ გაამჟღავნონ თავიანთი ვინაობა. მე მხოლოდ შემიძლია აგისხნათ ოპერაციის იდეა და მექანიზმი.

- გისმენთ, - ქალიშვილმა კალმისტარი მოიმარჯვა.

- ადამიანის სხვადასხვა ორგანოების გადანერგვის დარგში მედიცინა აშკარად ძალზე შორს წავიდა, და მაინც ამ მეთოდის ტვინის ქსოვილზე გავრცელების შესაძლებლობა ბევრისთვის ფანტაზიის სფეროში რჩებოდა. მაგრამ ნეირობიოლოგიაში მოპოვებულმა ხუთი წლის წინანდელმა მიღწევებმა შეგვაძლებინა ტვინის ქსოვილის გადანერგვა. ეს განსაკუთრებულ მეცნიერულ მნიშვნელობას იძენს, რადგან ნერვული ქსოვილების რეგენერაციის უნარი გაცილებით მცირეა.

ნერვული ქსოვილების თვითგანკურნების შეზღუდული უნარი უწინარეს ყოვლისა იმითაა განპირობებული, რომ ძუძუმწოვართა შორის ნერვული უჯრედების - ნეირონების დაყოფა ჩანასახის სტადიაში წყდება. ეს თავისთავად გულისხმობს დაზიანებული ნერვული ქსოვილის თვითგანკურნების შესაძლებლობათა შეზღუდვას. მაგრამ შეცდომა იქნებოდა გვემტკიცებინა, თითქოს

ცენტრალური ნერვული სისტემა დაზიანებისას აბსოლუტურად უმწეო იყოს. აღმოჩნდა, რომ დაზიანებულთა მეზობლად განლაგებული ჯანსაღი ნერვული ბოჭკოები ზრდას იწყებენ და დაზიანებულთა ადგილს იკავებენ.

მთავარმა ექიმმა სიგარეტი ღრმად მოქაჩა და მცირეოდენი დაფიქრების შემდეგ გააგრძელა:

- დღემდე გაურკვეველია, როგორ გებულობენ ჯანმრთელი ნერვული ბოჭკოები, რომ საჭიროა შეენაცვლონ დაზიანებულთ, და როგორ აგნებენ შესაბამის განთავისუფლებულ ადგილს. ამ კითხვებზე პასუხს ეძიებენ ნეირობიოლოგები, რომლებიც იკვლევენ ტვინის განვითარების მექანიზმს, ანუ როგორ წარმოიშობა და ორგანიზდება ცალკეულ ნეირონებსა და ნერვული სისტემის ცალკეულ მონაკვეთებს შორის კავშირი. ამ დარგში გამოკვლევების ჩატარებისას ქსოვილის გადანერგვის მეთოდს ვიყენებთ. ვფიქრობთ, ტვინის ქსოვილის სამკურნალო მიზნით გადანერგვა ახლო მომავლისათვის ჩვეულებრივი ამბავი იქნება.

მთავარი ექიმი გაჩუმდა, რაღაც ფიქრმა გაიტაცა.

კორესპონდენტმა უკანასკნელი სიტყვა ჩაიწერა და ბურაბ თორაძეს შეხედა.

ერთხანს დუმილი ჩამოვარდა.

ქალიშვილი მიხვდა, მთავარი ექიმი რომ ღრმა ფიქრში იყო წასული და ხმის ამოღება ვეღარ გაბედა. უცებ ბურაბ თორაძემ თავი გაიქნია, თითქოს ფიქრი თავიდან მოიშორაო და კვლავ ქალიშვილს შეხედა.

- ყველაფერი გასაგები იყო, რაც მოგახსენეთ?

- თითქმის ყველაფერი! - გაიღიმა ქალიშვილმა. - ოღონდ ერთ რამეზე კიდევ უნდა მიპასუხოთ.

- რაკი ერთ რამეზე, ესე იგი უკანასკნელზე, არა? გისმენთ.

ზურაბ თორაძეს სახე უცვებ მოედღუშა. აშკარად აღიზიანებდა ქალიშვილის გრძელ თითებს შორის გარჭობილი სიგარეტი და ერთმანეთზე შემოდებული ფეხები.

მთავარი ექიმის კეთილი სახისათვის იმდენად არაბუნებრივი იყო მკაცრი და პირქუში გამოხედვა, თითქოს სახეზე სხვისგან ნათხოვარი ნიღაბი ჰქონდა გაკეთებული.

- დაახლოებით რამდენიმე წელია საჭირო, რომ ერთი ადამიანის ტვინი მეორეს გადაუნერგონ?

ზურაბმა დაკვირვებით შეხედა კორესპონდენტს. ერთხანს დუმილი ჩამოვარდა, საერთოდ ენაწყლიან მთავარ ექიმს ქალიშვილი აღარ აინტერესებდა და ყოყმანობდა, ვრცლად გაეცა პასუხი, თუ რაიმე სტანდარტული ფრაზით მოეშორებინა სტანდარტული სახის, ჩაცმულობისა და ნიჭის კორესპონდენტი.

- ასეთ საკითხებზე ჯერჯერობით ლაპარაკი არ შეიძლება.

- რაიმე სახელმწიფოებრივი საიდუმლოებაა?

- არავითარი.

- აბა, რა გვიშლის ხელს?

- ბევრი რამ. მათ შორის მხოლოდ ორ უმთავრეს ფაქტორს გამოვყოფთ. პირველი: ტვინის გადანერგვა ურთულესი საქმეა. და მეორე, კიდევ უფრო რთული და ძნელი გადასაწყვეტია პრობლემა: გვაქვს თუ არა უფლება, ერთი ადამიანის ტვინი მეორეს გადავუნერგოთ?

- რატომ? - კორესპონდენტმა ლამაზი იაპონური კალმისტარი ტუჩებთან მიიტანა.

ზურაბ თორაძემ თვალებში შეხედა ქალიშვილს. კვლავ უინტელექტო ეჩვენა მისი გამოხედვა, ზედაპირული და თანაც პრეტენზიული.

„ღირს კი ამ გოგონასთან გულწრფელი საუბარი?“ - ლაპარაკის სურვილი საბოლოოდ დაეკარგა ენაწყლიან და პათეტიკურად მოსაუბრე მეცნიერს.

- თუკი გულის და თირკმლის გადანერგვა შეიძლება? - გააგრძელა წელანდელი შეკითხვა კორესპონდენტმა.

- გულის და თირკმლის გადანერგვის უფლებას გვაძლევს თუ არა ღმერთი, თუნდაც ბუნება, ჯერჯერობით ესეც არ იცის კაცობრიობამ. ტვინი კი თირკმელი არ არის. ადამიანის ხელოვნური გული და თირკმელი კარგა ხანია შექმნა მეცნიერებამ. ხელოვნური ტვინის შექმნა კი შეუძლებელია. გული დეტალია, უფრო სწორად, სხეულის მოტორი, გნებავთ ტუმბო. გული ყველა ერთნაირია, განსხვავება შესაძლებელია მხოლოდ ჯანმრთელობის თვალსაზრისით იყოს. ტვინი კი თვით ადამიანია, მისი ხასიათია, ინტელექტია, ნიჭია, და ვინ იცის, იქნებ სულიცაა...

- ღმერთი გწამთ ბურაბ თორაძე შეკრთა, უფრო სწორად, გამოარკვია და გააოცა ქალიშვილის შეკითხვამ.

- ამ შეკითხვაზე პასუხიც აინტერესებთ გაზეთის მკითხველს? - ირონიული ღიმილით შეხედა კორესპონდენტს.

- არა, ეს შეკითხვა მკითხველისათვის არ დამისვამს, მე თვითონ მაინტერესებს.

- მე მწამს ადამიანის აბროვნება. ყველა სხვა სასწაულთან ერთად ადამიანის აბროვნებამ შექმნა თვით ღმერთი.

უცებ მთავარი ექიმის კაბინეტში გამეფებული სიჩუმე ბუზუნის-მაგვარმა ხმამ დაარღვია.

კორესპონდენტმა უკანა კარს შეხედა, მაგრამ უმაღვე მიხვდა, ხმას მთავარი ექიმის საწერ მაგიდაზე დადგმული სამართავი პულტი გამოსცემდა.

ბურაბ თორაძე წამოდგა, საწერ მაგიდასთან მივიდა, სავარძელში ჩაჯდა და სამართავი პულტის ერთ-ერთ ღილაკს თითი დააჭირა.

კაბინეტში სინათლე ჩაქრა. ორმაგი ფანჯრებიდან შემომავალი მუქი მწვანე შუქი ოდნავ ანათებდა იქაურობას.

„ნუთუ მეორე სართულზე ვართ?“ - უსიამოდ გააჟრჟოლა კორესპონდენტს. მიხვდა, გაჩახახახებული ფანჯრებიდან წელან მზე კი არ ანათებდა, დღის სინათლე ყოფილა ორმაგ ჩარჩოებში მიმალული.

გაისმა შრიალის ხმა. კაბინეტის მარჯვენა გვერდითი კედელი თითქოს შუაზე გაიყო, ერთმანეთს დაშორდა, ხოლო მის უკან ცისფერი შუქი აციმციმდა. სინამდვილეში, კედლისფრად შეღებილი ხის ორი დიდი კარი დაშორდა ერთმანეთს, ცისფერმა შუქმა კი ერთ წამში მიიღო მოციმციმე ტელეეკრანების სახე. თორმეტი ეკრანი გადათვალა კორესპონდენტმა, ოთხ-ოთხი ცალი სამ რიგად. ყოველ მათგანზე რაღაც ელექტრული დიაგრამები ისახებოდნენ.

ბურაბ თორაძე დაძაბული მისჩერებოდა თითოეულ მათგანს. ეკრანიდან წამოსული ცისფერი შუქი უფრო რელიეფურსა და საიდუმლოებით აღსავსეს აჩენდა მთავარი ექიმის სახეს.

კორესპონდენტი შიშმა აიტანა. ჯერ წარმოიდგინა, რომ მიწაში უსასრულოდ ღრმად, ჩაბნელებულ, მძიმე ბუნკერში იმყოფებოდა. მერე მიხვდა, მთავარი ექიმის კაბინეტი სრულებითაც არ ჰგავდა ბუნკერს. ახლა ქალიშვილს თავი ოკეანის სიღრმეში ჩაშვებულ წყალქვეშა გემზე ეგონა.

უცებ გვერდით კიდევ ერთი ეკრანი აინთო. იგი გაცილებით დიდი იყო დანარჩენ ეკრანებთან შედარებით. ეკრანზე დიაგრამების ნაცვლად ის სათვალღიანი ჭაბუკი ექიმი გამოისახა, წელან რომ შემოვიდა ბურაბ თორაძესთან.

- ფრთხილად, წნევამ დაიწია! - წარმოსთქვა უცებ მთავარმა ექიმმა.

- ვიცი, ბევრი სისხლი დაკარგა. - უპასუხა ეკრანიდან სათვალღიანმა ჭაბუკმა.

- დიაგრამა სტაბილური ხდება, ვფიქრობ საშიში არაფერია. სისხლის გადასხმა მაინც საჭიროა.

- ყველაფერი მზადა გვაქვს.

მთავარი ექიმი ნაწყვეტ-ნაწყვეტ იძლეოდა განკარგულებებს.

კორესპონდენტმა ეკრანზე ჭაბუკ ექიმთან ერთად ორი ქალიც გაარჩია და ურთულეს აპარატურას შორის ჩაჭედებულ რკინის საწოლზე ავადმყოფის სილუეტიც დალანდა.

ზურაბ თორაძე მოკლე განკარგულებებს იძლეოდა. კორესპონდენტისათვის ბევრი რამ იყო გაუგებარი, თუმცა, კაცმა, რომ თქვას, არც კი ცდილობდა გარკვეულიყო, ღრმად ჩასწვდომოდა მთავარი ექიმის განკარგულებებს. მის გონებას ეკრანზე მოციმციმე დიაგრამები და ჭაბუკი სათვალისანი ექიმის მოძრაობა უფრო იტაცებდა. ახალგაზრდა ექიმის მოქმედება და ეკრანებზე დიაგრამების ცვალებადობა თითქოს ერთმანეთთან იყო დაკავშირებული. მთლიანად კი ჩაბნელებული ბეტონის დირეები, პირქუში კაბინეტი, მთავარი ექიმის დაძაბული, რელიეფური სახე და მოციმციმე ეკრანები საიდუმლოებით აღსავსე და რაღაცის მოლოდინით დამუხტულ განწყობილებას ქმნიდა.

უცებ ყველა ეკრანი ერთბაშად გამოირთო და კაბინეტი კვლავ დღის სინათლის შუქმა ააჩახჩახა. ორი ფარი ნელ-ნელა დაუახლოვდა ერთმანეთს, ტელეეკრანები მათ უკან გაუჩინარდა და კედელიც გამთლიანდა. კორესპონდენტი ამაოდ ეძებდა კედლისაგან ფარების გამომყოფ უწვრილეს ხაზებს, ყველაფერი ისეთი სიზუსტით იყო გაკეთებული.

ზურაბ თორაძე კვლავ პატარა მაგიდასთან მივიდა, ოღონდ სავარძელში აღარ ჩამჯდარა, სიგარეტის კოლოფს დასწვდა და ქალიშვილს გაუწოდა:

- გმადლობთ, აღარ მინდა! - მიუგო ქალიშვილმა.

მთავარმა ექიმმა თვითონ ამოიღო სიგარეტი, ცეცხლი მოუკიდა და ხარბად მოქაჩა.

- კიდევ რა გაინტერესებთ?

- არაფერი! - კორესპონდენტმა კალმისტარი და წიგნაკი ხელჩანთაში ჩააგდო, - უბრალოდ, მწყინს, რომ ინტერვიუ არ გამოგვივიდა.

- რატომ?

- რაც მთავარია და სენსაციური, მისი გამოქვეყნების უფლებას არ იძლევიტ.

- ეს ჩემი ჭირვეულობის ბრალი არაა. წელან აგისენით, რომ ამ თემაზე საუბარი ბევრ მორალურ ფაქტორთან არის დაკავშირებული.

- გასაგებია! - გაიღიმა ქალიშვილმა და ფეხზე წამოდგა.

- ვწუხვარ, რომ იმედები გაგიმტყუნეთ!

კორესპონდენტი მიხვდა, ზურაბ თორაძემ ეს ფრაზა მექანიკურად, ზრდილობისათვის წარმოსთქვა. არც შემცდარა. მან კორესპონდენტთან საუბარი ფსიქოლოგიურად უკვე დაამთავრა და იმავე წუთში სხვა საქმეზე გადაერთო. აკადემიკოსი დავით გიორგაძე გაახსენდა, ნაინფაქტარი რომ იწვა საავადმყოფოს საგანგებო პალატაში.

- შეიძლება კიდევ ერთი შეკითხვა მოგცეთ?

ზურაბ თორაძე ქალიშვილის ხმამ უცებ გამორთო ფიქრიდან.

- ბრძანეთ!

- როგორ არის აკადემიკოსი დავით გიორგაძე?

- დავით გიორგაძე? - შეკრთა მთავარი ექიმი.

კორესპონდენტისათვის შეუმჩნეველი არ დარჩენილა ზურაბ თორაძის სახეზე გამოხატული მძაფრი რეაქცია.

- დიახ, დავით გიორგაძე, ხომ არაფერია სახიფათო?

- როგორ გითხრათ,- დაიოკა მღელვარება მთავარმა ექიმმა. ხმა კვლავ მშვიდი და მტკიცე გაუხდა. - რთული სიტუაციაა. ინფარქტი ამ ათი დღის წინ დაემართა, აბა ჯერ რა შეგვიძლია ვთქვათ. ყველაფერი ჩვენზეც არაა დამოკიდებული. თუ ინ-

ფარქტს ვძლიეთ, მოხუცი აკადემიკოსის სხეულმა არ უნდა გვიმტყუნოს...

- ესე იგი, იმედი არის.

- რასაკვირველია. უიმედობა ღმერთმა ნუ ქნას. ბატონი დავითი თქვენი ნათესავია?

- არა, მე მას არც კი ვიცნობდი. ალბათ გახსოვთ, ამ სამი თვის უკან თბილისში ასტროფიზიკოსების საერთაშორისო სიმპოზიუმში ჩატარდა. ჩვენი სააგენტოსთვის აკადემიკოსს ინტერვიუ მე ჩამოვართვი. ძალიან მომეწონა მოხუცი მეცნიერი, იშვიათად მინახავს ასეთი ყურადღებიანი, გონებამახვილი და განსწავლული კაცი. გავიგე, რომ ათი დღის წინ ინფარქტი დამართნია. ძალიან მეწყინა. დავით გიორგაძე ძალზე დიდ პრობლემას ყოფილა შეჭიდებული, როგორც თქვენ, არც მან ინება ნაადრევი საუბარი თავისი გამოკვლევების ირგვლივ. ოღონდ დამპირდა, რომ ნაშრომის გამოქვეყნებისთანავე მე მომცემდა პირველ ინტერვიუს. ჩემი ტელეფონის ნომერიც კი ჩაიწერა. ძალზე დამწყდა გული...

- დავით გიორგაძეზე თუ ინტერვიუზე, რომელიც შეიძლება აღარ შედგეს? - დამცინავად გაიღიმა ბურაბ თორაძემ.

- გულწრფელად გეტყვით, ორთავებე! - გამომწვევად მიუგო მთავარი ექიმის დამცინავი ტონით განაწყენებულმა კორესპონდენტმა. - კარგად ბრძანდებოდეთ.

ქალიშვილი შებრუნდა და გასასვლელი კარისკენ გაემართა. მთავარი ექიმი მიხვდა, კორესპონდენტი გაანაწყენა, მაგრამ ეს ამბავი გულთან დიდად არ მიუტანია. მისი გონება სულ სხვა ამბავმა ააფორიაქა. როცა ქალიშვილი გაუჩინარდა, მაგიდასთან მივიდა, სავარძელში ჩაჯდა, იდაყვებით მაგიდას დაეყრდნო და თავი ხელებში ჩარგო.

ღმერთო ჩემო, დავით გიორგაძე! რა იყო ეს? ტელეპატია? მე ხომ ზუსტად იმ წუთში თავში აკადემიკოსის სახელმა და გვარმა გამიელვა, სანამ კორესპონდენტი შემეკვითხებოდა, დავით გი-

ორგაძე როგორ არისო? იქნებ, უბრალოდ, დამთხვევა იყო და მეტი არაფერი?.. რატომ მაინცდამაინც დღეს? .. რატომ მაინცდამაინც მაშინ, როცა მასზე ვფიქრობდი?“

ფეხზე წამოდგა. სიგარეტის ნამწვავი საფერფლეზე დააგდო და კვლავ კოლოფს დასწვდა.

„აკადემიკოსი დავით გიორგაძე!... ვითომ უბრალო დამთხვევა იყო? რატომ თავშივე არ მკითხა, ან სადღაც საუბრის შუაში? რაღა მაინცდამაინც იმ წუთში გაახსენდა, მე რომ გონებაში გავივლე აკადემიკოსის სახელი და გვარი? იქნება რაიმე იმპულსი გადავეცი, ან პირიქით, იქნებ მან გადმომცა იმპულსი, წინასწარ მეგრძნო, წინასწარ მივმხვდარიყავი, ვისი ჯანმრთელობის ამბავიც აინტერესებდა?.. დამთხვევაა ... არა, ეს არ არის მხოლოდ დამთხვევა...“

ზურაბ თორაძემ ნელ-ნელა უმატა ნაბიჯს და ბოლოს სირბილით მოჰყვა ბოლთის ცემას.

სახე ოფლით დაენამა. გულიც გამალებით უცემდა. დაღლილობა იგრძნო, მაშინღა მიხვდა, კაბინეტში რომ გაშმაგებით დააბიჯებდა. შეჩერდა, ღრმად ამოისუნთქა, შუბლი ცხვირსახოციტ მოიწმინდა და სავარძელს მიაშურა.

უკან, რკინის კარის თავზე კვლავ აინთო ყვითელი სინათლე და ისევ გაისმა ბარის უცნაური წკრიალი.

მთავარ ექიმს თითქოს არც გაუგონია ბარის ხმა.

სავარძლის საზურგეს მიაწვა, თვალები დახუჭა და ღრმა ფიქრებში ჩაიძირა.

თავი მეორე

ჩაბნელებულ თეთრ პალატას მხოლოდ სამედიცინო აპარატურის წითელი და მწვანე შუქი ანათებდა. ამ ხელსაწყოთა შორის, ოთახის შუაგულში საწოლი იდგა. საწოლი თავისთავად რთულ მექანიზმს წარმოადგენდა, რომლის წყალობითაც, საჭიროებისამებრ შეიძლებოდა მისი რეგულირება სასურველი სიმაღლისა და სასურველი დახრილობის მისაღწევად. საწოლის ირგვლივ საკმაოდ ადგილი იყო, რომ ექიმებს სრულიად დაუბრკოლებლად, თავისუფლად ემოქმედნათ. საწოლის თავს უკან კედლისაკენ სანახევროდ შებრუნებული ტელეეკრანი ციმციმებდა, მასზე გულის მუშაობის რიტმის გამომსახველი ხაზები გარკვეული კანონზომიერებით ერთმანეთში იხლართებოდა. შემდეგ ეს გადახლართული ხაზები, რაღაც სიმეტრიულ ფიგურებსაც რომ წააგავდნენ, ეკრანის ერთი ნაპირიდან მეორისკენ გარბოდნენ და ეკრანის იქით, შავ სივრცეში ინთქმებოდნენ.

საწოლში წვერმოშვებული მოხუცი კაცი იწვა. ავადმყოფობისაგან დაუძლურებული, ერთი შეხედვით, ოთხმოც წელს გადაცილებულს ჰგავდა. სინამდვილეში კი სამოცდათოთხმეტისა იყო. სათვალე ეკეთა, სიბნელეში თვალები ჭერისაკენ ჰქონდა მიპყრობილი. ისე გაუნძრევლად იწვა, კაცი ვერ მიხვდებოდა, თვალღიას ეძინა, თუ ღრმა ფიქრებში იყო წასული.

აკადემიკოსი დავით გიორგაძე უკვე მესამე თვეა, სიკვდილს ებრძოდა. მოულოდნელმა ელდამ, რაც მისი ერთადერთი შვილის უბედურებასთან იყო დაკავშირებული, გულის ორთავე მხარე გაუხლიჩა.

თავდაპირველად აღარავის ჰქონდა მისი გადარჩენის იმედი, მაგრამ ექიმებმა მაინც სძლიეს ავადმყოფობას. ახლა ყველაფერი მოხუცი მეცნიერის ორგანიზმზე იყო დამოკიდებული. შესძლებდა კი მოხუცი მეცნიერის თითქმის სამი თვის წოლისაგან და

მკურნალობის რეჟიმისაგან დაუძღვრებული და გამოფიტული სხეული გამოჯანსაღებას?

დავით გიორგაძეს სახის სწორი ნაკვეთები ჰქონდა, ცივი და მკაცრი, თუმცა ყოველდღიურ ცხოვრებაში თბილი და ყურადღებოანი კაცი იყო. თმასა და წვერში, მიუხედავად ასაკისა, თეთრი არ ერია, თუ არ ჩავთვლიდით ოდნავ შევერცხლილ საფეთქლებს. მის შემხედვარეს შეიძლება ისიც კი გეფიქრა, მოხუცი აკადემიკოსი თმას ხომ არ იღებავსო. შავი თმა და წვერი სიმკაცრესთან ერთად ბრძენი კაცის გამოხედვასაც აძლევდა აკადემიკოსის სახეს. ამდენი ხნის მწოლიარეს სისუსტე ძალზე მორეოდა და თვალებიც - დიდი, ჭკვიანი შავი თვალებიც ჩავარდნოდა. იმდენად ჩავარდნოდა, რომ სიგამხდრისაგან ჩაღრმავებულ ფოსოებში თვალები ისე ეწყო, თითქოს არაფერზე აღარ იყო დამაგრებული. უნებურად კაცს შიში იპყრობდა, მოხუცი არ გადაბრუნებულიყო და თვალები ბურთულებივით არ გაგორებულიყვნენ ლოგინში ან იატაკზე.

საკმარისი იყო, ვინმე გამოლაპარაკებოდა, დავით გიორგაძის სახე უმაღვე ივსებოდა ენერგიითა და ირონიით. მაშინ მნახველი ან ექიმი ვეღარც კი აღიქვამდა მოხუცის ჩაღამებულ თვალებსა და სისუსტისაგან ამოჩრილ ყვრიმალეებს. მაინც რა აძლევდა მეცნიერის სახეს ენერგიას? სხარტი, ღონიერი და ელვარე ფრაზა, მისი ახალგაზრდული ტვინის გამონაკვესი, და სხივი, რომელიც ლაპარაკის დროს თვალებში ჩაუდგებოდა ხოლმე.

უცებ სადღაც სიღრმეში კარმა საიდუმლოდ გაიჟღარუნა და ნელ-ნელა გაიღო. პალატის იატაკზე კარის სიგანეზე ელექტროშუქი ფიანდაზად გაეფინა.

მძიმე, ლითონის მოყავისფრო კარის დახურვისთანავე საწოლის თავთან, მარჯვენა მხარეს პატარა ნათურა აინთო. შუქი ავადმყოფს უკანიდან სცემდა და ნათურის ელვარება არ აწუხებდა. ნათურა მხოლოდ დავით გიორგაძის სახეს ანათებდა. ახლა

იგი აკლდამაში დასვენებულ მიცვალებულს უფრო ჰგავდა, ვიდრე საავადმყოფოს პალატაში მწოლიარე ავადმყოფს.

დავით გიორგაძე ნათურის შუქზე მიხვდა, რომ ოთახში ვიღაცა შემოვიდა. ისიც იცოდა, ეს „ვიღაც“ რომ მთავარი ექიმი იყო.

ზურაბ თორაძე ფრთხილი ნაბიჯით მიუახლოვდა ავადმყოფს ჭერისაკენ თვალებაპყრობილი დავით გიორგაძე კვლავ უძრავად იწვა.

პატარა ნათურაც კი საკმარისი აღმოჩნდა, რომ ცივი აპარატურით ამოჭედნილ პირქუშ პალატას ერთბაშად შეეძინა სიმყუდროვე.

ზურაბ თორაძე ფრთხილად მივიდა საწოლთან და იქვე მდგომ სკამზე კიდევ უფრო ფრთხილად ჩამოჯდა.

ავადმყოფს სახე არ შერხევია, ისევ ჭერს შესჩერებოდა. სათვალის მინებზე ელექტრონის შუქი ირეკლებოდა და თვალები არ მოუჩანდა.

მთავარი ექიმი ცდილობდა სიჩუმე არ დაერღვია, თუმცა კარგად იცოდა, დავით გიორგაძეს არ ეძინა. ჯერ კიდევ აქ შემოსვლამდე აპარატურამ დიაგრამების საერთაშორისო ენაზე დაწვრილებით მოუთხრო არამართო ავადმყოფის ძილ-ღვიძილის ამბავი, არამედ მისი განწყობის, ადგზნებისა თუ დეპრესიის ხარისხიც.

ზურაბ თორაძე მიხვდა, თუ თვითონ არ დაილაპარაკებდა, აკადემიკოსი ხმის ამომღები არ იყო.

- დილამშვიდობისა, ბატონო დავით!

- უკვე დილაა?! - მცირეოდენი პაუზის შემდეგ ჩაილაპარაკა დავით გიორგაძემ.

- დიახ, ცხრა საათია!

- და თქვენ ცხრა საათს დილას ეძახით? - ოდნავ შესამჩნევად ჩაიციხა ავადმყოფმა. უფრო სწორად, სცადა, მაგრამ ვერ ჩაიციხნა. მხოლოდ გამოთქმული ფრაზის ინტონაციამ მიახვედრა მთა-

ვარი ექიმი, რომ აკადემიკოსს ირონიული ჩაცინების სურვილი დაეებადა.

- ჩვენთვის ცნობილია, რომ თქვენი დილა ხუთი საათიდან იწყებოდა.

- თქვენ აქ მარტო მოსასალმებლად არ შემოხვიდოდით, - ავადმყოფის ინტონაციას სუსხი შეეპარა, - მე, ბოლოს და ბოლოს, კატეგორიულად მოვითხოვ, გულახდილად დამიხატოთ ჩემი დაუძღურებული სხეულის შესაძლებლობანი. სისხლხორცეულად მაინტერესებს და თქვენ ზუსტად უნდა მითხრათ, რამდენ ხანს ვიცოცხლებ, საერთოდ, თუკი მიწერია კიდევ სიცოცხლე, მე სიკვდილისა არ მეშინია! მეშინია მხოლოდ ერთი რამის: ვერ მოვასწრო ჩემი სათქმელ, ვერ მივცე სათანადო მითითებანი კოლეგებს, ამხანაგებს, რომლებმაც უნდა გააგრძელონ დაწყებული საქმეები. ინფარქტი ორლობეში მიმალული ცოფიანი ძაღლივით მუხანათურად დამეტაკა. სიკვდილს ჯერ არ ვაპირებდი და ბევრი მოსაზრება, რომელთა მნიშვნელობაშიც ეჭვი არ მეპარება, არავისთვის გამიზიარებია. არ მინდა ისინი ჩემთან ერთად მოკვდნენ, გასაგებია? ამიტომ უფლება არა გაქვთ, რაიმე დამიმალოთ.

- ნუ ღელავთ, ბატონო დავით, თქვენ არ გაქვთ დაეჭვების საფუძველი. ძალიან გთხოვთ, ნუ ინერვიულებთ. ნერვიულობის, დაძაბულობისა და მღელვარების ფაქტორები მთლიანად უნდა გამოვთიშოთ, თუ გვინდა, რომ სავსებით გამოვჯანმრთელდეთ და სიცოცხლე გავიხანგრძლივოთ. მეორეც, თქვენ ნუ ღელავთ, შესანიშნავად ვიცი, ვისთან მაქვს საქმე. ამიტომაც მინდა, ჩემი ყოველი სიტყვა დაიჯეროთ.

- რომში ყოფილხართ? - ჰკითხა უცებ დავით გიორგაძემ.

- რა ბრძანეთ? - დაიბნა მთავარი ექიმი. ეგონა ყურმა მომატყუაო.

- რომში თუ ყოფილხართ-მეთქი?

- დიახ, ვცოფილვარ!

- მაშინ გემახსოვრებათ, იქაურ ტურისტულ ფირმებს აქვთ რამდენიმე პროგრამა: „რომი სამი დღით ჩამოსული ტურისტებისათვის“, „რომი ხუთი დღით ჩამოსული ტურისტებისათვის“ და ასე შემდეგ. მეც ზუსტად უნდა ვიცოდე ჩემი სამოქმედო პროგრამა სამი, ხუთი თუ რამდენი დღით უნდა შევადგინო. ამიტომაც პირდაპირ მიპასუხეთ. რამდენ ხანს ვიცოცხლებ კიდევ? რამდენიმე დღე, თვე თუ წელიწადი?

მთავარი ექიმი შეცბა. შეკითხვის ასე შუბივით ძგერებას არ ელოდა. შეეცოყმანდა, ერთბაშად ვერ მოიფიქრა, რა უნდა ეთქვა.

- ახალგაზრდავ, პასუხისთვის თუ მზად არ ხართ, მე შემძლია მოვითმინო რამდენიმე წუთი.

- „ახალგაზრდავ!“ - როგორ ეხამუშა ეს სიტყვა ორმოცდათორმეტი წლის კაცს.

დავით გიორგაძეს იქნებ ასაკი აძლევდა კიდევ ამ სიტყვის თქმის უფლებას, მაგრამ ექიმი მიხვდა, ასაკი აქ არაფერ შუაში იყო. პატრიარქობას მიჩვეული კაცის ნათქვამს უფრო ჰგავდა ქედმაღლურად წარმოთქმული „ახალგაზრდავ!“

- როგორ გეკადრებათ. მე მზად ვარ ახლავე გაგცეთ პასუხი შეკითხვაზე. ჩემი ხანმოკლე პაუზა სასაუბრო თემის მოულოდნელ შებრუნებას მოჰყვა. ერთბაშად ვერ მოვიფიქრე, როგორ დამეწყო. პირდაპირ გეტყვით, თითქმის სამი თვის დაძაბული მკურნალობის შედეგად თქვენ უკვე გამოძვერით კრიზისიდან.

„გამოძვერით“, - გულში მწარედ გაელიმა მოხუც აკადემიკოსს.

- ორი კვირის შემდეგ უკვე მოგცემთ წამოჯდომის უფლებას. ხოლო თვენახევრის ან ორი თვის შემდეგ შინ გაგიშვებთ.

- თქვენი აზრით, საბოლოოდ განვიკურნები?

- თქვენს ასაკში ინფარქტისაგან საბოლოოდ განკურნება შეუძლებელია.

- საბოლოოდ, როცა ამბობთ, გულისხმობთ, რომ ერთ წელიწადს მაინც ვიცოცხლებ?

დუმილი.

მთავარმა ექიმმა მხრები აიჩინა.

დავით გიორგაძეს მისი მოძრაობა და სახის გრიმასები არ დაუნახავს, მაგრამ დუმილმა ბევრი რამ მიანიშნა.

- ყველაფერი გასაგებია! - თქვა მშვიდად და მტკიცედ (ალბათ უფრო სწორი იქნებოდა, გვეთქვა „მკაცრად“), - ამიტომ კიდევ გიმეორებთ, არა, კი არ გაიმეორებთ, კატეგორიულად მოვითხოვ, ზუსტად მითხრათ, კიდევ რამდენ დღეს ან თვეს ვიცოცხლებ!

მოხუცმა აკადემიკოსმა სახე შემოაბრუნა და ზურაბ თორაძეს თვალებში შეხედა. მთავარმა ექიმმა დაინახა, მინებს უკან, ამოღამებულ უპეებში დინამიტის პატრუქივით როგორ აინთო ორი დიდი თვალი.

- მგონი უკვე გითხარით, თქვენი ნერვიულობა არ შეიძლება-მეთქი, - ზურაბ თორაძე თვითონვე გააკვირვა თავისმა მკაცრმა ხმამ, - გართულება ყოველ წუთსაა მოსალოდნელი. არც დღევანდელი დღეა გამორიცხული, რომ საბედისწერო არ იქნება თქვენთვის. შანსი, რომ თქვენ აქედან ვერ გაეწერებით, ოცი პროცენტია ოთხმოცის წინააღმდეგ. დღევანდელ პირობებში ეჭვი არ გვეპარება, რომ ვძლევთ და დავამარცხებთ ამ ოც პროცენტს, მაგრამ როცა შინ გაგწერთ, აღსასრული მაინც ყოველდღე იქნება მოსალოდნელი. თქვენი გული სუსტ ძაფზე ჩამოკიდებულ მძიმე გირასავითაა...

- გასაგებია, - შეაწყვეტინა დავით გიორგაძემ, - ეს უკვე საქმიანი ლაპარაკია. მე დღეიდან ვიწყებ მოქმედებას. უპირველეს ყოვლისა, გთხოვთ, გამოიძახოთ ჩემთან სასაუბროდ პროფესორი ოთარ კახიშვილი.

- ვიცი, თქვენი საუბარი მძაფრი და ემოციური იქნება. მხოლოდ ორი დღის შემდეგ თუ მოგცემთ ასეთი საუბრის უფლებას.

საჩქარო არაფერია. მით უმეტეს, რომ ჩვენ დღეს უფრო დაძაბული საუბარი გველის! ზედიზედ ორი მომქანცველი საუბარი კი მეტი სმეტი იქნება.

დავით გიორგაძე გააცოფა მთავარი ექიმის მტკიცე და თვითდაჯერებულმა ხმამ.

- ახალგაზრდავ, გაიხსენეთ მარკუს ავრელიუსი - „რას ვახმარ ახლა ჩემს სულს?“ მე, მე რას ვახმარ ჩემს სულს ამ დღეებში? ამიტომ კატეგორიულად მოვითხოვ, დღესვე მომიყვანოთ პროფესორი ოთარ კახიშვილი. დღეიდან, ამ წუთიდან ჩემთვის ყოველი წამი ძვირფასია!

- ბატონი ბრძანდებით. მაგ სურვილს იოლად შეგისრულებთ. (პაუზა) თუმცა მე... როგორც უკვე მოგახსენეთ, უფრო მნიშვნელოვან საქმეზე მინდოდა მოგლაპარაკებოდი.

დავით გიორგაძემ კვლავ თვალი გაუსწორა მთავარ ექიმს. სათვალის მინებს მიღმა ისევ აინთო დინამიტის ორი პატრუქი.

- გისმენთ!

ზურაბ თორაძეს შუბლზე ოფლმა დაასხა. არ იცოდა, სათქმელი როგორ დაეწყო. ორი ღამის ნაფიქრ-ნაწვალეები, დალაგებული და ათასჯერ აწონ-დაწონილი გამოთქმები სადღაც გაეფანტა.

მთავარი ექიმი სიბნელეში იჯდა, მაგრამ ავადმყოფი მაინც მიხვდა, მთავარ ექიმს ფერი როგორ ეცვალა.

„რა მნიშვნელოვან საკითხზე უნდა მომლაპარაკებოდა მომავლად კაცს?“ - მოხუცი აკადემიკოსი მოუთმენლობამ შეიპყრო. თითქოს ქვეშეცნეულად იგრძნო, ზურაბ თორაძეს მისთვის მნიშვნელოვანი, უფრო მეტიც, ძალზე მნიშვნელოვანი, ძალზე უჩვეულო წინადადება უნდა მიეცა.

- ყურადღებით გისმენთ. ოღონდ ეგ ნათურა გამოთიშეთ, თავზე რომ დამნათის. სიბნელეში თქვენ სანგარში მჯდომ ჯარისკაცს ჰგევხართ, მე კი ჩემი თავი ცოცხალი სამიზნე მგონია.

- ბატონი ბრძანდებით!

მთავარმა ექიმმა ნათურა გამოთიშა, პალატის აპარატურის პატარა ნათურების მწვანე და წითელი შუქი ოდნავდა ანათებდა. ავადმყოფისა და ექიმის სილუეტები მოწითალო და მომწვანო ფერებად ბზინავდა.

- გისმენთ! - გაიმეორა დავით გიორგაძემ.

- გმადლობთ! - მთავარი ექიმი სალაპარაკოდ მოემზადა.

- რასაც ახლა გეტყვით, - დაიწყო მცირეოდენი პაუზის შემდეგ.

- ძალზე უჩვეულოდ მოგეჩვენებათ, მაგრამ უმორჩილესად გთხოვთ, ლაპარაკს ნუ შემაწყვეტინებთ, ბოლომდე ყურადღებით მომისმენთ და შემდეგ გამოთქვით თქვენი აზრი. თუ ჩემი წინადადება რეალური მოგეჩვენებათ, პასუხს მაშინვე მაინც ნუ მეტყვით. კარგად აწონ-დაწონეთ, ბოლომდე გაანალიზეთ ყველაფერი. (პაუზა) ერთი რამ მინდა კიდევ წინასწარ გითხრა. თუ ჩემს წინადადებაში რაიმე მკრეხელობას დაინახავთ, ნუ მიწყენთ. ჩვენ მეცნიერები ვართ, თანაც მაღალი რანგის მეცნიერები. ამიტომაც, ბუნებრივია ამოსახსნელი პრობლემის, გადასატრეელი ამოცანის სირთულე და მომხიბვლელობა გამბედაობასა და თავგანწირვას მოითხოვს!

აკადემიკოსმა თავი შემოაბრუნა და ბურაბ თორაძეს შეხედა. სიბნელეში ვერ ამჩნევდა, მაგრამ გრძნობდა, მთავარი ექიმს აღელვებისაგან სახის ნაკვთები როგორ უთრთოდა. ეს არ იყო შიშით ან მორიდებით გამოწვეული მღელვარება. მთავარი ექიმის ინტონაციაში სიამაყე და საკუთარი თავის რწმენა, წინასაზღვომო განწყობილება იკვეთებოდა. სწორედ ამ დროს ხდებოდა ბურაბ თორაძის აზროვნება პათეტიკური. ერთი შეხედვით დაფიქრებული და დინჯი ექიმი სიხარულისაგან ატაცებულ ყმაწვილს ემსგავსებოდა. მისი სული ისე ბობოქრობდა, გეგონებოდათ, სადაცაა გადმოიღვრებაო.

უკანასკნელი სიტყვების შემდეგ პაუზა კარგა ხანს გაგრძელდა. მთავარი ექიმი თითქოს ელოდა, დავით გიორგაძე საუბარში

ჩამერთვებაო. დავით გიორგაძეს ხმა არ ამოუღია, ოღონდ მისი შემობრუნებული თავი და მთავარი ექიმისაკენ მიმართული და-
ჯინებული მზერა მოწმობდა, რომ ზურაბ თორაძის სიტყვებმა მას-
ზე შთაბეჭდილება მოახდინა. მთავარი ექიმის გამოცდილ თვალს
არ გამოჰპარვია დავით გიორგაძის დაძაბული, დაინტერესებული
გამოხედვა. კიდევ უფრო იგრძნო საკუთარი თავის ძალა, აკადე-
მიკოსის მოლოდინით აღსავსე თვალებმა მეტი ენერჯია და რწმე-
ნა შემატა.

- თქვენი სახელი საქვეყნოდაა ცნობილი, - მტკიცედ განაგრძო
მთავარმა ექიმმა, - და თუ ტრაბახში არ ჩამომართმევთ, მეც კარ-
გად მიცნობენ საბჭოეთშიც და საზღვარგარეთაც. ჩემი მონოგრა-
ფიები გამოვიდა ამერიკის შეერთებულ შტატებში, ინგლისში,
გერმანიასა და იაპონიაში. სხვა ქვეყნებს აღარ ჩამოვთვლი. ცხო-
ველების ტვინის გადანერგვის სფეროში მე და ჩემი ლაბორატო-
რია, კიდევ ერთხელ გთხოვთ კვეხნაში ნუ ჩამომართმევთ, მოწი-
ნავედ ვითვლებით მსოფლიოში. თუკი პრესაში სამედიცინო ხა-
სიათის ინფორმაციებს ყურადღებას აქცევთ, ჩვენი მიღწევები
თქვენთვის უცნობი არ უნდა იყოს.

- შეიძლება ნაწილობრივ, მაგრამ მე ვიცი თქვენი მიღწევების
ამბავი! - თქვა გიორგაძემ მშვიდად.

მისმა წყნარმა ტონმა კიდევ უფრო გაამხნევა ზურაბ თორაძე.
მიხვდა, მოხუცი აკადემიკოსის ცნობისმოყვარეობას თანდათან
იმორჩილებდა. დავით გიორგაძის უკანასკნელი ფრაზა მოწმობ-
და, რომ იგი მზად იყო სერიოზული მეცნიერული საუბრისათვის.
მართალია, ერთი შეხედვით კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორს
ცხოველი ინტერესი არ გამოუჩენია, მაგრამ მთავარი ექიმი მიხ-
ვდა, რომ დავით გიორგაძე ცდილობდა, ცნობისმოყვარეობა შე-
ენიღბა.

მთავარი ექიმი არ შემცდარა. მართალია დავით გიორგაძე ჯერ ვერ ხვდებოდა, ზურაბ თორაძე სად და რას უმიზნებდა, ის კი იგრძნო, უჩვეულო რამ უნდა მოესმინა.

- ძალიან კარგი! რაკი თქვენ იცნობთ ჩვენი კვლევითი ინსტიტუტის მიღწევებს, თუნდაც ნაწილობრივ! (ეს ბოლო ორი სიტყვა მთავარმა ექიმმა მაშინ ჩაურთო ხაზგასმულად, როცა შენიშნა, რომ დავით გიორგაძე რაღაცის თქმას აპირებდა) დიახ, თუნდაც ნაწილობრივ! მით უფრო ვბედავ პირდაპირ გითხრათ, რომ მე და ჩემი ასისტენტები დღეს უკვე მზად ვართ, ადამიანს ტვინი გადავუნერგოთ.

- რა ბრძანეთ! - აღმოხდა გიორგაძეს და თან შეეცადა ლოგინზე წამომჯდარიყო.

- გთხოვთ, დამშვიდდეთ! - მთავარი ექიმი ფეხზე წამოიჭრა და აკადემიკოსს წამოჯდომის საშუალება არ მისცა. - აი, ასე, თუ გნებავთ, ბალიშით თავს აგიწევთ. უმორჩილესად გთხოვთ, ნუ ანერვიულდებით.

დავით გიორგაძე დაემორჩილა მთავარ ექიმს, უფრო სწორი იქნებოდა თუ ვიტყვით, რომ... ბედს. მიხვდა, წავიდა ის დრო, როცა შეეძლო უჩვეულო, მისთვის დამახასიათებელი სიფიცხით ჩაბმულიყო საუბარში თუ კამათში.

- მე შესანიშნავად ვიცი, რომ ჩვეულებრივ, ორდინალურ ადამიანს არ ველაპარაკები, - მიუხედავად პაუზისა, სკამზე ჩამოჯდომის შემდეგ ზურაბ თორაძემ წელანდელი საზეიმო ინტონაციით გააგრძელა შეწყვეტილი საუბარი, - თქვენ, როგორც დიდი მკვლევარი, მეცნიერებაში ყოველგვარი სიახლისა და რევოლუციური ნაბიჯების გადადგმისათვის ფსიქოლოგიურად დიდი ხანია მომზადებული ბრძანდებით. ნუ გეგონებათ, რომ ადამიანისათვის ტვინის გადანერგვა მეცნიერებაში უფრო ნაკლებრევოლუციური მოვლენაა, ვიდრე ვთქვათ, ასტროფიზიკაში სამყაროს არასტაციონარულობის აღმოჩენა!

- ხომ არ გეშლებათ, მე გული მაქვს სუსტი, ტვინი კი ახლა უფრო საღი მაქვს და ცინცხალი, ვიდრე ახალგაზრდობაში. იქნებ სჯობდა, გულის გადანერგვაზე გეფიქრათ? - მოხუცი მეცნიერი საბოლოოდ მიხვდა, საით მიჰყავდა საუბარი ზურაბ თორაძეს. მთავარი ექიმიც მიხვდა, რომ დავით გიორგაძისთვის ყველაფერი ნათელი გახდა.

კვლავ წამიერი დუმილი ჩამოვარდა. კვლავ გაისმა აპარატურის ხმადაბალი ზუმზუნი.

- თქვენ ვერ გამიგეთ... უფრო სწორად, შესანიშნავად მიმიხვდით, რა წინადადების შემოთავაზებაც მინდოდა. გულის გადანერგვა დღეს იოლი საქმეა, იმდენად იოლი, რომ იგი ჩვეულებრივ ოპერაციად იქცა. სამწუხაროდ, თქვენი სხეული ძალზე დაუძლურებულია. დაუძლურებული და, ნუ მიწყენთ ამ სიტყვებს, ასაკისაგან გამოფიტული. სისხლძარღვებიც იმდენად გახისტებულია და შევიწროებული, ინსტრუმენტის მიკარებისას შეიძლება დაიმსხვრეს კიდევ. თქვენი სხეული ვერავითარ შემთხვევაში ვერ შეიგუებს უცხო, ახალგაზრდა გულს. უფრო მეტსაც გეტყვით, თქვენი სხეული სულ მოკლე დროში სასიკვდილოდაა განწირული. ეს მით უფრო გულდასაწყვეტია და სავალალო, რომ ტვინი მართლაც ახალგაზრდული გაქვთ, რეაქციები იდეალური!

ზურაბ თორაძემ ვერც კი შენიშნა, ორატორობამ როგორ გაიტაცა. თვალები კიდევ უფრო წამოენთო, ხმას აუწია, ლაპარაკსაც უმატა. სულ გადაავიწყდა, ვის ელაპარაკებოდა სიკვდილზე. ისეთი შთაბეჭდილება იქმნებოდა, თითქოს ორთავენი ვიღაც მესამე ვაცის ბედზე მსჯელობდნენ.

- კმარა! - წამოიძახა დავით გიორგაძემ, - კმარა!

კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორმა თავი შეაბრუნა და თვალები კვლავ ჭერს მიაპყრო.

სათვალის მინებზე უცნაურად ბზინავდა აპარატურიდან მონადენი მკრთალი წითელი და მწვანე შუქი.

მთავარი ექიმი შეცბა. მიხვდა ღრმად შესტოპა.

- ბოდიშს გიხდით, ნამდვილად ვერ მოვბომე... - ერთბაშად ორი ოქტავით დაბლა ჩამოვიდა ზურაბ თორაძე, საუბრის რიტმიც ორჯერ შენელდა, მდორე გახდა, - რასაკვირველია, უტაქტობა იყო ჩემის მხრივ ასეთი გულახდილი, პირდაპირი და მკაცრი სინამდვილის გამომხატველი საუბარი, მაგრამ თქვენ ისეთი პიროვნება ბრძანდებით ... თქვენ ხომ უბრალო ადამიანი არა ხართ ... თქვენთან მიკიბულ-მოკიბულ ლაპარაკს აზრი არა აქვს. თქვენმა სანიმუშო მეცნიერულმა ბიოგრაფიამ და დიდმა ინტელექტმა მიბიძგა, ვყოფილიყავი თამამი და ასე თავისუფლად მეთქვა თქვენთვის ძალზე უსიამოვნო ამბავი...

- შეეშვით მეცნიერულ ტრაქტატებს, პირდაპირ მითხარით, რას მთავაზობთ. - მწარედ ჩაეცინა დავით გიორგაძეს. უფრო სწორად, კვლავ სცადა ჩაეცინება მოხუცმა მეცნიერმა.

ზურაბ თორაძე კიდევ უფრო დაიბნა. აღარ იცოდა, რა ეთქვა.

- რატომ დუმხართ? ჩემთვის ყველაფერი გასაგებია, - თქვა უცებ დავით გიორგაძემ მშვიდად და მტკიცედ, - კვლავ გიმეორებთ შეკითხვას, რას მთავაზობთ?

- ახლავე მოგახსენებთ, - შვებით ამოისუნთქა ზურაბ თორაძემ. მიხვდა, რომ ბარიერი ადვილად გადალახა, ყველაზე ძნელად სათქმელი უკვე ნათქვამი იყო. თანაც ძალზე იოლად და მხოლოდ მცირეოდენი შინაგანი ღელვის საფასურად. მთავარმა ექიმმა ჩაახველა და ერთი ოქტავით ისევ მაღლა ავიდა. - მე და ჩემმა ასისტენტმა გადავწყვიტეთ, რასაკვირველია, თუკი თანახმა იქნებით, თქვენი ტვინი გადავუნერგოთ ვინმე ახალგაზრდა კაცს.

- უფრო დელიკატური იქნებოდა, თუ იტყოდით, რომ ჩემს ტვინზე გადმონერგავდით ვინმე ახალგაზრდის სხეულს!

- მოხიბლული და აღტაცებული ვარ თქვენი იუმორის გრძნობით თვით ყველაზე კრიტიკულ წუთებშიც კი! - აღტაცება ვერ და-

მალა მთავარმა ექიმმა. აღფრთოვანებას ისიც აძლიერებდა, რომ ავადმყოფის იუმორს მიღმა ოპერაციაზე დათანხმების სუნი სცემდა.

- მაინც ვის გაბედნიერებას აპირებთ ჩემი ტვინით და ინტელექტით?

- დამცინით?! - შეშფოთდა უცებ ზურაბ თორაძე. ამჯერად მოეჩვენა, რომ აკადემიკოსის ირონიული ტონი მისი წინადადებისა და მთელი წელანდელი მსჯელობისადმი არასერიოზულ დამოკიდებულებას გამოხატავდა.

- არა, სრულიად სერიოზულად გეუბნებით!

პალატაში დუმილი ჩამოწვა. ძალზე მკრთალ შუქზე მთავარ ექიმს არ შეეძლო ავადმყოფის სახეზე წაეკითხა, რამდენად გულწრფელი იყო მისი პასუხი.

- ჯერ მინდა ვიცოდე, თანახმა ხართ, თქვენი ტვინი გადავუნერგო ახალგაზრდა კაცს? - მთავარი ექიმის ხმა, თითქოს ადიდებული მდინარე კვლავ კალაპოტში ჩადგაო, ჩვეულებრივად მტკიცე და დინჯი გახდა.

- მე მგონი, ცოტა გულუბრყვილობაა, ასეთ წინადადებაზე თანხმობა ახლავე, ამ წუთში მომთხოვოთ. მეტსაც გეტყვით, მეცნიერული გულუბრყვილობა! თქვენი წინადადება იმდენად უჩვეულოა და მოულოდნელი, სინამდვილისა და ხუმრობის ბღვარზე დგას. მე კი მათ გამყოფ წვრილ ხაზზე ვარ ჯამბაზივით წამოწოლილი. რომ დაგთანხმდეთ, უნდა დამარწმუნოთ, რომ ასეთი ოპერაცია საერთოდ შესაძლებელი. (პაუზა) და კიდევ ერთი: ბუნებრივია, რაკი ასეთ წინადადებას მაძლევთ, ის ახალგაზრდა, ვისაც ჩემი ტვინი უნდა გადაუნერგოთ, უკვე აქვე გყავთ და, რაც მთავარია, დაგთანხმებიან კიდევ ოპერაციაზე. როცა ასეთ წინადადებას მე მთავაზობთ, გასაგებია და ლოგიკური. ბოლოს და ბოლოს, რას ვკარგავ? თქვენი შესაშური გულახდილობის წყალობით უკვე ვიცი, რომ ბევრი-ბევრი კიდევ სამი-ოთხი თვე ვი-

ცოცხლო. ის ახალგაზრდა კი რატომ მიდის ასეთ რისკზე? იქნებ მის თანხმობაში რაიმე საიდუმლოება იმალება? და მეორე... გთხოვთ, ბოლომდე მათქმევინოთ ჩემი სათქმელი! დიახ, გთხოვთ მეორე შეკითხვაზეც გამცეთ პასუხი. ვინ არის ის ახალგაზრდა, რომელიც არ სჯერდება საკუთარ ტვინს და უნდა უფრო ჭკვიანი, უფრო განათლებული გახდეს? ხუმრობა ხომ არაა, რამდენიმესაათიანი ოპერაცია და იგი ერთბაშად შეიქმნება იმ ცოდნის მფლობელი, რომლის შექმნასაც მე ათეული წლები შევალე; გახდება იმ მეცნიერულ სიახლეთა აღმომჩენი, რომლებსაც მთელი ჩემი ჯანმრთელობა, ნერვები და, საბოლოო ჯამში, მთელი ჩემი სიცოცხლე შევწირე! - აკადემიკოსის ხმაში ორ მდინარესავით ერთვოდა ერთმანეთის ირონია და სიბრაზე. ლაპარაკობდა ხმადაბლა, დინჯად, მაგრამ მაინც იგრძნობოდა მისი ავადმყოფი გულის მღელვარება.

- ბატონო დავით! - მცირე პაუზით ისარგებლა მთავარმა ექიმმა, - მე კვლავ ქედს ვიხრი თქვენი იუმორის წინაშე. მეორეს მხრივ კი მინდა ერთი რამ მოგახსენოთ, სხეულს არავითარი მნიშვნელობა არ აქვს პიროვნებისათვის. დიახ, გთხოვთ, ვარგად დამიგდოთ ყური. მინდა მთავარ არსს ჩასწვდეთ. მაშინ იქნებ აღარ მოგეჩვენოთ ჩემი მოსაზრებანი უცნაური და აბსურდული. მთავარია, ვისი სული და ვისი ინტელექტია სხეულში დაბინავებული. მთავარია, ვინ აზროვნებს ხორცის, ძვლების, ნერვების და სისხლის ამ ურთულეს მექანიზმში. ასე რომ, ის ახალგაზრდა სხეული არ იქნება სხვა ვინმე. ის იქნებით თქვენ, აკადემიკოსი დავით გიორგაძე, საქვეყნოდ განთქმული მეცნიერი! - ზურაბ თორაძეს თვალები წამოენთო, საკუთარი სიტყვებით კმაყოფილი, დარწმუნებული იყო, რომ მოხუც აკადემიკოსზე ეფექტი მოახდინა.

- ისე უბრალოდ და იოლად მსჯელობთ, თითქოს საქმე საპალტოეს ყიდვას ეხებოდეს! - თვალებით დამცინავად გაიღიმა მოხუცმა მეცნიერმა.

დავით გიორგაძის სიტყვებმა ერთბაშად განმუხტა აღგზნებული მთავარი ექიმი.

- თქვენ, ბატონო მთავარო ექიმო და დიდად პატივცემულო პროფესორო, - განაგრძო მცირეოდენი პაუზის შემდეგ გიორგაძემ, - ერთი ადამიანის ტვინის გადანერგვას მეორე სხეულში მხოლოდ სამედიცინო ოპერაციად თვლით, ქირურგიისა და, საერთოდ, მედიცინის ყველაზე უდიდეს გამარჯვებად. დიახ, მე ხაზს ვუსვამ, უდიდეს, არნახულ, გაუგონარ, დაუჯერებელ გამარჯვებად, მაგრამ ადამიანი ხომ ცხოველი არ არის, იგი მოაზროვნე არსებაა.

- დიახ, სავსებით გეთანხმებით.

- გმადლობთ, ჩემი მოსაზრების გაზიარებისათვის, მაგრამ გიფიქრიათ, რას სჩადიხართ, როცა ერთი ადამიანის გონება და ინტელექტი, ემოციები და რეაქციები, პიროვნული თვისებები და მოვლენებისადმი სრულიად განსხვავებული დამოკიდებულებანი მეორე ადამიანის სხეულში გადაგაქვთ?

- თქვენ წელან იუმორით ბრძანეთ, მაგრამ ამ იუმორში იყო დიდი ფილოსოფიური სიმართლე. მართალია, ფიზიკურად ტვინი გადაგვაქვს სხვა ადამიანის სხეულში, მაგრამ ფაქტიურად მას მხოლოდ ვაბინავებთ სხვა თავის ქალაში. და თუ ფიზიოლოგიურად შევხედავთ, თქვენი წელანდელი თქმისა არ იყოს, ფაქტიურად სხვის სხეულს ვნერგავთ თქვენს ტვინზე. დიახ, დიახ, უკვე სხეული იქნება არა ის ადამიანი, რაც და ვინც აქამდე იყო, არამედ ის, ვისი ტვინიც წარმართავს მის შემდგომ მოქმედებას! დიახ, ადამიანი მოაზროვნე არსებაა. რით აზროვნებს იგი? ნება მიბოძეთ, უფრო ფართოდ გავშალო წელან შეკუმშულად თქმული ჩემი მოსაზრება. რით აზროვნებს იგი? ტვინით! მე მჯერა, რასაც

სულს ეძახიან, ისიც ტვინია. უფრო სწორად, ტვინი წარმოადგენს ადამიანის გონიერებისა და სულის მთლიანობას. პროცესს, გნებავთ, პრობლემას თუ უფრო ღრმად ჩაეხედავთ, ოპერაციის შედეგად ტვინი იცვლის გარესამოსელს, იცვლის, უხეშად რომ ვთქვათ, ბინას... რით განსხვავდება ადამიანი ყველა დანარჩენი ცხოველისაგან? ტვინით, მხოლოდ და მხოლოდ ტვინით, ესე იგი, თვით ტვინია ადამიანი. როგორცაა ტვინი, ისეთია მისი პატრონიც. შეიძლება გამოცვალოთ გული, თირკმელი, ფილტვი, ხელი, ფეხი და ასე შემდეგ... თითქმის მთლიანად რომ განაახლოთ ადამიანი, იგი მაინც იგივე პიროვნებად დარჩება, მაგრამ რომ გამოუცვალოთ ტვინი, იგი უკვე აღარ იქნება იგივე ადამიანი. მთელი სხეული უცებ გახდება მისი კუთვნილება, ვის ტვინსაც გადავნიერგავთ ამ სხეულში. იმავე წუთიდან მთელი სხეული, როგორც ავტომობილი შოფერს, ისე დაემორჩილება გადანერგილ ტვინს! დიახ, სხეული იქცევა იმ მეორე ადამიანად, ვისი ტვინიც დაიდებს ბინას პირველის თავის ქალაში!

- გეთანხმებით. საუსებით გეთანხმებით. ძალზე საქმიანად და ლოგიკურად მსჯელობთ, მაგრამ რა დააშავა იმ ახალგაზრდა კაცმა, ვის ჯანსაღ სხეულშიც უნდა გადანერგოთ ვთქვათ ახალგაზრდულად მოაზროვნე, მაგრამ დიდი ასაკისა და ხანგრძლივი, დაძაბული შრომისაგან გადაღლილი ტვინი? იქნებ ის ახალგაზრდა მომავალი მხატვარი ან მუსიკოსია? კი, ბატონო, ვთქვათ, ტექნიკური სფეროს წარმომადგენელია. იქნებ მომავალი მეცნიერია? მეცნიერული კარიერის მოპოვებას წლები სჭირდება, დაძაბული შრომით, მაგრამ მაინც სიხარულით აღსავსე წლები, რატომ ვუსპობთ მას შემოქმედებითი პროცესით ტკობას? და, საერთოდ, მორალური თვალსაზრისით, განა სამართლიანია, რომ ახალგაზრდა კაცს, რომელსაც თანამედროვე შეხედულებანი და გემოვნება აქვს, რომელსაც ვიღაც უყვარს, ვიღაცას მეგობრობს, მოხუცი კაცის, მართალია, ცნობილი მეცნიერის, აკადემიკოსის,

მაგრამ თანამედროვეობისათვის უკვე ჩამორჩენილის, დღევანდელი დღისათვის საკმაოდ კონსერვატორისა და ძველმოდური ადამიანის ტვინი გადაუწერგოთ?

- ბატონო დავით! - ისეთი ღიმილით წარმოთქვა მთავარმა ექიმმა, თითქოს წინასწარვე გეიმობდა თავისი მოსაზრებების უძლეველობას, - ბუნებრივია, არავითარი სურვილი არ მაქვს, აჩქარებული, დაუფიქრებელი კაცის შთაბეჭდილება დავტოვო. ხომ არ გგონიათ, ტვინის გადანერგვის იდეა მაშინ მომივიდა თავში, როცა ჩემს კვლევით ინსტიტუტში აღმოჩნდით?! არამც თუ თქვენ, იმედი მაქვს არ მიწყენთ, რომ ჩემს წინ რომ თვით უკვდავი ნიუტონი ან აინშტაინი ყოფილიყო, მაშინაც კი ვერ გავბედავდი ასეთი ნაბიჯის გადადგმას, თუკი ამ პრობლემის გადასაჭრელად სამი ათეული წელი მაინც არ მექნებოდა თავი გადადებული.

ადამიანის ტვინის გადანერგვის იდეა ჯერ კიდევ მაშინ ჩამესახა, როცა სკოლაში ვიყავი. სამედიცინო ფაკულტეტიც ამიტომ ავირჩიე. ერთი აზრი არ მასვენებდა ძილში თუ ღვიძილში, თუკი კანის, გულის ან თირკმლის გადანერგვა შეიძლება, რატომ ვერ უნდა შევძლოთ ადამიანის ტვინის გადანერგვა? რაკი გადაინერგა გული, საკითხი პრინციპულად გადაწყდა. აი, თქვენ ასტროფიზიკოსი ბრძანდებით. ადამიანი უკვე იყო მთვარეზე, დადგება დრო და, მტკიცედ მჯერა, სულ მალე იგი მიაღწევს მზის სისტემის რომელიმე პლანეტამდე: კვლავ გავა დრო, ალბათ ძალზე დიდი დრო, და ადამიანი გახდება ჩვენი გალაქტიკის რომელიმე მზის სისტემის სტუმარი. ასეა მედიცინაშიც, გადაინერგა გული, გადაინერგა თირკმელი... ლოგიკურია და რეალური, რომ გადაინერგება ტვინიც. თუ შევადარებთ წელანდელ მაგალითებს და გულის გადანერგვას მთვარეზე გაფრენას დაუწყვეილებთ, მაშინ ტვინის გადანერგვა შეიძლება მზის სისტემის რომელიმე პლანეტაზე გადაფრენის ტოლფასად ვივარაუდოთ, და, თქვენ წარმოიდგინეთ, იქნებ უფრო მეტადაც კი.

- თქვენ პირდაპირ არ უპასუხეთ ჩემს შეკითხვას და მსჯელობა სულ სხვა გზით წარმართეთ. დამშვიდდით, ნუ ღელავთ, ამ საკითხს მე ისევ დავუბრუნდები. ახლა კი, რაკი თქვენი მსჯელობა სხვა მიმართულებით წარიმართა, რომელიც ჩემთვის არანაკლებ საინტერესოა, ბარემ დავასრულოთ კიდევ. ამიტომაც მინდა გამოვთქვა ერთი ვარაუდი, ადამიანის მზის სისტემის პლანეტაზე, ვთქვათ, ვენერაზე ან მარსზე გამგზავრება მინიმუმ ერთი ათეული წელი არ მოხერხდება. რაკი ტვინის გადანერგვის ოპერაცია ამ გამგზავრების ტოლფასია და როგორც თქვენ სამართლიანად ბრძანებთ, უფრო მეტიც, ვაითუ ამ ოპერაციის განხორციელებაც მხოლოდ ათეული წლის შემდეგ გახდეს შესაძლებელი?

- ეგ შეკითხვა ფილოლოგს ან მუსიკოსს რომ მოეცა, არ გამიკვირდებოდა. მაგრამ თქვენ, თანამედროვეობის ერთ-ერთი თვალსაჩინო მეცნიერი, ჩემი აზრით, უფრო ანალიტიკურად უნდა აზროვნებდეთ!

მთავარ ექიმს დაავიწყდა, რომ ავადმყოფს ელაპარაკებოდა, რწმენამ და საკუთარი ძალების შეგრძნებამ პოლემიკის გუნებაზე დააყენა.

- განა თქვენთვის ახალ ამბავს წარმოადგენს, რომ მეცნიერებისა და ტექნიკის გარკვეული დარგები ძალზე სწრაფად მიდიან წინ, ბოგიერთი დარგი კი თითქმის გასული ოცწლეულის დონეზე დგას?

- ნუ ღელავთ, საწყენად არ მითქვამს! - ავადმყოფის მშვიდმა ტონმა საკამათოდ აღგზნებული მთავარი ექიმიც დააცხრო. - ჩემი თუნდაც გულუბრყვილობამდე მისული შეკითხვები ნუ აგაღელვებთ. ერთი წუთით წარმოიდგინეთ, მე ვაპირებდე თქვენი ტვინის გადანერგვას რომელიმე ჭაბუკის თავში. დარწმუნებული ვარ, არც თქვენი შეკითხვები იქნებოდა ღრმად მეცნიერული და ბოლომდე გაანალიზებული. იმდენად უჩვეულოა და დაუჯერებელი თქვენი წინადადება, რომ ბევრს შეიძლება მასხრად აგდებად ან

ცულლუტურ ხუმრობად მოჩვენებოდა. მე რომ პირველივე წუთებთან დაგიჯერეთ, უკვე ბევრ რამეს ნიშნავს.

დავით გიორგაძემ ხელი საბნიდან გამოაცოცა და სათვალე გაჭირვებით მოიხსნა. მერე სათვალისანი ხელი ისევ გაშალა.

მთავარმა ექიმმა მიბინდული მოწითალო-მომწვანო შუქზე კარგად გაარჩია აკადემიკოსის დიდრონი შავი თვალეები, ბურთულებივით რომ ეყარა ამომხმარ უპეებში. უმწეო და უსიცოცხლო ეჩვენა მისი სახე. სადღა იყო დინამიტის პატრუქების ნაპერწკლოვანი ცეცხლი. ცეცხლს ვინ დაეძებდა, ჩაფერფლილ სახესა და თვალეებში თითქოს უკანასკნელი სასიცოცხლო სხივიც კი ჩამქრალიყო.

- ბოდიშს ვიხდი, იქნებ გამიწმინდოთ სათვალე. ხავერდის ნაჭერი აგერ დევს, ტუმბოზე.

მთავარი ექიმი ფიცხლად წამოიჭრა, სათვალე ჩამოართვა და თითების ნაბი, დახვეწილი მოძრაობით ფაქიზად გაწმინდა.

„ოპერაციის დროს ალბათ იუველირივით მუშაობს“, დაასკვნა დავით გიორგაძემ. მერე გულში თვითონვე გაელიმა თავის შედარებაზე. „იუველირივით“ ოდითგან დამკვიდრებული ტრადიციული გამოთქმაა, თორემ რომელი იუველირი მივა ახლოს იმ ურთულეს და უფაქიზეს ოპერაციებთან, ბურაბ თორაძე რომ ატარებს?

- ხომ არ გაგიკეთოთ?

- არა, გმადლობთ, ხელში მომაწოდეთ.

მთავარი ექიმი უკმაყოფილო იყო, რომ კარგად აწყობილი საუბარი ყველაზე საჭირო მომენტში გაწყდა.

პალატაში დუმილი ჩამოწვა, კვლავ გამოიკვეთა აპარატურის მონოტონური ზუმუნი.

მთავარმა ექიმმა აღარ იცოდა, გაწყვეტილი ძაფი როგორ გაემთელებინა და ტელეეკრანი შეათვალა. ყველაფერი რიგზე იყო, დიაგრამის სიმეტრიულობა და პერიოდულობა არ ირღვე-

ოდა. ეს მოხუცი აკადემიკოსის ჯანმრთელობის გაუმჯობესებასა და სულიერ სიმშვიდეს მოწმობდა. ამდენი ხნის პოლემიკურმა საუბარმა, მოულოდნელმა, ამაღლევებელმა და ფსიქოლოგიურად ძნელად გადასატრელმა წინადადებათა გულის მუშაობის აღმნუსხველ დიაგრამებში თითქმის ვერავითარი ცვლილება ვერ მოახდინა.

დავით გიორგაძემ თვალი დახუჭა და თავი სანახევროდ კედლისკენ შეაბრუნა.

„ჩაეძინა“, - სინანულით გაიფიქრა მთავარმა ექიმმა. გუნება მოეშხამა, წელანდელი ამაღლებული განწყობილება სადღაც გაქრა, საუბრის სურვილი დაეკარგა.

- სად შევჩერდით?- თითქოს შორიდან ჩაესმა ავადმყოფის ხმა.

ზურაბ თორაძე ისევ გამოცოცხლდა.

- იქნებ დაიღალეთ? მოდით, დავისვენოთ და ხვალ მოვილაპარაკოთ?

- არა, დაღლილობას არ ვგრძნობ მაინცდამაინც. გთხოვთ, დაამთავროთ თქვენი სათქმელი.

- მთელი ჩემი საუკეთესო წლები ტვინის გადანერგვის პრობლემებს შევწირე, - გააგრძელა შეწყვეტილი სიტყვა ზურაბ თორაძემ, - ჩემი მოსაზრებანი, როგორც წელან გითხარით, გაიზიარა თითქმის მთელმა მსოფლიომ. ოცი წლის მანძილზე ყოველდღიურად ვატარებდი ექსპერიმენტებს. პირველმა მე და ჩემმა კოლეგებმა დავამუშავეთ ადამიანის ტვინში ქსოვილების გადანერგვის ოპერაცია და პრაქტიკულადაც შევასხით მას ხორცი. მსოფლიოში პირველად მე გავაკეთე ძაღლის ტვინის გადანერგვის ოპერაცია, რომელმაც სახელმწიფო პრემია მომიტანა. ის ძაღლი დღესაც ცოცხალია.

- გულწრფელად მომილოცავს! - თავი ისევ შემოაბრუნა დავითმა და სათვალე გაჭირვებით გაიკეთა. - ოღონდ ერთ რამეს

გთხოვთ, ოპერაციის დროს გაითვალისწინეთ, რომ ის ძალიან იყო, მე კი ადამიანი ვარ.

მთავარი ექიმი შეცბა. ვერ მიხვდა, დავით გიორგაძემ იხუმრა თუ ოპერაციაზე თანხმობა განაცხადა.

- დიახ! - გააგრძელა დაბნეულად, - დიახ, იმას მოგახსენებდით, რომ თქვენი ტვინის გადანერგვის იდეა მაშინ როდი მომივიდა, ჩემს ინსტიტუტში რომ მოგიყვანეს. ორი წელია მტკიცედ მჯერა, რომ ფსიქოლოგიურად, მეცნიერულად და პრაქტიკულად უნარი შემწევს გავაკეთო ადამიანის ტვინის გადანერგვის ურთულესი ოპერაცია. არ ჩამოვთვლი, რამდენი გვამი შევისწავლე, რამდენი ასეული და ათასეული დეტალი დავაზუსტე. თქვენ იცით, ჯერ ჩვენს კანონმდებლობას არ გაუთვალისწინებია ადამიანის ტვინის გადანერგვის უფლება. ვინ იცის, იქნებ რამდენიმე წელი, შესაძლოა მთელი ათი წელიწადიც კი გავიდეს, სანამ ოფიციალურად ჩათვლიან კანონიერად ადამიანის ტვინის გადანერგვას. როცა კაცობრიობა გლობალურად დარწმუნდება და ფსიქოლოგიურად მოემზადება მსგავსი ოპერაციებისათვის, ოფიციალური წრეები მხოლოდ მაშინ ჩათვლიან მიზანშეწონილად, იმსჯელონ ტვინის გადანერგვის აუცილებლობასა და კანონიერებაზე.

მე კი დღესვე შემწევს ძალა გავაკეთო ურთულესი და გაუგონარი ოპერაცია. რატომ უნდა ველოდო საკითხის თანდათანობით მომწიფებას? რატომ უნდა დავუთმო პირველობა სხვას? დიახ, მე ადამიანი ვარ და მაქვს ადამიანური სისუსტეები, მეც მკლავს პირველობის ჭია. ჩემი პატივმოყვარეობა სრულებით არ მესაძრახისება. მე მეცნიერი ვარ და მინდა ჩემი სიტყვა დღესვე ვთქვა, ვთქვა პირველმა. მე თქვენ ვერც მოგატყუებთ და არც დაგიმალავთ. წინასწარ ვტკბები ჩემი მომავალი გამარჯვებით, ჩემი ტრიუმფით.

- წინასწარ გილოცავთ გამარჯვებას, თუმცა, რამდენადაც ვხვდები, ამ გამარჯვებაში მეც მომეკუთვნება დაფნის გვირგვინი.

ახლა კი ნება მიბოძეთ, ერთი რამ გკითხოთ. თუკი ტვინის გადანერგვა არ არის სახელმწიფო კანონით ნებადართული, როგორ ბედავთ ოპერაციის გაკეთებას?

- მაგისა ნუ გედარდებათ! - მთავარი ექიმი რატომღაც ჩურჩულზე გადავიდა, თუმცა ჩურჩულით გამოთქმულ მის სიტყვებს ძალა და შთაბეჭდილება არ დაჰკლებია, - ოპერაციას საიდუმლოდ ჩავატარებთ მე და ჩემი უერთგულესი ასისტენტები. მე მათზე დიდი ამაგი მიმიძღვის. მათი კარიერა და მომავალიც ჩემს ხელშია. ოპერაციის გაკეთების შემდეგ ისინიც უშუალოდ ხდებიან შეთქმულების მონაწილენი. მერწმუნეთ, ძალგვიძს საიდუმლოების დაცვა.

- და თუ ოპერაციის ამბავი ვერავინ გაიგო, საიდან მოიპოვებთ მსოფლიო აღიარებას?

- როცა კანონი ნებას დაგვრთავს, გავაკეთოთ ტვინის გადანერგვის ოპერაციები, მაშინღა გავამხელთ საიდუმლოს. მაშინ წარვუდგენთ საზოგადოებას ახალგაზრდა აკადემიკოსს დავით გიორგაძეს.

- თქვენ ფიქრობთ, რომ ვაცობრიობა ათი წლისთავზე ადამიანის ტვინის გადანერგვას აუცილებლად ჩათვლის კანონიერად?

- ეჭვიც არ მეპარება. შეიძლება კიდევ უფრო ადრეც. ათი წელი მაქსიმუმია, ამ დასკვნას მედიცინის განვითარების დღევანდელი ტემპები და შესაძლებლობანი მიდასტურებს.

- თუკი ოპერაციამ წარმატებით ჩაიარა, სანამ საიდუმლოება გამჟღავნდებოდეს, საგანგებოდ უნდა მომიაროთ და შემინახოთ. ხომ შეიძლება სხვა ავადმყოფობამ მომკლას ან ავტოკატასტროფაში დავიღუპო?

- თქვენ ისევ ხუმრობთ, ბატონო დავით, მე კი ნელ ცეცხლზე ვიწვი! - განაწყენდა მთავარი ექიმი.

- მაპატიეთ, მაგრამ ნამდვილად გულწრფელად გკითხეთ! - მობოღიშებით თქვა დავით გიორგაძემ.

- ოპერაციის შემდეგ ათი დღეც რომ იცოცხლოთ, არ გაგვიჭირდება ჩვენი პრიორიტეტის დამტკიცება, ამაზე თქვენ ნუ სწუხართ.

- კიდევ ერთხელ გიხდით ბოდიშს!
ხანმოკლე დუმილი.

- ვხედავ, ძალზე დარწმუნებული ხართ საკუთარ ძალებში, - წამოიწყო დავით გიორგაძემ, - რწმენა გამარჯვების საწინდარია, მაგრამ არ ითვალისწინებთ წარუმატებლობას?

- არ დაგიმაღავთ, თქვენ ყველაფერი უნდა იცოდეთ. წარმატების შანსია ოთხმოცი ოცბე.

- უფრო მარტივად, ოთხი ერთზე.

- უფრო მეტიც, ბატონო დავით, გაცილებით უფრო მეტიც. მე უკიდურესი ზღვარი მოგახსენეთ.

- თუნდაც ცხრა ერთზე იყოს, მაინც ყოფილა დაღუპვის შანსი.

- თქვენთვის ხომ ჩვენს წარუმატებლობას თითქმის არა აქვს არავითარი მნიშვნელობა? თქვენ დაკარგავთ მხოლოდ სამი, მაქსიმუმ ოთხი თვის სიცოცხლეს. და თუ ოპერაციამ წარმატებით ჩაიარა, თქვენ იძენთ მეორე სიცოცხლეს, მეორე ახალგაზრდობას, დაუდგრომელ, ტემპერამენტიან სიჭაბუკეს. ისიც გაითვალისწინეთ, ახალგაზრდობა დაგიბრუნდებათ დიდი ცოდნის, გამოცდილების და ინტელექტუალური ტრიუმფის პერიოდში. უნდა დამეთანხმოთ, ღირს რისკად!

უკანასკნელი ფრაზები თვალეხანთებულმა წარმოთქვა ბურაბ თორაძემ. მისი მგზნებარე ინტონაციით გაოცებულმა ავადმყოფმა თავი მთავარი ექიმისაკენ შემოაბრუნა.

- ბრავო, ბრავო, პროფესორო, მე აღტაცებული ვარ არამართო თქვენი მეცნიერულ-პრაქტიკული ხელოვნებით, არამედ გამბედაობით, უდრეკი რწმენით. ბედი კი ყოველთვის გამბედავ ადამიანებს სწყალობდა. (პაუზა) იცით, ადრეულ ახალგაზრდობაში ერთი ქალიშვილი შემეყვარდა. ცოტა უცნაური და თამამი გოგო-

ნა იყო. ვერ იქნა და ვერ გავბედე მისი შერთვა. დიდხანს ვიყო-მანე, ბოლოს ჩემი სატანჯველი მეგობარს გავუზიარე. ვთხოვე წამომყოლოდა, ჩემი სათაყვანებელი ქალიშვილი გაეცნო და თავისი აზრი გამოეთქვა.

- დავითმა თავი ისევ შემოატრიალა და თვალები ჭერს მიაპყრო.

- შემდეგ? - მოუთმენლად ჰკითხა მთავარმა ექიმმა. მას დავით გიორგაძის სიყვარული იმდენად არ აინტერესებდა, რამდენადაც მისი კავშირი მეცნიერულ გამბედაობასთან.

- შემდეგ არაფერი. ერთი კვირის თავზე ისინი დაქორწინდნენ, ეს იყო და ეს!

ზურაბ თორაძეს უსიამოვნო გრძნობა დაეუფლა. მაინც ვერ მიმხვდარიყო, მოხუცი აკადემიკოსი დასცინოდა თუ მასთან საუბრით ერთობოდა. ერთბაშად ჩაიფუშა, ლაპარაკის სურვილი დაკარგა. ვაი, რა ტყუილად გავცდიო, გაიფიქრა. მოღლილობა იგრძნო და წამოდგომა დააპირა.

- ვინ არის ის ყმაწვილი, რომლის სხეულში ჩემი სული და ინტელექტი უნდა გადაბრძანდეს?

დავით გიორგაძის ხმამ მთავარი ექიმი ისევ სკამს მიაჯაჭვა. მიხვდა, ამ სანახევროდ ხუმრობით ნათქვამი ფრაზის უკან სერიოზული შეკითხვა იდგა ყურებდაცქვეტილი.

- ოცდაორი წლის ახლაგაზრდა გახლავთ, ჯანღონით სავსე ტაბუკი, უნივერსიტეტის ფიზიკის ფაკულტეტის მესამე კურსის სტუდენტი. ბრგე, მაღალი, დაკუნთული. მამაკაცური მკაცრი სილამაზე ჰარმონიულად ერწყმის მის სპორტულ აღნაგობას.

- რა გვარია?

- კორინთელი, რამაზ მიხეილის ძე კორინთელი.

- კორინთელი! ვერ დავიწუნებ. კარგი გვარია. ოპერაციის წარმატებით დამთავრების შემთხვევაში „რამაზ მიხაილოვიჩი“ გავხდები არა?

- დიახ! - თქვა წყნარად მთავარმა ექიმმა. ვითომ ვერ გაიგო აკადემიკოსის ირონია, - და ეს გაგრძელდება მანამ, სანამ არ გავამჟღავნებთ ჩვენს საიდუმლოს.

- აი, ახლა მინდა დავუბრუნდე იმ შეკითხვას, თავში რომ მოგეცით. მაშინ არ მიპასუხეთ, საუბარი სხვა გზით წარმართეთ. ამჯერად ამომწურავ პასუხს მოვითხოვ!

- ალბათ შეკითხვას ვერ მიგიხვდით. მე არაფრისა მეშინია, ტვინის გადანერგვის პრობლემა ყველა კუთხიდან მაქვს შესწავლილი. ვიცი, მისი განხორციელება სუფთა სამედიცინო პრობლემების დაძლევის გარდა, ფსიქოლოგიური და მორალური თვალსაზრისითაც არის გადასაჭრელი.

- მართალი ბრძანდებით. თქვენ დაახლოებით მიხვდით ჩემს გულისწუხილს. - დავით გიორგაძე შეჩერდა, სული ოდნავ მოითქვა და ისევ განაგრძო. - თქვენ წელან ბრძანეთ და მეც სავსებით ვიზიარებ თქვენს მოსაზრებას, რომ ადამიანი ტვინია. დიახ, ტვინია, რადგანაც ტვინი აზროვნებს, ტვინი განსაზღვრავს ადამიანის ინტელექტუალურ შესაძლებლობებს, ხასიათს, მისწრაფებებს, სიყვარულს, სიძულვილს და ათას ისეთ თვისებას, რომელიც ადამიანს განასხვავებს ცხოველისაგან. ერთი სიტყვით, ტვინია ადამიანი. როგორიცაა ტვინი, ისეთია ადამიანიც. და თუ თქვენ მართლა აპირებთ, ჩემი ტვინი ახალგაზრდა კაცის თავში გადანერგოთ, რას უშვებთ მის ტვინს? ალბათ ჩემს თავში გადმონერგავთ, არა?

- დიახ, მართალი ბრძანდებით.

- დიახ, მართალი ბრძანდებით.

- აი, აქ ხომ არ ვცოდავთ ღმერთს? ჩემს ბებერ ტვინს გადანერგავთ თუ არა ახალგაზრდა სხეულში, მე, აკადემიკოსი დავით გიორგაძე ვხდები ოცდასამი წლის ჭაბუკი. ხოლო რამაზ კორინთელის ტვინს როგორც კი გადანერგავთ ჩემს მოხუც, დაუძლურებულ სხეულში, იგი იმავე წუთში გახდება მიხრწნილი მოხუცი რა-

მაზ კორინთელი, რომელიც სამ-ოთხ თვეში გარდაიცვლება. ერთი სიტყვით, თქვენ თქვენი ოპერაციით ორი ადამიანისგან ქმნით ერთ ადამიანს. და თქვენ, ექიმს, ყველაზე კეთილშობილი პროფესიის მსახურს, გაქვთ ამ ოპერაციის მორალური უფლება? ან მე, მეცნიერსა და საზოგადო მოღვაწეს, თუნდაც უბრალოდ, ადამიანს, მაქვს სხვისი სიცოცხლის მითაცვების უფლება?

კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორს სიტყვა არც კი ჰქონდა შუამდე მიყვანილი, რომ ბურაბ თორაძეს სახეზე ღიმილი გადაეკრა. იგი მიხვდა, მოხუც მეცნიერს რაც აწუხებდა და პასუხიც მზად ჰქონდა.

- წელან მოგახსენეთ, ყველაფერი შესწავლილი და გაანალიზებული მაქვს-მეთქი. შეგიძლიათ შვიდად იყოთ. რამაზ კორინთელმა, ამ ორი თვის წინ მიიღო განუკურნებელი ტრავმა. ინსტრუმენტული ქარხნის საამქროში ხიდური ამწეს კავი მოხვდა თავში. რა არ ვიღონეთ, რა არ გავაკეთეთ, ახალგაზრდა კაცს აზროვნება მაინც ვერ დაუბრუნეთ. მხოლოდ ამის შემდეგ გადაწყვიტე ჭაბუკის ჯანსაღ სხეულში გადამენერგა თქვენი საღი, ახალგაზრდული ტვინი, ხოლო თქვენს დაძაბუნებულ, დაუძლურებულ და მომაკვდავ სხეულში რამაზ კორინთელის დადამბლავებული, ფაქტიურად მკვდარი ტვინი. შეგიძლიათ მშვიდად ბრძანდებოდეთ, ბატონო აკადემიკოსო, თქვენ მართალი იქნებით ღმერთის, ერისა და საკუთარი თავის წინაშე.

ბურაბ თორაძე გამარჯვებას წინასწარ გეიმობდა. იცოდა მოხუც აკადემიკოსს ყველა გზა გადაუჭრა.

დუმილი კარგა ხანს გაგრძელდა. მთავარი ექიმი არ ცდილობდა, დუმილი დაერღვია. რაც მეტ ხანს იქნებოდა ჩუმად დავით გიორგაძე, მით უფრო აშკარა გახდებოდა მისთვის მთავარი ექიმის მოსაზრებათა ჭეშმარიტება.

უცებ დავით გიორგაძე შეინძრა, გვერდი იცვალა და წამოჯდომა მოინდომა. მთავარი ექიმი ფეხზე წამოიჭრა.

- ფრთხილად, ფრთხილად თქვენი მკვეთრი მოძრაობა არ შეიძლება!

- კედლისკენ შემაბრუნეთ.

ზურაბ თორაძემ ზურგის ქვეშ მარჯვენა ხელი ფრთხილად ამოსდო, მარცხენათი მკლავში ჩაეჭიდა და აკადემიკოსი კედლისკენ შეაბრუნა. სკამზე აღარ დამჯდარა, იდგა და აკადემიკოსს დასჩერებოდა. სათქმელი მთლიანად ითქვა. ახლა მხოლოდ ერთი კითხვა და რჩა პასუხგაუცემელი; თანახმა იყო თუ არა დავით გიორგაძე, მისი ტვინი ჭაბუკის თავში გადაენერგათ.

მთავარი ექიმი დაიბნა, აღარ იცოდა შეკითხვა პირდაპირ დაესვა თუ შემოსავლელი გზები ეძებნა.

- ვთქვათ, ჩვენ მორალურად მართლები ვართ ჭაბუკის წინაშე... - ნაწყვეტ-ნაწყვეტ წარმოთქვა დავით გიორგაძემ.

- დიახ! - დაიძაბა მთავარი ექიმი.

- მართალნი ვიქნებით, საერთოდ, ღმერთის წინაშე? გჯერათ, რომ მომავალში ძლიერნი ამა ქვეყნისანი ბოროტად არ გამოიყენებენ კაცობრიობის წინააღმდეგ ადამიანის გონების ამ უდიდეს მონაპოვარს?

- ღმერთი გწამთ? - ზურაბ თორაძეს უნებურად ის შეკითხვა მოუვიდა თავში, ახალი ამბების სააგენტოს კორესპონდენტმა რომ დაუსვა ამ ორი თუ ორთვენახევრის წინ. საშინელმა ცნობისმოყვარეობამ შეიპყრო, სახელგანთქმული ასტროფიზიკოსი რა პასუხს გასცემდა ამ შეკითხვაზე. რამდენად განსხვავებული ან მსგავსი იყო მათი შეხედულებანი.

- ღმერთი? არა, ღმერთი არ მწამს. ისე, კაცმა რომ თქვას, სწავლულებიდან ღმერთთან ყველაზე ახლოს მაინც ასტროფიზიკოსები და ასტრონომები არიან. მე კი ერთიც ვარ და მეორეც, მოგეხსენებათ, ასტროფიზიკოსი გახლავართ. ღმერთი, რასაკვირველია, არ მწამს, მაგრამ მწამს კოსმოსური წესრიგი და კანონზომიერებანი, მწამს ბუნების ძალა, მის მიერ შექმნილი გლობა-

ლური ბალანსები. სხვა დიდი საქმეებით დაწყებული და თქვენი ოპერაციით დამთავრებული, ძალიან ხომ არ ვერევით ბუნების საქმეებში? ხომ არ გვავიწყდება, რომ ჩვენ თვითონ ბუნების შვილები ვართ და შემქმნელი დედაბუნება ზედმეტ თავხედობას არ გვაპატიებს?

- ღმერთისა არ მეშინია. საქმე, რომელიც ადამიანის გონების ზეიმს წარმოადგენს და ადამიანისვე საკეთილდღეოდ კეთდება, შიშს არ უნდა იწვევდეს. მე კაცობრიობის პროგრესისათვის, ადამიანის ბედნიერებისათვის ვიბრძვი. სინდისიც ნათელი მაქვს და მჯერა კიდევ ჩემი სიმართლისა!

- კეთილი და პატიოსანი, მე ამოვწურე შეკითხვები.

- მაშინ მე მაქვს ერთი შეკითხვა! - მთავარ ექიმს გაეხარდა, რომ საუბარი ბუნებრივად გაგრძელდა.

- ბრძანეთ.

- თანახმა ხართ, გადავწერო თქვენი ტვინი?

დუმილი.

მთავარი ექიმი მღელვარებამ შეიპყრო. აპარატურის ბუმბუნშიც კი გარკვევით გაიგონა საკუთარი გულისცემა.

- პასუხს არ გაჩქარებთ. თუ გნებავთ, ამ საღამომდე იფიქრეთ, უკიდურეს შემთხვევაში, ხვალ დილაამდე, თორემ დრო აღარ ითმენს.

- აუცილებელია, რომ მისი დადამბლავებული ტვინი ჩემს თავში გადაწერგოთ?

მთავარი ექიმი გაოცებისაგან გაშეშდა. ასეთ შეკითხვას აღარ ელოდა.

- დიახ, აუცილებელია. სხვანაირად, თქვენი სხეული იმავე წუთში მოკვდება, თქვენ დიდი, სახელოვანი ადამიანი ბრძანდებით, დაინიშნება სახელმწიფო ექსპერტიზა. წარმოიდგინეთ, რა ამბავი დატრიალდება, თქვენი თავის ქალაში ტვინს რომ ვერ იპოვიან. მაპატიეთ, რომ ასე უხეშად და ნატურალისტურად გიხ-

სნით. სჯობია, თავიდანვე პირდაპირ შეხედოთ სიმართლეს თვალებში.

- კეთილშობილურია თქვენი მიზანი, სამოცდაათობმეტი წლის კაცი მაქციოთ ოცდასამი წლის ყმაწვილად. ჩემი ბებერი ტვინი მოარგოთ ტემპერამენტით და ენერგიით სავსე სხეულს. როგორ შეეგუებიან ისინი ერთმანეთს? თუ ტვინმა დაიმორჩილა სხეული, მაშინ რაღა აზრი აქვს ოპერაციას?! მოხუცი, ძველმოდური შეხედულებების ტვინი, თავის დროზე ავანგარდული, მაგრამ დღევანდელობასთან შეფარდებით კონსერვატული აზროვნება სწრაფად მოაბერებს ახალგაზრდა სხეულს. ხოლო თუ სხეულმა დაიმორჩილა ტვინი, მაშინ ხომ მე მე აღარ ვიქნები? მაშინ ხომ ჩემი გამოცდილება, ცოდნა, ნიჭი და უნარი, აზროვნება და ინტელექტი უცხო სხეულის მონურ სამსახურში ჩაებმება? განა ეს არ იქნება დიდი პიროვნული ტრაგედია, რომელმაც, ადვილი შესაძლებელია, თვითმკვლევლობამდე მიმიყვანოს?

- ერთი წუთით...

- გთხოვთ, ნუ შემაწყვეტინებთ, ბოლომდე მათქმევინეთ ჩემი სათქმელი!

მოხუცმა აკადემიკოსმა შეისვენა. პალატაში კვლავ დუმილი ჩამოწვა, მაგრამ მთავარმა ექიმმა მაინც ვერ გაბედა ხმის ამოღება.

დავითმა მარცხენა ხელი ოდნავ წამოსწია და მთავარ ექიმს ანიშნა, ისევ გულაღმა გადმომაბრუნეო. ზურაბ თორაძე შეეშველა. აკადემიკოსმა ბალიშს, როგორც იქნა, მოარგო თავი და თვალი ისევ ჭერს გაუშტერა.

- მე მესმის თქვენი, - დაიწყო სუსტი ხმით, - ქირურგი ბრძანდებით. დიდებული სპეციალისტი, ძიებისა და მიგნების წყურვილით აღსავსე მეცნიერი, გაბედული პრაქტიკოსი და საერთოდ, გაბედული ადამიანი. თქვენ პირველ რიგში გხიბლავთ თვით ოპერაციის სირთულე, მიღებული შედეგი. თქვენი მეცნიერული და მა-

ძიებელი ბუნება სავსებით დაკმაყოფილდება, როცა ურთულესი ოპერაცია წარმატებით დაგვირგვინდება.

- ნუ მიწყენთ, მაგრამ მე მართო ქირურგი არ გახლავართ, რომელიც თავისი კარგად გაკეთებული ურთულესი ოპერაციებით ტრაბახობს და ყელყელაობს. ჩემი არჩევანი თქვენზე იმიტომ შეჩერდა, რომ მენანება თქვენი სიკვდილი. უდიდეს ექსპერიმენტთან ერთად მინდა, თქვენი ინტელექტი გადავარჩინო. მტკიცედ ვარ დარწმუნებული, რომ ახალგაზრდა სხეული და თქვენი ახალგაზრდული ტვინი შეჰქმნიან ერთ მთლიან ჰარმონიულ პიროვნებას. ტრაბახში ნუ ჩამომართმევთ და, თუმცა ჯერ მე ადამიანის ტვინი არ გადამინერგავს, მჯერა, ოპერაცია წარმატებით ჩაივლის. მე სწორედ ის მხიბლავს, რომ სხვისი სხეულისა და სხვისი ტვინის საშუალებით მივიღო მსოფლიოში პირველი უნიკალური ადამიანი. შევექმნა ახალგაზრდა კაცი, სიჭაბუკეში მზამზარეულად მიღებული დიდი ცოდნითა და გამოცდილებით. მე მჯერა, რომ დიდ საქმეს ვაკეთებ. მე მჯერა, რომ არ ვარღვევ განგების ჰარმონიას. და თუ საკითხს უფრო მიწიერად, უფრო ბუნებრივად მივუდგებით, ერთი მომაკვდავი აკადემიკოსისაგან და ერთი ტვინდადამბლავებული უბრალო ახალგაზრდისაგან მე შევექმნი ერთ ჯანმრთელ, უდიდესი ცოდნით, ტალანტითა და ინტელექტით აღსავსე ადამიანს!

- პირველი მე ვარ, ვისაც ტვინის გადანერგვა შესთავაზებთ?

- დიახ, დიახ, პირველი ბრძანდებით, მაგრამ ყველაფერს აქვს თავის მიზეზი. კანდიდატურები მყავდა, მაგრამ ორი მოსაზრების გამო ვიკავებდი თავს. ჯერ ერთი, ადამიანის ტვინი უნდა ღირდეს გადასარჩენად. მეორეც ისა, რომ ყველა როდი გრძნობს მეცნიერებაში გიგანტური ნაბიჯების გადადგმის სიღიადეს. თანაც ყველა როდია ისეთი უშიშარი, როგორც თქვენ ბრძანდებით.

დავით გიორგაძემ ამჯერად მოახერხა ჩაცინება.

- მე ვერ ვიტან და არც ვაფასებ დაბადებით უშიშარ ადამიანებს. მეც ისეთივე მშიშარა ვარ, როგორც ყველა ნორმალური ადამიანი. ვაჟკაცობა სწორედ შიშის დაძლევაა. ჰო, მართლა, ვთქვათ, ოპერაციამ წარმატებით ჩაიარა, ოპერაციის შემდეგ ვინ ვიქნები მე?

- თქვენ თქვენ იქნებით, - განაწყენდა ზურაბ თორაძე, - თავიდან დავიწყოთ ყველაფერი? განა უკვე არ შევთანხმდით, ადამიანი რასაც ნიშნავს?! ადამიანი ტვინია, ხოლო ყველაფერი დანარჩენი ამ რთული ორგანიზმის მომსახურე დეტალები!

- მაგას არ გეკითხებით. ოფიციალურად, პასპორტით ვინ ვიქნები?

- სანამ საიდუმლოება გამჟღავნდება, რამაზ კორინთელი, მაგრამ რა მნიშვნელობა აქვს პასპორტში რა გეწერებათ?

- ძალიან ბევრი. პირველი, რომ ოფიციალურად მე მე აღარ ვიქნები, რომ მე მეყოლება ახალგაზრდა მშობლები, და-ძმანი...

- მხოლოდ და, ერთადერთი და, რომელიც ცალკე ცხოვრობს. თქვენ გექნებათ ერთოთახიანი, უფრო სწორად, ოთახნახევრიანი იზოლირებული ბინა ვაჟა-ფშაველას პროსპექტზე.

- კი ბატონო, მეყოლება მხოლოდ ერთი და, მაგრამ ხომ უნდა ვიცოდე, მშობლების, ბებიების და ბაბუების, მეზობლების, ნაცნობ-მეგობრებისა და თანაკურსელების სახელები და გვარები?

- ნუ გედარდებათ, ბატონო აკადემიკოსო, მაგის ნუ გედარდებათ: ჩვენ ყველაფერი გათვლილი და გათვალისწინებული გვაქვს, - მთავარი ექიმის კილოს მხიარული ტონი შეეპარა. უკვე გრძნობდა, დავით გიორგაძის თანხმობა შორს აღარ იყო. - ოპერაციის შემდეგ თანმიმდევრულად ჩაგიტარებთ სათანადო კონსულტაციებს. თავის ტვინის ტრავმის შემდეგ მედიცინამ ბევრი იცის მაგალითი, რომ კაცს ცნობიერება, გონება დაუბრუნდება, მაგრამ სრულიად აღარ ახსოვს წარსული. თქვენ ყველასთან თა-

ვაზიანი იქნებით, მაგრამ მწუხარე სახით იტყვით, რომ არავინ და არაფერი აღარ გახსოვთ. თავს რატომ იქნევთ, არა გჯერათ?

- რა ვიცი, როგორ გითხრათ. ჩემი აზრით, ძალზე უხერხული სიტუაცია შეიქმნება. აღარ მახსოვს და, ნაცნობ-მეგობრები, საკუთარი სახლი. სამაგიეროდ, კარგად მახსოვს ასტროლოგიკა, უამრავი მეცნიერული პრობლემა და უცხო ენები, რაც რამაზ კორინთელმა არასდროს არ იცოდა!

სხვათა შორის, როგორც ამბობენ, ძალიან კარგად ვუკრავ პიანინოზე. ალბათ იცით, ჩემი მშობლები მუსიკოსები იყვნენ. მამა სიმფონიურ ორკესტრში უკრავდა ვიოლინოზე. გულით სურდათ, მუსიკოსი გამოვსულიყავი. ათწლედიც დამამთავრებინეს. მე მაინც ფიზიკისკენ გამიწია გულმა, თუმცა მუსიკასაც ვერ შეველე. ჩემი დასვენებისა და განმუხტვის ერთადერთი საშუალება მუსიკაა. და აი, ოპერაციის შემდეგ ერთ მშვენიერ დღეს, ჩემი და, ნათესავები და მეგობრები პიანინოსთან მიმჯდარს რომ დამინახავენ, განა უცნაური არ იქნება?

- ეგ ყველაზე იოლად გადასალახავი ბარიერი გახლავთ, ბატონო დავით. მთელი თვის მანძილზე, სანამ ყველა „თქვენთან არ გაიხსენებთ“, ნუ გამოამჟღავნებთ თქვენს განსაკუთრებულ განსწავლულობასა და ინტელექტს. შემდეგ თქვენც და ჩვენც შეექმნით ლეგენდას, რომ განსაკუთრებული მკურნალობის შედეგად თქვენმა გონებამ ათვისების საოცარი უნარი შეიძინა. ჩაუჯდებით ფიზიკას, ასტრონომიას და რამდენიმე თვეში ყველა დაიჯერებს, რომ თქვენმა ნიჭმა ახალი და საოცარი ძალით იფეთქა. ადამიანს უყვარს სენსაცია. უყვარს, როცა ირღვევა ყოველდღიური რუტინა. მერწმუნეთ, ისე დაიჯერებენ ყველაფერს, რომ თვითონვე გაგეცინებათ. ოცდახუთი წლის ასაკში პირდაპირ დაიცავთ სადოქტოროს, თქვენი სახელი გაეხვევა დიდების საოცარ ბურუსში, გახდებით უპოპულარესი ადამიანი, ქალების კერპი...

- „ქალების!“ - მეორედ მოახერხა ჩაცინება დავით გიორგაძემ, თუმცა ამ ჩაცინებაში ირონიას საკმაოდ დიდი ნაკადით შეერია რაღაც შინაგანი სიამოვნების გრძნობაც, რაც ალბათ ქალთან იყო დაკავშირებული.

- დიახ, დიახ, თქვენი გიგანტური ნაბიჯები მეცნიერებაში თქვენს ირგვლივ შექმნის აჟიოტაჟსა და სენსაციურ ისტორიებს!

მთავარი ექიმი უცებ შეჩერდა, ჯიბიდან ცხვირსახოცი ამოიღო, შუბლზე ოფლი მოიწმინდა და ხმადაბლა, მაგრამ მტკიცედ წარმოთქვა:

- თანახმა ხართ?

- ვთქვათ, რამდენიმე წლის შემდეგ ოფიციალურად იქნება ნებადართული ტვინის გადანერგვის ოპერაცია, - დავით გიორგაძემ პასუხს კვლავ თავი აარიდა, - მაშინ ხომ თქვენ გაამჟღავნებთ საიდუმლოს ... მაშინ ხომ...

- მიგიხვდით, რისი თქმაც გინდათ. საშიში არაფერია. დიახ, მაშინ უკვე გავამჟღავნებთ თქვენს ვინაობას, წარმოგიდგენიათ, რა ამბავი ატყდება? აი, მაშინ გახდებით უნიკალური და უპოპულარესი ადამიანი, თქვენ, დავით გიორგაძე, რომლის ტვინიც პირველად გადანერგეს მთელს მსოფლიოში, სამუდამოდ შერჩებით ჩვენი პლანეტის დღევანდელი და მომავალი თაობების მახსოვრობას!

დავით გიორგაძე კვლავ ჭერს შესჩერებოდა.

- მაშ, თანახმა ხართ? - რატომღაც ჩუმად და შთაგონებით წარმოთქვა მთავარმა ექიმმა.

- განა ასე იოლია ამოდენა ამბის გადახარშვა და, მით უმეტეს, თანხმობის განცხადება?!

- დრო აღარა გვაქვს, ბატონო დავით, დრო! კი, ბატონო, იფიქრეთ, კიდევ იფიქრეთ. კარგად აწონ-დაწონეთ ყველაფერი. პასუხი კი ამ საღამოს უნდა მითხრათ, უკიდურეს შემთხვევაში ხვალ, დილის ცხრა საათზე. გასაგებია?

დუმილი.

- გასაგებია? - გალიზიანებულმა გაიმეორა მთავარმა ექიმმა.

- ნუ ბრაზობთ. პასუხს საღამოს მიიღებთ, დილამდე არაფერია საფიქრალი. ღამეს ფიქრში ვერ გავტეხავ, მინდა, კარგად გამოვიძინო.

- ძალიან კარგი. მომწონს თქვენი სიმშვიდე. იუმორის გრძნობას კი არასდროს არ ვარგავთ. ეს თქვენი ხასიათის სიმტკიცესა და სიმამაცეზე მიგვითითებს! - უცებ გამოუკეთდა გუნება მთავარ ექიმს, - და კიდევ ერთი რამ მინდა გითხრათ. ჩემის აზრით, ძალზე მნიშვნელოვანია. ოპერაციის თაობაზე საბუთებისა და მოვლენების დაწვრილებით აღნუსხვას დღეიდან ვიწყებთ, უფრო სწორად, იმ წუთიდან დაიწყო, როცა მე თქვენთან შემოვედი. მთელი ჩვენი დიალოგი მაგნიტოფონის ფირბეა აღბეჭდილი. იგი ხუთ ეგზემპლარად გამრავლდება და ხუთ სხვადასხვა ადგილზე შეინახება მანამ, სანამ საშუალება არ მოგვეცემა საიდუმლოს გამჟღავნებისა.

- მომწონს თქვენი გამჭრიახობა და ოპერატიულობა.

მჯერა, ოპერაცია წარმატებით ჩაივლის.

- გმადლობთ, ბატონო დავით, თქვენი რწმენა კიდევ უფრო აძლიერებს ჩემს რწმენას. დღევანდელი დღიდან თქვენ ისტორიული პიროვნება ხდებით. თქვენი სახელი ეცოდინება პლანეტის ყველა მოქალაქეს. ნუ გეწყინებათ და ტვინის გადაწერგვა თქვენ უფრო დიდ სახელს მოგიტანთ, ვიდრე თქვენი ასტროფიზიკური აღმოჩენები და თეორიები.

- სახელის მაძიებელი არასდროს ვყოფილვარ. მე, უბრალოდ, მიზიდავს ის საოცარი, გაუგონარი ფერისცვალება, ტვინის გადაწერგვას რომ მოჰყვება. მიზიდავს ისევ და ისევ მეცნიერული თვალსაზრისით.

- სხვანაირად ვერც წარმოვიდგენდი. ხომ ხედავთ, არჩევანშიც არ შევმცდარვარ. კარგად ბრძანდებოდეთ. საღამოს ცხრა

საათზე გეახლებით. მე მჯერა თქვენი. წინასწარ ვიცი, რომ თანხმობას განაცხადებთ.

დავით გიორგაძემ თვალეხი დახუჭა. მარტო დარჩენის სურვილი მოეძალა. არაფერზე აღარ ფიქრობდა. ელოდა, როდის მიწყდებოდა ექიმის ფეხის ხმა. რკინის მძიმე კარი ჯერ ზუზუნით გაიღო, შემდეგ კვლავ დაიხურა.

მოხუცმა მეცნიერმა თავისუფლად ამოისუნთქა, დიდი გაჭირვებით მხარი იცვალა. ეტყობა, დღემდე გაუგონარმა და უცნაურმა დიალოგმა ძალზე გადაღალა. ძილმა უმაღვე დარია ხელი.

* * *

ზურაბ თორაძე საწერ მაგიდასთან იჯდა სავარძელში. ჩვეულებისამებრ, მაგიდას იდაყვებით დაყრდნობოდა და თავი ხელებში ჩაერგო. იქვე ისხდნენ მისი ერთგული მეგობრები და კოლეგები, ამ საიდუმლო ოპერაციის მომავალი მონაწილენი, ორი კაცი და ორი ქალი. ოთხივენი დაძაბულნი შესჩერებოდნენ მთავარ ექიმს, მაგნიტოფირზე ჩაწერისას მათ ერთი სიტყვაც კი არ გამორჩენიათ მოლაპარაკებისა. როცა ზურაბ თორაძე კაბინეტში შემოვიდა, ყველას უნდოდა მივარდნოდა, თითქმის საბოლოო წერტილამდე მიყვანილი გამარჯვება მიელოცა, მაგრამ მთავარ ექიმს ისეთი დაღლილი, მოქანცული სახე ჰქონდა, თვალეხი ისე ჩაცვივნოდა, ხმის ამოდება ვეღარ გაბედეს. არც შემცდარან. ზურაბ თორაძემ აკადემიკოსთან საუბრისას ყოველ ფრაზაში, ყოველ სიტყვაში იმდენი ენერგია, სულიერი დაძაბულობა და ემოცია ჩააქსოვა, რომ მხოლოდ კაბინეტში გამოსვლისას იგრძნო, როგორ დაიცალა და გამოიფიტა. დუღილისაგან ამომშრალი ჩაიდანავით მთელი სხეული საშინლად უხურდა, ასე იყო კარგა ხანს, სიგარეტიც კი არ გახსენებია.

ექიმები გაშეშებულებივით ისხდნენ სკამებზე. განძრევას ვერ ბედავდნენ.

ზურაბ თორაძეს თითქოს დაავიწყდა მათი არსებობა. თვითონაც არ ინძრეოდა, ცდილობდა, არაფერზე ეფიქრა, დაძაბული გონება ცოტა დაესვენებინა.

უცებ ტელეფონმა დარეკა. ოთხმა წყვილმა თვალმა ტყვიასავით გახვრიტა ტელეფონის თეთრი აპარატი. მხოლოდ მთავარი ექიმი არ განძრეულა, ექიმები დაიბნენ. არ იცოდნენ, რა ექნათ, აეღოთ ყურმილი და მთავარი ექიმისთვის მიეწოდებინათ, თუ თვითონ გაეცათ პასუხი. ან იქნებ სულაც სჯობდა, ყურმილი გვერდზე გადაედოთ.

ზარი კი წკრიალებდა და წკრიალებდა. ყოველი მისი გაწკრიალება მთავარი ექიმის კაბინეტში მყოფთ უსიამო ჟრჟოლას ჰგვრიდა.

როგორც იქნა, დადუმდა ტელეფონი.

გავიდა კიდევ ორი წუთი, დაძაბული და დუმილით გამძაფრებული ორი წუთი.

- გია! - წარმოსთქვა უცებ მთავარმა ექიმმა ისე, რომ თავი არ აუწევია.

- გისმენთ, ბატონო ზურაბ!

- დავით გიორგაძეს თქვენი პასუხისმგებლობით მიხედავენ. დღეიდან ყველას, მის მეუღლესაც კი ეკრძალება პალატაში შესვლა. მეუღლე და ახლო მეგობრები რომ არ დავაფრთხოთ, მიზეზი შედარებით უბრალო უნდა იყოს. ვთქვათ, წნევის მომატება.

- გასაგებია, ბატონო ზურაბ.

- დღეს საღამოს შვიდი საათისათვის ყველანი ჩემს კაბინეტში იყავით. ალბათ მიხვდით, ვინ ყველანი.

ექიმები თავის დაქნევით დაეთანხმნენ.

- წრთობა და ფსიქოლოგიური მომზადება არ გაკლიათ, მაგრამ დღეიდანვე განეწყვეთ ოპერაციისათვის. თქვენ, ალბათ,

ყველამ მოისმინეთ ჩვენი ლაპარაკი. მტკიცედ მჯერა, დღეს საღამოს ცხრა საათზე, დავით გიორგაძე ოპერაციაზე თანხმობას განაცხადებს, დიადი ნაბიჯის გადადგმამდე ორიოდ დღეა დავგრჩა!

მთავარმა ექიმმა თავი ასწია და თანამშრომლები შეათვალა.

- ხომ არ შეშინდით?

- პირიქით, ბატონო ზურაბ! - თქვა გიამ.

დანარჩენებმა პასუხი ღიმილით გამოხატეს.

- აბა, გთხოვთ მიბრძანდეთ და ცოტა ხანს მარტო დამტოვოთ! ყველანი წამოიშალნენ და მთავარი ექიმის კაბინეტიდან ფეხაკრეფით გავიდნენ.

ზურაბ თორაძემ სამართავ პულტს დახედა და მწვანე ღილაკი მონახა. კედელი ნელ-ნელა, ყურისათვის ოდნავ გასაგონი შრი-ალით გაიხსნა. მთავარმა ექიმმა სინათლე გამორთო და ტელეეკრანებს თვალი შეავლო. ყველაფერი ისე იყო, როგორც ელოდა. წინასწარ იცოდა, იმ დაძაბული საუბრის შემდეგ ავადმყოფი გარკვეულ ნერვიულ დატვირთვას მიიღებდა, არც არსებით ცვლილებებში არ გადაიზრდებოდა. მთავარი ექიმის ვარაუდი გამართლდა, დავით გიორგაძემ შედარებით გადაიტანა დიდი ემოციური და ფსიქოლოგიური ვნებათაღელვა.

ზურაბ თორაძემ აპარატურა გამორთო და საათს დახედა. თერთმეტი სრულდებოდა. აკადემიკოსის საბოლოო პასუხამდე ათი საათი რჩებოდა.

თავი მესამე

- ბედნიერი ხართ? - ჰკითხა მოულოდნელად დავით გიორგაძეს ახალგაზრდა კორესპონდენტმა.

- ჩემი ბედნიერება-უბედურების ამბავი ვითომ ძალზე აინტერესებს ქართველ მკითხველს? - გაიღიმა კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორმა.

- თქვენ წარმოდგინეთ, აინტერესებს, - ქალიშვილმა თმაზე ხელი გადაისვა, - როცა პიროვნება პოპულარულია, მისი ცხოვრების შტრიხები, ცალკეული დეტალები და ნიუანსები უფრო სრულყოფილს ხდიან მეცნიერის შემოქმედებით პორტრეტს.

დავით გიორგაძემ ყურადღებით შეხედა კორესპონდენტს, უნდოდა გამოეცნო, მაღალფარდოვნად წარმოთქმული ფრაზა ახლა მომწიფდა ამ, ერთი შეხედვით, ლამაზი ქალიშვილის გონებაში თუ უნივერსიტეტში ნასწავლი და გაზეპირებული წინადადება ამოხტა ტვინიდან.

კორესპონდენტმა კალმისტარი ტუჩებთან მიიტანა და დავით გიორგაძეს ყურადღებით შეხედა.

- მე მგონი, ბედნიერი ვარ. ალბათ იმიტომ, რომ უბედური არასდროს ვყოფილვარ. გულწრფელად რომ გითხრათ, მსგავს პრობლემებზე არასდროს მიფიქრია. ალბათ, არ მეცალა და იმიტომ. ან ვინ იცის, იქნებ ფილოსოფიური თვალთახედვით არ ვუყურებ ცხოვრებას და არ ვაანალიზებ განვლილ წლებს. რასაკვირველია, ბედნიერი ვარ. მაქვს კარგი ლაბორატორია და მუშაობისათვის საუკეთესო პირობები. ბევრი, ძალიან ბევრი სიხარული მომანიჭა ჩემმა გამოკვლევებმა, აღმოჩენებმა. მეტი რა უნდა მეცნიერ კაცს?

დავით გიორგაძემ თვალები დახუჭა.

„მეტი რა უნდა მეცნიერ კაცს?“

„მეტი რა უნდა...“

ვერა და ვერ მოიშორა აკვიატებული ფრაზა. ველარც იმ კორესპონდენტი ქალიშვილის სახე ამოიგდო გონებიდან, ამ ექვსი თვის წინ რომ ესტუმრა ინტერვიუს ჩამოსართმევად.

„მეტი რა უნდა მეცნიერ კაცს?“

„ბევრი რამ უნდა თურმე, ბევრი რამ“.

„სად არის ახლა ჩემი შვილი? სად იმალება? იქნებ დაიჭირა კიდევ მილიციამ და მე არ მიმხელენ?“

„რა ბედნიერი იყო ჩემი მეუღლე, ჩემი ანა. რა მადლობას სწირავდა ღმერთს სიკეთისათვის, მფარველობისათვის. ახლა კი... დინამიტით აფეთქებული კლდესავით ხევში ჩაიშალა მთელი მისი ცხოვრება. დაკარგა ერთადერთი ვაჟიშვილი დათო, დაკარგა მეუღლე“.

„მე ბევრი-ბევრი, კიდევ სამი-ოთხი თვე ვიცოცხლო. ტვინის გადანერგვის ოპერაციამ წარმატებითაც რომ ჩაიაროს, მაინც სამუდამოდ ვარ დაკარგული მეუღლისათვის“.

„დათო ხომ ცოცხალია? თუ ცოცხალია და დაიჭირეს, შეიძლება ექვსი ან შვიდი წელი მიუსაჯონ. იქნებ ნაკლებიც. ან იქნებ ადრეც გამოვიდეს ციხიდან. ის მაინც ეყოლება ანას.“

„საბრალო ქალი!“ - დავით გიორგაძემ მწარედ ამოიოხრა.

„მაინც რა ხუხულასავით დაინგრა ჩემი ცხოვრება!“

ყოველი მხრიდან წამოშლილ ფიქრებს შეებრძოლა. ცდილობდა გათიშულიყო, გონება დაესვენებინა, ძალა მოეკრიბა.

თითქოს შესძლო კიდევ. თითქოს სადღაც გადაიკარგნენ ყოველი მხრიდან ამოსვეტილი შავი კითხვის ნიშნები.

„ერთის მხრივ, კარგია მარტოობა, ფიქრს და ოცნებას არავინ გიშლის!“ - გაიფიქრა დავით გიორგაძემ „ვარ კი მარტო?“ - გულში მწარედ ჩაიციხა. იცოდა, მისი გული, ფილტვი, ძარღვი და, ღმერთმა იცის კიდევ რა ორგანო, ურთულეს აპარატურასთან იყო შეერთებული. ამ აპარატურის ეკრანები კი სხვადასხვა ოთახში ციმციმებდნენ. ხშირად ისეთი განცდა ეუფლებოდა,

თითქოს დანაკუწებული და ასო-ასო აქნილი მისი სხეული ერთდროულად რამდენიმე ოთახში იყო დანაწილებული.

ერთადერთი რამ, რაც ჯერჯერობით მონიტორის ეკრანზე არ გამოისახებოდა, მისი აზრები იყო, აზრები, რომლებსაც ახლა თვითონვე გაუბრუნდა.

ფიქრი, საერთოდ, უყვარდა დავით გიორგაძეს. უყვარდა სრულიად ბუნებრივი მიზეზების გამო. იგი ფიქრში ეჭიდებოდა ურთულეს პრობლემებს, ფიქრშივე პოულობდა მათი გადაჭრის ურთულეს გზებს. ინტარქტის შემდეგ უჩვეულო რამ დასჩემდა. თვალნათლივ ხედავდა, რასაც ფიქრობდა. თვით ფიქრს ხედავდა. როცა აბსტრაქტულ, უსხეულო საგნებზე ფიქრობდა, ამ უსხეულო საგნებსაც კი ხედავდა. რანაირნი იყვნენ ეს უსხეულო საგნები? ალბათ ვერ იტყოდა და ვერც აღწერდა, მაგრამ ფიქრის პროცესში ნამდვილად ხედავდა.

ახლა კი მთელი არსებით ცდილობდა არაფერზე ეფიქრა. აღარც უპატრონოდ მიტოვებულ მეუღლეზე, აღარც უგზოუკვლოდ დაკარგულ შვილზე, მილიცია რომ დაეძებდა. უნდოდა გათიშულიყო. უნდოდა რამდენიმე წუთით მაინც გაეჩერებინა ის ტელეტაიპი, ტვინში რომ გამუდმებით მუშაობდა და უთავბოლო, უსისტემო ფიქრების უწყვეტ ნაკადს უხილავ ფირზე აღბეჭდავდა.

მხოლოდ ორიოდ წუთს შესძლო, ელექტროქსელიდან გამოთიშულ მანქანას დამსგავსებოდა. მხოლოდ ორიოდ წუთს გაეთიშა სამყაროს. მერე ვიღაცის უხილავმა ხელმა ისევ ჩართო ელექტროქსელში, ისევ დატრიალდა აკადემიკოსის ტვინში კბილანა ბორბლების ურთულესი სისტემა. სადღაც ისევ იფეთქა ვულკანმა, ლავასავით ისევ ამოიფრქვა უთვალავი შავი კითხვის ნიშანი. ისინი ჯერ ისე გაიშალნენ, საზვიანო სალუტის დროს ცაში ერთ კონად ატყორცნილი მაშხალები რომ იშლებიან ხოლმე. შემდეგ კი დამსხვილებულები და დამძიმებულები ბომბებივით დაეშვნენ დაბლა.

შეშინებულმა დავით გიორგაძემ თვალები ისე მაგრად დახუჭა, ლამის ქუთუთოები შეაწება ერთმანეთს. აღარ უნდოდა დაენახა, მილიონი კითხვის ნიშანი მილიონი ბომბივით რომ მოისწრაფვოდა მისკენ.

უცებ მიხვდა, მოჩვენება და კოშმარი რომ გამქრალიყო, თვალი უნდა გაეხილა.

პალატაში ფუტკრის სკასავით ძველებურად ზუზუნებდა ელექტროაპარატურა. იქაურობას ოდნავ ანათებდა აპარატურის მწვანედ და წითლად მოციმციმე რამდენიმე პატარა ნათურა.

ოდნავ დამშვიდდა. მარჯვენა ხელით დანამული შუბლი მოიწმინდა და მწარედ ამოიოხრა.

„ბედნიერი ხართ?“ - მოულოდნელად კვლავ ჩაესმა ყურში ახალგაზრდა კორესპონდენტის ნაცნობი ხმა.

* * *

- ბედნიერი ხართ? - ჰკითხა მოულოდნელად დავით გიორგაძეს ახალგაზრდა კორესპონდენტმა.

აკადემიკოსის გონებაში ვიდეოფირი კვლავ თავიდან დატრიალდა.

- ჩემი ბედნიერება-უბედურების საკითხი ვითომ ძალზე აინტერესებს ქართველ მკითხველს? - გაელიმა დავით გიორგაძეს.

- თქვენ წარმოიდგინეთ, აინტერესებს, - ქალიშვილმა თმაზე ხელი გადაისვა, - როცა პიროვნება პოპულარულია, მისი ცხოვრების შტრიხები, ცალკეული დეტალები და ნიუანსები უფრო სრულყოფილს ხდიან მეცნიერების შემოქმედებით პორტრეტს...“

...- თქვენი უკანასკნელი დიდი მეცნიერული გამარჯვება ათი წლით უკან გვაბრუნებს. შემდგომ აკადემიკოს დავით გიორგაძისათვის ნაცოფიერი, მაგრამ მეცნიერული და ორგანიზატორული

მოღვაწეობის წყნარი პერიოდი დადგა. თუ ჩემს მიერ შემოთავაზებული ტერმინი ხელოვნური არ მოგეჩვენებათ, აფეთქებას ადგილი აღარ ჰქონია. დიდმა ორგანიზატორულმა მუშაობამ, თქვენ ხომ უზარმაზარი კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი ბრძანდებით, და, მომიტევეთ უტაქტობისათვის. თქვენმა ასაკმა ხომ არ განაპირობა მეცნიერული სიწყნარის ათი წელიწადი?

დავით გიორგაძეს გაეღიმა, თვალი მაგიდას დაასო და ჩაფიქრდა.

კორესპონდენტ ქალიშვილს ამაყი გამოხედვა ჰქონდა. თვითონვე მოსწონდა დასმული შეკითხვა. საყოველთაოდ ცნობილი მეცნიერი მძიმედ დააფიქრა. პროფესიული ღირსებით აღსავსე მოთმინებით ელოდა აკადემიკოსის პასუხს.

- პირიქით... რაც არ უნდა პარადოქსულად მოგეჩვენოთ, პირიქით მოხდა ყველაფერი. ჩემი უმთავრესი თეორიული გაანგარიშება და შემდგომ მისი ექსპერიმენტული დადასტურება სწორედ ახლა განხორციელდა, წლებადღე წელს. უფრო ზუსტად, წელს შევძელი იმ თეორიის დადასტურება, რომელსაც ბოლო ხუთი წელია ვუტრიალებ.

დავით გიორგაძე წამოდგა, დაფიქრებულმა გაიარ-გამოიარა, მერე ისევ დაჯდა და თვალი ქალიშვილს გაუსწორა.

- ერთ რამეში მართალი ბრძანდებით. აი, ახლა, თქვენი შეკითხვის შემდეგ, გონებაში წამიერად თვალი გადავაავლე ყველა დიდ აღმოჩენათა ისტორიას. რევოლუციური თეორიებისა და ექსპერიმენტების ავტორები, თითქმის ყველანი ახალგაზრდები იყვნენ. გამონაკლისი, ალბათ, ყოველთვის იყო და იქნება. მე თავს არ ვუტოლებ მსოფლიოს უდიდეს მეცნიერებს. უბრალოდ, ჩემს თავზე მოგახსენებთ. უკანასკნელი გამოკვლევა, რომელსაც, ალბათ, სულ მალე გამოვაქვეყნებ, ვფიქრობ, ყველაზე მნიშვნელოვანი მეცნიერული ღირებულებისა იქნება ჩემს ცხოვრებაში. და თუ ტრაბახში არ ჩამომართმევთ, არა მარტო ჩემს ცხოვრებაში.

- სიამოვნებით მიმაქვს უკან ჩემი სიტყვები, წინასწარ გილოცავთ გამარჯვებას და ვიტოვებ იმედს, რომ ორიოდ სიტყვით გაესაუბრებით მკითხველებს თქვენი ახალი აღმოჩენის თაობაზე.

- რომელი გაზეთიდან ბრძანდებით? - ჰკითხა უცებ დავით გიორგაძემ.

- ახალი ამბების სააგენტოდან გახლავართ.

- აჰა! მაშასადამე თქვენი წერილი სულ სხვადასხვა ხასიათის გაზეთებში დაიბეჭდება, არა?

- დიახ, მთელი საბჭოთა კავშირის მასშტაბით.

- მერჩია, რომელიმე კონკრეტული გაზეთიდან ყოფილიყავით. გაზეთის თავისებურებებიდან და მკითხველიდან გამომდინარე, ვიცი ხოლმე სათქმელი რა ჩარჩოებში და რა სიღრმით ჩამოვაცალიბო. ახლა რაღაც საშველი უნდა გამოვნახო, არა?

- ნუ შეიზღუდებით. ყველა წერილს თავისი მკითხველი ჰყავს! - დაამშვიდა ღიმილით კორესპონდენტმა.

- კეთილი, მაშინ გთხოვთ, ყურადღებით მომისმინოთ!

კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი დაფიქრდა. დუმილი ვარგა ხანს გაგრძელდა. ქალიშვილი ჩასაწერად მოემზადა, მაგრამ დავით გიორგაძე არ ჩქარობდა. იქნებ მეცნიერი გონებაში მოკვლედ აყალიბებდა სათქმელს? არა იგი სულ სხვა რამეზე ფიქრობდა. თავდაპირველად კორესპონდენტი ძალიან მოეწონა. თანდათანობით მიხვდა, რომ ქალიშვილი არც ისეთი ლამაზი იყო, თავიდან რომ მოეჩვენა. ეტყობა, მისი გამოხედვა, ვარცხნილობა, ჩაცმულობა და მანერა მხოლოდ წუთიერად ახდენდა ეფექტს.

„ვაითუ მისი ცოდნა და ჟურნალისტური ალლოც ასეთივე წუთიერია? რა დონეზე. რა სიღრმეზე უნდა ვესაუბრო ახალი ამბების სააგენტოს კორესპონდენტს და, საერთოდ კორესპონდენტებს, ერთ თარგზე მოჭრილივით რომ ჰგვანან ერთმანეთს?“

- იცით, რისი მეშინია? - თქვა უცებ დავით გიორგაძემ.

გაოცებულმა ქალიშვილმა თავი ასწია და მეცნიერს შეხედა.

- მოდით, ერთ საკითხზე შევთანხმდეთ. როცა წერილს დაწერო, აუცილებლად წამაკითხეთ. მეშინია, რაიმე მეცნიერული უზუსტობა არ გაგვეპაროს.

„გაგვეპაროს“, - ქალიშვილს მოეწონა მოხუცი მეცნიერის ტაქტიანობა.

- აუცილებლად წაგაკითხებთ. ხვალ თუ არა, ზეგ მაინც მოგართმევთ.

- კეთილი და პატიოსანი! მაშ დავიწყეთ. ჩემს მიერ ექსპერიმენტით დადასტურებული თეორიული მოსაზრებანი უკვე დაწერილია და სეიფში დევს. მხოლოდ წვრილმანი საქმეებიღა დარჩა მოსაგვარებელი. ვფიქრობ, შემოდგომაზე ანგარიშით წარვსდგები აკადემიაში და ნაშრომსაც გამოვაქვეყნებ.

- ეტყობა, ბედი მქონია. მე მხვდა წილად ბედნიერება თქვენი გამოკვლევის თაობაზე პირველი ვესაუბრო მკითხველს.

- მიჭირს საგაზეთო ვარიანტის ჩამოყალიბება, თუმცა შევეცდები ყველაზე იოლი ფორმებით დავხატო აღმოჩენის არსი.

დავით გიორგაძემ ისევ მაგიდას გაუშტერა თვალი. კორესპონდენტმა შენიშნა, მეცნიერს საფეთქლებზე ძარღვები როგორ დაებერა.

- 1826 წელს აღმოჩენილ იქნა რადიოაქტიურობა. რა არის რადიოაქტიურობა? მოგეხსენებათ, ყოველ შემთხვევაში, იმ მკითხველებს მოეხსენებათ, რომლებიც ასეთი ინფორმაციებით არიან დაინტერესებულნი, რომ ატომგულს ახასიათებს დაშლა, რაც გამოწვეულია მისი არამდგრადობით. სხვათა შორის, სხვადასხვა ქიმიური ელემენტების ამჟამად ცნობილი ორი ათასი იზოტოპიდან მხოლოდ სამასია მდგრადი. დანარჩენი უკლებლივ რადიოაქტიურნი არიან. აქამდე, ესე იგი დღევანდელ დღემდე, ცნობილია ოთხი სახის გამოსხივება: ალფა-დაშლა, ბეტა-დაშლა და სპონტანური დაყოფა. მეოთხე ტიპის დაშლა ჯერ კიდევ რებერ-

ფორდის დროიდან ივარაუდეს. ეს იყო პროტონური რადიოაქტიურობა.

დავით გიორგაძემ თავი ასწია, სავარძლის საზურგეს მიაწვა და კორესპონდენტს ასაკისათვის უჩვეულოდ ცეცხლოვანი თვალები მიანათა.

- მე ვივარაუდე მეხუთე ტიპის რადიოაქტიური გამოსხივებაა. ბუნებრივია, ჯერ თეორიულად. მას შემდეგ გავიდა ხუთი წელი. დაძაბული შრომით აღსავსე ხუთი წელი! პრობლემის ექსპერიმენტით დასადასტურებლად თითქმის ყოველდღე ვმუშაობდი. ჩემს ტვინში სხვა პრობლემისათვის პატარა კუნჭულიც კი არსად დარჩა. თქვენ რომ წელან ორგანიზატორულ-ადმინისტრაციული მუშაობა ახსენეთ, აი, ასეთი მუშაობის დროსაც კი მხოლოდ გამოსხივების ახალ, მეხუთე ტიპზე ვფიქრობდი.

- ექსპერიმენტმა დაადასტურა თქვენი თეორიის სიმართლე? - მოულოდნელად ჩაეჭრა ქალიშვილი.

გაოცებულმა დავითმა ყურადღებით ჩახედა შეღებულ თვალებში.

- მე მგონი, წელან უკვე მოგახსენეთ, რომ ექსპერიმენტმა დაადასტურა თეორიული მოსაზრებანი და ნაშრომი სეიფში დევს-მეთქი დაწერილი...

- უკაცრავად, ეტყობა, სათქმელი ვერ ჩამოვაცალიბე. რა ტიპის გამოსხივებაა თქვენს მიერ აღმოჩენილი რადიოაქტიურობა? მეცნიერის ანთებული თვალები, თითქოს ტრანსფორმატორს დაუწიესო, ნელ-ნელა ჩაქრა.

- რომელი ფაკულტეტი გაქვთ დამთავრებული?

- ფილოლოგიური. ჟურნალისტიკის განხრით. - დაამატა მცირე პაუზის შემდეგ.

- მე რომ მეხუთე ტიპის რადიოაქტიური გამოსხივება აგინსნათ, არ ვიცი, რამდენად ჩასწვდებით მის ფიზიკურ ბუნებას.

- ჟურნალისტები ყველაფერს თავისებურად ვწვდებით, - გაელიმა კორესპონდენტს, - ვწერთ ფარდობითობის თეორიაზე და არ ვიცით, რა არის ფარდობითობის თეორია. ვწერთ კვანტურ ფიზიკაზე და არ ვიცით, რა არის კვანტი. ასე რომ, სულ თავისუფლად შემიძლია დავწერო მეხუთე ტიპის რადიაქტიურ გამოსხივებაზე და საერთოდ არ მეცოდინება რა არის რადიოაქტიურობა.

- მომწონს თქვენი გულახდილობა. გარდა ამისა, იქნებ ჯერჯერობით სჯობია კიდევ თავი შევიკავოთ ჩვენი დღევანდელ ინტერვიუს გამოქვეყნებისაგან. სანამ გამოკვლევას დასრულებული, საბოლოო სახით არ წარვადგენ და აკადემიაში მოხსენებას არ გავაკეთებ, არ ღირს აჟიოტაჟის ატეხვა. ტრაბახა კაცი არ გახლავართ, მაგრამ ამოდენა აღმოჩენის საგაზეთო ინფორმაციის სახით გამოქვეყნება პრობლემის გაუბრალოება მგონია.

ქალიშვილმა წყენა ველარ დამალა.

- მას, ხელცარიელს მიშვებთ? ეტყობა, რაღაც გაწყენინეთ.

- არაფერი, ქალიშვილო, უბრალოდ, მივხვდი, რომ არ ღირს მარტივი ინფორმაციის გამოქვეყნება.

კორესპონდენტმა ჯიბის წიგნაკი და კალმისტარი ჩანთაში ჩადო.

- კიდევ გთხოვთ, ნუ მიწყენთ! - ნამდვილად შეწუხდა აკადემიკოსი.

- არ გიწყენთ, თუ ერთ პირობას მომცემთ. - გაიღიმა ქალიშვილმა.

- გისმენთ.

- გამოკვლევის გამოქვეყნების შემდეგ პირველი ინტერვიუ მე უნდა ჩამოგართვათ.

- პირობას გაძლევთ! - თავისუფლად ამოისუნთქა დავით გიორგაძემ.

ქალიშვილი ფეხზე წამოდგა, თავი მოხდენილად მოიქნია და შუბლზე ჩამოყრილი თმა უკან მოისროლა.

- კარგად ბრძანდებოდეთ! იმედი მაქვს, სიტყვას არ გატეხავთ!

- კარგად ბრძანდებოდეთ!

დავით გიორგაძე ქალიშვილს წინ გაუძღვა. ქალიშვილი უკან მოჰყვა. გააოცა აკადემიკოსის დუნე მიხრა-მოხრამ, გამხდარმა, დასუსტებულმა სხეულმა. როცა დავით გიორგაძეს წინიდან, სახეში შესცქეროდა, მეცნიერის ენერგიული გამოხედვა და ცოცხალი თვალები ანეიტრალეზდა, აქარწყლებდა ამ უძლურებას.

დავითმა კაბინეტის კარი გამოაღო და კორესპონდენტს ღიმილით უთხრა:

- იმედი მაქვს, უკვე გაგიარათ წყენამ.

- მეტი რა გზა მაქვს! - გაიღიმა ქალიშვილმა, - მომავალ შეხვედრამდე!

დავით გიორგაძემ თვალი მანამ გააყოლა ქალიშვილს, სანამ მისაღების კარი არ გაიხურა. მდივანი ქალი ფეხზე წამოდგა, თითქოს რაღაც ბრძანებას ელოდა. დავითის სახეზე ღიმილი ნელ-ნელა წაიშალა. აკადემიკოსმა კარი მიხურა, მაგიდასთან მივიდა და სავარძელში მძიმედ ჩაეშვა.

გონებაში ისევ ამოტივტივდა კორესპონდენტის შეკითხვა:

„ბედნიერი ხართ?“

რა საოცარია, არასდროს არ უფიქრია ამ თემაზე. თავისი პასუხიც გაიხსენა, უბედურება არასდროს მიგრძვნიდა, ესე იგი, ბედნიერი ვარო. კვლავ მოეწონა ფორმულასავით ჩამოყალიბებული პასუხი. თავი კმაყოფილებით გაიქნია.

უცებ შეეშინდა. შეიძლება კი, ადამიანი მთელი ცხოვრების მანძილზე ბედნიერი იყოს? ნუთუ ამ დაძაბულ და ნერვიულ, ყოველდღიური ხიფათით აღსავსე ეპოქაში არიან გამონაკლისები?

ბოლოს და ბოლოს, რა არის ბედნიერება?

მოხუცი აკადემიკოსი საკუთარ ბედნიერებას მხოლოდ მეცნიერულ მუშაობაში ხედავდა. ბედნიერიც ალბათ იმიტომ იყო - უზარმაზარი კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორს ხომ არც სამუ-

შაო პირობები აკლდა და არც მეცნიერული ალლო, არც აღმოჩენათა სიხარული, არც სახელი და აღიარება.

ორმოცდახუთი წლისა იყო, ოჯახს რომ მოეკიდა. ანას მაშინ ოცდათხუთმეტი წელი შეუსრულდა. მანამდე აღარც თვითონ ანას სჯეროდა, რომ გათხოვდებოდა, და აღარც დავით გიორგაძეს, რომ როდესმე ცოლს მოიყვანდა. მათი დაქორწინება სრულიად მოულოდნელად მოხდა.

ერთმანეთს დიდი ხანია იცნობდნენ. ანას თითქოს გულის სიღრმეში მოსწონდა კიდეც დავითი, თუმცა არასდროს არ უფიქრია მისი ცოლობა. რატომღაც დარწმუნებული იყო, რომ უკვე სახელოვანი მეცნიერი ცოლს აღარ შეირთავდა, რომ მას, უბრალოდ, ოჯახისათვის აღარ ეცალა.

ერთხელ, მეგობრის ოჯახში სრულიად შემთხვევით შეხვდნენ ერთმანეთს. ძველი ნაცნობები მაგიდასთანაც ერთად დასხდნენ. წვეულების შემდეგ ანა დავითმა გააცილა. მანქანაში მეცნიერი ცუდად შეიქნა, თავბრუ დაეხვა და გული აუჩქარდა.

- რა დაგემართა? - შეშინდა ანა და მაჯაზე ხელი წაავლო. პულსი უჩვეულოდ სწრაფი ჰქონდა.

- ახლავე მოაბრუნე მანქანა, - თითქმის ბრძანებით მიმართა შოფერს, - ჯერ ბატონი დავითი მივიყვანო!

„ბატონი“ შოფერის გასაგონად უწოდა.

მეცნიერს წინააღმდეგობა არ გაუწევია. შოფერმა მანქანა შემოაბრუნა.

- რა დაგემართა? - გაუმეორა შეკითხვა ანამ.

- არაფერი, გადავიღალე, დღეს ძალზე რთული დღე მქონდა!

- მერე აქ რაღას მოდიოდი?

- უხერხული იყო, რომ არ მოვსულიყავი. ან კი რა ვიცოდი, თუ ცუდად გავხდებოდი. პირიქით, რომ დავისვენებდი, ცოტას განვიმუხტებოდი...

დავითი უცნაურმა სიამოვნებამ შეიპყრო, როცა ანას გრძელი თითები ჯერ მაჯაზე შემოესალტა, შემდეგ კი შუბლზე შეეხო.

- სიცხე არ უნდა გქონდეს, თუმცა მაჯა გაქვს ძალზე აჩქარებული.

- ყველაფერი გადაღლის ბრალია!

სადარბაზოსთან შოფერმა მანქანა ფრთხილად დაამუხრუჭა, თვითონ მკვირცხლად გადმოვიდა და კარი გამოუღო. გადმოსვლისას მეცნიერს ხელი შეაშველა. დავითმა ვერც იგრძნო, მეორე მხრიდან ანა გვერდში როგორ ამოუდგა.

- არცერთის აცილება არ მინდა, მე თვითონ ავალ! - თქვა უცებ და შოფერს მიუბრუნდა, - ქალბატონი ანა წაიყვანე. ხვალ, ჩვეულებისამებრ, ცხრის ნახევარზე მოდი!

- ასე ვერ მიგატოვებ, ამოვალ, ვალერიანის წვეთებს დაგაღვინებ და წავალ! - იუარა ანამ.

დავითმა ხმაზე შეატყო, ანას გადაწყვეტილებას ვერავინ შეაცვლევინებდა და დამორჩილდა. შოფერს კი ანიშნა, მანქანაში დარჩიო.

ანამ წიგნებით გაჭედულ ოთახებს მხოლოდ მაშინ შეავლო თვალი, დავითი რომ ლოგინში ჩააწვინა. საავადმყოფოს ექიმს უხერხულობა სულაც არ უგრძნვია, მართხელა კაცს რომ გახდაში ეხმარებოდა. იგი ახლა თავის პროფესიულ მოვალეობას ასრულებდა.

დავით გიორგაძე სხვა დროს არავის, მით უმეტეს ქალს, არ დაანებებდა, ტანსაცმლის გახდაში რომ შეშველებოდა. ახლა ხმას არ იღებდა, ქალის ყველა მითითებას მორჩილად ასრულებდა. მეცნიერი უცებ მიხვდა, რომ ანას შეხება სიამოვნებდა, მისი მზრუნველობა თავბრუს ახვევდა.

ანამ სკამი მოიტანა და დავითის სასთუმალთან ჩამოჯდა.

- მგონი, უკეთ ხარ, არა?

- ახლა არა მიშავს რა, თვითონაც არ ვიცი, რა დამემართა.

უბრალოდ, გადაიღალე. ჯობია, ხვალ თუ არ წახვალ სამსახურში.

დავით გიორგაძემ თვალი დახუჭა. პირველად იგრძნო თავისი მარტოობა. გული შეეკუმშა. ანა ფეხზე წამოდგა. მეცნიერს თვალი არ გაუხელია, მაგრამ მიხვდა, ქალი წასვლას აპირებდა.

- ანა! - წამოსცდა უნებურად ხმამაღლა.

- გისმენ! - ქალი გააოცა კაცის უცნაურმა ინტონაციამ. ადგილზე გაშეშდა და დავითს მიაჩერდა.

ოთახში დუმილი ჩამოწვა.

დავითი კვლავ თვალდახუჭული იწვა.

- გისმენ, დავით! - თქვა წყნარად ანამ და საწოლთან მივიდა.

რა შევების მომგვრელი იყო ქალის ხმა, რა თბილი, რა ახლობელი!

- ანა! - თქვა ისევ დავითმა. თვალი კვლავ არ გაუხელია. ეშინოდა, ანას რომ შეეხედავ, ვაი თუ სათქმელს თავი ვერ მოვაბაო. ასე ერჩია. თითქოს სიბნელეს ელაპარაკებოდა. თვალდახუჭულს არავინ და არაფერი ხელს არ უშლიდა.

ქალს ხმა აღარ ამოუღია. დაიძაბა, რაღაცის მოლოდინით დაიშხტა, რისი მოლოდინით? მერე გამოუტყდა თავის თავს. წინასწარ მიხვდა, დავითი რასაც ეტყოდა, თუმცა იმ წუთში ისე შეიპყრო რაღაც სასიამოვნო, მაგრამ ამოუცნობმა მოლოდინმა, განსჯისათვის აღარ ეცალა.

- ანა, დარჩი ჩემთან. დარჩი სამუდამოდ!

დავით გიორგაძე მიხვდა, რაკი გულმა ამ სიტყვების წარმოთქმას გაუძლო, აწი ველარაფერი შეაკავებდა. ერთბაშად დამშვიდდა, გულის ძგერაც თანდათან ისე მინელდა, აღარც კი ესმოდა.

ანა პასუხს აგვიანებდა.

დავითი მშვიდად იყო. რატომღაც სჯეროდა, ანა უარს არ ეტყოდა.

ქალი კვლავ სასთუმალთან ჩამოჯდა და დავითს ხელზე ხელი მოჰკიდა. დავით გიორგაძემ იგრძნო, როგორ თრთოდნენ ანას გრძელი თითები და თვალზე ცრემლი მოადგა.

ანა მორჩილი და მოყვარული მეუღლე გამოდგა. მეუღლეს თვალეში შესციცინებდა, მისი წარმატებებით ამაცობდა. ცდილობდა, ყოველგვარი ოჯახური საქმისაგან გაეთავისუფლებინა, რომ დავითს მეცნიერულ საქმიანობაში ხელი არ შეშლოდა. მეცნიერულ კვლევაში გადავარდნილი კაცისათვის მეუღლეს და ერთ წელიწადში შეძენილი ვაჟიშვილიც მალე ჩვეულებრივ მოვლენად იქცა. უფრო სწორად, მეუღლეს და ერთადერთი ვაჟიშვილიც თავდავიწყებამდე უყვარდა, მაგრამ ცოლ-ქმარს შორის თითქოს საქმე განაწილდა. ოჯახის პატრონობა და შვილის აღზრდა მთლიანად ანამ იკისრა. საავადმყოფოში მუშაობას თავი დაანება. ცდილობდა, მეუღლისათვის იდეალური პირობები და სიმყუდროვე შეექმნა.

დავით გიორგაძემ არ იცოდა, რა იყო ოჯახური პრობლემები, არც ის იცოდა, ათასი წვრილმანი თუ მსხვილმანი საქმე, ოჯახს რომ სჭირდებოდა, რამოდენა შრომასა და გარჯას მოითხოვდა. საუბმე, სადილი, ვახშამი, აბაზანა, კაბინეტში მუშაობა და ძილი, აი, რა იყო, მისთვის ოჯახი.

ერთხელ, მაშინ მეცნიერი უკვე სამოცდახუთს იყო გადაცილებული, შინ ადრე მოვიდა. ანამ კარი რომ გააღო, ელდა ეცა. ამდენი წლის მანძილზე დავით გიორგაძე არასდროს დაბრუნებულა შინ სამუშაო საათებში. მგონი გრიპი შემეყარაო, დაამშვიდა აფორიაქებული მეუღლე დავითმა და ჰოლში შეაბიჯა.

ოთახებში ყველაფერი თავდაყირა იდგა. სკამები მაგიდებზე შემოეწყოთ, ფარდები ჩამოეხსნათ, სასადილო ოთახში დიდი ხალიჩა აეკეცათ. გაოცებული შეჩერდა. ოთახები მოათვალიერა. ერთბაშად ვერ მიხვდა, რატომ იყო სკამები მაგიდაზე, რატომ გა-

მოეწიათ მოჩუქურთმებული სერვანტი, რატომ ჩამოეხსნათ ფარდები...

დიდი ოთახის შუაგულში ნაგავი მოეგროვებინათ. დავით გიორგაძე გაოცდა. აქამდე ვერ წარმოედგინა, თუ ბინაში ამდენი მტვერი და ნაგავი შეიძლებოდა ყოფილიყო. მეცნიერმა თავი უკმაყოფილოდ გაიქნია და კაბინეტში შევიდა. დიდი პორტფელი მაგიდაზე დადო, თვითონ სავარძელში ჩაეშვა. გუნება გაუფუჭდა. ანერვიულებული იცდიდა, სანამ ყველაფერი ძველებურ სახეს მიიღებდა. სოფლის დედაკაცივით თავწაკრული მეუღლეს აღიზიანებდა. მაშინ მიხვდა, ოჯახი თავისი ცხოვრებით ცხოვრობდა, არავითარი კორექტივი ამ ცხოვრებაში მას არ შეჰქონდა. თითქოს ახლად მოაგონდა, ერთი თვე მაინც იქნებოდა, ვაჟიშვილი არ ენახა. როცა თვითონ იღვიძებდა, დათოს ეძინა. როცა თვითონ იძინებდა, დათო მას შემდეგ ბრუნდებოდა შინ. დიდი ხანია, ვაჟიშვილი დედას აღარ ემორჩილებოდა. ანა იძულებული გახდა, ქმრისათვის შეეჩვილა, ჩვენი ერთადერთი ვაჟიშვილი ცოლის მოყვანაზე არ ფიქრობს, სამაგიეროდ, ღამის სამ საათამდე, ხშირად გამთენიამდეც, სად დაეხეტება, ვაცმა არ იცის. ცოლი თვითონაც გვიან მოიყვანა და ალბათ ამიტომაც ანას ნათქვამს მაინცდამაინც არ აუღელვებია. დათო სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში სწავლობდა, შვილის ნიჭსა და უნარზე დიდი აზრისა არასდროს არ ყოფილა, მაგრამ ის კი სჯეროდა მტკიცედ, ჩემი ვაჟიშვილი ცუდ გზას არ დაადგებაო. უფრო სწორად, ვერც კი წარმოედგინა, ასეთი საშიშროება თუ ელოდა.

აი, ახლა, სავარძელში რომ იჯდა ჩაფიქრებული და გაღიზიანებული, თითქოს ერთბაშად მიხვდა, რომ ოჯახთან სულიერად არაფერი ჰქონდა საერთო. მეუღლე რომ მეუღლეა, ასე რომ უყვარდა და უმისოდ ცხოვრება ვერ წარმოედგინა, მის სულშიც კი არასდროს ჩაუხედავს ღრმად. მეუღლეს და შვილიც გულით უყვარდა, ხოლო გონებით ელემენტარული ნაწილაკების ფიზიკის

საიდუმლოებით აღსავსე სამყაროში ტრიალებდა. სიყვარულისა და ყურადღების გამოსახატავად მას არ ეცალა, არც მეუღლე აწუხებდა. პირიქით, ცდილობდა, ბევრი უსიამოვნო ამბავი დავითის ყურამდე არ მიეტანა. ხანდახან თუ წამოსცდებოდა შვილზე საყვედური. გულს როგორც კი მოიოხებდა, უმაღვე ნანობდა, მეუღლე რატომ ავაფორიაქეო. შემდეგ, ვითომც აქ არაფერიო, დაწყებულ საუბარს აღარ აგრძელებდა. დავით გიორგაძეც უმაღ ივიწყებდა მეუღლის გულისტკივილს და კაბინეტში კვლავ წიგნებში ეფლობოდა.

აი, ახლაც, ოჯახური ამბებიდან ერთბაშად გადაერთო თავის მეცნიერულ საქმიანობაზე. სიამოვნების განცდა დაეუფლა. ოჯახზე ფიქრი მხრებიდან ჩამოიბერტყა და კვლავ ყოველდღიურ მეცნიერულ საბრუნავში ჩაეფლო. განდიდების მანია არასდროს ჰქონია. საკუთარი მეცნიერული აღმოჩენების პირველი და უტყუარი შემფასებელი თვითონ იყო. დავით გიორგაძემ ყველაზე კარგად თვითონ იცოდა თავის მეცნიერული გამოკვლევების ფასი. ისიც მშვენივრად იცოდა, უკანასკნელი აღმოჩენა მთელ მსოფლიოში როგორ დაიქუხებდა.

„იქნებ, დავკარგე ზომიერების გრძნობა?“

„იქნებ, ამდენმა წარმატებამ თავბრუ დამახვია და ველარ ვსაზღვრავ ჩემი ახალი გამოკვლევების მნიშვნელობას?“

არა, ჯერ კიდევ ხუთი წლის წინ მეცნიერის გუნებაში დაიბადა აზრი, ატომგულიდან არა ერთი, არამედ ერთდროულად ორი პროტონის ან ორი ნეიტრონის გამოსხივებისა თავდაპირველად შეშინდა კიდევ, იმდენად გაბედული ეჩვენა თავისი ჰიპოთეზა. ცდილობდა, აღარ ეფიქრა ამ პრობლემაზე. ერთხელ და სამუდამოდ თავიდან ამოეგდო ატომგულიდან ერთდროულად ორი პროტონის ან ორი ნეიტრონის გამოსხივების შესაძლებლობა.

ვერ ამოიგდო.

თითქოს ყურში ვიღაც უხილავი არსება ჩასძახოდა, ნუ გეშინია, შენი მეცნიერული ალლო არც ამჯერად გღალატობსო.

შემდეგ ფიქრი, დღედაღამ ფიქრი.

გავიდა თვეები, წლები...

თეორიული ნაწილი ნელ-ნელა იხვეწებოდა. ათასობით ექსპერიმენტი იმედებით აღავსებდა, რომ სულ მალე საიდუმლობას ფარდა აეხდებოდა. ატომგულის თვისებების ანალიზმა დაარწმუნა, რომ უნდა არსებობდეს მენდელეევის სისტემის წყვილი ელემენტების ათობით იზოტოპი, რომლებსაც უნარი ექნებათ ორპროტონიანი რადიოაქტიურობისა. ამ ელემენტების ატომგულები გაცილებით დიდხანს ცოცხლობენ და გაცილებით იოლიც უნდა იყოს ერთდროულად გამოასხივონ ორი პროტონი, ვიდრე ისინი ერთმანეთს დააშორონ.

ხუთი წლის თავზე დადასტურდა დავით გიორგაძის თეორიული ვარაუდი. აკადემიკოსმა იცოდა, რადიოაქტიურობის ახალი, მეხუთე ტიპის აღმოჩენა ერთბაშად ჩააყენებდა მსოფლიოს გამომჩენილ მეცნიერთა რიგში.

უხაროდა თუ არა ამოდენა წარმატება?

რასაკვირველია, უხაროდა, თუმცა ამაცობდა, რომ სულსწრაფობა არ სჩვეოდა. დავით გიორგაძის ადგილზე სხვა ალბათ ქვეყანას შეჰყრიდა!

აკადემიკოსი არ ჩქარობდა. უნდოდა, ყველაფერი ჩამოეყალიბებინა, უწვრილმანესი დეტალები დაეზუსტებინა, მეცნიერული ნაშრომის სტილი რომ სტილია, ისიც კი უზადო უნდა ყოფილიყო.

სწორედ მაშინ, ყველაფერი რომ უკან იყო მოტოვებული, აკადემიკოსს გულმა უმტყუნა. დაწერილი და გადაბეჭდილი ნაშრომი, ათასობით ექსპერიმენტის აღმნუსხველი ფურცლები, დიაგრამები და ფირები გერმანული ფირმის უზარმაზარ და უძველეს სეიფში იყო მოთავსებული.

* * *

- ბედნიერი ხართ? - ჰკითხა მოულოდნელად დავით გიორგაძეს ახალგაზრდა კორესპონდენტმა.

მესამედ დატრიალდა მის გონებაში ვიდეოფირი...

ღამის სამი საათი იყო, ზარმა რომ დარეკა:

დავით გიორგაძე მხოლოდ შეირხა ზარის ხმაზე. მიჩვეული იყო, ვაჟიშვილი ყოველთვის გვიან ბრუნდებოდა. კარს ჩვეულებრივ, ანა აღებდა, რომელსაც, აგერ უკვე თხუთმეტი წელი, მარტო ეძინა საწოლ ოთახში. აკადემიკოსი ძილს თავის კაბინეტში ამჯობინებდა საგანგებოდ შეძენილ ფართო დივანზე, საწერი მაგიდის გვერდით რომ იდგა ფანჯარასთან.

ანა ნელა წამოდგა, გრძელი ხალათი შემოიცვა, თვალები მუჭებით ამოისრისა და კარის გასაღებად გაემართა.

ზარი განმეორდა.

- მოვდივარ! - წყნარად თქვა ანამ.

კარი ისე გამოაღო, არც დაუნახავს, იქ ვინ იდგა. ისევ თვალებს ისრესდა და გვერდზე გამდგარი შვილის შემოსვლას ელოდა.

- უკაცრავად, ქალბატონო! - მოესმა უცებ უცნობი ხმა.

შემკრთალმა ახლაღა დაინახა, ბღურბლს იქით სამი კაცი რომ იდგა. ორი მილიციელი, ერთიც სამოქალაქო ტანსაცმელში გამოწყობილი ოცდაათიოდე წლის მაღალი, მკაცრი შესახედაობის ახალგაზრდა. შეშინებულმა ამან უმაღლვე შენიშნა, რომ ამ უკანასკნელს ასაკთან შეუფერებელი დადინჯებული გამოხედვა ჰქონდა. ახალგაზრდა მილიციელებზე წინ იდგა და ეტყობოდა, მათი უფროსი იყო.

- რა ამბავია ჩემს თავს? - იკივლა შეშინებულმა ანამ და ხელები ლოყაზე ჩამოისვა.

- ნუ ღელავთ, ქალბატონო, საშიში არაფერია! შიძლება, შემოვდეთ?

- შემოდით! - ძლივს ამოღერღა ანამ და უმაღლვე ქმრის კაბინეტს მიაშურა. - მილიციაა, ადექი!

- მილიცია? - გაცდა დავით გიორგაძე, მაგიდაზე ხელით სათვალე მონახა, გაიკეთა და სწრაფად წამოდგა.

თავბრუ დაეხვა. შეჩერდა, შეეშინდა არ წავიქცეო და ხელით მაგიდას დაეყრდნო.

ანა ისევ სასადილო ოთახში გავიდა. ახალგაზრდა სკამზე იჯდა მაგიდასთან. მილიციელები შემოსასვლელში იდგნენ და სასადილო ოთახს ათვალიერებდნენ.

მათმა წყნარმა სახეებმა ანა ოდნავ დაამშვიდა. ამასობაში დავითიც გამოვიდა. ახალგაზრდა კაცი ფეხზე წამოდგა და აკადემიკოსს თავი დაუკრა.

- მილიციის გამომძიებელი გახლავართ, გივი ნაკაშიძე.

- რა მოხდა, უბედურება, ხომ არაფერია? - შეაგება პასუხი დავით გიორგაძემ.

- ბოდიშს გიხდით, რომ უდროოდ დროს შეგაჩუხეთ, მაგრამ მეტი გამოსავალი არა გვქონდა. რას იზამთ, ასეთია ჩვენი სამსახური.

- ცოცხალია? - ჰკითხა გამომძიებელს დავითმა, თან ანიშნა, დაბრძანდითო.

- ნუ ღელავთ, ცოცხალია! - მიუგო გამომძიებელმა.

- აბა, რა მოხდა?

- არ ვიცი. უბედურებაც ისაა, რომ არ ვიცი. - გამომძიებელი სკამზე აღარ დამჯდარა. - თქვენი ვაჟიშვილის მანქანით ვილაცამ გაიტანა კაცი. ჯერ ვერ დავადგინეთ, საჭეს თქვენი ვაჟიშვილი უჯდა თუ სხვა ვინმე. როგორც მოწმეებმა დაინახეს, მანქანაში მხოლოდ ერთი კაცი იყო. დაჯახებისთანავე იგი მანქანიდან გადმოხტა და მიიმალა. ვიფიქრე, იქნებ მანქანა ვინმემ გაიტაცა-მეთქი. რაკი თქვენი შვილი შინ არ არის, უკვე გვაქვს ეჭვის საფუძველი, რომ მანქანის საჭეს თვითონ უჯდა. თუმცა ჩვენი ვარაუდი სულაც

არ ნიშნავს, რომ საჭეს მაინცდამაინც თქვენი ვაჟიშვილი უჯდა. იქნებ იგი ვინმე თავის მეგობართანაა და არც კი იცის, რომ მისი მანქანა გაიტაცეს. იქნებ ვარაუდით გვითხრათ, ასე გვიან ვისთან შეიძლება იყოს თქვენი ვაჟიშვილი?

- სამწუხაროდ, ვერაფერს გეტყვით, მე არ ვიცნობ მის მეგობრებს.

- საჭესთან ნასვამი ხშირად ჯდება?

- არ ვიცი!

დავით გიორგაძეს პირველმა შიშმა გაუარა. მიხვდა, შვილი ცოცხალი იყო. შერცხვა. საბოლოოდ დარწმუნდა, შვილის ცხოვრებას სრულებით არ იცნობდა; არც მისი მისწრაფებებით, მიზნებით და ხასიათით დაინტერესებულა როდესმე. ვაჟიშვილი ძალიან უყვარდა და აქამდე გულწრფელად ეგონა, რომ მხოლოდ სიყვარული იყო მთავარი და საკმარისი.

- სამწუხაროა! - გამომძიებელმა უკმაყოფილოდ გააქნია თავი.

- იქნებ მართლა ვინმემ გაიტაცა ჩემი შვილის მანქანა, ის კი რომელიმე მეგობართან ან ქალთან არის ახლა?

„ქალთან“, - დავითს უსიამოდ გააჟრჟოლა. მეუღლისგან იცოდა, შვილი რომ ვიღაც ქალებთან ერთობოდა. მაშინ ანას სიტყვებისათვის დიდი ყურადღება არ მიუქცევია, იმდენად ბუნებრივად მოეჩვენა ოცდაათ წელს მიღწეული შვილის საქციელი, მერე საერთოდ გადაავიწყდა კიდევ. რატომღაც ღრმად იყო დარწმუნებული, მისი შვილი არ შეიძლებოდა გზას ასცდენოდა. ამ უყურადღებობას მართლ თავდავიწყებამდე მისულ მეცნიერულ მუშაობას ვერ დააბრალებდა. თვითონ ძალზე წყნარი ყმაწვილი იყო და მშობლებს ნერვიულობის საბაბს არ აძლევდა. ალბათ ამიტომაც არ აგონდებოდა, რომ შვილის აღსაზრდელად ყოველდღიური მზრუნველობა იყო საჭირო, ყოველდღიური სიფხიბლე და ყურადღება.

- შეიძლება, ყველაფერი შეიძლება, - მხრები აიჩინა გამომძიებელმა, - მაგრამ, სამწუხაროდ, ძალზე მცირე შანსი რჩება ვივარაუდოთ, რომ მანქანა გატაცებულია.

- რატომ?

გამომძიებელმა ჯიბიდან მანქანის გასაღები ამოიღო და აკადემიკოსს დაანახა.

- გამტაცებლებს ვინ მისცემდა გასაღებს? ძალზე საეჭვოა, თქვენს ვაჟიშვილს გასაღები მანქანაში დარჩენოდა!

- ვის დააჯახა მანქანა?

გამომძიებელმა პიჯაკის ჯიბიდან ცელოფანში გახვეული პასპორტი ამოიღო და აკადემიკოსს გაუწოდა.

დავითმა პასპორტი გაშალა. ელდა ეცა, გული შეეკუმშა. სურათი სისხლით იყო მოსვრილი. ერთხანს ვერ გაარჩია, სურათზე ქალი იყო გამოსახული თუ კაცი. უფრო სწორად, სურათს დასჩერებოდა, მაგრამ ვერაფერს ხედავდა. სისხლიანი პასპორტი თითებს უდაღავდა. ნელ-ნელა გონება მოიკრიბა და სურათს დააკვირდა. პასპორტიდან ოცდაათიოდე წლის კაცი შემოჰყურებდა. თითქოს ეცნო კიდევ. შეეშინდა, სურათიდან შემომცქირალი თვალების გამოხედვას ვერ გაუძლო. უმალვე სახელი და გვარი მონახა. უცნობი აღმოჩნდა. დაბადების წელს დახედა. გუნებაში გადათვალა.

„ორმოცდათხუთმეტი წლისა ყოფილა, - გაიფიქრა სინანულით, - ალბათ პასპორტი თხუთმეტიოდე წლის წინ აქვს აღებული“.

„ორმოცდათხუთმეტი წლისა ყოფილა, - გაიფიქრა სინანულით, - ალბათ პასპორტი თხუთმეტიოდე წლის წინ აქვს აღებული“.

- ძალიან დაიმტვრა? - იკითხა მისუსტებული ხმით.
დუმილი.

გამომძიებელმა ჯერ მოხუც აკადემიკოსს შეხედა, მერე მის მე-
ულლეს, სასიკვდილო განაჩენივით რომ ელოდნენ შეკითხვაზე
პასუხს. ახალგაზრდა კაცმა შენიშნა, ორთავეს სახეზე კუნთები
როგორ ძიგძიგებდა.

- ძალიან დაიმტვრა? - გაიმეორა შეკითხვა ხმამაღლა. ეგონა,
გამომძიებელმა წელან ჩემი შეკითხვა ვერ გაიგონაო. გულდამძი-
მებულმა პასპორტი დაკეცა და გამომძიებელს გაუწოდა.

- ადგილზევე გარდაიცვალა.

- გარდაიცვალა?!

მთიდან შავი თოვლის ზვავი მოაწყდა და გრიალით დაბლა
დაეშვა. აკადემიკოსი ხედავდა, უზარმაზარი ტალღა სადაცაა
თავზე დაეცემოდა, მაგრამ ადგილიდან ვერ იძროდა. ფეხებშეკ-
რული მალღა იცქირებოდა და მოახლოებული შავი თოვლის
მოწყვეტილ მთას მონუსხულივით შესჩერებოდა.

ცოტაც და, უზარმაზარი, შავი და ცივი ზვავი თავზე დაემხო. გი-
განტურმა ტალღამ ააგორა და უფსკრულისაკენ გაიტაცა. ცივი
თოვლის ზვავი გულზე აწვებოდა, სული ეხუთებოდა. დაყვირება
უნდოდა, ხმა აღარ ამოსდიოდა. უფსკრულისკენ დაქანებული
ზვავი საშინელი სისწრაფით ატრიალებდა. ბოლოს, როგორც იქ-
ნა, ზვავი უფსკრულის ფსკერს დაეხეთქა, და, თითქოს ათასი ბომ-
ბი ერთად აფეთქდაო. დედამიწა შეატორტმანა.

- მიშველეთ! - იკივლა ანამ და იატაკზე უგონოდ გაშხლარ-
თულ ქმარს მივარდა.

- ფრთხილად, არ გაანძრიოთ! - ხელი სტაცა გამომძიებელმა
და ფეხზე წამოაყენა. - ახლავე სასწრაფოს გამოვუძახოთ. ეტყო-
ბა, ინფარქტმა დაარტყა!..

თავი მეოთხე

სალამოს ცხრა საათზე ზურაბ თორაძე მოხუცი აკადემიკოსის საწოლთან იდგა.

დავით გიორგაძეს ღრმა ძილით ეძინა.

მთავარმა ექიმმა არ გააღვიძა, გადაწყვიტა, იქვე დალოდებოდა, სანამ ავადმყოფი თვალს გაახელდა. სკამს დასწვდა, საწოლიდან მოშორებით დადგა და ფრთხილად ჩამოჯდა.

ღელავდა. მართალია, სჯეროდა, უფრო სწორად, მტკიცედ იყო დარწმუნებული, რომ დავით გიორგაძე ტვინის გადანერგვაზე დასთანხმდებოდა, მაგრამ საათის ისრები რომ ცხრას მიუახლოვდა, ეჭვი მაინც შეეპარა.

„ვაითუ, ბოლო წუთს შეშინდეს?“

„ყოვლად შეუძლებელია! ავადმყოფს, უბრალოდ, უკან დასახევი გზა აღარა აქვს“.

„იქნებ ჰგონია, ვატყუებ, სამ-ოთხ თვეში მოკვდები-მეთქი, რომ ვეუბნები, და მაინც გაუჩნდება სიცოცხლის იმედი?“

„ხედავთ, რა მშვიდად სძინავს? რკინის ნერვები ჰქონია. ასეთი ნერვებისა და ნებისყოფის მქონე კაცი უკან არ დაიხევს!“

დავით გიორგაძეს სათვალე არ ეკეთა. უსათვალოდ მისი გამხმარი, ოდნავ კეხიანი ცხვირი უფრო დიდი მოეჩვენა.

„სად დადო სათვალე?“ - ჰკითხა თავის თავს ზურაბმა, როცა სათვალეს საწოლზეც ვერსად მოჰკრა თვალი. ფეხზე ფრთხილად წამოდგა. ლოგინს ფეხაკრეფით შემოუარა. სათვალე იატაკზე ეგდო, მარჯვენა მხარეს. ეტყობა, აკადემიკოსმა იგი მოიხსნა და მარჯვენა ხელში ეჭირა. როცა ჩაეძინა, სათვალე ხელიდან გაუვარდა.

ზურაბ თორაძემ სათვალე აიღო, საწოლს ისევ ფეხაკრეფით შემოუარა, სკამზე დაჯდა და ავადმყოფის მკაცრ, მაგრამ შთაგონებულ სახეს დააკვირდა.

დავით გიორგაძემ თითქოს იგრძნო დაჟინებული მზერა, შეიშმუნა და ქუთუთოები მძიმედ აამოძრავა. ჩაბნელებულ პალატაში ერთბაშად ვერაფერი გააჩნია. თანდათანობით სიბნელეს თვალი შეაჩვია და აპარატურის მიერ გამოყოფილ მოციმციმე მწვანე და წითელ შუქზე ხელმარცხნივ ზურაბის სილუეტი დალანდა.

ზურაბ თორაძე წამოდგა და სათვალე გაუწოდა.

- სადამო მშვიდობისა.

- თქვენ უკვე აქა ხართ? ბარემ პატივი დამდეთ და სათვალე გამიკეთეთ.

- ზუსტად რვა საათზე გეახელით, მაგრამ არ გაგაღვიძეთ. სიზუსტე ჩვენი პროფესიის აუცილებელი თვისებაა. თანაც ორგვარი სიზუსტე: დროისა და მოქმედებისა. ალბათ მიმიხვდით, ოპერაციას ვგულისხმობ! - მთავარმა ექიმმა სათვალე გაუკეთა და ისევ სკამზე ჩამოჯდა.

მოხუცმა აკადემიკოსმა ზურაბს შეხედა. ამჯერად უკეთ გააჩნია მთავარი ექიმის ენერგიული სახის კონტურები; კეთილი, მაგრამ ცოცხალი თვალები.

- ოპერაცია როდის გაქვთ გადაწყვეტილი? - იკითხა უცებ. იკითხა ისე სხვათაშორის, თითქოს კინოში ან სტადიონზე წასვლის დრო აინტერესებდა.

უფლება მაქვს დავასკვნა, რომ თქვენ თანახმა ხართ. - აღმოხდა ზურაბს.

- თანხმობამდე კიდევ ბევრ საკითხზე ვართ შესათანხმებელი, მცირეოდენი პრობლემები მაინც გვაქვს გასარკვევი. მაგრამ, ვთქვათ, დაგეთანხმეთ. პრაქტიკულად როდის შეგიძლიათ ოპერაციის გაკეთება?

- ოთხი დღის შემდეგ, ტვინის გადასანერგად მე უკვე სამი წელია მზადა ვარ. თქვენი ჯანმრთელობა კი აშკარად გვაძლევს ოპერაციის გაკეთების საშუალებას.

- მაშ გასარისკი არაფერია?

- მე ეგ არ მითქვამს. ერთხელ უკვე გითხარით და ისევ ვიმეორებ, გადარჩენის შანსია ოთხმოცი ოცზე. ან როგორც თქვენ ბრძანეთ, ოთხი ერთის წინააღმდეგ. ისიც მინდა დავძინო, ჩვენც არანაკლებ ვიგდებთ ხიფათში თავს. თქვენი დალუპვის შემთხვევაში ადვილად გამომჟღავნდება ჩვენი ნამოქმედარი. წარმოიდგინეთ, რა დღეში ჩავვარდებით! ხალხი და ხელისუფლება ანათემას გამოგვიცხადებს, სისხლის სამართლის კოდექსით გვაგებინებენ პასუხს, მაგრამ მაინც მივდივართ რისკზე. იულიუს კეისრისა არ იყოს, „წილი ნაყარია“, ბედს სასწორზე ვაგდებთ, მაგრამ გვჯერა გამარჯვებისა.

- ოპერაციას ოთხი კაცი გააკეთებთ?

- ჩემს გარდა, ოთხი!

- ის ოთხიც თქვენსავით ფიქრობს და გამარჯვებისა მათაც თქვენსავით სჯერათ?

- ოთხივეს! სხვანაირად არ შეიძლება. მხოლოდ თავისი საქმის ფანატიკოსებსა და საკუთარ ძალებში დარწმუნებულ ადამიანებს შეუძლიათ ასეთი თავგანწირვა. წლების მანძილზე ვარჩევდი მედიცინაზე უსაზღვროდ შეყვარებულ ახალგაზრდებს. დღეს ისინი უკვე ახალგაზრდები აღარ არიან, ზოგმა ორმოცსაც გადააბიჯა. წლების მანძილზე ერთად შრომამ და ფიქრმა შეგვაძულაბა სამუდამოდ, ერთმა მიზანმა და მისწრაფებამ დაუკავშირა ჩვენი სულები ერთმანეთს.

დუმილი.

- როგორც ვატყობ, ჩვენი დილანდელი საუბარი არ ყოფილა ამომწურავი! - ისევ მთავარმა ექიმმა დაარღვია სიჩუმე, - კიდევ რა პრობლემა გაფიქრებთ ან გაწუხებთ?

- ვთქვათ, ოპერაციამ წარმატებით ჩაიარა. მე გავხდები კორინთელი, ის კი - დავით გიორგაძე, გონებადადამბლავებული დავით გიორგაძე: აკადემიკოსის ახალი უბედურების ამბავი ერთ

დღეში მოედება მთელ საქართველოს. ეს, მეც ვხვდები, არაა სა-
შიში. თქვენი ავტორიტეტული ჯგუფი იტყვის, რომ თავში სისხლი
ჩამექცა, ან რაღაც ამის მაგვარს... მთავარი კი ისაა, რომ მეცნიე-
რის სხეული, რომელსაც რამაზ კორინთელის ტვინი აამოძრა-
ვებს, კიდევ სამ-ოთხ თვეს იცოცხლებს. ხომ შეიძლება ამ დროის
განმავლობაში აზროვნებაც დაუბრუნდეს?!

- გამორიცხულია ორი მიზეზის გამო. პირველი: რამაზ კორინ-
თელის ტვინი კარგად შევისწავლეთ, მისი აღდგენის შანსი ნუ-
ლის ტოლია. მეორე: ვთქვათ, რაღაც მეასედ წილში შევცდით. მა-
შინ ტრავმირებული ტვინის ნაწილობრივ აღდგენას წლები დას-
ჭირდება. თქვენი სხეული კი, როგორც არაერთხელ მოგახსენეთ,
ყველაზე დიდი - ოთხ თვეს იცოცხლებს.

- ოპერაციის შემდეგ რამდენ ხანს ვიქნები საავადმყოფოში?

- ორი თვე მაინც, თუ მეტი არა.

- ორი თვის მანძილზე, მე, ამჯერად რამაზ კორინთელი, ხომ
შეიძლება სადმე გადავეყარო ჩემს ძველ სხეულს?

- გარანტიას გაძლევთ, ეს არ მოხდება!

დუმილი.

- კიდევ ხომ არაფერი გაქვთ შესაკითხი?

- მილიონი, მაგრამ თავს ვიკავებ. უფრო სწორად, უაზრობად
მეჩვენება ამდენი კითხვა-პასუხი.

- რატომ?

- იქნებ ოპერაცია ჩაფლავდეს. წინასწარ რატომ ვინერვიულო
და ვიმტვრიო თავი?

- მაშ, თქვენ თანახმა ხართ, არა?

- დიახ, თანახმა ვარ. იმასაც გეტყვით, თანახმა ვიყავი პირვე-
ლივე წუთიდან, როცა ასეთი მომხიბვლელი წინადადება შემომ-
თავაზეთ. მიხარია, რომ თუნდაც ოპერაციის წარუმატებლობის
შემთხვევაში ჩემი ბებერი და დაუძლურებული სხეული მაინც გა-
მოადგება მეცნიერებას. შემდგომი ოპერაცია ხომ გაცილებით

უკეთ ჩაივლის. მთელი სიცოცხლე ტვინით ვემსახურებოდი მეცნიერებას, სიკვდილის წინ კი სხეულითაც არ დავრჩები ვალში.

- კაცი, რომელსაც ყველაზე კრიტიკულ წუთებშიც არ დალატობს განსჯის უნარი, დიდი, ძალიან დიდი პიროვნებაა. - ეს სიტყვები ალალა აღტაცებით წარმოთქვა ზურაბ თორაძემ, - მე მჯერა, რომ გადავარჩენ ამ პიროვნებას, გადავარჩენ მის დიდ ტალანტსა და ინტელექტს!

მთავარი ექიმი ფეხზე წამოიჭრა. აღტაცებისგან აბობოქრებულ სხეულში გული ისე უცემდა, შეეშინდა აკადემიკოსმა დაგადუგის ხმა არ გაიგონოსო და ერთი ნაბიჯით უკან დაიხია.

დავით გიორგაძე ლოგინში შეინძრა, შებრუნება სცადა. მთავარი ექიმი ერთბაშად დაცხრა.

- მოგეხმაროთ?

- ბალიში შემისწორეთ.

ზურაბმა ბალიში მარჯვედ ამოსდო თავქვეშ.

დუმილი ჩამოვარდა.

დავით გიორგაძე მიხვდა, მთავარი ექიმი წასვლას არ აპირებდა.

-მე თანახმა ვარ. მეტი აღარაფერი მაქვს გასარკვევი. ვატყობ, ამჯერად თქვენ გინდათ რალაცის თქმა.

- დიახ, გამოიცანით. ერთი აუცილებელი საკითხი დარჩა მოსაგვარებელი.

- წერილი უნდა დამიწეროთ, რომ თქვენი სურვილით დათანხმდით, თქვენი ტვინი გადამენერგა რამაზ კორინთელის თავში.

- ბატონი ბრძანდებით, წერა თუკი შევძელი.

- ტექსტი უკვე დაწერილიცაა და გადაბეჭდილიც. ქვეშ მხოლოდ თქვენი ხელმოწერაა საჭირო.

- ყოჩაღ, ახალგაზრდავ! ნამდვილად მჯერა, რომ ოპერაცია წარმატებით ჩაივლის. მომეცით ტექსტი!

- თქვენის ნებართვით სინათლეს ავანთებ.

მთავარმა ექიმმა ღილაკს თითი დააჭირა და ის ნათურა აან-
თო, ავადმყოფს რომ დასჩერებოდა თავზე.

დავით გიორგაძეს სინათლემ თვალი მოსჭრა. რამდენჯერმე
დახუჭა და ისევ გაახილა თვალები. იგრძნო დამძიმებული, ქვად
ქცეული ქუთუთოები როგორ უკაწრავდა თვალის სითხეგამ-
შრალ გარსს.

როგორც იქნა, შეეჩვია თვალი სინათლეს.

- მომეცით ტექსტი. თან ერთი დავალებაც უნდა მოგცეთ.

- დიდი სიამოვნებით!

- უნდა დავწერო ანდერძი და კიდევ ორი წერილი. შემომიტა-
ნეთ ფურცლები და სამი კონვერტი.

- ახლავე შემოვიტანო, თუ ჯერ წერილს წაიკითხავთ?

- ჯერ წერილს წავიკითხავ. ვნახოთ, რაზე მაწერინებთ ხელს.
იმ სამი კონვერტიდან კი, თუ ოპერაციამ წარმატებით ჩაიარა,
სამთავეს მე მომიტანთ უკან. ხოლო თუ მოვკვდი, მაშინ ერთს, ან-
დერძი რომელშიც იქნება, ინსტიტუტს ჩააბარებთ, დანარჩენ ორს
კი წაუკითხავად გაანადგურებთ. გასაგებია?

- გასაგებია.

- უფრო დაწვრილებით მაშინ ვილაპარაკოთ, როცა კონვერ-
ტებს ჩაგაბარებთ. ახლა კი მომეცით ტექსტი.

ბურაბ თორაძემ პრიალა ფურცელი გაუწოდა.

მოხუცმა აკადემიკოსმა ქალაღდი ძლივს მიიტანა თვალებ-
თან. ტექსტი წაიკითხა და მწარედ ჩაიციხა.

- ყოველთვის მომწონდა თავი ჩემი ქართულით. ამ ტექსტს
ხელს ვერ მოვაწერ. მომეცით კალმისტარი, რომ ჩავასწორო.

მთავარმა ექიმმა ჯიბიდან უმაღლვე იძრო იაპონური კალმისტა-
რი.

- ექიმი კარგი ბრძანდებით, მაგრამ ვერ ყოფილხართ კარგი
მოქართულე.

- ხომ იცით, ძირითადად რუსულ და უცხო ენებზე გვიხდება ლიტერატურის გაცნობა. ამიტომაც თანდათან ვკარგავთ მშობლიური ენის ნიუანსებს!

- ენა ერის ნამუსია, ბატონო მთავარო ექიმო, ნამუსის დაკარგვა კი არ შეიძლება.

ზურაბ თორაძეს სიმწრის ოფლმა დაასხა, დასჯილი ბავშვივით გაჭიმული იდგა საწოლთან. ასე უმწეოდ, ალბათ, არასდროს უგრძენია თავი. უმწეოდ და დამნაშავედ. დავით გიორგაძემ ტექსტი ყურადღებით ჩაასწორა, მერე კალმისტარი ფურცელზე დადო და მთავარ ექიმს ანიშნა, წაიღეო.

- როგორც ხედავთ, ტექსტი საფუძვლიანად ჩავასწორე. მე ვერ ვიტან ღვარჯნილ სტილს. ხუჭუჭა სტრიქონებში ავტორის სისხლს უჭირს მოძრაობა. ხელახლა გადააბეჭდინეთ. მინდა, ჩემი უკანასკნელი ხელმოწერა „აკადემიკოსი დავით გიორგაძე“ გამართული ქართული ენით დაწერილ ფურცელზე დავტოვო!

თავი მეხუთე

- დღეს უკვე შეგიძლიათ ფეხზე წამოდგომა! - ზურაბ თორაძის ხმა საზეიმოდ ჟღერდა. - ორ წუთში პარიკმახერს შემოგიყვანთ. გაპარსვის შემდეგ დადგება ისტორიული წუთი, რომელიც სამუდამოდ აღიბეჭდება თქვენს გონებაში და არამარტო თქვენს გონებაში, იგი სამუდამოდ აღიბეჭდება მედიცინის და, საერთოდ, კაცობრიობის ისტორიაში. თქვენ ჩაიხედავთ სარკეში და გახდებით მხილველი საოცარი ფერისცვალებისა!

დუმილი.

ზურაბ თორაძე აკადემიკოსს სახეზე დააკვირდა, უნდოდა ავადმყოფის თვალებში ამოეკითხა, რა ეფექტი მოახდინა მისმა სიტყვებმა.

დავით გიორგაძეს სახე მოექუფრა. ამ წუთს იგი უკვე ერთი თვეა ელოდა, ელოდა განსაკუთრებული შიშით. არა, შიში ის სიტყვა არაა, ელოდა განსაკუთრებული ძრწოლვით. ამიტომაც ცდილობდა, სარკეში ჩახედვამდე ფიქრი თავიდან ამოეგდო.

ოპერაციიდან რამდენიმე დღის შემდეგ, როცა გონს მოვიდა, უმაღვე იგრძნო უჩვეულო სხეული. ახალგაზრდული, ღონიერი, გაცილებით დიდი სხეული, ვიდრე მას თუნდაც სიჭაბუკეში ჰქონდა. ხშირად ისეთი განცდაც ეუფლებოდა, თითქოს მასთან ერთად ლოგინში ვიღაც სხვა ადამიანიც იწვა. ცდილობდა, საკუთარ სხეულზე, უფრო ზუსტად, ახალ სხეულზე აღარ ეფიქრა. საკუთარ თავს სასტიკად ებრძოდა, რომ ნებისყოფის უმძაფრესი დაძაბვის ფასად მხოლოდ მეცნიერების სამყაროში გადაეტანა ფიქრი და განსჯა. თითქმის ახერხებდა კიდევ მიზნის მიღწევას, ძირითადად თავისი უკანასკნელი გამოკვლევის ირგვლივ ტრიალებდა, რაღაც დეტალებს აზუსტებდა, უკვე დაწერილ ნაშრომში სტილსაც ასწორებდა, გონებაში უფრო მოქნილ ფრაზებს აყალიბებდა, წარსულ სიმპოზიუმებსა და მეცნიერულ დისპუტებს იგონებდა.

საბოლოოდ მაინც არაფერი გამოსდიოდა. გრძნობდა, ფიქრებს გარდა საკუთარი აღარაფერი ჰქონდა.

შიშმა შეიპყრო. მიხვდა რომ გაახალგაზრდავდა, დარწმუნდა, რომ გადარჩა, ახალი და ხანგრძლივი სიცოცხლე შეიძინა, მაინც შიშმა შეიპყრო, სხვა ადამიანად გარდაქმნის შიშმა, უჩვეულოდ მძლავრმა სხეულმა თითქოს შეისრუტა, თითქოს გადაყლაპა აკადემიკოსის პიროვნება. ამიტომაც ცდილობდა, საერთოდ არ ეფიქრა ოპერაციაზე, თავის ახალ, სინთეზურ თუ დამყნულ პიროვნებაზე, არ ეფიქრა მეუღლეზე, ერთადერთი და უგზო-უკვლოდ გადაკარგული ვაჟიშვილის ბედზე.

მეორე, რამაც არანაკლებ შეაძრწუნა, საკუთარი ხმა იყო. უჩვეულო ბარიტონმა ისე დააბნია, აღარც კი ახსოვს, რა წარმოსთქვა პირველად. ისეთი განცდა ჰქონდა, თითქოს მის სათქმელს ვიღაც სხვა ლაპარაკობდა. მერე მიხვდა, ჯერ კიდევ ავადმყოფობისგან შესუსტებული, მაგრამ დავით გიორგაძისათვის უჩვეულოდ მძლავრი და ახალგაზრდული ხმა მისი ხორხიდან ამოდიოდა. უნებურად ხელი ყელთან მიიტანა. კვლავ ცივმა ოფლმა დაასხა, არაბუნებრივად სქელი და დაკუნთული ეჩვენა საკუთარი ყელი და კისერი.

მანამდე მხოლოდ ხელებს ხედავდა, მძლავრ მაჯებს, გრძელ და ენერგიულ თითებს. ძალიან ცდილობდა, რომ არც მათთვის შეეხედა, მაგრამ არ გამოუდიოდა. თავდაპირველად, ჭაბუკის ღონიერი ხელები რომ დაინახა, სხვისი ეგონა. უნებურად ლოგინში ხელების პატრონსაც კი დაუწყო ძებნა. რაოდენ დიდი იყო აკადემიკოსის გაკვირვება, როცა ჭაბუკის მძლავრი ხელები მის სურვილს დაემორჩილა. პირველად, როცა ცხვირსახოცის გაოფლილ შუბლთან მიტანა გადაწყვიტა, ასე ეგონა, ვიღაც ახალგაზრდის ხელმა აიღო სასთუმალთან მიდგმულ სკამზე მოთავსებული ცხვირსახოცი და ფრთხილად ჩამოსწმინდა დანამული შუბლი.

მხოლოდ ცოტა ხნის შემდეგ აღიქვა, რომ ახალგაზრდის მძლავრი ხელი მისი საკუთარი მარჯვენა იყო.

მაშინ აღმოაჩინა, რომ მარცხენა ხელის არათითზე გიშრის-თვლიანი ოქროს ბეჭედი ეკეთა. უსიამო გრძნობა დაეუფლა. ზარს თითი დააჭირა, ექიმი გამოითხოვა და თითქმის ისტერიული ხმით უბრძანა, ბეჭედი ახლავე მომხსენითო.

ზურაბ თორაძემ საღამოს ბეჭედი ისევ შემოუტანა და უთხრა:

- ბატონო დავით, თქვენ უკვე უნდა შეეგუოთ ბედს, ახალ ცხოვრებას. ჯერჯერობით ბეჭედი აქ იყოს, ტუმბოს უჯრაში, მაგრამ გახსოვდეთ, შემდეგ მაინც მოგიწევთ მისი გაკეთება.

- სათვალე მომაწოდეთ! - მიუგო პასუხად დავით გიორგაძემ.

მთავარმა ექიმმა მოწყალედ გაიღიმა, თან სასიხარულო ინფორმაციის შემცველ ღიმილში სიამაყეც და ირონიაც საკმაოდ ღობით გაურია.

- სათვალე უკვე აღარ გჭირდებათ, ბატონო დავით, ხომ არ გავიწყდებათ, რომ თქვენ ახლა სამოცდაათოთხმეტს მიღწეული დავით გიორგაძე კი არა, ოცდასამი წლის რამაზ კორინთელი ბრძანდებით?! იქნებ სჯობდეს კიდევ დღეიდან თქვენი ახალი სახელით და გვარით მოგმართოთ?

- კმარა! - დავით გიორგაძე ლოგინში ნერვიულად შებრუნდა. მასთან ერთად შებრუნდა უცნობი მძლავრი სხეულიც.

- კარგით, კარგით, დაწყნარდით. სულ მალე დეპრესიას სიხარული შეცვლის! - დაამშვიდა მთავარმა ექიმმა.

პირიქით მოხდა. დეპრესია უფრო გაუძლიერდა. თვალდახუჭული ათენებდა და აღამებდა, რომ ხელებისათვის არ შეეხედა. ლოგინში მასთან ერთად მწოლიარე უცნობის სხეულს კიდევ უფრო მძაფრად განიცდიდა. უნდოდა რაც შეიძლება მალე დამდგარიყო ის დღე, როცა სარკეში საკუთარ, გაახალგაზრდავებულ თავს დაინახავდა, უფრო სწორად, სხვის სხეულში გადასახლებულ აკადემიკოსს ვეღარ დაინახავდა. დავით გიორგაძე მიხვდა,

რომ დიდი, ვინ იცის იქნებ უსაშველოდ დიდი დრო სჭირდებოდა, სანამ ერთი კვირის მანძილზე მიღებული გადაწყვეტილებისა და უჩვეულო გამბედაობით გადადგმული ნაბიჯის არნახულ შედეგს საბოლოოდ შეიმეცნებდა, ფსიქოლოგიურად შეეგუებოდა.

- დღეს თქვენ სარკეში დაინახავთ აკადემიკოს დავით გიორგაძის უზარმაზარ და უჩვეულო მეტამორფოზას! - ჩვეულებრივად ენაწყლიანობდა ზურაბ თორაძე, ყოველ სიტყვას არტისტულად წარმოსთქვამდა, აქცენტებს ზომიერად და სწორად სვამდა. - თქვენ დღეს მოწმე გახდებით მსოფლიოში უნიკალური მოვლენისა, როგორ იქცა სამოცდაათობმეტი წლის მოხუცი ოცდასამი წლის ჭაბუკად, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკამათემატიკის დაუსწრებელი სწავლების ფაკულტეტის მესამე კურსის სტუდენტ რამაზ კორინთელად. იქცა ისე, რომ იგი კვლავ დარჩა აკადემიკოსად, დარჩა დავით გიორგაძედ! დიახ, ბატონებო! - ექსტაზში შესულ მთავარ ექიმს დაავიწყდა, რომ აუდიტორიაში მხოლოდ ერთადერთი მსმენელი ჰყავდა, - იქცა ისე, რომ იგი კვლავ დავით გიორგაძედ დარჩა. იოტისოდენა ცვლილებაც კი არ განუცდია მას, როგორც პიროვნებას, ოდნავადაც არ დაზარალებულა აკადემიკოსის ცოდნა და ინტელექტი, ემოციური და ინტელექტუალური სამყარო!

მთავარი ექიმის საბეიმო ხმამ კიდევ უფრო გააღიზიანა დავით გიორგაძე.

„რა მემართება, რატომ ვღელავ, სულს რატომ მიშფოთებს რაღაც საშინელი განცდის მოლოდინი? განა არ ვიცოდი, რომ ასე მოხდებოდა, განა არ გავითვალისწინე ყველა მოსალოდნელი უსიამოვნო შეგრძნება? მე, რომელიც ასეთი გამბედავი ვიყავი მეცნიერული ჰიპოთეზების წამოყენებისა და შემუშავების დროს, როცა ყველაზე დიდ რისკს ვეწეოდი ექსპერიმენტული კვლევისას, როცა არ ვერიდებოდი ჩემი მეცნიერული სითამამით გამოწვეულ შურიან კოლეგათა ქილიკს, დღეს რა მემართება?‘

დავით გიორგაძემ თვალები დახუჭა.

„ბოლოს და ბოლოს, განა ისევ ჩემი მეცნიერული და სულიერი გამბედაობის შედეგი არ იყო, ტვინის გადანერგვის დღემდე გაუგონარ ოპერაციას რომ დავთანხმდი? განა პიროვნული გმირობა არ იყო და ამ გმირობით არ შევიტანე დიდი წვლილი მედიცინის ყველაზე დიდი, თითქმის წარმოუდგენელი და დაუჯერებელი პრობლემის გადაჭრაში? განა სიცოცხლე არ გავწირე? მართალია, როგორც მთავარი ექიმი ამბობს, კიდევ ოთხ თვეს თუ ვიცოცხლებდი, მაგრამ ხომ ვიცით, რას ნიშნავს ადამიანისათვის სიკვდილამდე დარჩენილი ოთხი თვე? თანაც, თუ არა ოპერაცია, ვის წამოსცდებოდა, მხოლოდ ოთხი თვის სიცოცხლე დაგრჩაო?! ადამიანი ხომ იმედით ცოცხლობს?

მთავარი ექიმი შეაშინა ავადმყოფის ცუდმა ფერმა და სევდიანმა განწყობილებამ.

- თავს ცუდად ხომ არ გრძნობთ? წამოდგომა და სარკეში ჩახედვა ხვალისთვის გადავდოთ?

- გადადებას აზრი არა აქვს, - გაახილა უცებ თვალი გიორგაძემ, - ჩემი სევდა და მღელვარება ადვილი ასახსნელია, დღეს ხომ პირველად უნდა გავიცნო ჩემი თავი, მსოფლიოში უნიკალური პიროვნება. მე ხომ ჩემი ტვინით და აზროვნებით აკადემიკოსი დავით გიორგაძე ვარ, ხოლო სხეულით, პასპორტით და სხვა ოფიციალური მონაცემებით რამაზ კორინთელი! რამაზ მიხეილის ძე კორინთელი, რამაზ მიხაილოვიჩი...

- როგორც ექიმს, სრულებითაც არ მიკვირს თქვენი სევდა და მღელვარება, მაგრამ მჯერა თქვენი სიმტკიცის. თქვენ ხომ თვით კრიტიკულ წუთებშიც კი არ კარგავთ იუმორის გრძნობას. იუმორის გრძნობა კი ყველაზე უფრო გამოხატავს ადამიანის სულიერ სიძლიერეს. მაშ, ნებას მაძლევთ, შემოვიყვანო პარიკმახერი?

- ბატონი ბრძანდებით.

- ოღონდ ერთი პირობით. თქვენ დღეიდანვე, ამ წუთიდანვე უნდა დაივიწყოთ, რომ ერთი თვის, უფრო სწორად, ოცდარვა წლის წინ აკადემიკოსი დავით გიორგაძე ბრძანდებოდით. ვინც ხართ და რაც ხართ, ეგ მხოლოდ ჩვენ და ჩემი კოლეგების საიდუმლო უნდა იყოს. როგორც წელან თვითონვე თქვით, ოფიციალურად დღეიდან ბრძანდებით და ამ წუთიდანა მეც ასე მოგმართავთ, რამაზ კორინთელი!

ზურაბ თორაძემ წასვლა დააპირა.

- მოითმინეთ. ერთ შეკითხვაზე მიპასუხეთ.

მთავარი ექიმი შეჩერდა.

- თქვენ რამდენიმე დღის წინ მითხარით, მეორე ოპერაციამაც წარმატებით ჩაიარაო.

- დიახ, უნაკლოდ!

- როგორ არის.. ის... - აკადემიკოსს ენა დაებორკა.

- კარგად, ოღონდ დამბლადაცემული გონება დამბლადაცემულ გონებად დარჩა.

- შინაურებმა მოაკითხეს?

- მხოლოდ მეუღლემ. ვაჟიშვილის ასავალ-დასავალი ჯერაც ვერავინ გაიგო.

- მერე?

- მერე არაფერი. ავუხსენით, რომ მოხუცი აკადემიკოსის ტვინში სისხლმა გაჟონა და, რომ, ალბათ მოხუცი კაცის დაზიანებული ტვინის უჯრედები ველარ შეასრულებენ თავის ფუნქციას.

- კარგად დაგიიმედებიან!

- დაიმედებას რა აზრი აქვს, - მთავარმა ექიმმა ხელი უდარდელად ჩაიქნია. - ჯობია, ახლავე შეეგუოს, რომ გონებადაკარგული მეუღლე მხოლოდ რამდენიმე თვეს იცოცხლებს.

- მერე?

- რა მერე?

- როგორ შეხვდა გიორგაძის მეუღლე ამ საშინელ ახსნა-განმარტებას?

- ნორმალური ადამიანების ემოციები დაახლოებით თანაბარია. მეტნაკლებია მხოლოდ მათი გამოხატვის ფორმები. ზოგს არტისტიზმი ახასიათებს, ზოგს ჩუმი ტკივილი უღრღნის გულს. აკადემიკოს დავით გიორგაძის მეუღლე ინტელიგენტი ქალი გახლავთ. ისტერიკები არ დაუმართავს. თვალები გულწრფელი ცრემლებით აევსო. ერთ წამს ისიც კი მომეჩვენა, რომ სახე გაუშეშდა. არაფერი უთქვამს. სკამზე ჩამოჯდა და დიდხანს, ძალიან დიდხანს დასჩერებოდა მეუღლის დასუსტებულ, დაღეული სანთელივით ჩამოღვენთილ სახეს.

დუმილი.

რამაზ კორინთელის სხეულში ჩასახლებულმა მოხუცმა მეცნიერმა ყელში მოწოლილი ბურთი გადაყლაპა და გარეგნული სიმშვიდე შეინარჩუნა.

ზურაბ თორაძემ აღარ იცოდა, რა ექნა. ჩაეთვალა დიალოგი დამთავრებულად და წასულიყო პარიკმახერის მოსაყვანად, თუ დალოდებოდა, სანამ ავადმყოფი კიდევ ჰკითხავდა რამეს.

- თქვენ პოეტი, თუ არა, მწერალი მაინც იქნებით! - თქვა მოულოდნელად დავით გიორგაძემ.

- ჩემი მწერლობა აქ რა მოსატანია? - შეცბა მთავარი ექიმი.

- ისე, სხვათა შორის გითხარით. თქვენი ამროვნების სტილის მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, აუცილებლად გექნებათ კალამი ნაცადი.

- მწერლობა ექიმების სუსტი ადგილია, - გამოტყდა ზურაბ თორაძე.

დუმილი.

დავით გიორგაძემ ისევ დახუჭა თვალები.

მთავარმა ექიმმა ამჯერად საბოლოოდ დაასკვნა, დიალოგი დამთავრებულიაო, შებრუნდა და წავიდა.

ორი ნაბიჯიც არ ჰქონდა გადადგმული, რომ დავით გიორგაძის ყრუ და ტკივილით სავსე ხმამ კვლავ ადგილზე გააქვავა.

- ფეხზე დადის?

მთავარი ექიმი მიხვდა, გიორგაძე ვისაც გულისხმობდა.

- ჯერ არა. ათი დღის შემდეგ ალბათ შესძლებს ფეხზე წამოდგომას.

- აზრი სრულებით არ ექნება?

- იაზროვნებს ინსტიქტების დონეზე.

- მე კიდევ რამდენ ხანს მომიწევს აქ დარჩენა?

- თუ ჯანმრთელობა ამ ტემპით გაგიუმჯობესდებათ, ერთ თვეში გაგწერთ.

- არის შანსი, რომ სადმე შევეჩვიო?

- ააა, არავითარი. იგი ახლა სულ სხვა სართულზე გადავიყვანეთ.

- მაინც რომელზე? მინდა ყველაფერი ვიცოდე.

- მეშვიდე სართულზე. თქვენ ჯერჯერობით პირველ სართულზე ხართ. მალე მეორე სართულზე გადავიყვანთ.

დუმილი.

- კიდევ ხომ არაფერი გაინტერესებთ? - აღარ იჩქარა წასვლა მთავარმა ექიმმა.

- არაფერი. შეგიძლიათ წახვიდეთ!

- ბატონი ბრძანდებით, ოღონდ კიდევ ერთხელ გთხოვთ გახსოვდეთ, ვინ ხართ. პარიკმახერი უსარკოდ გაგპარსავთ. არ მინდა პატარა სარკემ გაათუჭოს მთლიანი ეფექტი. გაპარსვის შემდეგ ფეხზე წამოგაყენებთ და დიდ სარკესთან მიგიყვანთ, რომელიც ამ დილით მოვიტანეთ საგანგებოდ. მთავარმა ექიმმა თითი კედლისკენ გაიშვირა.

დავით გიორგაძემ თვალი ზურაბ თორაძის თითს გააყოლა და კედელთან უკუღმა მიდგმული კაცის სიმაღლე სარკე დაინახა.

ტანში უსიამოდ გააჟრჟოლა, რაღაც შეუცნობელის მოლოდინმა
ნერვები უკიდურესობამდე დაუძაბა.

* * *

სარკიდან მაღალი, დაკუნთული, წაბლისფერთმიანი ჭაბუკი
შემოსცქეროდა. უცნობ ახალგაზრდას თაფლისფერი თვალები
და ოდნავ კეხიანი ცხვირი ჰქონდა. შესამჩნევად გრძელი ნიკაპი
და ტუჩების ენერგიული მოხაზულობა რამაზ კორინთელის სახეს
მკაცრ გამომეტყველებას ანიჭებდა.

თავდაპირველად ვერც კი წარმოედგინა, რომ სარკეში გამო-
სახული ჭაბუკი თვითონ იყო. იფიქრა, იქნებ მთავარ ექიმს რომე-
ლიმე თავისი ახალგაზრდა ასისტენტი შემოჰყვავო და მისი ფიგუ-
რის უკან საკუთარ თავს დაუწყოს ძებნა. როდესაც თავი გააჩნდრია
და სარკეში გამოსახულებამაც იგივე მოძრაობა გაიმეორა, მიხ-
ვდა, რომ სარკიდან რამაზ კორინთელი შემოსცქეროდა.

უნებურად ხელი ასწია მაღლა და წამიერად შეაჩერა. შემდეგ
ხელის მტევანი ოფლით დაცვარულ შუბლზე გადაისვა. სარკეში
გამოსახულმა ჭაბუკმა იგივე გაიმეორა. საეჭვო აღარაფერი იყო,
დაიჯერა, რომ სასწაული უკვე მოხდა. ახლა იგი ოცდასამი წლის
ჭაბუკად გარდაქმნილი იდგა სარკის წინ, იდგა და საკუთარ თავს
გაოცებული შესჩერებოდა. გაოცებული და შეშინებული.

წამოდგომის წინ მთავარმა ექიმმა ავადმყოფს პიჟამა გახადა
და სპორტული ტრუსი ჩააცვა. მეცნიერმა თვალები დახუჭა, არ
უნდოდა თავისი ახალი ფეხები და ტანი დაენახა. არ უნდოდა სა-
კუთარი ფერიცვალება ნაწილ-ნაწილ აღექვა.

მთავარმა ექიმმა, თითქოს დავით გიორგაძის ფიქრი გამოიც-
ნო:

- ხედავთ, რად გაქციეთ? ოცდასამი წლის ლამაზ, ჯანმრთელ, დაკუნთულ ჭაბუკად. ახლა უმთავრესიც უნდა დავამატოთ, თქვენს, ახალ, კამაზ სხეულში ხომ მართლაც ლამაზი სული დგას. ამ სილამაზეს დავუმატოთ თქვენი უზარმაზარი ტალანტი, ცოდნა და გამოცდილება! განა სასწაული არ მოვახდინეთ?!

დავით გიორგაძემ მარჯვენა ხელით შუბლი დინჯად მოიწმინდა, შემდეგ გრძელი თითები ღონიერ მკერდზე ჩამოიცურა და მარცხენა მკლავის კუნთი მოსინჯა. ძლიერმა სხეულმა სიხარულის მაგიერ ჯერ სევდა მოჰგვარა, შემდეგ დააფრთხო კიდეც.

„მე სადღა ვარ? - გაიფიქრა უნებურად. - ალბათ, ამ ცოცხალი კარადის რომელიმე თაროზე ვარ შეკუჭული“.

სიტყვის თქმის ეშინოდა. დაახლოებით იცოდა, როგორი ხმაც ჰქონდა. წინა დღეებში, როცა ლაპარაკობდა, საკუთარ სხეულს ვერ ხედავდა. ახლა, კი როცა ჯერ კიდევ არ სჯეროდა, რომ სარკეში გამოსახული ყმაწვილი კაცი თვითონ იყო, მისი მძლავრი მკერდიდან ამოსული შთამბეჭდავი ახალგაზრდული ბარიტონი აღარ არსებობდა. ან თუ არსებობდა, ამ დიდ და ღონიერ ჭაბუკს ჰყავდა გადაყლაპული.

„მე სადღა ვარ?“ - წამოიქოჩრა ისევ ავბედითი ფიქრი.

„მე სადღა ვარსებობ და სად ვაზროვნებ?“

უნებურად სარკეში ჭაბუკის შუბლს დაასო მზერა.

„მე იქ ვარ, თავის ქალაში, გამოკეტილი და გამომწყვდეული. ამ შუბლს მიღმა ვარსებობ და ვაზროვნებ. ეს არის და ეს!“

ტანში მილიონმა ჭიანჭველამ დაუარა, მილიონი წვრილი, მაგრამ ცხარე ნესტრის ჩხვლეტა იგრძნო.

„და თუ მე მართო ამ შუბლს მიღმა ვიმყოფები, ჭაბუკი კაცის თავის ქალაში სამუდამოდ გამომწყვდეული, რატომ ვგრძნობ სხეულზე მილიონი ჭიანჭველის მწარე ჩხვლეტას? რატომ მიმაქანებს უფსკრულისაკენ გულზე ჩამოკიდებული უზარმაზარი ცივი და გლისინა ლოდო?“

დავით გიორგაძემ ისე, მთავარ ექიმს რომ არ შეემჩნია, მარცხენა ხელით ბარძაყზე იჩქმიტა.

ეტკინა.

კიდევ იჩქმიტა, ამჯერად უფრო მაგრად.

უფრო მაგრად ეტკინა.

ცოტა დამშვიდდა.

„სხეულს ვგრძნობ, აქედან გამომდინარე, საეჭვო არაფერია. ეს მძლავრი მკერდი, ხელები და ფეხები ნამდვილად მე მემორჩილება და მე მეკუთვნის“.

„მაგრამ...“

„მაგრამ, სხეული წარმართავს ჩემს ტვინს თუ ტვინი წარმართავს სხეულს?“

„რასაკვირველია, ტვინი სხეულს!“

„ან კი საერთოდ რატომ უნდა შემპარვოდა ეჭვი, რომ მე სადღაც თავის ქალაში ვარ სამუდამოდ გამომწყვდეული?“

„რასაც მე მოვინდომებ, სხეულიც იმასვე მოიმოქმედებს!“

„აი, მინდა თავზე ხელი გადავისვა და გადავისვამ კიდევ!“

გიორგაძე ცოტა დამშვიდდა და სარკეში საკუთარ თავს ოდნავ გაუღიმა კიდევ. როცა ჭაბუკის ბაგეებზე გამოსახული ღიმილი დაინახა, უმაღვე მოიღუშა. რატომღაც არ უნდოდა მთავარ ექიმს დაენახა, როგორ იღიმებოდა ახალგაზრდა აკადემიკოსი.

ბურაბ თორაძე ამდენი ხნის მანძილზე ისე იდგა, სარკეში რომ არ გამოჩენილიყო. არ უნდოდა თავისი გამოსახულებით გიორგაძის ყურადღება დაეთანტა. მოშორებით მდგომი არც ლაპარაკით უშლიდა ხელს. იცოდა, ავადმყოფი ასე უფრო მალე მოვიდოდა გონს, უფრო სწრაფად შეიგრძნობდა თავის ახალ სხეულს, უფრო იოლად შეეგუებოდა ახალ ხვედრს. სამაგიეროდ, დიდი ყურადღებით აკვირდებოდა, ცდილობდა გიორგაძის გამომხედვაში, გრიმასებში ხელისა თუ თვალების მოძრაობაში მისი სულის მოძ-

რაობა, ფიქრები და განცდები ამოეცნო, რაც მკურნალობის მართვაში მოეხმარებოდა.

გამოცდილმა ექიმმა ისიც იგრძნო, გამოლაპარაკების დრო როდის დადგა.

- ხომ არ დაიღალეთ?

დავით გიორგაძეს თითქოს ახლა გაახსენდა, რომ მთავარი ექიმი იქვე იდგა. ფიცხლად შემოტრიალდა. თვითონვე გაუკვირდა თავისი სისწრაფე. მართალია, დიდხანს წოლით და ურთულესი ოპერაციით საკმაოდ იყო დასუსტებული, მაგრამ თავისი მოძრაობა მაინც უჩვეულოდ სხარტი და ახალგაზრდული ეჩვენა.

- დიახ, ცოტა დავიღალე! - თქვა ახალგაზრდა ბარიტონმა.

ამჯერად აღარ მოსჩვენებია, რომ მისი სიტყვებით ვიღაც სხვამ უპასუხა მთავარ ექიმს.

- ყველაფერი ისე მოხდა, როგორც ველოდი, - მთავარმა ექიმმა მაჯაზე წაატანა ხელი, - მაინცდამაინც მტკივნეულად არ განგიცდიათ თქვენი ფერიცვალება. პულსი ნორმალური გაქვთ. ვერც სახეზე გამჩნევთ მღელვარებას. დღიდან ყოველდღიურად მოგცემთ წამოდგომის საშუალებას, უფრო მეტ ხანს შეგეძლებათ სარკის წინ დგომა და საკუთარ სხეულთან შეგუება.

აკადემიკოსი დავით გიორგაძე საკმაოდ კერპეტი მოხუცი იყო, ავად იშვიათად თუ გახდებოდა. სამაგიეროდ, კბილები ჰქონდა სუსტი. წლების მანძილზე გაწამებული იყო მკურნალობით. უნებურად ისევ სარკისკენ იბრუნა პირი. მთავარ ექიმს რომ არ შეემჩნია, ბაგეები ოდნავ ასწია და კბილები შეათვალიერა. საღი, საკმაოდ მსხვილი კბილები თეთრად უბრწყინავდა.

უცებ სიცილი აუტყდა. სიცილი თანდათან ხარხარში გადაიზარდა, ლოგინისაკენ გაიმართა, თავდაღმა დაემხო და თავი ბალიშში ჩარგო. თვითონაც ვერ გაეგო, რა აცინებდა, ტრაგიკული, დღემდე გაუგონარი უჩვეულო ხვედრი თუ პირიქით, გაახალგაზრდავებით გამოწვეული სიხარული. იქნებ არც ერთი და არც მე-

ორე. თვითონვე გრძნობდა, ხარხარი მალე ისტერიულ ტირილში გადაებრდებოდა. იქნებ ხარხარი სულაც იმიტომ აუტყდა, რომ ამ მართლაცდა წარმოუდგენელი სიტუაციის დროს, როცა ჯერ კიდევ ვერ მიმხვდარიყო სიმამარში იყო თუ ცხადში, როცა ჯერ კიდევ ვერ გაერკვია, კვლავ აკადემიკოსი დავით გიორგაძე იყო, თუ ოცდასამი წლის სტუდენტი რამაზ კორინთელი, პირველ რიგში კბილები გაახსენდა?

მერე რა ხმამაღლა ხარხარებდა! ხმამაღლა და ამაზრბენად! ხარხარებდა კი თვითონ?

იქნებ სულაც რამაზ კორინთელი ხარხარებდა და დასცინოდა მის თავის ქალაში შესახლებულ და კრუხივით ჩაბუდებულ დავით გიორგაძეს?

იქნებ...

იქნებ გამარჯვებული ეშმაკი ხარხარებდა ნაცთუნევი აკადემიკოსის ახალ სხეულში?! გამწარებულმა თავი ისე მაგრად ჩარგო ბალიშში და ხმა ისე სწრაფად მოგუდა, ვასრის ნახვრეტიდან გამოვარდნილ წყლის ნაკადს რომ მოაშთობ ხის საცობით.

- რა დაგემართათ? - შესძახა სასოწარკვეთილმა მთავარმა ექიმმა.

შეშინებულმა წელან ვერც კი მოასწრო ახალგაზრდა დავით გიორგაძისთვის ხელი შეეშველებინა და ლოგინში ისე ჩაეწვინა.

„ვაითუ მკვეთრმა მოძრაობამ ახლად გადანერგილ ტვინზე ცუდად იმოქმედოსო?“

„ვაითუ რაღაც ისე ვერ გავაკეთეთ და აკადემიკოსის ტვინმა აზროვნება შეწყვიტოსო?“

- ბატონო დავით, რა გაცინებთ? - ხელები ფრთხილად შეავლო მოთახთახე მხრებზე.

„ბატონო დავით!“ - განა წელან თვითონ არ თქვა, დღეიდან თქვენ რამაზ კორინთელი ბრძანდებით და მხოლოდ ამ სახელით და გვარით მოგმართავთო?“

„ალბათ, შიშის გამო მივმართე ასე აკადემიკოს დავით გიორგაძეს და არა იმ სხეულს, ვის ძველ პატრონთანაც არასდროს მილაპარაკნია“.

- რა გემართებათ, ბატონო დავით, გემუდარებით, დაწყნარდით!

სანახევროდ დამშვიდებულ აკადემიკოსს არ მოეწონა ზურაბ თორაძის ხმაში გარეული სასოწარკვეთილება. მისი მხრები ოდნავდა თახთახებდა. მთავარი ექიმი მიხვდა, ავადმყოფი აღარ იცინოდა. დავით გიორგაძემ თავი წამოსწია და ბალიშს ლოყით მიეხუტა.

- ნუ ღელავთ, ექიმო. თავს საკმაოდ კარგად ვგრძნობ! - თქვა წყნარად ავადმყოფმა.

ზურაბ თორაძის ტვინში ავარდნილი და შედედებული სისხლი ნელნელა ისევ შეთხელდა და ძარღვებში დაიფანტა.

დუმილი ჩამოწვა.

დავით გიორგაძე ფიქრმა გაიტაცა.

მთავარმა ექიმმა ხმის ამოღება ვეღარ გაბედა, იქვე, სკამზე ჩამოჯდა და თავი ჩაჰკიდა.

ავადმყოფის საქციელი იმდენად უცნაურად მოეჩვენა, რომ წამიერად ისიც კი გაიფიქრა, ყველაფერი დაიღუპაო.

- შეგიძლიათ წაბრძანდეთ, თქვენც დაწყნარდებით და მეც დავისვენებ! - თქვა მცირე დუმილის შემდეგ სრულიად დამშვიდებულმა დავით გიორგაძემ.

ზურაბ თორაძე ნირწამხდარი წამოდგა. შერცხვა, რომ ამდენი ხნის მანძილზე პირველად იგრძნო სასოწარკვეთილება, პირველად შეერყა რწმენა და შეეპარა შიში, ვაითუ ამდენი წვალემა წყალში გადამეყარაო.

ავადმყოფისათვის აღარც მაჯა გაუსინჯავს, არც შუბლზე დაუდვია ხელი, აშკარად სჩანდა, დავით გიორგაძე თავს კარგად გრძნობდა.

- ერთი სასიამოვნო თუ უსიამოვნო ამბის თქმას ვაპირებდი, მაგრამ მგონი, გადაიღალეთ. იქნებ ჯობდეს, ხვალ მოგახსენოთ?
- ახლა მითხარით! - ჩუმად, მაგრამ მტკიცედ წარმოთქვა გიორგაძემ.

- ინგა დაჟინებით მოითხოვს თქვენს ნახვას. - მთავარი ექიმის ხმაში აღარ გამოსჭვიოდა საზეიმო ინტონაცია. - საბრალო გოგონა ძალზე შეშინებულია. არცაა გასაკვირი, მთელი თვეა არ უნახიხართ.

- ინგა ვინ არის? - გაოცდა დავით გიორგაძე.

- თქვენი და გახლავთ, ინგა კორინთელი.

- ჰოო, ჩემი და! - გაეღიმა ავადმყოფს.

- თუ თქვენ თანახმა იქნებით, პალატაში შემოსვლის ნებას სამი დღის შემდეგ დავრთავ, ხვალ კი მოვალ და კიდევ ერთხელ გავიხსენოთ თქვენი ავტობიოგრაფიული დეტალები. მართალია, რამაზ კორინთელმა ტრავმის შემდეგ მეხსიერება მთლიანად დაკარგეთ, მაგრამ არის ადამიანის ცხოვრებაში რაღაც მოვლენები, უძძაფრესი ცხოვრებისეული შთაბეჭდილებანი, რომლებიც განკურნების შემდეგ ბუნდოვნად მაინც უნდა აღდგეს. ახლა კი, ნება მიბოძეთ, დაგტოვოთ!

ზურაბ თორაძე სარკესთან მივიდა, პირით კვლავ კედლისკენ შეაბრუნა და პალატიდან გავიდა.

- სამ საათს მაინც ნურავის შემოუშვებთ! - მიაძახა აკადემიკოსმა მთავარ ექიმს.

- ბატონი ბრძანდებით!

რკინის მძიმე კარიც დაიხურა და დავით გიორგაძემ შვებით ამოისუნთქა.

თვითონვე უკვირდა, თავს ისე მშვიდად გრძნობდა. მარტო დარჩენაც უხაროდა. შეეძლო თავისუფლად ეფიქრა, საკუთარ თავთან ემსჯელა, დღევანდელი განცდები შეეფასებინა.

„ნუთუ ასე იოლად გადავითანე ყველაფერი? - უკვირდა თვითონ. - ნუთუ ისე ვარ გამოფიტული და დაცლილი, რომ წარმოუდგენლად იოლად შევეგეუე ჩემს უცნაურ და გაუგონარ ხვედრს? შეიძლება წინასწარმა ფიქრმა, განსჯამ და მთავარ ექიმთან კამათმა ჯერ კიდევ ოპერაციამდე შემაჩვია მოსალოდნელ უჩვეულო ცხოვრებას?“

„იქნებ სულ ესაა ადამიანის ემოციური შესაძლებლობანი? იქნებ მეტი უნარი არც გაგვანჩნია ტრაგიკულის ან სიხარულის აღქმისა?“

უცებ რაღაც გაახსენდა. შუბლზე ცივმა ოფლმა დაასხა. შეშინებული ლოგინზე წამოჯდა და სარკეს გახედა.

- არა, არა! - წაიბურტყუნა უნებურად. თან თავი გაიქნია და ისევ გულადმა გადაწვა - შეუძლებელია, შეუძლებელი!

უნდოდა ხმამაღლა ეყვირა, მაგრამ თავს დროზე მოერია. იცოდა, აპარატურა ჩართული იყო და ალბათ მორიგე ექიმი ყველაფერს ხედავდა.

თვალი დახუჭა. ცდილობდა გათიშულიყო და არაფერზე აღარ ეფიქრა. ვერ მოისვენა. დინჯად წამოდგა, ჯერ დიდი ნათურა აანთო, შემდეგ სარკესთან მივიდა, ისევ შემოაბრუნა, მხოლოდ სინათლე ჩააქრო, ლოგინთან მივიდა და ფრთხილად წამოწვა.

„ღმერთო, სად მინახავს ეს ყმაწვილი!“

„იქნებ მეშლება?“

„არა, არ მეშლება. ისეთი განცდა მაქვს, მგონი, მისაუბრია კიდევ მასთან!“

სარკესთან ახლოს მივიდა, ცალი ხელით ჩამოეყრდნო და საკუთარ გამოსახულებას თვალებში დაჟინებით ჩააცქერდა.

სისუსტე იგრძნო. სარკე აღარ შეუბრუნებია, მხოლოდ სინათლე ჩააქრო, ლოგინთან გაჭირვებით მივიდა და ფრთხილად წამოწვა.

უმაღვე თვალი დახუჭა. გონება ისევ დაძაბა. ცდილობდა გაეხსენებინა, სად ენახა ეს მაღალი, ლამაზი, მაგრამ მკაცრი შესახედლობის წაბლისფერთმიანი ჭაბუკი, ვის სხეულშიც ახლა მისი სული წყალქვეშა გემივით ცურავდა.

„საიდან მახსოვს ჭაბუკის ბოროტად გამომზირალი თვალები?!

„ან საიდან მაგონდება მისი თავხედური ღიმილი?!“

„საიდან მახსოვს? საიდან მახსოვს? საიდან მახსოვს?...“

ვერ გაიხსენა.

„ვთქვით, მართლა მახსოვს. მერე რა მოხდა?! თბილისი პატარა ქალაქია, იქნებ შემხვედრია კიდეც სადმე!“

„ვინ იცის, იქნებ რაღაცით მიიქცია კიდეც ჩემი ყურადღება!“

„აბა, მაშინ რა ვიცოდით... აბა მაშინ რას მივხვდებოდით და წარმოვიდგენდით, რომ გაივლიდა დრო და...“

„შეიძლება, მომეჩვენა კიდეც. ახლა ისე ვარ გაღიზიანებული და აღგზნებული, ადვილი შესაძლებელია, რომ მომეჩვენა!“ დაასკვნა ბოლოს და ერთბაშად, თითქოს ელექტროქსელიდან გამოთიშესო, ღრმად ჩაეძინა.

* * *

დავით გიორგაძე, ანუ დღეიდან უკვე რამაზ კორინთელი, უჩვეულო გრძნობამ შეიპყრო.

მაინც რა დაემართა?

დასთან შეხვედრამ რატომ აუფორიაქა სული და გონება?

იქნებ გულუბრყვილო შეკითხვებს უსვამდა თავის თავს?

ვერ გარკვეულიყო, გაახარა თუ შეაშინა ინგას ნახვამ.

ინგა კორინთელი განა მართლა და იყო მისი!

თუმცა იგი იმ დღიდან, უფრო სწორად, იმ წუთიდან, რაც რამაზ კორინთელი გახდა, უკვე ძმად ეკუთვნოდა ინგას.

თითქოს ბუნებრივი იყო, პირველი შეხვედრისას მღელვარება რომ დაუფლებოდა. ცდილობდა, თავი დაემშვიდებინა, ნერვები მოეთოკა. არაფერი გამოსდიოდა.

წინასწარ იცოდა, ინგასთან შეხვედრას რა მღელვარება და ვნებათაღელვა მოჰყვებოდა. ორი დღის მანძილზე ფსიქოლოგიურად თითქოს მოემზადა კიდევ დასთან შესახვედრად.

ეტყობა, ვერ მოემზადა.

„იქნებ ვერავითარი ფსიქოლოგიური მომზადება ვერ გაანელებდა დასთან შეხვედრის მღელვარებას?“

„ვითომ დასთან შეხვედრამ აუფორიაქა სული და გონება? თუ სულ სხვა, გამოუცნობი განცდა დაეუფლა?“

შეშინებულმა თვალი დახუჭა. უნდოდა ფიქრი სხვა თემაზე გადაეტანა, მაგრამ თვალწინ ინგა წარმოუდგა, საშუალო სიმაღლის ქერა გოგონა. საოცარი სიცხადით დაინახა მისი ცისფერი, გულუბრყვილო, ლამაზი თვალები. ძმის მსგავსად ოდნავ გრძელი ყბა თითქოს არაპროპორციულს აჩენდა მის ნაბ სახეს, მაგრამ სწორედ ეს არაპროპორციულობა მოეწონა რამაზ კორინთელს. ინგა შვედ ან ნორვეგიელ ქალიშვილს უფრო ჩამოჰგავდა, ვიდრე ქართველს. უცხო იერმა, თხელი, გრძელი ხელების ნატყმა მოძრაობამ უცნაურად შესძრა და ააფორიაქა.

რამაზ კორინთელი მოწოლილ გრძნობებს ებრძოდა. უნდოდა, მღელვარება მხოლოდ თავისი უცნაური ბედისათვის დაებრალლებინა. არაფერი გამოსდიოდა. ისევ აგონდებოდა დის თხელი, ნაზი მკერდი, სიფრიფანა სხეული, ჰაეროვანი მოძრაობა და მიხვდა, ჭაბუკის თავში რომელიღაც ბორბალი უკუღმა დატრიალდა.

როცა მთავარ ექიმს ნება დართო, ინგა შემოუშვითო, ლოგინზე წამოჯდომა გადაწყვიტა. წამოჯდა კიდევ, მაგრამ რატომღაც გადაიფიქრა და ძველებურად გულაღმა დაწვა. თვალები დახუჭა.

საკუთარი გულის ფეთქვის ხმა სადღაც შორიდან ესმოდა. ცდილობდა, მღელვარება დაეოკებინა, ფიქრი სხვა ამბებზე გადაიტანა, ინსტიტუტი და მოახლოებული საერთაშორისო სიმპოზიუმი გაიხსენა. თითქოს შეძლო კიდევ თავი დაემორჩილებინა და კარის გაღების ნაცნობი ზუმუნიც გაისმა.

თვალი უმაღვე გაახილა.

კარი ისევე მძიმედ და საფუძვლიანად დაიკეტა, როგორც გაიღო. ლითონის მუქ ფონზე ნათლად გამოიკვეთა ქერა, თხელი, ჰაეროვანი ქალიშვილი, ხელში რომ ხილით სავსე ბადე და ყვავილები ეჭირა.

ქალიშვილი ერთხანს კართან იდგა გაშეშებული, არ იცოდა, საით წასულიყო. ოთახის უცნაურმა კონსტრუქციამ აკლდამის შთაბეჭდილებას რომ უფრო სტოვებდა, ვიდრე საავადმყოფოს პალატისას, ძალზედ დააბნია. მკრთალ შუქზე ბოლოს მაინც დაინახა უცნაური, მექანიზმებიანი საწოლი და ალბათ თვითონაც აღარ ახსოვდა, როგორ მიიღბინა საწოლთან. ხილი და ყვავილები ტუმბოზე დაყარა, საწოლს მივარდა და ძმა ფრთხილად ჩაიკრა გულში.

რამაზ კორინთელმა თვალები დახუჭა, რადგან ჩახუტებული დის სახეს მაინც ვერ ხედავდა, შუბლზე ცრემლი დაეცა. ქალიშვილის მკერდის ცახცახზე მიხვდა, ინგა სიხარულისგან ტიროდა.

რამაზ კორინთელის გულში სწორედ მაშინ იფეთქა უცნაურმა გრძნობამ. ქალიშვილის მოთახთახე სხეულმა საოცარი ნეტარება მოჰგვარა. პატარა, მაგრამ მკვრივი ძუძუებმა მკერდი დაუდაღა. დის ნაზმა ლოყამ მთელი სხეული ისე აუფორიაქა, ზენა ქარი მდორე მდინარეს ზედაპირს რომ დაუხორკლავს ხოლმე.

შეკრთა. მიხვდა, ეს არ იყო დის სიყვარული, ეს არ იყო ის გრძნობა, დის ჩახუტებასა და კოცნას რომ მოჰყვება ხოლმე.

გონებიდან სხეულში მძიმე შლანგით ჩაეშვა ცივი წყალი.

რკინის სიმებივით გადახურებისაგან დაწითლებულ ძარღვებზე აშიშინდა და აორთქლდა წყლის ჭავლი. მერე შიშინმა თანდათან იკლო, ფოლადის სიმებმა ჯერ სიწითლე დაკარგა, შემდეგ სიმხურვალე და რამაზ კორინთელიც თანდათან ჩაცხრა და ჩაწყნარდა.

- ნუ დამახრჩე! - ეს იყო პირველი სიტყვები, დას რომ უთხრა.

- სულ დამავიწყდა, რომ სუსტად ხარ, მაპატიე, სიხარულისაგან ველარ მოვბომე. - ინგამ ძმას საბანი შეუსწორა და სკამზე ჩამოჯდა, - ხომ წარმოგიდგენია, რა დღეში ვიყავი. იმედი თითქმის გადაწურული გვქონდა. უცებ კი - ამოდენა ბედნიერება! არ გიკვირს, სრულ ჭკუაზე რომ ვარ?

ინგა ფეხზე წამოიჭრა, ყვავილები წყლიან ბროლის ვაზაში ჩადო.

რამაზ კორინთელს გაელიმა. დილით ვერ მიხვდა, მთავარმა ექიმმა წყლით სანახევროდ გავსებული ბროლის ვაზა რატომ შემოიტანა. უფრო სწორად, დასთან შეხვედრის მოლოდინით აღელვებულმა ერთი კი შეავლო თვალი ვაზას, მაგრამ არც გაუთვითცნობიერებია, ბურაბ თორაქემ რატომ ან რისთვის დადგა იგი ტუმბოზე.

- ხილი ხომ არ გინდა!

- არა, ჯობია მელაპარაკო. ჭამას ყოველთვის მოვასწრებ.

- არა მჯერა, რომ გამოჯანსაღდი. შენ ხომ არ იცი, როგორ ვიტანჯებოდი. უფრო ის მაწამებდა, რომ შველა არ შემეძლო. ახლარა კარგად გამოიყურები! - ინგა სკამიდან ისევ წამოიჭრა და ძმა გულში ჩაიკრა.

ფოლადის სიმები ისევ გაწითლდა სიმხურვალისაგან. მკერდმა ისევ იგრძნო ქალიშვილის პატარა, მაგრამ მკვრივი ძუძუები და მდორე მდინარეს ზენა ქარზე ისევ დაეხორკლა ზედაპირი.

- კარგი-მეთქი! ხომ გითხარი, ამდენი არ შემეძლია.

- მაპატიე! - ინგამ ძმას ნაზად აკოცა ლოყაზე და ისევ სკამზე ჩამოჯდა. - სიარული შეგიძლია?

- როგორ არა, თუ გინდა ახლავე ავდგები, მაგრამ დღეს პალატაში ბევრი მასეირნეს და მთავარმა ექიმმა ხვალამდე ამიკრძალა ფეხზე წამოდგომა.

- არა, არავითარ შემთხვევაში არ წამოდგე! - შეშინდა ინგა. - მეც მალე წავალ. ემოციებით აღარ გადაგლლი. არ მჯეროდა, რომ გადარჩებოდი. ვერ გავიგე, მთელი თვის მანძილზე რატომ არ შემომიშვეს შენს სანახავად. ხან რით მამშვიდებდნენ და ხან რით. არ მჯეროდა, რომ ოპერაციამ შედეგი გამოიღო. ახლა საბოლოოდ დავმშვიდდი და ახლა ისეთი ბედნიერი ვარ, თავი სიზმარში მგონია. მეშინია, არ გადაგვალ. როცა შემომითვლი, მაშინ მოვალ სანახავად.

- თუკი შეგიძლია, ყოველდღე მოდი! - წამოსცდა უცებ რამაზ კორინთელს. - ახლა კი ჯობია წახვიდე!

ინგამ ძმას ნაზად აკოცა და წავიდა. რკინის მძიმე კარი მანამ გაიღო, სანამ ქალიშვილი იქამდე მივიდოდა.

რამაზ კორინთელი მიხვდა, მთავარი ექიმი აპარატურით აკვირდებოდა და-ძმის შეხვედრას. ბუნებრივი მოეჩვენა მთავარი ექიმის ცნობისმოყვარეობა. მაინც გაღიზიანდა.

ინგამ ღიმილით შემოხედა, გამოთხოვების ნიშნად ძმას ხელი დაუქნია და პალატიდან გავიდა.

რკინის მძიმე კარი ნელა დაიხურა.

რამაზ კორინთელმა თვალები დახუჭა.

თავისი უკანასკნელი სიტყვები გაიხსენა, თუკი შეგიძლია, ყოველდღე მოდიო, და შეკრთა.

საკუთარმა სიტყვებმა შეაკრთო. თვალები დახუჭა.

„რატომ ყოველდღე“.

„ამ ერთი საათის წინ ხომ სიკვდილივით არ მინდოდა მასთან შეხვედრა?“

„მაშ, რა მოხდა?“

„იქნებ გონებამ ერთბაშად დაიმორჩილა ჩემი ახალი სხეული და დანახვისთანავე ჩამინერგა დის...“

ტანში გააჟრჟოლა.

„იქნებ...“

რამაზ კორინთელი შეჩერდა, ფიქრის გაგრძელების შეეშინდა. მხოლოდ ერთ წუთს ჩაუდგა ჯებირი მდინარეს, მხოლოდ ერთ წუთს შეაჩერა მისი მძლავრი ნაკადი!

უცებ ახალი ძალით იხუვლა მღვრიე ზვირთებმა.

„იქნებ მართლა დაიმორჩილა გონებამ სხეული და...“

ფიქრი ვედარ გააგრძელა. თითქოს ისევ იგრძნო პატარა, მაგრამ მკვრივი ძუძუების შეხება...

თვალი გაახილა. თავზე მთავარი ექიმი ადგა, გაოცდა. ვერ გაიგო, როდის შემოვიდა.

- ხომ არ გაგაღვიძეთ?

- არ მძინებია, უბრალოდ, თვალები მქონდა დახუჭული.

- როგორ ჩაიარა პირველმა შეხვედრამ?

რამაზ კორინთელი მთავარი ექიმის თვითდაჯერებულმა გამოხედვამ და ოდნავ თავხედურმა ღიმილმა გააღიზიანა.

- მშვენივრად იცით, როგორც ჩაიარა!

- რასაკვირველია, ვიცი. და თუ თქვენი პალატა ჩართული მქონდა და თქვენს ლაპარაკს ყურს ვუგდებდი, არც უნდა გაგიკვირდეთ.

თქვენი ყოველი სიტყვა, განწყობილების ცვალებადობა, სევდა ან სიხარული, მე, როგორც თქვენს ექიმს, ბევრ ინფორმაციას მაწვდის, რომლის მიხედვითაც უნდა წარვმართო შემდგომი მკურნალობა. და თუ გავაანალიზებთ ჩემს დაკვირვებებს, ყველა მიზეზი მაქვს სიხარულისა. უკვე იგრძნობა თქვენი სულიერი გამოცოცხლება, დაგეუფლათ სიმსუბუქე და სიხარული, დასთან

შეხვედრამ თქვენში მხოლოდ დადებითი ემოციები აღძრა. უნდა აღიაროთ, რომ მართალი ვარ!

რამაზ კორინთელმა მთავარ ექიმს თვალი თვალში გაუყარა. უნდოდა მის მრგვალ, თაფლისფერ თვალებში ამოეკითხა, იგრძნო თუ არა ზურაბ თორაძემ ის შეუცნობელი, უცნაური განცდა, დის ჩახუტებისას რომ დაეუფლა.

„მე მგონი, ვერაფერს მიხვდა!“

„ანდა, საიდან მიხვდებოდა?“

„თუმცა რას უნდა მიმხვდარიყო, განა მე მართლა..“ - აღარ დაამთავრა ფიქრი კორინთელმა, არ უნდოდა, ყველაფერი ბოლომდე გაეაზრებინა და იმ გრძნობისათვის, წელან დის მკერდზე შეხებისას რომ იგრძნო, თავისი სახელი ეწოდებინა. თავისი თავისათვის ისიც ვერ ეპატიებინა, წელან რომ რაღაც გაიფიქრა.

მერე რა, რომ ინგა არ იყო მისი და, იმ სხეულის და ხომ იყო, სადაც ახლა დავით გიორგაძის სული ბინადრობდა. ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, სამოცდაათობმეტ წელს მიღწეული გონებისათვის ძნელად წარმოსადგენი, უფრო სწორად, ამაზრბენი და ამორალურიც იყო შვილიშვილის ტოლა გოგონას მკერდით და თოთო ლოყის შეხებით აღძრული განცდები.

ისევ შეხედა თვალებში მთავარ ექიმს. გამარჯვებით ატაცებული მეცნიერის მრგვალი, თაფლისფერი თვალებიდან ისევ იფრქვეოდა ნაპერწკლებიანი სხივები.

„რასაკვირველია, ვერაფერს მიხვდა, ანდა, რას უნდა მიმხვდარიყო!“ დაასკვნა საბოლოოდ დამშვიდებულმა.

- ნამდვილად უნდა აღიაროთ, რომ მართალი ვარ! - ვარგა ხნის პაუზის შემდეგ ისევ გაიმეორა ექიმმა ადრე წარმოთქმული ფრაზა.

- თუ ჩვენმა საუბარმა ამდენი ინფორმაცია მოგაწოდათ, მაშინ ისიც გეცოდინებათ, რომ ძალიან დავიღალე და ლაპარაკის თავი აღარა მაქვს.

- კეთილი. მე ახლავე წავალ. დაისვენეთ, გამოიძინეთ, საღამოს კიდევ გეახლებით. და რაც მთავარია, ბატონო რამაზ, - „ბატონის“ თქმა ცოტა ეხამუშა მთავარ ექიმს, ოცდასამი წლის ჭაბუკისათვის შეუფერებლად ეჩვენა ასეთი პატივი, მიუხედავად იმისა, რომ იგი ფაქტიურად რამაზ კორინთელს კი არა, აკადემიკოს დავით გიორგაძეს ელაპარაკებოდა. - დიახ, რაც მთავარია, მივდივარ გახარებული, რწმენით აღსავსე და გამარჯვებაში დარწმუნებული!

ახლა კი, ნება მიბოძეთ, დროებით ისევ დაგატყვევოთ, ისე შეგიერთოთ აპარატურა. დღეს ჩემს ასისტენტებს დიდი სამუშაო ელით. უნდა გაანალიზონ, როგორ გადაიტანს თქვენი სხეული და გონება დღევანდელ დიდ ემოციებს და განცდებს. თუმცა წინასწარ შემიძლია ვთქვა, რომ სანერვიულო და ასაღელვებელი არაფერი გვაქვს.

მთავარმა ექიმმა უკანასკნელი აპარატიც ჩართო, წელში გაიმართა და ავადმყოფს გაუღიმა.

- მე წავედი. ძილი ნებისა, ბატონო რამაზ!

„ბატონო რამაზ!“ - მწარედ ჩაეღიმა რამაზ კორინთელს.

მთავარი ექიმი წავიდა. რკინის კარები მძიმედ დაეშვა. კორინთელის სურვილით სინათლაც გამოირთო. აქა-იქ, ჩვეულებისამებრ, მხოლოდ აპარატურის წითელი და მწვანე ნათურები ციმციმებდნენ.

სქელი ბეტონის კედლებიან, აკლდამისმაგვარ პალატაში სიჩუმემ დაისადგურა. თუმცა ეს პირველი შთაბეჭდილება იყო. ცოტა ხნის შემდეგ გარკვევით გამოიკვეთა აპარატურის მონოტონური, სკის მაგვარი ზუმბუნი.

რამაზ კორინთელი საშინელმა სევდამ შეიპყრო. ისევ წარმოდგინა თავისი თავი ცალკეულ ორგანოებად დაშლილად და სხვადასხვა ოთახში მოციმციმე ტელეეკრანზე დანაწილებულად.

უცებ აპარატურის ზუზუნი შეწყდა, მწვანე და წითელი ნათურებიც გამოირთო. ირგვლივ საშინელი სიბნელე და სიჩუმე ჩამოწვა.

რამაზ კორინთელი შიშმა შეიპყრო. აქამდე მტკიცედ სჯეროდა, რომ სიჩუმეს თავისი ხმა არ ჰქონდა. ახლა კი... აშკარად გაარჩია სიჩუმის უცნაური ხმა. თითქოს სადღაც შორს, ამავე დროს იქვე, მის ყურის ძირთან რომ იბადებოდა.

რამაზ კორინთელმა მარჯვენა ხელი სახეზე ჩამოისვა და შეეცადა სველი სიბნელე მოეშორებინა, კანზე რომ ღრუბელივით ეკვროდა.

უცებ ხმაური შემოესმა, შეკრთა. იგი არ ჰგავდა რკინის მძიმე კარის გაღების ხმას. მოპირდაპირე მხარეს ბეტონის კედელი შეინძრა და გაიბზარა. პირველად ელვასავით გაანათა, შემდეგ თანდათან გაფართოვდა. უცებ ვიღაცამ ნაპრალში უზარმაზარი ბანჯგვლიანი ხელები შემოჰყო და კედლები ერთმანეთს ღრჭი-ალით დააშორა. პალატაში მზის სხივები შემოიჭრა. კაშკაშა სინათლემ პირველად თვალი მოსჭრა, მაგრამ თანდათანობით მანც შეეჩვია ოქროსფერი სხივების ელვარებას.

უცებ...

„ღმერთო ჩემო, ნუთუ მეჩვენება?!“

მზის სხივებში გახვეული, ღიმილით მომავალი ინგა დაინახა. თეთრ ტანსაცმელში გამოწყობილ ქალიშვილს თავზე მოცისფრო შარავანდედი ადგა. შენელებული კონოკადრებივით დინჯად მოაბიჯებდა. ხელში გვირილების დიდი კონა ეჭირა, წელზე მოცისფრო ქამარი ჰქონდა შემორტყმული. ახლალა მიხვდა, ინგა ფეხს მიწას კი არ აბიჯებდა, მზის სხივების ფიანდაზზე მოირწეოდა.

უცებ, თითქოს კინოფირი უკუღმა დატრიალდა, სხივები უკან გაიკრიფნენ და მომღიმარე ინგაც თან გაიტაცეს. კედლის ნაპრალში ისევ გამოჩნდა უზარმაზარი ბანჯგვლიანი ხელები და

უმაღვე გაუჩინარდა. ისევ გაისმა ღრჭიალი, ნაპრალი ნელ-ნელა შევიწროვდა და კედელი ძველებურად გამთლიანდა.

გაოცებულმა და შეშინებულმა რამაზ კორინთელმა წამოდგომა სცადა. უმაღვე ვიღაც თმაში სწვდა და ლოგინს მიაჯატვა. ლორწოიანი, საცეცებივით გრძელი თითები ყელში წაუჭირა და ბოროტად ჩაიხითხითა. ჰაერი აღარ ჰყოფნიდა, დაყვირება უნდოდა, ვერ შეძლო. უჰაერობას საშინელი ტკივილი დაემატა. სველი საცეცები ყელზე სალტესავით ჰქონდა შემოჭდობილი. ცივი, სველი სალტე თანდათან ვიწროვდებოდა. ცოტაც და კისრის მალეობის მტვრევის ხმა ჩაესმა ყურში. ვიღაცამ რკინის პალოს ურო დაჰკრა და ტვინში ჩაურტო.

უკანასკნელი ძალა მოიკრიბა, ბანჯგვლიან სველ საცეცებს მთელი ძალით ჩაებლაუჭა. ამოდ, ვერ ქნა და სლიპინა საცეცებს ვერ ჩაავლო მაგრად ხელი. ვიღაცამ ისევ დაჰკრა პალოს ურო. სიბნელე ისევ გაანათა ნაპერწკლებმა. ცივმა ოფლმა დაასხა, ტკივილისაგან გამწარებული ლორწოიან საცეცებს კიდევ ერთხელ ჩაებლაუჭა, არაადამიანური ძლით გაქაჩა და როგორც იქნა, ერთმანეთს დააშორა.

შვებით ამოისუნთქა, ფილტვებში ისევ იგრძნო ჟანგბადის მაცოცხლებელი ნაკადი.

თვალი გაახილა.

პირველი ვინც დაინახა, ბურაბ თორაძე იყო. მის უკან ორი ექიმი იდგა.

„სინათლე ვინ აანთო, ან ექიმები როდის შემოვიდნენ?“ გაოცდა რამაზ კორინთელი.

„ნუთუ, რაც ვნახე, ყველაფერი მოჩვენება იყო?“

- რომ იცოდეთ, როგორ შეგვაშინეთ! - ახლა ხომ კარგად გრძნობთ თავს? - ჰკითხა ღიმილით ბურაბ თორაძემ.

მოეჩვენა, რომ ექიმის აღელვებულ სახეს არაბუნებრივი ღიმილი ქაფივით ჰქონდა მოგდებული.

- ცუდი სიზმარი ვნახე, ალბათ იმიტომ ვბორგავდი, - თქვა ჩუ-
მად. - შეგიძლიათ მშვიდად იყოთ, თავს საკმაოდ კარგად
ვგრძნობ!

ბოლო სიტყვები მტკიცედ წარმოთქვა, ექიმების ყურადღებია-
ნი სახეები აღიზიანებდა. უნდოდა მართლ დარჩენილიყო.

- ცუდი სიზმრებისგან ჯანმრთელი კაციც არ არის დაზღვეული.
გთხოვთ, ნურაფერზე ნუ იფიქრებთ, სხვა მხრივ სახიფათო არა-
ფერია!

ზურაბ თორაძე გატრიალდა. ექიმებმა უფროსი წინ გაუშვეს და
თვითონაც დუმილით მიჰყვნენ.

რკინის კარი მძიმედ დაიხურა.

რამაზ კორინთელმა თვალები დახუჭა, გულზე სევდა შემოაწ-
ვა. სხვის სხეულში შეყუჟულმა დავით გიორგაძის აღგზნებული
ტვინის უჯრედება საგანგაშო იმპულსები დაიჭირა. იგრძნო, რომ
მოხდა რაღაც გაუთვალისწინებელი. და ერთსაც მიხვდა: საქმე
გაცილებით რთულად იყო, ვიდრე მას ან მთავარ ექიმს ეგონა.

თავი მეექვსე

- აი, ესაა თქვენი ბინა! - თქვა ზურაბ თორაძემ და რამაზ კორინთელს ისე შეხედა, თითქოს ეუბნებოდა, მართალია, აკადემიკოს დავით გიორგაძის ბინისთანა ვერაა, მაგრამ ახალგაზრდა კაცის პირობაზე მშვენიერი ბინააო.

ეს იყო ერთი კვირის წინ.

ზურაბ თორაძემ ჯერ კიდეს საღამოთი აუწყა კორინთელს, ხვალ დილით გაგწერთო.

იმ ღამეს თითქმის არ სძინებია. ღელავდა, ცოტა ეშინოდა კიდევ. მიხვდა, ფაქტიურად ხვალ დილიდან შეუდგებოდა თავის ახალ ცხოვრებას.

ზუსტად ცხრა საათზე ზურაბ თორაძე და სამი ახალგაზრდა ექიმი პალატაში შემოვიდნენ. ოთხივეს საზეიმო გამოხედვა ჰქონდა, მაგრამ მთავარ ექიმს მაინც გამორჩეულად უბრწყინავდა სახე.

- დადგა ისტორიული წუთი. ნახევარ საათში თქვენ დატოვებთ საავადმყოფოს შენობას და შეუდგებით სრულიად ახალ ცხოვრებას.

„ეს კაცი ექიმი რომ არ გამოსულიყო, მშვენიერი მსახიობი დადგებოდა“, - გაიფიქრა რამაზ კორინთელმა.

- დღევანდელი დღიდან, მართალია, შინ იცხოვრებთ, მაგრამ ჩვენი ყურადღება არ მოგაკლდებათ. მე და ასევე ჩემი კოლეგები პირველ თვეს ალბათ ყოველდღიურად გესტუმრებით, კონტროლი მაინც აუცილებელია. მართალია, საშიში არაფერია, მაგრამ ხომ მოგახსენებათ, სიფრთხილეს თავი არ სტკივალ. ახლა კი, ნება მიბოძეთ, დაგიბრუნოთ თქვენი სამივე კონვერტი. როგორც ხედავთ, ანდერძი აღარ დაგვჭირდება. - მთავარმა ექიმმა თეთრი ხალათის ჯიბიდან კონვერტები ამოიღო და რამაზ კორინთელს გაუწოდა.

კორინთელს სახეზე რაღაც უსახური, არაფრისმთქმელი ღიმილი გამოეხატა, მთავარ ექიმს ხელი გაუწოდა და კონვერტები თითქოს დარცხვენილად ჩამოართვა. უცებ სახეზე ღიმილი ნელ-ნელა წაეშალა, კონვერტებს გულდასმით დახედა. ორი პიჯამოს ჯიბეში ჩაიღო. ერთი ნაკუწად აქცია. რატომღაც ნაკუწებიც ჯიბეში ჩაიკუჭა და მთავარ ექიმს შეხედა.

- ახლა კი გთხოვთ, ჩაიცვათ. აი, თქვენი ტანსაცმელიც. - ზურაბ თორაძემ ერთ-ერთ ექიმს ჩანთა ჩამოართვა და ტანსაცმელი თავისი ხელით ამოალაგა.

- მოგეშველოთ ჩაცმაში?

- -არა, ჩმით ცავიცვამ.

რამაზ კორინთელმა დაკვირვებით შეათვალიერა ტანსაცმელი, მიხვდა, ვისიც იყო. თავი ვერ მთოკა, სახეზე ზიზღი გამოეხატა. ხმა მაინც არ ამოიღო და შარვალს ხელი შეავლო.

მთავარ ექიმს არ გამოჰპარვია რამაზ კორინთელის ზიზღით აღსავსე გამოხედვა. უმაღვე შეეცადა, საუბარი სხვა თემაზე გადაეტანა.

- ეზოში ინგა გველოდება. ბინა უკვე გაამზადა, საჭმელიც გააკეთა. მე დავარიგე და ჩამოვუწერე, პირველ თვეს რა უნდა ვჭამოთ. ისე, კაცმა რომ თქვას, არც შემიზღუდია. თქვენი ჯანმრთელობა გვაძლევს იმის მტკიცე საფუძველს, რომ ცოტა ღვინოც კი დალიოთ.

„ინგა!“ - მთავარი ექიმის სიტყვები შიგ გულში მოხვდა.

რატომ იმოქმედა ასე მძაფრად ინგას ხსენებამ? რატომ დაეუფლა რაღაც გაუთვითცნობიერებელი სასიამოვნო მოლოდინი? ერთს კი მიხვდა რამაზ კორინთელი, ეს არ იყო დასთან შეხვედრის მოლოდინით გამოწვეული სიხარული.

მაშ რა გრძნობამ აუჩქროლა სისხლი?

„სისულელეა!“ - დატუქსა საკუთარ თავი და ფიქრი სხვა საგნებზე გადაიტანა. არაფერი გამოუვიდა, თვალწინ კვლავ წერა, ცისფერთვალება ინგა ედგა.

საავადმყოფოს ეზოში, ინგა რომ კისერზე ჩამოეკიდა, თითქმის დარწმუნდა, რომ არ სცდებოდა. ქალიშვილის პატარა, მაგრამ მკვრივმა მკერდმა და ნაზმა ლოყამ კვლავ ვნებით წამოანთო. რამაზ კორინთელი არამართო გრძნობდა, ძარღვებში სისხლი როგორ დაუდიოდა, ხედავდა კიდევ აღმა-დაღმა მბრუნავ წითელ ნაკადებს.

ძმის გამოჯანმრთელების სიხარულით ატაცებულ ინგას კოცნაზე არ უპასუხა და კისერზე ჩამოკიდებული და უხეშად მოიშორა. ბედნიერებით გონებადაკარგულ ქალიშვილს არც უგრძვნია ძმის უხეშობა.

„აი, ესაა თქვენი ბინა“ - ისევ ჩაესმა ყურში მთავარი ექიმის მიერ ერთი კვირის წინ წარმოთქმული ფრაზა.

იქაურობა მოათვალისწინებდა, თითქმის პირველად ხედავდა ერთოთახიან, უფრო სწორად, ოთახნახევრიან, სადად მოწყობილ ბინას. თითქოს ყოველი კუთხე-კუნჭული ბეჭირად არ იცოდა.

შვიდი დღის მანძილზე ან იწვა, ან სავარძელში მოკალათებული ყოველი მხრიდან მოზღვავებულ ფიქრებს იგერიებდა. უნდოდა, ბეციდან ფიფქებივით მომავალი ფიქრები ერთ გუნდად შეეკრა. თვითონაც გრძნობდა, გუნდა გიგანტური გამოსდიოდა. ზვავს უფრო ჰგავდა იქაურობას წალეკვით რომ ემუქრებოდა.

„აი, ესაა თქვენი ბინა“.

ოთახნახევრიანი ბინა.

ოთახის ერთი ფანჯარა ქუჩაში გადიოდა, მეორე ეზოში.

ჭერზე იაფფასიანი აბაჟური.

დივანი, ორი სავარძელი, წიგნების კარადა, მომცრო სერვანტი, პატარა გარდერობი, მაგიდა და ექვსი სკამი.

ყველაფერს გერმანული დამლა ჰქონდა დაკრული.

„ალბათ, ესაა ეგრეთ წოდებული „საცხოვრებელი ოთახი, - გაიფიქრა კორინთელმა და ცარიელ წიგნების კარადას დაასო მზერა. მხოლოდ ერთ თაროზე ეყარა დაუდევრად ხუთიოდე წიგნი და კონსპექტები.

სამზარეულოს ერთი კედელი, იქ სადაც გაზის ქურა და ონკანიცაა მოთავსებული, აგრეთვე ტუალეტი და აბაზანა, თეთრი კაფელით იყო მოპირკეთებული, სამზარეულოში პატარა ცისფერი მაგიდა, ხის ოთხი ცისფერ ტაბურეტი და მაცივარი იდგა.

სულ ეს იყო რამაზ კორინთელის ავლადიდება. ბინაში ყველაფერი უბრალო და სადა ჩანდა, მაგრამ სიკოხტავე, ხალვათობა, სისუფთავე და სიმყუდროვე იგრძნობოდა, რაც ინგას დამსახურება იყო.

ამ ფონზე გაცილებით, უფრო მეტიც, შეუსაბამოდ მდიდრულად გამოიყურებოდა რამაზ კორინთელის გარდერობი. პირველი ექვსი დღე არც დაინტერესებულა შეესწავლა თავისი ავლადიდება. ერთგვარ ბიზლსაც კი გრძნობდა ყველაფრის მიმართ. ეზიზღებოდა ლოგინი, რომელშიც იწვა, ჭურჭელი, რომლითაც ჭამდა...

მხოლოდ მეშვიდე დღეს გადაწყვიტა გამოეღო გარდერობის კარი. ნაფტალინის უსიამო სუნი ეცა. ფანჯარა გამოაღო და ისევ კარადასთან მივიდა. კანადური ქურქი, ტყავის პალტო, , ტყავისავე პიჯაკი და კურტკები, ორი საბათხულო და ორი ბამთრის ძვირფასი საფირმო კოსტიუმი, საფირმო პერანგები, სვიტრები და ფეხსაცმელები, ჯინსები, „ადიდასის“ სხვადასხვა თარგისა და სხვადასხვა ფერის პიჯამოები, სპორტული ფეხსაცმელები. იქვე, დაბლა იდო „ადიდასისავე“ ჩანთა, რომელშიც საჩოგბურთო კოსტიუმი და ჩოგანი ეწყო.

კარადის უჯრა გამოაღო. ძვირფასი პირსახოცის შეკვრა ამოიღო. ემძიმა, პირსახოცები მაგიდაზე დაყარა და გაშლა დაუწყო.

უცებ გაოცებისაგან გაშეშდა. პირსახოცების შეკვრის შუაგულში ცელოფანის პარკი იდო რევოლვერის ვაზნებით სავსე.

შეშფოთებული სავარძელში ჩაჯდა. ცელოფანის პარკი ისევ ხელში ეჭირა.

„ნეტავ რომელი რევოლვერისაა?“ - გაიფიქრა და პარკში ხელი ჩაყო.

მობრდილი ვაზნები ხელისგულზე აათამაშა.

„ტტ“ -სას ჰგავს“, - დაასკვნა და პარკი მთლიანად საწოლზე გადმოცალა. ვაზნები დათვალა, ორმოცდაათი იყო.

„სადაც ვაზნებია, იქ რევოლვერიც იქნება!“ - გაიფიქრა და ანერვიულებულმა მთელი ბინა გადააქოთა. რევოლვერი ვერ იპოვა. ცოტა დამშვიდდა. სანამ დაჯდებოდა, წიგნების კარადასთან მივიდა. სულ ხუთი წიგნი ეგდო იქ დაუდევრად, ხუთად ხუთი წიგნი! ხუთივე სანახევროდ დაგლუჯილი სახელმძღვანელოები აღმოჩნდა უმაღლესი მათემატიკასა და ფიზიკაში.

მწარედ ჩაილიმა. ყდამოგლუჯილი წიგნი თვითონაც დაუდევრად შეაგდო კარადაში.

„ვინ არის რამაზ კორინთელი?“

„უფრო სწორად, ვინა ვარ მე?“

რევოლვერის ვაზნები, ყდამოგლუჯილი, გაქუცული სახელმძღვანელოები და მდიდრული ტანსაცმელი იძლეოდა დაფიქრებისა და განსჯის საბაბს.

ბოლოს გაბედა და უჯრიდან რამაზ კორინთელის პასპორტი ამოიღო. იქვე მანქანის მართვის უფლების წიგნაკიც აღმოჩნდა.

მთავარმა ექიმმა საავადმყოფოში პასპორტი რომ გაუწოდა, ბედაც არ დაუხედია.

ბურაბ თორაძე მიხვდა, აკადემიკოსის გონებაში რა ვნებათაღელვაც იფაფრებოდა და პასპორტი ისევ ჯიბეში ჩაიღო. შინ რომ მოიყვანა, მის დასანახად უჯრაში ჩადო.

პასპორტისა და მართვის უფლების სურათებიდან კიდევ უფრო ახალგაზრდა რამაზ კორინთელი შემოსცქეროდა. იგრძნო, სურათები ზიზღს ჰგვრიდა. თუმცა ვერ გაეგო, ენერგიული, ჯანსაღი, საკმაოდ ლამაზი ყმაწვილი კაცის პორტრეტები ასე რატომ აღიზიანებდა. მიხვდა, მიუხედავად ბევრი ფიქრისა და ანალიზისა, მაინც ძნელი იყო აღექვა, რომ ის ბიჭი თვითონ გახლდათ, სურათებიდან რომ გამომწვევად შემოსცქეროდა.

უჯრა გამოსწია. პასპორტი და მანქანის მართვის უფლების წიგნაკი დაუდევრად ჩაყარა და სავარძელში ჩაეშვა.

„უდემამო, ახალგაზრდა დის პატრონი, უნივერსიტეტის დაუსწრებელი ფაკულტეტის სტუდენტი განა სად მუშაობდა, რომ ასეთი ძვირადღირებული მოდური ტანსაცმლის შესაძენი სახსრები გააჩნდა? განა მუშებს რა ხელფასები აქვთ თბილისის ინსტრუმენტულ ქარხანაში?“

„იქნებ მშობლებმა დაუტოვეს მემკვიდრეობა?“

„რამდენადაც მთავარი ექიმისაგან კარგად ვარ გათვითცნობიერებული, მამაპაპური სახლი სოფელში ისევ შვილების კუთვნილებაა, არ გაუყიდიან“.

რამაზ კორინთელს კვლავ მწარედ გაეღიმა. ის სახლი ხომ ახლა მისი კუთვნილება იყო.

„არა, ახალგაზრდა კაცი ამდენ ფულს პატიოსანი შრომით ვერ იშოვიდა!“

გველნაკბენივით წამოდგა, ვაზნებით სავსე ცელოფანის პარკი კვლავ პირსახოცებში გაახვია და უჯრაში ჩადო.

ინგა პირველ ორ დღეს ძმას არ სცილდებოდა, თავს ევლებოდა. რამაზ კორინთელი გრძნობდა, დის შემხედვარეს სხეული ცხელი სისხლით ევსებოდა. საკუთარ თავს ებრძოდა. არაფრით არ უნდოდა, შემოწოლილი გრძნობისათვის სახელი დაერქმია, არ უნდოდა თავის თავს გამოსტყდომოდა, რომ და... უყვარდა, უყვარდა არა როგორც და, არამედ როგორც ქალი.

ბოლოს განერვიულებულმა სრულიად უმიზნოდ თეფში იატაკზე დაახეთქა და ნამსხვრევებად აქცია.

- რა დაგემართა? - შეშინდა ინგა.

- არაფერი! - შეწუხდა რამაზ კორინთელი, - მე თვითონ არ ვიცი, რა მემართება. ახლა წადი. სამ დღეში ერთხელ მომაკითხე. ასე ჯობია, ხომ ხედავ, ჯერ კიდევ ვერ გამოვჯანმრთელდი. ყველაფერი მაღიზიანებს, ნერვებზე მშლის. მარტო რომ ვარ, უფრო მშვიდად ვგრძნობ თავს. ნელ-ნელა მიბრუნდება მესსიერება... ბოდიშს გიხდი, უნებურად გაწყენინე!

- ოღონდ შენ იყავი კარგად, მე ახლავე წავალ.

რამაზ კორინთელი სავარძელში ჩაჯდა და თავი ჩაჰკიდა.

ინგამ თეფშის ნამსხვრევები მოხვეტა, ვედროში ჩაყარა და გარეთ გაიტანა. მალე შემობრუნდა, სააბაზანოში შევიდა, ხელ-პირი დაიბანა და ძმასთან მივიდა.

- ახლა როგორ ხარ? - გაუღიმა სევდიანად.

- უკეთ. კიდევ გიხდი ბოდიშს. ხომ გჯერა, რომ შენი განაწყენება არ მინდოდა, თვითონ არ ვიცი, რა მემართება.

- არა უსავს. ყველაფერი კარგად იქნება. თუ დაგჭირდე, არ მომერიდო, იმავე წუთში დამირეკე.

- აუცილებლად დაგირეკავ. და, საერთოდ, მანამ ნუ მოხვალ, სანამ არ დაგირეკავ, კარგი?

ინგამ პასუხად გაუღიმა, აკოცა და წავიდა. წავიდა და ბინა უცებ დაცარიელდა. რამაზ კორინთელს გულზე სევდა შემოაწვა. ერთბაშად მტანჯველი გრძნობა დაეუფლა. სხეული რაღაცას სთხოვდა. ვერ მიმხვდარიყო, რა უნდოდ, რა იყო ეს „რაღაცა“. ერთს კი მიხვდა, სხეული იმ „რაღაცას“ განსაკუთრებით მაშინ სთხოვდა, როცა რაიმე გაანერვიულებდა. აი, ახლაც, ინგას წასვლის შემდეგ, ისევ შეიპყრო ტანჯვამ, ისევ გაუხურდა სხეული.

ენერგიაწართმეული დივანზე მიეგდო, თვალები დახუჭა და ფიქრმა გაიტაცა.

რას სთხოვდა სხეული? იქნებ ქალთან წოლა სურდა?

რასაკვირველია სურდა, მაგრამ ახლა რომ სხეული უხურდა, ქალის წყურვილით არ იყო გამოწვეული.

ქალისადმი ლტოლვა თან უხაროდა, თან ეუხერხულებოდა კიდევ.

ვნების სიმხურვალე პირველად ოპერაციიდან მეათე დღეს იგრძნო, როცა ექთანმა ნემსი გაუკეთა. პატარა, შემოდგომის მწყერივით ჩასუქებულ გოგონას თეთრი ხალათის ცალი საყელო შიგნით ჩაჰკეცოდა და მკვრივი, ნახევარსფეროსებრი მარცხენა ძუ-ძუ თითქმის მთლიანად მოუჩანდა.

ოფლმა დაასხა, ლოყაზე ალი მოედო, ეგონა, ისეთი მკრთალი ფერის ცეცხლით იწვოდა, სპირტი რომ იწვის ხოლმე. ერთი სული ჰქონდა, ხელი ეტაცნა, ლოგინზე წამოეწვინა, თეთრი ხალათი მთლიანად ჩაეხსნა და მკერდზე დაჰკონებოდა.

უცებ საშინელმა სირცხვილის გრძობამ შეიპყრო, გონებამ უხილავი თოკით შეკრა და განძრევის იმედიც გადაუწურა. ვნებამ ზღვის უკუქცევასავით უკან დაიხია. რამაზ კორინთელმა თავისი თავი მკაცრად დატუქსა და ფიქრი სხვა საგანზე გადაიტანა.

თავდაპირველად ეგონა, თავი იოლად დავიმორჩილეო, მაგრამ ხვდებოდა, ზღვის უკუქცევის შემდეგ კვლავ მოქცევა იწყებოდა. ზღვა თითქოს უთვალავ ფეხზე დგებოდა და ნაპირისკენ ნელა, მაგრამ მძლავრად მოისწრაფოდა.

მხოლოდ ახლა, ამ წუთში მიხვდა, რომ მის არსებაში სასტიკი ბრძოლა გაჩაღდა გონებასა და სხეულს შორის.

ოცდასამი წლის ხომ ადრეც ყოფილა? განა მაშინ აკლდა ტემპერამენტი?

ვნებათაღელვის ნაკლებობას არასდროს უჩიოდა, მაგრამ ყოველთვის თავშეკავებული ჭაბუკი იყო. საკუთარი ვნებების მოთოკვა არასდროს გასჭირვებია.

ახლა?

ახლა როცა სხვის სხეულში გადაბარგდა, ძველებურად და-
იმორჩილებს მოწოლილ ვნებას და ნერვებს?

იქნებ თავშეუკავებლობა და ექსპანსიურობა რამაზ კორინთე-
ლის სხეულის თვისებაა? მისი გენია?

კიდევ რა თვისებებს გამოამჟღავნებს მისი სხეული?

და თუ გიორგაძე-კორინთელის არსებაში მართლაც გაჩნდა
ანტაგონიზმი, თუ მისი ჭაბუკური ორგანიზმი და შვიდი ათეული
წლის მანძილზე დაბრძენებული გონება ვერ მორიგდნენ? თუ ა
რ მოხდა ტემპერამენტის და ინტელექტის ბალანსირება, მაშინ?

„მაშინ?“

„მაშინ?“

„მაშინ?“

რამაზ კორინთელი ფიცხლად წამოიჭრა და საფეთქლებზე ხე-
ლები მოიჭირა. გამწარებულს უნდოდა დამურებივით წამოშლი-
ლი ფიქრები ერთმანეთზე მიეჭყლიტა და ჩაეხოცა.

* * *

კედლები თითქოს ნელ-ნელა ჩამოინგრა. მთელი ქალაქი
სადღაც გაქრა, უკიდევანო უდაბნოში ჩაიშალა. საავადმყოფოს
რკინის სარეცელზე მწოლიარე მალლა იცქირებოდა. გემოდან,
უსასრულო სიმაღლიდან შორეულ, წრიულ ჰორიზონტამდე, შავი
წყვდიადის ნახევარსფერო ჰქონდა გადმომხობილი.

უცებ ჰორიზონტზე ნახევარსფეროს ნაპირები მეწამულად შე-
იღება. მეწამულ ფერსა და შავ ფერს შორის დიდი მუქი ცისფერი,
უფრო სწორად, მოლურჯო ფერის სარტყელი გაჩნდა.

მეწამული ფერი თითქოს ქვემოდან აწვებოდა მოლურჯო სარ-
ტყელს და სულ მალლა და მალლა მიიწევდა, შავ ფერს თანდათა-

ნობით ავიწროებდა. ბოლოს მეწამულმა ფერმა ჯერ შავი ფერი განდევნა, შემდეგ გუმბათის წვერზე მოქცეული ლურჯი ფერიც თანდათან მალლა აისროლა და მთლიანად მეწამულ გუმბათად გადაიქცა, თავზე კი ლურჯი რგოლის გვირგვინი დაიდგა.

საიდანღაც ადამიანის ჩუმი ლაპარაკი შემოესმა.

„ღმერთო ჩემო, ვინ არიან?“

ხმებზე გაარჩია, ოთხი თუ ხუთნი უნდა ყოფილიყვნენ.

ისინი ჩუმად და საქმიანად ლაპარაკობდნენ. ერთი თითქოს ბრძანებებს იძლეოდა. რაღაც რკინის ინსტრუმენტის ჩხაკუნის ხმაც კარგად გაიგონა. ერთხანს სხეული ისევ შეიგრძნო, ლაპარაკიც უფრო ხმამაღალი მოეჩვენა, კეფის ქვეშ ათასმა ჭინჭარმა დასუსხა, მერე თითქოს ვიღაც თავის ქალიდან თმის ძირებს სწიწკნიდა.

უცებ სხეულში ისევ დაუარა სითბომ, ისევ დაკარგა სხეულმა წონა, ისევ სივრცეში გადაეშვა ლაღად. ნარინჯისფერი გუმბათი უფრო ამაღლდა, ნელნელა გიგანტური კონუსის სახე მიიღო, მისი წვერი ლურჯი რგოლის შუაში აძვრა და შავი ლაპლაპა სივრცე გახია. ნარინჯისფერი კონუსის ირგვლივ მოლაპლაპე შავი სივრცე ვიღაცის უხილავმა ხელმა შავ ფარდასავით ჩამოხია და კონუსის წვერი ვარსკვლავებს შესწვდა.

დავით გიორგაძეს თავბრუ დაეხვა. მიხვდა, უკიდევანო სივრცეში საშინელი სისწრაფით მიჰქროდა.

არ იცის, რამდენ ხანს იფრინა ასე აღმა-დაღმა.

ირგვლივ საშინელი სიჩუმე იყო გამეფებული. ყურში მხოლოდ რაღაცის ოდნავ გასაგონი შხუილი ჩაესმოდა. მერე სხეული თითქოს ნელნელა დაუმძიმდა და ქვესკნელში დაეშვა. შხუილი გაძლიერდა, ყურებმა წივილი დაუწყო, საფეთქლები დახეთქვაზე ჰქონდა. შიშმა აიტანა, ზეცას გახედა. ვარსკვლავებით მოგუმბათებული ცა აღარ ჩანდა. ყველაფერი მოლაპლაპე შავმა ფერმა დაიმონა. ქვემოთ მაინც გაარჩია უზარმაზარი კლდე, თან-

დათან ზემოთკენ რომ მოისწრაფოდა. შიშისაგან თვალები დახუჭა, ცოტაც და ქიმს საშინელი ძალით დაენარცხა. თვალი გაახილა და კარგად დაინახა, დაცემის ხმა წყლის ზვირთებივით როგორ აიჭრა თვალუწვდენელ სიმაღლეზე.

მერე კლდეც გაქრა, ირგვლივ სიცარიელე გადაიშალა. ეს არ იყო სივრცე. ეს იყო მხოლოდ სიცარიელე, აბსოლუტური სიცარიელე, გრავიტაციიდან დაწყებული, ყველა იმ მოვლენის გარეშე, რაც დღევანდელმა ასტროფიზიკამ იცოდა, სივრცე - დროის ირგვლივ. სამყარო იქცა არაფრად.

„იქნებ ესაა სიკვდილი?“

„ალბათ, ვერ გააკეთა ოპერაცია. ალბათ სძლია დაღუპვის ოცპროცენტიანმა შესაძლებლობამ გადარჩენის ოთხმოცპროცენტიან შანსს?“

„და თუ მოვკვდი, როგორღა ვაზროვნებ?“

„სული?“ იქნებ მართლა არსებობს სული, რომელიც მიისწრაფვის დროისა და სივრცის მიღმა?“

„რამდენი დრო გავიდა? მაგრამ გადის კი დრო იქ, სადაც არ არსებობს დრო?“

„რა ხმები მესმის? თითქოს ადამიანები ლაპარაკობენ“.

„ამ, მიწიერ ადამიანისთვის წარმოუდგენელ სიჩუმეში მეჩვენება, თუ მართლა ლაპარაკობენ ჩემს ირგვლივ?“

ოპერაცია თითქმის მთავრდებოდა, თვალი რომ გაახილა. მისმა თვალებმა ფოტოაპარატის ობიექტივივით უგრძობლად დაინახა ყველაფერი. ტვინი ჯერ კიდევ გამოთიშული იყო.

გავიდა კიდევ რამდენიმე საათი და სხეულმა უმნიშვნელო ტკივილი იგრძნო, ტკივილი ნელ-ნელა იზრდებოდა. თვალებიც უკვე ამჩნევდნენ საგნებს, ამჩნევდნენ ბუნდოვნად, ერთ ფერში და ერთმანეთში გათქვეფილად. ნაოპერაციევ სხეულს თანდათან დაუბრუნდა ბუნებრივი ფერი, სახეზე ჯერ ლოყები გამოცოც-

ხლდა, შემდეგ ტუჩები, ცხვირი და ბოლოს თვალის უპეებსაც და-
ეტყო სიცოცხლის ნიშანწყალი.

თვალის ფოკუსები ვიღაცის უხილავმა ხელმა ძალზე ნელა,
უმნიშვნელოდ ნელა, მაგრამ მაინც გაასწორა.

ავადმყოფი არ განძრეულა, არც თვალები დაუხამხამებია,
პირდაპირ იყურებოდა და მხოლოდ იმ საგნებს ხედავდა, რომ-
ლებიც მისი თვალებიდან სივრცეში გასული კონუსის ფარგლებ-
ში იყო მოქცეული.

პირველ პლანზე ხუთი თეთრი ფიგურა გააჩნია.

„რა ხდება? სადა ვართ?“

„განძრევა რატომ არ შემიძლია? ვითომ შეკრული მაქვს ხელ-
ფეხი?“

„ხელ-ფეხი რომ შეკრულიც მქონდეს, განძრევას მაინც მოვა-
ხერხებდი?“

„იქნებ ხის დაფაზე დამაწებეს რაღაც საშინელი წებოთი?“

„ეს ხუთი თეთრი ფიგურა რაღაა ან ვინაა? ნუთუ ადამიანები
არიან?!“

„ასე რატომ მცირა თავზე?“

ისეთი გრძნობა ჰქონდა, თითქოს თავზე ყინულის სქელი ფენა
ჰქონდა შემოკრული.

ყინული ნელ-ნელა გადნა. სითბო ჯერ კანმა იგრძნო, მერე
ტვინშიც შეაღწია.

ვიღაცამ ფოკუსი კიდევ უფრო გაასწორა.

საეჭვო აღარაფერი იყო, თავზე ხუთი თეთრხალათიანი კაცი
ადგა.

ყინული მთლიანად გადნა, ტვინი კიდევ უფრო გაუთბა, ოდნა-
ვი შვება იგრძნო, მაგრამ დროებით. თუ აქამდე ყინულის მარწუ-
ხებს გრძნობდა, ახლა თავი ერთბაშად გაეფსო ცხელი ორ-
თქლით, ასე რომ აწვებოდა კეფასა და საფეთქლებს.

თავის ტკივილმა ისევ დაუბნელა თვალი. მოშიშინე ორთქლი ყურებიდან და საფეთქლებიდან თითქოს გამოვარდნას ლამობდა.

წნევა უფრო და უფრო იზრდებოდა. ყურები საშინლად უწიოდა. საფეთქლის ძარღვები ასფალტზე ამოხეთქილ ხის ფესვებს დაემსგავსა.

უცებ თავში ვიდაცამ ნემსის სისხო ელექტრობურღით ხვრელი გაუკეთა, საიდანაც ერთბაშად გაიჭრა ცხელი ორთქლი.

ენით აუწერელი შვევა იგრძნო. ცხელი ორთქლით დათუთქული და გამლღვალი ტვინის ზედაპირი ნელ-ნელა ისევ დაუნაოჭდა. გარკვევით გაიგონა ადამიანების ჩურჩულის მაგვარი, მაგრამ მტკიცე და საქმიანი ლაპარაკი. დაძაბულმა უფრო მიუგდო ყური მათ ნაწყვეტ-ნაწყვეტ გამონათქვამებს. საეჭვო არაფერი იყო. ბრძანებებს ზურაბ თორაძე იძლეოდა.

* * *

„რა ვქნა ახლა?“

ეს იყო ალბათ მემილიონე, ამავე დროს პირველი შეკითხვა, რომელიც ოპერაციის შემდეგ თავის თავს დაუსვა.

- რა ვქნა ახლა? - გაუმეორა იგივე შეკითხვა მორიგ შემოწმებაზე მოსულ ზურაბ თორაძეს.

- როგორ თუ რა ქნათ? - გაოცდა მთავარი ექიმი და ჯიბიდან სიგარეტი ამოიღო. ამ შეკითხვას მისვამთ ოცდასამი წლის ჭაბუკი და, ამავე დროს, აკადემიკოსი?

- საქმე უფრო რთულადაა, ბატონო მთავარო ექიმო, ვიდრე თქვენ წარმოგიდგენიათ!

ზურაბ თორაძემ ღრმა ნაფაზი დაარტყა, ბოლი ცხვირიდან ორ ტოტად გამოუშვა და ისეთი სახე მიიღო, თითქოს ეუბნებოდა, ილაპარაკე, გისმენო.

რამაზ კორინთელი ისევ შეიპყრო იმ ნაცნობმა უსიამოვნო გრძნობამ, მხურვალე წყურვილმა, განსაკუთრებით ნერვიულობის დროს რომ ეუფლებოდა ხოლმე. სხეულს თითქოს რაღაც აკლდა, ორგანიზმი თითქოს რაღაცას სთხოვდა, მაგრამ ვერ გარკვეულიყო, რას სთხოვდა. ვერ მიმხვდარიყო, რით მოიშორებდა იმ უსიამო განცდას, გუნებას რომ უწამლავდა, ღამით რომ ძილს უტეხავდა.

თითქოს ერთბაშად გაუნათდა გონება, როგორც კი ნიკოტინის სუნი იგრძნო, მიხვდა, სხეული რასაც სთხოვდა.

- სიგარეტი მომაწევინეთ!

ზურაბ თორაძემ პიჯაკის ჯიბიდან სიგარეტის კოლოფი ამოიღო და გაუწოდა. რამაზ კორინთელმა ისე ოსტატურად ამოაძრო სიგარეტი და ისე ლამაზად მოუკიდა, თვითონაც ვერ დამალა გაოცება.

რა ნეტარებით დაარტყა პირველი ნაფაზი. რა ნეტარებით ამოისუნთქა სხეულმა!

- როგორ, თქვენ ეწევით? - უცებ გამოერკვა მთავარი ექიმი. ვინ მე?

- თქვენ... - დაიბნა ზურაბ თორაძე, საშინლად არ მოეწონა რამაზ კორინთელის ბოროტი გამოსხედვა.

- აი, ხედავთ, თქვენც კი ვერ გაგირკვევიათ ბოლოს და ბოლოს, ვინა ვარ მე. აკადემიკოსი დავით გიორგაძე თამბაქოს არ ეწეოდა, რამაზ კორინთელის სხეულს კი ნიკოტინის ცხოველმყოფელი ზემოქმედების გარეშე სიცოცხლე არ შეუძლია. ამდენი ხნის მანძილზე რაღაც მაწუხებდა, რაღაც მტანჯავდა. ვხვდებოდი, სხეული რაღაცას მთხოვდა. ვერაფრით ვერ გამოვიცანი, რა მიღრღნიდა გულსსხეული რაღაცას მთხოვდა. ვერაფრით ვერ გამო-

ვიცანი, რა მიღწეობდა გულს. ვერ გამოვიცანი, რადგან არ ვიცოდი, თუ ნიკოტინის წყურვილი ასეთი უსიამო გრძნობით მჟღინთავდა, თავბრუს მახვევდა, გუნებას მიწამლავდა. აი ახლა, უკვე მესამე ნაფაზი რომ დავარტყი, საოცარი შვება ვიგრძენი. თქვენ რომ დღეს ჩემთან სიგარეტი არ მოგეწიათ, რაც სხვა დროს არ გაგიკეთებიათ, ალბათ ქუჩაში გასვლამდე ვერ მიხვდებოდით, რა მაწამებდა. აი, რა მადლელებს და მაცოფებს მე!

- ეგ ხომ ბუნებრივი მოვლენაა! - გაღიმება სცადა მთავარმა ექიმმა.

- უფრო მეტი, გაცილებით უფრო მეტი, ვიდრე ბუნებრივი მოვლენა! - გაცოფდა რამაზ კორინთელი, - მოდით, ვიმსჯელოთ. მე თამბაქოს არასდროს არ ვეწეოდი, თქვენ კი მარწმუნებდით, მარტო ტვინია ადამიანიო, ტვინი განაგებს სხეულს, ყველა დანარჩენი ორგანო დეტალებიაო. როგორც ხედავთ, დეტალებს ჰქონია თვისებები, საკუთარი მოთხოვნილებები. სხვათა შორის, მე რომ ახლა ასე გაცოფებული ვლაპარაკობ, ესეც ამ სხეულის გულისა და ნერვული სისტემის მიზეზითაა გამოწვეული. ადრე ქვეყანაზე არავის უნახავს გაცოფებული დავით გიორგაძე!

დუმილი ჩამოვარდა.

ბურაბ თორაძე დაიბნა. არ იცოდა, რა უნდა ეთქვა.

- ბუნებრივია, - დაიწყო უცებ ისეთი ხმით, თითქოს თავს იმართლებსო, - ბევრ მოვლენას, უფრო ზუსტი ვიქნები თუ ვიტყვი, რომ ბევრ წვრილმანს ვერ გავითვალისწინებდით. რასაკვირველია, სხეულის, თანაც სხვისი სხეულის სიახალგაზრდავე და სიჯანმრთელე ბევრ ახალგაზრდულ თვისებას გამოავლენს, რაც თავდაპირველად უჩვეულო და შეუფერებელი მოეჩვენება თქვენს გონებას. ოპერაციიდან ხომ სულ ორიოდე თვე გავიდა. ასე ერთბაშად როდი დაბალანსირდება სიღარბაისლე და სიჭაბუკე. ვფიქრობ, რამდენიმე თვის, ბევრი-ბევრი, ერთი წლის თავზე გარკვეული ფუნქციური ანტაგონიზმები თქვენს არსებაში სა-

მუდამოდ გახდება ჰარმონიული. კიდევ ხომ არ ინებებთ სიგარეტს?

რამაზ კორინთელმა თანხმობის ნიშნად თავი დაუქნია. გაწვდილი კოლოფიდან სიგარეტი ამოიღო და კვლავ ხარბად გააბოლა.

- ჯობია, სიგარეტის კოლოფი მთლიანად მე დამიტოვოთ. თქვენ კიდევ იყიდით ქუჩაში! - წარმოთქვა უცებ როყოდ, თითქმის ბრძანებით.

მთავარმა ექიმმა ჯიბიდან სიგარეტის კოლოფი ისევ ამოიღო და ჭაბუკს გაუწოდა.

რამაზ კორინთელმა კოლოფი ჩამოართვა და დაუდევრად მიავლო მაგიდაზე.

- იქნებ ეგ იაპონური კვესიც გეჩუქებინათ ჩემთვის?

- ბატონი ბრძანდებით.

ზურაბ თორაძემ კვესი ამოიღო და კორინთელს გაუწოდა.

რამაზმა კვესი დაკვირვებით შეათვალიერა, რამდენჯერმე აანთო და ბოლოს ისიც მაგიდაზე დადო.

- კიდევ რით შეგიძლიათ დამამშვიდოთ? - ჰკითხა მთავარ ექიმს დამცინავად.

- მე კარგად მესმის თქვენი ნერვიულობის მიზეზები, - მცირედენი პაუზის შემდეგ ძლივს ამოღერღა შეფიქრიანებულმა მთავარმა ექიმმა, - ახლა თქვენს არსებაში ერთმანეთს ებრძვის ორი ხასიათი, ორი პიროვნება. არა, მე არ ვამეტებ! ორი პიროვნება კი არა, ერთი პიროვნება, ოღონდ რთული, გაორებული. გაორებული, მხოლოდ ჯერჯერობით, გარკვეული დროთი, რამდენიმე თვით, თუნდაც, მაქსიმუმ, ერთი წლით. გაორებული უცხო სხეულის გამო, რომელიც ჯერ თქვენ ვერ აღიქვით, ვერ შეიგუეთ. ხომ ჩაგისვამთ კბილები? - ჰკითხა უცებ კორინთელს.

- ვის? მე, რამაზ კორინთელს? - დამცინავად წარმოთქვა ჭაბუკმა და თან ზურაბ თორაძეს თავისი მსხვილი, ჯანსაღი, თეთრი კბილები დაანახა.

- სრულებითაც არ ვარ ხუმრობის გუნებაზე! - უცებ კოპები შეიკრა მთავარმა ექიმმა, - თქვენ, დავით გიორგაძეს, ხომ ჩაგისვამთ ადრე კბილები? განა ჩასმის დღიდანვე შეჭგუებიხართ უცხო სხეულს პირის ღრუში? ხშირად ორი და მეტი თვეცაა საჭირო, რომ ხელოვნური კბილები თქვენი სხეულის ორგანული ნაწილი გახდეს. განა შეიძლება ტვინის გადანერგვა კბილის ჩასმას შევადართოთ და გავუთანაბროთ? არა და არა! არასგზის არა! ასე რომ, ნუ ღელავთ. დრო ყველა უსიამოვნო შეგრძნებას დაგავიწყებთ.

- დამავიწყებს კი? უკვე ეჭვი მეპარება. მე არ ვიცი, რა იქნება ხვალ და ზეგ!

ისევ დაუღრინა მთავარ ექიმს რამაზ კორინთელმა. ისევ ბოროტად გაიელვა მსხვილმა, თაფლისფერმა თვალებმა, წელან რომ ასე არ მოეწონა ზურაბ თორაძეს.

- ჯერ კიდევ ოპერაციის წინ შევეგუე, რომ გადავსახლდებოდი სხვის სხეულში. ვიცოდი, რომ ვიღაც ქალიშვილი, რომელიც არასდროს არ მენახა, გახდებოდა ჩემი და. სამაგიეროდ, ჩემი მეუღლე აღარ იქნებოდა ჩემი მეუღლე. ჩემი შვილი აღარ იქნებოდა ჩემი შვილი. აღარ მექნებოდა რეგალიები, წოდებები, პრემიები, ჯილდოები. ოპერაციის პირველი დღიდანვე მე ვხდებოდი რამაზ კორინთელი. დიახ, ბატონო მთავარო ექიმო, ამ ფერიცვალებას მე კარგად ვიყავი შეგუებული. უფრო მეტიც! ჩემი დღევანდელი ცხოვრება იმ ჯაშუშის ან სისხლის სამართლის ბოროტი დამნაშავის მდგომარეობა არ გეგონოთ, სხვისი პასპორტით რომ დანავარდობს. მოგეხსენებათ, პასპორტი არ ცვლის საქმის ვითარებას. მე ჯერ სხეული შევიცვალე და მერე პასპორტი. დიახ, ყველაფერი ეს მშვენივრად ვიცოდი და შევეგუე კიდევ. მაგრამ მთავარი თურმე წინ ყოფილა! მართლა, როგორ არის ჩემი უნივერსიტე-

ტის საქმე? - მოულოდნელად შეცვალა საუბრის თემა რამაზ კორინთელმა.

მთავარ ექიმს გულზე მოეშვა. მიხვდა, უსიამოვნო საუბარი დამთავრდა.

- კარგად, ძალიან კარგად! რექტორმა ყურადღებით მომისმინა. გულწრფელად რომ გითხრათ, არც კი დაიჯერა თქვენი ცოდნის და ნიჭიერების ამბავი. სექტემბერში საშუალებას მოგცემთ, მესამე კურსი დახუროთ. მერე განსაკუთრებულ აღრიცხვაზე აგიყვანთ. ერთი სიტყვით, წინ დიდი მომავალი გაქვთ! - ზურაბ თორაძემ შეთქმულივით ჩაიციხა. - მანამდე კი, აი, ეს ინებეთ...

მთავარმა ექიმმა კორინთელს კონვერტი გაუწოდა.

კორინთელმა კითხვის ნიშნით შეხედა.

- ცოტაოდენი ფულია, გთხოვთ, ნუ იუხერხულებთ. ბიულეტენით ხელფასის ნაწილი გერგებოდათ. თუ ტრავმა დაუდევრობით არ მიგიღიათ, ბოდიშს ვიხდი, თუ ტრავმა ჭაბუკ რამაზ კორინთელს თავისი დაუდევრობით არ მიუღია, პენსიაც კი გერგებათ. აბა, ბიულეტენი რას გიშველით. ამიტომ განსაზღვრულ თანხას ყოველთვიურად მიიღებთ. თქვენ ხომ არავითარი წყარო არ გაგაჩნიათ შემოსავლისა. აქ იმდენი არ არის, რომ აკადემიკოს დავით გიორგაძეს ეყოს, მაგრამ საკმარისია იმისათვის, რომ ჭაბუკი რამაზ კორინთელი დააკმაყოფილოს.

- სასტიკად ცდებით, ბატონო მთავარო ექიმო! - კორინთელმა უკვე მოასწრო კონვერტში ჩახედვა და დაუთვლელად გამოიცნო, იქ რამდენიც იდო, - თქვენს მიერ შემოთავაზებული თანხა თავისუფლად ეყოფოდა აკადემიკოს დავით გიორგაძეს, მესამე კურსის სტუდენტ რამაზ კორინთელს კი ერთ კვირასაც არ ეყოფა. ასე რომ, მოგიწევთ საბოძვარი ხუთჯერ მაინც გამიზარდოთ! - რამაზ კორინთელმა ფული ჯიბეში ჩაიღო, ხოლო კონვერტი უკან დაუბრუნა მთავარ ექიმს.

- ეს როგორ გავიგოთ?

- განა მე ორაზროვნად ვთქვი რამე?

- კი, მაგრამ...

- არავითარი მაგრამ! - შეაწყვეტინა კორინთელმა.

ზურაბ თორაძე ისევ დათრგუნა ჭაბუკის სახეზე გამოსახულმა ზიზღნარევა მრისხანებამ.

- კარგად მოგეხსენებათ, რა ჯდება ბაჭიებისა და ძაღლების შენახვა საექსპერიმენტოდ. ჩემისთანა საექსპერიმენტო „მასალა“ კი, დამერწმუნებით, მსოფლიოში არავის ჰყოლია. მე თქვენ მოგანიჭეთ მეცნიერული უკვდავება. კეთილი ინებეთ და თვიური ნორმა ხუთჯერ გამიზარდეთ. ახლა კი წაბრძანდით, საღამოსათვის სიგარეტები და ერთდროული „დახმარება“ მომიტანეთ. იცოდეთ, თანხა სოლიდური უნდა იყოს, თორემ ხომ არ გავიწყდებათ, კანონი არ ითვალისწინებს ტვინის გადანერგვის ოპერაციას. იმედი მაქვს, საქმეს საშანტაჟოდ არ გამიხდით. გაოცებული ნუ მომიჩერებიხართ, თქვენ ახლა გელაპარაკებათ არა აკადემიკოს დავით გიორგაძის გონება, არამედ რამაზ კორინთელის გენი!

მთავარმა ექიმმა რამაზ კორინთელის გამოხედვაში ისევ დაიჭირა ბოროტების პატარა შავი ნაპერწკლები.

* * *

მეორე საღამოს ერთბაშად გადაწყვიტა, ქუჩაში გამოსულიყო. არად ჩააგდო მთავარი ექიმის დარიგება, კიდევ ხუთიოდე დღე თავი შეიკავე ქუჩაში სეირნობისგანო. მღელვარებამ შეიპყრო. ფეხზე სწრაფად წამოდგა და გარდერობისკენ გაემართა. ცდილობდა, მღელვარება დაეოკებინა. ეშინოდა, ვაითუ გარეთ გასვლა გადავიფიქრო.

გარდერობთან ფიცხლად მივიდა, კარი გამოაღო და ტანსაცმელი ჩაათვალიერა. ხაკისფერი შარვალი ჩამოიღო, სამხრე-

ებიანი საფირმო პერანგი შეარჩია და სწრაფად ჩაიცვა. ჯერ კიდევ საავადმყოფოში ჩატარებულმა სამკურნალო ვარჯიშებმა, შემდეგ კი ერთი კვირის მანძილზე ეზოში სეირნობამ სწრაფად მოაღონიერა სპორტული აღნაგობის ტაბუკი. ბოლომდე ჯერ კიდევ არ იყო გამოჯანმრთელებული, მაგრამ ახალგაზრდა სხეულის მოქნილობამ და ძალამ ნეტარების ბურანში გაახვია. ფული, სიგარეტის კოლოფი და იაპონური კვესი ჯიბეში ჩაიდო და კარი დინჯად გამოაღო. კიბეზეც დინჯად ჩავიდა, თუმცა მისი მუხლები სისუსტეს უკვე დიდი ხანია აღარ გრძნობდა.

ტაქსის გაჩერებასთან მივიდა.

- რუსთაველზე! - დინჯად უთხრა შოფერს, საბურგეს მიაწვა და სიგარეტი ნეტარებით გააბოლა.

საღამოს შვიდი საათი თუ იქნებოდა. მაისის ბოლო იყო, მაგრამ საკმაოდ გრილოდა.

რამდენიმე წუთში ტაქსმა რუსთაველის მოედანზე დაამუხრუჭა. რამაზ კორინთელი ჯერ გადმოვიდა, ფული მერე გადაიხადა. ტროტუარზე დინჯად ავიდა და ირგვლივ მიმოიხედა. ნაცნობი ვერავინ დაინახა. ისევ შეიპყრო მღელვარებამ, რამდენი წელი იქნებოდა, რუსთაველის პროსპექტზე ფეხით არ გაევილო. ალბათ, ოცდაათი წელი მაინც, თუ მეტი არა. შავი ფიქრები ისევ წამოიშალნენ ყოველი მხრიდან, ისევ ჩამობნელდა ცა, მაგრამ შავი, სველი და მძიმე ღრუბელი მზის სხივებით უმაღვე გაიფლეთა და გონებაში ლურჯი ფერი ჩაიღვარა. თანდათან იმატა ლურჯმა ფერმა. შავი და სველი, უსაშველოდ მძიმე ღრუბლები მთებს იქით გადაიკარგნენ.

ენით აუწერელი შვება და ხალისი იგრძნო. სიამოვნებდა ტანის სიმსუბუქე. გრძნობდა, ძარღვებში სისხლი ხალისით უჩქეფდა. სისუსტე კუნთებს აღარ უბორკავდა. სხეულის ელასტიურობა და ღონე ნეტარებით ავსებდა. ყველაფერი მოსწონდა რამაზ კორინთელს, მანქანების ხმაურიცა და ფეხით მოსიარულეთა ჟრი-

ამულიც, ბალერინებივით ყელმოღერებული ქალიშვილებიცა და თავაწეული, ცოტა გამომწვევი სიამაყითა და უდარდელი ნაბიჯებით მოსეირნე ჭაბუკებიც.

„რა ლამაზები არიან, რა მოქნილები, რა მშვენიერი და კარგი თაობა გვეზრდება!“ - ამბობდა გუნებაში და მერეღა აგონდებოდა, რომ თვითონაც მათი ასაკისა იყო, მათი ტოლი. მერე რა, რომ დაბრძენებული კაცის განსჯა და განათლება ჰქონდა. განა ეს კიდევ უფრო არ ამშვენებდა მის პიროვნებას, მის სიტაბუკეს, მის ახალგაზრდა დაკუნთულ სხეულს?

დავით გიორგაძე მიხვდა, რომ დღეს, ახლა, ამ წუთში პირველად შეიგრძნო ბოლომდე თავისად სხვისი სხეული; პირველად, სამუდამოდ და მტკიცედ შეერთდა ორი გამოსახულება ერთ ნათელ, მკაფიო გამოსახულებად, როგორც ეს ფოტოაპარატის ფოკუსის დაყენების დროს ხდება ხოლმე.

პროსპექტს მსუბუქად, მაგრამ მშვიდად ჩაუყვავა. თვალებს აქეთ-იქით აცეცებდა, უნდოდა ვინმე ნაცნობი დაენახა. რომელიმე მეგობართან შეხვედრის იმდენად დიდი სურვილი ჰქონდა, იმასაც კი აღარ ფიქრობდა, რომ შეხვედროდა, რა უნდა ექნა: მისალმებოდა, შეეჩერებინა, გამოლაპარაკებოდა...

ნაბიჯი შეანელა, წელში კიდევ უფრო გაიმართა, მკერდი წინ გამოაგდო. ისეთი გამოხედვა ჰქონდა, თითქოს უნდოდა ყველა ჭაბუკისათვის ეგრძნობინებინა თავისი უპირატესობა.

ვიღაც მიესალმა.

ვერ იცნო, ვინ იყო. თავი მძიმედ დაუქნია.

„აღბათ, ვინმე შორეული ნაცნობი იყო, ჩემი ავადმყოფობის ამბავი რომ არ იცოდა, თორემ გამაჩერებდა და მომიკითხავდა“, - დაასკვნა კორინთელმა და უცებ შეკრთა. მიხვდა, რაც გაიფიქრა, მიხვდა, ვინც მიესალმა, რამაზ კორინთელის ნაცნობი იყო, ხოლო დასკვნა, რომელიც მან გამოიტანა, რამაზ კორინთელს

ეკუთვნოდა და არა აკადემიკოს დავით გიორგაძეს. მიხვდა, რომ იგი ახლა უკვე ნამდვილად რამაზ კორინთელი იყო.

უეცრად ვილაცის ორმა თვალმა ზურგი გაუხვრიტა.

რამაზ კორინთელი შედგა და შემდეგ ვითომც აქ არაფერი, ნელა შემობრუნდა.

უცნობი ჭაბუკი, ვინც ასე დაჟინებით მიშტერებოდა, „ზარია ვოსტოკას“ შენობის გვერდით იდგა.

რამაზ კორინთელმა ჯერ თვალი გაუსწორა უცნობს, მაგრამ უმაღვე აარიდა. ჭაბუკის გამოხედვამ ისე დასწვა, როგორც გამადიდებელი შუშის ფოკუსში თავმოყრილი სხივები სწავს ხოლმე შეშვერილი ხელის მტევანს.

„ასე დაჟინებით რომ მომჩერებია, ვითომ მიცნობს?“

შემკრთალი დინჯად შებრუნდა და გზა წელანდელივით ნელი ნაბიჯით გააგრძელა.

„თუ ნაცნობია ან მეგობარი, რატომ არ მოვიდა და არ მომესალმა?“

„იქნებ ჩემგან ელოდა სალამს?“

„ავად მე ვიყავი, ეგ ხომ არ ყოფილა. წესით, თუ მართლა ნაცნობია ან მეგობარი, უნდა გავეჩერებინე, მოვეკითხე“.

„იქნებ მომეჩვენა? ან იქნებ ვილაც თავის შორეულ ნაცნობში ამრია?“

ოცდახუთი თუ ოცდაათი ნაბიჯის გადადგმის შემდეგ ისევ უკან მიიხედა.

აღარც რედაქციის შენობა ჩანდა, აღარც ის უსიამოვნო გამომეტყველების ჭაბუკი.

„რასაკვირველია, ვილაცაში ავერიე!“ - შვებით ამოისუნთქა კორინთელმა.

რატომღაც გადაწყვიტა შემობრუნებულის და უკან წასულიყო. უნდოდა, საბოლოოდ დარწმუნებულიყო, რომ იმ უსიამოვნო

სახის მქონე ჭაბუკის თვალები და მისი თვალები შემთხვევით შეეჯახნენ ერთმანეთს.

ათიოდე ნაბიჯის შემდეგ რედაქციის შენობა ისევ გამოჩნდა. მღელვარება ოდნავ, მაგრამ მაინც შეეპარა.

„რატომ ვლელავ?“ დარწმუნებული ვარ, რომ იქ აღარც დამხვდება“, - დაასკვნა უცებ და მღელვარების ნაცვლად სიბრაზე მოერია.

„თუ კიდევ იქ დგას და კვლავ უტიფრად შემომხედავს, პირდაპირ მივალ და შუაზე გავაპობ!“

შენობის კუთხეში აღარავინ იდგა.

რამაზ კორინთელმა იქაურობა დინჯად მოათვალიერა. საეჭვო ვერავინ შენიშნა.

„რასაკვირველია, ნაცნობი ვეგონე და იმიტომ დამაშტერდა, - დაასკვნა საბოლოოდ, - მაგრამ რა უცნაური თვალები ჰქონდა!“

აკადემიის წინ ორ ქალიშვილს შორიდანვე მოჰკრა თვალი. შეიძლება იმიტომაც მიაქცია ყურადღება, რომ ძალზე მოდურად, მოხდენილად ეცვათ. ასეთი ჩაცმულობა სხვა დროს ალბათ ამამბრბენი და გამომწვევი მოეჩვენებოდა.

„სხვა დროს!“

თვითონვე მიხვდა, „სხვა დრო“ აღარ დაბრუნდებოდა.

ორივე ქალიშვილი ლამაზი იყო, მაგრამ მაინც ერთი მოეწონა განსაკუთრებით, ღია წაბლისფერთმიანი, მარჯვნივ რომ იდგა ზღვაზე გარუჯული და მხარზე გადაკიდებული ჩანთის სახელურს რომ აწვალებდა.

„მაისის თვეში ნეტავ სად მოასწრო ზღვაზე გარუჯვა? - გაიფიქრა რამაზ კორინთელმა.

თითქოს სასწაული მოხდა. მათი თვალები ერთმანეთს შეხვდნენ. ქალიშვილის სახეზე სიხარულმა იფეთქა, მეგობარი მიატოვა და კორინთელისაკენ გამოემართა.

- რამაზ!

კორინთელმა გონს მოსვლა ვერ მოასწრო, რომ ქალიშვილის მკლავებში აღმოჩნდა.

- როგორ ხარ, რამაზ, როდის გამოგწერეს საავადმყოფოდან? - ეკითხებოდა ქალიშვილი და თან ისე ჰკოცნიდა, თითქოს ქუჩაში ამ ორს გარდა არავინ იყო.

ჭაბუკის სხეულმა ისევ გაშალა იაღქნები. მიხვდა, ქალიშვილის კოცნა უბრალო ნაცნობის, მეგობრის ან ნათესავის კოცნას რომ არ ჰგავდა.

- როგორ ხარ, შე უსინდისო. სამჯერ მოვედი შენს სანახავად. არ შემომიშვეს. საერთოდ ამიკრძალებს იქ მოსვლა. მერე დასასვენებლად წავედი. ცოტა ნაადრევად კი მომივიდა წასვლა, მაგრამ მეტი გზა არ მქონდა. მე ხომ ყოველთვის აგვისტოში მივდიოდი გაგრაში, მაგრამ წელს ჩემი დისშვილი აბარებს და აგვისტოში აქ უნდა ვიყო. ორკვირიანი საგზური მხოლოდ მაისის თვისა ვიშოვე. მაინც ხომ კარგად გავირუჯე მზებზე, არა? ნელი! - გასძახა უცებ მეგობარს, იქვე რომ იდგა ორ ნაბიჯზე, - ნელი, აი ეს არის რამაზ კორინთელი, მე რომ გეუბნებოდი.

- სასიამოვნოა! - ნელი ჭაბუკს მიუახლოვდა და ხელი ნაზად გაუწოდა. - ლალი. მე წავალ!

„ლალი“, - დაიმახსოვრა რამაზ კორინთელმა.

- სად წახვალ. ერთად გავისეირნოთ სადმე. ხომ გცალია? - ჰკითხა უცებ კორინთელს.

- მცალია! - რამაზ კორინთელი სიხარულს ველარ მალავდა, ღიმილს ბაგებზე თავს ველარ უყრიდა.

- მთელი ორი კვირა გაგრაში ნელის ყურები გამოვუჭედე შენზე ლაპარაკით. რამაზ, ცოტა ფერი კი გაქვს მკრთალი, მაგრამ კარგად გამოიყურები. როდის გამოგწერეს?

- ორი კვირის წინ, - თან ისეთი სახე მიიღო, თითქოს ძალზე გაახარა ქალიშვილთან შეხვედრამ.

კაცმა რომ თქვას, არც სტყუოდა. ნეტარების სასიამოვნო ბურანში გახვეული თვითონაც ველარავის ამჩნევდა ამოდენა პროსპექტზე. აღარც მანქანების ხმაური ჩაესმოდა. აღარც, მოსეირნე ახალგაზრდების ჟრიაშული.

- „ივერიაში“ გადავიდეთ, კაფეში.

- ბატონი ბრძანდებით.

- მე წავალ!- თქვა უცებ ნელიმ.

- რატომ? - ჰკითხა ზრდილობისთვის ლალიმ. სახებზე კი აშკარად ეჩერა, რომ რამაზ კორინთელთან მარტო დარჩენა სწყუროდა.

- სასწრაფო საქმე მაქვს. ამხანაგი მელოდება. კარგად იყავით.

- კარგად ბრძანდებოდეთ! - თავი მოხდენილად დაუკრა კორინთელმა.

ლალიმ ჭაბუკს ხელკავი გამოსდო და მიწისქვეშა გასასვლელისაკენ წაიყვანა.

- არც კი მჯერა, რომ გიყურებ!

- თქვენ როგორ ბრძანდებით? - ჰკითხა უცებ რამაზმა.

ქალიშვილი ადგილზე გაშეშდა და კორინთელს შეხედა.

- შენ რა, დამცინი?

- რატომ უნდა დაგცინოდეთ?

- როდის აქეთ დამიწყე ლაპარაკი თქვენობით?

რამაზ კორინთელი შეცდომას მიხვდა და ხმამაღლა გაიცინა.

- საავადმყოფოს ბრალია. უფალმა ექიმებმა თქვენობით ლაპარაკს მიმაჩვიეს. თანაც, მინდა წინასწარ გაგაფრთხილო, მე ხომ მეხსიერება დავკარგე. ბევრი რამ აღარ მახსოვს. ჯერჯერობით მხოლოდ შენი სახელი და სახე აღვიდგინე. ალბათ იმიტომ, რომ შეგხვდი. გუშინ, მაგალითად არ მახსოვდი. თუმცა გუშინ კი არა, დღესაც, სანამ არ დაგინახე, არ მახსოვდი.

- მართლა? - ქალიშვილმა გულწრფელი თანაგრძნობით შეხედა რამაზ კორინთელს.

- რას იზამ. რაც მთავარია, გადავრჩი. ალბათ ყველაფერი გამოსწორდება და ადრე თუ გვიან ისევ ძველებური რამაზ კორინთელი ვიქნები.

ქალიშვილი ისევე ერთბაშად დამშვიდდა, როგორც შეწუხდა. ეტყობოდა, მაინცდამაინც არ უნდა ჰქონოდა დარდიანი ბუნება.

მიწისქვეშა გვირაბი ისე გაიარეს და „ივერიის“ ფოიეში ისე შევიდნენ, ენა არ გაუჩერებია. სულ რამდენიმე წუთში მოასწრო ეამბნა, როგორ დაისვენა; იმ პერიოდში რამაზ კორინთელი რომ საავადმყოფოში იწვა, თავს რა გადახდა. ოცამდე ქალიშვილსა და ჭაბუკის სახელი ახსენა, რომლებიც, ლალის საუბრიდან გამომდინარე, რამაზ კორინთელს კარგად უნდა სცნობოდა. ზოგიერთი, ეტყობა, მეგობარიც კი უნდა ყოფილიყო.

დავით გიორგაძე „ივერიის“ კაფეში ადრე არასდროს ყოფილა. ვესტიბიულშივე დაიბნა. თვალებს აქეთ-იქით აცეცებდა, არ იცოდა საით წასულიყო. გადაწყვიტა ქალიშვილი წინ გაეშვა. ლალი დახვეულ კიბეებზე ავიდა, კორინთელი ფეხდაფეხ მიჰყვა. ქალიშვილმა, ჯერ კიდევ არ იყვნენ მაღლა ასულნი, რომ კისერი წაიგრძელა და კიბის მოაჯირის ღრიჭოებში გააპარა მზერა.

- ჩვენი მაგიდა თავისუფალია! - თქვა სიხარულით და დარჩენილი საფეხურები თითქმის სირბილით აათავა.

„აჰა, ეს ყოფილა ჩვენი, კერძოდ, ჩემი საყვარელი მაგიდა“, - გულში გაედიმა კორინთელს. დარბაზი მოათვალიერა. უმაღვე შენიშნა, მაგიდებს მხოლოდ ახალგაზრდები უსხდნენ. რატომღაც ყველანი იცინოდნენ, ხმამაღლა ლაპარაკობდნენ. იქაურობა სიგარეტის ბოლში იყო გახვეული.

რამაზ კორინთელმა მექანიკურად მონახა ჯიბეში სიგარეტის კოლოფი.

- შენ რა „კოსმოსს“ ეწევი? - გაოცდა ლალი.
- აბა რას უნდა ვეწეოდე? - დაიბნა კორინთელი.
- ორი წელი „უინსტონის“ გარდა სიგარეტი არ მოგიწევია!
- მართალი ხარ, მაგრამ უკანასკნელი კოლოფი ამ დღით მოვწიე. რას იზამ, გამითავდა. სიარული არ შემეძლო. ხვალ ალბათ მომიტანენ.

- საავადმყოფოში თავაზიანობა დაგიკარგავს?
- რატომ?
- მომაწოდე სიგარეტი.
- ბოდიში. ახლა ყველაფერი უნდა მაპატიო. მე ხომ მესხიერება დავკარგე: ნელ-ნელა ალბათ ყველაფერი გამახსენდება! - მწარე ღიმილით უპასუხა რამაზ კორინთელმა და სიგარეტის კოლოფი გაუწოდა.

„მამ „უინსტონი?!“ ყოჩაღ, რამაზ კორინთელო! ნეტავ, კიდევ რა მიყვარდა გამორჩეულად?“

- გოგის ხედავ? - ჩუმად ანიშნა ლალიმ მოპირდაპირე კუთხისაკენ.

- რომელ გოგის?
- ჩვენს გოგის, ჭელიძეს, ვითომ ვერ დაგვინახა! ცოლი გაუშვა და ახლა ამ თივით გატენილ ტომარას აეკიდა.

- რა მოგართვათ? - სიგარეტის ბოლით, ღრიანცელითა და მუშაობით დაღლილი ოფიციანტი მაგიდას დაეყრდნო, თან სიმძიმე მარცხენა ფეხზე გადაიტანა, რომ მარჯვენა ფეხი ოდნავ მაინც შეესვენებინა.

კიდევ არაფერი შემეშალოსო, გაიფიქრა რამაზ კორინთელმა და ქალიშვილს შეხედა, რას ისურვებო.

- შენ ხომ შამპანური გიყვარს. შამპანური დავლიოთ.
- საჭმელი?
- საჭმელი რაცაა კაფეში, არ იცი? საუბმე და ხორციანი ღვებელი მოიტანოს.

ოფიციალური წავიდა.

„მამაშაპანური და „უინსტონი!“

- აგერ, რეზო და ნანა მოდიან! - გაუბრწყინდა თვალები ლალის.

- რომელი რეზო და ნანა?

- რეზო დონაძე და მისი ნანა, გვარი აღარ მახსოვს.

რამაზ კორინთელმა დახვეულ კიბეზე ამომავალი ქალ-ვაჟი შეათვალიერა.

- არ აგრძნობინო, რომ ნაწყენი ხარ.

- რატომ ვარ ნაწყენი? - შეშფოთდა და შეშინდა კორინთელი.

- არ გახსოვს, იმ დღეს რა მოხდა?

- არ მახსოვს.

რამაზ კორინთელმა ისევ მათკენ გაიხედა. რეზოს ქალიშვილისთვის ხელი გადაეხვია და თვალთ თავისუფალ მაგიდას დაეძებდა.

ვილაცეებმა მისალმების ნიშნად ხელი დაუქნიეს. ბოგიერთები ფეხზეც წამოდგნენ და მაგიდასთან მიიპატიჟეს.

რეზო ყველას ხელის აწევით მიესალმა. დარბაზში თავისუფალი მაგიდა აღარ იყო. უკან გაბრუნება არ უნდოდა. ვერც გადაეწყვიტა ვისთან მისულიყო.

უცებ ერთი დაბალი, მსუქანი ბიჭი წამოდგა, რეზოსთან მივიდა და ხელი გაუწოდა.

- ჩვენთან მობრძანდით! - ამ სიტყვების წარმოთქმისას ქალიშვილს ისე შეხედა, აშკარად წაიკითხავდით მის მრგვალ და პუტკუნა სახეზე, იმედი მაქვს, უარს არ მეტყვიით.

სიტყვიერი თანხმობის გარეშე რეზო და ნანა მათი მაგიდისაკენ გაემართნენ.

რამაზ კორინთელი მიხვდა, დარბაზში მსხდომნი მუდმივი სტუმრები იყვნენ და ერთმანეთს კარგად იცნობდნენ.

- რა ბედნიერი ვარ, რომ ისევ შენს გვერდით ვზივარ! - ჩაესმა უცებ ქალიშვილის ხმა.

ოფიციალტმა სწრაფად გაშალა სუფრა.

ლალიმ ჟაკეტი გაიხადა და სკამზე გადაფინა. კორინთელმა შამპანურით შეავსო ჭიქები.

ლალიმ ჭიქა ასწია, რამაზს უსიტყვოდ, ხელის მოძრაობით ანიშნა გაგვიმარჯოსო, თან გაუღიმა, თვალი ჩაუკრა და სასმისი ლამაზად მიიტანა ტუჩებთან.

რამაზ კორინთელს თვალი მოსჭრა ზღვაზე გარუჯულმა, შოკოლადისფერმა მკერდმა და ლამაზმა, მკვრივმა მკლავებმა. გონება ყველაზე უფრო აუმღვრია თეთრმა ზოლმა, რომლის ქვემოთ თეთრად აელვარებული ძუძუები კაბაში იმალებოდა. მოშიშვლებულ ზურგს ვერ ხედავდა, მაგრამ გრძნობდა მის სიგლუვსა და ყავისფერ, კრიალა კანს. კორინთელმა ჭიქა სწრაფად დაცალა. უნდოდა წლების მანძილზე დავიწყებული და ახლა ერთბაშად მოვარდნილი სანეტარო ჟრუანტელი დაეთრგუნა, სხეულიდან განედევნა. ჭიქა შეივსო.

- შენ რა, არ სვამ?

პასუხად ქალიშვილმა ჭიქა სანახევროდ მოსვა და მაგიდაზე დადო. კორინთელმა პირთამდე შეავსო.

მესამე ჭიქაზე უკვე იგრძნო, რომ მთვრალი იყო. ალკოჰოლს გადაჩვეულ და ავადმყოფობით დაღლილ სხეულს ღვინო იოლად მოეკიდა. თავს ველარ იმორჩილებდა. ანთებული თვალებიდან გამოსული სხივები მოურიდებლად ეალერსებოდა შოკოლადისფერ სხეულს. საცთუნებელივით ელავდა თეთრი ზოლი და მკვრივ ძუძუებს შორის ჩაწოლილი ღარი. ერთი სული ჰქონდა, საკინძეში სწვდენოდა, ჩაეხია და გარუჯულ სხეულზე თეთრ გუმბათებად ამოხეთქილ ძუძუებზე დასწათებოდა.

- წავიღოთ შამპანური და ავიდეთ ჩემთან! - თქვა უცებ რამაზ კორინთელმა.

- ვიყოთ ცოტა ხანს. ათი წუთიც არაა, რაც შემოვედით.
- მეტი მოთმენა აღარ შემიძლია, ძალიან მომენატრე.
- მოიცა, რეზო მოდის შენსკენ.
- ვინ რეზო? - უკმაყოფილოდ იკითხა კორინთელმა.
- ვინ რეზო და დონაძე, წელან რომ გითხარი. ძალიან გთხოვ,
აქ ჩხუბი არ დაუწყო.

- საჩხუბარი რა მაქვს?!
- ჩუმად, გაიგონებს!
რეზო მაგიდასთან მოვიდა და რამაზ კორინთელს ხელი ღიმი-
ლით გაუწოდა.

- გამარჯობა, რამაზ!
- გამარჯობათ! - ფეხზე წამოდგა კორინთელი.
- რა მოხდა, თქვენობით რატომ მელაპარაკები?
- ბოდიში, შამპანურის ბრალია, ცოტა მომეკიდა.
- გამარჯობა, ლალი! - ჭაბუკი დაიხარა და ქალიშვილს ლოყა-
ზე აკოცა.

ლალის ხმა არ ამოუღია, მხოლოდ ღიმილით დაუქნია თავი,
მერე კვლავ შამპანურით სავსე ჭიქას დასწვდა, ტუჩებთან მოხდენ-
ილად მიიტანა და წრუპვა დაუწყო.

რეზო მიპატიჟებას არ დაელოდა, თავისუფალი სკამი გამოს-
წია და მაგიდას მიუჯდა.

რამაზ კორინთელი კვლავ ფეხზე იდგა.
- გეწყინა ჩემი მოსვლა? - ჰკითხა რეზომ.
- არა, როგორ გეკადრებათ! - დაიბნა კორინთელი და სკამზე
ჩამოჯდა.

- მე მართალი არ ვიყავი. ბიჭებმა საქმე გაარჩიეს. ამიტომ ბო-
დიშს გიხდი, მაგრამ არც შენ იყავი მართალი.

- რაში არ ვიყავი მართალი, ახალგაზრდავ? - აღშფოთდა რა-
მამ კორინთელი.

- დამცინი? - თვალეები წამოენთო რეზოს.

- რატომ დაგცინი? - შეცბა კორინთელი. მიხვდა, მართლაც ძალზე დამცინავად ჟღერდა თავისი კბილა ჭაბუკისადმი მიმართული სიტყვა „ახალგაზრდავ!“

„მე ახლა რამაზ კორინთელი ვარ. ერთი წუთითაც, ერთი წამითაც არ უნდა დამავიწყდეს, რომ ახლა მე რამაზ კორინთელი ვარ, რამაზ კორინთელი, და სხვა არავინ! - ჩაიჭედა თავში ლურსმანივით.

- მაპატიე, ღვინო მომეკიდა. მე ხომ მეხსიერება დამეკარგა ტრავმისაგან. ჩემი ტვინი ძლივსძლივობით იხსენებს რაღაც ამბებს. თითქოს ბურანში ვარ. შენი ნათქვამი სიზმარს მაგონებს, დიდი ხნის წინათ ნანახ და უკვე დავიწყებულ სიზმარს.

ოფიცინანტმა რეზოს ჭიქა მოუტანა. ჭაბუკმა ბოთლს ხელი წამოავლო და ჭიქა შეივსო.

- უკაცრავად, მე უნდა დამესხა.

- არა უშავს. შენს გამოჯანმრთელებას გაუმარჯოს. რამდენიმე დღეში დაგირეკავ. ფხიზლებმა ვილაპარაკოთ. ჩვენ შორის შავმა კატამ რატომ უნდა გაირბინოს?

რეზომ დალია.

რამაზ კორინთელმა ბოლომდე ამოაშრო ჭიქა. შეთვრა, მაგრამ სხეული კიდევ სთხოვდა ალკოჰოლს.

- მეტს აღარ შეგაწუხებთ, - რეზომ თავი მოხდენილად დაუკრა ლალის, ფეხზე წამოდგა და კორინთელს თვალეებში ჩახედა, - თუ დამირეკავ, კარგი იქნება.

რეზო თავის მაგიდას მიუბრუნდა. რამაზ კორინთელმა თვალი გააყოლა და ჭიქა ისევ შეივსო.

- რატომ ან რაში არ ვიყავი მართალი? - ჰკითხა ლალის.

- არ გახსოვს?

- მე მგონი უკვე რამდენჯერმე გითხარი, რომ ავადმყოფობისას მეხსიერება მთლიანად დავკარგე - კორინთელს ხმაში სიბრაზე შეეპარა.

- ვიცი, მაგრამ შენ ახლა კარგად ხარ.
- რასაკვირველია, კარგად ვარ, ოღონდ ჯერ კიდევ ბევრი რამ არ მახსოვს.

- მე მინდა ვიცოდე, რა მოხდა იმ დღეს! - კორინთელს თვალე-ბი რისხვით წამოენთო.

- ისეთი არაფერი ყოფილა. შენ რომ რევოლვერი არ ამოგედო, ალბათ არც გართულდებოდა საქმე.

- რევოლვერი?! - ყურებს არ დაუჯერა კორინთელმა.

- ჰო, რევოლვერი! რატომ გაგიკვირდა?

- გამახსენდა, გამახსენდა. მთლად ნათლად არა, მაგრამ მაინც გამახსენდა! - კორინთელმა სავსე ჭიქას ჩახედა და ჩაფიქრდა. - ხომ არ მისვრია?- იკითხა მცირეოდენი პაუზის შემდეგ.

- არა, არ გისვრია. ბიჭებმა დროზე დაგაწყნარეს.

„ღმერთო ჩემო, რევოლვერი! ვინ არის ბოლოს და ბოლოს რამაზ კორინთელი? უფრო სწორად, ვინა ვარ მე?

- იარაღის ამოღება რატომ დამჭირდა?

- თუ არ გახსოვს, ნურც გაიხსენებ. ისეთი არაფერი ყოფილა. ახლაც თანა გაქვს?

- არა, არ წამომიღია! - თქვა კორინთელმა და ჭიქა ლალის ჭიქას მიუჭახუნა.

არაფერი არ უთქვამს, ისე დალია. ჭიქა მაგიდაზე დადგა და დაფიქრდა.

„ან საიდან უნდა წამომელო? არის კი სახლში? არა მგონია. ყველა კუნჭული გადავებრუნე, რევოლვერი მაინც ვერ ვიპოვე. ეტყობა, რომელიმე ჩემს ამხანაგს აქვს. როცა ხელიდან გამომგლიჯეს, ალბათ აღარ მომცეს“.

მწარედ გაეღიმა.

„რომელიმე ჩემს ამხანაგს!“

თვალში ისევ მოხვდა ლალის მკვრივი მკერდი. ისევ აემღვრა სისხლი. ოფიციანტს ანიშნა, აქ მოდიო.

- ორი ბოთლი შამპანური და შოკოლადი გაგვიხვით, შინ მივინდა წავიღო.

ოფიციალტი უსიტყვოდ გაბრუნდა.

რამაზ კორინთელი ფეხზე წამოდგა და ლალის ანიშნა, წავედითო.

ლალემ სიგარეტი საფერფლებზე დააგდო, ხელჩანთიდან სარკე ამოიღო, თმა შეისწორა, ტუჩები ოსტატურად შეიღება და ფეხზე წამოდგა.

კიბესთან ოფიციალტი შეეგებათ. შამპანური და შოკოლადის ფილები ცელოფანის პარკში ჰქონდა გახვეული.

- რამდენი მოგართვათ? - ჰკითხა კორინთელმა.

- უკვე გადახდილია, რეზომ გადაიხადა.

რამაზ კორინთელმა იმ მაგიდისაკენ გაიხედა, რეზო რომ ეგულეობდა.

- ერთი წუთით მობრძანდით! - მიიპატიჟა რეზომ.

ქალიშვილმა კორინთელს ხელი მოჰკიდა და რეზოს მაგიდისაკენ წაიყვანა.

ბიჭები ფეხზე წამოდგნენ და სტუმრებს მოკრძალებით მიესალმნენ. არ წამომდგარა მხოლოდ ორი ქალიშვილი და ერთი წვერმოშვებული უცხოელი. რამაზ კორინთელმა გაკვირვებით შეათვალიერა შუახნის ქერა წვეროსანი. კარგად ახსოვდა, თავიდან იგი არ ყოფილა სუფრასთან. არც დარბაზში შემოსვლისას შეუმჩნევია იგი. კიდევ ერთი ბიჭი არ შეუმჩნევია თავიდან, ბოლებიანი სვიტრი რომ ეცვა.

„ეტყობა, ეს ორნი მერე შემოემატნენ“, - დაასკვნა და რეზოს გამოწვდილი ჭიქა ჩამოართვა.

- თავს არ შეგაწყენთ, ყველანი ერთხმად გადღეგრძელებთ, - თქვა ღიმილით რეზომ, მისალმების ნიშნად ჭიქა მაღლა ასწია.

ბიჭებმა ხმადაბლა თქვეს, გაგიმარჯოთო და ჭიქები დასცალეს.

- ეი, დალიე! - რეზომ მხარზე ხელი დაჰკრა უცხოელს და თან მიანიშნა, სტუმრები ადღეგრძელო.

წვეროსანი მიხვდა, რასაც სთხოვდნენ. ჭიქა ასწია და სადღეგრძელო გერმანულად წარმოთქვა.

- გერმანელი ხართ? - ჰკითხა უცებ გერმანულად რამაზ კორინთელმა.

- დიას! - მშობლიური ენის გაგონებაზე სიხარულით გაიბადრა წვეროსანი.

- ძალიან სასიამოვნოა. ამ ბიჭებთან საიდან მოხვდით?

- სრულიად შემთხვევით. რესტორანში მინდოდა შესვლა. არ შემიშვეს, ადგილი არ არისო. აი, ამ ტრელსვიტრიანმა ბიჭმა დანახა ჩემი გასაჭირი და აქ ამომიყვანა.

ლალი და ბიჭები გაოცებისაგან გაქვავდნენ. ამ წუთამდე ხომ წარმოდგენა არ ჰქონდათ, რამაზ კორინთელმა თუ გერმანული ენა იცოდა.

უცებ გერმანელმა პატარა ხელჩანთიდან, მარცხენა ხელის მაჯაზე რომ ეკიდა, უბის წიგნაკი და პასტიანი კალამი ამოიღო და რამაზ კორინთელს გაუწოდა, და სთხოვა, იქნებ თქვენი ტელეფონის ნომერი მომცეთო. კორინთელმა სტუმარს წიგნაკში ტელეფონის ნომერი ჩაუწერა, მერე ყველას თავი ღიმილით დაუქნია.

- ჩვენ წავალთ. დიდი მადლობა მიჰპატიუების და, საერთოდ, ყველაფრისათვის.

ბოლო სიტყვა რეზო დონაძისთვის იყო განკუთვნილი. რამაზ კორინთელი სუფრის გასტუმრებას გულისხმობდა.

- როდის იყო, წვრილმანებზე მადლობას ვიხდით? - გაიცინა რეზომ და კორინთელს მხარზე ხელი შემოჰკრა.

- გერმანული თუ იცოდი, ერთხელ მაინც რატომ არ გითქვამს ჩემთვის? - ჰკითხა ლალიმ, „ივერიის“ მოედანზე რომ გამოვიდნენ.

- რატომ უნდა მეთქვა? - რამაზ კორინთელი ახლალა მიხვდა, მისი გერმანული ბიჭებში რა შთაბეჭდილებასაც მოახდენდა.

- რატომ არავინ არ ვიცოდით?

- მანამდე არ დამჭირვებია გერმანულად ლაპარაკი და საიდან გაიგებდით?

- ბიჭები კინალამ გადაირივნენ, ვერ შეატყვე?

- რამ გადარიათ. თბილისში, რა, ცოტამ იცის გერმანული?

- გერმანული ბევრმა იცის, მაგრამ შენ თუ იცოდი, ამას კი აღარ მოელოდნენ.

- რატომ? - შეჩერდა რამაზ კორინთელი და ქალიშვილს დამცინავი ღიმილით ჩახედა თვალებში.

- იმიტომ, რომ შენ შენ ხარ!

- რას ნიშნავს მე მე ვარ! - არ ესიამოვნა კორინთელს მისი პიროვნების განმსაზღვრელი ფორმულა. არ უნდოდა ეფიქრა და ემკითხავა, ვინ იყო რამაზ კორინთელი. გრძნობდა, სასიკეთოს ვერაფერს დაასკვნოდა და ვერც სხვისგან გაიგონებდა რაიმე სანუგეშოს.

- კარგად იცი, რასაც ნიშნავს.

- მაშინ უბრალოდ, ცნობისთვის გეუბნები, ინგლისურიც მშვენივრად ვიცი და ფრანგულიც.

- მართლა? - წამოიძახა შემკრთალმა ქალიშვილმა.

- იპოვე ქუჩაში ვინმე ინგლისელი ან ფრანგი და ახლავე გაგიფანტავ ეჭვებს.

- რამაზ! მე მეშინია შენი!

- ნუ გეშინია, ძვირფასო, აგერ ტაქსიც!

- რომელი საათია?

- რვა.

ტაქსის შოფერმა პირდაპირ კორინთელის წინ დაამუხრუჭა.

- რამაზ!

შემოესმა მანქანიდან.

შავგვრემანმა უღვაშებიანმა ჭაბუკმა კარი გამოაღო და კორინთელს გადაეხვია.

- გავიგე, რომ კარგად ხარ. ძალიან გამიხარდა შენი ნახვა.

ამჯერად რამაზ კორინთელი არ დაბნეულა. ჭაბუკს თვითონაც აკოცა ლოყაზე და მხარზე ხელი მოუტყაპუნა.

- სად მიდიხარ? - ჰკითხა კორინთელს, თან შოფერს ჩასძახა, - მოიცა, ჯერ არ დაიძრა!

შემდეგ ისევ რამაზ კორინთელს მიუბრუნდა.

- ხომ არ შევბრუნდეთ? რამდენი ხანია აღარ მინახიხარ! - თან ლალის მრავალმნიშვნელოვნად გადახედა. - თუ არ გცალია, მაშინ ეს ტაქსი მიგიყვანს ადგილზე.

- დიდი მადლობა, მაგრამ აუცილებლად უნდა წავიდე.

- გასაგებია. შენ რა ავადმყოფობა გამოგცვლიდა! - ჩაიცინა შავუღვაშა ჭაბუკმა, თან ისევ ლალის გადახედა, ჯიბიდან თუმბიანი ამოიღო და ტაქსიში წინა საჯდომზე ჩააგდო. - ამ ხალხს იქ მიიყვან, სადაც გეტყვიან.

- გმადლობ! - თქვა უხერხულად რამაზ კორინთელმა.

- მშვენივრად გამოიყურები. - მიუგო პასუხად ჭაბუკმა, - ერთი, გვერდზე გავიდეთ.

უცნობმა კორინთელს ხელკავი გაუკეთა, გვერდზე გაიყვანა და ჯიბიდან ფულის დასტა ამოიღო.

- არ ვიცოდი, თუ შეგხვდებოდი. ორი ათასს ახლავე გაგისტუმრებ, დანარჩენს, თუ გინდა ხვალვე მოგიტან.

რამაზ კორინთელი შეცბა.

- აიღე, აიღე. მოთამაშემ წაგებაც უნდა იცოდეს და გადახდაც. როგორც გითხარი, დანარჩენს თუ გინდა, ხვალვე ამოგიტან.

- კარგი იქნება. თუკი საშუალება გაქვს, მომიტანე. მე ახლა ფული ძალიან მჭირდება! - თქვა რამაზ კორინთელმა და თავისივე ნათქვამი თვითონვე გაუკვირდა.

„ღმერთო ჩემო, როდის მოვიდა ეს ფრაზა თავში?“

- ხვალ რვა საათზე დაგირეკავ. შინ იქნები?
- შინ დაგელოდები. ოღონდ ნუ მალოდინებ.
- აბა, კარგად იყავი, ჩემო რამაზ!

კორინთელმა ფული ჯიბეში ჩაიღო, ტაქსთან მივიდა, კარი გამოაღო, ჯერ ლალი შეუშვა და მერე თვითონ მოკალათდა სავარძელზე. უნებურად ხელი შარვლის გაბერილი ჯიბისაკენ წაიღო.

„მაშ ორი ათასი!“ - თქვა გულში კმაყოფილებით და ლალის ხელი გადახვია.

* * *

ჯერ აბაზანაში შევალ, წყალს გადავივლებ.

- არა, მოთმენა აღარ შემიძლია.
- რამაზ, გემუდარები, ორ წუთში ვიბანავებ.

პასუხად კორინთელმა კაბა ჩაუხსნა და მკერდზე დაეკონა.

- მოიცა, არ დამიხიო, თვითონ გავიხდი!

ერთ წამში ლოგინში იყვნენ. კორინთელმა ბეწარი მოისროლა და ქალიშვილს დააცხრა.

- ნელა! მტკივა, რამ გაგაგიჟა!

ჭაბუკს აღარათფერი ესმოდა. სისხლამღვრეული ვნებიანად კოცნიდა შოკოლადისფერ მკვრივ სხეულს. ლალის სიამოვნებდა კორინთელის მძლავრი, დაკუნთული მკლავები. თვალეზდახუჭული ვაჟს მხრებზე ნაზად უსვამდა თავის გრძელ თითებს.

* * *

გვიან გაიღვიძა.

თვალი გაახილა.

ვერ გაერკვა, სად იყო.

მაგიდაზე შამპანურის ორ დაცლილ ბოთლს მოჰკრა თვალი.

ერთბაშად ყველაფერი გაახსენდა.

ნელა წამოდგა, თავი უხურდა.

წუხანდელმა ღამემ ერთ წუთში ჩაურბინა თვალწინ. სიამოვნე-ბისაგან გააჟრჟოლა. მერე ინანა, ლალი არ უნდა გამეშვაო.

ერთი ჭიქა შამპანური იყო სავსე. თეფშზე შოკოლადის სამი პა-ტარა ნატეხი კიდევ ეგდო. მიხვდა, სავსე ჭიქა ლალისა იყო.

„ღმერთო, რამდენი დავლიე!“ - დაფიქრდა უცებ.

წამოდგა, აბაზანაში შევიდა და ცივი წყალი მოუშვა. ესიამოვნა. ერთხანს გარინდული იდგა. ცივმა წყალმა ჯერ შეაკრთო, მერე გამოაცოცხლა. სხეულს ერთბაშად დაუბრუნდა ენერგია.

თვალწინ ისევ წარმოუდგა წუხანდელი სცენები. ისევ იგრძნო მზეზე გარუჯული მკვრივი სხეულის სურნელება. ისევ მწარედ ინანა, ლალი რატომ გავუშვიო.

უცებ ფული გაახსენდა, ვიღაცა უცნობმა შავულვაშა ჭაბუკმა რომ მისცა.

ტანი სწრაფად შეიმშრალა, კარადასთან მივიდა და შარვლის ის ჯიბე მოსინჯა, სადაც ფული ეგულებოდა.

„ნეტა მართლა ორი ათასია?“

დათვალა. ორი ათასი იყო.

„მოთამაშემ წაგებაც უნდა იცოდეს და გადახდაც“, - გაახსენდა უცნობის სიტყვები და უსიამოვნო გრძნობამ შეიპყრო.

„ან ის რეზო ვინ იყო? რა ჩხუბი უნდა მომსვლოდა მასთან? („მომსვლოდა“) ან სად არის ჩემი („ჩემი“) რევოლვერი? რატომ მითხა ლალიმ, გერმანული თბილისში ბევრმა იცის, მაგრამ შენ-

გან მის ცოდნას არავინ ელოდაო? ბოლოს და ბოლოს, ვინ იყო რამაზ კორინთელი? ან კიდევ რამდენი ფული მეკუთვნის („მეკუთვნის“) იმ უღვაშებიანისაგან?”

ღვინით დანისლული გონების ნაცრისფერ ფონზე ისევ აიშალნენ კითხვის ნიშნები, სანგრებიდან ამოსული და წელში მოხრილი ჯარისკაცებივით ფრთხილად, მაგრამ ჯიუტად რომ მოისწრაფვოდნენ ყოველი მხრიდან.

უცებ ყველაფერი გაქრა და რამაზ კორინთელის ზურგი ისევ გაიხვრიტა „ზარია ვოსტოკას“ რედაქციის შენობის კუთხესთან მდგარი ახალგაზრდა კაცის ღინზებივით გაშეშებული თვალებიდან გამოსულმა ორმა წვრილი ლაზერის სხივმა.

თავი მეშვიდე

რამაზ კორინთელს დილის ხუთ საათზე გაეღვიძა. უფრო სწორად, კი არ გაეღვიძა, უცნაურად შეჰყვირა და ფეხზე წამოიჭრა. ერთხანს თვალებს უაზროდ აცეცებდა, მერე მიხვდა, რომ სიზმარი ნახა, უცნაური და საშინელი სიზმარი. წისქვილში იყო, ძველებურ წყლის წისქვილში. ფიცრულ და ფარღალალა წისქვილს ღია კარიდან შემომავალი მთავრის შუქი ანათებდა. იჯდა მარტო და სარეკელას რიტმზე სხვადასხვა მუსიკალური ნაწარმოებების მორგებას ცდილობდა. ყველაზე უფრო ბიზეს ხაბანერა შეუწყობავშობიდან დანატრებულ სარეკელას რიტმსა და წისქვილის ქვების წყვეტილ ღრჭიალს.

უცებ სიჩუმე ჩამოვარდა. სარეკელას ხმა მოულოდნელად შეწყდა. უზარმაზარმა მრგვალმა ქვამაც მომაკვდავივით ამოიხროტინა და გაჩერდა.

„რა მოხდა?“ - გოცდა რამაზ კორინთელი. უმაღვე გარეთ გამოვარდა და ხის დაქანებულ ღარს მიაშურა. ჯერ შეკრთა, მერე შიშმა დარია ხელი. წისქვილის ღარში წყალი გაჩერებულყო. მდინარეს ღრმა ძილით ეძინა. მერე მოეჩვენა, რომ წყალთან ერთად გულიც გაუჩერდა. ტვინიდან სისხლი თანდათანობით დაბლა ჩამოეწრიტა და ძარღვებში გაიბლანტა. სისხლის ადგილზე ვიღაცამ უხილავი კომპრესორით ტვინში ცივი და ნესტიანი ჰაერის ნაკადი შეუშვა. სასოწარკვეთილმა კორინთელმა საკუთარ სხეულს ხელი სტაცა და გაჩერებული საათივით შეანჯღრია. ისე მაგრად შეანჯღრია, თვითონვე შეეშინდა, ნაწილებად არ დავიშალო და მიწაზე არ გავიბნეო. მერე სუნთქვაშეკრულმა მკერდი კვლავ ყურთან მიიტანა და ნერვების დაწყვეტამდე დაიძაბა. გული ამუშავდა, ამუშავდა ნელ-ნელა, მძიმედ, მაგრამ მაინც ამუშავდა. სწორედ მაშინ შეჰყვირა და ფეხზე წამოიჭრა. როცა გამო-

ერკვა, როცა დარწმუნდა, რომ, რაც ნახა, სიზმარი იყო, კვლავ ლოგინში ჩაწვა.

ველარ დაიძინა, შვიდ საათამდე ლოგინში იწრიალა. მიხვდა, აღარ დაეძინებოდა და წამოდგა. ჯერ წვერი გაიპარსა, ხელ-პირი დაიბანა და ყავა მოადულა. მაგიდას მიუჯდა. სადიპლომომ შრომა უკვე დაწერილი ჰქონდა. უფრო სწორად, ხელად აღადგინა ერთი თავისი გამოკვლევა, რომელიც ასტროფიზიკის ინსტიტუტის დირექტორის კაბინეტის სეიფში ინახებოდა „რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპის“ გვერდით.

იცოდა, მისი გამოკვლევა ასჯერ მეტად ფასობდა თავისი მეცნიერული ღირებულებით, ვიდრე დიპლომისათვის იყო საჭირო. ასეთ გამოკვლევებზე კაცი სადოქტოროსაც იოლად დაიცავდა. ამიტომ უნდოდა, თუ უნივერსიტეტში ნებას დართავდნენ, იანვრამდე სამთავე კურსი დაეხურა, სადიპლომომ ნაშრომის დაცვა საკანდიდატო ხარისხის დაცვად გადაექცია. წარმატების მტკიცედ სჯეროდა და იცოდა, ეს იქნებოდა პირველი სენსაცია ახალი სამეცნიერო კარიერის დასაწყისში.

გამოკვლევა, რომელიც ჰერკულესის თანავარსკვლავედიდან წყვეტილი თბური რადიოაქტიური გამოსხივების მექანიზმს ხსნიდა, ჯერ კიდევ ერთი წლის წინ დაამთავრა აკადემიკოსმა დავით გიორგაძემ. მისი გამოქვეყნება რატომღაც არ იჩქარა, ვინაიდან თავისი ძირითადი გამოკვლევის - რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპის დადგენამ ბორბალივით ჩაიხვია, მთელი არსებით შეიპყრო და სხვა ყველაფერი გადაავიწყდა. ახლა, როცა საჭირო იყო ახალი სამეცნიერო კარიერა ტრიუმფით დაეწყო, ერთი წლის წინანდელი უმნიშვნელოვანესი, მაგრამ გამოუქვეყნებელი გამოკვლევა მართლაც დიდ ეფექტს მოახდენდა.

„იქნებ მართლაც ბედისწერა იყო, ამ ნაშრომის გამოქვეყნება რომ არ ვიჩქარე?“

„იქნებ სულაც ღვთის ნებამ შემაჩერა?“

„ღვთის!“ - მწარედ ჩაიციხა თვითონვე. ღმერთისა, როგორც ადრე, ახლაც არაფერი სჯეროდა.

„თუკი ღმერთმა დღევანდელი დღისათვის საგანგებოდ შემომინახა ერთი წლის წინანდელი გამოკვლევა, თუკი მან შთამაგონა, არ მეჩქარა ნაშრომის სამეცნიერო საბჭოზე წარდგენა, გამოდის, რომ იცოდა მოსალოდნელი ოპერაციის ამბავი. გამოდის, რომ ღმერთმა ნება დართო ადამიანს, შეჭრილიყო ღვთიური ნებით შექმნილ სამყაროში და დაერღვია მის მიერ დადგენილი სიკვდილ-სიცოცხლის კანონები!“

„ღმერთო ჩემო, ვყოფილვარ როდისმე ფილოსოფიით გატაცებული? აბა, ახლა რა დამემართა? ღმერთი რომ ყოფილიყო, განა ძირში არ აღკვეთავდა ამ ოპერაციას? ტვინის გადანერგვა ხომ ყველაზე საშინელი მკრეხელობაა მკრეხელობათა შორის?“

ყავა მოსვა. მთლად გაცხიებულიყო. ზიზღით გადააპურტყა და ფეხზე წამოდგა.

ვარჯიში დაებარა. ის აუცილებელი მოძრაობებიც არ გააკეთა, ექიმმა რომ საგანგებოდ შეასწავლა.

მეოთხე დღე იყო, შინ იჯდა და თავაუღებლად მუშაობდა. ყველანი გააფრთხილა, ამ კვირაში არ შემაწუხოთო.

მთავარ ექიმსაც დაურეკა, საკანდიდატო შრომის ავტორეფერატს ვწერ და თქვენი ჩვეული ყურადღებით აზროვნებას ნუ გამიფანტავთ, თუ რამე იქნება საჭირო და აუცილებელი, თვითონ დაგირეკავთო.

მაგიდას კი მიუჯდა, მაგრამ სამუშაოს გული ვერა და ვერ დაუდო.

სიზმარი სიზმრად დარჩა, თუმცა დროდადრო მაინც ეჩვენებოდა, რომ გული უჩერდებოდა.

„რა მემართება?“

„აღბათ გადავიღალე. ეს ხომ ბუნებრივიცაა, რამდენი თვეა მეცნიერებისათვის აღარც კი მომიცლია!“ - დაიმშვიდა თავი.

შრომა, ძალზე მნიშვნელოვანი და დიდი გამოკვლევა, მზად ჰქონდა. ახლა მთავარი იყო სადიპლომი შრომად, ფაქტიურად, სადისერტაციო შრომად ექცია.

ლიტერატურის უქონლობა ძალზე უშლიდა ხელს. უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკიდან ბევრი წიგნი გამოიტანა, მაგრამ ის უცხოური უახლესი ლიტერატურა, დავით გიორგაძის ბინაში რომ დარჩა, თბილისში სხვაგან არსად ეგულებოდა.

გული ისევ შეჩერდა. ტვინის ხვეულებზე ისევ იგრძნო ცივი და სველი ჰაერი.

„არა, ჩემი ცუდი განწყობილება მოქანცვის ბრალი არ უნდა იყოს. თანაც მე ხომ სრულებით ვერ ვგრძნობ ვერც ფიზიკურ, ვერც გონებრივ დაღლილობას“.

„აბა, რატომ შემიპყრო ასეთმა საშინელმა გრძნობამ?“

„ღმერთო, ვინ იცის, წინ კიდევ რამდენი გაუთვალისწინებელი უბედურება მელის?!“

რამაზ კორინთელი არ სცდებოდა. ჭაბუკი მეცნიერის ინტუიცია რაღაც საშინელების მაუწყებელ იმპულსებს ღებულობდა.

შეეცადა, ფიქრი სხვა თემამზე გადაეტანა. მივიდა, ეზოში გადაიხედა.

ბეტონის უზარმაზარ ოთხ კოლოფს შორის მოქცეული ეზო მანქანებით იყო სავსე.

ივლისის შუა რიცხვებისათვის ხეებს უჩვეულოდ გაჰყვითლებოდა ფოთლები.

მხურვალე ასფალტში ამოჭრილი ხეები ცისკენ მიისწრაფოდნენ, რომ იქნებ როგორმე ასცილებოდნენ ბეტონის კედლებს. მათი უპროპორციო, სულ სიმაღლისაკენ მსწრაფი წვრილი და სუსტი ტანი მაინც ვერ გაუძლებდა ადუღებული ასფალტიდან ღამით ამოვარდნილ სიმხურვალეს და ამდენი მანქანის გამონაბოლქვ აირებს.

რამაზ კორინთელმა საფეთქელი გამოღებული ფანჯრის მინას მიაღო. უნივერსიტეტის რექტორი გაახსენდა, მაღალი, თხელი, საფეთქლებშევერცხლილი პროფესორი, თავდაპირველად უნდობლად რომ შეხვდა დაუსწრებელი ფაკულტეტის სტუდენტის ნიჭიერებას.

* * *

ზურაბ თორაძემ ჯერ კიდევ მთელი ორი კვირით ადრე გააფრთხილა რექტორი, ფენომენური ნიჭისა და ცოდნის ყმაწვილ კაცს მოგიყვანთო. მთავარმა ექიმმა იმდენი აქო ყოფილი პაციენტი, რომ რექტორმა იგი ჩვეულებრივ გაზვიადებად ჩაუთვალა და ყურს ხეირიანად აღარც კი უგდებდა. ზურაბ თორაძე მიხვდა, რომ რექტორს არ სჯეროდა მისი და გულმოსულმა მკვახედ მიახალა:

- ეტყობა, თქვენ არ გჯერათ ჩემი ნალაპარაკევი და მიგაჩნით, რომ მე ისევე ვაქებ რამაზ კორინთელს, როგორც ბევრი მშობელი ან გულშემატკივარი თავის შვილს ან ახლობელს. უმჯობესია, მოვიყვანო და თვითონ გამოელაპარაკოთ. იმედი მაქვს თქვენი გულწრფელობისა და მჯერა, არ შეგრცხვებათ აღიაროთ, რომ იგი მართლაც ფენომენალური ნიჭის მქონე და უაღრესად განათლებული ახალგაზრდაა.

რექტორმა არც ამ სიტყვებს მიაქცია დიდი ყურადღება. ზურაბ თორაძის ზეაწეულ ინტონაციას და ლაპარაკის საზემო მანერას კარგად იცნობდა. ამიტომაც არც უფიქრია, დეკანი გამოეძახა და „ფენომენალური“ ყმაწვილის თაობაზე რაიმე ეკითხა.

დადგა ის დღეც, როცა რექტორმა ერთად მიიღო ზურაბ თორაძე და მისი ყოფილი პაციენტი.

რექტორმა ჯერ ხელი ჩამოართვა ორთავეს, მერე თავის მბრუნავ რბილ სავარძელში ჩაეშვა, მარცხენა ხელი შევერცხლილ საფეთქლებზე გადაისვა და რამაზ კორინთელს ოდნავ შესამჩნევი დამცინავი ღიმილით მიმართა:

- მაშ, ეს თქვენ ხართ ფენომენალური ნიჭისა და ცოდნის პატრონი?

- მე ვარ რამაზ კორინთელი! - გამომწვევად მიუგო ჭაბუკმა, - რამაზ მიხეილის ძე კორინთელი!

რექტორი შეაკრთო ჭაბუკის უცნაურად წამონთებულმა თვალებმა.

- მე მგონი, საწყენი არაფერი მითქვამს! - დაბნეულად აჩჩინა მხრები და თან ზურაბ თორაძეს გადახედა, თითქოს ეკითხებოდა, რა ვთქვი საწყენიო.

- არც რამაზ კორინთელს სწყენია არაფერი! - მიუხვდა მთავარი ექიმი. - იგი, უბრალოდ, ძალზე მგრძნობიარე და თავმოყვარე კაცია.

რექტორს ხასიათი წაუხდა. ინანა, წინასწარ დევანს რატომ არ ვესაუბრე ან საბუთები მაინც რატომ არ გამოვითხოვეო.

- კეთილი და პატიოსანი! - თქვა ოდნავ განაწყენებული, ოდნავ დაბნეული ხმით. - მაშ, თქვენ გინდათ ერთბაშად ჩააბაროთ მთელი სამი კურსის დისციპლინები და იანვრის ბოლოს დაიცვათ დიპლომი? თქვენ იცით, ეს რამოდენა დარღვევაა ყოველგვარი კანონისა და წესდებისა?

- კი მაგრამ, განა არ გვხვდებიან გამონაკლისებიც?! მაგალითად მერგელიანი თვრამეტი წლისა უკვე აკადემიკოსი იყო.

- მერგელიანი, მერგელიანი... - ჩაილაპარაკა რექტორმა, სავარძელს ზურგით მიაწვა და ჭერს ახედა. - მერგელიანი, ახალგაზრდავ, იშვიათი გამონაკლისია. ღმერთმა ქნას, რომ თქვენც მისი მსგავსი და კიდევ უკეთესი იყოთ.

- მერწმუნეთ, ბატონო სერგი, რომ რამაზ კორინთელი არავის-
ზე ნაკლები არ გახლავთ. იქნებ კეთილი ინებოთ და გაესაუბ-
როთ? - ხმა აუთრთოლდა ზურა თორაძეს.

- დიპლომს უკვე წერთ? - ჰკითხა მოულოდნელად რექტორმა
და თვალი თვალში გაუყარა.

- უკვე დავწერე, ბატონო რექტორო! - მიიღო გამოწვევა კო-
რინთელმა.

ძნელი მისახვედრი არ იყო, რექტორმა თავიდანვე უნდობლო-
ბა გამოუცხადა. თვალსა და ხელს შუა კი უნდობლობა თანდათა-
ნობით და საფუძვლიანად ზიზღში გადაიზარდა. ჭაბუკის გულში
შურისძიების გრძნობა აიზვირთა. გადაწყვიტა, საუბარი დამცინა-
ვად გაეგრძელებინა.

რექტორმა ვეღარ გაუძლო ჭაბუკის მოელვარე თვალებს. ბე-
დად ტელეფონმა დარეკა. ელვის სისწრაფით დასწვდა ყურმილს.
სავარძელი სანახევროდ შეაბრუნა და სხარტად წარმოთქვა:

- გისმენთ!

რექტორს სახე დაეძაბა.

- დიახ! (პაუზა) დიახ! დიახ! (პაუზა) ბატონი ბრძანდებით! - მხო-
ლოდ ეს სიტყვები წარმოთქვა აღელვებულმა და ყურმილი და-
დო.

- განათლების სამინისტროში მეძახიან. - თქვა ფიქრიანად და
კვლავ კორინთელისკენ შემობრუნდა. - ძალიან კარგი, თუ დაამ-
თავრეთ. შეიძლება, მე, არა როგორც რექტორმა, არამედ რო-
გორც კოლეგამ, გკითხოთ, ყოველგვარი დახმარებისა და ხელ-
მძღვანელობის გარეშე რა თემას მოჰკიდეთ ხელი?

- შევეცდები დაწვრილებით აგისხნათ ყოველივე. მით უმეტეს,
რომ მჯერა, თქვენ ჩემს მიერ გადაჭრილი პრობლემით ძალზე
დაინტერესდებით.

- მაშ, თქვენ პრობლემაც გადაჭრილი გაქვთ? სადიპლომო
შრომებში ჩვენ არ მოვიტხოვთ პრობლემების დაყენებასა და გა-

დაჭრას, მაგრამ რაკი გადაგიჭრიათ, ნება მიბოძეთ, გკითხოთ, რა პრობლემაა იგი და გთხოვთ ამიხსნათ, რატომ დავინტერესდები მე?

- დიახ, ბატონო რექტორო, ახლავე შემიძლია დაგარწმუნოთ, რომ პრობლემა უკვე საბოლოოდ მაქვს გადაჭრილი. ხოლო როცა მოგახსენეთ, აუცილებლად დაინტერესდებით-მეთქი ჩემი დიპლომით, ვფიქრობ, არც აქ შევმცდარვარ. მე გადავჭერი საკითხი, რომელსაც პირადად თქვენ ვერაფერი მოუხერხებთ.

- კერძოდ? - უკვე დაინტერესდა რექტორი. ამჯერად მისი ბაგეების კიდებზე აღარ გამოსახულა მხოლოდ მახვილი თვალისათვის შესამჩნევი ირონია. იგრძნო, საქმე უცნაურ და მტკიცე პიროვნებასთან ჰქონდა. ოღონდ ჯერაც ვერ მიმხვდარიყო, წინ თუ კიდევ ბევრი მოულოდნელობა ელოდა.

- კერძოდ?! - კვლავ ბოროტად გაკვესა რამაზ კორინთელის თვალებმა, - კერძოდ, მე განგებ ავიღე პრობლემა, რომელსაც თქვენ ვერ უპოვეთ გასაღები. ავიღე განგებ, რადგან წინასწარ ვიცოდი, რომ ჩემი ფენომენობა თქვენში მხოლოდ დამცინავ ღიმილს გამოიწვევდა, და მეორეც: მე ვიცი თქვენი დამოკიდებულება ახალგაზრდობის მიმართ. არა საერთოდ, უნივერსიტეტის მასშტაბით, არამედ, კერძოდ, თქვენი ახალგაზრდა კოლეგების მიმართ. უნივერსიტეტის მასშტაბით თქვენ ძალზე კეთილ და ახალგაზრდობის მოყვარულ რექტორს თამაშობთ.

- ყმაწვილო, არ გეჩვენებათ, რომ თქვენმა თავხედობამ გადალახა ყოველგვარი საზღვარი?!

აღშფოთებული რექტორი მთავარი ექიმისაკენ ისე შებრუნდა, თითქოს სტუდენტის უზრდელობაზე პასუხს მისგან მოითხოვდა.

- შეიძლება, ბატონო რექტორო, შეიძლება მე მართლაც ვაჭარბებ, მაგრამ სანამ ეთიკურ საკითხებს გადავჭრიდეთ, მოდიოთ, ჯერ ჰერკულესის თანავარსკვლავედიდან მოდენილ რენტგენულ გამოსხივებაზე ვილაპარაკოთ. თქვენი შრომა, კარგად გემახ-

სოვრებათ, იწყება ფრაზით, რომ 1971 წელს ერთ-ერთმა თანამგზავრმა აღრიცხა ძლიერი რენტგენული გამოსხივება ჰერკულესის თანავარსკვლავედის აღმოსავლეთ ნაწილიდან, მეცნიერები გააოცა ერთმა უცნაურმა მოვლენამ. გამოსხივება მოულოდნელად შეწყდა. და აჰა, რვათვიანი შესვენების შემდეგ, აპარატურამ კვლავ აღრიცხა ჰერკულესის თანავარსკვლავედის აღმოსავლეთ, სფეროსებური დაჯგუფების რომელიღაც სხეულიდან მომდინარე რენტგენული გამოსხივება. თქვენი შეხედულება ამ გამოსხივების თაობაზე მცდარი აღმოჩნდა. მცდარი აღმოჩნდა შემდეგი მიზეზების გამო: თქვენ ვერ აღმოაჩინეთ და ვერ მიაკვლიეთ სხეული, რომლის ირგვლივაც ბრუნავს გამოსხივების წყარო. ვერ აღმოაჩინეთ ვერც თქვენ და ვერც თქვენმა კოლეგებმა საერთაშორისო მასშტაბით ერთი უბრალო მიზეზის გამო: ამ მიმართულებით არც კი დაგიყენებიათ ცდები. თქვენ პრობლემის ახსნას სულ სხვა სფეროებში ეძებდით და ამიტომაც ასცდით ჭეშმარიტებისკენ მიმავალ გზას.

- თქვენ? თქვენ რა მიმართულებით წაიყვანეთ მუშაობა?

რამაზ კორინთელი მიხვდა, რომ გაიძარჯვა, რექტორი უკვე დაძაბული ინტერესით და მოკრძალებითაც კი უსმენდა.

- თქვენ და თქვენს კოლეგებს გამოგრაჩათ ერთი მოვლენა. ვარსკვლავის ნივთიერება მაღალი ტემპერატურის მქონე პლაზმაა, და თანაც ელექტროგამტარია. როცა ვარსკვლავი იწყებს რენტგენულ გამოსხივებას, მას რაღაც აშფოთებს. თქვენ ჩემზე უკეთ იცით, რომ თანახმად საყოველთაოდ მიღებული მოდელისა, მთავარი ვარსკვლავის მასის ნაწილი მიისწრაფვის ნეიტრონული ვარსკვლავისაკენ და მასთან მიახლოებისას იმდენად ვარვარდება, რომ იწყებს, ეგრეთ წოდებულ, თერმულ რენტგენულ გამოსხივებას. მე აღმოვაჩინე ნეიტრონული ვარსკვლავი, რომელიც ჰერკულესის საკვლევი ვარსკვლავის ირგვლივ 1, 7 დღის პერიოდით ბრუნავს... - რამაზ კორინთელი ერთბაშად დადუმდა

და რექტორს გაკვირვებით შეხედა. თითქოს უნდოდა კარგად ამოეცნო, მისმა გამოკვლევამ რა შთაბეჭდილება მოახდინა საქვეყნოდ აღიარებულ, მაგრამ თავის თავში ზედმეტად დარწმუნებულ მეცნიერზე.

- თუ გნებავთ, სადიპლომო ნაშრომს დაგიტოვებთ, სადაც შეგიძლიათ დაწვრილებით გაეცნოთ ჩემს მოსაზრებებს, ვარაუდებსა და დასკვნებს! - უცებ მოკლედ მოსჭრა რამაზ კორინთელმა და რექტორს კოხტად გადაკეცილი ფურცლები გაუწოდა.

რექტორმა სათვალე გაიკეთა და კითხვა დაიწყო. კაბინეტში დუმილი გამეფდა. მთავარი ექიმი რამაზ კორინთელისკენ შებრუნდა, უნდოდა, თვალი ჩაეკრა და პაციენტისათვის პირველი დიდი გამარჯვება ღიმილით მიელოცა, მაგრამ კორინთელს აზრადაც არ მოსვლია, მისკენ გაეხედა. იგი გაქვავებული იჯდა და რექტორის შუბლს თვალებით ხვრეტდა. თითქოს უნდოდა დაენახა, შუბლის ძვალს იქით, ტვინის ხვეულებში რა აზრები იბადებოდა და იხლართებოდა.

რექტორი გრძნობდა რამაზ კორინთელის თვალების მხურვალეებას. თავის აღებას არ ჩქარობდა. შვიდგვერდიან ნაშრომს უკვე მესამედ კითხულობდა, თუმცა პრობლემაში გათვითცნობიერებული მეცნიერისათვის პირველი წაკითხვისთანავე ნათელი იყო ყველაფერი.

- ხედავთ, ურთულესი პრობლემაც რა იოლი ჩანს გადაჭრის, ამოხსნის შემდეგ?

- მართალი ბრძანდებით! - ასწია თავი რექტორმა, სათვალე მოიხსნა და ჭაბუკს შეხედა. - გულახდილად რომ გითხრათ, არც ვიცი, ვარგია ეგ თუ ცუდი. საკითხის ფილოსოფიური მხრით არასდროს არ დავინტერესებულვარ. ყოველ დიდ აღმოჩენას სკოლაში თუ სტუდენტურ აუდიტორიაში ისე იოლად და ჩვეულებრივად ხსნიან, თითქოს მათი აღმოჩენაც ასევე იოლად და ჩვეულებრი-

ვად მომხდარიყოს. ალბათ, ამის გამო ვერ უტოლდება მეცნიერება ხელოვნებას.

- მართალი ბრძანდებით, ბატონო რექტორო, ყოველი ახალი მეცნიერული აღმოჩენა ახალი საფეხურია უსასრულო და უსწორმასწორო კიბისა. საფეხურები თავისი სიდიდით შეიძლება ძალზე განსხვავებულნი იყვნენ ერთმანეთისაგან, მაგრამ, საბოლოოდ, მაინც საფეხურებად რჩებიან. ხელოვნების დიდი ნიმუშები კი დამოუკიდებელ სამყაროებს წარმოადგენენ.

- შესანიშნავად ბრძანეთ, ჭეშმარიტად, ჩემო ბატონო, ჭეშმარიტად! - თქვა აღელვებულმა რექტორმა, მაგრამ უმაღვე გამოერკვა და გაცისკროვნებული სახე ერთბაშად მოელუშა. გაახსენდა, ვინმე თავისი რანგის მეცნიერს კი არა, დაუსწრებელი ფაკულტეტის მესამე კურსის სტუდენტს ელაპარაკებოდა.

- ძალიან კარგი, ყმაწვილო, ძალიან კარგი. ზურაბ თორაძე, როგორც ყოველთვის, არც ახლა შემცდარა. თქვენ ძალზე ნიჭიერი ვაყი ბრძანდებით. მე, როგორც მეცნიერმა, უნდა ვაღიარო, რომ თქვენს მიერ გადაჭრილი პრობლემა რეალურია. ვფიქრობ, ექსპერიმენტი დაადასტურებს თქვენს მიერ საოცარი ინტუიციით ნავარაუდევი და თეორიულად ნაანგარიშევი ნეიტრონული ვარსკვლავის არსებობას, მართლაც დიდებული დიპლომი იქნება და შევეცდები, საკითხი დავაყენო, პირდაპირ მოგანიჭონ ფიზიკა-მეთემატიკის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხი.

- ბედნიერი ვარ, ბატონო სერგი, რომ ამოდენა შეფასება მიეცით ჩემს ყოფილ პაციენტს. ისიც მინდა დავძინო, რომ რამაზ კორინთელი ქართულსა და რუსულს გარდა შესანიშნავად ფლობს ინგლისურ, გერმანულ და ფრანგულ ენებს.

- მართლა? - ჰკითხა რექტორმა კორინთელს.

- შეგიძლიათ შემამოწმონ!

- კარგი, მჯერა და გულწრფელად მიხარია თქვენი გაცნობა. ჩემი ამოდენა მოღვაწეობის მანძილზე იშვიათად მქონია ბედნიე-

რება, შევხვედროდი თქვენისთანა ხალას ნიჭს, თანაც ასე განათლებულსა და მცოდნეს, კვლევის ნიჭით აღსავსე ახალგაზრდას. ჩათვალეთ, რომ უნივერსიტეტის რექტორატი თქვენს მხარეზეა. მობრძანდით პირველ სექტემბერს და გამოცდების კონკრეტული გრაფიკი შევადგინოთ.

რექტორი ფეხზე წამოდგა.

ზურაბ თორაძე სწრაფად წამოიჭრა და სკამი მაგიდასთან მისწია.

რამაზ კორინთელი ნელა წამოიმართა. თუმცა ტანის დუნე მოძრაობაშიც აშკარად გამოხატა გამარჯვებით გამოწვეული სიხარული.

- ნაშრომი თან წავიღო თუ თქვენთან დარჩეს?

- რასაკვირველია, თქვენთან უნდა იყოს! - რექტორმა ფურცლები ზედმეტი გულმოდგინებით აკრიფა და კორინთელს გაუწოდა.

- ხომ არ აჯობებდა, გამოკვლევა ოფიციალურად წარმომედგინა და განგვეხილა აკადემიაში? არაა გამორიცხული, რომ ჩემი დიპლომის დაცვამდე, ესე იგი, იანვრამდე, სხვა ვინმე არ ამოხსნის ამ პრობლემას.

- მართალი ბრძანდებით... - დაიბნა რექტორი, - სავსებით მართალი ბრძანდებით. იცით რა, სჯობია ხვალ აკადემიის კანცელარიას ჩააბაროთ თქვენი ნაშრომი, მე კი პრეზიდენტს მოველაპარაკები.

- კარგად ბრძანდებოდეთ, ბატონო რექტორო!

- კარგად ბრძანდებოდეთ, ბატონო სერგი, დიდი მადლობა ყურადღებისათვის! - სიხარულს ველარ მალავდა ზურაბ თორაძე.

რამაზ კორინთელმა გრძელი კაბინეტის მუქი წაბლისფერი ხის კარი სწრაფად გამოაღო და წინ მთავარი ექიმი გაატარა. შემდეგ კარი მიხურა და იქედნური, ოდნავ მუქარაშერეული ღიმილით კვლავ რექტორისაკენ გაემართა.

- მაინც არ მოიქეცით მაშინ სწორად, ბატონო რექტორო!

- რა ბრძანეთ? - დაიბნა რექტორი.

- არ მოიქეცით-მეთქი სწორად, როცა აკადემიკოს დავით გიორგაძეს თანაავტორობა შესთავაზეთ.

რექტორი გაფითრდა და სავარძელში მოწყვეტით ჩაეშვა.

- არ მესმის, რომელ თანაავტორობაზეა საუბარი?!

- ძალიან კარგად გესმით და იცით, ამხანაგო სერგი! თქვენ დავით გიორგაძეს თანაავტორობა შესთავაზეთ რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპის აღმოჩენის შემთხვევაში. სანაცვლოდ დაჰპირდით, რომ თქვენ იბრუნებდით საკავშირო სახელმწიფო პრემიის მოპოვებაზე. აბა, გაიხსენეთ, განა ასე არ იყო? გნებავთ ზუსტად გითხრათ, სად დაგებადათ თანაავტორობის ბრწყინვალე იდეა? მოსკოვში, სესიაზე რომ ბრძანდებოდით. ყრილობათა სასახლის ბუფეტში ანანასის წვენზე დაპატიჟეთ უფროსი კოლეგა. უკანასკნელი მოდის ბალახისფერი ველვეტის კოსტიუმი გეცვათ, კარდენის ფირმისა. გახსოვთ, დავით გიორგაძემ რა გიპასუხათ?

რექტორმა უაზრო თვალებით შეხედა თავხედ ახალგაზრდას.

- არ გახსოვთ? ახლავე გაგახსენებთ. პასუხად აკადემიკოსმა ჯიბიდან ფული ამოიღო და ანანასის წვენის საფასური გადაიხადა.

- თქვენ ეს საიდან იცით?

რამაზ კორინთელს შორიდან ჩაესმა რექტორის სუსტი და ყრუ ხმა.

- მე ყველაფერი ვიცი. ისიც ვიცი, საუბარი თანაავტორობაზე იმ დღეს კი არ დაგიწყიათ, მთელი ორი დღით ადრე ამზადებდით ნიადაგს. გახსოვთ, კუტუზოვის პროსპექტზე აკადემიკოს ვლადიმერ სერგეევს რომ ესტუმრეთ? გინდოდათ დაგერწმუნებინათ დავით გიორგაძე, რომ ახლოსა ხართ ამ გამოჩენილ მეცნიერთან, რომელიც ფაქტიურად წყვეტდა ფიზიკისა და ასტრონომიის დარგში სახელმწიფო პრემიების მინიჭების ბედს. ისიც კი ვიცი,

ლიფტი რომ არ მუშაობდა. მეოთხე სართულზე, სანამ ზარის დილაკს თითს დააჭერდით, თქვენ შეისვენეთ. დავით გიორგაძეს უთხარით, არ მინდა აქოშინებული დამინახონო და თან ჯიბეში მასპინძლის მეუღლისათვის მისართმევი „შანელი“ მოსინჯეთ...

- ვინა ხართ თქვენ? - შეშინებულმა ამოიხრიალა რექტორმა.

- ალბათ, გახსოვთ, საშინლად ცხელოდა. თქვენ ჰალსტუხი ოდნავ მოშვებული გქონდათ. როგორც კი სული მოითქვით, ჰალსტუხი შეისწორეთ და ზარს თითი დააჭირეთ. ზარის ხმა რომ ვერ გაიგონეთ, მერე ორთავენი მიხვდით, რომ შენობაში დენი იყო გამორთული. ლიფტიც იმიტომ არ მუშაობდა, და ხის კარზე სამჯერ ფრთხილად დააკაკუნეთ. კარის გაღებამდე რატომღაც წელშიც კი მოიხარეთ მოკრძალებით.

„ვთქვით, ყველაფერი დავით გიორგაძემ უამბო, მაგრამ ასე დეტალურად, ასე დაწვრილებით? ისე ჰყვება, თითქოს იქ მდგარიყოს და ყველაფერი საკუთარი თვალთ დაენახოს“, - რექტორს თვალის გუგები თანდათან გაუფართოვდა.

- სანამ კარს გააღებდნენ, ცხვირსახოციტ გაოფლილი სახე შეიშრალებით!

- კმარა! - ფეხზე წამოიჭრა რექტორი, - რა გინდათ ჩემგან? თუ ფიქრობთ, რომ შანტაჟით შემაშინებთ, ძალიან ცდებით. რასაც თქვენ ჰყვებით, მართალიც რომ იყოს, დანაშაულად არ მიმაჩნია და მეორეც, რითი დაამტკიცებთ თქვენს მონაცოლს?

- მე არაფრის დამტკიცებას არ ვაპირებ, ბატონო რექტორო, გარდა ერთისა. გახსოვთ, რა ირონიული ღიმილით ბრძანეთ - „მაშ ეს თქვენ ხართ ფენომენალური ნიჭისა და ცოდნის პატრონი?“ მინდოდა დამემტკიცებინა, რომ ყველაფერი ვიცი. თქვენი ცხოვრების ისეთი რაღაც-რაღაცეებიც ვიცი, თქვენ რომ წარმოდგენაც არ გაქვთ, თუმცა, მოდით, ამაზე ლაპარაკს შევეშვათ. ცნობისთვის, მინდა მოგახსენოთ, აკადემიკოსმა დავით გიორგაძემ ვერ დაამტკიცა რადიაციის მეხუთე ტიპის არსებობა, თუმცა ინტუ-

იცინამ იგი სწორ გზაზე დააყენა. იქნებ, პრობლემა გადაეჭრა კიდევ, რომ დასცლოდა უბედურს. ალბათ იცით, ტვინში სისხლი ჩაექცა და მისი გამოკეთების იმედი ნულის ტოლია. სამაგიეროდ, მე აღმოვაჩინე რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპი. იგი დაწერილია და თავის რიგს ელოდება. მანამდე თქვენ უნდა მოაგვაროთ ჩემი საქმეები. თუ გაირჯებით და იანვარში დიპლომთან ერთად კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხსაც მომანიჭებთ, მაშინ მე მივიღებ იმ წინადადებას, აკადემიკოს გიორგაძეს რომ შესთავაზებთ. იმედი გქონდეთ, რომ არ დაგასწრებთ და არ გადავიხდი ანანასის წვენის საფასურს! დამეთანხმებით, სრულიად ახალგაზრდა კაცისათვის ბევრს ნიშნავს სახელმწიფო პრემია! კარგად ბრძანდებოდეთ, ბატონო რექტორო!

კარის გაჯახუნებაზე უნივერსიტეტის რექტორი ისე შეხტა, თითქოს მოულოდნელად რევოლვერი ისროლესო. არ ახსოვს, რამდენ ხანს იყო ჩაფერფლილი და დადუმებული. მერე ერთბაშად წამოენთო, წამიერად დაუბრუნდა ენერგიული გამომეტყველება. სელექტორის კლავიშს თითი დააჭირა და დაუსწრებელი სწავლების დარგის პრორექტორი გამოიძახა.

- გისმენთ, ბატონო სერგი!

- შემომიტანეთ ყველა მონაცემი ფიზიკის დაუსწრებელი ფაკულტეტის მესამე კურსის სტუდენტ რამაზ მიხეილის ძე კორინთელზე.

ათი წუთის შემდეგ პრორექტორი საქალაქდით ხელში შემოვიდა რექტორის კაბინეტში.

- იცნობთ მაგ ყმაწვილს პირადად?

- ვიცნობ.

- როგორი სტუდენტია?

- ყველაზე ჩამორჩენილი და უსაქმური. ამას ვინ დაეძებს, ხულიგანი და მილიციის მიერ აღრიცხვაზე აყვანილი რომ არ იყოს.

- რა ბრძანეთ? - იყვირა გაოცებულმა რექტორმა.

პრორექტორი შეცბა. ვერ მიხვდა, რექტორი რამ შეაშფოთა.

- ხომ არ გეშლებათ? მე რამაზ მიხეილის ძე კორინთელზე მოგთხოვეთ ინფორმაცია.

- დიახ, მეც რამაზ კორინთელზე მოგახსენებთ. ორჯერ იყო მაგ ყმაწვილის საქმე ამხანაგურ სასამართლოზე.

- ღმერთო ჩემო ! - ამოიგმინა რექტორმა და თავი ხელებში ჩარგო.

„ხულიგანი, საეჭვო პიროვნება, ამხანაგური სასამართლო, უსაქმური და ჩამორჩენილი... მაშ, საიდან იცის ასე კარგად ფიზიკა და ასტრონომია? საიდან გადაჭრა ურთულესი მეცნიერული პრობლემები? საიდან იცის უცხო ენები?“

პრორექტორი შეშინებული იჯდა და ხმას არ იღებდა. დუმილი კარგა ხანს გაგრძელდა.

- შეიძლება მე წავიდე? - იკითხა ბოლოს მოკრძალებით პრორექტორმა.

რექტორმა თანხმობის ნიშნად თავი დაუქნია.

პრორექტორმა შვებით ამოისუნთქა და ფრთხილად წამოდგა.

- მდივანს უთხარით, მანქანა გამოიძახოს, თან სამინისტროში დარეკოს, რომ თათბირზე ვეღარ წავალ, თავს შეუძლოდ ვგრძნობ! - მიაძახა რექტორმა ფეხაკრეფით მიმავალ პრორექტორს.

* * *

ეზოში „ჟიგულის“ ძრავა ამუშავდა. რამაზ კორინთელი გამოერკვა, ფანჯარას მოშორდა, სკამზე ჩამოჯდა.

მანც რატომ დაუძიმდა ასე გული? იქნებ იმიტომ, რომ წვერის გაპარსვის დროს სარკეში ცქერისას კიდევ ვერ შეეჩვია თა-

ვის ახალ სახეს? არა, მსგავსი პრობლემები თითქმის აღარ აღელვებდა. მოზღვავებული ენერგია, ჭაბუკური ხალისი და ტემპერამენტი მის არსებაში კარგა ხანია ზეიმობდა გამარჯვებას.

მაშ, დღეს რაღა დაემართა, რა უღრღნიდა სულსა და სხეულს? თითქოს რაღაც ენიშნა, თითქოს მიხვდა, სხეული უბედურების სიგნალებს იჭერდა. სიგნალები ნაწყვეტ-ნაწყვეტ მოდიოდა, იმპულსებად. ყოველი იმპულსი თმაზე უწვრილეს ტყვიებად უვლიდა გულში და დაშანთულ ხვრელებს სტოვებდა.

ცივი ყავა სანახევროდაც ვერ დალია. ახლის მოდულების აღარც სურვილი ჰქონდა და აღარც თავი.

ოთახში უეცრად ჩამობნელდა.

გაოცებულმა კორინთელმა ფანჯარას გახედა.

„ღამდება თუ თენდება?“ - დაიბნა იგი, ფიცხლად წამოდგა და ფანჯარასთან მივიდა.

ცას სილურჯე დაეკარგა და ლაპლაპა შავი ფერი გადაჰკვროდა. მზე უკვე ამოსული იყო, მაგრამ ცასა და მიწას ვეღარ ანათებდა, ვარსკვლავებით გადაჭედნილ ცაზე უზარმაზარ სპილენძის მონეტას ჰგავდა.

რამაზ კორინთელი საწერ მაგიდაზე მიგდებულ საათს ეცა. რვა სრულდებოდა. ირგვლივ ისევ ბნელოდა. ქუჩებში ძეხორციელი არ ჭაჭანებდა. საგანგაშო სიგნალების იმპულსებმა მთელი სხეული ერთბაშად დაუჩხვლიტა და დაუშანთა.

ტრანზისტორს ეცა.

დიქტორის ხმამ ოდნავ დაამშვიდა. მიხვდა, ქალაქში სიცოცხლე მთლად არ ჩამკვდარიყო. რადიოში უკანასკნელ ცნობებს გადმოსცემდნენ. დიქტორები რიტმულად ენაცვლებოდნენ ერთმანეთს, რამაზ კორინთელი ორთავე დიქტორის ხმას კარგად იცნობდა, თუმცა ამ ხმის პატრონთა არც სახელები იცოდა და არც გვარები.

უცებ მათი ხმა თითქოს სადღაც შორიდან მოისმა. უფრო სწორად, ისინი თითქოს სადღაც შორს, ძალიან შორს მიჰქროდნენ შავ სივრცეში მოტივტივე, გარდაცვლილი დედამიწიდან, ზემოდან რომ გაციებული, დაჟანგებული სპილენძისფერი მზე დასჩერებოდა.

„ნუთუ ყველა გაიქცა, ნუთუ ჩემს გარდა ყველამ უშველა თავს?“ - გაიფიქრა შეშინებულმა და სასოწარკვეთილი სკამზე დაეშვა. მოეჩვენა, რომ სკამი უცნაურად ტორტმანებდა. შეეშინდა, არ გადმოვვარდეთ და სახელურებს ხელები ისე ჩაავლო, თითები ეტკინა. თვალი ტრანზისტორს გაუშტერა, ქვეშეცნეულად იგრძნო, უბედურების სიგნალებს მძლავრ, ყველგანგამტარ იმპულსებად ტრანზისტორი ასხივებდა, გაქვავებული სმენად იქცა. ყველა ნერვი აღგზნებული და დაჭიმული ჰქონდა. გრძნობდა, ძარღვებში სისხლი ჩვეულებრივზე ორჯერ უფრო სწრაფად მოძრაობდა. კი არ მოძრაობდა, თითქოს ორი უძლიერესი ტუმბო ცხელი სისხლის ნაკადს ერთმანეთის საწინააღმდეგოდ ერეკებოდა. დიქტორის ხმა, სადღაც შორიდან რომ მოისმოდა, უცებ სულ დადუმდა.

რამაზ კორინთელს მოეჩვენა, რომ სიჩუმე მთელი საუკუნე გაგრძელდა. - გუშინ, საღამოს ათ საათზე, - ჩაესმა უცებ შორიდან დიქტორის უსიამო ხმა, - გარდაიცვალა დიდი ქართველი მეცნიერი, საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, მსოფლიოს მრავალი აკადემიის საპატიო წევრი, სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ასტროფიზიკის კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი...

გულწასული რამაზ კორინთელი სკამიდან ჩამოცურდა და იატაკზე გაიშხლართა.

როცა გონს მოვიდა, ვერ აღიდგინა, რამდენ ხანს იყო გულწასული. ჯერ წამოჯდა, მერე ნელა წამოდგა, საწოლთან მივიდა და გულაღმა გაიშხლართა. ფანჯარაში შემოჭრილი მზის სხივები

სარკვეზე ირეკლებოდა. ეზოსა და ქუჩაში ძველებურად ისმოდა ავტომანქანების მოტორების ღმუილი, მუხრუჭების ხრჭიალი და ბავშვების ჟრიამული, რადიოთი სავიოლინო კონცერტს გადმოსცემდნენ. ერთბაშად მოეჩვენა, რომ მენდელსონის სავიოლინო კონცერტი ტრანზისტორიდან კი არ ისმოდა, მზიდან სარკემდე ოქროსფრად გაჭიმულ სხივებს მოჰქონდა შორეული სივრციდან. „იქნებ მომეჩვენა? - დაეჭვდა უცებ კორინთელი, - ცა რატომ იყო ასე შავი, ან მზე სითბოს რატომ არ გამოსცემდა? ალბათ, გული რომ წამივიდა, მაშინ მომელანდა ცის სიშავეც, დედამიწისა და მზის გარდაცვალებაც. იქნებ არც რადიოთი გადმოუციათ აკადემიკოს დავით გიორგაძის სიკვდილის ცნობა?“

ტელეფონს ეცა, ზურაბ თორაძეს დაურეკა.

მთავარმა ექიმმა უმაღლვე აიღო ყურმილი. კორინთელს ათრთოლებულ და შეშინებულ ხმაზე შეატყო, უკვე იცოდა აკადემიკოსის გარდაცვალების ამბავი. მთავარმა ექიმმა ისიც შესანიშნავად იცოდა, მოხუცის სიკვდილი რამაზ კორინთელზე რა შემადრწუნებელ შთაბეჭდილებასაც მოახდენდა. შეეცადა, თავიდანვე მხიარულად ელაპარაკა, მომხდარი უბედურების სიმძიმე შეემსუბუქებინა და გაეუბრალოებინა. ამ წუთებისათვის იგი დიდი ხანია მზად იყო. კაცმა რომ თქვას, სადარდებელი არაფერი ჰქონდა და მხიარულადაც იყო. აკადემიკოსის ცოცხალი სხეული მას აღარ სჭირდებოდა. პირიქით, მომავალში შეიძლება ხელიც კი შეეშალა მოვლენების განვითარებისათვის. ოპერაციის შემდეგ სავარისმა დრომ განვლო. რასაკვირველია, სჯობდა მალე მიეჩინათ უინტელექტო, გამოფიტული სხეულისათვის სამუდამო ბინა. ახლა მთავარი იყო რამაზ კორინთელი არ დაეთრგუნა დეპრესიას. საჭირო იყო მის გვერდით დგომა და მძიმე ემოციების განეიტრალება.

- გაიგეთ, არა? - დაასწრო მხიარულად კორინთელს.

- მერე გეცინებათ? - კორინთელმა ჯანსაღ კბილებს შუა ძლივს გამოსცრა მრისხანე ფრაზა.

- აბა, სატირალი რა გვაქვს? - უკან არ დაიხია მთავარმა ექიმმა. - მართალია, რამდენიმე უსიამოვნო დღის გადატანა მოგიწევთ, სამაგიეროდ, ერთხელ და სამუდამოდ დამშვიდდებით, რომ სადღაც, საავადმყოფოში აღარ ბოგინობს სხეული, რომელიც ოდესღაც თქვენ გეკუთვნოდათ.

- კიდევ ერთხელ დავრწმუნდი, რომ ექიმებს გული არა გაქვთ!

- კარგით, იყოს ასე, არ გეკამათებით. მხოლოდ გირჩევთ, აკადემიკოსის გარდაცვალების ამბავს გულთან ნუ მიიტანთ. ნურც გაზეთებს წაიკითხავთ. ოდნავ თუ თავი შეუძლოდ იგრძნოთ, ან რაიმე უსიამოვნო გრძნობა დაგეუფლოთ, იმავე წუთში შემატყობინეთ. ახლა, ჩვეულებისამებრ, დილის კონფერენციას ვიწყებთ. ორი საათის შემდეგ მოვალ და გინახულებთ...

- არ არის საჭირო. გთხოვთ, ეს დღეები მარტო დამტოვოთ. თუ რამე გამიჭირდა, თვითონ დაგირეკავთ, როდის არის გასვენება?

- ხუთშაბათს, ოთხი დღის შემდეგ.

- კარგად ბრძანდებოდეთ!

რამაზ კორინთელმა ყურმილი დაკიდა და ლოგინზე თავდაღმა დაემხო.

* * *

რამაზ კორინთელმა ერთგვარი შვებით ამოისუნთქა, მიხვდა, დღეს ყველაფერი მთავრდებოდა.

ოთხი დღის მანძილზე თავდაყირა ეგდო ლოგინში, ოთხი დღის მანძილზე რული არ მიკარებია მის თვალებს. ოთხი დღის მანძილზე მის თავში ტელეგრაფის მავთულებივით ბუზუნებდნენ ნერვები, ათასგვარ ინფორმაციას რომ გადასცემენ ერთდრო-

ულად. ოთხი დღის მანძილზე გამოთიშული ჰქონდა ტელეფონი, ოთხი დღის მანძილზე გაუძლო ცთუნებას, არ ჩასულა დაბლა და გაზეთები არ ამოუტანია. ინტერესით კი ყველაფერი აინტერესებდა, ვინ გამოაცხადა, ან მთავრობამ როგორ გამოაცხადა მისი გარდაცვალება. რამდენი ნეკროლოგი და რომელ გვერდზე გამოაქვეყნეს გაზეთებმა.

„ოჯახის განცხადებაც იქნებოდა „თბილისში“.

„ცოლთან ერთად, ალბათ, აკადემიკოსის შვილიც გამოაცხადებდა დავით გიორგაძის გარდაცვალებას“, - გაიფიქრა და გული ეტკინა.

„თუკი სადმეა ცოცხალი, იქნებ ჩუმად ჩამოვიდეს თბილისში და გასვენებას დაესწროს კიდევ“.

„პარიკით იქნება შენიღბული. მე მაინც ვიცნობ, აუცილებლად ვიცნობ. თუ არ ჩამოვიდა, მაშინ... ვინ იცის, თუ რუსეთშია გადაკარგული, იქნება ვერც კი გაიგოს მამის გარდაცვალების ამბავი...“

გაზეთების ნახვის სურვილმა საშინელი ძალით შეიპყრო. ფეხზე წამოხტა, ოთახის ჩაკეტილი კარი გაიღო, გასაღებების აცმულა გამოაძრო და დაბლა დაეშვა.

საფოსტო ყუთში ოთხი დღის გაზეთები იყო ძალისძლად ჩაკუჭული. უმაღვე იმდღევანდელი „კომუნისტი“ მონახა, მაგრამ არ გაუშლია, ცნობისმოყვარეობა მოთოკა, მალლა ამოვიდა, ოთახის კარი შიგნიდან გასაღებით ჩაკეტა, სკამზე დაჯდა, სული მოითქვა და გაზეთი მერე გაშალა. მესამე გვერდზე შავ ჩარჩოში ჩასმული ნეკროლოგის შუაგულიდან დავით გიორგაძის პორტრეტმა თვალი თვალში გაუყარა. გულშეკუმშულმა გაზეთი უმაღვე დაკეცა და თვალები დახუჭა.

„მოკვდა!“ - მთელი ძალით იყვირა გულში.

თითქო სადღაც კიდევ არ იყო ბოლომდე დარწმუნებული აკადემიკოსის სიკვდილში. თითქოს სადღაც კიდევ კომმარსა და რე-

ალობას შორის დაბორიანებდა. პორტრეტმა მოვლენის ფოკუსი გაასწორა და დავით გიორგაძის სიკვდილი სამუდამოდ დააფიქსირა.

აღარ უნდოდა ნეკროლოგისათვის კიდევ დაეხედა, აღარ უნდოდა საკუთარ სიკვდილზე კიდევ ეფიქრა, მაგრამ უხილავი ძალა სთხოვდა, გაზეთი ისევ გაეშალა.

დავით გიორგაძის პორტრეტმა ისევ გაუყარა თვალი თვალში. მღელვარებას როგორც იქნა გაუძლო, ცოტა დამშვიდდა კიდევ. იცნო ორი წლის წინანდელი პორტრეტი, უცხოეთში მივლინების წინ რომ გადაიღო პასპორტისათვის.

„რადღა ეს პორტრეტი მოათავსეს! - ეწყინა გულში რამაზ კორინთელს, აკადემიკოსი დავით გიორგაძე ამ პორტრეტით ყველაზე ნაკლებად ჰგავს თავის თავს“.

რამაზ კორინთელმა ყურადღება თანდათან ტექსტზე გადაიტანა. პირველად თვალი ნეკროლოგის ქვეშ მსხვილი შავი შრიფტით დაბეჭდილი გვარებისაკენ გაექცა. კმაყოფილება ვერ დამალა, მთავრობის წევრებთან ერთად გვარს ყველა სახელოვანი მეცნიერი აწერდა, თვით აკადემიკოსის დაუძინებელი მტერი პროფესორი მიხეილ გიორხელიძეც კი!

გვარებს ბარე სამჯერ გადაავლო თვალი, შემდეგ ტექსტი ჩაკითხა, სასაყვედურო აქაც არაფერი ჰქონდა, მეცნიერის დიდი და საინტერესო ცხოვრების არც ერთი მნიშვნელოვანი ეტაპი არ იყო გამორჩენილი.

სკამის საბურგეს მიაწვა, თავი ასწია და თვალები დახუჭა. გაშლილი გაზეთი ისევ ხელში ეჭირა. ფიქრებში ჩაიძირა. უაზროდ ფიქრობდა, უაზროდ და ნაწყვეტ-ნაწყვეტ, მთლიან აზრს თავს ვეღარ აბამდა. ფიქრები კი ყოველი მხრიდან მოისწრაფოდნენ, მაგრამ რამაზ კორინთელის შუბლზე ირეკლებოდნენ, ტკაცუნობდნენ, ნაპერწკლებს ისროდნენ და უკვალოდ ქრებოდნენ.

უცებ რამაზ კორინთელმა გაბეთი საწოლზე მოისროლა და გაიცინა. ჯერ ხმადაბლა იცინოდა, მერე თანდათან უმატა და ბოლოს ისტერიული ხარხარი აუტყდა. სკამზე ვეღარ დაკავდა, მთელი სხეული საშინლად უთახთახებდა. ფეხზე წამოიჭრა, კედლიდან კედელს ასკდებოდა. ხან თავაწეული ხმამაღლა იცინოდა, თითქოს ჭერს შეჭხარხარებდა, ხან წელში მოიხრებოდა და ხარხართან ერთად მორეულ ხველას უმკლავდებოდა.

ხარხარში თანდათან უცნაური სევდიანი ხმები გაერია. შემდეგ ამ ხმებმა იძალა და ნელ-ნელა ხარხარი ქვითინში გადაიზარდა. რამაზ კორინთელი ხან ხარხარებდა, ხან ტიროდა. ცრემლები ღაპალუპით ჩამოსდიოდა. მოულოდნელად საწოლთან მიიჭრა. გაბეთს ხელი დაავლო, ნაკუწებად აქცია, ლოგინზე თავდაღმა დაეხეთქა და თავი ბალიშში ჩარგო. ტირილს ებრძოდა. უნდოდა ყელში სწვდომოდა, ბალიშში მოეხრჩო, მოეგუდა.

მხრები, მკლავები და თავი ისე უძაგდაგებდა, თითქოს მის სხეულში მაღალი ძაბვის დენი გადიოდა. მერე, თითქოს ქსელში ძაბვა დავარდაო, ძაგდაგმა უკლო, ტირილის ხმაც თანდათან მისუსტდა და ბოლოს სულ მიწყდა.

არ ახსოვს, რამდენ ხანს იყო ასე. სანგრევებიდან ისევ ამოძვრნენ კითხვის ნიშნები, წელში მოხრილი ჯარისკაცებივით ხიმტმომარჯვებულნი მოისწრაფოდნენ ყოველი მხრიდან.

უცებ რა მოხდა? შეშინებულები ყველანი უკან გაბრუნდნენ და საშინელი სისწრაფით გადაიკარგნენ ჰორიზონტს იქით.

რამაზ კორინთელს მკვდარივით ჩაეძინა. ოთხი დღის უძილარმა გონებამ რალაც უცნაური მოვლენა მთლიანად გადახარშა, ელექტრონისაგან დაცლილი ელემენტივით გამოთიშა ტვინის ხვეულებში წითლად მოვარვარე, გადახურებული ნერვები.

ოთხი საათი გაუნძრევლად ეძინა.

თვალი რომ გაახილა, უმაღვე საათს შეხედა. პირველი იყო დაწყებული. ტელეფონი ისევ ჩართო, ლოგინიდან არ წამომდგა-

რა. მთავარ ექიმს დაურეკა. თითქმის უბრძანა, ახლავე ჩემთან მოდიო. ყურმილი ბერკეტზე დააგდო, თვალები ჭერს მიაპყრო. უცებ შვება იგრძნო, მძაფრი ვნებებისაგან დაცლილს საფიქრალი აღარაფერი ჰქონდა. ძროხის ახლად გამოწველილ ჯიქანს ჰგავდა. სანამ ცური ფიქრებით ხელახლა შეივსებოდა, შეძლო მშვიდად ყოფილიყო.

ოთახში გამეფებული დუმილი ზარის ხმამ დაარღვია. პირველად ეგონა მომეჩვენაო და არ შერხეულა.

ზარის ხმა განმეორდა.

„ასე ძალე?“ - გაუკვირდა კორინთელს.

„აღბათ, სულ დავკარგე დროის შეგრძნება“.

ნელა წამოდგა. კარის გაღებას არ ჩქარობდა, სააბაზანოში შევიდა და სარკეში ჩაიხედა. ღაწვებზე ცრემლები საღებავის შხეფებით შერჩენოდა. პირი დაიბანა, პირსახოცით სახე დინჯად შეიმშრალა და სარკეში ჩაიხედა. თითქოს ისევ შემობრუნდა ის განცდები, ამ ერთი თვის წინ რომ საბოლოოდ მიივიწყა. თავდაპირველად სარკეში ვერ იხედებოდა, თავის ახალ სახეს ვერა და ვერ შეჰგუებოდა. წვერის გაპარსვის დროს ცდილობდა ლოცის მხოლოდ იმ ნაწილისათვის შეეველო თვალი, სადაც ელექტროსაპარს მანქანას დაასრიალებდა.

კარი ნელა გააღო. არც კი შეუხედავს, ბღურბლზე ვინ იდგა. უკან გამობრუნდა.

- თვალებზე გატყობთ, თქვენზე ძალზე უმოქმედია აკადემიკოსის სიკვდილს. - უთხრა შემოსვლისთანავე მთავარმა ექიმმა.

- და თქვენ ეს ბუნებრივად არ მიგაჩნიათ? დაბრძანდით. - რამამ კორინთელმა სტუმარს სკამი შესთავაზა.

- როგორ გითხრათ, - ჩამოჯდა სკამზე მთავარი ექიმი და თან ცხვირსახოცით შუბლზე ოფლი მოიწმინდა, - ვაცმა რომ თქვას, მსგავსი ვნებათაღელვა ბუნებრივია, მაგრამ არავითარ შემთხვევაში თქვენისთანა ადამიანისათვის.

- ეგ როგორ გავიგოთ?

- სრულიად უბრალოდ! - ზურაბ თორაძემ მარჯვენა წარბი მაღლა აზიდა და თავისი ჩვეული ტონალობა იპოვა, - თქვენ დიდი თეორეტიკოსი და მკვლევარი ბრძანდებით. თქვენს გონებას ბევრი დიდი პრობლემა გადაუჭრია, თქვენს თავში არაერთი გაბედული, თითქმის რევოლუციური ჰიპოთეზა დაბადებულა. თქვენი ტალანტი მილიონობით სინათლის წელიწადის სივრცეებს დაეუფლა, სამყაროს, მატერიის პირველსაფუძვლებს ჩასწვდა. ფსიქოლოგიურად თქვენ მზად იყავით ყველაზე მოულოდნელი და ეპოქალური აღმოჩენებისათვის. ამიტომაც ოპერაციიდან განვლილი თითქმის ხუთი თვის მანძილზე მეგონა, იოლად დასძლევდით თქვენი გარდასახვით გამოწვეულ ემოციურ სტრესებს. თუმცა არც გამტყუნებთ. იყო კიდევ ერთი მოვლენა, რაც ხელს გიშლიდათ ბოლომდე განთავისუფლებულიყავით უსიამო განცხადებისაგან. დიახ, თქვენს სხეულზე მოგახსენებთ, ბატონო ჩემო, თქვენს ყოფილ სხეულზე, სადაც სამოცდაათობმეტ წელს იყო ჩაბუდებული თქვენი გონება და სული! ახლა, როცა თქვენი ყოფილი სხეული აღესრულა, სულ იოლი, ორი ათეული დღის ამბავია, სულ იოლი, ორი ათეული დღის ამბავია, საბოლოოდ განთავისუფლდეთ ყოველგვარი ფსიქოლოგიური ტრავმებისა და კომპლექსებისაგან!

მთავარმა ექიმმა მთელი ეს ტირადა ისე წარმოსთქვა, რამაზ კორინთელისათვის არც კი შეუხედავს. უფრო თუ დავაზუსტებთ სათქმელს, თვალებით რამაზ კორინთელს მისჩერებოდა, მაგრამ სადღაც შორს, რძისფერ სივრცეში იცქირებოდა და თავისი მაღალფარდოვანი ლაპარაკით თვითონვე ტკებოდა.

წამიერად შეისვენა, ახლა კი ნამდვილად რამაზ კორინთელს ჩახედა თვალეში. აინტერესებდა, მისმა მონოლოგმა როგორი შთაბეჭდილება მოახდინა.

რამაზ კორინთელი ოდნავ დამცინავი ღიმილით მისჩერებოდა მთავარ ექიმს. ფიქრობდა და ვერ ამოეხსნა, რატომა სჭამთ მეცნიერებს, განსაკუთრებით ექიმებს, მსახიობობისა და მწერლობის ჭია. დარწმუნებული იყო, ზურაბ თორაძე ლექსებს თუ არა, პიესებს მაინც წერდა.

მთავარმა ექიმმა შენიშნა კორინთელის ბაგეების ბოლოებზე ულვაშებივით აწკეპილი ირონიული ღიმილი, მაგრამ აინუნშიც არ ჩაუგდია. იგი ახლა მთიდან მოწყვეტილ ზვავს ჰგავდა, წინ რომ ველარაფერი დაუდგებოდა.

- ჩვენ დღეს ერთად წავალთ თქვენი ყოფილი სხეულის გასვენებაზე. როდესაც თვალნათლივ დარწმუნდებით მის სიკვდილში, მხრებიდან საბოლოოდ ჩამოიბერტყავთ ეჭვებსა და ემოციებს, ნაყარი ფუტკარივით რომ შემოგსევიათ ირგვლივ. განა სიამაყით არ უნდა აგვესოთ გული, როცა იცით, რომ პლანეტაზე თქვენ ხართ პირველი და ერთადერთი ადამიანი, რომელიც სასაფლაოსაკენ მიმავალ მარადიულ გზაზე უკან მიჰყვება საკუთარ ცხედარს?! დიახ, ბატონო ჩემო, თქვენ სიცოცხლე არა მარტო განი-ახლეთ და გაიორმაგეთ, არამედ სამუდამოდ უკვდავჰყავით!

მთავარმა ექიმმა ისევ ამაყად შეხედა რამაზ კორინთელს. ჭაბუკის ბაგეებზე ულვაშებით აწკეპილი დამცინავი ღიმილი სადღაც გამქრალიყო. ახალგაზრდა, ჯანმრთელ და ფეროვან სახეზე გამოხატული დიდი მწუხარება ისე არაბუნებრივად გამოიყურებოდა, გეგონებოდათ, ვიღაცის ნაჩქარევ ხელს ფუნჯით მიუხატავსო. რამაზ კორინთელის თაფლისფერი თვალები შორს, შორს, სადღაც უსასრულობაში იცქირებოდა. ზურაბ თორაძემ ისიც კი ვერ დაასკვნა, კორინთელი საერთოდ უსმენდა თუ არა. გუნება გაუფუჭდა, ლურსმანგაყრილი საბურავივით ჩაიჩუტა. ფარ-ხმალი მაინც არ დაყარა.

- დღეს, ფსიქოლოგიურად მძიმე წუთებში, მეც თქვენს გვერდით ვიქნები. განა იმიტომ, რომ რაიმე საფრთხე გელით, უბრა-

ლოდ, მეც მინდა ვიყო მოწმე ამ ისტორიული მოვლენისა, ვფიქრობ, ტრაბახში არ ჩამომართმევთ, თუ ვიტყვი, რომ მე მაქვს ამის უფლება. სწორედ მე ვარ ავტორი ამ ჯერჯერობით პირველი და ერთადერთი ეპოქალური ექსპერიმენტისა!

რამაზ კორინთელი კვლავ სახეგაქვავებული იცქირებოდა სივრცეში.

მთავარ ექიმს მეტი სათქმელი აღარ ჰქონდა. მიხვდა, კორინთელი ხმას აღარ ამოიღებდა. ამ საბეიმო სიტყვების შემდეგ აღარ სურდა გულის დამთრგუნველი, უხერხული დუმილი ჩამოვარდნილიყო და ფეხზე წამოდგა.

- გასვენება ხუთ საათზეა. ოთხ საათზე გამოგივლით და მზად დამხვდით.

ზურაბ თორაძე შებრუნდა, კარისაკენ ნერვული ნაბიჯებით გაემართა, თითქოს საშინელი სურვილი ჰქონდა, აქაურობას, რაც შეიძლება, სწრაფად გასცლოდა. კარი ისე გაიკეტა, უკან არც მოუხედავს. რამაზ კორინთელს სკამიდან წამოდგომაც არ უცდია. მხოლოდ ცივად გააყოლა თვალი კარისაკენ მიმავალ ექიმს. კარის გაჯახუნებაზე შეკრთა, თითქოს რაღაც მძიმე ფიქრისაგან გამოერკვაო, სწრაფად წამოდგა, საწოლთან მივიდა და კვლავ თავდაღმა დაემხო.

* * *

აკადემიკოს დავით გიორგაძის კუბო ინსტიტუტის ვესტიბიულში დაესვენებინათ მარმარილოს ორი ბოძის წინ. ორთავე ბოძსა და სიღრმეში, მეორე სართულზე განდაგან ორ ტოტად ამავალ კიბეებს შორის მოქცეული ნიში შავი ხავერდით იყო შესუდრული. დავით გიორგაძის დიდი, ცნობილი მხატვრის მიერ ფოტოდან

შესრულებული ფერწერული პორტრეტი სწორედ ნიშში მოეთავსებინათ. პორტრეტის ქვეშ ორი თეთრი მიხაკი ირიბად იყო მიმაგრებული. ნიშის წინ, ბაქანზე მიკროფონი იდგა. ქვემოდან ამომავალი კიბის ხუთი საფეხური ბაქანს მთელ სიგრძეზე უერთდებოდა. დამკრძალავი კომისიის წევრები სურათის ქვეშ იდგნენ, მიკროფონს უკან.

მალღა სართულზე, ორთავე მხარეს ამავალ კიბეებზე, მოაჯირებს დაყრდნობილი ინსტიტუტის თანამშრომლები ჩამწკრივებულიყვნენ.

ჭირისუფლებისათვის ქვემოთ გამოეყოთ ადგილი, კუბოს მარჯვენა მხარეს. აკადემიკოსის მეუღლე წინ წამოწეულ სავარძელზე იჯდა. დანარჩენი ქალები მის უკან ჩამომსხდარიყვნენ სკამებზე. მათ გაგრძელებაზე მამაკაცები იდგნენ ფეხზე.

რამაზ კორინთელმა მანქანაშივე სთხოვა მთავარ ექიმს, ინსტიტუტში რომ მივალთ, მე სადმე ჩემთვის მივიკუჭებიო.

ბურაბ თორაძემ თანხმობის ნიშნად თავი დაუქნია, თან დასძინა, საშიში არაფერია, მაგრამ სიფრთხილეს თავი არ სტკივა, მე სადმე თქვენს ახლოს ვიტრიალებ, ხოლო სასაფლაოზე ჩემი მანქანით წავიდეთო.

მთავარმა ექიმმა მანქანა ინსტიტუტიდან საკმაოდ მოშორებით დააყენა, თუმცა ინსპექციის მიერ გადაკეტილ ბონამდე მთელი ასი მეტრი იყო დარჩენილი. იცოდა, მალე ქუჩა მანქანებით გადაიჭედებოდა და კარგი სამანევრო ადგილი შეარჩია. სამსახურის მანქანით არ წამოვიდა, უნდოდა რამაზ კორინთელთან მართო ყოფილიყო.

კვლევითი ინსტიტუტის წინ ხალხი ირეოდა. სამძიმარზე შემსვლელთა რიგი ორმოცდაათ მეტრზე მაინც გაჭიმულიყო. ბურაბ თორაძეს თითქმის ყოველი მეორე კაცი ესალმებოდა. ისინი ოდნავ შესამჩნევი ღიმილით ართმევდნენ ხელს და თან რამაზ კორინთელს ისეთი გაკვირვებით მისჩერებოდნენ, თითქოს ამბობ-

დნენ, ასეთი ახლობელი ვინაა საქვეყნოდ ცნობილი ექიმისა, აქამდე რომ არ გვინახავსო.

რამაზ კორინთელმა გადაწყვიტა, მთავარ ექიმს ნელ-ნელა ჩამორჩენოდა და ჩამოშორებოდა. უკვე ნანობდა, მასთან ერთად რომ წამოვიდა გასვენებაზე. ზურაბ თორაძის კმაყოფილი იერი აცოფებდა, თავს მარტოდ ველარ გრძნობდა, არადა როგორ უნდოდა, საკუთარ თავთან მარტო დარჩენილიყო.

მისალმებით გართული ზურაბ თორაძე მალე მიხვდა, კორინთელი რომ აღარ მიჰყვებოდა და ფიცხლად შემობრუნდა. მათ შორის მანძილი ათი ნაბიჯი მაინც იქნებოდა. კორინთელმა ხელის მოძრაობით ანიშნა, მშვიდად იყავიო.

მთავარმა ექიმმა თანხმობის ნიშნად თვალი ჩაუკრა და უმაღვე ნაცნობს მიესალმა.

რამაზ კორინთელი რიგში ჩადგა და მოთმინებით ელოდა იმ წუთებს, როცა ინსტიტუტის ნაცნობ ვესტიბიულამდე მიაღწევდა. თვითონვე უკვირდა თავისი სიმშვიდე, მაგრამ რაც უფრო უახლოვდებოდა ინსტიტუტს, მით უფრო გრძნობდა, სქელი ღრუბელივით დახვეული მღილი როგორ უჭამდა გულს.

აჰა, მიაღწია კიდევ ერთავე ფრთით გაღებულ უბარმანარ კარებამდე.

პირველი, რაც თვალში მოხვდა, აკადემიკოსის გამხდარი, ცვილისფერი სახე იყო. ყვავილებით მორთულ კვარცხლბეკზე დადგმულ კუბოში კარგად მოჩანდა მეცნიერის მაღალი შუბლი, შეთხელებული, ჭალარაშეპარული, ასაკისათვის საკმაოდ შეუფერებელი შავი თმა და ოდნავ კეხიანი ცხვირი.

ტანში გააჟრჟოლა, ცივმა ოფლმა დაასხა. მღილმა გულის სიღრმეში შეაღწია. წინ ნაბიჯი ველარ წადგა, მაღაზიის მანეკენით უცნაურ პოზაში გაშემდა. უკანიდან რომ ხალხის მოწოლა იგრძნო და ყურში რომ უკმაყოფილო ბუზღუნნი ჩაესმა, გონს მაშინ-

და მოეგო, ძალა მოიკრიბა და ფეხები იატაკზე ისე წაათრია, კაცს ეგონებოდა, ორთავე კიდურზე დამბლა დასცემიაო.

მთლად გონზე მოსვლა ვერ მოასწრო, ისე აღმოჩნდა აკადემიკოსის მეუღლის წინ. ამდენი უბედურებით დასუსტებული ანა სულ მოტეხილიყო, ლოყები ჩასცვივნოდა, ტირილისაგან თვალში ცრემლი სულ გაშრობოდა. უბედური ქალი გაშტერებული იჯდა და კუბოში ჩასვენებული მეუღლის სიშავეშეპარულ ცვილისფერ სახეს უაზროდ მისჩერებოდა.

რამაზ კორინთელი ვერ მიხვდა, რა დაემართა. ანას რაღაც უცნაური ძრწოლით და ზიზღით ჩაუარა. განა შეიძლებოდა ეს დამჭკნარი ქალი ოდესმე აკადემიკოს დავით გიორგაძის საყვარელი ადამიანი ყოფილიყო? სახეზე სირცხვილი წითლად ჩამოელვენტა.

აკადემიკოსის ნათესავებიდან ბევრი ვერ იცნო, მაგრამ ვინც იცნო, იმათაც გულგრილად ჩაუარა. შემდეგ რიგს გამოეყო და იქვე კიბესთან მიიყუჟა. ირგვლივ სულ ნაცნობ-მეგობრები და კოლეგები იდგნენ. იცოდა, არავის არ უნდა მისალმებოდა, მაგრამ რამდენჯერმე უნებურად თავი მაინც დაუქნია ძალზე ახლობელ ხალხს. ერთი-ორი შეცბა კიდევ, ვერ მიხვდნენ, ახალგაზრდა კაცი ვინ იყო, ან რატომ იდგა ასე ახლოს დამკრძალავი კომისიის წევრებთან. მალე რამაზ კორინთელმა აქეთ-იქეთ დაიწყო თვალების ცეცება, იქნებ დავით გიორგაძის ვაჟიშვილი დგას სადმე პარიკით შენიღბულიო. ყველა შავსათვალნიანს დააკვირდა. აკადემიკოსის შვილს ვერაფერს მიაძგავსა.

„არის კი ცოცხალი?“ - გულზე ისევ მიესია უთვალავი მღილი. ირგვლივ უამრავი ნაცნობ-მეგობარი იდგა. დიდი მწუხარება და გულისტკივილი არავის ეტყობოდა. ისინი თითქოს ცნობისმოყვარეობას უფრო ჰყავდა შეპყრობილი, ვიდრე დარდსა და სევდას. შემოსულებს გულდასმით ათვალთვლებდნენ და ცნობილი ადა-

მიანების გვარებს ერთმანეთს საკმაოდ ხმამაღლა ეუბნებოდნენ. შიგადაშიგ ჩურჩულებდნენ, ხმადაბლა იცინოდნენ კიდევ.

უცებ შავ კაბაში გამოკვართულმა მკერდმა მოსტაცა თვალი. ხელში დავით გიორგაძის პირადი მდივანი შერჩა. შვიდი წელი მაინც იყო, მარინე დვალი აკადემიკოსთან მუშაობდა. მთლად ბავშვი, თვრამეტი წლისა ძლივს იქნებოდა, სამუშაოდ რომ აიყვანა. არასდროს არ შეუგრძენია ქალად. არც კი შეუმჩნევია, თუ ასეთი ვნებიანი მკერდი ჰქონდა.

რამაზ კორინთელმა თვალი ვერ მოწყვიტა ქალიშვილის მკერდს. გულში სინანულის გრძნობა შეეპარა, დავით გიორგაძეს რა ქალი ვერ შეუმჩნევიაო. უნდოდა წარმოედგინა, შიშველი როგორი იქნებოდა, ვერც კი გაიხსენა, ფეხები როგორი ჰქონდა, ვესტიბიულში იმდენი ხალხი ირეოდა, ძალიანაც რომ მოენდომებინა, ქალიშვილის ფეხებს მაინც ვერ დაინახავდა. სახემიმჭკნარ, მოხუც მეცნიერთა შორის მისის ჯანმრთელი, არც თუ მთლად პროპორციული, მაგრამ ვნებიანი სახე ყვავილივით ბრდღვი-ალებდა. უნებურად გაეხარდა, ახალგაზრდა ქალის თვალებში რომ გულწრფელი სინანული და მწუხარება დაიჭირა.

უცებ კორინთელის გვერდით საიდანდაც პროფესორი ნიკოლოლაძე გამოძვრა. უნებურად გაეღიმა. ამ ათიოდე თვის უკან, მოსკოვში, სიმპოზიუმზე ყოფნისას, სამასი მანეთი ასესხა. ნეტავ თუ დაუბრუნა ვალი აკადემიკოსის ოჯახს?

„რისი დამბრუნებელია, მაგრამ არ შევარჩენ!“

ისევ მარინესაკენ გაიხედა. ახალგაზრდა ქალს ვიღაც ახმახი, ცხვირგაწითლებული კაცი ჩამოჰფარებოდა.

„ნეტავ ვინ არის, ან აქ როდის აისვენა?!“ - გაბრაზდა რამაზ კორინთელი, შემჭიდროვებული ხალხის ღობე ღონიერი მკლავებით საკმაოდ უხეშად გაარღვია და მარინეს ორ ნაბიჯზე მიუახლოვდა.

ისევ მოსჭრა თვალი ქალის ჯიშინამა მკერდმა.

უფრო ახლოს მოსვლა ვერ გაბედა. უნებურად შეეშინდა არ მიცნოსო. თავისი შიშის უაზრობაზე თვითონვე გაელიმა.

ისევ კუბოსკენ გააპარა თვალი. მიცვალებული თვალსა და ხელს შუა შავდებოდა. რამაზ კორინთელს აღარც კი სჯეროდა, რომ ეს შავი, ფაიფურისმაგვარსახიანი კაცი აკადემიკოსი დავით გიორგაძე იყო.

ირგვლივ ყველა სევდიანად ახსენებდა აკადემიკოსის სახელს. დარდი მაინცდამაინც არავის ეტყობოდა, მაგრამ მეცნიერს ყველა მოკრძალებით იგონებდა. უდიერი სიტყვა არავის წამოსცდენია.

რამაზ კორინთელს გუნება თითქოს გამოუკეთდა კიდეც. კუბოს თვალი აარიდა და კვლავ იქაურობას დაუწყო დაკვირვებით თვალიერება. იქნებ სადმე აკადემიკოსის შვილს წავაწყდეთო. მსგავსი ვერაფერს დაინახა. დაღონებულს თვალი ისევ აკადემიკოსის მეუღლისაკენ გაექცა. კვლავ წელანდელი, გამოუცნობი უსიამო გრძნობა დაეუფლა. ბოლოს მაინც მიხვდა, რაც უღრღნიდა გულს. ეს იყო ახალგაზრდა კაცის ზიზღი მოხუცი ქალის მიმართ, რომელთანაც ოდესღაც სარეცელი გაუყვია და მისი გულმკერდი გაშმაგებით უკოცნია.

კლასიკური მუსიკა ქართულმა საგუნდო სიმღერებმა შეცვალა, ხალხური სიმღერები - კვლავ კლასიკურმა. ხალხი კი მოდიოდა და მოდიოდა.

ხუთს ათი წუთი რომ დააკლდა, ვესტიბიულში ხალხის შემომვება შეწყვიტეს.

რამაზ კორინთელმა იქით გაიხედა, სადაც დამკრძალავი კომისიის წევრები იდგნენ. იცოდა, ახლა მთავრობის წარმომადგენლები, მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი და დამკრძალავი კომისიის სხვა საპატიო წევრები გამოჩნდებოდნენ. მართლაც, მარჯვენა კიბეზე პირველად აკადემიის პრეზიდენტის შემელოტებულ ჭაღარას მოჰკრა თვალი. მის უკან დამკრძალავი კომისიის

თავმჯდომარე მოდიოდა, შემდეგ მოსკოველი პროფესორები - სერგეი ორლოვი და მიხეილ ვაინშტეინი დაინახა. დაკრძალვაზე ჩამოსულ სტუმრებს შორის სხვა ვერავინ იცნო.

ყველანი ბაქანზე შეიკრიბნენ. აკადემიის პრეზიდენტი მიკროფონთან მივიდა, ჯიბიდან ქალაღდი ამოიღო და ვილაცას ხელით ანიშნა, მუსიკა გამოთიშეთო.

დინამიკები უმაღვე დადუმდა.

პრეზიდენტმა ჩაახველა, მაგრამ სიტყვის თქმას არ ჩქარობდა. აუღელვებლად იდგა, ვესტიბიულში მოფუთფუთე ხალხს მისჩერებოდა და ელოდა, სანამ ყოველგვარი მოძრაობა და ჩურჩული მიწყდებოდა. ბოლოს ყველამ მონახა ისეთი ადგილი, საიდანაც ბაქანზე მდგომი ხალხი და მიკროფონი კარგად მოჩანდა და ინსტიტუტის უზარმაზარ, პომპეზურ ვესტიბიულში უსიამო სიჩუმე ჩამოწვა.

- ძვირფასო მეგობრებო! - დაიწყო ჩახრინწული ხმით პრეზიდენტმა. თავი უკმაყოფილოდ გააქნია, მარცხენა ხელის მუშტი ტუჩებთან მიიტანა, ჩაახველა და ხელახლა გაიმეორა, - ძვირფასო მეგობრებო!

რამაზ კორინთელი მიხვდა, დინამიკები ქუჩაშიც გაეტანათ. აღარ მოისმოდა უზარმაზარი ღია ფანჯრებიდან ქუჩაში მდგომთა ხორხოცი.

პრეზიდენტი ნელა და გარკვევით ლაპარაკობდა. მისი სიტყვა ისეთი ჩვეულებრივი და ტრაფარეტული იყო, რომლის მსგავსი აწგარდაცვლილ აკადემიკოსს თვითონაც ბევრჯერ წარმოუთქვამს და სხვისიც ბევრი მოუსმენია. საყვედური მაინც არ ეთქმოდა. პრეზიდენტმა მოკლე შესავალ სიტყვაში თითქმის მთლიანად დაახასიათა დავით გიორგაძის მეცნიერული ღვაწლი და ღირსეული ადგილიც მიუჩინა ერის გამოჩენილ შვილთა შორის.

პრეზიდენტმა სამგლოვიარო მიტინგი გახსნილად გამოაცხადა და სიტყვა დამკრძალავი კომისიის თავმჯდომარეს მისცა.

ხანმოკლე პაუზის დროს საპატიო ყარაულიც შეიცვალა.

უცებ კორინთელს კეფა ვილაცის თვალებმა გაუხვრიტა. უნებურად უკან მოიხედა. სამიოდე მეტრის დაშორებით ვილაც მაღალი, შავგვრემანი და სქელწარბებიანი ჭაბუკი იდგა და ოდნავ პირდაღებული დაჟინებით მისჩერებოდა.

რამაზ კორინთელი შეაკრთო უცნობის ამღვრეულმა გამოხედვამ და თავი შემოაბრუნა. კეფაზე ისევ იგრძნო უცნობის თვალების სიმხურვალე. უმაღვე უკან მოიხედა. სქელწარბებიანი ჭაბუკი კვლავ დაჟინებით მისჩერებოდა. ღია პირიდან ოღროჩოდრო კბილები ჩავარდნილი კლავიშებივით მოუჩანდა.

თავი კვლავ სწრაფად შემოაბრუნა და ბაქნისაკენ გაიხედა. უსიამოვნო გრძნობით შეპყრობილმა ვერც კი შენიშნა, დამკრძალავი კომისიის თავმჯდომარემ სიტყვა როდის დაამთავრა. მიკროფონთან აკადემიკოსის მოადგილე ოთარ კახიშვილი იდგა და ბეწარივით გაფითრებული აკანკალებული ხმით ლაპარაკობდა.

„ღაჟღაჟა კაცი ასე რატომ გაფითრებულა, ან ხმა რატომ უკანკალებს? - სხვა თემაზე სცადა გადართვა უცნობის ამღვრეული თვალებით აფორიაქებულმა კორინთელმა, - ვითომ მწუხარებამ დარია ხელი? არ მგონია. საქვეყნოდ ცნობილ დემაგოგს, თავი რომ ყოველთვის კარგ ორატორად მოაქვს, დირექტორის გარდაცვალება ხმას ვერ აუკანკალებს, მითუმეტეს, აკადემიკოსის სიკვდილით გამოწვეული მისი მწუხარება საერთოდ გამორიცხებულია. მაშ, რატომ ღელავს? საფეთქლები რატომ დაჰბერვია? განა ძნელი მისახვედრია? იგი დღეს პირველად ამბობს სიტყვას, როგორც ასტროფიზიკის კვლევითი ინსტიტუტის მომავალი დირექტორი. ამ სიტყვაზე ხომ ბევრი რამ არის დამოკიდებული. ასეთ აუდიტორიას განა კიდევ იპოვის სადმე? მთავრობის წევრები, მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, ვიცეპრეზიდენტები, ამდენი სახელგანთქმული მეცნიერი და მკვლევარი...“

„ვაი შენ, ჩემო თავო, ვინ უნდა შეცვალოს აკადემიკოსი დავით გიორგაძე?!“ - რამაზ კორინთელმა ერთბაშად შეავლო თვალი თავის მეორე მოადგილეს, განყოფილების გამგეებს, თავი უკმაყოფილოდ გაიქნია. მიხვდა, დავით გიორგაძის მიერ ოცი წლის წინ დიდი ბრძოლით შეკოწიწებული ინსტიტუტი, შემდგომში გაძლიერებული და მსოფლიოში სახელგანთქმული კვლევითი ცენტრი, ერთბაშად იქცა რიგით, პროვინციულ მეცნიერულ დაწესებულებად.

კეფა ისევ დასწვა ამღვრეული შავი თვალებიდან გამოსულმა ორმა წვრილმა სხივმა.

რამაზ კორინთელი თავს შეებრძოლა, რომ უკან აღარ მიეხედა. თუმცა უცნობის აწოწილი ტანი, შავი თმა, სქელი წარბები და უსიამო მრგვალი თვალები ნათლად ედგა თვალწინ.

„სად მინახავს ეს თვალები? - დაფიქრდა უცებ რამაზ კორინთელი, - არადა, მინახავს, ნამდვილად მინახავს სადღაც!“

აკადემიკოსის მოადგილე ჯერ სერგეი ორლოვმა შეცვალა, ორლოვი კი სომხეთიდან ჩამოსულმა მეცნიერმა.

რამაზ კორინთელი კვლავ უცნობ ჭაბუკზე ფიქრობდა, გამომსვლელებს თითქმის აღარ უსმენდა, მაგრამ დროდადრო ამოსხლეტილ ფრაზებზე მიხვდა, ყველა ტრაფარეტის მდინარეში ცურავდა.

„იქნებ მეჩვენება? - გაიფიქრა უნებურად და თავი უკან შეაბრუნა. აწოწილი, შავთმიანი ჭაბუკის თვალები შურდულიდან ნასროლი კენჭებივით მოხვდა..

ამჯერად სიმშვიდე შეინარჩუნა. ვითომც აქ არაფერიაო, მზერა სხვებზე გადაიტანა, ოციოდე კაცის სახე მაინც შეათვალიერა და თავი დინჯად მოაბრუნა.

„ვინ არის და რა უნდა ჩემგან?“

„იქნებ სულაც ნამდვილ რამაზ კორინთელთან აქვს საქმე?“

გულზე ყინულის თხელი ფენა გადაეფარა. თავიდან სიფრთვანა ყინული თვალსა და ხელს შუა სქელდებოდა.

ვერ გაიგო, მიტინგი როდის დამთავრდა.

ვერც ის გაიგო, ზურაბ თორაძე მასთან როდის გაჩნდა.

მთავარმა ექიმმა მხარზე ხელი რომ დაადო, კორინთელი დენდარტყმულივით შეხტა. რატომღაც ეგონა, უცნობმა ჭაბუკმა დაადო სხეულთან შედარებით უპროპორციოდ გრძელი ხელი.

- გავიდეთ გარეთ! - ჩუმი ხმით, თითქმის ჩურჩულით უთხრა მთავარმა ექიმმა.

რამაზ კორინთელმა ახლად გაიცნობიერა, რომ დინამიკებიდან შოპენის სამგლოვიარო მარში შავი ნისლივით გადმოდიოდა. უსიტყვოდ დაემორჩილა მთავარ ექიმს, სამ წუთში უკვე ქუჩაში იყვნენ.

- წავიდეთ, მანქანაში ჩავსხდეთ. პროცესიას ნუ გავყვებით. რატომ უნდა ვიწვალთ. სასაფლაოზე სხვა გზით მივიდეთ.

- ჯერ გამოასვენონ. მერე როგორც გინდათ, ისე წავიდეთ სასაფლაოზე.

ზურაბ თორაძემ თანხმობის ნიშნად თავი დაუქნია და უმაღვე ვიღაცას ღიმილით მიესალმა.

ბუსტად ხუთ საათზე კუბო შენობიდან გამოასვენეს. კიბეზე ჩამოტანის დროს აკადემიკოსის თავი რამდენჯერმე შეირხა.

რამაზ კორინთელს უსიამოდ გააჟრჟოლა, მთავარი ექიმი მიატოვა და კუბოსთან ახლოს მივიდა.

„ნუთუ ეს გაშავებული და ფაიფურივით გამომწვარი ფიტული ოდესღაც აკადემიკოსი დავით გიორგაძე იყო?“

თვითონაც ვერ მიხვდა, როგორ მივიდა კუბოსთან და როგორ შეენაცვლა ვიღაც ახალგაზრდა კაცს.

ვერ წარმოიდგენდა, თუ გამოფიტული აკადემიკოსის სხეული ასეთი მძიმე იქნებოდა. მერე მიხვდა, მისი ძლიერი კუნთებისათვის კუბოს სიმძიმე სახსენებელიც არ იყო. რამაზ კორინთელის

მარჯვენა მკლავსა და მხარს კუბო კი არა, ცის ჩამობნელებული თალი დააწვა. გრძნობდა, თვალი ნელ-ნელა უბნელდებოდა. მერე მკერდმა დაუწყო თახთახი. მიხვდა, მისი გული გადატვირთვისაგან უკიდურესად გადახურებული ძრავასავით ზრიალებდა და, სადაც იყო, გასკდებოდა.

* * *

- ყველაფერი ერთ საათში დამთავრდება. ასეთი მძიმე დღე მეორე აღარ იქნება თქვენს ცხოვრებაში, - ჩვეულებისამებრ გამოთქმით და მაღალი ტონალობით წარმოსთქვა ზურაბ თორაძემ, როცა მანქანა თავისუფალ ქუჩაზე გაიყვანა და გეზი სასაფლაოსაკენ აიღო.

- მოდით, მაგაზე ნუღარ ვილაპარაკებთ, - უხეშად მიმართა რამაზ კორინთელმა, და, საერთოდ, მომწყინდა თქვენი სენტენციები. მე პატარა ბავშვი აღარა ვარ. ნურც ოცდასამი წლის რამაზ კორინთელი გგონივართ. კარგად იცით, შეგნებულად გადავდგი გაბედული ნაბიჯი და არც ვნანობ. დაახლოებით ვიცოდი, რასაც ვაკეთებდი და რაც მოჰყვებოდა ტვინის გადანერგვას. მაგრამ, ეტყობა, სიჩქარეში ყველაფერი ვერ გავითვალისწინე. ვერც თქვენ გაითვალისწინეთ ყველაფერი, ბატონო მთავარო ექიმო!

- კერძოდ?

- კერძოდ?! ახლავე მოგახსენებთ. თქვენ ჩემი ტვინი გადანერგეთ რამაზ კორინთელის თავში. მე მისი სხეული ვაქციე ინტელექტუალურ, მოაზროვნე ადამიანად, რომლის ნიჭსა და ტალანტზე მალე აღაპარაკდება ხალხი. არც ის ყმაწვილი დამრჩენია ვალში. სანაცვლოდ მან გადმომილოცა თავისი სამარცხვინო სა-

ხელი და გვარი, თავისმომჭრელი ბიოგრაფია, დანაშაულთა რიგი, იქნებ სისხლის სამართლის დანაშაული და მკვლელობაც კი!

- როგორ გეკადრებათ.

- მაცალეთ ლაპარაკი! დიხხაც რომ მეკადრება. ამ ეჭვს აქვს რეალური საფუძველი!

რამაზ კორინთელს უეცრად ისეთი სიცხადით დაუდგა თვალწინ აწოწილი შავი ჭაბუკის ამღვრეული თვალები, რომ უნებურად გვერდით მომავალი მანქანები შეათვალიერა, რომელიმეში ხომ არ ზის, სასაფლაოზეც ხომ არ მომდევსო.

„მინც სად მინახავს, საიდან მახსოვს მისი თვალები? არადა მინახავს, ნამდვილად მინახავს!“

სასაფლაოზე ადრე მივიდნენ. პროცესია ალბათ ჯერ შუა გზაშიც კი არ იქნებოდა.

ზურაბ თორაძემ მანქანა მოხერხებულ ადგილზე გააჩერა.

- მოდით, ერთ რამეზე შევთანხმდეთ, - თქვა მანქანიდან გამოსვლამდე ზურაბ თორაძემ, - დღეს ნუ დავუწიწავთ ერთმანეთს ნერვებს. წინასწარ გაფრთხილებთ, ჩემი წონასწორობიდან გამომყვანა, ძალიანაც რომ მოინდომოთ, არ გამოგივათ. დღეს ჩემი დიდი დღესასწაულია, რომელიც ხვალ და ზეგ მსოფლიო დღესასწაულად იქცევა. მე, ზურაბ თორაძემ, მსოფლიოში პირველმა და ჯერჯერობით ერთადერთმა მეცნიერმა, შევექმენი ადამიანი, რომელიც ორი დედის საშოდანაა ნაშობი. მე შევექმენი ადამიანი, რომელიც დადგა საკუთარი კუბოს ქვეშ და უკანასკნელ გზაზე გააცილა საკუთარი ცხედარი!

- ენა გააჩერე, თორემ მიგახრჩობ უპატრონო ძაღლის ლეკვივით! - დაიღრინა რამაზ კორინთელმა.

მთავარი ექიმი შეაკრთო ჭაბუკის მრისხანე გამოხედვამ. ნირწამხდარი ერთბაშად ჩაიფერფლა და რამაზ კორინთელს საცოდავად შეხედა. როცა ბოროტად წამონთებული თვალები, ზიზზით თასივით პირთამდე ავსებული სახე და მოცახცახე ყბა და-

ინახა, მიხვდა, მის გვერდით სისხლს მოწყურებული მკვლელი იჭდა.

სამგლოვიარო მიტინგი სასაფლაოზე გაგრძელდა.

პროცესიას ბოლომდე, ჩვეულებისამებრ, გასვენებაზე მოსულთა მეხუთედიც არ გამოჰყოლია, მაგრამ საფლავთან მაინც ბევრმა ხალხმა მოიყარა თავი.

რამაზ კორინთელი ძალზე მოშორებით იდგა. გამომსვლელთა ხმა იქამდე არ აღწევდა. არც არავის გამოსვლა აინტერესებდა. უკან, სამი ნაბიჯის დაშორებით, ზურაბ თორაძე ხეს მიყრდნობოდა.

- ძალიან გთხოვთ, მარტო დამტოვოთ და საერთოდ, სანამ მე არ დაგირეკავთ, არ მომაკითხოთ! - გაცრა კორინთელმა კბილებშუა.

მთავარმა ექიმმა დამცინავად ჩაიციინა და წასასვლელად შებრუნდა.

- კიდევ ერთი! - ზურაბ თორაძე ადგილზე გაყინა კორინთელის მიდევნებულმა ფრაზამ, - მე, მსოფლიოში ერთადერთ, ორი დედის საშოდან დაბადებულ პიროვნებას, ორჯერ მეტი ფული მჭირდება, ვიდრე თქვენ მაძლევთ. ძალიან გთხოვთ, გაითვალისწინოთ დღევანდელი დღიდან!

ზურაბ თორაძეს ხმა არ ამოუღია. რამდენიმე წამს გაცოფებული მისჩერებოდა ჭაბუკის ზურგს. მერე შებრუნდა და მანქანისკენ წავიდა.

ხალხმა ნელ-ნელა იწყო დაშლა. აღარც სიტყვაში გამომსვლელთა გაურკვეველი და დაგუდული ხმა მოისმოდა, აღარც შოპენის სამგლოვიარო მარში. ბოლოს საფლავზე რამდენიმე ნათესავი და მესაფლავეები დარჩნენ.

რამაზ კორინთელი ისევ მოშორებით იდგა, საფლავთან მისვლას არ ჩქარობდა. ბოლოს, როცა ყველა წავიდა, საფლავს მძიმე ნაბიჯებით მიუახლოვდა. ორიოდ მეტრის დაშორებით შეჩერ-

და და ყვავილების ბორცვს სევდიანი ღიმილით დააშტერდა. რამდენი რამ იყო ამ ღიმილში ერთმანეთში ათქვეფილი და გადახლართული: ადამიანის არარაობის შეგრძნება, დღევანდელი საკუთარი პიროვნული გაურკვევლობა, წარსულთან დაშორების სინანულის გრძნობა, მომავალი ცხოვრების არსისა და მიზნის ბუნდოვანება, გაუთვალისწინებელი, დღეისათვის სრულიად წარმოუდგენელი პრობლემებისა და სიურპრიზების მოლოდინი...

უცებ გონება გაუნათდა. გაახსენდა, სად ნახა პირველად ის აწოწილი, შავთმიანი და ამღვრეულთვალებიანი ჭაბუკი, დღეს რომ ინსტიტუტის ვესტიბიულში დაჟინებით მისჩერებოდა.

ერთბაშად დაუდგა თვალწინ ქუჩაში გამოსვლის პირველი დღე, „ზარია ვოსტოკას“ რედაქციის შენობა და შენობის კუთხესთან ატუბული მაღალი, შავგვრემანი, უსიამოვნო გამომეტყველების ჭაბუკი. თვალნათლივ დაინახა ლაზერის ორი წვრილი სხივი, მისი ამღვრეული მრგვალი თვალებიდან რომ მოედინებოდა.

თავი მერვე

რამაზ კორინთელი გულაღმა იწვა. ლალის თავი ჭაბუკის ძლიერ მკერდზე ჰქონდა დადებული. ორთავეს ეძინა.

ოთახში გამეფებული დუმილი ტელეფონის ზარმა დაარღვია.

ლალიმ თვალი გაახილა. კორინთელს მკვდარივით ეძინა. არ იცოდა, რა ექნა. ყურმილის აღება თვითონ არ უნდოდა. რამაზიც ეცოდებოდა. არადა გაბმული ზარი აუცილებლად გააღვიძებდა. საათს დახედა. თორმეტი იყო.

„ამ შუალამისას ვინ უნდა რეკავდეს?“

ზარი არ წყდებოდა.

რამაზ კორინთელი ისე, რომ თვალი არ გაუხელია, მარჯვენა ხელით საწოლთან იატაკზე დადგმული ტელეფონის ყურმილს დასწვდა.

- გისმენ! - მიმართა შენობით. იცოდა, შუალამისას სერიოზული კაცი არ დაურეკავდა.

- გამარჯობა!

- გაგიმარჯოს, რომელი ხარ?

- ვიცი, ლალი გყავს, მაგრამ აუცილებელი საქმეა, უნდა ჩამოხვიდე.

- ჯერ გამაგებინე, რომელი ხარ!

- სოსო ვარ. ჯობია, ლალი საერთოდ გაუშვა შინ.

- ვინ სოსო?

- ჩამოდი და გაიგებ, ნახევარ საათში შენთან ვიქნები.

- კარგი, ნახევარ საათში დაბლა დაგხვდები. - შეფიქრიანებულმა კორინთელმა თავი უკმაყოფილოდ გაიქნია და ყურმილი შორიდანვე დააგდო ბერკეტზე.

- რომელი საათია? - ჰკითხა ლალის.

- პირველი დაიწყო. ვინ გირეკავდა?

- ადექი, ჩაიცვი. შინ უნდა წახვიდე. ვერ გაგაცილებ. რაღაც საქმეზე უნდა გამომიარონ.

- ამ შუალამისას მართო წავიდე? - შეიცხადა ქალიშვილმა.

- ჯერაც არ წასულხარ!

- ეგრე რატომ მელაპარაკები? - განაწყენდა ლალი.

- ჰო, კარგი, ბოდიშს გიხდი. ხომ იცი, არ მიყვარს ამდენი ლაპარაკი. ჩაიცვი და წადი!

ორთავენი წამოდგნენ.

განაწყენებული ახალგაზრდა ქალი სააბაზანოში გავიდა. კორინთელმა სწრაფად ჩაიცვა. ხუთ წუთში მზად იყო. ფანჯარასთან მივიდა და გადაიხედა. ბეტონის ოთხ უზარმაზარ კოლოფს შორის მოთავსებული ეზო მანქანებით იყო სავსე.

გავიდა კიდევ თხუთმეტი წუთი. ლალი აბაზანიდან გამოსვლას არ ჩქარობდა. ვერ გაეგო, ლალი იქ რას აკეთებდა.

რამაზ კორინთელს ნერვები ნელ-ნელა და საფუძვლიანად ეშლებოდა. უფრო ის აცოფებდა, აბაზანიდან ხმა საერთოდ რომ არ გამოდიოდა. ვერ გაეგო, ლალი იქ რას აკეთებდა.

საათს დახედა. უცნობის მანქანა სადაცაა მოვიდოდა.

- აღარ გამოხვალ?! - იყვირა უცებ და აბაზანის კარს ეცა.

- მოვდივარ, ჰო, ნუ გაცოფდები!

- სწრაფად, სწრაფად, რა ვქნა, ჩემი ბრალი არ არის, უნდა მაპატიო. ხვალ დილით დამირეკე და ყველაფერს აგიხსნი.

პარმალზე ლალის ყელზე აკოცა, კარი სასწრაფოდ მიუხურა და იმ ფანჯარას ეცა, ქუჩაში რომ გადიოდა.

ქვემოთ არავინ ჩანდა. არ უნდოდა მანქანის გამოჩენამდე ჩასულიყო და იმ ვიღაცა სოსოს დაბლა დალოდებოდა.

უცებ ქუჩაში ლალი გამოჩნდა. ღამის სიჩუმეში მეოთხე სართულამდე აღწევდა ახალგაზრდა ქალის მოდური ქოშების ბაკუნის ხმა.

რამაზ კორინთელს ისევ აეშალა ნერვები. მხოლოდ მაშინ დაწყნარდა, როცა ლალი თვალს მიეფარა. თავის თავს მოულოდნელად გამოუტყდა, რომ ლალი უკვე მოსწყინდა. უფრო მეტიც, თუ არ ეზიზღებოდა, ძალზე აღიზიანებდა ახალგაზრდა ქალის ვითომ ლამაზი, მაგრამ უინტელექტო სახე.

უცებ სადარბაზოს წინ წითელი „ჟიგული“ გაჩერდა.

„ეს არის?“ - ჰკითხა თავის თავს კორინთელმა.

მანქანიდან არავინ გადმოსულა.

„ეს არის!“ - უპასუხა საკუთარ შეკითხვას. სასწრაფოდ შემობრუნდა, აბაზანაში შევიდა, პირი დაიბანა და კიბეს დინჯად ჩაუყვია. არ უნდოდა აჩქარებულყოფილ და თავისი მღელვარება გაცეცა.

ქუჩაში რომ გავიდა, მანქანასთან მისვლამდე ჯიბიდან სიგარეტი ამოიღო, დინჯად მოუკიდა, ნაფაზი დაარტყა და „ჟიგულს“ ნელი ნაბიჯით მიუახლოვდა.

ვიღაცამ შიგნიდან წინა კარი გაუღო.

- ჩაჯექი! - მოესმა როყიო ხმა.

რამაზ კორინთელი, ვითომც აქ არაფერიყო, უცოყმანოდ ჩაჯდა და სალონი მოათვალიერა. მანქანაში სოსოს მეტი ვერაფერი დაინახა, თუკი ნამდვილად ის იყო სოსო.

უცნობმა ძრავა ჩართო და „ჟიგული“ უცბად მოგლიჯა ადგილიდან.

- საბურავები არ გაცვდება? - განგებ უდარდელად უთხრა კორინთელმა.

- როდის აქეთ გახდი ასეთი მომჭირნე?

სალონში ბნელოდა, საჭესთან მჯდომ სოსოს კარგად ვერ ხედავდა. პროფილის კონტურები თითქოს ნაცნობი ეჩვენა კიდეც, მაგრამ ვერ მიხვდა, ვინ უნდა ყოფილიყო, საიდან იცნობდა, სად ენახა. უცნობის ვერც ხმამ გაახსენა ვერაფერი. დროდადრო, მარჯვე წამს რომ იპოვიდა, სოსოს, თუკი სოსო ნამდვილად ის იყო, თვალს შეავლებდა ხოლმე. ქვეშეცნეულად ხვდებოდა, უც-

ნობთან სერიოზული ლაპარაკი მოუწევდა. სალაპარაკო თემა ალბათ რამაზ კორინთელის რომელიმე ადრინდელი თავგადასავალი იქნებოდა. სავარძლის საბურგეს დაუდევრად მიწოლილი სიგარეტს აბოლებდა, არ უნდოდა მღელვარება გამოემჟღავნებინა.

„ნეტა ვინაა ან რამდენი წლის იქნება? ალბათ ოცდაშვიდისა მაინც“.

- სოსო თქვენ ბრძანდებით? - შენობით მიმართვა მაინც აღარ აკადრა უცნობს.

- რა, ველარ მიცანი?

- ვერა! მე ხომ მეხსიერება მთლიანად დავკარგე! - თქვა სხვათაშორის და სიგარეტის ნამწვავი ქუჩაში მოისროლა.

- სულ აღარაფერი გახსოვს?

- აღარაფერი. ოღონდ, როცა რამეს შემახსენებენ, დიდი გაჭირვებით აღვიდგენ ხოლმე გონებაში.

სოსომ დაკვირვებით გადმოხედა.

რამაზ კორინთელი წინ იცქირებოდა. მაგრამ მაინც შეამჩნია, სოსომ როგორ შეათვალიერა.

უკან დარჩა ვაკე-საბურთალოს გადასასვლელი. ჭავჭავაძის პროსპექტიდან ხელმარჯვნივ ფალიაშვილისაკენ აუხვიეს.

სოსომ მანქანა უცებ შეაჩერა, ძრავა გამორთო და კარი გააღო. სალონში შუქი აინთო.

- აბა შემომხედე, ახლაც ვერ მიცანი?

რამაზ კორინთელმა გაოცებისა და შიშისაგან კინაღამ შეჰკივლა. სახე ისევ დასწვა ლაზერის ორმა წვრილმა სხივმა, სოსოს მრგვალი, შავი თვალებიდან რომ მოედინებოდა.

- თქვენ?!

- მადლობა ღმერთს, რომ მიცანი, ოღონდ თქვენობით მომართვის საჭიროებას ვერ ვხედავ!

- არა, ვერ გიცანი! არ ვიცი, ვინა ხარ. მე მხოლოდ ის კაცი ვიცანი, აკადემიკოს დავით გიორგაძის გასვენებაში რომ მითვალთვალედა.

- რამაზ, მართლა ვერ მიცანი? - გაკვირვებას ველარ მალავდა სოსო.

- ვერა.

- კარგი, ავიდეთ სახლში.

სოსო მეოთხე სართულზე ცხოვრობდა. პირველს აღარაფერი აკლდა. ლიფტი გამოერთოთ. კიბეს ფეხით აუყვნენ. სოსოს გასაღები მესამე სართულის ბაქანზევე ამოეღო. მასიური რკინის თეთრად შეღებილ კარს სამი საკეტი ჰქონდა. ორი პატარა ნათურა სადარბაზოს ბაქანს კარგად ანათებდა. „ი. შადური“ - ამოიკითხა კორინთელმა კარზე მიმაგრებულ სპილენძის აბრაზე. ახლა უკვე გვარიც იცოდა უცნობის და სახელიც - იოსებ, სოსო შადური. მღელვარებამ საბოლოოდ გაუარა. უცნობს რომ გულში ცუდი განზრახვა სდებოდა, შინ არ მიიყვანდა. სამაგიეროდ, ცნობისმოყვარეობა დაეუფლა. მიხვდა, რამდენიმე წუთში რამაზ კორინთელის წარსულიდან ერთ მნიშვნელოვან და დამახასიათებელ ეპიზოდს აეხდებოდა ფარდა.

„ვინ უნდა იყოს? - ჰკითხა თავის თავს და უმაღვე უპასუხა. - რასაკვირველია, რამაზ კორინთელის ერთ-ერთი უახლოესი ძმაცაი!

- იქ დაჯექი! - თქვა სოსომ და სტუმარს სავარძელზე მიუთითა.

ბინა სოსო შადურს მდიდრულად, მაგრამ გემოვნებით ჰქონდა მოწყობილი. იქაურობა ყურადღებით შეათვალიერა. გაკვირვება ვერ დამალა. იშვიათად უნახავს, მდიდართა ოჯახები გემოვნებით რომ ყოფილიყო მოწყობილი, თანაც სოსო შადურის შესახედლობა, სქელი, შავი წარბები, მრგვალი, დაბალფსკერიანი თვალები და ტყვიაგაუმტარი შუბლი უცხო სხეულივით მოჩანდა გემოვნებით მოწყობილ ჭერქვეშ.

- არ დავლიოთ?

- სავალდებულოა?

- რამდენი ხანია, ერთმანეთი არ გვინახავს. შვიდ თვეზე მეტი გავიდა იმ ამბის შემდეგ. არ დავლოცოთ ერთმანეთი?

„რომელი ამბის შემდეგ?“ - დაინტერესდა რამაზ კორინთელი, მაგრამ კრინტი არ დაუძრავს, შეკითხვა სახეზეც არ გამოუსახავს. ცნობისმოყვარეობა ჰკლავდა, მაგრამ ღუმილი ამჯობინა.

„ეტყობა, რაღაც ძალზე მნიშვნელოვან ეპიზოდს მახსენებს, - დაასკვნა გულში, - შეკითხვა რა საჭიროა, თვითონვე იტყვის ყველაფერს“.

მასპინძელმა სერვანტის ბარი გამოაღო.

- „სიბირსკაია“ მაქვს, ძეხვზე და ხიზილალაზე კარგად წავა. გავხსნა?

- ნება შენია.

- ახლა მაინც ვერ მიცანი, ვინა ვარ?

პასუხად კორინთელმა ორჭოფულად გაიღიმა.

- რატომ გელიმება?

- ისე, უბრალოდ. გაგიკვირდება, მაგრამ მაინც ვერ გიცანი.

სინამდვილეში უნდოდა ეთქვა, არასდროს არ გიცნობდი, თორემ შენს სქელ, შავ წარბებს და ოღროჩოღრო კბილებს რა დამავიწყებდაო.

სოსო ადგილზე გაშეშდა. მაგიდაზე დასადგმელად გამზადებული ბოთლი და ორი პატარა ბროლის ჭიქა ხელში შერჩა.

- ხუმრობ?

- სრულებითაც არა ვარ ხუმრობის გუნებაზე.

შადურმა „სიბირსკაია“ და ორი ჭიქა მაგიდაზე დადო. რამაზ კორინთელს თვალში მოხვდა მისი გრძელი, სხეულთან შედარებით უპროპორციო ხელები.

- მე უკვე მგონია, რომ დამცინი! - მასპინძლის ხმაში სიბრაზე გაერია.

- რატომ უნდა დაგცინოდე?

- როგორ, ლალი გაიხსენე და მე ვერ მიგონებ?!
- მერე ვინ გითხრა, რომ გაიხსენე? იგი თვითონ მოვიდა ჩემ-

თან და გამახსენა თავისი თავი. იმდენი რამ მიაძებო ჩვენი ურთი-
ერთობის თაობაზე, იმდენი ეპიზოდი აღმიდგინა თვალწინ, რომ,
ბოლოს და ბოლოს, ზოგიერთი რამ ბუნდოვნად გამახსენდა კი-
დეც.

შადურმა სტუმარს კარგა ხანს უყურა დაკვირვებით, უნდოდა
რამაზ კორინთელის თვალებში ამოეკითხა, სტუმარი თუ მარ-
თაღს ამბობდა. შემდეგ უცებ გაბრუნდა, სამზარეულოში გავიდა
და მაცივრის კარი გამოაღო.

რამაზ კორინთელის ყურადღება კედელზე გაკრულმა გობე-
ლენმა მიიპყრო.

სოსო უმაღვე შეებრუნდა. ხელში ძეხვიანი თეფში და პურის
მოწნული ხონჩა ეჭირა. ხონჩაზე პურთან ერთად ხიზილალის
გახსნილი ქილა, თეფშები და დანა-ჩანგალიც დაეწყო.

- არაა სუფრის გაწყობა ჩემი საქმე! - თქვა შადურმა. ხიზილა-
ლის ქილა მაგიდაზე გადადგა და სტუმარს თეფში მიაწოდა.

რამაზ კორინთელმა დანა-ჩანგალი აიღო, შავი პურის სუნი
ესიამოვნა და ერთ თხელ ნაჭერს უცერემონიოდ დასწვდა.

- კარაქი არა გაქვს?

- ახლავე მოვიტან. - თქვა სოსომ და კვლავ სამზარეულოს მი-
აშურა.

კორინთელმა ისევ გობელენს შეხედა. სქელი, გრეხილი ძა-
ფით შესრულებულმა სვანურმა პეიზაჟმა თვალი მოსწყვიტა.

სოსომ შემოსვლისთანავე შენიშნა, კორინთელი რომ გობე-
ლენს მისჩერებოდა.

- გობელენი მაინც ვეღარ იცანი? გახსოვს, როგორ მოგწონდა?

- ჰო, რაღაც მაგონდება. - გაურკვეველად, ბურანში მყოფი კაცივით წაიბურტყუნა რამაზ კორინთელმა. ინტუიციამ უკარნახა, უკვე დადგა დრო, ზოგი რამ „აღედგინა“ და „გაეხსენებინა“.

- ოღონდ... - შუბლი შეიჭმუხნა კორინთელმა და სათქმელი აღარ დაამთავრა.

- რა „ოღონდ?“ !

- ოღონდ არ მახსოვს, ამ კედელზე ეკიდა?

შეკითხვა იღბლიანი გამოდგა. რამაზ კორინთელმა ათიანში მოარტყა.

- აი, ხედავ? უკვე გაგახსენდა. ადრე კაბინეტში მეკიდა. ხუთი თვეა, რაც აქ გადმოვიტანე! - გაუხარდა შადურს.

„კაბინეტში?“ - გულში გაეღიმა კორინთელს, - ნეტავ რისთვის სჭირდება კაბინეტი ამ შუბლზე ჯავშანგადაკრულ კრეტინს?!”

- ჰო, სიზმარივით მაგონდება. - თქვა მცირეოდენი დუმილის შემდეგ.

- აბა, გადი კაბინეტში. ვფიქრობ, ნაცნობი ნივთებიც დაგეხმარებიან გაიხსენო ჩვენი ძველი მეგობრობა!

„მეგობრობა!“ - რამაზ კორინთელმა პური ისევ ხონჩაზე დადო და მძიმედ წამოდგა.

კაბინეტიც გემოვნებით იყო მოწყობილი, ოღონდ თაროებზე წიგნების განლაგების პრინციპი ვაცს პირველი შეხედვისთანავე მიახვედრებდა, ვინ იყო ამ ავლადიდების პატრონი.

- გამოდი, ყველაფერი მზადაა! - შემოესმა სოსოს ხმა.

რამაზ კორინთელი ისევ სასადილო ოთახში შემობრუნდა, სავარძელში მოიკალათა და სოსოს მომზადებულ ხიზილალის ბუტერბროდს დასწვდა. შადურმა ჭიქები შეავსო.

- ალბათ, გახსოვს, სადღეგრძელოს თქმა არ მიყვარს, მაგრამ ერთი რამ მაინც უნდა ვთქვა, შენს გადარჩენას გაუმარჯოს.

- გაგვიმარჯოს! - კორინთელმა ჭიქა მიუჭახუნა და სულმოუთქმელად დალია.

სამი ჭიქის შემდეგ რამაზ კორინთელს კეთილიც კი მოეჩვენა სქელ და შავწარბებიანი, ოღროხოლო კბილებიანი შადური. ოღონდ მისი ორანგუტანგივით გრძელი ხელები მაინც ზიზღსა ჰგვრიდა.

- გულახდილად მითხარი, მართლა ვერ მიცანი? - ჰკითხა შადურმა, როცა ჭიქები მეოთხედ შეავსო. პასუხს არ დაელოდა, ბოთლში ჯერ არაყი საკმაოდ იყო, სამზარეულოში გავიდა და ახალი ბოთლი გამოიტანა.

- არ გახსნა. ამდენს ვერ დავლევ. ხომ არ გავიწყდება, რომ ახალი ნაავადმყოფარი ვარ?

- მართლა ვერ მიცანი? - გაუმეორა შადურმა წელანდელი შეკითხვა.

- შენი სახე ჯერ ვერ აღვიდგინე, მაგრამ ხმაში ნაცნობი ინტონაციები უკვე იკვეთება.

„ნაცნობი ინტონაციები!“ - გაიმეორა გონებაში რამაზ კორინთელმა, - ამ იდიოტისათვის ძალიან რთულად ხომ არ ვაზროვნებ? ან განა შეიძლება, ოდესმე მისი გამოსხედვა დაგავიწყდეს?

- მეხსიერება მთლიანად დაკარგე?

- მთლიანად! - უდარდელად თქვა კორინთელმა და ჭიქა ხელში შეათამაშა. - „მაინც რამდენი წლის იქნება ბატონი შადური? ალბათ ოცდაათისა“.

- როცა მკურნალობის შემდეგ გონს მოხვედი, რაზე ფიქრობდი?

- თითქმის არაფერზე. ალბათ, იმიტომ, რომ არ ვიცოდი, რაზე მეფიქრა.

- ლაპარაკიც დაგავიწყდა?

- ლაპარაკი? - დაიბნა კორინთელი, - წარმოიდგინე, რომ დამავიწყდა.

- პირველ დღეებში ფიქრი სულ არ მოგდიოდა თავში?

- როგორ არა, ვფიქრობდი.

- მაინც რას?

- მიკვირდა, სად ვარ ან ეს თეთრხალათიანი ადამიანები ვინ არიან-მეთქი.

- როგორ ფიქრობდი?

- როგორც ყველა ფიქრობს, ისე ვფიქრობდი.

- არა, მაგას არ გეუბნები. როცა ადამიანი ფიქრობს, იგი რაღაც ენაზე ფიქრობს. უფრო კი მშობლიურ ენაზე. აქედან გამომდინარე, თავის აზრებს, თავის ფიქრებს მაინც სიტყვებით გამოხატავს. შენ?

- რა, მე?

- თუკი სიტყვები არ გახსოვდა, როგორ ფიქრობდი, აზრებს როგორ გამოხატავდი? წელან რომ თქვი - „ვინ არიან ეს თეთრხალათიანი ადამიანებიო“, თუ სიტყვები დაგავიწყდა, „თეთრხალათიანი“ როგორ გაიფიქრე?

„ოჰო, მთლად იდიოტი არ ყოფილა ამხანაგი შადური“, - გავლიმა გულში რამაზ კორინთელს.

- გულწრფელად რომ გითხრა, ვერ ვიხსენებ, როგორ ვფიქრობდი. მახსოვს, თავიდან ლაპარაკი მიჭირდა. სიტყვებს ვერ ვიგონებდი. ერთმა რამემ მიშველა. დღის განმავლობაში ათითხუთმეტი საათი მაინც მიწევდა ექიმების ლაპარაკის მოსმენა. ისინი ხან ერთმანეთში საუბრობდნენ, ხან მე მეკითხებოდნენ ჯანმრთელობის ამბავს. ასე გრძელდებოდა თვეების მანძილზე, საავადმყოფოდან გამოსვლის შემდეგ ბევრი რამ გამახსენდა, ალბათ, ისე არა, როგორც უწინ მქონდა გონებაში ჩაბეჭდილი ან, ვთქვათ, გუშინდელი და გუშინწინდელი დღეები რომ მახსოვს. ჩემი ცხოვრების უმთავრესი ეპიზოდები ბუნდოვნად, ნაწყვეტ-ნაწყვეტ და უაზროდ მაგონდება. არ ვკარგავ იმედს, რომ დროთა განმავლობაში ყველაფერი მოწესრიგდება.

დუმილი.

- გინდ დამიჯერე, გინდ არა, ჩემი და ვერ ვიცანი, დაასხი! -
თქვა უცებ რამაზ კორინთელმა.

სოსომ ჭიქები შეავსო და მეორე ბოთლიც გახსნა.

- ხომ გითხარი, მეორე ბოთლს ნუ გახსნი-მეთქი.

- მე კიდევ ვერ გამიხსენე? - არ ეშვებოდა შადური.

რამაზ კორინთელმა დაკვირვებით შეხედა სოსოს.

„ვინ უნდა იყოს, ან რამაზ კორინთელს რა კავშირი უნდა ჰქონ-
ოდა ამ კაცთან?“

უცებ გადაწყვიტა, რისკზე წასულიყო.

- ჩემი რევოლვერი სად არის?

შადურს სახე გაუბრწყინდა. რამაზ კორინთელი მიხვდა, ისევ
გაართვია ათიანში.

- გახსოვს?

- არ მახსოვს. ვერ ვიგონებ, როგორ დავკარგე. სახლში რომ
ვაზნები ვიპოვე, დიდხანს ვიფიქრე, ალბათ, რევოლვერიც მქონ-
და-მეთქი. აი, ახლაც, ნისლში რომ მანქანის შუქის კონტური გა-
მოჩნდება, ისე იკვეთება ჩემს თავშიც რაღაც მოგონება. აი, თით-
ქოს... (დუმილი) თითქოს... არა, ვერაფერს ვხედავ! - გაიქნია თა-
ვი უკმაყოფილოდ, - შენთან არის რევოლვერი?

შადური წამოდგა და საწოლ ოთახში გავიდა. რამაზ კორინ-
თელმა თვალი გააყოლა. გულში პირველ გამარჯვებას ბეიმობ-
და.

„თუ თვითონ არაფერს მომიყვება, რაც შეიძლება მეტი რამ უნ-
და წამოვაცდენინო“, - დაასკვნა კორინთელმა.

ორი წუთის შემდეგ სოსო შემობრუნდა და სტუმარს რევოლვე-
რი წინ დაუდო.

რამაზ კორინთელი მოქრომილ „ტტ“-ს ერთხანს ჩუმად დასჩე-
რებოდა, მერე ხელში ფრთხილად აიღო და დაკვირვებით შეათ-
ვალიერა.

- გატენილია, მჭიდვ გამოიღე.

კორინთელმა მჭიდვ ისე ოსტატურად გამოიღო, თვითონვე გაუკვირდა.

- მაინც რა მოხდა იმ დღეს?

- მართლა არ გახსოვს?

- აღარ მახსოვს. უკვე გული დამეღალა ამდენი ახსნა-განმარტებით, - გაბრაზდა კორინთელი, - ტყუილს რატომ გეტყვი, ან რა აზრი აქვს?

- თუ არ გახსოვს, საჭიროა კი მისი გახსენება?

- მინდა ვიცოდე, რა მოხდა. შენი საუბრიდან დავასკვნენი, რაღაც მნიშვნელოვანი ამბავი გადამხდენია თავს. შენმა ნაამბობმა იქნებ უფრო მეტი რამ გამახსენოს, ვიდრე მართო ის ერთი ეპიზოდი.

შადურმა დაკვირვებით ჩახედა თვალებში.

რამაზ კორინთელმა გაუძლო შავი, მრგვალი თვალებიდან გამოშვებულ ორ წვრილ, გავარვარებულ სხივს.

- საჭიროა კი გიამბო?

- საჭირო კი არა, აუცილებელია!

დუმილი.

- არაა საჭირო. სჯობია დავლიოთ. სასიამოვნოს და გასახარელს მაინც ვერაფერს გეტყვი. თვითონ მეც კომმარით მახსოვს, რაც გადაგვხდა. არ ვიცი, ბოლომდე ხარ თუ არა გამოჯანსაღებული. უსიამოვნო ამბავმა რატომ უნდა გაგაღიზიანოს? (დუმილი) ძალიანაც კარგი, რომ არ გახსოვს!

შადური წამოდგა, რევოლვერი გამოართვა და საძინებელი ოთახისაკენ გაემართა.

- რევოლვერს არ მიბრუნებ? - ჰკითხა კორინთელმა, როცა სოსო მაგიდას მიუჯდა და ჭიქები ხელახლა შეავსო.

- სხვა მარკას გიშოვი. სახლში დამალული ვაზნები თავიდან მოიშორე. გადაყარე ან მე მომეცი. მილიციამ, ბუნებრივია, იცის

რევოლუერის მარკა. თუ საქმე გაიხსნა, გაჩხრეკისას ერთი ვაზნაც რომ გიპოვონ, ჩვენი საქმე წასულია.

- შენ თვითონ რატომ გაქვს შენახული? თუ ჩავვარდით, განა შენს სახლს არ გაჩხრეკენ?

- მეგობრის გარაჟში მქონდა დამალული. დღეს შენი ხათრით მოვიტანე. ერთი ნაცნობი დამპირდა, „ვალტერში“ გადაგიცვლის, ხვალ დილითვე გავიტან.

- მინდა ვიცოდე, რა მოხდა იმ დღეს! - თითქმის ბრძანებით წარმოსთქვა რამაზ კორინთელმა.

- თუ იცი და მსახიობობ, ღმერთმა შეგარგოს! თუ არ იცი, კიდევ გიმეორებ, ნურც მკითხავ. უსიამოვნო ამბავს რაც მალე დაივიწყებ, ის სჯობს. ერთი კი იცოდე, მეტი თავშეკავება გმართებს. სროლა ადვილია, შედეგის მიჩქმალვაა ძნელი.

- ბოლოს და ბოლოს, მეტყვი, რა მოხდა? - რამაზ კორინთელის სახეზე მრისხანებამ ქარიშხალივით გადაიქროლა და ზღვის უზარმაზარი ტალღები ააგორა.

- რაკი არ იშლი, გეტყვი. მეშვიდე სამშენებლო სამმართველოს სეიფი გავტეხეთ. ყველაფერი გეგმის მიხედვით მიდიოდა. რატომღაც ერთი სასიგნალო საყვირი აღრიალდა. ეტყობა, ვინც საქმე მოგვცა, არც იმან იცოდა იმ სიგნალის არსებობის ამბავი. დანარჩენები ყველა გადაჭრილი და გათიშული გვქონდა. თუ გახსოვს, სალარო მეორე სართულზე იყო. შენობაში უკანა ფანჯრიდან შევიპარეთ. ბუნებრივია, ოპერაციის შემდეგ გამოსასვლელადაც იქით გავწიეთ. უკვე სამშვიდობოს ვიყავით გასული, დარაჯი რომ დაგვედევნა. შენ რატომღაც შებრუნდი და სამჯერ ესროლე. დარაჯი დერეფანში გაიშხლართა. არაფერი საჭირო არ იყო მისი მოკვლა. კიდევ გიმეორებ, უკვე სამშვიდობოს ვიყავით. მერე გაირკვა, რომ არ მომკვდარა. ერთი თვე იწვალა. საბოლოოდ მაინც გაგვიმართლა, გონს არ მოსულა, ისე გარდაიცვალა. და, საერთოდ, რატომ გისწრებს ხელი, რატომ დაეჩვიე ამ ბოლო

დროს სამ-სამჯერ სროლას? ჯობია, აწი იარაღი აღარ ატარო. ეტყობა, რთულ სიტუაციაში კონტროლის გრძნობას კარგავ!

- რა მოხდა იმ დღის შემდეგ?

- მეორე დღით სამსახურში წახვედი. იქნებ ისიც არ გახსოვს, თბილისის საინჟინრო ინსტრუმენტულ ქარხანაში რომ მუშაობდი. მთელი ღამის უძინარი იყავი, ალბათ კაცის მოკვლამაც იმოქმედა. შენ ხომ მაშინ არ იცოდი, დარაჯი რომ გადარჩა, თუ ერთი თვით გადარჩენილს გადარჩენა ჰქვია. ხიდურმა ამწემ სამჯერ მოგცა სიგნალი, ვერაფერი გაიგონე. ეტყობა, გათიშული იყავი. თითქოს საგანგებოდ დაუდექი ქვეშ ამწის კაუჭს...

საღამოს დათქმულ ადგილზე არ მოხვედი. შინ მოგაკითხეთ. გავიგეთ შენი უბედურების ამბავი და საავადმყოფოში მოვვარდით. სანუგეშო ვერაფერი გავიგეთ. გვითხრეს, შეიძლება გადარჩეს, მაგრამ დაკარგული გონება აღარ დაუბრუნდებაო!

შადური წამოდგა. ისევ საძინებელ ოთახში გავიდა. კორინთელმა ძლივს ამოისუნთქა.

„და, საერთოდ, რატომ გისწრებს ხელი, რატომ დაეჩვიე ამ ბოლო დროს სამ-სამჯერ სროლას?“ - ჩაესმა ყურში ისევ შადურის ხმა, - ღმერთო ჩემო, ვინ ვარ მე? ბანდიტი და მკვლელი, გარეწარი, ქურდი?! ვინ იცის, კიდევ რა საქმეები მაქვს ჩადენილი...“

შადურმა ტყავის პატარა ყავისფერი ხელჩანთა შემოიტანა.

- აქ ჩვიდმეტი ათასია.

„ჩვიდმეტი ათასი!“

სოსომ ჩანთა სტუმარს გაუწოდა. სავარძლის საზურგეს მიწოლილი რამაზ კორინთელი არ განძრეულა, ხელში სიგარეტს ათამაშებდა და შადურს სახეში მისჩერებოდა.

- მთელი ამ ხნის მანძილზე შენახული მქონდა. ბევრჯერ გავვიჭირდა, მაგრამ ვაპიკი არ მოგვიკლია.

სოსო მიხვდა, რამაზ კორინთელი ჩანთის ჩამორთმევას არ აპირებდა. ვითომც აქ არაფერიყო, თვითონაც სავარძელში ჩაჯდა და ჩანთა სტუმარს წინ დაუდო.

„ნუთუ მართლა არაფერი ახსოვს? - გულს უღრღნიდა ეჭვი შადურს, - იქნებ უნდა ჩვენგან თავი სამუდამოდ დაიძვრინოს? - იქნებ ეშინია, მომავალში საქმე არ გაიხსნასო და თამაშიდან გასვლას ცდილობს?“

- ამ ორი თვის მანძილზე რატომ დამდევი? - ჰკითხა უცვებ რამაზ კორინთელმა და შადურს თვალებში შეხედა.

- რატომ? - შადურმა მხრები აიჩეჩა.

რამაზ კორინთელს შეკითხვა სიტყვიერად აღარ გაუმეორებია, რადგან იგი ჯერ კიდევ არ ჰქონდა წაშლილი სახეზე.

- სიფრთხილეს თავი არ სტკივაო, ამბობს ქართული ანდაზა! - თქვა ირონიული ღიმილით შადურმა.

- ოჰო, შენ ანდაზებისც იცი?

- ეტყობა, მართლა აღარ გახსოვს, რომ მე არ მიყვარს ეგეთი ლაპარაკი! - წამოენთო სოსო.

„მგონი, ვიჩქარე სანგრიდან ამოსვლა“, - გაეღიმა გულში რამაზ კორინთელს.

- გამოჯანმრთელების შემდეგ რამდენჯერმე საგანგებოდ შეგეფეთე პირისპირ. ვერ მიცანი. გაგებული მქონდა, რომ მესხიერება დაკარგე. ძალზე დამაეჭვა ერთმა ფაქტმა, ბევრი რამ თურმე მშვენივრად გახსოვს, ბევრსაც თურმე სულ ვერ იგონებ.

- განა ახლა ეჭვი გეპარება, რომ შენს მიერ მოპოვებული ინფორმაცია სწორი ყოფილა? - რამაზ კორინთელმა გამომწვევად შეაბოლა მასპინძელს სახეში და სიგარეტის ნამწვი დაუდევრად დააგდო საფერფლეზე.

არაყი საკმაოდ მოეკიდა. წელან თუ ზიზღს ჰგვრიდა, ახლა უკვე აღიზიანებდა შადურის უპროპორციო, გრძელი ხელები, მსხვილი შავი წარბები და ჩავარდნილი კლავიშებივით ოღროჩოღრო

კბილები. ინტუიციით ხვდებოდა, სოსო შადური მეთაურობას ჩემულობდა ძმაკაცებში, და, ალბათ, მეთაურობდა კიდევც.

შადურმა არაფერი შეიმჩნია. არ უნდოდა საქმე გაემწვავებინა. იცოდა, ჯერ ბევრი რამ იყო გასარკვევი და მოსაგვარებელი.

- განა შენ როდისმე წარმოიდგენ, რამდენი ვინერვიულეთ, სანამ საავადმყოფოში იყავი?! ხომ შეიძლებოდა აგონიაში მყოფს, თუ ყველაფერი არა, ისეთი რამ წამოგებოდებინა, მილიციას რომ ეყოფოდა ჩვენს დასალუჰად? დიდი რისკი გავეჩეთ. შემდეგ გავიგეთ, რომ მეხსიერება დაკარგე. და აი, რამდენჯერმე ვერ მიცანი. ორი თვის განმავლობაში გაკვირდებოდი. ვცდილობდი გამერკვია, როდის შეიძლებოდა შენთან გამოლაპარაკება, - შადური სიგარეტის კოლოფს დასწვდა.

„ხედავთ, ეს ჯავშნოსანშუბლიანი რა მწყობრად და ლოგიკურად ლაპარაკობს?“ - გულწრფელად უკვირდა რამაზ კორინთელს.

- აკადემიკოს დავით გიორგაძის გასვენებაზე რამ მიგიყვანა? - უეცრად შეაბრუნა სასაუბრო თემა შადურმა.

- რას უნდა მივეყვანე?! შენ ხომ მაინც არ დაგიკარგავს მეხსიერება. მე ფიზიკოსი ვარ, თანაც ასტროფიზიკოსი. სავალდებულო ხომ არ იყო, პირადად მცნობოდა განსვენებული აკადემიკოსი?! განა გასაკვირია, მსოფლიოში სახელგანთქმული მეცნიერის და კოლეგის გასვენებაზე რომ მივედი?

- „კოლეგის!“ - გაეცინა შადურს. - მე კი მეგონა, სულ სხვა რამის გამო მიხვედი.

- რა სხვა რამის გამო? - გაოცდა კორინთელი. თან მიხვდა, „კოლეგა“ რომ ცუდად გამოუვიდა.

- ბოდიშს ვიხდი. თვითონ არ ვიცი, რა გითხარი. უბრალოდ, გამიკვირდა, იქ რომ გნახე.

- კარგი, მე ფიზიკოსი მაინცა ვარ. შენ რა გინდოდა გასვენებაში!

- გასვენებაში მისვლა აზრად არ მექონია. მე შენ დაგყვებოდი ჩუმად. ექიმის მანქანაში რომ ჩაჯექი, ჩემი მანქანა იქვე იდგა, ოცი მეტრის მოშორებით. ვერ წარმოვიდგენდი, გიორგაძის გასვენებაში მისვლის სურვილი თუ გაგიჩნდებოდა.

- დავით გიორგაძეს პატივს ვცემდი როგორც მეცნიერს და როგორც მოქალაქეს. მე მხოლოდ ჩემი მოქალაქეობრივი ვალი მოვიხადე.

- „მოქალაქეობრივი ვალი!“ - წელანდელზე უფრო დამცინავად და უფრო ხმამაღლა ჩაიციხა სოსო შადურმა. - ყურს არ ვუჯერებ, რომ ამ სიტყვებს შენ წარმოსთქვამ, შენ, რამაზ კორინთელი. მესსიერების დაკარგვამდე ასე არ ლაპარაკობდი. არც „მოქალაქეობრივი ვალი“ გაღელვებდა მაინცდამაინც. რამდენადაც ვიცი, დავით გიორგაძეს საერთოდ არ იცნობდი. არასდროს წამოგცდენია მისი სახელი და გვარი. ყოველ შემთხვევაში, თუ გაგონილი გქონდა აკადემიკოსის არსებობის ამბავი, ფეხებზე გეკიდა მისი პიროვნება. ეტყობა, საავადმყოფოში მარტო ავადმყოფობისაგან კი არ განგკურნეს, მარტო აზროვნება კი არ დაგიბრუნეს, ტვინში ბოგიერთი ისეთი დეტალიც აგიმუშავეს, მანამდე რომ უქმად ყოფნისაგან სამუდამოდ იყო ჩაქანებული.

- დამცინი?! - რამაზ კორინთელმა რისხვით შეხედა შადურის ტყვიანაგუმტარ შუბლს.

- პირიქით! მე საერთოდ მახარებს ყოველგვარი პროგრესი. მედიცინაში ჩახედული არა ვარ, მაგრამ ერთი რამ კი მაოცებს. წელან გითხარი და კიდევ გიმეორებ - როგორ მოხდა, რომ ბოგი რამ მთლიანად აღგიდგა გონებაში, ბოგი კი საერთოდ ვერ გაიხსენე?! შენი ბუნება და ცხოვრების წესები დაივიწყე. მოქალაქეობრივი ვალის მოხდის სურვილმა კი, ადრე რომ მსგავსი რამ აზრად არ მოგსვლია, ასე მოულოდნელად შეგიპყრო?!
- ეგ მოვლენები მეც მაკვირვებს, წარმოიდგინე, მალეღვებს კიდევ. ბევრი ფიქრის შემდეგ ერთ დასკვნამდე მივდი: არ გინა-

ხავს გონებანაკლული ადამიანი, რომელიღაც დარგში რომ სა-
ოცარი ნიჭი აქვს ხოლმე? მაგალითად, მუსიკაში, მათემატიკაში.
მე თვითონ ვიცნობდი ერთ გონებაამღვრეულ კაცს, უფრო სწო-
რად, შეშლილს, რომელიც ჭადრაკს ოსტატობის კანდიდატის
დონეზე თამაშობდა. თანაც ყოველგვარი წვრთნისა და თეორიუ-
ლი ცოდნის გარეშე.

- მიხარია, რომ შენ მაინცდამაინც არ ეტანები ჭადრაკს! - დამ-
ცინავად გასცრა კბილებში სოსო შადურმა.

- ვინ მოგახსენა? - დამცინავადვე უპასუხა რამაზ კორინთელ-
მა, - ალბათ, გექნება სახლში ჭადრაკი. მე, მოდი სანაძლეო, რომ
ასი ხელიდან ასივეს მოგიგებ. უფრო მეტიც, თუ სურვილი გექნე-
ბა, დაფაზე დაუხედავადაც გეთამაშები.

- კარგი, ვთქვათ, არ ვიცოდი, რომ ჭადრაკს ასე კარგად თამა-
შობდი. ტრავმის შემდეგ ამდენი რამე რომ აღარ გახსოვს, ჭად-
რაკის თამაში როგორღა გაიხსენე?

რამაზ კორინთელი შეაკრთო შადურის ნიშნის მოგებით გაჟ-
ღენთილმა ინტონაციამ. მიხვდა, ვერ მოზომა. ერთხელ კიდევ
დარწმუნდა, ჯავშნოსან შუბლს უკან სოსო შადურის ტვინის კბი-
ლანები საკმაოდ მწყობრად მუშაობდა.

- შენ წარმოიდგინე, არ დამვიწყნია! - თქვა სხვათა შორის რა-
მამ კორინთელმა. ვითომ სულაც არ მიიტანა გულთან, შადურმა
რომ ლამის კუთხეში მიაყენა.

- მე კი მაინც ვერ გამიხსენე, არა? - ეტყობა, ან ჭადრაკის პარ-
ტიებზე რთული გასახსენებელი ვარ, რაც არც მე მგონია და არც
შენ, ან ისეთი უმნიშვნელო პიროვნება, გასახსენებლადაც რომ
არ ვღირვარ!

რამაზ კორინთელს არ ესიამოვნა შადურის ცივი ხმა.

- ვერ გაგიხსენე და რა ვქნა. ტყუილს ხომ არ გეტყვი?!

თუმცა, როცა გაკვირდები და შენს ლაპარაკს ვისმენ, მგონია,
რომ დიდი ხნის წინათ სიზმარში მინახიხარ.

- გულით მინდა დაგიჯერო, მაგრამ ბოლომდე მაინც არა მჯერა. მინდა კი, რომ მჯეროდეს. ჩვენს საქმეში გულწრფელობაა საჭირო.

„ჩვენს საქმეში!“ - ტვინის რომელიღაც უჯრედში დააფიქსირა რამაზ კორინთელმა.

- მერედა, მე არა ვარ გულწრფელი? - გულუბრყვილოდ გაიოცა კორინთელმა, თან შადურს ანიშნა, ჯანდაბას, დაასხი, ერთი ჭიქა კიდევ დავლიოთ... - განა ჩემი ბრალია, რომ გონებამ ზოგი რამ აღადგინა, ზოგი კი საერთოდ ვერ გაიხსენა? იქნებ ორგანიზმის თვისებაა, თავდაცვის ინსტიქტი, დაივიწყოს ის, რისი გახსენებაც არაა მისთვის სასარგებლო და რაც არ გამოიწვევს სასურველ დადებით ემოციებს?

- აქ იმიტომ არ მომიყვანიხარ, რომ სამედიცინო პრობლემები გადავჭრათ. სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ ავადმყოფობამდეც ბევრჯერ დაამტკიცე, რომ შენს მეგობრებთან, რომლებმაც, სხვათა შორის, ყველაფერი გააკეთეს შენს გადასარჩენად, ბოლომდე გულახდილი არასდროს ყოფილხარ.

- კერძოდ?! - იმდენად გულწრფელად იწყინა რამაზ კორინთელმა, რომ უმაღვე მოეგო გონს და კინაღამ გაეღიმა.

- კერძოდ? ახლავე მოგახსენებ. - შადურმა ჭიქები შეავსო, - შენ არასდროს წამოგცდენია ჩვენთან, რომ ასე კარგად იცი გერმანული ენა. როგორც მითხრეს, თურმე ფრანგულიც და ინგლისურიც კარგად გცოდნია. და მერე ვის, შენ, რომელმაც ვითომ ქართულიც კი არ იცოდი ხეირიანად. ეს ერთი. ახლა მეორე: ეჭვს ისიც მიძლიერებს, რომ შენ, რომელმაც მშვენივრად აღიდგინე ენების ცოდნა, ვერ გაიხსენე, როგორ დაახალე დარაჯს სამი ტყვია!

რამაზ კორინთელმა ჭიქა აიღო, მაგრამ არც გადაკვრას ჩქარობდა და არც ხმის ამოღებას.

დუმილი დიდხანს გაგრძელდა.

შადური მიხვდა, მისმა შეკითხვამ რამაზ კორინთელი ღრმად ჩააფიქრა. გულში გამარჯვებას ზეიმობდა.

„ნეტავ რას იტყვის? თავს რითი იმართლებს? ნუთუ ამდენი წლის მანძილზე თამაშობდა, თავის ცოდნასა და ნიჭიერებას გვიმალავდა? თუ ასე იყო, რა ამოქმედებდა, რა ჩანაფიქრი ჰქონდა, ან რაში სჭირდებოდა გონებაშებლადული და თავგებულადებული კაცის როლის თამაში?“

სოსო შადურმა ერთბაშად შენიშნა, კორინთელს თვალები ჰქონდა დახუჭული.

„ნეტავ რას იტყვის? როგორ გამოძვრება ჩიხიდან?“

რამაზ კორინთელმა თვალი ერთბაშად გაახილა. არაყი დალია და ჭიქა მაგიდაზე დადო.

- არ ვიცი, რატომ შეგიპყრო ეჭვებმა. - დაიწყო კორინთელმა უცებ ენერგიულად და გამომწვევად. თვალები ჯიუტად გაუშტერა შადურის ტყვიანაგუმტარ შუბლს, თითქოს უნდოდა, დაენახა, ჯავშნოსან შუბლს იქით ამ წუთში რა აზრი იბადებოდა. - უკანასკნელად გელაპარაკები, ამ თემაზე მომავალში კრინტსაც აღარ დავძრავ. რასაც ახლა მოისმენ, გინდა დამიჯერე და გინდა არა. ვიცი, ყველაზე უფრო ენების ცოდნამ გააღრმავა შენი ეჭვი. სხვათა შორის, ძვირფასო სოსო, შენ არ ბრძანდები ორიგინალური. ეგ მოსაზრება ამ რამდენიმე თვის მანძილზე ბევრჯერ მოვისმინე. უფრო ბევრჯერ კი, ალბათ, ზურგს უკან ამოთქვამდნენ ეჭვებს. ვფიქრობ, განათლებაზე გაქაჩულმა ხალხმა უნდა იცოდეს, რომ ადამიანის ტვინი მილიონობით და, მგონი, მილიარდობით უჯრედისაგან შედგება. მკურნალობის შემდეგ, ეტყობა, უჯრედების უმრავლესობა აღმიდგა. ის უჯრედები კი, თქვენით და თქვენისთანებით რომ იყვნენ დაკავებულნი, აღარ აღდგა. რას იზამ, ბედისწერას ვერ გაექცევი!

- დამცინი კიდევ?

- დაცინვა აზრადაც არ მომსვლია. მე, უბრალოდ, საბოლოო განმარტებას ვიძლევი. ბარემ, შემდეგ რომ მოულოდნელი არ იყოს, ახლავე გეტყვი. მე კარგად ვუკრავ პიანინოზე, რაც თქვენ, შენ და ჩემმა დანარჩენმა მეგობრებმა, რომელთა არც სახელები მახსოვს და არც გვარები, არ იცით. არ იცით მხოლოდ ერთი სრულიად უბრალო, მაგრამ თქვენთვის ძნელად გასაგები მიზეზის გამო, არასდროს მქონია სურვილი თქვენი თანდასწრებით პიანინოს მივჯდომოდი.

რამაზ კორინთელი მიხვდა, ელდამ გაუარა, დაელექტროებული ნერვები განემუხტა. თითქოს შვება იგრძნო. უკვე სიამოვნებდა თავისი კატეგორიული, ოდნავ დამცინავი ტონი. ფულით სავსე ჩანთას დასწვდა და ისე აიღო, თითქოს ხაზს უსვამდა, რომ თავისი კუთვნილი ეპყრა ხელთ.

- შუაღამე რომ არ იყოს, ახლავე გიჩვენებდი ჩემს საშემსრულებლო ხელოვნებას. ერთი სიტყვით, თუ ჩაგვივარდა მომენტი და პიანინოს მიუჯექი, ნუ გაგიკვირდება - ნურც შენ და ნურც ჩვენს კოლეგებს!

„კოლეგებს!“ - რა დამცინავად და მრავალმნიშვნელოვნად წარმოთქვა კორინთელმა ეს სიტყვა! იგრძნო, თავი ღირსეულად და ვაჟკაცურად ეჭირა. ვაჟკაცურად და გამომწვევად.

სოსო შადური არ იყო არც იოლად მოსატყუებელი, არც ადვილად დასამარცხებელი კაცი.

ორი ეჭვი ჰკლავდა შადურს. პირველი ეჭვი თვითონვე ეჩვენებოდა უსაფუძვლოდ. „ნამდვილად რამაზ კორინთელია?“ გაიფიქრებდა ხოლმე და თვითონვე გული მოსდიოდა თავის დაეჭვებაზე.

„აბა ვინ იქნება? რამაზის ორეული? ტყუპის ცალი? ყველაფერი გამორიცხულია. საავადმყოფოში ნამდვილად რამაზ კორინთელი წავიყვანეთ, იქიდანაც რამაზ კორინთელი გამოვიყვანეთ“.

- დაიმშვიდებდა ხოლმე თავს შადური.

„გამოვიყვანეთ კი რამაზ კორინთელი? - უმაღლვე ფანჯრიდან შემოხტებოდა კარიდან გაგდებული ეჭვი. - მე ხომ არ დავსწრები-ვარ მის გამოყვანას? როცა გაოცებული ნაცნობ-მეგობრებისაგან მისი უცნაური შეცვლისა და ენების ცოდნის ამბავი გავიგე, კორინთელის ნახვისაგან, სანამ ყველაფერი არ დავაზუსტე, თავი შევიკავე. არის კი ნამდვილად რამაზ კორინთელი?“

„რასაკვირველია, რამაზ კორინთელია!“ - ერთხელ და სამუდამოდ ჯერ კიდევ მაშინ უარჰყო პირველი ეჭვი, როცა კარგა ხნის ყოყმანის შემდეგ კორინთელთან შეხვედრა გადაწყვიტა.

მეორე ეჭვს კი ვერაფერი მოუხერხა. კაცმა რომ თქვას, ჰქონდა კიდევ საფუძვლიანი მიზეზი.

„მუდამ გონებაშებლუდული, მაგრამ უშიშარი და თავგებულადებული კაცი გვეგონა. ნუთუ მთელი სამი წლის მანძილზე გვატყუებდა?! და თუ გვატყუებდა, რა მიზანს ისახავდა, რა ჰქონდა ჩაფიქრებული?“

სოსო შადურის გონება ქვიშის საათს ჰგავდა. რომ ეგონა, ფიქრი და ეჭვი უკვე ჩაიცალა ერთი კონუსიდან მეორეშიო, იმავე წამს ვიღაცის უხილავი ხელი საათს გადააბრუნებდა და დაცარიელებული გონება ისევ ეჭვით ივსებოდა. ვერაფრით ვერ ჩასწვდა რამაზ კორინთელის ჩანაფიქრს, ვერაფრით ვერ მოუნახა ახსნა და განმარტება მეგობრის საქციელს. ერთში კი დარწმუნდა, ავადმყოფობის შემდეგ კორინთელმა უნებურად გასცა თავი. სოსო შადურმა უკვე იცოდა, ვინ იყო რამაზ კორინთელი. ახლა ამოსახსნელი რჩებოდა ერთი რამ - რისთვის დასჭირდა კორინთელს, დაემალა თავისი ცოდნა და განათლება? რა მიზანს ისახავდა სრულიად ახალგაზრდა კაცი, როცა მეგობრებს თავს უბირ პიროვნებად აჩვენებდა?!

იქნებ ღარიბი ბიჭი ჩვენთან მხოლოდ ფულის გასაკეთებლად იყო და მერე სამუდამოდ აპირებდა, ჩამოგვცილებოდა?

სოსო შადური გრძნობდა, რაც მეტს ფიქრობდა, უფრო მეტად ებნეოდა გზა-კვალი ბნელ და ჩახუთულ ლაბირინთში.

ერთი კი დაასკვნა, ფრთხილად უნდა ყოფილიყო. რამაზ კორინთელის ნდობა არ შეიძლებოდა.

„დღეს კმარა! - გადაწყვიტა უცებ შადურმა, - მეორე სეანსზე, ალბათ, უფრო მეტს შევატყობ! თანაც ვნახოთ, ბიჭებს რომ ნახავს, რა ხასიათზე დადგება!“

- შენი ლაპარაკიდან ბევრი ვერაფერი დასკვნა გამოვიტანე, მაგრამ ცხოვრება წინაა. - თქვა უცებ შადურმა შემრიგებლური ხმით და მარჯვენა ხელის თითები გაატკაცუნა.

რამაზ კორინთელი მიხვდა, შადურმა ვიღაცას ნიშანი მისცა. არც მოტყუებულა, საძინებელი ოთახიდან ორი კაცი გამოვიდა. ერთი ჭაბუკი, ალბათ ოცდაორი-ოცდასამი წლის იქნებოდა; მეორე შეიძლება ორმოცისა ყოფილიყო, შეიძლება ორმოცდაათისაც.

რამაზ კორინთელი შეცბა, აღშფოთდა კიდევ. შადურის საქციელი ღალატად მიიჩნია, მაგრამ მიხვდა, არაფერი არ უნდა შემჩნია. თავდაჭერის ერთი გამოცდა კიდევ უნდა ჩაებარებინა. შემოსულებისაკენ სანახევროდ შებრუნდა და, ვითომც აქ არაფერიო, გულდასმით დააკვირდა. ჭაბუკი თბილისელს არ ჰგავდა. დასავლეთიდან იქნება ჩამოსულიო, - დაასკვნა კორინთელმა. მეორე ტიპური ქალაქელი იყო. ჭაბუკი გამოუცდელს ჰგავდა. ეტყობა, ახალი დაწყებული ჰქონდა საქმე. სამაგიეროდ, თბილისელის სახეზე ადვილად შეგეძლო ამოგვეკითხა გულქვაობა და დაუნდობლობა.

რამაზ კორინთელმა ქალაქელის სახეზე რატომღაც ნაჭრილობევს დაუწყო ძებნა...

ვერ შეამჩნია.

„არადა, როგორ მოუხდებოდა!“ - გაიღიმა გულში.

აქამდე ხმის ამოღებას არ ჩქარობდა. ეშინოდა, მოწოლილი მღელვარება არ შემამჩნიონო. ბოლოს გაფიქრებულმა ფრაზამ დაარწმუნა, სავსებით მშვიდად იყო. ისევ სავარძლის საზურგეს მიაწვა, ტყავის ჩანთაც დაუდევრად მიაგდო მაგიდაზე და წყნარი ხმით იკითხა.

- ამდენი ხანი ჩაკეტილები გყავდნენ?

- მომარაგებული დავტოვე, არ მოიწყენდნენ!

- აი, რა არის გულწრფელობა! - მშვიდად, მაგრამ მტკიცედ და ნიშნის მოგებით შეხედა შადურს.

- არ გენდობოდი და იმიტომ.

„ოჰო, „არ გენდობოდი“. ახლა, ვითომ მენდობა?“

- კარგა ხანია მიხვდი, რომ არ მენდობოდი.

- არ გენდობოდი შენი ავადმყოფობის გამო. თანაც იმდენი უსიამოვნო ამბავი უნდა გამეხსენებინა შენთვის, ხომ შეიძლება გულის შეტევა მოგსვლოდა, ან კრუნჩხვები დაგმართნოდა...

- გასაგებია, მეტი ახსნა-განმარტება არაა საჭირო, ბატონებო! რამაზ კორინთელი მიხვდა, ამ ხალხისგან დანდობის იმედი არ უნდა ჰქონოდა.

- ბიჭები მაინც თუ იცანი! - ჰკითხა შადურმა.

- მე მგონი, მშვენივრად მიხვდი, რომ ვერ ვიცანი.

- ნოდარი და სერგო ვერ იცანი?

- რომელია ნოდარი და რომელია სერგო?

- სერგო ხაზარაძე! - წარუდგინა შადურმა ხანშესული ქალაქელი ვაცი, რამაზ კორინთელის აზრით, ნაჭრილობევი რომ დაამშვენებდა.

- ნოდარ მიმინოშვილი.

არც ერთს გაცნობის ნიშნად თავი არ დაუქნევია, უძრავად იდგნენ ერთ ადგილზე.

- თუ გინდათ, გადით, სადაც იყავით! - მეთაურის კილოთი წარმოთქვა შადურმა.

ორთავენი ისევ საძინებელ ოთახში გავიდნენ.

- ყოფილიყვნენ, რაზე გაყარე.

„გაყარეს“ განგებ გაუსვა ხაზი კორინთელმა. თითქოს უთხრა, ისედაც მიხვდი, მეთაური რომ ბრძანდებო.

- რა მნიშვნელობა აქვს, სად იქნებიან. - შადურიც დაჯდა და რამაზ კორინთელს საქმიანად შეხედა. საუბარსაც უფრო გულწრფელი და ინტიმური ხასიათი მისცა. - მე არ მინდა, რომ ჩვენი ძმობა და საქმიანობა წარსულში დარჩეს. შენ უკვე მიხვდი, რატომაც არ მინდა. ბოლო საქმე რომ უსისხლოდ დამთავრებულიყო, შეგეძლო, ჩამოგვცილებოდი, თუმცა არა მგონია, შენ მაშინ სხვა ცხოვრების სურვილი გაგჩენოდა. სისხლი დაღვრილია. მე არ ვიცი, რამდენად გიშველის სასამართლოში ტრავმა და მეხსიერების დაკარგვა. ის კი ვიცი, დანარჩენებს რა მოგველის. ამიტომ ხვალაც ერთად უნდა ვიყოთ. მით უმეტეს, რევოლვერი შენ ისროლე. მართალია, საქმის დროს მნიშვნელობა არა აქვს, ვის მოუწევს სროლა. ყველამ თანაბრად უნდა ვაგოთ პასუხი, მაგრამ შენ მაინც იჩქარე. არ იყო სროლა საჭირო. უკვე სამშვიდობოს ვიყავით გასული. თანაც, რაკი ისროლე, უნდა გაგესაღებინა კიდევ. იღბალი გვექონია, რომ გონსმოუსვლელად გარდაიცვალა. ვიცი, არ გსიამოვნებს, რასაც გეუბნები, მაგრამ საქმე თავისას ითხოვს!

რამაზ კორინთელი საბოლოოდ დარწმუნდა, შადურს და მის მეგობრებს იოლად ვერ დასცილდებოდა. დასაწყისშივე მიხვდა, რამაზ კორინთელის ფერიცვალება ეჭვისა და უნდობლობის უზარმაზარ საბაბს რომ იძლეოდა. იმასაც მიხვდა, ამ ფერიცვალების შემდეგ თუ ერთ ოპერაციაში მაინც არ მიიღებდა მონაწილეობას, აუცილებლად მოკლავდნენ.

დუმილი ჩამოვარდა, დაძაბული, დამუხტული დუმილი, მეხის გავარდნის წინ რომ იცის ხოლმე.

უცებ რამაზ კორინთელმა ხელის მოძრაობით თანხმობა გამოხატა და მტკიცედ თქვა.

- რას მთავაზობ? - თან ანიშნა, სიგარეტი გათავდა, ახალი კოლოფი მოიტანეო.

სოსო შადურმა შვეებით ამოისუნთქა. წამოდგა, სიგარეტი მოიტანა, მაგიდაზე დააგდო, სავარძელს გემრიელად მოერგო და დამშვიდებული სალაპარაკოდ მოემზადა.

რამაზ კორინთელმაც თითქოს შვეებით ამოისუნთქა, მისთვის უკვე ყველაფერი გასაგები გახდა. თვითონვე უკვირდა, სოსო შადურთან და მის მეგობრებთან მომავალი საქმიანობა რომ არ აღეღვებდა. პირიქით, თითქოს ერთგვარი ინტერესიც კი იპყრობდა.

თანდათანობით რწმუნდებოდა, რომ ცდებოდა მთავარი ექიმი. ადამიანი არ ყოფილა მარტო ტვინი, მარტო ინტელექტი, ხოლო დანარჩენი ორგანოები ამ მოაზროვნე აპარატის მომსახურე დეტალები. უწინ, აკადემიკოს დავით გიორგაძისათვის რომ ანალოგიური წინადადება მიეცათ, რა გუნებაზე დადგებოდა? ან ყოფილა როდესმე ახალგაზრდობაში ასეთი ფიცხი და თავხედი? ყოფილა როდესმე ქალიშვილებთან ურთიერთობაში ასეთი გამომწვევი და თავშეუკავებელი?

მაინც რა მოხდა? ტვინმა თავის გავლენაში მოაქცია რამაზ კორინთელის სხეული და გენი, თუ პირიქით, კორინთელის გენმა შეცვალა დავით გიორგაძის ბუნება? იქნებ განათლება და ინტელექტი კი არა, რაღაც შინაგანი იმპულსები განაგებენ ადამიანს და გააკეთებინებენ ისეთ საქმეებს, თვითონვე რომ მიაჩნიათ დანაშაულად?

იქნებ სწორედ ეს იმპულსებია ადამიანი და არა მხოლოდ ტვინი?

ან იქნებ ორთავე ერთად ქმნიან ერთ რთულ, მოაზროვნე და ემოციურ სისტემას?

რა მელის მომავალში? კიდევ შევიცვლები? ჯერ კიდევ არ დაბალანსირებულა დავით გიორგაძის გონება და რამაზ კორინთელის გენი?

ფიქრიდან გამოერკვა და გაღიზიანებულმა მასპინძელს შეხედა.

„ნეტავ, რომელი კალიბრის ტყვია გაუხვრეტს ჯავშნოსან შუბლს?“ - დაინტერესდა უცებ კორინთელი.

თავი მეცხრე

რამაზ კორინთელმა კიბე ნელა აიარა. არ ჩქარობდა, უნდოდა, მღელვარება დაეოკებინა. დროდადრო ისვენებდა, სიგარეტს ნერვიულად ქაჩავდა. ერთხელ ისიც კი გადაწყვიტა, უკან გაბრუნდებო. რასაკვირველია, წინასწარ იცოდა, რომ ნერვიულობა შეიპყრობდა და განცდები მოეძალებოდა. შეგუებულიც იყო, მაგრამ არ ეგონა, თუ დავით გიორგაძის სახლში სტუმრობა ასე მძიმე იქნებოდა.

აკადემიკოსის ქვრივს ორი დღის წინ დაურეკა, კორესპონდენტი გახლავართ, განსვენებულ მეცნიერზე წერილი უნდა დაწერო. ჯერ ნომრის აკრეფა გაუძნელდა, მეუღლის ხმის გაგონებამ კი სუნთქვა შეუკრა და დაამუნჯა.

- გისმენთ, ალო, გისმენთ! - რამდენჯერმე გაიმეორა ქალბატონმა ანამ და ყურმილის მემბრანასაც რამდენჯერმე ჩაბერა.

როგორც იქნა, მღელვარება დაიოკა და ხმა ამოიღო.

უკვე მეექვსე თვე იყო, ანას ხმა აღარ გაეგონა. შეთანხმდნენ, რამაზ კორინთელი ორი დღის შემდეგ საღამოს ხუთ საათზე უნდა სტუმრებოდა მეცნიერის ქვრივს.

ყურმილი რომ დაკიდა, ეგონა თავისუფლად ამოისუნთქებდა, მაგრამ მოტყუვდა. ნერვიულობა, რომელიც ჯერ კიდევ მაშინ დაეუფლა, მეუღლესთან დარეკვა რომ გადაწყვიტა, თანდათან უძლიერდებოდა. მთელი ღამე გაურკვეველ სიზმრებში გაატარა, ბორგავდა, ლოგინში წაღმა-უკუღმა ტრიალებდა. რამდენჯერმე წამოიყვირა კიდევ, ლოგინზე წამოჯდა და სივრცეში თვალებს უაზროდ აცეცებდა.

დილით ადრე ადგა. მზე ჯერ არ ამოსულიყო, მაგრამ უკვე გულის შემალონებლად ცხელოდა. ერთი კვირის წინ ვიღაც მუსიკოსისაგან ნაყიდი „ჟიგული“ გარეცხა. სოსო შადურმა ურჩია, ჯობია მანქანა ვინმე წესიერი კაცისაგან იყიდო. მუსიკოსიც თვითონ

მოუყვანა. საჭეს რომ პირველად მიუჯდა, ძალიან ღელავდა. ჩვიდმეტი წელი მაინც იყო, მანქანა არ უტარებია. თავის დროზე კარგად მართავდა მანქანას, მაგრამ ჩვიდმეტი წელი მცირე დრო არ იყო, საიმისოდ კმაროდა, რომ რეაქცია მოსდუნებოდა და ბევრი წვრილმანი დავიწყნოდა. თვითონვე გაუკვირდა, ისე სწრაფად მოერგო საჭეს და ისე ოსტატურად გასრიალდა მანქანებით გადატვირთულ ქუჩებში.

კრიალა წითელ „ჟიგულს“ სიამოვნებით შეავლო თვალი და სახლში დაღლილი ავიდა.

მანქანა ჩაკეტა და ლიფტს მიაშურა. მაგიდაზე დადებულ საათს დახედა, თავი უკმაყოფილოდ გაიქნია... დრო ნელა გადიოდა. უმალვე აბაზანას მიაშურა. ჩვეულებრივზე მეტხანს იდგა შხაპის ქვეშ. ცხელოდა, მაგრამ რატომღაც მაინც სიამოვნებდა ცხელი წყალი. აბაზანაში კარგად აღწევდა ტელეფონის ზარის წკრიალი. ყურმილის აღება აბრად მაშინაც არ მოსვლია, როცა ნაბანავები კვლავ ლოგინში ჩაწვა. ამოდ ცდილობდა დაძინებას. ვერ დაიძინა, ნერვებაშლილსა და უჩვეულოდ აღგზნებულს ეგონა, ძილი სამუდამოდ დამიფრთხაო.

ოთხის ნახევარზე მოიღრუბლა და წვიმა წამოვიდა. ჯერ თითქოს ნელა წვიმდა, შემდეგ ერთბაშად დაუშვა. ღია ფანჯრებიდან წვიმა ოთახში ასხამდა, არ წამომდგარა, ფანჯრები არ დაუკეტავს, ეგონა, ახლა მიანც აგრილდებაო. ოთახში მაინც ცხელოდა, თითქოს ღვარივით წამოსული წვიმის კედელი სითბოს ოთახიდან გარეთ არ უშვებდა.

საათს დახედა. ხუთის ათი წუთი იყო.

აკადემიკოსის სახლამდე, ბევრი-ბევრი, ოცი წუთის სავალი იყო მანქანით.

„მანამდე, ალბათ, გადაიღებს, - გაიფიქრა რამაზ კორინთელმა, - არ გადაიღებს და მით უკეთესი“.

ხუთის ნახევარი გახდა. ისევ წვიმდა. ოთახში დამწყვდეული სითბო ღია ფანჯრებიდან გაჭრას ლამობდა, მაგრამ წვიმის კედლები ძველებურად არ უშვებდა.

რამაზ კორინთელმა გადაწყვიტა, კოსტუმი ჩაეცვა. იცოდა, ქალბატონი ანა ჩაცმულობას როგორ ყურადღებას აქცევდა.

უკანასკნელად ჩაიხედა სარკეში, თმაზე ხელი გადაისვა და წიგნების კარადასთან მივიდა. წიგნების უკან დამალული ხის ყუთი გადმოიღო და მაგიდაზე დადო. ერთ წუთს დაფიქრდა, შემდეგ ყუთი ენერგიულად გახსნა, ორ საგანგებოდ დაწებებულ კონვერტს შორის ერთ-ერთი შეარჩია, პიჯაკის შიდა ჯიბეში ჩაიდო. ყუთი დახურა, ისევ თავის ადგილზე მოათავსა წიგნებს უკან, ერთი ღრმად ამოსუნთქა და სახლიდან გავიდა.

დაბლა რომ ჩავიდა, გაოცდა. წვიმას უკვე გადაეღო. დაფლეთილ ღრუბლებს შორის მზის სხივები ჩანჩქერივით იღვრებოდა. წვიმას ქალაქის თავზე გაჭუჭყიანებული ჰაერი თითქოს საგანგებოდ ჩამოერეცხა და გაეკრიალებინა.

აკადემიკოსის სახლთან რომ მივიდა, მანქანის იქვე დაყენება რატომღაც ვერ გაბედა, თუ არ მოისურვა. ძრავა ისევ ჩართო და მომდევნო შენობის ბოლო სადარბაზოსთან გააჩერა.

მღელვარებამ აკადემიკოსის სადარბაზოში შესვლის პირველივე ნაბიჯიდან შეიპყრო.

ყველაფერი ბუსტად ისე დახვდა, როგორც ახსოვდა, მაგრამ იქაურობა მაინც სხვანაირი მოეჩვენა, უცხო და ცივი.

ლიფტთან მივიდა, ღილაკს თითი დააჭირა. კაბინის ჩამოსვლას არ დაელოდა, ლიფტით ასვლა ერთბაშად გადაიფიქრა და კიბეს დინჯი ნაბიჯით აუყვა. აკადემიკოსი დავით გიორგაძე ლიფტში თითქმის არ შედიოდა. ისედაც სულ კაბინეტში ვზივარ, ამ ოთხი სართულის ავლა ჩემი ვარჯიშიაო, - ამბობდა ხოლმე. ლიფტით მხოლოდ მაშინ თუ ისარგებლებდა, როცა ძალიან დაღლილი იყო.

აკადემიკოსის ბინის წინ კარგა ხანს გაჩერდა რამაზ კორინთელი. დაელოდა, სანამ ყელში ამოჩრილი გული ნელ-ნელა დაიწევდა და თავის ადგილზე ჩავიდოდა. მერამდენედ წაიკითხა ლითონის ფირფიტაზე ამოკვეთილი ორადორი სიტყვა „დავით გიორგაძე“.

ბოლოს, როგორც იქნა, გაბედა და ღილაკს თითი დააჭირა. ბარის უსიამო წკრიალმა, თვითონაც რომ კარგად გაიგონა, შეაკრთო და გამოაფხიზლა. კარის გაღების მოლოდინში პიჯაკი გაისწორა, თმაზე ხელი გადაისვა და ჯიბეში კონვერტი მოსინჯა.

ფეხის ხმა ბარის წკრიალთან ერთად გაიგონა. მიხვდა, განსვენებულის ქვრივი მოუთმენლად ელოდა.

ჯაჭვმა გაიჟღარუნა და კარებში ქალბატონი ანა გამოჩნდა.

რამაზ კორინთელი შეკრთა. ნაბიჯი წინ ვეღარ წადგა. მისალმებაც კი დაავიწყდა. აქ რამ მომიყვანაო, გაიფიქრა უცებ. საშინელი სურვილი მოეძალა, შებრუნებულიყო და გაქცეულიყო, მაგრამ თითქოს ფეხებიც აღარ ემორჩილებოდა.

აკადემიკოსის ქვრივი გააოცა სტუმრის ჩაფერფლილმა სახემ, ოდნავ მოცახცახე ყბამ და გამომშრალმა თვალებმა. იქნებ ჩემი დამწუხრებული სახე არ ესიამოვნაო, გაიფიქრა ანამ და შეეცადა ბაგებზე როგორმე სევდიანი ღიმილი მაინც გამოესახა.

- თქვენ ბრძანდებით კორესპონდენტი?

- დიას! - სუნთქვაშეკრულს თითქოს ეს სიტყვა ჰქონდა ყელში გაჩხერილი. მისი ამოთქმისთანავე ფილტვებმა იგრძნო ჟანგბადის მაცოცხლებელი ძალა.

- მობრძანდით.

რამაზ კორინთელი ჰოლში შევიდა და გაჩერდა. არ იცოდა, საით წასულიყო, კაბინეტში თუ სასადილო ოთახში.

აკადემიკოსის ქვრივმა კარი ჩაკეტა, შებრუნდა და სტუმარს კაბინეტისაკენ გაუძღვა.

დავით გიორგაძის ბინაში, ერთი შეხედვით, ყველაფერი უცვლელი იყო. ოღონდ კაბინეტში, საწერი მაგიდის თავზე, აკადემიკოსის გადიდებული სურათი ეკიდა. ზუსტად ის სურათი, თვითონ რომ მოსწონდა და გადიდებული პირველად ინსტიტუტის ვესტიბიულში რომ ნახა დავით გიორგაძის გასვენების დღეს.

- დაბრძანდით, - მიანიშნა ანამ კუთხეში მიდგმულ მწვანე სავარძელზე, თვითონ კი მოპირდაპირე მხარეს მოთავსებულ ასეთსავე მწვანე სავარძელში ჩაჯდა.

სავარძლებს შორის ყავისფერი ხის ფინური პატარა მაგიდა იდგა. გიორგაძე სიგარეტს არ ეწეოდა, თუ რაღაც საზეიმო წვეულება არ ჰქონდა, არც სტუმრებს ანებებდა მოწევას, მაგრამ პატარა მაგიდას მოზრდილი, ფერადი მინის აბსტრაქტული ფორმის საფერფლე ყოველთვის ამშვენებდა.

- რომელი გაზეთიდან ბრძანდებით? - ჰკითხა ანამ.

- ახალი ამბების სააგენტოდან გახლავართ! - მიუგო რამაზ კორინთელმა და უცებ ის ქერათმიანი, დაშტამპულტვინიანი კორესპონდენტი გაახსენდა, აკადემიკოს დავით გიორგაძეს რომ ჩამოართვა ინტერვიუ. - ჩვენი მასალა საქართველოს და საკავშირო პრესაში გამოქვეყნდება სულ სხვადასხვა ტიპის გაზეთებში...

რამაზ კორინთელს გულში გაელიმა. მიხვდა, მისი ტვინი იმდღევანდელი ინტერვიუს ასოციაციებს ირეკლავდა. მღელვარებათ თითქმის გაუარა, სამაგიეროდ, გული დაუმძიმდა, სევდა შემოაწვა და ერთი სული ჰქონდა, საქმე მალე მოეთავებინა. უნებურად ჯიბეში ისევ მოსინჯა საგულდაგულოდ დაწებებული კონვერტი.

- შეგიძლიათ მეცნიერების საკითხებზე წერა?

- ალბათ შემიძლია. სხვანაირად აქ არ გამომგზავნიდნენ.

- ჟურნალისტი ბრძანდებით თუ რაიმე ტექნიკური დარგი გაქვთ დამთავრებული?

- არა, ქალბატონო, სამწუხაროდ არა. მე ჟურნალისტი გახლავართ, მაგრამ ხშირად ვწერ მეცნიერულ პრობლემებზე.

- საინტერესოა, - თქვა ანამ.

კორინთელი ვერ მიხვდა, მის ნათქვამში რა იყო საინტერესო და რატომ. თან უხაროდა, აკადემიკოსის ქვრივმა სახელი და გვარი რომ არ ჰკითხა.

უნებურად გადაწყვიტა, თუ ვინაობას მკითხავს, ყოველი შემთხვევისათვის სხვა სახელსა და გვარს ვეტყვიო. ელვის სისწრაფით სახელი და გვარიც კი შეარჩია - გოგი მინდელი.

- რას აპირებთ, რა უნდა დაწეროთ ჩემს მეუღლეზე?

რამაზ კორინთელს კიდევ უფრო მოეძალა უსიამო გრძნობა.

- გულწრფელად რომ გითხრათ, ჯერჯერობით წერილის სტრუქტურა მთლიანად და ნათლად არც კი მაქვს მოფიქრებული. ჯერ მინდა საფუძვლიანად შევისწავლო ბატონი დავითის ცხოვრების ბოგიერთი ისეთი ეპიზოდი, საზოგადოებისათვის რომ არ არის ცნობილი, მაგრამ თავისთავად საინტერესო რომ არის და ღირებული. შემდეგ აკადემიკოსის დიდი მეცნიერული შემოქმედება მინდა გავამდიდრო მისი პიროვნული თვისებებით, რომ მთლიანობაში დავხატო მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის მეცნიერულ-მოქალაქეობრივი, ფსიქოლოგიური პორტრეტი.

- მე რით შემიძლია დაგეხმაროთ?

- შეიძლება დავათვალიერო თქვენი ბინა? ჩემთვის ახლა ყველა წერილმანს მნიშვნელობა აქვს.

- დიდი სიამოვნებით.

- მაშ მოდი, კაბინეტიდან დავიწყოთ. მინდა ყველაფერი აღვუხსხო გონებაში. თქვენ წარმოიდგინეთ, მეცნიერის ფსიქოლოგიური პორტრეტის შესაქმნელად იმ, ერთი შეხედვით, უმნიშვნელო დეტალსაც კი აქვს მნიშვნელობა, როგორ და რა პრინციპითა აქვს წიგნები თაროზე მოთავსებული. რომელი ლიტერატურა

აქვს უშუალოდ საწერი მაგიდის ახლოს, რომელს უნდა მისწვდეს მაგიდიდან წამოუდგომლად.

- საინტერესოა! - თქვა ისე ანამ.

„როდის აქეთ აიკვიატე ეს სიტყვა? - გაცოფდა უცებ რამაზ კორინთელი.

როცა დავით გიორგაძის ბინაში მისვლა გადაწყვიტა, თავდაპირველად ის გაიფიქრა, ანას როგორ შეხვედროდა, ეშინოდა, ვაითუ ცუდად გავხდე, მღელვარება ვერ დავიოკო და თავი გავცეო. ცდილობდა წარმოედგინა, როგორი იქნებოდა მასთან შეხვედრა, გონებამ ათასგვარი ვარიანტი მაინც გათვალა და წარმოიდგინა. სულ ტყუილად! რეალური შეხვედრა სრულიად განსხვავებული და მოულოდნელი აღმოჩნდა. აკადემიკოსის საყვარელი მეუღლის ნახვამ თითქოს გაახარა კიდევ, თან შეეცოდა მარტოდ-მარტო დარჩენილი ანა. საშინელი სევდა დაეუფლა. რა იყო ახლა ამ ქალის ცხოვრება? ქმარი მოუკვდა, შვილი უგზოუკვლოდ გადაიკარგა. დარჩა მარტო, სრულიად მარტო. მეცნიერებაში მთელი არსებით ჩაფლული მეუღლის ცხოვრების წესმა წლების მანძილზე ახლობლებიც კი ჩამოაშორა. დავით გიორგაძეს არავისთვის არ ეცალა. მეცნიერული კვლევა და ინსტიტუტის მოვლა-პატრონობა, აი, რას მიჰქონდა აკადემიკოსის დროის ბიუჯეტის უდიდესი ნაწილი.

„მეუღლის გარდაცვალების შემდეგ ნათესავეები ალბათ ზრდილობის გულისთვის თუ მოაკითხავენ ხანდახან!

„აკადემიკოსის ოჯახსაც არავისთვის მოუკლავს თავი, სხვისგან რატომ უნდა მოითხოვდნენ ყურადღებას?“

„დრო აღარ ჰყოფნიდა დავით გიორგაძეს ახლობლებთან ურთიერთობისათვის, სტუმარ-მასპინძლობისა და ცერემონიალებისათვის. ბევრი ალბათ ამიტომაც განაწყენდა.

გული კიდევ უფრო დაუმიძიდა.

„რა მემართება? - გაუკვირდა რამაზ კორინთელს, - სისუსტეს არ ვგრძნობ, მღელვარებამაც გაიარა. აბა, რატომ მომეწამლა გუნება?“

ერთბაშად მიხვდა, აკადემიკოსის ქვრივი აღიზიანებდა. რაკი აზრმა სწორი კალაპოტი იპოვა, მაშინვე მიხვდა, რომ ანა, მისი თეთრი თმა, მომტკნარი სახე, ბებრული ფენა-ფენა ჩამოკიდებული ღაბაბი და ვენებდაფართოებული ფეხები ზიზღს ჰგვრიდა. ჯარ არ უნდოდა სიტყვა „ზიზღი“ ეხმარა, მაგრამ სიმართლეს თვალი ვერ დაუხუჭა. ვერ წარმოიდგინა, რომ ამ ქალთან დავით გიორგაძე ოდესღაც სარეცელს იყოფდა.

- თუ შეიძლება ერთი წუთით დაგტოვებთ! - თქვა უცებ ანამ, კორესპონდენტის თანხმობას აღარ დაელოდა და სასადილო ოთახს მიაშურა.

რამაზ კორინთელმა ერთბაშად მოიშორა გულის დამამძიმებელი ფიქრი. წიგნის თაროებთან მივიდა, ერთ-ერთი თაროდან ასტრონომიული ენციკლოპედიის მეორე ტომი გადმოიღო და გადაშალა. უმაღვე სასადილო ოთახის კარებს გახედა. ანა ჯერ შემოსვლას არ აპირებდა. ჯიბიდან კონვერტი ამოაცურა და სასწრაფოდ წიგნში ჩადო. მერე, ვითომ აქ არაფერიო, სქელი, მწვანეყდიანი წიგნი თავის ადგილზე მოათავსა და საწინააღმდეგო მხარეს მიდგმულ კარადასთან მივიდა.

„მეგონა, უფრო ამაღელვებდა აკადემიკოსის კაბინეტის ნახვა“, - სინანულით გაიქნია თავი რამაზ კორინთელმა.

- უკაცრავად, რომ მიგატოვეთ.

- როგორ გეკადრებათ, ქალბატონო ანა! - სწრაფად შემობრუნდა გიორგაძის ქვრივისაკენ.

- იქნებ მარტო გირჩევნიათ ყოფნა, ხელს ხომ არ გიშლით?

- პირიქით, ქალბატონო ანა, პირიქით. ნება მიბოძეთ, რამდენიმე შეკითხვა მოგცეთ და ამჯერად ამით დავკმაყოფილდეთ.

- გისმენთ.

- ინსტიტუტიდან თუ მოდიან თქვენი მეუღლის კოლეგები? რა-
იმე დახმარება თუ შემოგთავაზებს? ან იქნებ, უკვე დაგეხმარნენ
კიდევ?

- დახმარებით რას უნდა დამხმარებოდნენ. ჩემი მეუღლე სა-
ხელმწიფომ დაკრძალა. ვაცმა რომ თქვას, არც მინდა არავითა-
რი დახმარება. არც მინდა და არც მჭირდება. ოღონდ, მთავარია,
მომიწესრიგონ ჩემი მეუღლის მეცნიერული მემკვიდრეობა და
იზრუნონ მისი შრომების გამოცემისათვის.

- კერძოდ, ხომ არ მეტყვიოთ, ვინ იყო თქვენთან.

- სამჯერ მინახულა ოთარ კახიშვილმა, ინსტიტუტის ახალმა
დირექტორმა, მეოთხედ თანამშრომლებთან ერთად მესტუმრა.
ერთხელ ერთმა ახალგაზრდა მეცნიერმა, მგონი, კომკავშირული
ორგანიზაციის მდივანია, ინსტიტუტიდან ჩემი მეუღლის წიგნები
და რაღაც ნივთები მომიტანა.

- რაო, მაინც რა თქვა ოთარ კახიშვილმა?

- შეწუხებული იყო, დავითს რაღაც საიდუმლო დოკუმენტები
ჰქონია სეიფში შენახული.

- მერე? - აღელდა რამაზ კორინთელი.

- სეიფის შიფრი ხომ არ იცითო. აბა, საიდან მეცოდინება.

„ნაძირალა!“ - იყვირა გულში რამაზ კორინთელმა. უმაღვე
მიხვდა, ოთარ კახიშვილს რა საიდუმლო ქაღალდების ბედიც
აწუხებდა.

- შიფრი რომ ვერ ვუთხარი, ძალზე შეწუხდა და მითხრა, იქნებ
სულაც შინა აქვს ის დოკუმენტები წამოღებულიო. მთელი ვაბი-
ნეტი გადააქოთა.

- იპოვა რამე?

- ვერაფერი. სასოწარკვეთილი წავიდა. ერთი კვირის მანძილ-
ზე კიდევ ორჯერ მესტუმრა. მაინც ვერაფერი აღმოაჩინა. დიდი
საყვედური შემხვდებაო, მითხრა გამომშვიდობებისას.

„მათხოვარი!“ - ისევ მთელი ხმით იყვირა კორინთელმა გონებაში, თავი ძლივს შეიკავა, რომ სიბრაზისაგან არ აცახცახებულიყო.

- სხვა ხომ არაფერი უთქვამს?

- არაფერი.

ლაპარაკი ხომ არ ჩამოუგდია თქვენი მეუღლის ბოლო გამოკვლევაზე?

- არაფერი უთქვამს. მხოლოდ ისა თქვა, მალე შევიკრიბებით და თქვენი მეუღლის უკვდავსაყოფად ღონისძიებებს დავსახავთო.

- ამის შემდეგ მოვიდა სხვებთან ერთად?

- დიახ.

- კიდევ გითხრათ რამე?

- იგივე შეკითხვა გამიმეორა, ხომ არაფერი გიპოვიათ, დოკუმენტებს ან მეუღლის მეცნიერულ ნაშრომს ხომ არ წასწყდომიხართო.

- სხვების გასაგონად გკითხათ, არა?

- დიახ, - შეცბა ქალი, - თქვენ გგონიათ, არ უნდა ეკითხა?

- არა, ქალბატონო ანა, ბუნებრივად მიმაჩნია, რომ სხვების გასაგონად უნდა ეკითხა. - გაღიმება სცადა რამაზ კორინთელმა, - თქვენ რა უპასუხეთ?

- რა უნდა მეპასუხა. არაფერს არ წავწყდომივარ-მეთქი.

- შვილის ამბავი ხომ არაფერი გაგიგიათ? - შეცვალა კორინთელმა თემა მოულოდნელად.

- შვილის? - ანამ ამოიოხრა და თვალზე მომდგარი ცრემლი მოიწმინდა! - არაფერი.

- ვილაცამ თქვა, თითქოს მამის გასვენებაზე ჩამოვიდა და პარკით გადასხვაფერებული ხალხში იყო მიმალულიო.

- ვინ თქვა? - გამოცოცხლდა ქალი.

- არ ვიცი, ვინ იყო. არ ვიცნობ, თქვენი მეუღლის გასვენებაზე ვნახე, აღარც მახსოვს, როგორი სახე ჰქონდა. უბრალოდ მოვკარი ყური, მეგობარს უთხრა, შიძლება ჩამოსულია და სადმე აქვეა ხალხში მიმალულიო.

- არა მგონია. ისე არ წავიდოდა, რაღაცნაირად ტელეფონით რომ არ დამლაპარაკებოდა, ან ჩემს დასამშვიდებლად რომელიმე მეგობარი მაინც არ გამოეგზავნა.

- სულ არაფრისათვის მოგიკრავთ ყური?

ანამ ისევ მწარედ ამოიოხრა და ხმამაღლა აქვითინდა.

- მაპატიეთ, ქალბატონო, ანა, მაპატიეთ, რომ გული უნებურად გატკინეთ.

- რიღასთვის ვცოცხლობ, არ ვიცი. ადამიანი ძალი ცოფილა, იოლად არ კვდება. მაინც მაქვს იმედი, რომ სადღაც იმალება და როცა იქნება გამოჩნდება, - ქალმა ღრმად ამოიოხრა, - ოღონდ ვიცოდე, რომ ცოცხალია და, თუ უნდა, სულაც ნუ გამოჩნდება.

- მილიცია? ნუთუ მართლა მილიაცია დუმს? არ მოსულან თქვენთან დასაკითხად, ან რაღაც ცნობები არ მოუწვდიათ?

- როგორ არა, ბევრჯერ დამკითხეს. ჩავაწერინე, ვისთან მეგობრობდა, როგორი ხასიათი ჰქონდა. ერთი სიტყვით, რაც ვიცოდი, ყველაფერი ჩავაწერინე.

- მაინც რა დასკვნამდე მივიდნენ?

- ეჭვიც აღარ ეპარებათ, რომ ის საცოდავი ჩემმა შვილმა გაიტანა. შეშინებულმა მანქანა დატოვა და სადღაც გადაიკარგა.

აკადემიკოსის ქვრივმა ცრემლები ველარ შეიკავა, ჯიბიდან პატარა შავი ცხვირსახოცი ამოიღო და თვალები შეიმშრალა.

- თქვენ რატომ გაინტერესებთ ჩემი შვილის ამბავი? - გამოერკვა უცებ ანა და რამაზ კორინთელი ეჭვიანად შეათვალიერა, - შემთხვევით, ხომ არ იცნობდით?

- მაპატიეთ, ქალბატონო ანა, უბრალოდ დამაინტერესა მისმა ამბავმა. ვიცი, რომ ბატონ დავითს ინფარქტი შვილის თაობაზე

დაემართა. ბოდიშს გიხდით, რომ უნებურად ჭრილობა გაგიღიზიანეთ.

ფეხზე წამოდგა, მაგრამ მიხვდა, რომ ახლავე წასვლა არ ივარგებდა, რამაშ კორინთელი ქალს კიდევ უფრო დააეჭვებდა და კვლავ წიგნის თაროებთან მივიდა.

- რამდენადაც ვიცი, მუშაობით დაღლილ ბატონ დავითს ძალიან უყვარდა პიანინოზე დაკვრა.

- დიახ, თქვენ ეგ საიდან იცით? ჩემი მეუღლე შესანიშნავად უკრავდა, არცაა გასაკვირი. დავითი მუსიკოსების შვილი იყო. მშობლებს თურმე დიდი სურვილი ჰქონდათ, შვილიც მათ კვალს გაჰყოლოდა.

- მე ისიც ვიცი, რომ ბატონ დავითს ამ დროს ძალიან უყვარდა უშაქრო ყავა.

- საინტერესოა!

„საინტერესოა!“ - ისევ გააჟრჟოლა ტანში რამაშ კორინთელს, - ეტყობა, ახალი ამოჩემებული აქვს ეს სიტყვა“.

- ახლა კი წავალ, ქალბატონო ანა.

აკადემიკოსის ქვრივი ფეხზე წამოდგა.

- მე ჯერ ბევრი უნდა ვიფიქრო. დიდი სურვილი მაქვს საინტერესო წერილი გამომივიდეს. ჩემთვის უკვე ნათელია ის შინაურული გარემო და ატმოსფერო, სადაც ბატონ დავითს უხდებოდა მუშაობა. თუ რამ ასეთი საკითხი წამოიჭრა, რომელსაც უთქვენოდ ვერ გადავჭრი, ვიტოვებ უფლებას, კიდევ ერთხელ შეგაწუხოთ.

- რამდენჯერაც გნებავთ, იმდენჯერ მობრძანდით.

ანამ სტუმარი სადარბაზომდე მიაცილა.

- ლიფტით ჩაბრძანდით.

- ფეხით მირჩევნია, ქალბატონო ანა. მიღებისა და გულისხმიერებისათვის დიდ მადლობას მოგახსენებთ. კარგად ბრძანდებოდეთ!

რამაზ კორინთელმა კიბე ჩაირბინა. უნდოდა, რაც შეიძლება, სწრაფად მოშორებოდა შენობას, რომლის შეძულებაც უკვე მოასწრო რაღაც ოციოდე წუთში.

ქუჩაში რომ გავიდა, თავისუფლად ამოისუნთქა, გუნება ერთბაშად გამოუკეთდა და ჩქარი ნაბიჯით მანქანისაკენ გაემართა. შორიდანვე მოჰკრა თვალი ახლად ნაყიდ წითელ „ჟიგულს“, ქუჩაში რომ მეგობარივით ელოდებოდა. ორ წუთში მანქანასთან იყო. სიყვარულით შეავლო თვალი გაკრიალებულ „ჟიგულს“ და კარი გამოაღო.

ერთი სული ჰქონდა, სხვა ქუჩაზე როდის გავიდოდა. არ სიამოვნებდა იმ ქუჩაზე გავლა, სადაც ყოველი ხე, ყოველი შენობა მისთვის უკვე უსიამოვნო წარსულს აგონებდა.

აჰა, დააღწია კიდევ თავი იმ ქუჩასაც და იმ უბანსაც. გულს ერთბაშად დაეუფლა უბოროტო სიხარული. ისეთი განცდა ჰქონდა, თითქოს სხვა სამყაროდან და წარსულიდან, სადღაც შორს, შორს, მოგონებათა ბინდებუნდში რომ იძირებოდა, ერთბაშად ამოხტა მომავალში და სრულიად ახალ სამყაროში ამოჰყვო თავი.

უცებ სარკეში ნაცრისფერ „ვოლგას“ მოჰკრა თვალი.

მანქანა ნაცნობი ეჩვენა.

ახლალა გააცნობიერა, დავით გიორგაძის სადარბაზოდან, რომ გამოვიდა, მაშინ დალანდა იქვე, სადარბაზოდან ოცდაათიოდე მეტრის მოშორებით.

„მგონი, მე მომდევს!“ - დაასკვნა უნებურად.

ნაცრისფერი „ვოლგა“ ოცი-ოცდახუთი მეტრის დაშორებით მოდიოდა.

რამაზ კორინთელმა სიჩქარეს უკლო. ნაცრისფერმა მანქანამ ინტერვალის შეინარჩუნა.

საეჭვო აღარაფერი იყო.

„ვინ უნდა იყოს?!“ - გაიფიქრა კორინთელმა და წიგნების მაღაზიის წინ მანქანა მკვეთრად დაამუხრუჭა.

„ვოლგამ“ გვერდი აუქცია და გზა განაგრძო.

რამაზ კორინთელმა წამიერად მოჰკრა თვალი საჭესთან მჯდომ ავადმყოფურად გამხდარ, საფეთქლებშეჭადარავებულ ახალგაზრდა კაცს.

მეტი მანქანაში არავინ იყო.

„ვითომ მე მომდევდა?!“ - მხრები აიჩეჩა რამაზ კორინთელმა და ძრავა ისევ ჩართო.

თავი მეათე

ასტროფიზიკის კვლევითი ინსტიტუტი.

აკადემიკოს დავით გიორგაძის კაბინეტი.

უმარმაზარ, პომპეზურ, სვეტებიან კაბინეტში ყველაფერი უცვლელად იყო შენარჩუნებული. კედლებზე კვლავინდებურად ეკიდა აინშტაინის, ნიუტონის, ბორისა და ეილერის სურათები, ძველებური, დათვისფეხებიანი საწერი მაგიდა, რბილი, ძველებური სკამები. ერთ კუთხეში - ტყავის დივანი, საწერ მაგიდაზე მიდგმული ახალი, მაგრამ ძველ ავეჯს მიმსგავსებული, გრძელი მაგიდა ძველებურად იყო განლაგებული ინსტიტუტის დირექტორის კაბინეტში.

იყო მხოლოდ ერთი, მაგრამ ძალზე მნიშვნელოვანი ცვლილება. დირექტორის სავარძელში, მბრუნავ, მძიმე, შავი ტყავის სავარძელში აკადემიკოს დავით გიორგაძის ნაცვლად იჯდა პროფესორი ოთარ კახიშვილი.

ახალ დირექტორს სავარძელი უკან დაეწია, რბილ საბურგეს დიდკაცურად მიყრდნობილს ფეხი ფეხზე შემოედო. ხელში სათვალე ეჭირა და კარებში შეჩერებულ ახალგაზრდა კაცს ოდნავ დაბნეული შესცქეროდა.

ახალგაზრდა კაცი, სახეზე რომ თავხედური ღიმილი დასთამაშებდა, რამაზ კორინთელი გახლდათ.

ოთარ კახიშვილის ყურადღება უმაღლვე მიიპყრო ჭაბუკის უძვირფასესმა თეთრმა კოსტიუმმა.

„ნეტავ, რა საქმე უნდა ჰქონდეს?“ - გაივლო გულში.

უცნობ ჭაბუკთან შეხვედრას ორი დღის მანძილზე ელოდა, მაგრამ კაბინეტში რომ დაინახა, მაინც დაიბნა და აღელდა. თვითონაც ვერ მიმხვდარიყო, რა ემართებოდა?

ინტუიცია აძლევდა სიგნალს, რომ რაღაც მნიშვნელოვანი ამბავი უნდა მომხდარიყო?

რამაზ კორინთელი არ დაელოდა დირექტორის მიწვევას, ჯიქურ მივიდა მაგიდასთან, რბილი სკამი გამოსწია, სკამს კარგად მოერგო და მხოლოდ ამის შემდეგ თქვა:

- გამარჯობათ!

დირექტორმა მისალმების ნიშნად თავი დაუქნია.

* * *

რამაზ კორინთელი პირველად სამი დღის წინ ესტუმრა ინსტიტუტის ახალ დირექტორს, თვალში ისევ მოხვდა დირექტორის პირადი მდივნის მარინე დვალის საფეხე მკერდი. ახალგაზრდა ქალს კვლავ შავი, გულმოდელილი კაბა ეცვა. მშვენივრად იცოდა, შავი კაბის ფონზე კრიალა თეთრი მკერდი უფრო ვნებიანად რომ იკვეთებოდა.

ქმარს გაშორებული პატიოსანი ახალგაზრდა ქალი სიამოვნებას მამაკაცების ვნებიან მზერაში პოულობდა. რამდენი შემოდოდა მისაღებში სრულიად უსაქმოდ, რომ მისი მკერდისათვის ერთხელ კიდევ ხარბად შეეფლოთ თვალი. მათი აციმციმებული თვალებიდან გადმოფრქვეული ვნება მკერდს ნაზად ელაცინებოდა, ვაჟკაცის ხელივით ვნებიანად ეალერსებოდა.

- დირექტორი მოსულია? - ცოტა თავხედურად იკითხა ჭაბუკმა.

ქალს გაუკვირდა მისი უყურადღებობა; მიჩვეული იყო, რაც არ უნდა საქმიანი ვაცი შემოსულიყო კაბინეტში, ან რაც არ უნდა გაბრაზებული ყოფილიყო ვინმე, მისი მკერდის შემხედვარეს ბაგებზე აუცილებლად ღიმილი გადაეკვრებოდა.

- დღეს მიღება არ არის!

- ეგ მე არ მიკითხავს. მე გეკითხებით, დირექტორი თუ მოვიდა-მეთქი!

- დირექტორი მოსულია, მაგრამ ვერ მიგიღებთ, ჩაკეტილია.

- თქვენ ჩაკეტეთ?

- ხუმრობისთვის არ მცალია!

რამაზ კორინთელი მიხვდა, მარინე მისმა თავხედობამ კი არა, უყურადღებობამ გააცოფა.

- მე თქვენ დიდი ხანია გიცნობთ.

- არა მგონია.

- ისიც ვიცი, საწოლთან რა სურათი გიკიდიათ.

- სურათი?! - გაოცდა მარინე.

დიახ, სურათი, დეგას ბალერინები. ყვითელკოპლებიანი ტორშერი კიდევ გაქვთ?

- თქვენ ეგ საიდან იცით? - მღელვარებისაგან ქალის ჯიშინი მკერდი ძვირფასი კაბის ჭრილიდან ამოვარდნას ლამობდა.

- მე ყველაფერი ვიცი. შემიშვებთ დირექტორთან?

მარინე ფეხზე წამოდგა, ვაჟს მრავალმნიშვნელოვნად გადახედა, თავი გაოცებულმა გაიქნია და დირექტორის კაბინეტში შევიდა.

რამაზ კორინთელმა ჰალსტუხი შეისწორა.

მდივანი მალე გამობრუნდა.

- შედით! - უთხრა ვაჟს და გაოგნებული მაგიდას მიუჯდა.

რამაზ კორინთელმა, კაბინეტს რომ თვალი მოავლო, მღელვარებამ შეიპყრო, სახე აელეწა, გულზე უზარმაზარი ტკიპა დააჭადა და სისხლი ხარბად გამოსწოვა.

ოთარ კახიშვილი ჭაბუკს მოთმინებით მისჩერებოდა.

რამაზ კორინთელს თითქოს დაავიწყდა, დირექტორთან რისთვის შევიდა. კაბინეტი ხარბად მოათვალიერა და მზერა სეიფზე შეაჩერა. იქ, მუხის ფიცრებით მოპირკეთებულ ნიშში ჩასმულ უძველეს და უზარმაზარ გერმანულ სეიფში იდო მისი გამოკვლევა - „რადიოაქტიური გამოსხივების მეხუთე ტიპი“.

ფიქრმა ისე გაიტაცა, დირექტორი სულ გადაავიწყდა.

- რა გნებავთ, ყმაწვილო! - მოესმა უცებ ოთარ კახიშვილის ხმა.

კვლევითი ინსტიტუტის ახალმა დირექტორმა წინადადების ბოლოს კითხვის ნიშნის ნაცვლად ძახილის ნიშანი დასვა, რომლითაც ჭაბუკის თავხედური საქციელით გამოწვეული გაბრაზება გამოხატა.

რამაზ კორინთელი გამოერკვა და მხერა ერთბაშად დირექტორზე გადაიტანა. თავი მოთოკა, დაწყნარდა, თუმცა აღგზნებული თვალები მაინც უბრწყინავდა.

„ვინ ზის აკადემიკოსის სავარძელში?! - მოერია ბრაზი უცებ.

- რა გნებავთ, ახალგაზრდავ. მე ამდენი დრო არ მაქვს!

- ძალიან სერიოზულ საქმეზე გეახელით, ბატონო ოთარ! - „ბატონო“ ხაზგასმული ირონიით წარმოთქვა რამაზ კორინთელმა. - თუ დღეს არ გცალიათ, ხვალ გეახლებით, თუნდაც ზეგ. ოღონდ, როცა მიმიღებთ, ნახევარი საათი უნდა დამითმთ.

ოთარ კახიშვილმა არაფერი უპასუხა, არ იცოდა, რა ეთქვა. ალბათ, რომელიმე მორიგი გიჟია, პერპენტუუმ მობილედ რომ გამოიგონაო, გაიფიქრა გულში და გადაწყვიტა უცნობი დღესვე მოეშორებინა თავიდან.

- მაინც რა საქმე გაქვთ, ორ წუთში რომ არ ითქმება?

- როდესაც მიმიღებთ, მაშინ მოგახსენებთ.

- ეტყობა, კარგად ვერ გამიგეთ, - დაბალ ტონალობაზე ჩამოვიდა დირექტორი, იმდენად დათრგუნა რამაზ კორინთელის თვალებმა, - მე მაინტერესებს საუბრის თემა. იქნებ საჭიროა წინასწარ მოვემზადო?

- იმედი მაქვს, ახალგაზრდა ვაცთან სასაუბროდ თქვენი რანგის მეცნიერს წინასწარი მომზადება არ დასჭირდება.

- ჰმ! - თავი უკმაყოფილოდ გაიქნია ოთარ კახიშვილმა, კალენდარს ჩახედა და მცირეოდენი ფიქრის შემდეგ თქვა, - ზეგ მობრძანდით, საღამოს ექვს საათზე.

- ბატონი ბრძანდებით! - რამაზ კორინთელი მკვირცხლად წამოიჭრა და წავიდა.

დირექტორმა მხრები აიჩეჩა. როცა ჭაბუკმა კარი გაიხურა, ნელა წამოდგა და ფანჯარასთან მივიდა.

ქუჩაში წითელი „ჟიგული“ იდგა. მანქანას ქერა, თმაგაშლილი ლამაზი გოგონა მიყრდნობოდა. შორიდან ეროვნების გარჩევა გაუჭირდა ოთარ კახიშვილს.

„ალბათ, რუსია, შეიძლება ბალტიისპირეთიდანაა ჩამოსული, იქნებ სულაც ქართველია, - ფიქრობდა იგი, - განა ჩვენში ცოტანი არიან ცისფერთვალა და ქერა გოგონები?“

დირექტორმა მხოლოდ ორი რამ დაასკვნა: ქალს მართალია, შარვალი ეცვა, მაგრამ აშკარად ეტყობოდა, ძალზე ლამაზი ფეხები ჰქონდა და იგი ჭაბუკს ელოდებოდა, წელან რომ დასტოვა კაბინეტი. არც შემცდარა. მალე ჭაბუკიც გამოჩნდა. მანქანაზე მიყრდნობილი ქალიშვილი შეირხა, ოთარ კახიშვილს ისევ მოხვდა თვალში შარვალში გამოკვართული ლამაზი ფეხები. მან მანქანას მეორე მხრიდან მოუარა, კარი გამოაღო და საჭეს მიუჯდა. ჭაბუკს მანქანის კარი ხეირიანადაც არ ჰქონდა დახურული, რომ „ჟიგული“ ადგილიდანვე სწრაფად დაიძრა.

ოთარ კახიშვილმა წითელ, გაკრიალებული მანქანას თვალი გააყოლა. ჭაბუკმა აშკარად დააინტერესა. ნეტავ დღესვე დამეგდო ყური, ვინ იცის, რას მეტყობოდა. თუმცა უმაღვე მიხვდა, ჭაბუკისადმი ინტერესი მას მერე გაუჩნდა, ლამაზი, ქერა ქალიშვილი რომ დაინახა. რატომღაც სევდით ამოიოხრა და სავარძელს მიამურა. თვალი კვლავ სეიფისაკენ გააპარა, იმ უზარმაზარი, ძველებური სეიფისაკენ, სადაც აკადემიკოს დავით გიორგაძის ნაშრომი ეგულვებოდა. უმაღვე გადაავიწყდა ის უცნაური ჭაბუკიც, ქერა, მაღალფეხებიანი ქალიშვილიც, პროფკავშირული კრებაც, სიტყვით რომ უნდა გამოსულიყო, აკადემიის პრეზიდენტის სახელზე დასაწერი მოხსენებითი ბარათიც, სადაც ინსტიტუტის სა-

რემონტო თანხის გამოყოფისა და ახალი კორპუსის მშენებლობის საკითხი უნდა დაეყენებინა.

ოთარ კახიშვილმა იცოდა, ახლად დანიშნული დირექტორის თხოვნას დასაწყისში უფრო გაუწევდნენ ანგარიშს.

აი, ამდენი საბრუნავი გადაავიწყა მუხის ფიცრებით მოპირკეთებულ ნიშში შედგმულმა უძველესმა გერმანულმა სეიფმა. ისეთი განცდა ჰქონდა, თითქოს თვითონ დაემსგავსა უბარმაზარ სეიფს.

ახალი დირექტორი გონებაგახსნილი კაცი იყო და მოვლენებს რეალურად აღიქვამდა. იცოდა, მისი რანგის მეცნიერები და იქნებ ცოტა უკეთესებიც, აქვე იყვნენ ინსტიტუტში. ორი ღირსეული ქართველი მკვლევარიც გაიხსენა, მოსკოვსა და ნოვოსიბირსკში რომ მოღვაწეობდნენ. კახიშვილმა იცოდა, მათ რო ინსტიტუტის დირექტორობა მოენდომებინათ, წინ ვერაფერი დაუდგებოდათ. გაუმართლა, დირექტორობა ხელში ჩაიგდო, მაგრამ ავტორიტეტი...

ოთარ კახიშვილს საღი განსჯის უნარი ჰქონდა. ადამიანებშიც კარგად ერკვეოდა და იცოდა, კვლევით ინსტიტუტში დირექტორობა დიდ ვერაფერ უპირატესობას ნიშნავდა, თუ მეცნიერებაში თანამშრომელთა თანაბარი მაინც არ იქნებოდა. როცა ამ სიტუანაბრეს დირექტორობაც მიემატებოდა, მაშინ მისი მეცნიერული კვლევაც მეტ ფასს დაიდებდა. გაცილებით მეტს, ვიდრე სინამდვილეში ერგებოდა. ეს ძალიან კარგად იცოდა პროფესორმა ოთარ კახიშვილმა.

და აი, იქ, იმ მუქყავისფრად შეღებილ გერმანულ სეიფში იდო ისეთი გამოკვლევა, რითაც შეეძლო თავის კოლეგებზე ათი თავით ამაღლებულიყო და მსოფლიოც აელაპარაკებინა.

ოთარ კახიშვილს არც ის ავიწყდებოდა, ინსტიტუტის თანამშრომელებმა დაახლოებით რომ იცოდნენ, რა შეიძლება ყოფილიყო დირექტორის სეიფში. აკადემიკოს დავით გიორგაძის მემ-

კვიდრეობის შემსწავლელი კომისიის შედგენასაც იმიტომ არ ჩქარობდა.

დავით გიორგაძე მოკვდა და სამარეში ჩაიტანა შიფრი, რომლითაც სეიფის გახსნა შეიძლებოდა. ოთარ კახიშვილი უძლური იყო სეიფის ხუთნიშნიანი მილიონობით თუ მილიარდობით კომბინაციიდან გამოეცნო ის ერთადერთი, სეიფს რომ უჩუმრად გაახსნევიანებდა. თუკი მოსკოვიდან ოსტატს გამოიძახებდა, მაშინ ყველაფერი იკარგებოდა. სეიფის გახსნას მთელი კომისია დაესწრებოდა.

რამდენჯერმე ესტუმრა შინ აკადემიკოსის ქვრივს. პირველსავე შეხვედრაზე თავი ვერ მოთოკა და სეიფის შიფრზე ჩამოუგდო საუბარი. თქვენს გარდაცვლილ მეუღლეს და ჩვენს დიდად საყვარელ მეცნიერს სეიფში რამდენიმე საიდუმლო დოკუმენტი დარჩა ჩაკეტილი. თუ ეს დოკუმენტები სასწრაფოდ არ წარვადგინეთ სათანადო ორგანოებში, მთელი დირექცია დავისჯებით. იქნებ თავს ძალა დაატანოთ და როგორმე გაიხსენოთ, ხომ არსად ექნება დატოვებული სეიფის შიფრი.

ვერაფერი დაადგინა. აკადემიკოსის მეუღლემ სეიფის შიფრის არაფერი იცოდა.

უცებ კახიშვილს გონება გაუნათდა.

„იქნებ სეიფში არც კი აქვს ნაშრომი შენახული?“

„იქნებ აქ, შინ, რომელიმე უჯრაშია საქალაქდემი მოთავსებული?“

ცივმა ოფლმა დაასხა. ჯიბიდან ცხვირსახოცი ამოიღო, ოდნავ შემელოტებული თავი მოიწმინდა, სათვალე მოიხსნა, ჯერ დაორთქლა, მერე გულდასმით გაწმინდა. მთელი ამ პროცედურის მანძილზე ფიქრობდა, მღელვარება როგორ დაეოკებინა და საუბარი როგორ დაეწყო.

- ქალბატონო ანნა, - ამოღერღა ბოლოს ორი „ნ“-ით, ცხვირსახოცი ისევ ამოიღო და ამჯერად ლოყები შეიმშრალა.

დამწუხრებულმა ქალმა სევდიანი თვალები მიაპყრო ინსტიტუტის ახალ დირექტორს.

- ქალბატონო ანნა, - ისევ ამოილულულა ოთარ კახიშვილმა, - ძალიან მიჭირს ამის თქმა, მაგრამ რას იზამთ, თავს ზევით ძალა არაა. იქნებ ის საიდუმლო დოკუმენტები შინა აქვს მოტანილი ბატონ დავითს? ბუნებრივია, თქვენ გიძნელდებათ ქმრის ნივთების შეხებაც კი, მით უმეტეს, ამ ნივთებთან დაკავშირებული ამბების გახსენება. უნდა მომიტევოთ, ქალბატონო, ანნა, უნდა მომიტევოთ. იმედი მაქვს თქვენი მოწყალე გულისა. რას იზამ კაცი, სამსახური სამსახურია, საიდუმლო დოკუმენტი კი - საიდუმლო დოკუმენტი. ისედაც ძალზე დაგვაგვიანდა მათი დანიშნულებისამებრ ჩაბარება. მინდა შეგეშველოთ ამ მძიმე წუთებში და თუ ნებას დამრთავთ, მე თვითონ დავათვალიერებ საწერი მაგიდის უჯრებსა და წიგნების თაროებს. მით უმეტეს, ვიცი, რა დოკუმენტებიცაა მოსაძებნი.

აკადემიკოსის ქვრივმა ღრმად ამოიოხრა, თვალზე მომდგარი ცრემლი შეიწმინდა და კახიშვილს ანიშნა, თანახმა ვარო.

- მე მუდამ მჯეროდა თქვენი დიდი ინტელიგენტობისა, ქალბატონო ანნა, - ფეხზე სასაცილოდ წამოიჭრა კვლევითი ინსტიტუტის ახალი დირექტორი და აკადემიკოსის ქვრივის ხელს მხურვალედ ეამბორა. თანაც ამბორი გაცილებით ხანგრძლივი გამოუვიდა, ვიდრე წესით არის მიღებული.

როგორ არ ჰგავდა ამ წუთში თავის თავს ჯმუხი გარეგნობის მეცნიერი. ოთარ კახიშვილის უხეშ, უნიჭო მოქანდაკის საჭრეთლით გამოკვეთილ ბლაგვ სახეზე ერთადერთი ინტელექტუალური დეტალი სათვალე იყო. მთელი მისი ნაზი ფრაზები და უჩვეულო, სასაცილო მოძრაობა წყლის ზედაპირზე მოტივტივე ბენზინს ჰგავდა. ახალი დირექტორის დღევანდელი უჩვეულო მანერები უფრო იმიტომ იყო სასაცილო, რომ მისი გამომეტყველები-

დან უხვად იღვრებოდა დედაქალაქში ჩამოსული და გზაგაკაფუ-
ლი პროვინციელის ენერგია და თავხედობა.

ოთარ კახიშვილი საწერ მაგიდასთან დადგმულ ტყავის სავარ-
ძელში ჩაჯდა.

აკადემიკოსის ქვრივს გული შეეკუმშა. მეუღლის სიკვდილის
შემდეგ დავით გიორგაძის სავარძელში პირველად ჩაჯდა სხვა
ადამიანი. ქალბატონმა ანამ თვალზე მომდგარი ცრემლი მოიწ-
მინდა და სასადილო ოთახში გავიდა.

ოთარ კახიშვილმა შვებით ამოისუნთქა და უჯრებს გაშმაგე-
ბით ეცა. დამთავრებული ნაშრომი თუ სეიფში აქვს მოთავსებუ-
ლი, აქ იქნებ შავი პირი მაინც ვიპოვო, ფიქრობდა და ელვისე-
ბურად მუშაობდა. გული ისე გამალებით უცემდა, ეშინოდა, მისი
ბაგაბუგი აკადემიკოსის მეუღლემ მეორე ოთახში არ გაიგონო-
სო. სახეზე ოფლი წურწურით ჩამოსდიოდა. ცხვირსახოცის ამო-
ღებაზე დროს არ ჰკარგავდა, შუბლს პირდაპირ ხელით იწმენ-
და.

ორი საათის მანძილზე ყველაფერი გადააქოთა, ხელნაწერს
წიგნებს შორისაც კი დაეძებდა. ვერაფერი იპოვა. იმედგაცრუებუ-
ლი და სასოწარკვეთილი კვლავ სავარძელში ჩაეშვა. უცებ იგ-
რძნო, სასტიკად სწყუროდა.

აკადემიკოსის ქვრივი უკან შემობრუნდა. ოთარ კახიშვილის
სასოწარკვეთილი სახე რომ დაინახა, შეშინდა.

- რა მოხდა, ბატონო ოთარ, ცუდად ხომ არა ხართ?

- იქნებ წყალი დამალევინოთ, ქალბატონო ანნა!

შეშფოთებულმა ქალმა თავისი ასაკისათვის უჩვეულო სის-
წრაფით მოუტანა წყალი.

- ნუთუ ასეთი საჩქაროა ის დოკუმენტები? - წარმოთქვა შეწუ-
ხებულმა, როცა ოთარ კახიშვილმა წყალი მოსვა.

- სასწრაფოა და მერე როგორი. თუ არ შეგაწუხებთ, კიდევ მო-
ვალ და უფრო გულისყურით დავძებნი.

- ბატონი ბრძანდებით.

ოთარ კახიშვილი კიდევ ორჯერ ესტუმრა აკადემიკოსის ქვრივს. კიდევ ორჯერ გადააქოთა იქაურობა. სეიფის შიფრს ვინ-ღა დაეძებდა, ნაშრომის არამცთუ შავი პირი, ერთი ქვეთავიც კი ვერსად იპოვა.

სასოწარკვეთილმა ოთარ კახიშვილმა სამდღიანი უშედეგო ძიების შემდეგ ერთი დასკვნა გამოიტანა, აკადემიკოს დავით გიორგაძეს საბოლოოდ ჩამოყალიბებული და გადათეთრებული ნაშრომი სეიფში ჰქონდა ჩაკეტილი, სეიფში, რომლის საიდუმლოდ გახსნასაც ჯერ კიდევ არ იცოდა, როგორ მოახერხებდა.

მას შემდეგ სადაც არ უნდა ყოფილიყო, სულ ძველებურ გერმანულ სეიფზე ფიქრობდა, მისი გახსნის გზებს ეძებდა. ხშირად, ტელევიზორს რომ უყურებდა, გვიან ხვდებოდა, რომ ეკრანზე გადაცემას კი არა, უზარმაზარ, ყავისფერ, მძიმე სეიფს ხედავდა.

შესვენების დროს ყავას რომ სვამდა, თითქმის ყოველთვის სეიფთან იდგა და ხან საცოდავი, ხან კი გაშმაგებული თვალებით ლითონის ხუთ რგოლს მისჩერებოდა, რომლებითაც შეიძლებოდა მილიარდი საშიფრო კომბინაცია გაკეთებულიყო.

კვლევითი ინსტიტუტის მეცნიერებათა დიდი საბჭოს სხდომაზე რამდენჯერმე გამოითქვა აზრი, აკადემიკოსის მეცნიერული მემკვიდრეობის შემსწავლელი კომისიის შედგენა ხომ არ გვინდებოდა.

ოთარ კახიშვილს კოლეგათა სამართლიან წინადადებაზე სული ემღვრეოდა და გაღიზიანებული ამბობდა, ვაცალოთ ვაცს საფლაავში გაცივებო.

მშვენივრად მიხვდა, თანამშრომლებს არ გამოჰპარვიათ ახალი დირექტორის უჩვეულო ნერვიულობა. სახლშიც უცნაურად იქცეოდა. ძილგატეხილი თითქმის ყოველ შუაღამეს დგებოდა, კაბინეტში გადიოდა და სავარძელში მოკალათებული სიგარეტს სიგარეტზე ეწეოდა. შეშფოთებულმა მეუღლემ რამდენჯერმე

უსაყვედურა, რად გინდა თანამდებობა, თუ ასე დამუნჯდები და განერვიულდებიო.

პასუხი ყოველთვის ერთი ჰქონდა, მაცალე, შევეგუო ახალ გარემოს, ამოდენა დატვირთვასა და პასუხისმგებლობასო.

* * *

ჭაბუკის ელევანტურმა ჩაცმულობამ ჯერ კიდევ წინა სტუმრობის დროს მიიპყრო ოთარ კახიშვილის ყურადღება. თეთრმა ფრანგულმა კოსტიუმმა, მსგავსი რომ დირექტორს ჯერ არსად ენახა, რატომღაც კიდევ უფრო გაუძლიერა ცნობისმოყვარეობა.

„მარტოა, თუ ისევ ახლავს ქერათმიანი და მაღალფეხებიანი ქალიშვილი?“ გაუელვა თავში. სავარძლიდან დინჯად წამოდგა, ფანჯარასთან ნელი ნაბიჯებით მივიდა და ქუჩაში გადაიხედა.

წითელი „ჟიგული“ ბუსტად იმავე ადგილზე იდგა, თითქოს მაშინ ადგილიდან არც დაეძრათ და ინსტიტუტის წინ მიეტოვებინოთ. ქერათმიანი ქალიშვილი ახლა მანქანაზე კი არ იყო მიყრდნობილი, გულხელდაკრეფილი იქვე ბოლთასა სცემდა. ამჯერად თეთრი, მოკლე ქვედატანი და მოცისფრო სპორტული მაისური ეცვა. ოთარ კახიშვილი არ მოტყუებულა, ქალიშვილს მართლაც კარგი ფეხები ჰქონდა. გაკრიალებული წითელი მანქანის ფონზე მისი ქერა თმები კიდევ უფრო ლამაზად იკვეთებოდა.

ინსტიტუტის დირექტორი, ვითომც აქ არაფერიაო, დინჯად შემობრუნდა.

- დიდი არაფერი! ჩვეულებრივი, სტანდარტული გოგა! - დამცინავად წარმოთქვა რამაზ კორინთელმა.

ოთარ კახიშვილი გაწითლდა. არ ეგონა ჭაბუკი თუ მიუხვდებოდა, ფანჯრიდან რატომ გადაიხედა.

არტისტობა არ შეეძლო, არც იუმორის გრძნობა ჰქონდა, რომ სიტუაცია განემუხტა და უხერხული მდგომარეობიდან გამომდვრალიყო. მიხვდა, უცნობმა სტუმარმა კედელთან მიიმწყვდია. დუმილი ამჯობინა. ვითომ ვერ გაიგო, ჭაბუკმა რა თქვა. სავარძელთან დაფიქრებული სახით მივიდა, ოდნავ უკან დასწია და დაღლილი კაცის იერით დაჯდა.

- გისმენთ! - თქვა ხმადაბლა, ფეხი ფეხზე შემოიდო და სავარძლის საბურგეს მიაწვა.

- თქვენი სიტყვა იმედს მაძლევს დავასკვნა, რომ მზად ხართ ნახევარი საათი ვისაუბროთ!

- დიახ!

ოთარ კახიშვილი ფიქრობდა, რომ სავარძელში მიღებული საქმიანი პოზა და მოკლე, თითოსიტყვიანი ფრაზები უფრო მკაცრ და აკადემიურ იერს აძლევდა.

- ამავე დროს, იმედი მაქვს საუბარში ხელს არავინ შეგვიშლის. - რამაზ კორინთელმა ჯიბიდან სიგარეტი ამოიღო, - შეიძლება?

- მოსწიეთ. - დირექტორმა თვალით მიანიშნა, საფერფლე აგერ დგასო.

- მართალია, თქვენ „კოსმოსი“ გიყვართ, მაგრამ იქნებ ამჯერად „უინსტონი“ ინებოთ? - რამაზ კორინთელმა მასპინძელს მრავალმნიშვნელოვანი ღიმილით შესთავაზა სიგარეტი.

„საიდან იცის, რომ „კოსმოსი“ მიყვარს?“ - გაოცებულმა ოთარ კახიშვილმა მაგიდა მოათვალიერა, ალბათ „კოსმოსის“ კოლოფი შენიშნა, თორემ უცნობი კაცი ასეთ დასკვნას საიდან გამოიტანდაო.

მაგიდაზე მსგავსი ვერაფერი დაინახა. საფერფლეც კი სუფთა იყო.

- მე ბევრი რამ ვიცი. მაგრამ, მოდით, ჯერ ერთმანეთი გავიცნოთ. უფრო სწორად, მე თქვენ, პროფესორ ოთარ კახიშვილს, ამჟამად ასტროფიზიკის ინსტიტუტის დირექტორს, კარგად გიცნობთ. თქვენ კი წარმოდგენა არ გაქვთ, ვინ ვარ მე.

ოთარ კახიშვილს არ მოეწონა ჭაბუკის ბაგეზე უღვაშებივით აპრეხილი დამცინავი ღიმილი.

- მე გახლავართ რამაზ კორინთელი, რამაზ მიხეილის ძე კორინთელი. უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის დაუსწრებელი ფაკულტეტის მესამე კურსის სტუდენტი.

- ძალიან სასიამოვნოა, რით შემიძლია გემსახუროთ?

- თქვენი კუჭის მომატებული მჟავიანობა გაწუხებთ, არა?

- ვთქვათ, მართალი ბრძანდებით, - გაცოცდა და გაბრაზდა კახიშვილი, - ვითომ ჩემი ჯანმრთელობის ამბავი ასე გადარდებთ?! მჯერა, მართლ ამის სათქმელად თქვენ აქ არ მოხვიდოდით.

- გამოცანა გერგებათ! პირდაპირ გეტყვით. სამსახურში უნდა მიმიღოთ.

- სამსახურში?! - ოთარ კახიშვილი კიდევ უფრო აღაშფოთა რამაზ კორინთელის მიერ ულტიმატუმივით წარმოთქმულმა მოთხოვნამ.

- დიახ, სამსახურში!

- სამსახურში როგორ მიგიღოთ?! ჯერ ერთი, თქვენი ცოდნის შესაფერისი ადგილი საერთოდ აქ ძალზე ცოტაა. მეორეც ის, რომ ყველა შტატი დაკავებულია და თავისუფალი ადგილი არ გაგვაჩნია.

- თქვენ ამოდენა კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი ბრძანდებით. თუკი მოინდომებთ, რა არის პროფესორ ოთარ კახიშვილისათვის ერთი შტატის გაკეთება?! სამაგიეროდ, ჩვენი ერთობლივი მუშაობა თქვენთვის ძალზე სასარგებლო იქნება.

ოთარ კახიშვილს ნერვები დაწყვეტამდე დაეჭიმა, უნდოდა წამოვარდნილიყო და ჭაბუკი კინწისკვრით გაეგდო გარეთ, მაგრამ

თავს მოერია, სიბრაზე გულში ჩაიკლა. ცოტა რომ დამშვიდდა, ცალი თვალი მოჭუტა და თავხედ სტუმარს ირონიულად ჰკითხა:

- ჩვენი ერთობლივი მუშაობა ჩემთვის იქნება სასარგებლო?

- დიახ, თქვენთვის! რასაკვირველია, ჩემთვისაც. მჯერა, არ ინანებთ. არამცთუ არ ინანებთ, მერე მიხვდებით, თქვენს თავს რა სიკეთესაც უზამთ!

- მაინც რა სიკეთეს? არ შეიძლება წინასწარ ვიცოდე? - კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი შეეცადა წარმოთქმულ ფრაზაში და ინტონაციაში ათჯერ მეტი ირონია დაეტია, ვიდრე მათი მოცულობა იძლეოდა საშუალებას.

რამაზ კორინთელმა არად ჩააგდო კახიშვილის ხაზგასმული ირონია. წინასწარ იცოდა, რამდენიმე წუთში გამოგნებელ გამარჯვებას იზეიმებდა. სიამოვნებდა კიდევ ყოფილი მოადგილის დამამცირებელი გამოხედვა. იცოდა, რაც უფრო მეტად დაამცირებდა და გაამასხარავებდა, მით უფრო დაატკობდა შურისძიება.

- მე არა ერთი და ორი სიკეთე შემიძლია მოგიტანოთ.

ყველას ჩამოთვლა შორს წაგვიყვანს. თქვენ ხომ მხოლოდ ნახევარი საათი გამომიყავით.

- ამ სიკეთეთაგან მითხარით თუნდაც ერთი. ხომ ხედავთ, სიხარულისაგან შეიძლება გული დამფრთხალი ჩიტივით ამომიხტეს!

- ოჰო, თქვენ გქონიათ იუმორის გრძნობა, - გულწრფელად გაოცდა რამაზ კორინთელი, - ეს კი ნამდვილად არ ვიცოდი!

- საიდან უნდა იცოდეთ, თქვენ ხომ არ მიცნობთ?!

- მე ყველაფერი უნდა ვიცოდე. უფრო სწორად, ვალდებული ვარ თქვენს ირგვლივ ყველაფერი ვიცოდე. მე ხომ ნათელმხილველი გახლავართ!

- ნათელმხილველი? - ოთარ კახიშვილმა ჯერ გაიღიმა, მერე გადაიხარხარა.

- დიახ, ნათელმხილველი! - რამაზ კორინთელის სახეზე ნერვიც არ შერხეულა.

- დრო რომ ბევრი გვექონდეს დარჩენილი, რომელიმე საინტერესო ამბავს, თქვენმა ნათელმხილველობამ რომ დაგანახათ, ალბათ მიაშობდით კიდევ, არა?

კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორმა დაასკვნა, ჩემს წინაშე მართლაც მორიგი გიჟიაო და თავს უფლება მისცა, უკანასკნელი ფრაზა აგდებულად წარმოეთქვა. უცნობისადმი ინტერესი ერთბაშად დაკარგა. დროა, ეს სულელური დიალოგი ახლავე აღვკვეთო, გადაწყვიტა უცებ და საათს დახედა.

- დრო ჯერ კიდევ ბევრი დაგვრჩა. ხუთი წუთიც არ გასულა, რაც თქვენთან შემოვედი! - კვლავ აუღელვებლად წარმოთქვა კორინთელმა.

ოთარ კახიშვილი გააცოფა ჭაბუკის უცნაურმა სიმშვიდემ და ხმადაბლა, მაგრამ მტკიცედ წარმოთქმულმა ფრაზამ. განრისხებულმა კორინთელს თვალი თვალში გაუყარა. უნდოდა ეყვირა, ახლავე გაეთრიე აქედანო, მაგრამ ისევე სწრაფად დაცხრა, როგორც აფეთქდა. რამაზ კორინთელმა გაბოროტებული თვალები ორლულიანი თოფივით დაუმიზნა და ოთარ კახიშვილი ადგილზე გააშეშა.

- მე უკვე გითხარით, რომ დრო საკმარისზე მეტი გვაქვს-მეთქი დარჩენილი! - კვლავ მშვიდად წარმოთქვა კორინთელმა.

ინსტიტუტის დირექტორი მიხვდა, ჭაბუკს თავიდან იოლად ვერ მოიშორებდა. ბედს შეურიგდა.

რამაზ კორინთელის ბაგეზე ულვაშებივით ისევ აიწკიპა დამცინავი ღიმილი.

- რაკი სურვილი გამოთქვით, სიამოვნებით გიამბობთ ერთ ამბავს. ინებეთ სიგარეტი.

- მე ისევ ჩემს „კოსმოსს“ მოვწევ! - დირექტორმა მაგიდის უჯრა გამოსწია და სიგარეტის კოლოფი ამოიღო, - მართალი ბრძანდე-

ბით. „კოსმოსი“ ყველა სიგარეტს მირჩევნია. გულახდილად რომ გითხრათ, უკვე დავიჯერე თქვენი ნათელმხილველობა და გულწრფელად მაინტერესებს, ნამდვილად თქვენი ნათელმხილველობით გაქვთ მოპოვებული ესოდენ ღირებული ინფორმაცია?

- ირონიისგან თავი შეიკავეთ, ბატონო პროფესორო. თქვენთან რომ მოვდიოდი, გონება მაქსიმალურად დავძაბე და თქვენი სულის ყველაზე ბნელ კუნჭულებშიც ჩავიხედე.

- მერე? დაინახეთ რამე სასიკეთო?

- კიდევ ერთხელ გაფრთხილებთ, ყურადღებით მომისმინეთ. არ მინდა თქვენი ნაჩქარევი ირონიები სამუდამოდ გაგიხდეთ სანანებლად!

- როგორ მიბედავთ! - მაგიდას მუშტი დაჰკრა კახიშვილმა და გაცოფებული ფეხზე წამოიჭრა.

რამაზ კორინთელს წარბი არ შეუხრია. ნესტოებიდან ბოლი გამოუშვა და ინსტიტუტის დირექტორს თვალი თვალში გაუყარა.

- მე მხოლოდ კეთილი სურვილი მამოძრავებს, ბატონო პროფესორო, და მეტი არაფერი. ამიტომაც არ მინდა, სულ რამდენიმე წუთში ინანოთ თქვენი ირონიაც და სიფიცხეც.

- ხომ არ დაგვემთავრებინა საუბარი? - ოთარ კახიშვილი უკვე მეორედ მიხვდა, გაბრაზება არ გამოადგებოდა. გაგულისებას შეიძლება სკანდალი მოჰყოლოდა. კარიერის დასაწყისშივე სკანდალი კი, იცოცხლე, ბარე ორს გაახარებდა.

- ჩემს სათქმელს ორ წუთში მოგახსენებთ! - დაიწყო მშვიდად რამაზ კორინთელმა, როცა დირექტორი უმწეოდ ჩაეშვა სავარძელში. - ოღონდ, ახლავე მინდა გაგაფრთხილოთ, მერე თქვენ თვითონ მოინდომებთ საუბრის გაგრძელებას. წინასწარ ვერ დაგპირდებით, რომ სურვილს შეგისრულებთ.

- ბრძანეთ და დაასრულეთ! - უმწეო კაცის სიბრაზით წარმოთქვა კახიშვილმა.

- იმ დღიდან მოყოლებული, რაც აკადემიკოსი დავით გიორგაძე გარდაიცვალა, განსაკუთრებით კი იმ წუთებიდან, დირექტორის კაბინეტი რომ ჩაიხარეთ, თქვენს სულსა და გონებას კლავს მხოლოდ ერთი სურვილი, საშინელი სურვილი, რომელიც ღამით არ გაძინებთ, დღისით კი მოსვენებას გიკარგავთ. - რამაზ კორინთელმა ნათაბი დაარტყა და ბოლი ინსტიტუტის დირექტორისკენ გაუშვა.

ოთარ კახიშვილი ახალგაზრდა კაცის სიტყვებმა ისე დათრგუნა, მისკენ რგოლებად გაშვებული ბოლი ვერც კი შენიშნა.

- დიახ, თქვენ საშინელი სურვილი გკლავთ გაიგოთ სეიფის შიფრი.

უხილავმა მხატვარმა ოთარ კახიშვილის სახეზე წითლად გამოსახული სიბრაზე ერთბაშად გაანაცრისფრა. ახლა დირექტორის თვალებიდან ერთდროულად შიშიც იღვრებოდა, ცნობის-მოყვარეობაც და დაბნეულობაც.

- იქ, - რამაზ კორინთელმა მარცხენა ხელის ცერით უკანმოუხედავად მიანიშნა სეიფისაკენ, - მეორე თაროზე, ნაცრისფერ საქალღდეშია მოთავსებული ორ ცალად გადაბეჭდილი შრომა, ასე რომ ააფორიაქა თქვენი გონება.

რამაზ კორინთელი ერთბაშად გაჩუმდა. ინსტიტუტის დირექტორს ყურადღებით შეხედა. უნდოდა გამოეცნო, მისმა სიტყვებმა რა შთაბეჭდილება მოახდინა.

ოთარ კახიშვილი ჭაბუკს დაბნეული მისჩერებოდა.

- დიახ, - კიდევ უფრო მშვიდად და კიდევ უფრო დამცინავად გააგრძელა რამაზ კორინთელმა, - თეორიულად მშვენივრად გადაწყვეტილი და ჩამოყალიბებული შრომა ექსპერიმენტითაც კიდევ უფრო მშვენივრად არის დასაბუთებული. ადვილი შესაძლებელია იცოდეთ, რომ გამოკვლევის სათაურია „რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპი“. დიახ, აკადემიკოსმა დავით გიორგაძემ აღმოაჩინა რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპი. მეცნიერის უკანასკნელი

შრომა პირველხარისხოვანი გამოკვლევაა მსოფლიო მასშტაბით, რომელიც აუცილებლად იმსახურებს მინიმუმ სახელმწიფო პრემიას. და, თქვენ, ოთარ კახიშვილს, - ერთი ოქტავით მაღლა ავიდა რამაზ კორინთელი, - არ გაქვთ საშუალება აკადემიკოსის გამოკვლევა იგდოთ ხელთ, რომელიც აქვეა, სეიფში, თქვენგან რაღაც ხუთიოდე ნაბიჯზე!

რამაზ კორინთელი მცირე პაუზის შემდეგ ერთი ტონალობით ისევ დაბლა ჩამოვიდა.

- როცა მარტო ხართ, მე ვხედავ, როგორ მიდიხართ სეიფთან, როგორი სიბრაზით დასცქერით მის ხუთ მონიკვლევულ რგოლს. იმ მილიარდი კომბინაციიდან, რომლის შედგენის საშუალებასაც სეიფის რგოლები იძლევიან, რომელია ის ერთი, თქვენ რომ უზრუნველად მოგიტანთ მეცნიერულ დიდებას? აი, რა გტანჯავთ და რა გიფორიაქებთ სულს!

დუმილი. ხანმოკლე, მაგრამ დამუხტული დუმილი ჩამოწვა ასტროფიზიკის კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორის კაბინეტში.

- სულ ეგ არის თქვენი ნათელმხილველობა? ეგ ხომ ცილისწამებაა, შანტაჟია! - ოთარ კახიშვილმა დანაშაულზე დაჭერილი ვაცის უმწეობით სცადა გაბრძოლება.

- არა, ბატონო ოთარ, - სიტყვა „ბატონო“ ჩურჩხელასავით ამოავლო ირონიაში, - თქვენც მშვენივრად იცით, ფიქრადაც არ მომსვლია შანტაჟი და ცილისწამება! ჩემი ნათქვამი ცილისწამება რომ ყოფილიყო, ფეხზე წამოვარდებოდით, გაცოფებული გარეთ გამაგდებდით. თქვენი ხმა კი გაიბზარა, გატყდა, უმწეობა შეეპარა. იგი ისე შორიდან მესმის, თითქოს სადღაც შეკუჭული და შემალული მელაპარაკებით. თქვენს თვალებში და სახეზე შიშმა დაისადგურა. ეს კარგი ნიშანია. მაინც პატიოსანი ბუნება გქონიათ. დიახ, რაც მე გითხარით, სულაც არაა ცილისწამება. იგი ფაქტია! ერთში ნამდვილად გეთანხმებით. შეიძლებოდა მე ეს დასკვნა ლოგიკურად გამომეტანა, ყოველგვარი ნათელმხილველო-

ბის გარეშე, ადამიანურ სისუსტეთა გათვალისწინებით. მით უმეტეს, რომ არც ის იყო საიდუმლო, რა პრობლემის გადასატრელად მუშაობდა აკადემიკოსი დავით გიორგაძე. ამჯერად, თუ ნებას დამრთავთ, ბატონო პროფესორო, და თუ არ დაგიკარგავთ ჩემი საუბრის მოსმენის სურვილი, შევეცდები დაგარწმუნოთ, რომ მე არც მანიაკი ვარ, არც შექანებული და არც შანტაჟისტი. დიდი სურვილი მაქვს დაიჯეროთ, თქვენი მონა-მორჩილი ნამდვილად გახლავთ ნათელმხილველი. ნება მომეცით, აქვე ჩაგიტაროთ ერთი სეანსი, და აქვე, ამ წუთში აღვადგინო თქვენი ცხოვრების ერთი დღე, ერთი ეპიზოდი. არჩევანი თქვენ გააკეთეთ, გნებავთ შარშანდელი დღე, გნებავთ შარშანწინდელი.

რამაზ კორინთელმა სიგარეტი ისევ გააბოლა.

ოთარ კახიშვილი დუმდა. არ იცოდა, რა ეთქვა ან რა მოემოქმედა.

- გელოდებით! - თქვა კორინთელმა ღიმილით.

- არჩევანი თქვენთვის მომინდვია, - მორჩილად მიუგო ინსტიტუტის დირექტორმა.

- კარგით, იყოს ნება თქვენი. მოდით, ავიღოთ ორი წლის წინანდელი რომელიმე დღე...

რამაზ კორინთელმა თავი ხელებში ჩარგო. კაბინეტში გამეფებულ დუმილში მხოლოდ სიჩუმის იდუმალი ხმა ისმოდა.

ჭაბუკმა ერთბაშად ასწია თავი და ოთარ კახიშვილს თვალი გაუსწორა. კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი შეაკრთო რამაზ კორინთელის უცნაურად ანთებულმა, მბრწყინავმა თვალებმა; მონუსხა, სავარძელს მიაჯაჭვა, პროტესტის ყოველგვარი სურვილი დაუკარგა.

- მე ვხედავ... დიახ, მე ვხედავ...

ოთარ კახიშვილი შეაკრთო ახალგაზრდა კაცის ნერვიულმა ხმამ.

რამაზ კორინთელმა თავი მაღლა ასწია და თვალები სივრცეს გაუშტერა.

- დიახ, დიახ, მოსკოვი... სასტუმრო „ბუდაპეშტის“ ლუქსი. შე-
მოდგომაა. ოქტომბრის მშვენიერი, თბილი და მზიანი დღე...
ოთახში ორნი ხართ, თქვენ და აკადემიკოსი დავით გიორგაძე...
თქვენ სავარძელში ზიხართ... კორინთელმა მარჯვენა ხელი კუთ-
ხისკენ გაიშვირა, - გაცვითა მუქი ლურჯი ფინური კოსტიუმი... მის
ქვეშ ნაცრისფერი პულოვერს ვხედავ... დავით გიორგაძე სარკეს-
თან დგას და ჰალსტუხს ისწორებს...

რამაზ კორინთელი ფეხზე წამოდგა. თვალი კვლავ მაღლა
აღაპყრო და სივრცეს გაუშტერა. ორი ნაბიჯით უკან დაიწია და გა-
შეშდა.

გაოცებისაგან თავზარდაცემული ოთარ კახიშვილი ჭაბუკის
დაძაბულ, დაელექტრობულ სახეს თვალს ვეღარ აშორებდა.

- მას... მას აცვია.. - დაიწყო უცებ რამაზ კორინთელმა, - ნაც-
რისფერი შარვალი... მისივე ჟილეტი... თეთრი პერანგის მანჟე-
ტებზე ბრწყინავს თქვენი ნაჩუქარი ალექსანდრიტის თვლიანი სა-
კინძეები. თუ არ ვცდები, იგი უცხოეთში, კერძოდ, სტამბოლში
გაქვთ შეძენილი...

ოთარ კახიშვილი შიშის ოფლში დაცურავდა, კორინთელს
თვალებგადმოკარკლული მისჩერებოდა, ცდილობდა ჭაბუკის
არამცთუ სიტყვა, სახის არც ერთი გრიმასი არ გამორჩენოდა.

- ოთახში ვხედავ სუფრას. უფრო სწორად, წინა საღამოს სუფ-
რის ნარჩენებს. სუფრას ეტყობა, ოთხ ვაცზეა გაშლილი. მაგიდა-
ზე დევს გახსნილი კონიაკი, არაყი, ბორჯომის ცარიელი ბოთლი.
სავსე ბოთლი მაცივარშია... თქვენ კმაყოფილი, უფრო მეტიც
ბედნიერი ვაცის იერი გაქვთ. გუშინ აკადემიკოსთან მიწვეული
სტუმრებიდან ერთი ქალი უნდა ყოფილიყო... დიახ, ქალია. მაღა-
ლი, ძალზე გამხდარი, მაგრამ მიმზიდველი, ასე, ორმოცამდე
წლისა... ლარისა ვლადიმეროვნა... ხომ არ ვცდები! - რამაზ კო-

რინთელის ანთებულმა თვალებმა უცებ მონახა ინსტიტუტის დირექტორის გაოცებისა და შიშისაგან პირთამდე ავსებული თვალები.

- ლარისა ვლადიმროვნას, - არ დაელოდა პასუხს რამამ კორინთელი, - თითზე თქვენს მიერ წინა დღით ნაჩუქარი იაპონური მარგალიტისთვლიანი ბეჭედი უკეთია...

- კმარა! - იყვირა უცებ ოთარ კახიშვილმა და ფეხზე წამოიჭრა.

- ხელს ნუ მიშლით! - საიდუმლო ჩურჩულით წარმოთქვა რამამ კორინთელმა, თან მარცხენა ხელით ანიშნა, დაბრძანდითო, და ისევ ჭერს მიაპყრო თვალები.

ოთარ კახიშვილი ჭაბუკს მონუსხულივით დაემორჩილა და კვლავ სავარძელში ჩაჯდა. ახლალა შენიშნა, მართალია, ჭაბუკი ჭერს მისჩერებოდა, მაგრამ თვალები დახუჭული ჰქონდა, შუბლზე ოფლის მსხვილი წვეთები ასხდა და სახე უთრთოდა.

- დიახ, თქვენ კმაყოფილი ხართ, რადგან ლარისა ვლადიმროვნა აკადემიკოსსაც ძალიან მოეწონა. აი, ვხედავ .... დავით გიორგაძემ, როგორც იქნა, მორიგი ჰალსტუხი... ახალგაპარსულ ლოყებზე ხელი ჩამოისვა, გარდერობთან მივიდა და პიჯაკი ჩამოიღო. „დაასხით“, - გეუბნებათ ისე, რომ თქვენსკენ არც იხედება... უმაღვე ფეხზე დგებით და ხელში კონიაკის ბოთლს იღებთ. კონიაკი კი არა, ბორჯომიო, გეუბნებათ აკადემიკოსი. ბოთლს ისევ მაგიდაზე დგამთ და მაცივრისკენ მიემართებით. გარკვევით ვხედავ, ფეხი გაგისრიალდათ და იატაკზე ბურგით ვარდებით... გაწითლებული ფეხზე დგებით. არაფერიაო, იქეთ ამშვიდებთ აკადემიკოსს. აი, ყურში ჩაესმის აკადემიკოსის ხუმრობაშერეული ხმა, ასაკისაგან ოდნავ გახისტებული ბარიტონი, - მართლაც არაფერია, ნუ ღელავთ, უარესიც ხდება. ბედი გქონიათ, რომ წუხელ ლარისა ვლადიმროვნას თვალწინ არ წაიქეციოთო. ხომ არ ვცდები? ხომ თქვა აკადემიკოსმა ეს ფრაზა?

- დიიიახ, თქვა! - ამოილულლულა ოთარ კახიშვილმა.

- დავიღალე, -თქვა უცებ რამაზ კორინთელმა და სკამზე დაჯდა. დაცვარული შუბლი ცხვირსახოციტ მოიწმინდა, სახე უმაღლვე დაუმშვიდდა. მაღალი ძაბვის დენი ერთბაშად გამოირთო და შუბლს უკან მბრუნავმა ლილვებმაც თანდათან შეწყვიტეს ბრუნვა.

- ვინ ხართ და რა გნებავთ! - საწყალობლად ჰკითხა კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორმა.

- ვინ ვარ, უკვე იცით. ახლა გეტყვით, რა მინდა! - კორინთელმა სიგარეტს მოუკიდა.

ოთარ კახიშვილის წინ კვლავ ჩვეულებრივი ყმაწვილი იჯდა, უდარდელი და თავხედი. ღრუბლის ქულასავით მთებს იქით გადაიკარგა რამაზ კორინთელის დაელექტროებული, იდუმალი გამომეტყველება, წელან რომ საშინლად დათრგუნა ინსტიტუტის დირექტორი. ახლა იგი ბირჟაზე მოლაზღანდარე ბიჭს უფრო ჰგავდა, ვიდრე ბებუნებრივი ნიჭით დაჯილდოებულ ადამიანს.

- თქვენ მე ამიყვანთ ლაბორანტად. ჟერჯერობით მეტ თანამდებობას არ გთხოვთ. მართალია, მესამე კურსზე ვარ, მაგრამ წელსვე იანვარში ჩავაბარებ დარჩენილი სამი კურსის საგნებს და დავიცავ დიპლომს. უფრო მეტიც, უკვე მოვამზადე საკანდიდატო დისერტაცია. დისერტაციის დონე ნუ დაგაფიქრებთ! თავისუფლად შეიძლება, ჩემი გამოკვლევისათვის დოქტორობაც კი მომანიჭონ. კატეგორიულად მოვითხოვ, ყველა ტექნიკური საკითხი მომიგვაროთ თქვენ. სამაგიეროდ, შევეცდები - ათმაგად ავანაზღაურო ახალგაზრდობისათვის მბრუნველი პროფესორის ღვაწლი. თქვენ გახდებით ჩემი შემდგომი შრომის თანაავტორი. ჩემი აღმოჩენის თანაავტორობა, ბატონო პროფესორო, ელვისებურად მოგიტანთ მსოფლიო სახელს და დაგიმკვიდრებთ იმ ავტორიტეტს, რაც ახლა, როგორც დირექტორს, არ გაგაჩნიათ კოლეგებს შორის.

- როგორ, მეორე ნაშრომიც დაწერილი გაქვთ? - დაცინვა ვედარ გაბედა კახიშვილმა.

- ნაშრომს დაწერა აღარ სჭირდება. იგი დაწერილია და სეიფში დევს. - რამაზ კორინთელმა მარცხენა ხელის ცერი კვლავ უკანმოუხედავად გაიშვირა სეიფისაკენ.

- ნაშრომის დაწერა აღარ სჭირდება. იგი დაწერილია და სეიფში დევს. - რამაზ კორინთელმა მარცხენა ხელის ცერი კვლავ უკან მოუხედავად გაიშვირა სეიფისაკენ.

- მერე?

- რა მერე?!

- სხვისი ნაშრომი გინდათ მიითვისოთ?

- ისევე, როგორც თქვენ. თანაც მე გაცილებით კეთილშობილი ვჩანვარ კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორის ფონზე. თქვენ გინდათ, ნაშრომის ავტორი მხოლოდ თქვენ იყოთ. მე კი თანაავტორობას გთავაზობთ.

- მე არაფერი არ მინდა!

- ბატონო დირექტორო, - „ბატონო“ წედანდელივით ისევ ამოავლო ირონიაში. - მგონი უკვე დაგავიწყდათ, ვინა ვარ მე. გთხოვთ, ძველ სკივრში ჩანაფტალინებულ ტანსაცმელს მზეზე ნუ გამომაფენინებთ!

- სამაგიეროდ, მე შემოიძლია მილიციას გამოვუძახო!

- არ შეგიძლიათ, თქვენდა სამწუხაროდ, არ შეგიძლიათ. უფრო სწორად, თქვენ მილიციას არ გამოუძახებთ ორი სრულიად უბრალო მიზეზის გამო. ნუ ღელავთ, დამშვიდდით, მე თქვენთან საჩხუბრად არ მოვსულვარ, - რამაზ კორინთელმა თვალი თვალში გაუყარა ინსტიტუტის დირექტორს და მრავალმნიშვნელოვნად გააგრძელა, - საქმეს გთავაზობთ, სარფიან საქმეს, რომელიც მეცნიერებაში მსოფლიო სახელს მოგიტანთ. მილიციას კი ვერ დაუძახებთ, როგორც უკვე გითხარით, ორი მიზეზის გამო. პირველი: ვთქვათ, დაუძახეთ მილიციას. რას ეტყვით? შანტაჟს

დამაბრალებთ? არ გამოგივით, მოწმე არავინ გყავთ. ბრალდების დამტკიცება ძალიან გაგიჭირდებათ. თანაც, არ დაგავიწყდეთ, ენა მეცა მაქვს. თან ღმერთმა ნუ ქნას, რომ პირი მოვხსნა. ახლა მეორე: თუ თქვენ მილიციას გამოიძახებთ, კატეგორიულად მოვითხოვ სეიფის სასწრაფოდ გახსნას. მაშინ მეხუთე ტიპის რადიაქტიურობის აღმოჩენის გვირგვინი მთლიანად გარდაცვლილ აკადემიკოსს დარჩება.

რამაზ კორინთელი ფეხზე წამოდგა. სიგარეტის ნამწვი საფერფლებზე დააგდო და პიჯაკი შეისწორა.

- იფიქრეთ, არ განქარებთ. დავით გიორგაძემ საკმაოდ დიდი სახელი ჩაიტანა საფლავში. ჩვენ ჯერ ყველაფერი წინა გვაქვს. თქვენ ხომ ჯერ ორმოცდაათობმეტი წლისაა არ ბრძანდებით. იმედი მაქვს, ოცდაშვიდ იანვარს, თქვენი დაბადების დღეს, ჩვენ უკვე სერიოზული საქმეებით დაკავშირებული მეგობრები ვიქნებით და მეც მომიწევს თქვენი სახელობის სასმისით, ძველებური ტუჩჩამოტეხილი ჯამით, თქვენი სადღეგრძელოს დალევა. აი, ჩემი სავიზიტო ბარათიც. სამი დღის შემდეგ ველი ტელეფონის ბარს. სადაც ისურვებთ, იქ შევხვდეთ ერთმანეთს. უმჯობესად მაინც თქვენი კაბინეტი ან ჩემი ბინა მიმაჩნია. კარგად ბრძანდებოდეთ, ბატონო დირექტორო!

რამაზ კორინთელმა სავიზიტო ბარათი დაუდევრად დაუგდო წინ და გასასვლელისაკენ გაემართა.

ოთარ კახიშვილი არ წამომდგარა. სავარძელში კვლავ გაქვავებული იჯდა და მიმავალ ჭაბუკს მისჩერებოდა.

რამაზ კორინთელმა ხელი მძიმე მუხის კარის სახელურს ჩაავლო, მაგრამ თითქოს გაღება გადაიფიქრაო, კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორისკენ შემობრუნდა.

- როგორ მიდის თქვენი გერმანულის საქმე? - ჰკითხა უცებ გერმანულად, - თუ არ ვცდები, თქვენ სასტიკად გიჭირთ სიტყვა „ცუფერზიხტლიხის“ წარმოთქმა. მაგრამ ეს არაა მთავარი. ბო-

ლოს და ბოლოს, შეგიძლიათ უამსიტყვოდ იოლად გახვიდეთ. მთავარი ისაა, რომ თქვენ ცდილობთ, უაქცენტო გამოთქმა გქონდეთ, რაც, სამწუხაროდ, არ გამოგდით. თქვენი სურვილი - ილაპარაკოთ უაქცენტოდ, პრეტენზიულია, თანაც უიმედო და, აქედან გამომდინარე, სასაცილო. ეს კარგად დაიმახსოვრეთ, ყმაწვილო!

„ყმაწვილო!“ - შეკრთა ოთარ კახიშვილი. ისეთი განცდა დაეუფლა, თითქოს კაბინეტის კარი აკადემიკოსმა დავით გიორგაძემ გაიხურა.

* * *

- რა დაგემართა, ოთარ? - ჰკითხა შეშინებულმა მეუღლემ, კარის გაღებისთანავე ქმრის გაფითრებული და გატანჯული სახე რომ დაინახა.

- არაფერია, გადავიღალე, - უხალისოდ მიუგო ოთარ კახიშვილმა და პორტფელი გაუწოდა.

კვლევითი ინსტიტუტის ახალი დირექტორის მეუღლე ღია გოგოლაშვილი თბილისში ცნობილი ექიმი იყო. მისმა გამოცდილმა თვალმა უმაღვე იგრძნო, მეუღლის არსებაში რაღაც დიდი ვნებათაღელვა ბობოქრობდა. შეწუხებულმა პორტფელი კაბინეტში შეიტანა. მეუღლე ფეხდაფეხ მიჰყვა, საწერ მაგიდასთან მივიდა და სავარძელში მძიმედ ჩაეშვა.

ღიამ კარგად იცოდა, სანამ ოთარი ტანსაცმელს არ გამოიცვლიდა და ხელ-პირს არ დაიბანდა, არავითარ შემთხვევაში კაბინეტში არ შევიდოდა და არც სასადილო ოთახში დაჯდებოდა.

- მაჯა მომეცი!

- თუ ქალი ხარ, შემეშვი!

- არ მომწონს შენი ფერი და გამოხედვა. მომეცი მაჯა!
ოთარს აღარ ჰქონდა წინააღმდეგობის თავი და მეუღლეს მაჯა
მორჩილად გაუწოდა.

ღია დამშვიდდა, ოთარს მაჯა ნორმალურად უცემდა. ხელი
შუბლზე მიადო, შეკრთა, ისეთი ცივი ჰქონდა.

- ფეხები ახლავე ცხელ წყალში ჩაყავი და ლოგინში ჩაწეცი.
საჭმელს საწოლთან მოგიტან!

- არა მშია, ინსტიტუტში ვისადილე.

სტყუოდა. არ უსადილია, შიმშილით კი ნამდვილად არ შიოდა.

- გაწყენინა ვინმემ?

- არავის არ უწყენინებია. არც ცუდად ვარ, უბრალოდ, გადავი-
ღალე. ესაა და ეს!

- შენ ცუდად ხარ, რაღაც ამბავია შენს თავს. დირექტორად და-
ნიშვნის პირველი დღიდანვე ხარ აფორიაქებული. რატომ არა-
ფერს მეუბნები, გულს ჩემთან რატომ არ იოხებ?! ბევრი ლაპარა-
კი არასდროს არ გყვარებია, მაგრამ გულწრფელი ყოველთვის
იყავი.

- გადავიღალე. დილიდან ექსპერიმენტს ვატარებდი. არ ჩამი-
მუხლავს. ყველაფერმა უშედეგოდ ჩაიარა. ბუნებრივი არ გეჩვენ-
ება, რომ ამ დროს კაცს გუნება გაუფუჭდეს?! თან ძალზე დავი-
ღალე. გონებრივადაც და ფიზიკურადაც. ლოგინში კი სიამოვნე-
ბით ჩავწვები. ერთ საათს დავიძინებ, თუ შევძელი.

- ეგ ავადმყოფობა ადვილი მოსარჩენია, ოთარ! შენ ავად არ
ხარ. რაღაც სევდა გიღრღნის გულს. მე რატომ მიმაღავ? იქნებ
გულის გახსნამ შეგიმსუბუქოს კიდევ დარდი!

- გთხოვ, შენ მაინც ნუ ამიშლი ნერვებს, ჩემი სადარდებელიც
მეყოფა!

- კარგი, დაწყნარდი. გავალ, ცხელ წყალს გაგიმზადებ!

„რაც მოხდა, სიზმარი იყო თუ ცხადი?“ - ფიქრობდა ოთარ კა-
ხიშვილი ლოგინში.

ცხელმა წყალმა ოდნავ დაამშვიდა. მეუღლემ რამდენჯერმე შემოაკითხა. კარი ფრთხილად შემოაღო და ფეხის წვერებზე შემოვიდა. ოთარ კახიშვილს თვალები დახუჭული ჰქონდა. ასე უფრო ეიოლებოდა ფიქრი. კარის შემოღებაზე ოდნავადაც არ ირხეოდა. უძრავად იწვა, ვითომ ეძინა.

დამშვიდებული ღია კარს ფრთხილად კეტავდა და ოთახიდან ფეხაკრეფით გადიოდა.

„ვინ იყო? მოჩვენება? ვამპირი? ცოცხალი ადამიანი?“

ოთარ კახიშვილს საერთოდ არ სჯეროდა ადამიანთა ბებუნებრივი თვისებებისა. სხვა დროს, კოლეგებისაგან ან ნაცნობ-მეგობრებისაგან რომ მოისმენდა ნათელმხილველთა ან ტელეპათთა გასაოცარ, თითქმის დაუჯერებელ ამბებს, მხოლოდ ირონიულად ეღიმიებოდა. კამათში ჩაბმაც კი სისულელედ, არასერიოზულობად ეჩვენებოდა.

კაცმა რომ თქვას, არც ცდებოდა.

„მაშინ, ვინ არის რამაზ კორინთელი? ნათელმხილველი თუ აფერისტი? ბებუნებრივი ნიჭით დაჯილდოებული ადამიანი თუ გაქნილი შანტაჟისტი?“

„იქნებ, რაც მითხრა, ყველაფერი წინასწარ და კარგად მომზადებული მახეა? იქნებ, რაც მან მიაძბო, ყველაფერი წინასწარ შეკრიბა საგანგებოდ? ვთქვათ, იმდღევანდელი ამბები დაწვრილებით იცოდა, მაგრამ ვისგან?! როგორ შეიძლებოდა სცოდნოდა, ორი წლის წინათ მოსკოვში ფინური კოსტუმი მეცვა თუ ინგლისური? იქნებ თვით დავით გიორგაძემ უამბო ყველაფერი. როგორ, სად და როდის?“

ოთარ კახიშვილმა მხარი იცვალა.

„წარმოუდგენელია! დავით გიორგაძე საერთოდ არ იყო მოლაპარაკე კაცი. აკადემიკოსს მათთვისაც კი არასდროს უამბნია არაფერი, ვისთანაც ყოველდღიურად ტრიალებდა. სად უნდა შეხვედროდა, როდის ან რატომ უნდა მოეთხრო ვიღაც ახალგაზ-

რდა კაცისათვის ორი წლის წინანდელი მოსკოვური ამბები? ოცი წელია ინსტიტუტში ვმუშაობ. ოცი წლის მანძილზე თითქმის ყოველდღე ერთად ვიყავით მე და დავით გიორგაძე. არასდროს არ მინახავს მასთან რამაზ კორინთელი. არც აკადემიკოსისგან გამიგონია ოდესმე ამ ახალგაზრდის სახელი და გვარი. ნათესაობაზე ლაპარაკიც ხომ ზედმეტია! მაშ საიდან იცოდა ყველაფერი ასე დაწვრილებით?”

„ვთქვათ, სადღაც შეხვდნენ ერთმანეთს. ვთქვათ სუფრაზე გაიცნო დავით გიორგაძე“, - აკადემიკოსისაგან უჩვეულოდ ეჩვენებოდა, მაგრამ თეორიულად მაინც იყო შესაძლებელი, დიახ, მხოლოდ თეორიულად, რომ ჭყინტი ახალგაზრდისათვის ეამბნა მისი ცხოვრების ბოგიერთი ეპიზოდი, - „მაგრამ ასე ზუსტად, ასე დეტალურად, რომ არ გამორჩენია პერანგისა და ჰალსტუხის ფერები?! წარმოუდგენელია!“

ოთარმა შორიდანვე გაიგონა მეუღლის ფეხის ხმა. ლიამ კარი ისევ ფრთხილად შემოაღო, საწოლს ფეხაკრეფით მიუახლოვდა და კედლისკენ შებრუნებულ მეუღლეს ყურადღებით დააკვირდა. კახიშვილი არ მობრუნებულა. გულდამშვიდებული ლია კვლავ ფრთხილად გავიდა ოთახიდან.

„ვთქვათ, დავით გიორგაძემ უამბო თავისი თეორიული ვარაუდები და ექსპერიმენტის შედეგები. წარმოუდგენელი, დაუჯერებელი, უფრო მეტიც, არასერიოზულობაა ამის გაფიქრებაც კი, მაგრამ ვთქვათ, აკადემიკოსმა მართლა უთხრა ოცი თუ ოცდასამი წლის ლაწირაკს, ჩემი გამოკვლევა სეიფში მაქვს ჩაკეტილიო. ვთქვათ, ისიც უამბო, ნომერში როგორ წავიქეცი, ან ლარისა ვლადიმროვნას ბეჭედი როგორ ვუყიდე. საიდან იცოდა ბეჭდის ყიდვის ამბავი, მე ხომ ამის თაობაზე აკადემიკოსთან კრინტიც არ დამიძრავს?! იქნებ ლარისა ვლადიმროვნას წამოსცდა? კი ბატონო, ვთქვათ, წამოსცდა. ვთქვათ, აკადემიკოსმა ჩემი გერმანულის ამბავიც ჩაუკაკლა, სასაცილოდ რომ ჟღერს ჩემი „უაქცენ-

ტო“ გამოთქმა. ვთქვათ, ისიც ვილაცისგან გაიგო, რომ ჩემი სახე-
ლობის უძველეს თიხის თასს ტუჩი აქვს ჩამოტეხილი, ვთქვათ,
ყველაფერი საგანგებოდ შეკრიბა და ჩემთან შესახვედრად, ჩემს
მახეში გასაბმელად მთელი სერიოზულობით მოემზადა. მაგრამ
თვითონ რომ შესანიშნავი გერმანული სცოდნია?! დაუსწრებელი
ფაკულტეტის მესამე კურსის სტუდენტი მთლიანად არის საქმის
კურსში, რა პრობლემებზე მუშაობდა განსვენებული აკადემიკო-
სი. ამავე დროს, უნაკლოდ ფლობს გერმანულ ენას! იშვიათი შემ-
თხვევაა, მაგრამ მაინც დასაშვები, შესაძლებელი...”

ოთარ კახიშვილმა ფრთხილად იცვალა მხარი.

„დეტალებს რა ვუყოთ? იმ საოცარ დეტალებს, რომელიც ნა-
ამბობს არ ჰგავს? როგორ სიზუსტით აღწერა ტანსაცმელი. ახლა
სუფრა? თითქოს მართლა ხედავდა, სად იდგა გახსნილი კონიაკი
და სად დაცლილი ბორჯომის ბოთლები. როგორი სიზუსტით და-
ხატა სარკესთან მდგომი დავით გიორგაძე. წარმოუდგენელია, იმ
დღის ამბავი აკადემიკოსს ასე დაწვრილებით ეამბნა ვინმესთვის.
ღმერთო ჩემო! მერე როგორი სიზუსტით, როგორი დინამიკით
დახატა ყველაფერი, როგორ ისწორებდა აკადემიკოსი ჰალ-
სტუხს, როგორ ვიჯექი სავარძელში, როგორ მითხრა, დაასხიო,
როგორ წავავლე კონიაკის ბოთლს ხელი და უკანმოუხედავად
როგორ მომამხსა, კონიაკი კი არა, მაცივარში ბორჯომი დგას და
ის დაასხიო. ისეთი შთაბეჭდილება მქონდა, თითქოს მას შემდეგ
განვლილი ორი წელი ვიდეოკასეტის ფირივით გადაახვია უკან
და ბუსტად იმ დღებზე დააყენა“.

„რა ვქნა?“

„რა ვქნა?“

„იქნებ ჯობია, ახლავე დავურეკო და ხვალ ჩემს კაბინეტში ვე-
ლაპარაკო?“

„იქნებ სჯობს, შინ მივაკითხო? იქნებ მისმა სახლმა მომცეს რაიმე ინფორმაცია, იქნებ რაიმეს მიმახვედროს და გზაზე დამაყენოს?!“

„იქნებ ქალაქგარეთ გასეირნება სჯობს? იქნებ ბუნების წიაღში ან მანქანაში უფრო სწრაფად გაიფანტოს ბურუსი, უფრო გამოვიცნო, ვინ არის და რა კაცია რამაზ კორინთელი?“

„იქნებ...“

„იქნებ...“

„ღმერთო, გავვიჟღებო!“

მეხამრიდზე დაცემული და მიწაში განმუხტული მეხივით, ოთარ კახიშვილის თავში გაელვებული ფრაზები პირდაპირ გულში განიმუხტებოდა. ელექტრონის ნაპერწკლებში გახვეული გულის ტკაცუნის და შიშინი ტკივილთან ერთად მთელს ნერვულ სისტემას უბურდავდა.

„ხვალვე უნდა დავურეკო. ხვალვე უნდა ვნახო. ლოდინი არ შეიძლება. მერე გვიან იქნება. ვერც გული გადაიტანს ამოდენა ნერვიულობას.“

„იქნებ კორინთელმა იცის კიდეც სეიფის შიფრი? - მოულოდნელად გაუელვა თავში ოთარ კახიშვილს. - აქამდე როგორ ვერ მოვიფიქრე! რასაკვირველია, ეცოდინება კიდეც, თუ იგი მართლა ნათელმხილველია!“

„და თუ არ იცის, მაშინ საეჭვო აღარაფერია. საგანგებოდ შეკრებილი ამბებით გადაუწყვეტია ჩემთვის ხაფანგის დაგება“.

„ახლავე უნდა მოვნახო, ახლავე უნდა დავურეკო!“ - ოთარ კახიშვილი ფიცხლად წამოჯდა ლოგინზე.

„არა, არ ივარგებს, თავი უნდა მოვთოკო. აღელვება და ცნობისმოყვარეობა, დიახ... თუნდაც შიში, - გამოუტყდა კახიშვილი თავის თავს, - არ უნდა დამეტყოს, თორემ სულ გათამამდება და გათავხედდება, მაშინ მთლიანად მოინდომებს ჩემს შებოჭვასა და ხელში ჩაგდებას, მაშინ ის მიკარნახებს თავის პირობებს!“

ლოგინზე წამომჯდარმა თავი კვლავ ნელა წაიღო ბალიშისაკენ. თვალები ჭერს მიაპყრო და შეეცადა დამშვიდებულიყო.

„თავს უნდა მოვერიო!“

„თავს უნდა მოვერიო!“

„თავს უნდა მოვერიო!“

„მხოლოდ ორი დღის შემდეგ დავურეკავ, ორი დღის შემდეგ! ერთი საათითაც არ ავჩქარდები. აჩქარება აუცილებლად დაღუპავს საქმეს!“

საბოლოო გადაწყვეტილებამ თითქოს ცოტა დაამშვიდა. შიმშილიც იგრძნო. ესიამოვნა. მიხვდა, ვნებათაღელვას მოერია, ნერვები მოთოკა და სხეულმაც, ჩვეულებრივ, თავი გაახსენა. ლოგინზე დინჯად წამოჯდა და იქვე, სკამზე გადადებულ სპორტულ პიჯამას წაეტანა.

თავი მეთერთმეტე

ნაცრისფერ „ჟიგულში“ ორნი დასხდნენ, რამაზ კორინთელი და სოსო შადური. ისინი ხობის ქუჩის კუთხეში შეჩერდნენ ორი წუთით, ლადოგის ქუჩის პარალელურად და ოთხი კვარტლის მოშორებით. ზუსტად გეგმით გათვალისწინებულ დროს მოვიდნენ, ოთხს ხუთი წუთი უკლდა. ორ-სამ წუთში „კამაზი“ უნდა გამოჩენილიყო, რომლის საჭესთან სერგო ხაზარაძე იქნებოდა. მანამდე „ჟიგულით“ ლადოგის ქუჩაზე გამოიარეს, იქაურობა კარგად დაზვერეს. საექვო არაფერი იყო. მაღაზიიდან ცოტა მოშორებით ნოდარ მიმინოშვილი გადმოსვეს. თუ რაიმე გაუთვალისწინებელი საფრთხე გამოჩნდებოდა, ლადოგის ქუჩაზე „კამაზით“ მომავალ სერგოს ანიშნებდა და მანქანა გზას გააგრძელებდა. თვითონ „კამაზის“ კვალდაკვალ მიმავალ „ჟიგულში“ ჩაჯდებოდა. მანქანები იქაურობას სხვადასხვა ქუჩებით გაეცლებოდნენ.

ღრუბლიანი, ჩახუთული ღამე იდგა. დღე ცაზე ღრუბლის ნაფლეთიც კი არ ჩანდა. მზე უმოწყალოდ აჭერდა. საღამოს ერთბაშად მოიღრუბლა. გახურებული ასფალტიდან ამომავალმა სითბომ კიდევ უფრო ჩახუთა ქალაქი.

რამაზ კორინთელმა ოფლი მოიწმინდა.

„ვითომ ვლელავ? სიმწრის ოფლი ხომ არ მასხამს? თუ ვლელავ, თავს რატომ ვგრძნობ თავისუფლად და ხალისიანად?“

რამაზ კორინთელს ვერ გაეგო, მის არსებაში რა ხდებოდა. ერთი აშკარა იყო, დაწყებული ოპერაცია და მისი სირთულე ნამდვილად ანიჭებდა სიამოვნებას!

შეიძლება მთლად ზუსტი არ იყოს პარალელი, მაგრამ ისეთი მღელვარება და შიშგარეული ნეტარება დაუფლებოდა, პაემანზე ახლად გაცნობილ ულამაზეს ქალს რომ ელოდები და მოლოდინით გულაფართხალებულს სიხარულთან ერთად შიშიც რომ შეგპარვია, ვაითუ არ მოვიდესო.

უცებ „კამაზის“ ხმა შემოესმათ.

სოსო შადური მანქანიდან გადავიდა და „ჟიგულის“ ნომრებზე მავთულით მუყაოს სქელი ფურცლები მიამაგრა, რომლებზეც სრულიად სხვა ნომრები იყო გამოსახული: ნომრები რომ საიმედოდ დაფარა, მანქანაში ჩაჯდა, ძრავა ჩართო, წამოწეული „კამაზი“ წინ გაუშვა და ოცდაათ მეტრზე მიჰყვა უკან.

რამაზ კორინთელს გულმა ბაგაბუგი დაუწყო, თუმცა გუნება არ შეცვლია, პირიქით, საშინელმა სურვილმა შეიპყრო, ოპერაცია მალე დაწყებულიყო.

ორი კვარტლის შემდეგ ლადოგის ქუჩაზე გავიდნენ. რამაზ კორინთელმა შორიდანვე დაინახა ნოდარ მიმინოშვილი. ქუჩა არ იყო კარგად განათებული, მაგრამ ისიც კარგად გაარჩია, მიმინოშვილმა სერგოს როგორ ანიშნა, ყველაფერი რიგბეაო.

უნებურად, ხელი რევოლვერისკენ წაიღო და ფეხზე შეაყენა.

- დამცველით ჩაკეტე და ფრთხილად იყავი, მაშინდელივით უმიზნოდ არ ატეხო სროლა! - შიშნარევი ჩურჩულით გააფრთხილა სოსო შადურმა.

- ნუ ღელავ! ეს ისე, ყოველი შემთხვევისათვის. მჯერა, დღეს სროლა არ დაგვჭირდება! - ხმადაბლა ჩაიციხა რამაზ კორინთელმა.

* * *

ყველაფერი რამდენიმე დღის წინ დაიწყო. სოსო შადურმა მანქანა გააჩერა და სიგარეტის საყიდლად გადავიდა. რომ დაბრუნდა, მანქანაში ვიღაც უცნობი, გამხდარი, უსიამო სახის ბიჭი დახვდა, ასე ოცი-ოცდაორი წლისა.

- მე რობერტი მქვია! - თქვა ბიჭმა ჯერ კიდევ მანამდე, სანამ შადური მანქანაში ჩაჯდებოდა.

- მერე?

- საქმე მინდა მოგცე!

- შენ? - შადურმა დამცინავად ჩაათვალიერა გამხდარი, გაფითრებული, გამოციებულთვალეიანი ჭაბუკი.

- ჰო, მე!

- ვინ ხარ. მე შენ არ გიცნობ?

- საიდან გეცოდინები, სექციონერი ვარ.

- სად? - დაინტერესდა შადური. ინტუიციით მიხვდა, საქმე არ უნდა ყოფილიყო ურიგო.

- რადიოტექნიკის მაღაზიაში. ლადოგის ქუჩაზე. დღეს ვიდემო-მაგნიტოფონების და პატარა, ყველაზე მოდური მაგნიტოფონების პარტია მივიღეთ იაპონიიდან.

სოსო შადურისათვის ყველაფერი ნათელი გახდა.

- ჩემი სახელი იცი?

- ვიცი!

- ყოჩაღ! - გაუკვირდა გულწრფელად.

- მე შენ დიდი ხანია გიცნობ. ორჯერ მინდოდა საქმის მოცემა, ვერ გავბედე.

- საღამოს რვა საათზე მოდი. შეეცადე, არავინ დაგინახოს.

ბუსტად რვა საათზე მაღაზიის სექციონერი სოსო შადურის სასადილო ოთახში იჯდა, მაგიდასთან.

მოპირდაპირე მხარეს, კედელთან მიდგმულ რბილ სავარძელში შადური მოკეცილიყო, სიგარეტს აბოლებდა და გაფითრებულ, თვალეგამოციებულ ჭაბუკს ყურადღებით აკვირდებოდა.

ნოდარი და სერგოც მაგიდიდან მოშორებით ისხდნენ კედელთან მიდგმულ სკამებზე.

- რა არის საჭირო ოპერაციისათვის? - ჰკითხა შადურმა.

- დიდი მანქანა.

- რისთვის? - შეკითხვებს მართო შადური იძლეოდა.

- ოპერაციის ერთადერთი ვარიანტი არსებობს, საბარგო მანქანამ ვიტრინა უნდა შეამტვიროს.

- ვიტრინის ჩასატეხად ქვა არ იკმარებს?

- ქვა მხოლოდ მინას ჩაამსხვრევს. მინის უკან კი ლითონის გისოსებია.

- გასაგებია.

შადურმა მეგობრებს გადახედა. არც ერთი ხმას არ იღებდა.

ნოდარ მიმინოშვილი არ იყო დიდი ფანტაზიის პატრონი; სამაგიეროდ, დავალების იდეალურ შემსრულებლად ითვლებოდა. რკინის ნერვები ჰქონდა და შიში არ იცოდა. თვით უმნიშვნელო წვრილმანებიც კი არ ავიწყდებოდა. ამიტომაც გეგმის შედგენის საქმეში არ ერეოდა. თუმცა უკვე შემუშავებული გეგმის ირგვლივ ძალზე საფუძვლიან შენიშვნებს გამოთქვამდა ხოლმე.

სერგო საერთოდ არ ერეოდა საქმეში. არც გეგმას ეცნობოდა ხოლმე ბოლომდე. იგი ყოველთვის ეპიზოდის კაცი იყო და ეპიზოდის მსახიობივით მხოლოდ თავის როლს იმეპირებდა. სხვა ნაკლიც ჰქონდა. სახე კაცისმკვლელს მიუგავდა. კარგად რომ გაიპარებოდა, რატომღაც მაინც წვერმოშვებულს ჰგავდა. უბარმაზარი, ძროხასავით დიდი ენა პირში არ ეტეოდა და ყოველთვის ტუჩებში ჰქონდა გამოჩრილი. სამაგიეროდ, ულმობელი იყო. შექცეული კაცისთვის ცხვარივით გამოეჭრა ყელი.

- დიდ მანქანას იშოვი? - ჰკითხა შადურმა სერგოს.

- ვიშოვი. ჩემი მეგობარი „მეტრომშენში“ მუშაობს. ის მათხოვებს.

- სანდოა?

- ვინც ფულს იღებს, ყველა სანდოა.

- მე სხვა რამეს გეკითხები. მილიცია, ხომ იცი, ყოველი მხრიდან დაუწყებს ჯიჯნას, მანქანა სახლში რატომ გყავდაო. დაბნევის მოუნდომებენ. გაუძლებს?

- გაუძლებს, მაგისა ნუ გედარდება!
- თანახმა იქნები?
- გითხარი, მაგისა ნუ გედარდება-მეთქი.
- აბა, აგვიხსენი, რა უნდა გავაკეთოთ.
- კარგი! - თქვა დინჯად სოსო შადურმა და ახალგაზრდა კაცს მიუბრუნდა.

რობერტმა დაწვრილებით გააცნო მაღაზიის გატეხვის გეგმა. სოსო შადური დიდხანს დუმდა. ბოლოს სიგარეტი გააბოლა და დაფიქრებულმა თქვა.

- ხვალ მაღაზიაში მოვალთ. რამეს შეგევაჭრებით. ყველაფერი საკუთარი თვალთ უნდა ვნახოთ.

- რომელ საათზე მოხვალთ?
- როცა გვეტყვი.
- თორმეტზე სჯობია, ამ დროს ყველაზე მეტი ხალხი ირევა მაღაზიაში.

- კარგი. თორმეტზე მოვალთ.
- სჯობია, ცალ-ცალკე შემოხვიდეთ.

რობერტი წავიდა.
- კარგი საქმე ჩანს! - უდარდელად ჩაილაპარაკა ნოდარ მიმინოშვილმა.

- წადი, რამაზ კორინთელი მოიყვანე! - მიუბრუნდა მეგობარს შადური.

- ჯერ დავურეკოთ. ახლა შინ იქნება. - თქვა უდარდელად ნოდარმა.

- მერე, რას უყურებ, მიდი და დაურეკე! - გაბრაზდა შადური. არ ესიაშინა, რომ თვითონ ვერ მოისაზრა სრულიად უბრალო რამ.

ნოდარ მიმინოშვილმა ნომერი აკრიფა და ყურმილი შადურს გაუწოდა.

- რამაზ! რამაზი ხარ?
- დიახ!

- სოსო ვარ, შადური.

- გისმენ!

- უნდა შევხვდეთ.

- როდის?

- ახლავე!

- რატომ?

- ტელეფონში ვერ გეტყვი. უნდა მოხვიდე ჩემთან.

- შენ თვითონ მოდი. მე ერთხელ უკვე ვიყავი შენთან.

სოსო შეცბა.

ნოდარ მიმინოშვილი მიხვდა, შადურს რაღაც არ მოეწონა და უდარდელი, ცარიელი სახე ერთბაშად ინტერესით აევისო.

- კარგი, მე მოვალ! - შადური შეეცადა ხმაში სიბრაზე არ შემჩნეოდა.

თხუთმეტ წუთში რამაზ კორინთელის სახლთან იყვნენ.

- თქვენ მანქანაში დარჩით, აქ დამელოდეთ!

კიბეზე სწრაფად აირბინა და ბარს თითი დააჭირა.

ოთახიდან ყრუდ მოისმოდა პიანინოს ხმა.

ისევ დააჭირა ბარის ღილაკს თითი.

- მოვდივარ! - შემოესმა რამაზ კორინთელის ხმა და დამშვიდდა.

მასპინძელმა გააღო თუ არა კარი, შადურს იმავე წუთში ეცა შამპანურის სუნი.

სუნიც არ იყო საჭირო. რამაზ კორინთელს ხელში სანახევროდ დაცლილი ჭიქა ეჭირა და ალკოჰოლით არეული თვალები უცნაურად უბრწყინავდა!

- კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება!

სოსო შადურს არ გამოპარვია მასპინძლის დამცინავი კილო, მაგრამ არაფერი შეიმჩნია და ოთახში შევიდა. ჭიქის დანახვისთანავე მიხვდა, რამაზ კორინთელი მარტო არ იყო. სავარძელში

მოკალათებული და ფეხიფეხზე შემოდებული ქერა ქალიშვილი რომ დაინახა, დაიბნა.

- მგონი, უდროო დროს მოვედი, არა?

- ნუ დელავთ, ბატონო სოსო. ჯერ გაიცანით - ქალბატონი ნატო.

სოსო შადურმა ქალიშვილს თავი მოკრძალებით დაუქნია.

- ეს კი სოსო შადური გახლავთ, იოსებ ვლადიმერის ძე შადური. ჩემი ძველი მეგობარი და კოლეგა.

ნატო ადგილიდან არ განძრეულა, ცალ ხელში სიგარეტი ეჭირა, მეორეში კი საფერფლე. შადურის მისალმებაზე სახეზე ღიმილი გამოეხატა. სოსო შადური მიხვდა, ფერმკრთალი, წამიერი ღიმილი მისალმებას და გაცნობას ნიშნავდა.

- ნამდვილად ცუდ დროს მოვედი. - ცივად თქვა კორინთელის დამცინავი ტონით განაწყენებულმა შადურმა, - წავალ, ხვალ დილით გამოგივლი.

- არავითარი „წავალ“! ნატო უკვე მიდის. ვიცი, მარტო არ მოხვიდოდი! - კორინთელი ახალგაზრდა ქალს მიუბრუნდა, - ნატო, ქვემოთ მანქანა დაგხვდება, ნაცრისფერი „ჟიგული“. იქ ორ ინტელექტუალურ სახეს დაინახავ. ჩვენი სახელით ეტყვი, რომ შინ მიგიყვანონ. გასაგებია?

- გასაგებია.

- მართალია, ერთი მათგანი კაცისმკვლელს ჩამოჰგავს, მაგრამ ნურაფრისა შეგეშინდება. ფორმა ყოველთვის როდი შეესატყვისება შინაარსს. ასე არ არის, ბატონო სოსო?

შადურმა კოპები შეიკრა. რამაზ კორინთელის სითამამემ და ირონიამ გააცოფა, მაგრამ თავი მაინც შეიკავა.

ნატო მიხვდა, უნდა წასულიყო. წელანდელი ღიმილი ისევ ტუჩებზე ჰქონდა უნიჭოდ მიხატული. სიგარეტის ნამწვი საფერფლეზე დააგდო და ფეხზე წამოდგა.

რამაზ კორინთელმა კარებამდე მიაცილა, ლოყაზე აკოცა, ხვალ დილითვე დაგირეკავო, უთხრა და კარი მანამ არ დაკეტა, სანამ ქალიშვილი ქვედა სართულზე არ გაუჩინარდა.

ოთახში რომ შემობრუნდა, შადური უკვე სავარძელში იჯდა და სიგარეტს აბოლლებდა.

- დავლიოთ?

- მე საქმეზე ვარ მოსული.

- საქმე მოიცდის.

- ვერ მოიცდის. გადი, პირი ცივი წყლით დაიბანე.

- ნუ გეშინა. არც ისე მთვრალი ვარ, ვერ მოგისმინო. პირს მანც დავიბან. ძალიან ცხელა. არ ვიცი, დღეს მერამდენედ ვიბან პირს. დაისხი, დალიე და სულ მალე ერთ ჭკუაზე ვიქნებით.

რამაზ კორინთელი აბაზანაში შევიდა. შადურმა შამპანური დაისხა და მოსვა. ცივი შამპანური ესიამოვნა, ერთი სული ჰქონდა ჭიქა დაეცალა, მაგრამ თავი შეიკავა.

- დალიე, დალიე, კიდევ მაქვს მაცივარში! - ოთახში შემობრუნებულ კორინთელს ხელში პირსახოცი ეჭირა და თავპირს იწმენდა. - შენი ხათრით, ცივ წყალს შევუშვირე თავი, დალიე!

- საქმეზე ლაპარაკის წინ არ მიყვარს დალევა. ერთი ჭიქაც კი გამოუსწორებელ სითამამეს მატებს ადამიანს! - შადურმა სავსე ჭიქა მაგიდაზე დადგა.

- ეტყობა, მართლა სერიოზული საქმე გქონია.

სოსო შადურმა დაკვირვებით შეხედა მასპინძელს. რამაზ კორინთელს თვალები დასწმენდოდა. სიმთვრალე თითქმის აღარ ეტყობოდა.

- ნუ გეშინია, ერთი ბოთლიც არ მაქვს დალეული. - მიუხვდა კორინთელი.

- ძალიან კარგი!.. - შადურმა სიგარეტი საფერფლებზე დააგდო და სავარძლის საზურგეს მიწოლილმა წინ გადმოიწია, - მშვენიერი პიანინო გიყიდა.

- დიას, „როინიშია“.
- წელან შენ უკრავდი?
- ჰო, მე ვუკრავდი. უმუსიკოდ ცხოვრება, ჩემო სოსო, არ შემიძლია.
- ადრე შეგეძლო.
- ადრე სხვა იყო. იცვლება დრო, იცვლება მიზნები, მისწრაფებები, სურვილები, შეხედულებანი...
- კიბებე რომ ამოვდიოდი, პიანინოს ხმა შემომესმა. რას წარმოვიდგენდი, შენ თუ უკრავდი.
- მგონი, ერთხელ უკვე გითხარი, ვუკრავ-მეთქი. გამოდის, რომ ჩემი არ გჯერა.
- მჯერა, მაგრამ არ მეგონა, თუ ასე კარგად უკრავდი.
- მიხარია, რომ ჭეშმარიტი შემფასებელი ბრძანებულხართ, - ირონიულად ჩაიცინა რამაზ კორინთელმა, - გულწრფელად გეტყვი საავადმყოფოდან გამოსვლის შემდეგ თითები არ მემორჩილებოდა. ძლივს მოვარჯულე. ისე მაინც ვერ ვუკრავ, როგორც შემიძლია.
- გავა დრო და თითებს საბოლოოდ დაიმორჩილებ, მაგრამ ეგ არაა მთავარი.
- მაინც რა არის მთავარი?
- მასპინძელმა პირსახოცი საწოლზე მოისროლა და მოსასმენად მოემზადა. მიხვდა, შადურს რაღაც მნიშვნელოვანი უნდა ეთქვა.
- ჩვენს საქმეში მთავარია გულწრფელობა! - დაიწყო ხმადაბლა სოსომ.
- ეგ უკვე ვიცი.
- მე, როგორც მეგობრებთან ბოლომდე გულწრფელი ვატი, ახლაც გულწრფელად გეუბნები, რომ არ მჯერა შენი.
- რა არ გჯერა? - გაიღიმა კორინთელმა.
- არ მჯერა, რომ შენ შენ ხარ!

რამაზ კორინთელმა პასუხად ხმამაღლა გაიცინა.

- და თუ შენ შენ ხარ, ესე იგი, რამაზ კორინთელი ხარ, რატომ-
ღაც მჯერა, ჩაფიქრებული გაქვს საბოლოოდ გაწყვიტო კავშირი
ჩვენთან. რასაკვირველია, ჩვენ უფლება არ გვაქვს, რაიმე გაიძუ-
ლოთ, მაგრამ მხოლოდ მას შემდეგ დაგანებებთ თავს, როცა ერთ
საქმეში კიდევ მიიღებ მონაწილეობას.

- ამ ერთ საქმეს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს?

- გადამწყვეტი. ტრავმის შემდეგ, როცა ყველაფერი დაგავიწყ-
და და გამოჯანმრთელების შემდეგ საერთოდ გაწყვიტე კავშირი
ძველ ცხოვრებასთან, ძველ ბიოგრაფიასთან, საქმეებიდან, შეიძ-
ლება ითქვას, სუფთად ხარ დაძვრენილი.

„ყველაფერი დაგავიწყდა... სუფთად ხარ დაძვრენილი!“ - და-
აფიქსირა ტვინის რომელიღაც უჯრედში რამაზ კორინთელმა.

- განსაკუთრებით ბოლო საქმეს ვგულისხმობ. გარანტია არა
გაქვს, რომ ხვალ-ზეგ არ გაიხსნება. ღალატს არ გაპატიებთ, არც
მე და არც ბიჭები. არ გემუქრები. კარგად იცი, ეს ჩვენი კანონია!

- გისმენთ! - თქვა რამაზ კორინთელმა.

შადური მიხვდა, მასპინძელი მთელი სერიოზულობით უსმენ-
და.

- ჯერ დაჯექი!

კორინთელი მორჩილად ჩაჯდა მოპირდაპირე სავარძელში.

- რამდენიმე დღეში ერთ საქმეს ავიღებთ! - დაიწყო კორინთე-
ლის მორჩილებით ნასიამოვნებმა სოსო შადურმა, - შენ აუცი-
ლებლად მიიღებ მონაწილეობას ამ ოპერაციაში. ალბათ მიხვდი,
რასაც გეუბნები. ჩვენ ერთად ვიყავით შენი მეხსიერების დაკარ-
გვამდე და ერთად ვართ ახლაც, შენი მეხსიერების აღდგენის შემ-
დეგ.

- წელან გულწრფელობა ახსენე. მეც გეტყვი გულწრფელად,
არ მეგონა, თუ ასეთი ჭკვიანი იყავი!

- ახლა არ არის დამცინავი კომპლიმენტის დრო. ოპერაციის შემდეგ შეგიძლია დარჩე ჩვენთან, შეგიძლია სამუდამოდ დაგვემშვიდობო.

რამაზ კორინთელმა გამომცდელად შეხედა სტუმარს თვალებში. მიხვდა, უარი არ გაუვიდოდა. უარი ერთ-ერთის სიკვდილს ნიშნავდა, მაგრამ სოსო შადური მართლ არ იყო. უპირატესობა აშკარად შადურისა და მისი ხალხის მხარეს იქნებოდა.

- მერე და საიდან დაასკვენი, რომ მინდა ხელი ავიღო ჩემს ძველ ხელობაზე? აბა, ერთი ჩამოყაჭე, რა გადაგიწყვეტიათ?!

სოსო შადურმა დაკვირვებით შეხედა. უნდოდა გამოეცნო, რამაზ კორინთელი ხუმრობდა თუ მართლს ამბობდა. თან უკვირდა, როგორ გათამამდა, რა თავხედურად მელაპარაკებო. გაოცებული ვერ მიმხვდარიყო, შეიძლებოდა ტრავმის შემდეგ კაცს ხასიათი ასე შესცვლოდა?

დღედაღამ ფიქრობდა, ცდილობდა, გარკვეულიყო, რა მოხდა, რა ჯადოსნური კვერთხი შეეხო რამაზ კორინთელს, რამ გადააქცია უვიცი და გონებაშებლუდული კაცი უგანათლებულეს ადამიანად. ბოლოს ერთ დასკვნამდე მივიდა. რამაზ კორინთელი თავიდანვე იყო ასეთი. როცა გაუჭირდა და ფული დასჭირდა, შადურს მიაკითხა. კორინთელს, ალბათ, თავიდანვე ჰქონდა განზრახული, რომ გარკვეული დროის შემდეგ, უფრო სწორად, გარკვეული თანხის დაგროვების შემდეგ ცხოვრების სხვა გზას დასდგომოდა. ამიტომაც თამაშობდა უბირი ახალგაზრდის როლს. უკანასკნელ ოპერაციაზე რამაზ კორინთელს კაცი შემოაკვდა, ალბათ შეშინდა. გადაწყვიტა ტრავმით, მეხსიერების დაკარგვით ესარგებლა და ბიჭებისაგან საბოლოოდ დაეძვრინა თავი. სოსო შადური უკეთეს შემთხვევას ვერ იპოვიდა. თუ რამაზ კორინთელი შეთავაზებულ ოპერაციაში მონაწილეობაზე უარს იტყოდა, ყველაფერი ნათელი იქნებოდა, მაშინ კი... მაშინ შადურს წინ ველარაფერი დაუდგებოდა.

- მოდი, ამოყაჭე, რაღას ელოდები? - გაუმეორა რამაზ კორინთელმა.

- ხუმრობას შეეშვი. საქმე ძალზე რთულია და სერიოზული. დიდ რისკს მოითხოვს. ამიტომ ყური კარგად დამიგდე, რომ ყველაფერი ავწონ-დავწონოთ. ერთი უმნიშვნელო დეტალიც რომ გამოგვრჩეს, შეიძლება დავიწვათ.

- მით უფრო დიდი სიამოვნებით გისმენ.

- ძალიან კარგი! - შადური მაგიდაზე დაგდებულ სიგარეტს დასწვდა, მოუკიდა და ბოლი ხელით გაფანტა, - ლადოგის ქუჩაზე არის რადიოტექნიკის მაღაზია, იცი, არა?

- ვიცი!

- ორი დღის წინ მიიღეს უკანასკნელი მარკის პატარა იაპონური მაგნიტოფონები და ვიდეომაგნიტოფონები. საქმე სექციონერმა მოგვცა.

- კარგი საქმე ჩანს. შემდეგ?

- საქმე ნამდვილად კარგია. მაგრამ ოპერაციის ძალზე სუსტი ადგილია ვიტრინის საბარგო მანქანით ჩამტვრევა.

- საბარგო მანქანა გვყავს?

- სერგო მოიყვანს. მისი მეგობარი მეტრომშენში მუშაობს. ღამის ოთხ საათზე სერგო მანქანით მაღაზიის ვიტრინას შეამტვრევს. ხუთის ნახევარზე კი მანქანის პატრონი მილიციას შეატყობინებს, რომ მანქანა ვიღაცამ გაიტაცა.

- მანქანის პატრონი საიმედოა?

- სერგო ამბობს, რომ საიმედოა.

- სერგოს ვერ ვენდობი, ის კაცი უნდა ვნახოთ და ველაპარაკოთ. გამოხედვაზე შევატყობ, გაუძლებს თუ არა მილიციის შემოტევას. გამომძიებელი პირველ რიგში დაინტერესდება, რატომ ჰყავდა მანქანა სახლთან შოფერს, როცა წესით გარაჟში უნდა გაეჩერებინა. და მეორე, რაღა მაინცდამაინც გატაცებიდან ნახევარი საათის შემდეგ დარეკა მილიციაში?

- არაა ძნელი საქმე. თავის მართლება არ უნდა გაუჭირდეს, თუ ყოჩაღი და გამოცდილი ბიჭია! - არ დაეთანხმა სოსო შადური.

- ვნახავთ, დაველაპარაკებით, ხომ უნდა მოვურიგდეთ კიდევ. რასაკვირველია, მართო სერგოს ვერ დავეყრდნობით! ჩამტვრეულ ვიტრინის შემდეგ, როცა საუწყებო დაცვაში სიგნალიზაცია ჩაირთვება, რამდენ წუთში მოდის მილიცია?

- თხუთმეტ წუთში.

- შემოწმებული გაქვთ?

- არა. სექციონერმა გვითხრა.

- ცუდია.

- რა არის ცუდი?

- სექციონერმა შეიძლება ბუსტად არ იცოდეს დრო. ამიტომ აუცილებლად უნდა შევამოწმოთ და, მეორეც, არ ვარგა, საბარგო მანქანის შოფერი რომ ნახევარ საათში დარეკავს მილიციაში.

- რატომ?

- ვიმსჯელოთ ლოგიკურად. უკვე თეთრი ძაფით ჩანს ნაკერი, რომ შოფერმა დაარღვია შინაგანაწესი და მანქანა გარაჟის ნაცვლად სახლის წინ დააყენა. რასაკვირველია, ასეთი დარღვევები ხდება, მაგრამ ჩვენს შემთხვევაში საქმე გაცილებით რთულადაა. ღამის ოთხი საათისათვის, უფრო ბუსტად, ოთხს რომ თხუთმეტი წუთი აკლია, ვიღაც მანქანას იტაცებს. ბუსტად ოთხ საათზე გამტაცებელი მანქანით შეანგრევს ვიტრინას. გატაცებიდან ნახევარი საათის შემდეგ კი შოფერი რეკავს მილიციაში, მანქანა მომტაცესო. მას ან მაშინვე უნდა გაეგო მანქანის გატაცება, როცა უზარმაზარი სატვირთო მანქანის მოტორი ჩართეს, ან დილით ადრე, როცა გაიღვიძებდა და მანქანა ქუჩაში აღარ დახვდებოდა. გაცილებით ჯობია, შოფერმა „ვერ გაიგოს“ მანქანის გატაცება, რადგან მას, საერთოდ ღრმა ძილით „სძინავს“ ხოლმე. მილიცია მალე დაადგენს მანქანის პატრონს, მიაკითხავენ შინ და გააღვიძებენ. უნდა დამეთანხმო, რომ ჩემი ვარიანტი უკეთესია.

- გეთანხმები! - გაოცებას ვერ მალავდა სოსო შადური.

- ძალიან კარგი. მაშ სექციონერი ამბობს, რომ მილიცია მხოლოდ თხუთმეტი წუთში მოვა?

- დიახ.

- ბევრია! წარმოუდგენელია! უნდა შევამოწმოთ. ზუსტად უნდა ვიცოდეთ მილიციის მოსვლის დრო. თხუთმეტი წუთი დიდი შუალედია. რა ვქნა, ეჭვი მეპარება!

- როგორ უნდა შევამოწმოთ?

- გეტყვი! - რამაზ კორინთელმა სიგარეტის კოლოფს წაავლო ხელი. - მანამდე შენ გააგრძელე, რას ვაკეთებთ ვიტრინის შენგრევის შემდეგ.

- ჩვენ იქვე ვდგავართ „ჟიგულით“ - მე, შენ და სექციონერი. შემოგვიერთდება სერგოც, რომელიც „კამაზიდან“ პირდაპირ მაღაზიაში შევარდება. საქონელს უმაღვე ჩავტვირთავთ მანქანაში და, ეჭვი რომ არაფერ აიღოს, მთავარი მაგისტრალით დავიძვრებით გლდანისაკენ.

- სად უნდა გავყიდოთ ამდენი საქონელი, ან როგორ უნდა გავყიდოთ?

- ერთი კაცი იყიდის მთლიანად. ჩვენ ხომ არ დავიწყებთ ვაჭრობას!

- ძალიან კარგი! - მოწონების ნიშნად თავი დაიქნია რამაზ კორინთელმა, მაგრამ...

- -თქვი, რა გაეჭვებას. ყველაფერი უნდა ავწონ-დავწონოთ.

- დიახ, კიდევ მაქვს ორი შენიშვნა! - რამაზ კორინთელი გრძნობდა, ოპერაციის დეტალების მოფიქრება და დაზუსტება სიამოვნებას ანიჭებდა. უხაროდა, რომ მოვლენებს სოსო შადურზე უკეთ აფასებდა. - ორი, თანაც არსებითი შენიშვნა.

- ნუ გადამაყოფე, თქვი, რა არ გიჯდება ჭკუაში. კიდევ გიმეორებ, აქ იმიტომ ვარ, რომ ყოველგვარი წვრილმანი წინასწარ გავითვალისწინოთ.

- პირველი: სექციონერს რა უნდა ჩვენთან?

- როგორ თუ რა უნდა. მარტო იდეაში მივცეთ ფული? პასუხისმგებლობა ჩვენთან ერთად უნდა გაიზიაროს.

- დაწყნარდი. ნერვები დაიოკე. შენი ნერვიულობა არ შეიძლება. თუ სექციონერი მართალია, რომ მილიცია მაღაზიაში თხუთმეტ წუთში მოვა, ხუთ წუთში ისინი ტელეფონით გამოიძახებენ მაღაზიის ყველა თანამშრომელს. რა ჰქვია ჩვენს სექციონერს?

- რობერტი!

- უხერხული სიტუაცია ხომ არ შეიქმნება, როცა ბატონი რობერტი შინ არ აღმოჩნდება? მე მგონი, დამეთანხმები, რომ მილიცია პირდაპირ დადგება სწორ კვალს!

სოსო შადურმა აღტაცება ვერ დამალა.

- ყოჩაღ, სავსებით სწორი ხარ. ამ ბოლო დროს გაცემას გადამაჩვიე, მაგრამ, გულწრფელად რომ გითხრა, შენგან მაინც არ ველოდი ასეთ გამჭრიახობას!

- ნუ ღელავ, კიდევ ბევრჯერ მოგიწევს აღტაცების გამოხატვა. - რამაზ კორინთელმა სიგარეტის ნამწვი საფერფლებზე დააგდო, შამპანური დაისხა და მოსვა, - გამთბარა. ახლავე ყინულს მოვიტან.

- არაა მაგის დრო!

- ნუ გეშინია, ყველაფერს მოვასწრებთ. ჩვენს საქმეში სიჩქარე არ გამოგვადგება!

კორინთელმა მაცივარი გამოაღო და ჭიქაში ყინული ჩააგდო.

- გინდა?

- რა მეშამპანურება. ჯერ მოდი, საქმე მოვათავოთ!

- ერთი სიტყვით, სოსო... თუ არ ვცდები, ვლდიმიროვიჩი, არა? ერთი სიტყვით, იოსიფ ვლადიმიროვიჩი, „კამაზის“ შოფრის მსგავსად, ჩვენ რომ ცეცხლს დაუწყებთ თამაშს, ბატონი რობერტიც ლოგინში უნდა ნებივრობდეს. სექციონერმა სულ სხვა სამსახური უნდა გაგვიჩიოს. წინა დღით, ყველა ჩვენთაგანი ცალ-ცალკე შე-

ვალთ მაღაზიაში. სექციონერმა ოსტატურად უნდა დაგვანახოს, სად, საწყობის რომელ კუთხეში იქნება საქონელი, რომელი ყუთები უნდა ჩავტვირთოთ მანქანაში. იქნებ საწყობის ან რომელიმე ოთახის ბოქლომიცაა მოსაგლეჯი? აი, რა უნდა გვიჩვენოს ამხანაგმა რობერტმა. მეთანხმები?

- გეთანხმები. ბარემ მეორე შენიშვნაც მითხარი.

- ხალხი? ოპერაციის დროს თქვენ თუ გაითვალისწინეთ ხალხი და, საერთოდ, მასების როლი ჩვენს ცხოვრებაში?

- ვერ გავიგე შენი ხუმრობა.

- მე არ ვხუმრობ. მაღაზიის ვიტრინის ჩამსხვრევის ხმა ბომბის აფეთქების ტოლფასი იქნება. ჩვენ კანონიერი და დამსახურებული ძილი უნდა დავუფრთხოთ მთელი დღის ნაჯათარ მშრომელ ადამიანებს, რომლებიც უმაღვე ფანჯრებს მოაწყდებიან. დარწმუნებული ხართ, რომ ლადოგის ქუჩის იმ მონაკვეთში, სადაც რადიოტექნიკის მაღაზიაა, არ ცხოვრობენ მილიციის მუშაკები ან ფანატიკოსი პენსიონერები? ამიტომ, ამხანაგი სერგო, ჩვენ რომ მაღაზიაში შევვარდებით, ერთი, იარაღით ხელში, გარეთ უნდა დარჩეს ყოველგვარი გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად. საქონლის ჩატვირთვა მოგვიწევს მე, შენ და ნოდარ მიმინოშვილს. ლადოგის ქუჩა დაემსგავსება უპარტერო თეატრს. მაყურებლები ძირითადად იარუსებზე იქნებიან გაბნეულნი. „ჟიგულის“ ფერს და მარკას აუცილებლად დაიმახსოვრებენ, მაგრამ სულაც არა სავალდებულო, დაიმახსოვრონ მანქანის ნომერიც.

- ნომერს შევცვლით.

- არავითარ შემთხვევაში. ერთი ნომრის მოხსნა და მეორის დაყენება, ხოლო შემდეგ საწინააღმდეგო ოპერაციის ჩატარება, დროს მოითხოვს. ნომერზე მავთულით მიამაგრეთ სხვა ნომრიანი კორდონი, რომლის მოხსნა ხელის ერთი მოქნევით იქნება შესაძლებელი. სად მიგაქვს საქონელი? - ჰკითხა უცებ კორინთელმა.

- ნოდარ მიმინოშვილთან, გლდანში.

- კარგი და პატიოსანი. ახლა ეს მითხარით: რა უნდა გავიტაცოთ და რამდენის იმედი უნდა ვიქონიო პირადად მე?

- თხუთმეტი ვიდუო და ოცდახუთი მოდური, პატარა, მაგრამ ძლიერი მაგნიტოფონი. ოპერაციის ხუთივე მონაწილეს, სექციონერს ჩათვლით, უნდა დაგვრჩეს ერთი „ლიმონი“.

- რამდენი? - ვერ გაერკვა რამაზ კორინთელი.

- „ერთი „ლიმონი“, - გაიმეორა გონებაში კორინთელმა. - „ეტყობა, ძალიან ბევრია“.

- გეცოტავენბა? - გაოცდა შადური.

- ღირს რისკად. - გულგრილად წარმოთქვა რამაზ კორინთელმა. - მოდი, ახლა ის საკითხი გავშიფროთ, თავში რომ ვთქვი. მილიციის თხუთმეტ წუთში მოსვლა. არა მგონია, მართალი იყოს, ძალიან დიდი დროა. იქნებ, არ იცის სექციონერმა და მხოლოდ ხუთ ან ათ წუთშია მილიციის გამოჩენა სავარაუდო? ხომ, იცი, სიფრთხილეს თავი არ სტკივა.

- როგორ შევამოწმოთ?

- შემოწმება ადვილია. ოპერაციამდე ორი დღით ადრე ვიტრინა ქვით უნდა ჩავამტვრიოთ. მხოლოდ ამ გზით გავიგებთ ზუსტად, რამდენ წუთში მოვა მილიცია.

- უფრო ხომ არ გამოვაფხიზლებთ მილიციას და მაღაზიის დირექციას?

- პირიქით. უფრო მოვადუნებთ მათ ყურადღებას და აი, რატომ. ხვალვე აიღებთ ქვას, რომლის მსგავსიც ხშირად გვინახავს თბილისის ქუჩებში. სჯობია რიყის ქვა. ოპერაცია სერგომ უნდა აიღოს თავის თავზე. წვრილმან საქმეზე არც მე უნდა გამაცდინო და არც შენ უნდა გაცდე.

„არც მე უნდა გამაცდინო და არც შენ უნდა გაცდე“, - არ მოეწონა შადურს კორინთელის მიერ ბანდის უფროსივით გადმოსროლილი ფრაზა.

ქვა, რეზინის ხელთათმნიანი ხელებით კარგად გარეცხოს, რომ თითების ანაბეჭდების ნასახიც არ დატოვოს. შემდეგ ქვაზე რომელიმე საბარგო მანქანა გადაატაროს. ქვას კარგად უნდა დააჩნდეს საბურავის ანაბეჭდები. ღამის სამ ან ოთხ საათზე ნოდართან ერთად „ჟიგულით“ გაიაროს ლადოგის ქუჩაზე და ქვა კვლავ ხელთათმნიანი ხელით ესროლოს მაღაზიის ვიტრინას. იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ექსპერტი ზუსტად დაადგენს მომხდარი ფაქტის შემთხვევითობას. ქვაზე ვერ აღმოაჩენენ ადამიანის თითის ანაბეჭდებს. სამაგიეროდ, მასზე აღბეჭდილი საბურავის კვალი ნათლად დაადასტურებს, რომ ქვა რომელიღაც მანქანამ აისხლიტა. შოფერს ვიტრინის ჩამტვრევის ხმა არ გაუგონია. კიდევაც რომ გაეგონა, ბუნებრივია, გაქცევით უშველიდა თავს. გასაგებია?!

- გასაგებია.

- მეორე დღეს ამხანაგი სექციონერი დაწვრილებით მოგვიყვება, რა მოხდა, როგორ მოხდა, რამდენ წუთში მოვიდა მილიცია, რა ღონისძიებები ჩაატარეს... ერთი სიტყვით, გვიამბობს ყოველგვარ წვრილმანს და მსხვილმანს, რომ ოპერაციის დროს ყველა მოსალოდნელი გართულება გაითვალისწინოთ.

- შენი ნათქვამი ახლოს არის ჭკუასთან, მაგრამ, კიდევ გიმეორებ, რა გარანტია გვაქვს, რომ ვიტრინის ჩამსხვრევის ამბავი უფრო არ გამოაფხიზლებს მაღაზიის დირექციას?

- არა მგონია, თუმცა არც ეგაა გამორიცხული.

- ხომ არ ჯობია, ოპერაცია ისე ჩავატაროთ, რომ მაქსიმუმ ათ წუთში ჩავეტოთ? ბოლოს და ბოლოს, რა გვაქვს გამოსატანი? ორმოცი ყუთი. თითოეული პატარა მაგნიტოფონების ხუთ-ხუთ ყუთს გამოვიტანთ ერთ გზობაზე. ვფიქრობ, ხუთ წუთში მოვასწრებთ საქონლის გამოტანას და მანქანაში ჩატვირთვას.

- არავითარ შემთხვევაში! ვარაუდი თავიდანვე ხუთ წუთზე უნდა ავიღოთ, თორემ ვერავითარ შემთხვევაში ვერ მოვასწრებთ

გაქცევას. მილიციის გამოცხადებამდე ხუთი წუთის წასულები მაინც უნდა ვიყოთ, რომ წინ არ შემოგვეფეთონ და ჩვენს კვალს არ დაადგინენ. თანაც, დარწმუნებული ხარ, რომ საუწყებო დაცვაში ჩართული სიგნალიზაციის გარდა სხვა ხელსაწყოები არა აქვთ დამონტაჟებული? მაგალითად, ფარული კინოკამერა, სიგნალიზაციასთან ერთად რომ ჩაირთვება და ჩვენს შთაგონებულ სიტუტებს რომ შემოუნახავს მილიციას და შთამომავლებს? ენდობით ამხანაგ რობერტს? თუ ენდობით და წინ მხოლოდ სიგნალიზაცია გვედობება, მზად ვარ ხვალვე ჩავატაროთ ოპერაცია.

- არ ვიცი. შენმა მოსაზრებამ დამაეჭვა.

- მაშ, პასუხი ხვალ დილას მითხარი. ამხანაგი რობერტიც და „კამაზის“ შოფერიც უნდა შემახვედროთ. მაღაზიაც ხვალვე დაგზვეროთ. გახსოვდეს, ცალ-ცალკე უნდა შევიდეთ. ყველა წვრილმანი კარგად უნდა დავიმახსოვროთ. ამ ჭიქით შენ და შენს მომავალ წარმატებებს გაუმარჯოს! - რამაზ კორინთელმა ჭიქა ბოლომდე გამოსცალა.

- ჯერჯერობით მე ვარ თქვენი უფროსი! - მუქარაშერეული წყენით წარმოთქვა სოსო შადურმა. - ხვალ დილით შენ მოხვალ ჩემთან და საბოლოო გეგმასაც იქ შევადგენთ.

- ნუ ბრაზობ, იოსიფ ვლადიმეროვიჩ, თუ გსურს, შენ იყავი უფროსი. არავითარი სურვილი არა მაქვს, პირველობაში შეგეცილო. ერთი კი გახსოვდეს. საერთოდ, უფროსი ის უნდა იყოს, ვინც უფრო ჭკვიანია, დაკვირვებული და გაბედული. საქმისთვის ჯობია ასე!

* * *

სერგომ „კამაზი“ უკანა სვლით დაძრა ვიტრინისაკენ. „ჟიგულმა“ სვლა შეანელა.

მართალი აღმოჩნდა რამაზ კორინთელი.

ორი დღის წინ, როცა ვიტრინა ქვით ჩაამსხვრიეს, მილიცია ათ წუთში გაჩნდა გაჩნდა მაღაზიასთან. მეორე დღეს რობერტმა ამბავი მოიტანა, ეჭვი ვერავინ აიღო, ექსპერტმა ქვაზე მხოლოდ საბურავის კვალი აღმოაჩინა და დაასკვნეს, ქვა მანქანამ აისხლიტაო. ძნელიც იყო ეჭვის მიტანა, რა აზრი ჰქონდა ვიტრინის მინის ჩამსხვრევას, როცა მინის უკან რკინის გისოსები იყო ჩასმული. ათმა წუთმა კი დააფიქრათ. ახალი გეგმით, რადაც არ უნდა დასჯდომოდათ, სამ წუთში უნდა ჩატეულიყვნენ, რომ სიგნალიზაციის ჩართვის შემდეგ მაღაზიისაკენ მომავალ მილიციის მანქანებს არ გადაჰყროდნენ. თანაც მილიციის გამოჩენისას იქაურობას შვიდი წუთის სავალზე უნდა ყოფილიყვნენ მოშორებული. ცარიელ ქუჩებში სწრაფი სიარულით ნოდარ მიმინოშვილის ეზოიან სახლამდე ოცდაათი წუთის გზა იყო. ბოლო ათი წუთის შემდეგ კი სულ თავისუფლად შეიძლებოდა მილიციის მანქანას გადაჰყროდნენ, რომელსაც რადიოგრამა უკვე მიღებული ექნებოდა. რისკი დიდი იყო, მაგრამ უკან არც ერთს არ დაუხევია.

* * *

„კამაზი“ ნელ-ნელა უახლოვდებოდა ვიტრინას.

„ჟიგულმა“ სვლა კიდევ უფრო შეანელა და მაღაზიიდან თხუთმეტიოდე მეტრის დაშორებით გაჩერდა.

სოსო შადურს ძრავა არ გამოურთავს, მუხრუჭებზე ფეხდაყრდნობილი, ცალთვალდახუჭული მისჩერებოდა „კამაზს“ და ცდილობდა, მღელვარება როგორმე დაეოკებინა.

ვიტრინასა და მანქანას შორის მანძილი თანდათან მოკლდებოდა.

რამაზ კორინთელმა საათს დახედა. ბუსტად ოთხი იყო.

- მოვემზადოთ! - გადაუჩურჩულა სოსოს.

- ჩუმად! - ტუჩებზე ხელი მიიღო სიმივით დაწყვეტამდე დაჭიმულმა შადურმა.

- „ჩქარა, ჩქარა!“ - ყვიროდა გულში კორინთელი. იცოდა, მის ძახილს ვერავინ გაიგონებდა, მაგრამ მაინც რცხვენოდა გაეფიქრებინა, მეტი აღარ შემიძლიაო.

ვიტრინამდე ერთი მეტრიც აღარ რჩებოდა.

ნოდარ მიმინოშვილი იქვე იდგა და სერგოს რაღაც მითითებას აძლევდა.

რამაზ კორინთელმა იცოდა, ყველაზე დიდ სტრესს ვიტრინის ჩამსხვრევის ხმა გამოიწვევდა.

წამიც და, გაისმა უზარმაზარი მინის მსხვრევის თავზარდამცემი ხმა.

მინის ზრიალს თან დაერთო სასიგნალო მსხვრევის თავზარდამცემი ხმა.

მინის ზრიალს თან დაერთო სასიგნალო საყვირების ღმუილი და წივილი.

„კამაზმა“ რკინის გისოსები იოლადა შეანგრია და გაჩერდა. სერგო უმაღვე გადმოხტა, რევოლვერი იძრო და მანქანის წინ დადგა. თვალებით სართულებზე დარბოდა, სადაც აქა-იქ უკვე ანთებულიყო სინათლე. გაჩირაღდნებული ფანჯრების რიცხვი ნელ-ნელა მატულობდა.

გამაყრუებელ ზრიალზე კორინთელს მოეჩვენა, რომ მანქანის თავზე ბომბისაგან დანგრეული უზარმაზარი თალი ჩამოიქცა. უნებურად თვალი დახუჭა. პირველი, რაც თვალის გახელის შემდეგ დაინახა, ვიტრინაში სანახევროდ შერჭობილი „კამაზი“ იყო.

სოსო შადურმა „ჟიგული“ საბარგულით მიაგდო ჩამსხვრეულ ვიტრინასთან. ორთავენი სწრაფად გადმოხტნენ და მაღაზიაში შევარდნენ.

წინ ნოდარ მიმინოშვილი შემოეფეთათ. ხელში ოთხი ყუთი ეჭირა, ყუთებს ზემოთ მხოლოდ თვალები, შუბლი და ქოჩორი მოუჩანდა.

- აბა, ჩქარა! - იყვირა სოსომ და ყუთებს მივარდა.

მესამე გზობაზე კორინთელმა საათს დახედა. კიდევ ერთი წუთი რჩებოდა. იგრძნო, გული ერეოდა.

„რა ჯანდაბა მემართება, შიშით თითქოს არ მეშინია“.

მიხვდა, მილიციის გამოჩენა ისე არ შეაშინებდა, როგორც სასიგნალო საყვირების ღმუილი და წივილი ზარავდა.

- ჩქარა, ჩქარა! - ყვიროდა სოსო შადური.

ნოდარ მიმინოშვილმა საბარგული დაკეტა და ყუთებით ამოვსებულ „ჟიგულში“ ძლივს შეძვრა.

სოსო შადური საჭეს ჩაეჭიდა და ძრავა ჩართო. ოფლში გაწურული კორინთელი გვერდით მიუჯდა. გული ისევ ერეოდა. თავს ნებისყოფის საშინელი დაძაბვის ფასად იკავებდა. ხმის ამოღებისა ეშინოდა. იცოდა, პირს თუ დააღებდა, უმაღვე ამოარწყევდა.

მანქანასთან სულ ბოლოს სერგო მოვარდა. უწესრიგოდ ჩაყრილ ყუთებს შორის ადგილი აღარსად იყო და მაგნიტოფონებს ზემოდან გადააწვა.

- წავედით! - სოსომ ადგილიდანვე დიდი სისწრაფით დაძრა მანქანა.

სასიგნალო საყვირების ღმუილი და წივილი ერთხანს კიდევ მოსდევდათ უკან.

ბოლოს, როცა მათი შემადრწუნებელი და თავზარდამცემი ხმა სრულიად მიწყდა, რამაზ კორინთელი ერთბაშად გამოკეთდა.

ხუთი წუთის შემდეგ რვა კილომეტრით იყვნენ იქაურობას მოცილებული.

- რევოლვერი გასწიე, არ გაგივარდეს! - უყვირა ნოდარ მიმინოშვილმა მაგნიტოფონის ყუთებზე გადაწოლილ სერგოს.

- ყვირილს გირჩევნია, ყუთები მისწი-მოსწიო, იქნებ როგორმე ჩაფუძე.

რამაზ კორინთელმა საათს დახედა.

- ორ წუთში მილიცია მაღაზიასთან იქნება.

- ორი წუთი კიდევ არ გველის საფრთხე. ორი წუთის შემდეგ კი რადიოგრამას გადასცემენ და მთელ ქალაქში დაგვიწყებენ ძებნას.

- მაყურებელი ბევრი გვყავდა? - მიუბრუნდა კორინთელი ყუთებში საცოდავად ჩაკვეთებულ სერგოს.

- რა მაყურებელი? - დაიბნა ხაზარაძე.

- ბევრმა ხალხმა გაიღვიძა?

- ბევრმა. ყველანი მიხვდნენ, რასაც ვაკეთებდით.

- დაბლა არავინ ჩამოსულა?

- ვინ გაბედავდა! - უსიამოვნოდ ჩაიცინა სერგომ.

- რევოლვერი შეინახე. - რამაზ კორინთელმა ისევ დახედა საათს, - მილიცია უკვე მაღაზიასთანაა.

- ახლა კი მიხვდებიან, ქვით ვინ და რა მიზნით ჩაამსხვრია ვიტრინა, - ირონიულად ჩაიცინა სოსო შადურმა.

- ნელა იარე, ეჭვი არავის აღვუძრათ. თბილისის ქუჩებს უკვე სერავენ რადიოგრამები, - მიუბრუნდა კორინთელი სოსო შადურს.

უხაროდა, ნერვიულობა რომ ვერ შენიშნეს. იცოდა, მეთაურობის მოსაპოვებლად პირველი ნაბიჯი ღონივრად და ეფექტურად გადადგა.

მაღაზიაში ან მანქანაში გული რომ არეოდა, მეთაურობაზე აღარც უნდა ეოცნება. მეთაურობას ვინ დაეძებდა, სოსო შადურისა და მისი მეგობრების დასაცინი გახდებოდა. ვაცმა რომ თქვას, მეთაურობა არც უნდოდა. უბრალოდ, ვერ იტანდა, სოსო შადური რომ ეუფროსებოდა.

მანქანა უკვე გლდანის ვიწრო ქუჩებში მიჰქროდა.

- აქ ღამე კი არა, დღისით არ დადის ინსპექცია, - თქვა სერგომ, - სანამ ისინი აქამდე მოაღწევენ, ჩვენ უკვე სამშვიდობოს ვიქნებით.

კიდევ რამდენიმე წუთი და მანქანა ჩაბნელებულ ვიწრო ქუჩაზე ეზოიანი სახლის ტიშკართან გაჩერდა. იქ უკვე ელოდნენ, რკინის ტიშკარი უმაღვე გაიღო. ნაცრისფერი „ჟიგული“ ეზოში შესრიალდა. მაისური რკინის ლურჯად შეღებილი ტიშკარი ფრთხილად, უხმაუროდ დაიკეტა.

თავი მეთორმეტე

- ცუდად ხომ არ ბრძანდებით? - მისალმებისთანავე ჰკითხა ოთარ კახიშვილს პირადმა მდივანმა.

- მეტყობა რამე? - გაღიმება სცადა კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორმა.

- ცუდი ფერი გადევთ! - დაიბნა მდივანი.

- წუხელ გვიან დავიძინე. ეტყობა, გადავიღალე. - კვლავ გაიღიმა კახიშვილმა.

დირექტორის ღიმილმა კიდევ უფრო დააეჭვა მარინე დვალი. ოთარ კახიშვილს მხოლოდ ტუჩები უღიმოდა, სახე კი ჩამოსტიროდა, თვალები ჩაქრობოდა. ჯმუხი და ჯანმრთელი შესახედაობის კაცს, მოშავო-მომწვანო ფერი გადაჰკრავდა, უპეებში თითქოს სითხე ამოშრობოდა და თვალები ხრჭიალით მოძრაობდა.

ოთარ კახიშვილმა მოსაცდელი ოთახი სწრაფად გადატრა, კაბინეტში შევიდა, კარი შიგნიდან ჩაკეტა, პორტფელი გვერდით, პატარა მაგიდაზე დადო, სავარძელში მძიმედ ჩაეშვა და დაფიქრდა. წუხელ, თვალდახუჭულმა რომ სამოქმედო გეგმები დააწყო, კაბინეტში, დღის სინათლეზე, თითქმის მთლიანად დაენგრა.

რამდენიმე წუთს უძრავად იჯდა. ცდილობდა, გაფანტული აზრები ისევ მოეკრიბა, გეგმა კვლავ შეეკოწიწებინა, სანახევროდ მაინც აღედგინა. ანდა, სულაც ახალი რამ მოესაზრებინა.

თითქოს უცებ გამოერკვაო, შებრუნდა და სელექტორის კლავიშს თითი დააჭირა.

- გისმენთ! - მოესმა მდივანი ქალის ხმა.

- შემოდით! - თქვა მოკლედ. წამოდგა და კაბინეტის შიგნიდან ჩაკეტილი კარი გააღო.

- ჩემთვის ხომ არავის დაურეკავს? - ჰკითხა შემოსვლისთანავე და სავარძელს მიაშურა.

- არავის.

- სულ არავის?

- სულ არავის.

ოთარ კახიშვილი, საერთოდ, როცა მდივანს ეკითხებოდა, ხომ არავის დაურეკავსო, მხოლოდ ზემდგომ ორგანოებს გულისხმობდა. ამიტომაც გაუმეორა შეკითხვა - სულ არავისო?

დირექტორმა თავი დახარა, თვალი მაგიდას გაუშტერა. უაზრო ფიქრებმა შეიპყრო, არც თავი რომ არ ჰქონდა და არც ბოლო. კარგა ხანს იჯდა თავჩაქინდრული.

მდივანმა არ იცოდა, რა ექნა. წასვლა ვერ გადაეწყვიტა. ახალ დირექტორს ვერც შეკითხვა შეჰბედა, ხომ არ გავიდეთ.

- მარინე! - თქვა უცებ დირექტორმა.

- გისმენთ.

- შეიძლება დამირეკოს ერთმა ახალგაზრდა კაცმა, რამაზ კორინთელმა.

- რამაზ კორინთელმა! - გაიმეორა მარინემ, თითქოს იმახსოვრებსო. უფრო კი იმიტომ გაიმეორა, ოთარ კახიშვილმა მეტი აღარაფერი თქვა და დუმილი, უბრალოდ, უხერხული ხდებოდა.

- ჰო, რამაზ კორინთელმა, აი, იმ წარმოსადგემა ყმაწვილმა, გუშინ რომ იყო ჩემთან. გახსოვთ?

- მახსოვს, - დაბნეულად უპასუხა მარინემ.

„რამაზ კორინთელი“, - აღელვებულმა ქალმა ამჯერად სხვანაირად გაიმეორა გულში ამ უცნაური ჭაბუკის სახელი და გვარი, გუშინ რომ სული და გონება აუფორიაქა.

- ყურადღებით მოუსმინეთ და რასაც გეტყვით, კარგად და იმახსოვრეთ. ჩვეულებისამებრ, ნუ ჩაიწერთ.

- ბატონი ბრძანდებით.

- არ აგრძნობინოთ, რომ იცანით. არც ის უთხრათ, მე რომ მოვიკითხე. გასაგებია?

- მე მას არ ვიცნობ, ბატონო ოთარ!

- მე ნაცნობობაზე კი არა, ადმიანის ცნობაზე ვლაპარაკობ. ვითომ ვერ მიხვდით, ვის ელაპარაკებით. სახელი და გვარი განმეორებით ჰკითხეთ. ისეთი ტონით ელაპარაკეთ, თითქოს მისმა სახელმა და გვარმა არაფერი არ გითხრათ და ვერ მიგახვედრათ, ვის ესაუბრებით. როდესაც მოვა, ისეთი სახე მიიღეთ, თითქოს არც კი იცით, თუ ისაა რამაზ კორინთელი. მიმიხვდით?

- მიგიხვდით. - დირექტორის უცნაურმა დავალებამ მარინე კიდევ უფრო დააინტერესა კორინთელის პიროვნებით.

- აბა ახლა ჩემს მოადგილეებს, პარტიული კომიტეტის მდივანს და ადგილკომის თავმჯდომარეს დაუძახეთ.

- ბატონი ბრძანდებით.

ოთარ კახიშვილმა მდივანს თვალი ისე გააყოლა, თითქოს პირველად ხედავდა. კარის გაჯახუნების ხმამ სხვა, მაგრამ ძალიან ნაცნობ ტალღაზე გადართო ინსტიტუტის დირექტორი. თვალი უმაღვე სეიფისაკენ გაექცა. მაღალი, ერთი მეტრის სიგანის მძიმე, პირქუში სეიფი მუხის ფიცრებით მოპირკეთებული ნიშიდან ზვიადად იცქირებოდა. არანაკლებ ზვიადად გამოიყურებოდა მრგვალი, მონიკვლეებული სახელური და მის ქვეშ მოთავსებული ხუთი რგოლი. საჭირო იყო მხოლოდ თითო ციფრის ცოდნა, თითო რგოლზე თითო ციფრის გამოცნობა, მხოლოდ თითო ციფრისა და...

ოთარ კახიშვილი წამოდგა. ფანჯარასთან დინჯად მივიდა და გადაიხედა, რატომღაც ეგონა, კიდევ დაინახავდა წითელ „ჟიგულს“ და მანქანაზე მიყრდნობილ ქერა, გრძელფეხება ქალიშვილს. მხოლოდ ნაცნობი მეგობრე დაინახა, ქუჩას რომ გვიდა.

ვაშლოვანის ქუჩა, სადაც ასტროფიზიკის კვლევითი ინსტიტუტის შენობა მდებარეობდა, ქალაქის განაპირას, მთის ძირში იყო გაჭრილი. მოკლე, საკმაოდ განიერი ქუჩა ხალხმრავალი და ტრანსპორტით გადატვირთული არასდროს ყოფილა, მაგრამ არც ასეთი უკაცრიელი უნახავს როდისმე ოთარ კახიშვილს.

ისევ მაგიდასთან მივიდა, სავარძელში ჩაჯდა, თვალი ერთხელ კიდევ შეავლო სეიფს და შუბლით ხელებს დაეყრდნო. ისევ წარმოუდგა თვალწინ რამაზ კორინთელი. ისევ აეშალა ძველი ფიქრები, ისევ შეაბობლდა ძველი ეჭვები.

„უნდა ვნახო. აუცილებლად უნდა ვნახო. ოღონდ დღეს არა. თავი უნდა მოვთოკო, ცნობისმოყვარეობა უნდა დავიმორჩილო. სხვანაირად ვერ გავიმარჯვებ, ვერ ვაიძულებ, ჩემს ჭკუაზე იაროს და მხოლოდ მე დამემორჩილოს. ხვალ დავურეკავ. სჯობია, აქ მოვიდეს. მასთან შინ მისვლა ან ქალაქგარეთ გასეირნება გაცილებით მეტ ინფორმაციას მომცემდა; მისი ოჯახური გარემო, წიგნები, ცხოვრების სტილი ან მანქანაში საუბარი უფრო მეტს მეტყობდა რამაზ კორინთელის პიროვნებაზე, ვიდრე კაბინეტში ჯდომა, მაგრამ მაინც აქ მირჩევნია შეხვედრა. სრულიად ახალგაზრდა ყმაწვილთან ამოდენა კაცის, თან ასტროფიზიკის კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორის, შინ მისვლა უკვე თავის გაყადრებასა და გატოლებას ნიშნავს. - ოთარ კახიშვილმა მაგიდას მუშტი დაჭკრა და ფეხზე წამოდგა, - დიახ, შემდგომი ურთიერთობისათვის გაცილებით ჯობია, აქ მობრძანდეს. ჩემის აზრით, მე არავითარ შემთხვევაში არ უნდა დავურეკო! მისი გამოწვევა არაფრად არ უნდა ჩავაგდო! მით უმეტეს, ხვალ დარეკვაც და კორინთელის აქ მოწვევაც ნაადრევი იქნება. და, საერთოდ, სჯობია თვითონ მომნახოს. ცთუნებას უნდა გავუძლო, ნერვები უნდა მოვთოკო!“

„ვთქვით არ დამირეკა, მაშინ?“

„მაშინ..“

ოთარ კახიშვილი ისევ შეიპყრო სასოწარკვეთამ.

„მაშინ მე თვითონ უნდა დავურეკო...“

„მე თვითონ...“

სელექტორზე მდივნის ნათურა აინთო. ოთარ კახიშვილმა კლავიშს თითი დააჭირა.

- გისმენთ.

- ყველანი აქ არიან. შემოვიდნენ?

- შემოვიდნენ.

კარი გაიღო. შემოსულების წინ დირექტორის ახლად დანიშნული მოადგილე, არჩილ თევდორაძე, მოუძლოდათ.

დირექტორი ყველას ღიმილით მიესალმა.

უნებურად თვალი არჩილ თევდორაძეს დაასო, მსუქან, სათვალთან, ჭაღარა და სიმპათიურ კაცს. ერთი შეხედვით, თევდორაძე არც კი ჰგავდა მეცნიერს, თუმცა მისი გამოკვლევები უფრო მნიშვნელოვანი იყო, ვიდრე ოთარ კახიშვილისა. არჩილ თევდორაძეს მთელ კავშირში კარგი ექსპერიმენტატორის სახელი ჰქონდა გავარდნილი და თუ ისე არ იყო დაფასებული, როგორც სხვა მისი რანგის კოლეგები, მხოლოდ მეცნიერის მოკრძალებული ხასიათით აიხსნებოდა.

„ღალატით არასდროს მიღალატებს. უღალატო და პატიოსანი კაცია, მაგრამ ბრძოლაში გამომყვება?“ - გაიფიქრა უცებ ოთარ კახიშვილმა.

- დანარჩენები სად არიან? - იკითხა უცებ დირექტორმა.

ყველამ მხრები აიჩიჩა.

სელექტორის კლავიშს ისევ დააჭირა თითი.

- დანარჩენები სად არიან? - გაუმეორა კითხვა მდივანს.

- ვინც მითხარით, ყველას დავუძახე! - გაისმა კაბინეტში მარინეს ხმა.

- მომიყვანეთ განყოფილების გამგეები და კომკავშირის ბიუროს მდივანი.

დანარჩენების მოლოდინში კაბინეტში დუმილი ჩამოწვა.

„რატომ მოვიწვიე თათბირი? განა მე გუშინ გადავწყვიტე თათბირის ჩატარება? ან რაზე უნდა ვილაპარაკო?“

ოთარ კახიშვილი მიხვდა, მის ორგანიზმში მეორე ოთარ კახიშვილი ან ვიღაც სხვა ამოქმედდა. მან უკარნახა, თათბირი ჩა-

ატარეო, მანვე გამოაძახებინა ხალხი. განკარგულება ისე გასცა, არცკი გაუაზრებია, რა უნდოდა.

თავი უკმაყოფილოდ გაიქნია.

ყველანი ჩუმად იყვნენ. სხვა დროს ასე არ ხდებოდა ხოლმე. სანამ თათბირი დაიწყებოდა, ერთმანეთთან საუბრობდნენ, მართალია ხმადაბლა, ყველა ეტიკეტის დაცვით, მაგრამ მაინც საუბრობდნენ, რაღაცას ხუმრობდნენ, ხმადაბლა იცინოდნენ. ასე იყო აკადემიკოს დავით გიორგაძის სიცოცხლეშიც. ასე არის ახლაც. მაშ, დღეს რა მოხდა? ყველანი რატომ სდუმან? აქაურობას რატომ დაუფლებია სამგლოვიარო განწყობილება?

„იქნებ, ჩემს სახეზე უკლებლივ ყველამ ამოიკითხა, რა უბედურებაც მჭირს? ამ დილით მდივანიც ხომ შეკრთა ჩემს დანახვაზე?! ნუთუ ასეთი ტრაგიკული და ავადმყოფური გამოხედვა მაქვს, რომ ხალხს გადაჩურჩულების სურვილიც დავუკარგე?!“

ინსტიტუტის დირექტორს საშინლად მოუნდა, სარკვეში ჩაეხედდა. დუმილი ისედაც აუტანელი ხდებოდა. ფეხზე წამოდგა. სანამ განყოფილების გამგეები მოვიდოდნენ, დასასვენებელ ოთახში გავიდა. კარი შეიკეტა თუ არა, სათვალე მოიხსნა, მინის თაროზე დადო და სარკვეს ეცა. სარკვიდან მოღლილი, მოტეხილი კაცი დაჟინებით შემოსცქეროდა. კახიშვილმა საკუთარ ანარეკლსაც ვერ გაუსწორა თვალი და მზერა გალურჯებულ ტუჩებზე გადაიტანა.

„რა მემართება? კაცმა რომ თქვას, რა მაქვს სანერვიულო? ბოლოს და ბოლოს, რა მითხრა შესაშფოთებელი რამაზ კორინთელმა? საქმოსნების ტერმინი რომ ვიხმაროთ, წილში გაყვანა მთხოვა, მეტი ხომ არაფერი?! განა ამ ყმაწვილის გამოჩენამდე არ ვნერვიულობდი? რა მანერვიულებდა? რასაკვირველია, გამოკვლევა, აკადემიკოს თავით გიორგაძის გამოკვლევა. უმნიშვნელოვანესი მეცნიერული ნაშრომი, რომელიც აუცილებლად უნდა ჩავიგდო ხელში“.

ოთარ კახიშვილმა მოსკოვში დაავალა კიდევ მეგობარს, ეპო-
ვა სეიფის გახსნის ოსტატი. რასაკვირველია, მეგობარს როდი გა-
უმხილა ჩანაფიქრი, რომ ჯერ ოსტატთან საიდუმლო მოლაპარა-
კებას აპირებდა სეიფის ჩუმად გასახსნელად! როცა აკადემიკო-
სის შრომა ახალი დირექტორის საწერი მაგიდის უჯრაში გადაი-
ნაცვლებდა, აი, მერე კი, ერთი თვის შემდეგ, ოსტატს ხელახლა
ჩამოიყვანდა თბილისში და გაიმართებოდა სეიფის გახსნის სა-
ბეიმო ცერემონიალი.

„შეიძლება კი ვენდო ვიღაც უცნობ ოსტატს?“ - შეეპარა ეჭვი
ოთარ კახიშვილს.

„რასაკვირველია, ჩემი ჩანაფიქრი დიდ რისკთან არის დაკავ-
შირებული. ერთიც ვნახოთ და რამაზ კორინთელი მართლაც
არის ზებუნებრივი ნიჭით დაჯილდოებული ახალგაზრდა?!. იგი
ხომ წინასწარ მიხვდება ჩემს განზრახულს? მაშინ ხომ წერტილი
დაესმება ჩემს ცხოვრებას?!“

კახიშვილმა წყალი მოუშვა. ცივი წყლით ჯერ თვალები ამოიწ-
მინდა, მერე პირი დაიბანა და პირსახოცს მისწვდა.

„ჭკუასთან ახლოსაა, მივიღო სამსახურში, კარგად დავაკვირ-
დე. თუ მართლა ნათელმხილველია, შიფრიც ეცოდინება. თუ არ
არის, მალე გამომჟღავნდება და როგორც შანტაჟისტს, ისე გა-
ვადებ სამსახურიდან. მთავარია, გაუთვალისწინებელი და გაუ-
აზრებელი არაფერი წამომცდეს, რასაც პროვოკაციულად გამოი-
ყენებს მომავალში. როცა ნაშრომი ჩემს ხელთ იქნება, განმეო-
რებით ჩავატარებ აკადემიკოსის მიერ უკვე წარმატებით ჩატარე-
ბულ ექსპერიმენტებს. მერე კი, ვნახოთ. ალბათ არ გამიჭირდება
კორინთელის თავიდან მოშორება. ბოლოს და ბოლოს, თუ ვერა-
ფერს მოვუხერხებ, მივაშავებ თანაავტორობას. მეცნიერთა შო-
რის მაინც ჩემი გვარი იტრიალებს. პრესაში, რადიო თუ ტელეგა-
დაცემებში და ინტერვიუებში მე და მხოლოდ მე ვიქნები მთავარი

გმირი. სრულიად უცნობი ახალგაზრდა ფიზიკოსის გვარი არავის გაახსენდება“.

თითქოს მძიმე ტვირთი მოიშორაო, ინსტიტუტის დირექტორი მხრებში გაიმართა. გუნება ხელად გამოუკეთდა და ხელმეორედ დაასკვნა:

„ჯანდაბას, სხვა თუ ვერაფერი მოვუხერხე, იყოს თანაავტორი.“

ყველას თვალში ნამდვილი ავტორი მაინც მე ვიქნები, ასტროფიზიკის ინსტიტუტის დირექტორი, პროფესორი ოთარ კახიშვილი და არა გუშინდელი სტუდენტი და ჩემივე აღზრდილი, ფეხზე დაყენებული და სამეცნიერო ასპარეზზე გამოყვანილი ახალგაზრდა ლაბორანტი რამაზ კორინთელი. ბოლოს და ბოლოს, მისი აღზრდითა და მეცნიერების დიდ გზაზე გაყვანითაც შემიძლია ქულები მოვაგროვო, როგორც აღმზრდელმა, ტალანტების მაძიებარმა, ჩვენი მეცნიერული მომავლისათვის მზრუნველმა და უშურველმა ადამიანმა, ჭეშმარიტმა მამულიშვილმა, მეცნიერმა და მოღვაწემ, რომელმაც ჩემს მოწაფესა და ასისტენტს გავუზიარე დაფნის გვირგვინი“.

ინსტიტუტის დირექტორმა იგრძნო, ძარღვებში სისხლმა ლაღად დაიწყო დენა. კვლავ სარკეში ჩაიხედა. სიხარულით შენიშნა, თვალეში სხივი ჩასდგომოდა. მინის თაროზე დადებული სათვალე გაწმინდა, ყურებზე კარგად მოირგო და ის იყო, კაბინეტში გამოსვლა დააპირა, რომ ისევ შეეკუმშა გული, ისევ გამოჩნდა ცაზე შავი ღრუბელი.

„მაგრამ... მაგრამ წმინდა სულია რამაზ კორინთელი? შეიძლება ეშმაკთან შეკავშირება?“

„აღბათ შეიძლება, რადგანაც არც ჩემი გზაა ღმერთისაკენ მიმავალი“.

ოთარ კახიშვილმა თმაზე ხელი გადაისვა, კარი ენერგიულად გამოაღო და კაბინეტში შეაბიჯა.

ცენტრალური ლაბორატორიის გამგის, თამაზ ჭელიძის, გარდა ყველანი ისხდნენ და შეთანხმებულებივით სდუმდნენ. ჭელიძე ფანჯარასთან იდგა და სიგარეტს ეწეოდა. დირექტორის დანახვაზე მაგიდასთან მივიდა. სიგარეტი საფერფლებზე მოსრისა და ფანჯარასთან მიდგომულ სკამზე დაჯდა.

- მგონი, გალოდინეთ, არა? ბოდიშს გიხდით! - გაღიმება სცადა ოთარ კახიშვილმა, სავარძელში ჩაჯდა და ყველას თვალია მოავლო. თათბირის დაწყებას არ ჩქარობდა. გრძნობდა, მაინც ღელავდა. არ უნდოდა ლაპარაკისას თავი გაეცა.

- ალბათ გაგიკვირდათ, დღევანდელ დღეს ხომ საერთოდ არ ვიწვევთ ხოლმე თათბირებს.

დირექტორი შეჩერდა. თითქოს ელოდა, ხომ არაფერს იტყვიანო. შეკითხვის ან აზრის გამოთქმის სურვილი არავის გასჩენია. ინსტიტუტის რჩეულ წარმომადგენლებს თავისი ტოლფასი მეცნიერის უფროსობა მაინცდამაინც გულზე არ ეხატებოდათ. ამიტომაც თათბირზე აღარ იგრძნობოდა ის გაცხოველებული, შემოქმედებითი ატმოსფერო, აკადემიკოს დავით გიორგაძის დროს რომ სუფევდა ხოლმე. ოთარ კახიშვილის კაბინეტში თათბირზე ისე შემოდრიოდნენ, თითქოს რაღაც აუცილებელ და, ამავე დროს, სრულიად უაზრო რიტუალს ასრულებდნენ.

- დღეს აქ არ გვექნება საუბარი მეცნიერულ ან მიმდინარე საორგანიზაციო საკითხებზე. აგერ, თითქმის ერთი თვე გადის დავით გიორგაძის გარდაცვალებიდან. სამწუხაროდ, ინსტიტუტის გადაბარების გამო აკადემიკოსის ხსოვნისათვის ვეღარ მოვიცალეთ. თუმცა, თამამად უნდა ვთქვა, ყურადღება არ მოგვიკლია არც განსვენებულის საფლავისათვის, არც ოჯახისათვის. ყველამ მშვენივრად იცით, რა სირთულეებთანაა დაკავშირებული ამოდენა კვლევითი ინსტიტუტის ჩაბარება. ჯერ თავად საქმეა უამრავი და შრომატევადი. შემდეგ ბევრი ფორმალური მხარეცაა მოსაგვარებელი. თითქოს კარგად ვიცნობდი ჩვენი ინსტიტუტის

სტრუქტურას, თავისებურებებს, პრობლემებს, მაგრამ როცა საქმესთან პირისპირ დავდექი, იმდენი რამ არ მცოდნია, გაცხებულ დავრჩი. ბუნებრივია, ათასგვარ წვრილმანში სწრაფად უნდა გავრკვეულიყავი. სამწუხაროდ, ვერ ვიტყვი, რომ ყველაფერში გავერკვიე. ბევრი საკითხია ჯერ ღრმად შესასწავლი და გასაანალიზებელი. მაგრამ, ასეა თუ ისე, ძირითადი სამუშაო უკვე ჩატარებულია და დღეს უკვე შეგვიძლია ვიმსჯელოთ, რა უნდა გავაკეთოთ დავით გიორგაძის სახელის უკვდავსაყოფად. მართალია, აგვისტოა, ბევრი ჩვენი კოლეგა შვებულებაშია, მაგრამ ვინცა ვართ, მოდით, ყველამ ვთქვათ ჩვენი სათქმელი. ერთმანეთს გულწრფელად ვურჩიოთ, რა გავაკეთოთ, რა მოვიმოქმედოთ. შემოთავაზებული წინადადებები ყურადღებით ავწონ-დავწონოთ და საკითხები ისე გადავჭრათ.

ოთარ კახიშვილმა იგრძნო, მღელვარებამ მთლიანად გაუარა. მისი ღიმილი უკვე აღარ იყო ნაძალადევი და ხელოვნური. თავი ლაღად იგრძნო, სიგარეტს მოუკიდა, სავარძლის საბურგეს გადააწვა და გემრიელად გააბოლა.

სიჩუმე ჩამოვარდა, ხმის ამოღებას არავინ ჩქარობდა.

- გამოთქვით თქვენი აზრი. შეიძლება წინასწარ არ გიფიქრიათ ამ საკითხზე, არც მე მიფიქრია. აი, ახლა იმპროვიზებულ საუბარში იქნებ უფრო დაიბადოს ცოცხალი და პრაქტიკული წინადადებანი.

ოთარ კახიშვილი არ ტყუოდა. მან ხომ მართლაც არ იცოდა და ვერც მიმხვდარიყო, თათბირის მოწვევა როდის გადაწყვიტა. თავდაპირველად არც იცოდა, რა საკითხებზე, რა პრობლემებზე უნდა ელაპარაკა. იმ წუთში, როცა ხალხს დაუძახა, მართლა მოეჩვენა, რომ „ვიღაცამ“, დიახ, მის არსებაში ჩაბუდებულმა „ვიღაცამ“ უკარნახა, თათბირი ჩაატარეო. მდივან ქალს ისე მოახმობინა ხალხი, წარმოდგენა არ ჰქონდა, რაზე უნდა ელაპარაკა და ეთათბირა. ახლაც, ამ წუთშიც, გარდაცვლილ აკადემიკოსზე

სრულიად მოულოდნელად დაიწყო საუბარი, მოულოდნელად, დაუფიქრებლად და გაუანალიზებლად. ეტყობა, ასე ყოფილა საჭირო, დაასკვნა სავსებით დამშვიდებულმა. კმაყოფილების გრძნობაც კი დაეუფლა. მიხვდა, რომ პირველი პრაქტიკული ნაბიჯი უკვე გადადგა თავისი ჩანაფიქრის განსახორციელებლად. გადადგა, თუ რამაზ კორინთელის გუშინდელმა საუბარმა გადაადგმევინა? ახლა ამ ფაქტს აღარავითარი მნიშვნელობა არ ჰქონდა. მთავარია, რომ პირველი ნაბიჯი გადაიდგა. გადაიდგა საკმაროდ ენერგიულად, მიზანსწრაფულად.

სეიფს გახედა, ყავისფერ, მოჩუქურთმებულ, მაგრამ მაინც პირქუშ სეიფს. მოეჩვენა, რომ უძველესი გერმანული სეიფი სასამართლოზე მოყვანილი პატიმარივით იდგა კუთხეში, მუხის ფიცრებით მოპირკეთებულ ნიშში. იდგა მორჩილად, მაგრამ ამაყად და ღირსეულად.

- რატომ სდუმხართ. სათქმელი არაფერი გაქვთ?

ბევრმა მხრები აიჩეჩა.

ლაპარაკის სურვილი მართო თამაზ ჭელიძემ გამოთქვა და ფეხზე წამოდგა.

- რა უნდა ვთქვათ? გულწრფელად რომ გითხრათ, ამ საკითხზე არც კი მიფიქრია. ჩემის აზრით, დავით გიორგაძე პირველ რიგში საკუთარმა მეცნიერულმა გამოკვლევებმა უნდა უკვდავჰყონ. დანარჩენი ყველაფერი გაკეთებულია, რაც, პირველ რიგში, მთავრობისა და მეცნიერებათა აკადემიის დამსახურებაა. თბილისის ერთ-ერთ ქუჩას დაერქმევა აკადემიკოსის სახელი, თბილისშივე მეცნიერის ყოფილი საშუალო სკოლა გახდება დავით გიორგაძის სახელობისა. მოეწყობა საკავშირო მეცნიერული სიმპოზიუმი, რომელიც დაემთხვევა მისი გარდაცვალების პირველსავე წლისთავს. აკადემიის პრეზიდენტმა აკადემიკოსის მეცნიერულ მემკვიდრეობაზეც იფიქრა. სხვა რაღა უნდა მოვიმოქმედოთ?

- მართალი ბრძანდებით, - დირექტორს აშკარად არ მოეწონა თამაზ ჭელიძის სიტყვა, - მაგრამ კონკრეტულად ვინ უნდა იზრუნოს გიორგაძის მეცნიერული მემკვიდრეობის მოსაწესრიგებლად? რასაკვირველია, ჩვენ! აკადემიკოსის ვაჟი უგზოუკვლოდ დაიკარგა. დავით გიორგაძის ქვრივი, ქალბატონი ანნა, ისე დასუსტებული და დამწუხრებული, საეჭვოა, რამეში გამოგვადგეს. ჩვენ უნდა მივხედოთ მეცნიერის არქივს, შვევისწავლათ, მოვაწესრიგოთ, პუბლიკაციისათვის მოვამზადოთ. დამეთანხმებით, აუცილებელი და საშური საქმეა დავით გიორგაძის მრავალტომეულის გამოცემა.

- არქივი მოიცდის. პირველ რიგში აკადემიკოსის ბოლო გამოკვლევაა მოსანახი და გამოსამზებელი. - წამოიძახა ელემენტარული ნაწილაკების ფიზიკის განყოფილების გამგემ ნოდარ ოდიშარიამ. თან თამაზ ჭელიძეს ისე შეხედა, თითქოს უთხრა, თუ დაამთავრე, ახლა მე ვილაპარაკებო.

თანხმობის ნიშნად ცენტრალური ლაბორატორიის უფროსი სკამზე დაჯდა და ფეხი ფეხზე შემოიღო.

ნოდარ ოდიშარია დინჯად წამოიძარტა.

- არ გინდათ ფეხზე წამოდგომა. დაბრძანდით და ისე ილაპარაკეთ.

- ბატონი ბრძანდებით, - ოდიშარია კვლავ სკამზე დაჯდა, - რამდენადაც ვიცი, დავით გიორგაძემ თავისი სიცოცხლის უკანასკნელი ხუთი წელი ახალი ტიპის რადიოაქტიური გამოსხივების ვარაუდსა და დამტკიცებას შესწირა. ვფიქრობ, არავინ არ ვიცით, რა ეტაპზე დატოვა მან გამოკვლევა. თუ აკადემიკოსის საუბრის ფრაგმენტებს გავისხენებთ, უნდა ვივარაუდოთ, რომ პრობლემა საბოლოოდ ჰქონდა გადაჭრილი. თუ საქმე ბოლომდე არ ჰქონდა მიყვანილი, ჩემის აზრით, მიზანთან მაინც ძალიან ახლოს იყო. მსგავსი დასკვნების გამოტანა, ალბათ, ყველას შეეძლია. სიცოცხლის უკანასკნელ წელიწადს დავით გიორგაძის

თვალეებში მხოლოდ სიხარული ციმციმებდა. თითქოს უფრო ენერგიული გახდა, უფრო ტემპერამენტიანიც. გულსაც იოლადა გვიშლიდა, რაც ადრე არ სჩვეოდა. ვფიქრობ, ამნაირი გამოცოცხლება შედეგი იყო დიდი მეცნიერული გამარჯვებისა. მე არ ვარ ამ დარგის სპეციალისტი, რადიოაქტიურობა არ არის ჩემი კვლევის სფერო, იგი უშუალოდ თქვენი სპეციალობაა, ბატონო ოთარ, მაგრამ მეც, უზარმაზარი ინტერესით ველი დავით გიორგაძის ნაშრომის გამომშვეურებას. სად არის ამჟამად აკადემიკოსის ბოლო გამოკვლევა? სად არის მისი თეორიული მოსაზრებანი და ხუთი წლის მანძილზე ჩატარებული უწყვეტი საექსპერიმენტო მასალები?

ოთარ კახიშვილს საფეთქლები დაეებრა. სისხლი ტვინს მიაწვა. აფეთქებას აღარაფერი უკლდა. მიხვდა, ნოდარ ოდიშარია სადაც უკაკუნებდა. რადიოაქტიური გამოსხივების სპეციალისტი თვითონ ოთარ კახიშვილი გახლდათ, თუმცა ახალ დირექტორს წარმოდგენა არ ჰქონდა არც აკადემიკოსის თეორიულ მოსაზრებებზე, არც ექსპერიმენტის შედეგებზე. თუ ძალზე ზოგად და არაფრისმთქმელ სათაურს არ ჩავთვლით, - „რადიოაქტიური გამოსხივების მეხუთე ტიპი“, - ოთარ კახიშვილმა სხვა არაფერი იცოდა, რა ბუნებისა იყო მეხუთე ტიპის გამოსხივება და რა მიმართულებით აწარმოებდა კვლევას ყოფილი დირექტორი. ოთარ კახიშვილს შეეშინდა, კონტროლის გრძნობა არ დაეკარგო, გაღიმება სცადა და ნაძალადევი სიმშვიდით თამაზ ჭელიძეს მიუბრუნდა.

- როგორც ხედავთ, მართალი ვყოფილვარ, მთავარი საქმე ჩვენ გვექონია მოსაგვარებელი, - შემდეგ ყველას გადახედა, - როგორ ფიქრობთ, სად უნდა იყოს დავით გიორგაძის ახალი გამოკვლევა?

- სად უნდა იყოს? - გამომწვევად გაიმეორა შეკითხვა ნოდარ ოდიშარიამ, თან ფეხზე წამოდგა, - ან ლაბორატორიაში, სადაც

აკადემიკოსი ხუთი წლის მანძილზე საიდუმლოდ მუშაობდა, ან ამ კაბინეტში, ან სახლში.

- წელან ხომ გთხოვეთ, დამსხდრებმა ვილაპარაკოთ-მეთქი. საწარმოო თათბირზე როდი ვიმყოფებით, არც დიდი საბჭო გვაქვს. მოდით, წყნარად, ყოველგვარი ვნებათაღელვის გარეშე ვისაუბროთ, ჩვენი დიდი მეგობრისა და კოლეგის საპატივცემულოდ რაღაც პრაქტიკული და სასარგებლო გადაწყვეტილებანი მივიღოთ!

ყველანი მიხვდნენ, ოთარ კახიშვილის მიერ წყნარად წართმეულ ფრაზებში სიბრაზე გამოსჭვიოდა.

- ბატონი ბრძანდებით! - ოდიშარია გამომწვევად დაჯდა, საბურგეს მიაწვა და სკამი უკანა ფეხზე შეაყენა. - თქვენ, თუ არ ვცდები, რამდენჯერმე უკვე იყავით აკადემიკოსის ლაბორატორიაში. ხომ არ გინახავთ იქ ნაშრომის თუნდაც ფრაგმენტები ან ექსპერიმენტის შედეგების გარკვეული ნაწილი?

- გულწრფელად რომ გითხრათ, ლაბორატორიაში სამჯერ ვიყავი არჩილ თევდორაძესთან და პარტიული კომიტეტის მდივანთან ერთად, თანაც ვიყავი ჩემი დირექტორად დანიშვნის შემდეგ. მანამდე, აკადემიკოსის ავადმყოფობის პერიოდში, კარგად მოგეხსენებათ, ლაბორატორია დალუქული იყო კომისიის მიერ. ალბათ დამეთანხმებიან არჩილ თევდორაძეცა და პარტორგანიზაციის მდივანიც, რომ ხელი არაფრისთვის გვიხლია, ლაბორატორია მხოლოდ დავათვალიერეთ. ეს იყო და ეს.

- აბა, იქნებ არცა გვაქვს საძებრად საქმე, - თქვა მხიარულად ნოდარ ოდიშარიამ, - იქნებ მართლაც ლაბორატორიაშია სადმე აკადემიკოსის გამოკვლევა.

- ადვილი შესაძლებელია! - დაიძახა ვილაცამ.

ოთარ კახიშვილმა ირონიულად ჩაიცინა და თითებით კალმისტარს დაუწყო წვალება.

- არა მგონია, მეგობრებო, და აი, რატომ. დავით გიორგაძეს ინფარქტი დაემართა თოთხმეტ იანვარს, ცნობიერება კი დაკარგა (უნდოდა ეთქვა, ჭკუაზე შეცდაო, მაგრამ დროზე მიხვდა, უტაქტოდ გამოუვიდოდა) მარტის ბოლოს. ორი თვის მანძილზე, მართალია, ხშირად ვერ ვნახულობდით, მაგრამ ვისაც მასთან შეხვედრა გვიწევდა, დამეთანხმებიან, რომ აკადემიკოსი ძველებურად საღად აზროვნებდა. როცა ვუთხარი, თქვენი ლაბორატორია დავლუქეთ-მეთქი, ამ საუბრის შემსწრე არჩილ თევდორაძე დამემოწმება და მგონი, მაშინ საჯაროდაც განვაცხადე, აკადემიკოსმა გაიღიმა და მითხრა, რა საჭირო იყო. მართალი ვარ? - მიუბრუნდა დირექტორი თავის მოადგილეს.

არჩილ თევდორაძემ თანხმობის ნიშნად თავი დაუქნია.

„ამოიღე ხმა!“ - იყვირა გულში გაცოფებულმა კახიშვილმა.

- თეორიული შრომა ან ექსპერიმენტის მასალები ლაბორატორიაში რომ ჰქონოდა, - განაგრძო ინსტიტუტის დირექტორმა, - აუცილებლად დაიბარებდა თავის ლაბორანტებს ან ჩვენ და დავავალებდა, ყველაფერი შეგვეკრიბა, მოგვეწესრიგებინა და დირექტორის კაბინეტში ან სახლში დაგვებინავებინა. ათასგვარ დავალებებს გვაძლევდა დავით გიორგაძე საავადმყოფოდან, ათასგვარი მსხვილმანი თუ წვრილმანი პრობლემებით ინტერესდებოდა, თავისი გამოკვლევა კი თითქოს არც ახსოვდა. აქედან ხომ არ შეგვიძლია გამოვიტანოთ ერთი უბრალო დასკვნა, - დირექტორის ხმას თანდათან შეეპარა სიმტკიცე, - რომ მას, დავით გიორგაძეს, თავისი გამოკვლევა და ექსპერიმენტული მასალები უკვე საიმედოდ ჰქონდა დაბინავებული და მხოლოდ გამოჯანმრთელებას ელოდა?

თანხმობის ნიშნად, ყველამ თავი დაიქნია.

მხოლოდ ნოდარ ოდიშარიამ თქვა ხმამაღლა:

- გამოდის, რომ აკადემიკოსს გამოკვლევა ან კაბინეტში აქვს შენახული, ან შინ!

- სამწუხაროდ, შინაც ვერაფერი აღმოვაჩინეთ. ყოველმხრივ შეგვიწყო ხელი ქალბატონმა ანნამ, მაგრამ, დამეთანხმებიან არჩილ თევდორაძე და პარტორგანიზაციის მდივანი ბატონი როსტომი, რომ, სამწუხაროდ, ნაშრომის ერთი პატარა პარაგრაფიც ვერ ვიპოვეთ. რაც შეეხება კაბინეტს, კაბინეტში ოთხ კაცთან ერთად შევედი. ესენი იყვნენ არჩილ თევდორაძე, ბატონი როსტომი, ადგილკომის თავმჯდომარე, დირექტორის პირადი მდივანი და მე. ყველაფერი აღვწერეთ, ოქმი შევადგინეთ, პირადი ნივთები მარინე დვალის ხელით ქალბატონ ანნას გაუგზავნეთ. დავით გიორგაძის გამოკვლევა რომ სადმე გვენახა, ბუნებრივია, ყველას გვეცოდინებოდა.

- მაშ, სად უნდა იყოს? - წამოიძახა რამდენიმე კაცმა ერთად.

ოთარ კახიშვილი ლაპარაკის გაგრძელებას არ ჩქარობდა და თანამშრომლებს ყურადღებით ათვალთვლებდა. თითქოს უნდოდა გამოეცნო, რას ფიქრობდნენ, ეჭვი ხომ არაფერში ეპარებოდათ.

„სეიფს რატომ არავინ ახსენებს?“

„იქნებ იციან კიდევ, რომ დავით გიორგაძეს სეიფში აქვს ნაშრომი შენახული და ჩემი გამოცდა სურთ?“

„არ გამოგივათ, ვაჟბატონებო!“ - დაემუქრა ყველას გულში და უცებ საბეიძოდ წამოიწყო:

- ბატონებო, ხომ არ დაგავიწყდათ, რომ კაბინეტში დგას მსოფლიოში სახელგანთქმული ფირმის „კრუპი და კომპანიას“ მიერ დამზადებული უზარმაზარი ძველი, გერმანული სეიფი?!

დირექტორი მრავალმნიშვნელოვნად გაჩუმდა და თანამშრომლებს ღიმილით გადახედა.

სეიფის ხსენებამ მართლაც დიდი ეფექტი მოახდინა. უცებ ყველამ ნიშისაკენ გაიხედა და მონიკვლევულ მრგვალ სახელურს დაასო მზერა. ისინიც, ვინც ზურგით ისხდნენ სეიფისაკენ, სკამე-

ბიანად სანახევროდ შემობრუნდნენ და შიფრის ასაკრეფი ხუთი რგოლი ისე შეათვალიერეს, თითქოს პირველად ხედავდნენ.

- რატომ არ უნდა ვივარაუდოთ, რომ დავით გიორგაძის ნაშრომი ამ სეიფშია მოთავსებული?! ამიტომაც ხომ არ იყო მშვიდად მოხუცი აკადემიკოსი? ჩვენს ყოფილ დირექტორს ცნობიერების დაკარგვამდე ერთხელაც არ შეჰპარვია ეჭვი, რომ გამოჯანმრთელდებოდა და ინსტიტუტს დაუბრუნდებოდა. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ბატონი დავითი აუცილებლად დაწერდა ანდერძს, საავადმყოფოშივე მოითხოვდა გამოკვლევის გამომზეურებას და რეგისტრაციას. გამოიძახებდა პრესის წარმომადგენლებს. მგონი, მართალი ვარ, არა?

- რასაკვირველია, მართალი ბრძანდებით! - პირველად ამოიღო ხმა არჩილ თევდორაძემ.

- ნამდვილად მართალი ბრძანდებით! - თავი დაუქნია ნოდარ ოდიშარიამაც.

- გულწრფელად რომ გითხრათ, ეჭვიც არ მეპარება, რომ გამოკვლევა სეიფშია. იქ, რომელიმე თაროზეა მოთავსებული, აკურატულად გადაბეჭდილი და გამზადებული, ისე, როგორც ბატონ დავითს სჩვეოდა. მაგრამ რა ვქნათ? როგორ გავხსნათ სეიფი? - ღიმილით გააგრძელა ოთარ კახიშვილმა. მიხვდა, მიზანში მოახვედრა და უკვე საბოლოოდ დამშვიდდა. დირექტორის სავარძელსაც უფრო თავისუფლად მოერგო, უდარდელად შეატრიალ-შემოატრიალა და უხერხულობის ტვირთიც საბოლოოდ მოიხსნა.

- დიახ, ჩვენ ვდგავართ დილემის წინაშე, როგორ გავხსნათ სეიფი? ხუთნიშნა შიფრი აკადემიკოსმა დავით გიორგაძემ საფლაფში ჩაიტანა. მილიარდი კომბინაციიდან ვინ გამოიცნობს ყოფილი დირექტორის მიერ აკრეფილ ციფრებს? დამეთანხმებით, მამაბეციერიც კი ვერ გაართმევდა თავს ამ პრობლემას. საქართველოში მსგავსი სეიფის გამხსნელი ოსტატი არ მეგულება. სპეციალისტები მოსკოვსა და ლენინგრადში უნდა ვეძებოთ. მოდით, მივწე-

როთ სათანადო ორგანიზაციას, გამოგვინახოს ვინმე სპეციალისტი. ვფიქრობ, მათი მოძებნა და ჩამოყვანა არ გაგვიჭირდება. სეიფის გახსნის წინ შევადგინოთ კომისია, ჩვენი ინსტიტუტის თანამშრომლებს გარდა კომისიაში უნდა მოვიწვიოთ აკადემიის ორი თუ არა, ერთი წარმომადგენელი მაინც. როცა ყველა ტექნიკური საქმე მოგვარდება, საზეიმოდ დავნიშნოთ სეიფის გახსნის დღე, მოვიწვიოთ პრესის, ტელევიზიის მუშაკები, საჯაროდ აღვსახოთ სეიფში მოთავსებული გამოკვლევები, საბუთები და, საერთოდ, ყველაფერი, უმნიშვნელო ჩანაწერები და ნივთებიც კი.

ოთარ კახიშვილმა ისევ გადახედა თანამშრომლებს. ისევ წაიკითხა მათ სახეებზე თანხმობა და მოწონება. კიდევ უფრო დაეუფლა გამარჯვების განმტკიცებით გამოწვეული სიხარული.

- მაშ, თუ თქვენ თანახმა იქნებით, მე და არჩილ თევდორაძე დავუკავშირდებით მოსკოვს!

- და, რაც შეიძლება მალე! - წამოდგა ფეხზე ნოდარ ოდიშარია, - ვინ იცის, იქნებ ხვალ სულ სხვა მეცნიერმაც გადაჭრას ის პრობლემა, რის გამოკვლევასაც დავით გიორგაძემ ხუთი წელი შესწირა. რატომ უნდა დავკარგოთ პრიორიტეტი?

- მართალი ბრძანდებით. ჩათვალეთ, რომ დღეს თუ ვერ მოვასწარით, ხვალ დილის ათ საათამდე მოსკოვს ვაცნობებთ ჩვენს თხოვნას. ახლა კი, თუ აზრის გამოთქმა არავის სურს, დავამთავროთ დღევანდელი თათბირი.

კაბინეტი სწრაფად დაიცალა.

ოთარ კახიშვილი სავარძელში უძრავად იჯდა. სახეზე კმაყოფილება და სიამაყე ერთმანეთს შერწყმოდა. როცა კაბინეტი უკანასკნელმა კაცმა დატოვა, სელექტორის კლავიშს თითი დააჭირა და მდივანს უთხრა, სანამ მე არ გეტყვი, კაბინეტში არავინ შემოუშვას.

„ნუთუ მართლმე მივხვდი, რომ დავით გიორგაძის გამოკვლევა სეიფშია? დავიჯერო, არც ერთს არ მოსვლია თავში იგივე აზ-

რი? და თუ მოუვიდათ, ხმას რატომ არ იღებდნენ? არჩილ თევდორაძემ მაინც რატომ არ გამოთქვა თავისი მოსაზრება, როცა კაბინეტი დავათვალიერეთ და აკადემიკოსის ნივთები ქალბატონ ანნას ავუტანეთ? იქნებ ყველანი მცდიდნენ? იქნებ ელოდნენ, როგორ მოვიქცეოდი, რას მოვიმოქმედებდი? მით უფრო ჩავარდნით დღეს კოვზი ნაცარში. მით უფრო მიმიყენებია მათთვის საკადრისი დარტყმა!”

სიხარულით და კმაყოფილებით ატაცებულმა დირექტორმა სელექტორის კლავიშს ისევ დააჭირა თითი.

- გისმენთ! - მოესმა მარინეს ხმა.

- ხომ არავის დაურეკავს?

- არავის.

- სულ არავის?

- სულ არავის.

ოთარ კახიშვილი ვერ დაინახავდა, მარინე დვალს ბაგებზე ირონიული ღიმილი როგორ გამოეხატა. ადამიანების ფსიქოლოგიაში კარგად გათვითცნობიერებულმა პირადმა მდივანმა მშვენივრად იცოდა, ინსტიტუტის ახალი დირექტორი როგორ ელოდა რამაზ კორინთელის ბარს. თუმცა, არანაკლები ინტერესით ელოდა თვითონ, როდის დარეკავდა, ან როდის მოვიდოდა თათლისფერთვალებიანი, მაღალი, ათლეტური და ძალზე უცნაური ჭაბუკი.

„ხომ გაიგებს ჩვენი დღევანდელი თათბირის ამბავს? ნეტავ რა დასკვნას გამოიტანს? ხომ მიხვდება, რომ ფეხებზე დავიკიდე მისი ნათელმხილველობა და პროვოკაციული თუ მაცთუნებელი წინადადება? ვითომ არც იმას დაიჯერებს, რომ არ ვაპირებ მივითვისო აკადემიკოსის გამოკვლევა და ვცდილობ, რაც შეიძლება მალე გავხსნა სეიფი, რომ დროზე გამოვამზეურო ყოფილი დირექტორის ნაშრომი?!“

ოთარ კახიშვილი ფეხზე წამოდგა და საწერ მაგიდაზე მიდგმული გრძელი მაგიდის გასწვრივ ბოლოთის ცემას მოჰყვა.

„ოსტატი, რაც შეიძლება, მალე უნდა ჩამოვიყვანო, რომ სეიფი ჩუმად გავხსნა. როცა ჩემს საქმეს მოვაგვარებ, შევუთანხმდები, რომ ორი თვის შემდეგ ოფიციალურად ჩამოვიდეს. მიზნის მისაღწევად არაფერი არ უნდა დავიშურო, მაგრამ შეიძლება კი უცნობ ოსტატს ენდო? იქნებ შეშინდეს ან შეთქმულის გასამრჯელო იუკადრისოს? იქნებ კაცი, რომელსაც ასეთ საქმეს ანდობენ, სულელური პატიოსნებით არის შეპყრობილი და დაავადებული?“

ოთარ კახიშვილის სხეულში ძაბვის ისარი სასტიკად მერყეობდა.

„მოლაპარაკება საიდუმლოდ უნდა მოხდეს. არც კი უნდა იცოდეს, კონკრეტულად ვინ ვარ და რომელი დაწესებულების სეიფის გახსნას მოვითხოვ. თუ საიმედო კაცი შემრჩა, მხოლოდ მერე გავეცნობი და მერე მივცემ ნამდვილ მისამართს. თუ ვერ დავითანხმე, სხვა ვინმე უნდა მოვძებნო. ოსტატის ოფიციალურ მიწვევას ორ თვემდე თავისუფლად გავაჭიანურებ, მაგრამ ამ დროში თუ ვერავის მოველაპარაკე, ხომ დაიღუპა ყველაფერი?“ - კახიშვილის სხეულში ძაბვის ისარი თითქმის ნოლზე დავარდა.

„რა მოხდება მაშინ?“

„რა მოხდება მაშინ?“

„რამაზ კორინთელი?“

„იქნებ რამაზ კორინთელმა იცის კიდევ შიფრი?“

„თუ მართლა ნათელმხილველია, ისედაც ხომ გამოიცნობს ჩემს ჩანაფიქრს, ხომ გაიგებს ჩემს საიდუმლო მოლაპარაკებას?!“

„რამაზ კორინთელი!“

„ღმერთო, შენ დამიფარე!“

„ხვალვე უნდა მივიღო სამსახურში, ხვალვე! თუ მართლა ნათელმხილველია, ხვალვე უნდა გამოიცნოს სეიფის შიფრი, თუ

არა და მეცლოდინება, რომ შანტაჟისტია და მშვიდად ვიქნები, რომ ვერავითარ ჩემს ჩანაფიქრს და საიდუმლო მოლაპარაკებათა შინაარსს ვერ გაიგებს!“

„და თუ მართლა ნათელმხილველია, მაშინ?“

„მაშინ...“

„მაშინ, ერთის მხრივ, საქმე გაიოლდება, სეიფს უმტკივნეულოდ გავხსნით, მაგრამ, მეორე მხრივ, კორინთელის თანაავტორობას ველარ ავიცილებ?“

„თუმცა...“

„თუმცა, ნუ ვიჩქარებთ...“

ახლა მთავარია გადავჭრა ორი პრობლემა. პირველი, რაც შეიძლება გავაჭიანურო მოსკოვიდან ოსტატის ოფიციალური ჩამოფრენა, ხოლო მანამდე თვითონ მოვასწრო სეიფის გახსნა. მეორე, სასწრაფოდ გამოვარკვიო ნამდვილად ნათელმხილველია თუ არა რამაზ კორინთელი. თუ მხოლოდ შანტაჟს მიწყობს, კინწისკვრით გავაგდებ გარეთ. დღევანდელი თათბირის შემდეგ ველარავის დააჯერებს, რომ მე განსვენებული აკადემიკოსის ნაშრომის მითვისებას ვაპირებ. მაინც რა ბედზე მოვიწვიე დღევანდელი თათბირი. ვინ მიკარნახა, ვინ მიბიძგა მისი ჩატარება? ღმერთმა? განგებამ? ფაქტია, რომ ათიანში მოვახვედრე! - ოთარ კახიშვილმა კმაყოფილებით მოიფშვნიტა ხელები, - მეორე პრობლემა ხვალვე ან უახლოეს დღეებში უნდა გადავჭრა. რამაზ კორინთელს შტატს გავუმზადებ, თავს ისე მოვაჩვენებ, თითქოს შევთანხმდით. ამასობაში საბოლოოდ გავარკვევ მისი ზებუნებრივი ნიჭის ამბავს“.

ოთარ კახიშვილი ენერგიული ნაბიჯებით მივიდა მაგიდასთან, სავარძელში ჩაჯდა და სელექტორის კლავიშს თითი დააჭირა.

- გისმენთ! - მოესმა არჩილ თევდორაძის ხმა.

- არჩილ, ჩვენ მგონი ლაბორანტის ადგილი უნდა გვექონდეს თავისუფალი.

- ლაბორანტის ადგილზე ხომ ის გოგონა ავიყვანეთ...
- რომელი გოგონა! - გაბრაზდა დირექტორი.
- აი, ის, აკადემიიდან რომ დარეკეს.
- ჰოო! - გაახსენდა ოთარ კახიშვილს და დაფიქრდა.
- პრეპარატორის ადგილი გვაქვს თავისუფალი! - მოესმა თევ-
დორაძის ხმა.

- ძალიან კარგი! - გახალისდა კახიშვილი, - ახლავე მოელაპა-
რაკეთ ბუღალტერს და პრეპარატორის შტატი ლაბორანტის შტა-
ტად გადააკეთეთ. ხვალ ან ამ კვირაში ერთი ძალიან ნიჭიერი კა-
ცი უნდა მივიღოთ, ფიზიკა-მათემატიკის დაუსწრებელი ფაკულ-
ტეტის სტუდენტი. ვინც მისი მიღება მთხოვა, ძალიან მიქო, უნი-
ჭიერესი ყმაწვილიაო. ნიჭიერ ხალხს, მით უმეტეს ახალგაზრდო-
ბას, მხარი უნდა დავუჭიროთ. თუ არ ვცდები, მისი სახელი და გვა-
რია რამაზ კორინთელი. დიახ, რამაზ მიხეილის ძე კორინთელი.

- რამაზ მიხეილის ძე კორინთელი! - გაიმეორა დირექტორის
მოადგილემ. ინტონაციაზე ეტყობოდა, ჭაბუკის სახელი და გვარი
საგანგებოდ ჩაიწერა.

- კარგი იქნება, თუ ხვალ დღის ბოლომდე მოაგვარებთ შტა-
ტის გადაკეთების საქმეს.

- ბატონი ბრძანდებით.

სელექტორის კლავიშის ქვეშ ნათურა ჩაქრა.

- რამაზ მიხეილის ძე კორინთელი! - ჩაილაპარაკა დირექ-
ტორმა - ერთიც ვნახოთ და მართლა აღმოჩნდა ნათელმხილვე-
ლი, მაშინ?

ოთარ კახიშვილი დაფიქრებული წამოდგა, ფანჯარასთან მი-
ვიდა და დაბლა გადაიხედა.

შეკრთა, ცივმა ოფლმა დაასხა.

ბუსტად იმავე ადგილზე, როგორც გუშინ და ამ ოთხი დღის წინ,
წითელი „ჟიგული“ დაინახა, მანქანის წინა კარს მიყრდნობილი

ქერა, გრძელფეხებიანი ქალიშვილი უდარდელად აკვირდებოდა გამვლელ-გამომვლელთ.

„ნეტავ როდის მოვიდა?“ - გაფიქრებაც ვერ მოასწრო ოთარ კახიშვილმა, რომ მოჩვენება სადღაც გაქრა.

თავი მეცამეტე

რამაზ კორინთელმა კაბინეტის კარი ჯიქურ გამოაღო. მდივანი ქალი შეკრთა და უნებურად ფეხზე წამოვარდა.

ჭაბუკს თვალები უცნაურად უბრწყინავდა.

- შედი, ცუდად არის! - სხვათა შორის ჩაილაპარაკა კორინთელმა და მოსაცდელი ოთახიდან სწრაფად გავიდა.

„შედი!“ - არ მოეწონა მარინეს. მიხვდა, განსჯის დრო არ იყო და დირექტორის კაბინეტში შევარდა.

სავარძელზე გადაწოლილ ოთარ კახიშვილს თვალები ჭერისთვის მიეპყრო. ნაირფერებად აჭრელებული სახე აპლიკაციას მიუგავდა. ღრმად და მძიმედ სუნთქავდა. სუნთქვასა და სუნთქვას შორის იმოდენა პაუზებს აკეთებდა, მარინე დვალი შიშმა აიტანა, ხელში არ ჩამაკვდესო.

- რა დაგემართათ? - შეშინებულმა და შეშფოთებულმა მდივანმა დირექტორს შუბლზე ხელი დაადო. შეკრთა, კახიშვილს შუბლი ისე უხურდა, ქალს ეგონა, ხელისგული ცხელ უთოს დავადეო.

- რა ვქნა? - თითქმის ტირილით ჰკითხა კახიშვილს.

- კაბინეტი დაკეტეთ, არავინ შემოვიდეს! - ძლივს ამოთქვა დირექტორმა.

უმწეო მდგომარეობაში ჩავარდნილ მარინეს, ოთარ კახიშვილის დავალება ხსნად მოეჩვენა. უმაღვე კარისკენ გაიქცა, ორთავე კარი სწრაფად დაკეტა და ისევ დირექტორთან გაჩნდა.

- ექიმს ხომ არ გამოვუძახო?

ოთარ კახიშვილმა უარის ნიშნად თავი გაიქნია.

მარინე უაზროდ იდგა, აღარ იცოდა, რა ექნა. ახალი ბრძანების მოლოდინში დირექტორს გაფაციცებული შესჩერებოდა.

- იქნებ ყავა მოგიდულოთ?

- არ მინდა! - კახიშვილი მაგიდას იდაყვებით დაეყრდნო და თავი ხელებში ჩარგო.

„სიზმარი იყო თუ ცხადი?“

- „რასაკვირველია, ყველაფერი ცხადში მოხდა!“

- „ვინ არის რამაზ კორინთელი? ადამიანი? სატანა?“

კორინთელი რომ ნათელმხილველი იყო, კახიშვილს იოტი-სოდენა ეჭვიც აღარ ეპარებოდა, მაგრამ რატომ უწევდა სახეს ჭაბუკის აღგზნებული თვალებიდან გამოფრქვეული სხივები?

* * *

ოთარ კახიშვილი დილით აღრენილი მოვიდა სამსახურში, უძინარი და თავგასიებული. მთელი ღამე სიზმარმა არ მოასვენა. უფრო სწორად, ერთმა გრძელმა და წყვეტილმა სიზმარმა. საიდანღაც ბინაში კოდალა მოფრინავდა. შავი, უზარმაზარი კოდალა და საფეთქლებში უკაკუნებდა გრძელ ნისკარტს. ტკივილებისგან ფეხზე წამოიჭრებოდა, კოდალას დაჭერას ცდილობდა, მაგრამ არაფერი გამოსდიოდა. კოდალა ერთ წამში გაქანდებოდა და ქუჩაში ხის ტოტზე ჯდებოდა. საგანგებოდ კეტავდა ყველა ფანჯარას, მაგრამ ამოდ, დაიძინებდა თუ არა, კოდალა ისევ ჯიუტად უხვრეტდა საფეთქლებს.

გამოიღვიძებდა, ლოგინზე წამოჯდებოდა, თვალებს უაზროდ აცეცებდა. ბოლოს, როცა დარწმუნდებოდა, სიზმარი საბოლოოდ გავფანტეო, კვლავ დაძინებას ცდილობდა. თხუთმეტი-ოცი წუთის წრიალის შემდეგ ისევ ჩაეძინებოდა, მაგრამ სიზმარიც ისევ გრძელდებოდა. უზარმაზარი შავი კოდალა ჯიუტად ცდილობდა ოთარ კახიშვილის საფეთქლების გახვრეტას.

უკანასკნელად ექვს საათზე გაიღვიძა. გაცოფებული წამოდგა, ხელ-პირი დაიბანა, წვერი გაიპარსა და სამუშაოს მიუჯდა. თავი ისე ჰქონდა დამძიმებული და გახურებული, ისე დუნედ და მძიმედ

აზროვნებდა, ეგონა, ტვინის მაგივრად თავში მდულარე ტყვია ჩამასხესო.

- ოთარ! - უთხრა საუბმებზე მეუღლემ, - სერიოზულად მაფიქრებს შენი ფსიქიური მდგომარეობა. ეტყობა, არაა ინსტიტუტის დირექტორობა შენი საქმე. ხომ არ ჯობია, ახლავე დაწერო განცხადება და შენს ძველ ადგილს დაუბრუნდე?

- შენ მაინც ნუღარ მიშლი ნერვებს! - დაუღრჭიალა კბილები მეუღლეს და სავსე ჭიქას ხელი ჰკრა. ჭიქა გატყდა, ადუღებული წყალი მაგიდიდან იატაკზე გადმოიღვარა.

ოთარ კახიშვილი წამოდგა, პორტფელი მონახა და სამსახურში წავიდა. ლია გაუნძრევლად იჯდა. ვერ გაეგო ქმრის თავს რა ამბავი ტრიალებდა.

- დარეკა ვინმემ? - შესვლისთანავე ჰკითხა მდივან ქალს.

- არავის არ დაურეკავს.

- სულ არავის?

- სულ არავის.

ოთარ კახიშვილი კაბინეტში შევიდა. პორტფელი, ჩვეულები-სამებრ, გვერდით პატარა მაგიდაზე დადო და სიგარეტი ამოიღო.

საქალაქში რამაზ კორინთელის სავიზიტო ბარათს მოჰკრა თვალი. ამოიღო და წინ დაიდო.

მეექვსე დღე იყო, რამაზ კორინთელი არ გამოჩენილა. ოთხი დღის წინ გადაწყვიტა თვითონვე დაერეკა უცნაური ჭაბუკისთვის. დიდი ენერჯის ფასად დაუჯდა თავის შეკავება. თავს იმშვიდებდა, აუცილებლად თვითონ დამირეკავსო, მაგრამ კორინთელი დუმდა.

„იქნებ მანიაკი ან გიჟი იყო და საერთოდ შემეშვა?“ - გაიფიქრა უცებ.

„არა, რამაზ კორინთელი არ ჰგავდა არც მანიაკსა და არც გიჟს“, - დაასკვნა თვითონვე და უმაღვე წითელ ჟიგულზე მიყ-

რდნობილი მაღალი, ქერა, გრძელფეხებიანი ქალიშვილი დაუდ-
გა თვალწინ.

დამძიმებულ თავში ძლივს ჩამოაყალიბა მარტივი გადაწყვე-
ტილება, მოდი, მე თვითონ დავურეკავო. თითქო შვება იგრძნო,
ტელეფონი გადმოიყვანა და ნომრის აკრეფა დაიწყო. უცებ გა-
დაიფიქრა. მდივანს დავარეკინებ, ლაწირაკს თავი რატომ გავუ-
ტოლო, გადაწყვიტა კახიშვილმა და სელექტორის კლავიშს თი-
თი დააჭირა.

- გისმენთ!

- რამაზ კორინთელს დამაკავშირეთ!

- ნომერი რომ არ ვიცო?

- ახლავე გეტყვით.

ინსტიტუტის დირექტორმა სავიზიტო ბარათს დახედა და მარინ-
ეს კორინთელის ტელეფონის ნომერი უკარნახა.

კაბინეტში სიჩუმე ჩამოწვა.

რამაზ კორინთელთან დალაპარაკების მოლოდინში ნერვები
დაწყვეტამდე დაეჭიმა.

ერთი წუთიც არ იყო გასული, რომ სელექტორის კლავიშის
ქვეშ სინათლე აინთო.

ოთარ კახიშვილმა კლავიშს თითი დააჭირა.

- გისმენთ.

- რამაზ კორინთელია ტელეფონთან! - მოესმა მარინეს ხმა.

ხელაკანკალებულმა ყურმილი აიღო და ტელეფონი გადმოიყ-
ვანა.

- გისმენთ! - თქვა ხმადაბლა და დინჯად. არ უნდოდა მღელვა-
რება დასტყობოდა.

- მე გისმენთ, ბატონო ოთარ, თუ არ ვცდები, თქვენ დამირე-
კეთ, არა?

- ჰო, მე დავარეკინე! - დაიბნა დირექტორი.

- სხვათა შორის, თქვენს ზარს ჯერ კიდევ რამდენიმე დღის წინ ველოდი.

- საეროდ არ ვაპირებდი დარეკვას, მაგრამ მდივანმა მითხრა, ვილაც ახალგაზრდამ დაგირეკათო. ვიფიქრე, რომ თქვენ იყავით.

- ტყუილად გიფიქრიათ. მე მგონი, გარკვევით გითხარით, რომ თუ ჩემი წინადადება ჭკუაში დაგიჯდებოდათ, თქვენ უნდა დაგერეკათ. თქვენ არ დარეკეთ. თანაც მეორე დღესვე თათბირი ჩაატარეთ და დაადგინეთ, მოსკოვიდან სეიფის გამხსნელი ოსტატი მოიწვიოთ. ბატონო დირექტორო, მე თქვენი თანამშრომლებით გულუბრყვილო არ გეგონოთ. ვიცი, ჯერ ოსტატს მოელაპარაკებით, რომ სეიფი ჩუმად გახსნათ. როცა აკადემიკოსის შრომას ხელთ იგდებთ და საიმედოდ გადამალავთ, მხოლოდ ამის შემდეგ გახსნით სეიფს ოფიციალურად. ნუ გიკვირთ, ბატონო დირექტორო, გასაკვირი არაფერია, - კორინთელმა ისევ უხვად და გულდასმით ამოავლო ირონიაში სიტყვა „ბატონო“, - სხვათა შორის მინდა მოგახსენოთ, რომ არავითარი ნათელმხილველობა არ დამჭირვებია თქვენი არცთუ რთული ეშმაკობის გასაშიფრად. ცოტა ინფორმაცია, ცოტა ანალიზი და თქვენი არცთუ მთლად პატიოსანი გეგმები ჩემთვის დღესავით ნათელი გახდა.

- ერთ წუთს მომისმინეთ... - ოთარ კახიშვილი შეეცადა, როგორმე სიტყვა გაეწყვეტინებინა. ჭაბუკის ნათქვამმა ისე ააღელვა, საკუთარი ნერვების ბადეში გაბმული თევზივით აფართხალდა.

- ჯერ მე მომისმინეთ ბოლომდე. მერე რამდენიც გნებავთ, იმდენი ილაპარაკეთ. გულწრფელად რომ გითხრათ, უფრო ჭკვიანი მეგონეთ. ჩემი ჯენტლმენური წინადადება არ მიიღეთ. სამწუხაროა, ძალიან სამწუხარო! თუ ჩემს ათასჯერ გაანალიზებულ წინადადებას მიიღებდით, ყველა პრობლემა უბრძოლველად, იოლად და უკვალოდ გადაწყდებოდა. სამწუხაროდ, თქვენ საშინლად ხარბი აღმოჩნდით, ბატონო დირექტორო, საშინლად ხარ-

ბი. ნუ გეწყინებათ, საკუთარ გულში ჩაიხედეთ, თვითონაც ხომ გჯერათ, რომ სიმართლეს გეუბნებით. ჩემი ფასდაუდებელი სამსახურის სანაცვლოდ თანაავტორობაც კი ვერ გამოიმეტეთ. თანაც ვის ნაშრომზე, თქვენი საკუთარი მაინც იყოს! რა გაეწყობა. დღეიდან ვიწყებ დამოუკიდებელ მოქმედებას. ვადიარებ, რთულ საქმესთან მარტოდმარტო შეჭიდება ძალიან გამიჭირდება, მაგრამ სხვა გზა არ დამრჩენია. ჩემსას მაინც მივაღწევ. თქვენ კი, ბატონო დირექტორო, პირობას ვერ მოგცემთ, რომ თქვენი სიხარბე საერთოდ არ დაგტოვებთ მშრალზე!

- შეიძლება ჩემთან მობრძანდეთ? - ხმა გაეზარა ოთარ კახიშვილს.

- აქვს კი აზრი?!

- მობრძანდით, ერთხელ კიდევ მოვილაპარაკოთ და კარგად ავწონ-დავწონოთ მოვლენები.

მცირე დუმილი.

- ალო, გესმით?

- მშვენივრად მესმის, ნუ ღელავთ. მე მხოლოდ ვფიქრობ, ღირს კიდევ თქვენთან შეხვედრა? თქვენ ჩემი შესაძლებლობანი არ დაიჯერეთ. ალბათ იმიტომ, რომ ვერ ჩასწვდით და ვერ შეიგრძენით. მეეჭვება, რომ ახლა მაინც გამიგებთ.

- მობრძანდით, აქ ვილაპარაკოთ. პირდაპირ წამოდით.

- იქნებით კი გულახდილი?

- გულახდილი ვიქნები თუნდაც ამ წუთიდან, მე უკვე მაქვს თქვენთვის ლაბორანტის შტატი. თუ მოლაპარაკება კარგად ჩაივლის, დღესვე გაგაფორმებთ.

- ოჰო! ესე იგი, თქვენ არც ისეთი გულუბრყვილო ყოფილხართ, თავდაპირველად რომ მომეჩვენა!

- მაშ მოხვალთ?

- მოვდივარ.

ოთარ კახიშვილმა ყურმილი დადო და თავისუფლად ამოი-
სუნთქა. სელექტორის კლავიშს თითი დააჭირა და მდივანი გააფ-
რთხილა, დღეს ვერავის მივიღებ, აკადემიის პრეზიდენტის სა-
ხელზე მოხსენებითი ბარათი მაქვს დასაწერი. რამაზ კორინთე-
ლი კი, როგორც მოვა, იმავე წუთში შემოუშვითო.

მეორედ უფრო მოეწონა რამაზ კორინთელი. კიდევ უფრო ათ-
ლეტური და უფრო კეთილი ეჩვენა. წაბლისფერი თმა, ოდნავ კე-
ხიანი ცხვირი, მსხვილი ტუჩები და თაფლისფერი თვალები
მშვიდ, ოთარ კახიშვილის გასაოცრად, გულუბრყვილო იერსაც
კი აძლევდა.

კაბინეტში შემოსულს ფეხზე წამომდგარი შეეგება და სკამი
შესთავაზა. შემდეგ თვითონაც სავარძელში მოკალათდა და ჭა-
ბუკს თვალებში შეხედა.

ერთხანს დუმილი ჩამოვარდა. თითქოს არც ერთს არ უნდო-
და, პირველს დაეწყო ლაპარაკი.

რამაზ კორინთელის თვალებში მოულოდნელად გაიელვა
მრისხანებამ. კახიშვილი შეკრთა. მიხვდა, ძნელი და დაძაბული
ლაპარაკი ელოდა. ახალგაზრდა კაცის გამომეტყველებამში წე-
ლან დანახული სიმშვიდე და გულუბრყვილობა მხოლოდ მისი
სურვილის ანარეკლი იყო.

- კარგია, რომ მოხვედით. - კახიშვილმა პირველმა დაარღვია
უხერხული დუმილი.

- ცუდია, რომ დღეები დავკარგეთ.

- რაც დაიკარგა, არაფერი ეშველება. თუმცა მთლად ტყუ-
ილად არ დავკარგულა. პრეპარატორის შტატი ლაბორანტის შტა-
ტად გადავაკეთეთ.

- „შტატი!“ - ჩაიციხა რამაზ კორინთელმა, - კარგია, რომ შტა-
ტის საკითხი მოგიგვარებიათ. თუმცა ამ წუთში ჯობია მთავარზე
და უმთავრესზე ვილაპარაკოთ. ჩვენს საქმეში აუცილებელია გუ-

ლახდილობა, გულწრფელობა. სხვანაირად ვერაფერს გავხდებოთ.

„ჩვენს საქმეში!“ - არ ესიამოვნა ოთარ კახიშვილს.

- თქვენ კი გულწრფელი არ ბრძანდებით. ერთი სული გქონდათ, მოლაპარაკება დაგეწყით, მაგრამ ნებისყოფის უკიდურესობამდე დაძაბვის ფასად თავი შეიკავეთ. გინდათ დამარწმუნოთ, რომ ჩემი წინადადება არ გაღელვებთ. აი, რა არის გულწრფელობა. თუ მომავალშიც ასე გაგრძელდა, აღარავითარი სურვილი არ მექნება, საქმე ერთად გავაგრძელოთ. შეიძლება არც მე დავრჩე მოგებული, მაგრამ თქვენც უნდა შეეგუოთ, რომ სამუდამოდ მოგიწევთ აკადემიკოსის გამოკვლევასთან გამოთხოვება.

- გულწრფელი მაშინ ვიქნები, როცა ბოლომდე დამაჯერებთ. აი, გისმენთ. ხელს არავინ შეგვიშლის. დამიჯერეთ, დამარწმუნეთ და სიტყვას გაძლევთ, ჩვენს შორის ერთი ნაბიჯიც არ იქნება დამალული.

რამაზ კორინთელს სჯეროდა, რომ ამ წუთში ინსტიტუტის დირექტორი მართლაც გულწრფელი იყო. თუმცა ისიც კარგად იცოდა, რომ მხოლოდ ამ წუთში! რამაზ კორინთელმა მცირე პაუზა გააკეთა, აღგზნებულად წარმოთქმული სიტყვებისათვის რომ მეტი მნიშვნელობა მიეცა და შემდეგ ძალზე დინჯად გააგრძელა:

- საქმე რომ თავიდანვე ნათელი იყოს, კიდევ ერთხელ ჩამოგიყალიბებთ ჩემს მოთხოვნებს. სხვათა შორის, ძალიან ნორმალურ და მისაღებ მოთხოვნებს.

- გისმენთ.

- პირველი: მიმიღებთ შტატში ლაბორანტის თანამდებობაზე. როგორც წელან ბრძანეთ, ეს პრობლემა უკვე გადაგიჭრიათ, არა?

- დიახ. ჩათვალეთ, რომ გადაჭრილია.

- მეორე: თქვენ პირველ სექტემბრამდე მიხვალთ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორთან და ეტყვიან, რომ მე

ვარ უნიკალური ნიჭით დაჯილდოებული ფიზიკოსი, რომ მზად მაქვს არამართო სადიპლომომ შრომა, არამედ საკანდიდატო დისერტაციაც.

- უკვე?!

- დიახ, უკვე! ეტყობა, წინა შეხვედრაზე ჩემთვის ყური კარგად არ დაგიგდიათ, ან ჩემი ნათქვამისათვის არავითარი მნიშვნელობა არ მიგიციათ. რექტორმა უფლება უნდა მომცეს, იანვრამდე დავხურო დარჩენილი სამივე კურსი და თან, რაც მთავარია, დიპლომთან ერთად დავიცვა საკანდიდატო დისერტაცია. იანვრამდე მე მოვასწრებ საკანდიდატოს მივცე საბოლოო სახე და თქვენის ხელშეწყობით, გამოვაქვეყნო კიდევაც ინსტიტუტის შრომებში. ხედავთ, არც მეორე პირობაა რთული და შეუსრულებელი.

- კი მაგრამ, როგორ შესძლებთ სამი კურსის ერთდროულად დახურვას, ან ხომ უნდა ვიცნობდეთ თქვენს შრომებს?! მე მეცნიერი ვარ. მართალია, ისეთი არა, როგორიც აკადემიკოსი დავით გიორგაძე იყო, მაგრამ საკმაოდ ცნობილი მეცნიერი გახლავართ, ხომ არ შემიძლია, ბრმად გაგიწიოთ რეკომენდაცია?!

- შრომებს ახლა, ამ წუთში ვერ გაგაცნობთ. არცაა საჭირო. და თუ როგორ ვიცი მე ფიზიკა, ან მათემატიკა, თეორიული მექანიკა თუ სხვა საგნები, პირველსავე დღეს, თუნდაც ახლავე, ამ წუთში დაგიმტკიცებთ. მე კარგად ვიცნობ თქვენს წიგნს „ნეიტრონული ვარსკვლავის პოლარული ციალი“. გახსოვთ, მისი საბოლოო ვარიანტი აი აქ, ამ კაბინეტში წაიკითხეთ თქვენ და აწ განსვენებულმა დავით გიორგაძემ. მან წითელი მელნით აგიჭრელათ ნაშრომი, გახსოვთ, არა?

- თქვენ... თქვენ ეს საიდან იცით? - ლამის სკამიდან გადმოვარდა ოთარ კახიშვილი.

- მაცალეთ, და იმედი მაქვს, ყველაფერს გაიგებთ... თუ არ ვცდები, ნეიტრონულ ვარსკვლავზე მილიარდობით ტონა მასის

ერთდროულად ვარდნის დროს დამუხრუჭების შედეგად წარმოქმნილ ტემპერატურაზე ეჭვი გამოითქვა. უფრო სწორად, ეჭვი გამოითქვა ვარდნის ფართობზე. თქვენ გაითვალისწინეთ აკადემიკოსის მითითება და დააზუსტეთ სავარაუდო მოსაზრება: წამში ასი მილიარდი ტონა მატერიის ნაკადი ერთ კვადრატულ კილომეტრზე. მართალი ვარ?

- მართალი ბრძანდებით!

- გნებავთ ვარდნის სიჩქარეც გავიხსენოთ? წამში 150 ათასი კილომეტრი... გახსოვთ, არა? აი, აქ იჯექით. ნოემბერი იყო. მუქი ლურჯი კოსტუმი გეცვათ. როცა აკადემიკოსის შენიშვნებმა ჩიხში მოგაქციათ, განერვიულებულმა და ოფლში გაწურულმა დავით გიორგაძეს ბოდიში მოუხადეთ და ჰალსტუხი შეიხსენით. გახსოვთ?

- მახსოვს! - ამოიხრიალა თავზარდაცემულმა ოთარ კახიშვილმა.

- ვფიქრობ, უკვე გჯერათ, რომ შემძლია იანვრამდე დავხურო დარჩენილი სამი კურსი. ნუ შეგეშინდებათ, ბატონო დირექტორო, თამამად მიდით უნივერსიტეტის რექტორთან. მიუხედავად იმისა, რომ ბატონი რექტორი უკვე მშვენივრად მიცნობს და თანახმაა ნება დამართოს, ექვს თვეში დავხურო სამი კურსი, ნებას გაძლევთ ჩამთვალთ თქვენს მიერ აღმოჩენილ ტალანტად. შემდგომშიც ჩემი გზის გამკვალავ მეცნიერად მოგიხსენიებთ, ამაგს არ დაგიკარგავთ. ისიც უთხარით რექტორს, კარგად ლაპარაკობს გერმანულ, ინგლისურ და ფრანგულ ენებზე-თქო. გერმანული რომ კარგად ვიცი, მგონი, ეჭვი არ გეპარებათ. ინგლისურში და ფრანგულში თქვენ ვერ შემამოწმებთ. კარგი კი იქნებოდა გაგეგრძელებინათ ინგლისურის სწავლა, ამ ათიოდე წლის წინ რომ დაიწყეთ და სულ ორიოდ თვეში რომ შეწყვიტეთ. გახსოვთ, რა ენთუზიაზმით დაიწყეთ? გინდოდათ, მთელი შვებულება ინგლი-

სურის შესწავლისათვის გამოგეყენებინათ, მაგრამ ბიჭვინთაში ერთ ქალს გადაეყარეთ და...

- კმარა! - იყვირა მთელი ხმით ოთარ კახიშვილმა.

- განა ასე გაღიზიანებთ თქვენი წარსულის გახსენება?

- ნუ იღიმებით. ასე დამცინავად ნუ იღიმებით! მე ჩემი წარსული კი არა, თქვენი ლაპარაკი მაღიზიანებს. საიდან იცით ასე დაწვრილებით ჩემი ცხოვრების ეპიზოდები? ვინ გითხრათ, ვინ გიამბობთ ჩემი ცხოვრების უმნიშვნელო წვრილმანებიც კი!

- ნუ ღელავთ, დაწყნარდით. წყალი დალიეთ. ნერვები დაიმშვიდეთ. ბოლოს და ბოლოს, სამეგობროდ და სათანამშრომლოდ ვარ თქვენთან მოსული. მე ბევრი რამ ვიცი, ძალიან ბევრი. დაწყნარდით, დაიოკეთ მღელვარება!

- მე მხოლოდ მაშინ დავწყნარდები, როცა გავიგებ, საიდან იცით ჩემი ცხოვრების თვით უმნიშვნელო წვრილმანებიც კი.

თანაც იცით არა მარტო შინაარსობრივად, არამედ ვიზუალურადაც?! თითქოს მთელი ჩემი ცხოვრება სლაიდებზე გქონდეთ აღბეჭდილი და რომელიც მოგესურვებათ, იმ სლაიდს აშუქებთ დიდ ეკრანზე.

- დაწყნარდით, ბატონო დირექტორო, დაწყნარდით და კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი ცნობის მოსასმენად მოემზადეთ!

ოთარ კახიშვილი ჩაჩუმდა და რამაზ კორინთელს გაბეცებულმა შეხედა. ტანმა უგრძნო, ჭაბუკს მართლაც რაღაც ძალზე მნიშვნელოვანი უნდა ეთქვა. ინსტიტუტის დირექტორს გაფართოებულ და გადმოკარკლულ თვალებში მოლოდინი და შიში ჩაუდგა.

- გისმენთ! - აღმოხდა თითქმის ჩურჩულით.

რამაზ კორინთელი ფეხზე წამოდგა, ხელებით დირექტორის საწერ მაგიდას დაეყრდნო, თავი წინ წასწია და მანაც ჩურჩულით, ოთარ კახიშვილს რომ გველის სისინად ჩაესმა, გარკვევით თქვა:

- მე შემიძლია გავხსნა სეიფი.

- რა ბრძანეთ? - შიშისაგან სავარძელი უკან დასწია ოთარ კახიშვილმა.

- მე ვიცი შიფრი და შემიძლია სეიფი გავხსნა ახლავე, აი, ამ წუთში! - რამაზ კორინთელი დინჯად წამოდგა, წელში გაიმართა და კახიშვილს მრავალმნიშვნელოვნად გაუღიმა.

რამდენი რამ იყო ამ ღიმილში - ნიშნის მოგება, ზიზღი, დაცინვა, მუქარა.

- არ გჯერათ?

ინსტიტუტის დირექტორი გაოგნებული იჯდა და ხმას ვერ იღებდა.

- ცუდად ხომ არა ხართ? - მზრუნველი ხმით ჰკითხა უცებ რამაზ კორინთელმა.

ოთარ კახიშვილი არ შერხეულა, კვლავ გაქვავებული იჯდა.

- წყალი რომ არ მოგაწოდოთ? - გულწრფელად შეწუხდა კორინთელი.

- მართლა შეგიძლიათ სეიფი გააღოთ? მართლა იცით შიფრი?

- გაცეხებული, შეშინებული და საწყალობელი ინტონაციით აღმოხდა ოთარ კახიშვილს.

- დიახ, შემიძლია - კორინთელმა სიგარეტი გააბოლა, - იცით, რა ენერჯის დახარჯვის ფასად გამოვიცანი აკადემიკოსის მიერ შერჩეული შიფრი? იცით, რა ძნელია მილიარდობით ვარიანტში დაინახოთ, დიახ, ვიზუალურად დაინახოთ ციფრების ერთადერთი კომბინაცია, რომელიც სეიფს გააღებს? ამ ურთულესი ხილვის შემდეგ ორი კვირა ვიყავი ენერჯისაგან დაწრეტილი. ყოველ ხილვას, თვით უბრალოსაც კი, ენერჯის გარკვეული ნაწილი მიაქვს, რომელთა აღდგენას შემდგომ დრო სჭირდება. აკადემიკოსის შიფრის ამოცნობის შემდეგ ორი კვირა ლოგინიდან ვერ ავდექი. კომბინაციის გამოცნობას დავით გიორგაძის დასაფლავების მეორე დღიდანვე შევუდექი. მეორე დღესვე დამებადა იდეა, განმეხორციელებინა ის გეგმა, რომელიც თქვენ შემოგთავაზებთ.

- მერე? აქამდე რატომ არ გამოჩნდით?

- ჯერ შიფრი უნდა გამომეცნო. მერე, მგონი უკვე გითხარით, ორი კვირა ვიწეე. შემდგომი პერიოდი თქვენს გაშიფვრას, ნუ შეგეშინდებათ ამ სიტყვისა, დიახ, თქვენს გაშიფვრას და შესწავლას მოვანდომე. როცა ყველაფერი შევისწავლე და გეგმა სათანადოდ გავაანალიზე, მოგაკითხეთ კიდევ.

- დარწმუნებული ხართ, რომ შიფრი ნამდვილად ამოხსენით?

- ეჭვიც არ მეპარება.

- და თქვენ შეგიძლიათ ამ წუთში გააღოთ სეიფი?!

- რასაკვირველია, შემიძლია!

- არა მჯერა, რომ მომკლათ, ვერ დავიჯერებ!

- მოკვლა რა საჭიროა, ღია სეიფი რომ დაგანახოთ, მაშინაც არ დაიჯერებთ?

- ღმერთო, რა მემართება. თავი სიზმარში მგონია!

- ჩაკეტეთ კარები შიგნიდან! - საიდუმლო ბრძანებასავით გაისმა კორინთელის ხმა.

ოთარ კახიშვილს ისევ ჩაუვარდა ენა, ისევ დაემსგავსა სტერეოფოტოს. შემდეგ წამოდგა, კაბინეტის კართან მიძუნძულდა, გასაღები ორჯერ გადაატრიალა და პირდაპირ სეიფს მივარდა.

რამაზ კორინთელი ნელა მიუახლოვდა ნიშში შედგმულ უზარმაზარ მოყავისფრო სეიფს.

- გთხოვთ, ხუთი მეტრით უკან დაიწიოთ! - მიმართა კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორს და სახელურს ხელი მოავლო.

ოთარ კახიშვილი მონუსხულივით დაემორჩილა კორინთელის ბრძანებას. ხუთი ნაბიჯი უკან გადადგა, სკამი მონახა და ცალი ხელით დაეყრდნო. მუხლები უცნაურად უკანკალებდა, ეშინოდა არ ჩაკეცილიყო.

რამაზ კორინთელმა ფრთხილად, ძალიან ფრთხილად შეაბრუნა პირველი ბორბალი და საჭირო ციფრი ისართან დააყენა.

კახიშვილმა კისერი წაიგრძელა, უნდოდა შორიდან დაენახა, რამაზ კორინთელმა რა ციფრი გაუსწორა ისარს, მაგრამ ამაოდ. ხუთი მეტრის მანძილიდან წარმოუდგენელი იყო ბორბლებზე გამოსახული ციფრების გარჩევა.

რამაზ კორინთელმა ხელი ნაზად შეავლო მეორე რგოლს. თითქოს უფერებსო, ნელა, ძალიან ნელა, თითქმის შეუმჩნევლად გადაატრიალა და მეორე ციფრიც ისარს გაუსწორა. მცირედენი პაუზის შემდეგ მესამე რგოლს შეახო თითები.

ოთარ კახიშვილი, ვიტრინის მანეკენით, უხერხულ და სასაცილო პოზაში იყო გაქვავებული. წამწამებსაც კი არ ახამხამებდა. მხოლოდ გულის გამალებულ დაგადუგბე, ხუთი მეტრით დაშორებულ რამაზ კორინთელსაც რომ კარგად ესმოდა, მიხვდებოდა, რომ მანეკენი კი არა, ცოცხალი ადამიანი იყო.

რამაზ კორინთელმა მესამე ბორბალს შეავლო ხელი. უცებ შეირხა სქელი, ჯმუხი მანეკენი. შეშინებულმა ორთავე ხელი გულზე მიიჭირა, უნდოდა დაგადუგის ხმა ჩაეხშო. არაფერი გამოუვიდა. შეშფოთებულს ეგონა, რომ მისი გულისცემის ხმა მარტო რამაზ კორინთელს კი არა, ორ საიმედოდ ჩაკეტილ კარს იქით მდივან ქალსაც ესმოდა.

რამაზ კორინთელმა დირექტორს მრავალმნიშვნელოვნად გამოხედა, მესამე ციფრიც ისარს გაუსწორა. დარჩა ორი ბორბალი. ჯიბიდან ცხვირსახოცი ამოიღო, ჯერ გაოფლილი შუბლი მოიწმინდა, მერე პიანისტივით თითები გაიმშრალა, ცხვირსახოცი ჯიბეში ჩაიღო და ხელი მეოთხე ბორბალს შეახო. ნელა, ძალიან ნელა გადაატრიალა და რომელიღაც ციფრი ისარს გაუსწორა.

დარჩა ერთი ბორბალი, ერთადერთი ბორბალი. თუ კორინთელმა მართლა ამოიცნო შიფრი, მეხუთე ბორბლის ერთი შემობრუნება და...

ოთახში თითქოს ჩამობნელდა, თითქოს ვიღაცის უხილავმა ხელმა კაბინეტის ფანჯრებს შავი, სქელი ფარდები ჩამოაფარა.

უზარმაზარ ყავისფერ სეიფს მხოლოდ მათი თვალებიდან გამომდინარე ორი წყვილი სხივილა ანათებდა. და აი, მცირე შესვენების შემდეგ, კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორს რომ საუკუნედ მოეჩვენა, რამაზ კორინთელმა ხელი მეხუთე ბორბლისაკენ წაიღო. რატომღაც შეყოყმანდა, თვალები სანახევროდ მოხუჭა, შუბლი შეიჭმუხნა, მარცხენა ხელი სეიფზე ზემოდან შემოდო, ხოლო ლოყით ლითონის ცივ კედელს მიებჯინა. ბორბლის შემობრუნებას არ ჩქარობდა.

„დაავიწყდა?“ - შეშინდა კახიშვილი.

„ვაითუ დაავიწყდა, ან ვერ გამოიცნო მეხუთე ციფრი?!“

„აბა რატომ აგვიანებს?“

ჭაბუკმა გრძელი თითები ისე შეავლო რგოლს, თითქოს ეალერსებაო. ბორბალი ნელ-ნელა შებრუნდა. შიფრის მეხუთე ციფრიც ისარს გაუსწორდა.

რამაზ კორინთელმა ინსტიტუტის დირექტორს გახედა. მისი აცახცახებული ყბა რომ დაინახა, მის უბადრუკ და პატარა სულში რომ ჩაიხედა, ბოროტად გაეღიმა.

- სეიფი ღიაა! - თქვა რატომღაც ჩურჩულით, მაგრამ გამოკვეთილი, სუფთა დიქციით. წელში გაიმართა, მძიმე სახელურს ხელი შეავლო, მარჯვნივ შეატრიალა და სეიფის მძიმე, ყავისფრად შეღებილი კარი გამოაღო.

- ღმერთო ჩემო! - აღმოხდა ინსტიტუტის დირექტორს და თვალი უმაღვე იმ თაროსკენ გააპარა, სადაც ფერადი საქალაქდებები იყო ჩალაგებული. გული, წელან რომ საშინელი დაგადუგი გაჭქონდა, ახლა თითქოს სულ გაუჩერდა. ნაბიჯი წინ წადგა, უნდოდა სეიფს მივარდნოდა და ყველა თარო გადმოექოთებინა, სანამ საოცნებო ხელნაწერს არ იპოვიდა, მაგრამ მუხლმა უმტყუნა, ცოტაც და წაიქცეოდა. შეშინებული ისევ სკამის სახელურს ჩაებლავუჭა. ისეთი განცდა ჰქონდა, თითქოს სხეულში ძვლები ჩაეშალა, ჩაუდნა და ცარიელა ხორცის მასად იქცა.

რამაზ კორინთელი კმაყოფილებით აკვირდებოდა კახიშვილის ვნებათაღელვებს თვალნათლივ ხედავდა, ამოდენა ინსტიტუტის დირექტორის პატარა, უბადრუკი სული ხაფანგში გაბმული თავგვივით კედლებს რომ ეხეთქებოდა. ცოტაც და, ალბათ, იატაკზე გაიშხლართებოდა.

რამაზ კორინთელი მოულოდნელად შებრუნდა და სეიფის კარი დაკეტა.

ოთარ კახიშვილს ელდა ეცა. უნდოდა რაღაც ეყვირა, მაგრამ ვერ მოახერხა. თითქოს ხმა წაერთვა. ხელები უმწეოდ გაშალა. სცადა, მაგრამ ნაბიჯის გადადგმა ვერ მოახერხა.

რამაზ კორინთელმა მშვენივრად დაინახა, მუხლმოკვეთილი ინსტიტუტის დირექტორი რა ცეცხლშიც იწვოდა. იცოდა, თითოეული ბორბლის გადაბრუნება გულს როგორ უფლეთდა. ალბათ იმიტომ გადაატრიალა ხუთივე ბორბალი ნელ-ნელა. თითქოს უნდოდა, ოთარ კახიშვილის წამება გაეხანგრძლივებინა. მეხუთე ბორბლის გადატრიალების შემდეგ რამაზ კორინთელი შურისძიებით დამტკბარი ვაცის ღიმილით მოშორდა სეიფს.

მთელი ამდენი ხნის მანძილზე სუნთქვაშეკრული ინსტიტუტის დირექტორის ფილტვებში ერთბაშად შეიჭრა ჰაერი.

- ეგ რა ქენით, რატომ დაკეტეთ! - იყვირა სასოწარკვეთილმა მთელი ხმით.

ინსტიტუტის დირექტორი მიხვდა, რამაზ კორინთელი, სანამ თვითონ არ მოისურვებდა, სეიფს აღარ გააღებდა.

- რატომ დაკეტეთ, რატომ!

ამჯერად ვეღარ იყვირა ოთარ კახიშვილმა. სამად სამი სიტყვა ძლივს ამოიხრიალა და იქვე ჩაიკეცა.

რამაზ კორინთელი დამცინავი ღიმილით მივიდა ინსტიტუტის დირექტორთან, იღლივებში ხელები ღონივრად ჩაავლო და სავარძლამდე უდიერად მიათრია.

- რატომ დაკეტეთ-მეთქი! - ისევ მოახერხა დაყვირება ინსტიტუტის დირექტორმა. თითქოს ერთბაშად დაუბრუნდა ძალა, სავარძლიდან წამოიჭრა, ჭაბუკს ძლიერ მხრებში ხელი სასაცილოდ ჩაავლო და ნჯღრევა დაუწყო, - რატომ დაკეტეთ, რატომ! ახლავე გააღეთ, მე გიბრძანებთ, ახლავე გააღოთ, გესმით, ახლავე!

რამაზ კორინთელმა ხმამაღლა გაიცინა, დირექტორის მკლავები ხელის ერთი მოძრაობით მოიშორა, თავისი გრძელთითებიანი ტორები მხრებში ჩაავლო და პატარა ბავშვივით სკამს მიაჯაჭვა.

- დაწყნარდით, დაწყნარდით და მომავალ გეგმებზე დინჯად მოვილაპარაკოთ. მართალია, სეიფი საიმედოდ დავკეტე, მაგრამ შიფრი კი არ დამვიწყებია! დაწყნარდით და გონება მოიკრიბეთ!

ოთარ კახიშვილი ვერ დაწყნარდა. ვერ გაერკვა, რა მოხდა. მისი სული ადუღებულ რძესავით მაღლა მიიწევდა და სადაც იყო, გადმოვიდოდა.

- მე მგონი, - დაიწყო რამაზ კორინთელმა, - საბოლოოდ დარწმუნდით ჩემს შესაძლებლობებში. ალბათ იმასაც მიხვდით, რომ ჩემს იქით გზა არა გაქვთ. რასაკვირველია, არის ერთი გამოსავალი, რომ ოსტატი ოფიციალურად მოიწვიოთ, სეიფი გაახსნეინოთ და დავით გიორგაძის ნაშრომი გამოამზეუროთ. თქვენ, ბუნებრივია, ასეთ ნაბიჯს არ გადადგამთ. არ გადადგამთ თუნდაც იმიტომ, რომ აზრი აღარა აქვს. დაგვიანებული დიდება გარდაცვლილ აკადემიკოსს ბედნიერებას ველარ მიანიჭებს. თქვენ კი ბევრი რამ დაგაკლდებათ. თქვენ და მე! ბატონო დირექტორო, როგორც ხედავთ, ახლა ყველა კარტი გახსნილია, ამოცანა ნათელია და არცთუ ძნელად ამოსახსნელი, თუკი ჩვენ შორის ნამდვილი, გულწრფელი, მხურვალე და ჭეშმარიტი მეგობრობა დამყარდება! თუ გულს ვერ დაიმორჩილებთ და მეგობრობაზე უარს იტყვით, საქმიან ურთიერთობას რაღა უდგას წინ. აკადემიკოსის

ნაშრომი ჩვენ ხელთაა. უკანასკნელად მინდა გაგახსენოთ და გაგაფრთხილოთ, დღეიდან, ამ საათიდან, ამ წუთიდან ყველაფერი თქვენზეა დამოკიდებული, მხოლოდ თქვენზე, ასტროფიზიკის ინსტიტუტის დირექტორზე, პროფესორ ოთარ კახიშვილზე!

- რა არის ჩემზე დამოკიდებული?

ვიღაცამ ცეცხლი გამოართო და ადუღებულ რძესავით სხეულიდან გადმოსასვლელად მაღლა გაქცეულმა სულმა ნელ-ნელა დაბლა დაიწია, თუხთუხი შეწყვიტა, დაცხრა, თავისი ადგილი დაიჭირა.

- ბევრი რამ, ძალიან ბევრი რამ. ოღონდ, კიდევ ვიმეორებ, პირველ რიგში საჭიროა გულწრფელობა და შეთანხმებული მოქმედება.

- როგორ, დღესვე არ გამოვიღებთ ნაშრომს?

- არავითარ შემთხვევაში, ბატონო ოთარ, არავითარ შემთხვევაში!

ო, როგორი დაცინვით ჟღერდა „ბატონო ოთარ“, როგორი ზიზღით ჰქონდა თვალები სავსე რამაზ კორინთელს. ოთარ კახიშვილმა ისიც იგრძნო, უკვე ბემოდან რომ დასცქეროდა ქედმაღალი ჭაბუკი, უკვე ხაფანგში გაბმულად რომ თვლიდა ასტროფიზიკის კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორს.

- ნება მიბოძეთ ვიკითხო, რატომ? - ოთარ კახიშვილი მიხვდა, სხვა გზა არ ჰქონდა, ბედს შეეგუა და გადაწყვიტა, თავისი სულსწრაფობა როგორმე მიეჩქმალა. ფრაზა მთლად მტკიცედ ვერა, მაგრამ წელანდელთან შედარებით მშვიდად წარმოთქვა.

- რატომ? განა თქვენ ვერ ხვდებით, რატომ?

- მკითხაობის დრო არ არის, პირდაპირ მითხარით თქვენი პირობები! - გამოცოცხლდა ოთარ კახიშვილი!

- ოჰო! - დამცინავად გაეღიმა რამაზ კორინთელს, - აი, ეს მომწონს. რა ვაჟვაცის საქმეა სასოწარკვეთა და დადამბლავება. გამხნევდით, ძალა მოიკრიბეთ, გულის გატეხვისათვის სადა გვცა-

ლია! ინებეთ სიგარეტი, ამ დავიდარაბაში სულ გადაგვავიწყდა თამბაქოს მაცოცხლებელი იისფერი ბოლი!

ინსტიტუტის დირექტორს აღარ მოუძებნია „კოსმოსი“, რამაზ კორინთელის „უინსტონი“ ისე ხარბად მოქაჩა, თითქოს წელიწადს გაეველოს, სიგარეტი არ მოეწიოს.

- მე რომ სეიფი ხელახლა გავხსნა და აკადემიკოს დავით გიორგაძის ნაშრომი თქვენ ჩაგაბაროთ, რა გარანტია მაქვს, რომ გამოკვლევას მთლიანად არ მიისაკუთრებთ? განა ლოგიკური და გონივრული იქნება ვიქონიოთ იმედი, რომ თქვენ, ასტროფიზიკის ინსტიტუტის დირექტორი, პროფესორი ოთარ ვახიშვილი თანაავტორად გამიყვანთ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის დაუსწრებელი ფაკულტეტის მესამე კურსის სტუდენტს? უფრო მეტიც. თქვენს კეთილ სურვილებში, პატიოსნებასა და რაინდობაშიც ეჭვი რომ არც შემეპაროს, ინსტიტუტში დღევანდელი დღიდან დანიშნული ლაბორანტი, მანამდე რომ წარმოდგენაც არ გქონდათ, რამაზ კორინთელიც თუ დააბიჯებდა ამ ცოდვილ დედამიწაზე, როგორ გავხდებოდი თქვენი თანაავტორი? განა ხალხი ბრმაა? ხომ მიხვდებიან, რომ სადღაც ძაღლის თავი უნდა იყოს დამარხული. დაახლოებით ისიც ხომ იციან, რა პრობლემას იყო შეჭიდებული ინსტიტუტის ყოფილი დირექტორი?!

- მაშ, როგორ მოვიქცეთ? მე მზად ვარ მივიდე უნივერსიტეტის რექტორთან, მზად ვარ მთლიანად შევასრულო თქვენი მოთხოვნის მქონე მქონე პუნქტი, ნახევარ წელიწადში დაგახურინოთ სამი კურსი, დაგაცვევინოთ დიპლომი და იქვე დავაყენო საკითხი სადიპლომო ნაშრომში საკანდიდატო ხარისხის მინიჭების თაობაზე. მე მჯერა, რომ თქვენი სადიპლომო ნაშრომი დაიმსახურებს საკანდიდატო ხარისხს, არ გავცნობივარ, მაგრამ გეფიცებით სინდისს, გულწრფელად მჯერა. არ მოგაკლდებათ ჩემი რეცენზია და სარეკლამო წერილები პრესაში. მაგრამ თქვენც ხომ მშვენივ-

რად იცით, რომ ამ დღემდე გაუგონარ ბატალიებს იანვრის ბოლომდე ვერ მოვრჩებით. მე კი, ბევრი-ბევრი, მხოლოდ ორი თვე შემიძლია დავაყოვნო სეიფის გახსნა. ვინ მოგვცემს მეტი გაჭიანურების უფლებას?

- ვიცი, მშვენივრად ვიცი, რომ ორი თვის შემდეგ სეიფს აუცილებლად გახსნიან!

- მერე, თუ იცით, ხომ დაიღუპება ყველაფერი? თუმცა, მოითმინეთ, ერთი აზრი მომივიდა თავში. არ შეიძლება, სეიფის ოფიციალურად გახსნამდე ორი, თუნდაც ერთი დღით ადრე, ნაშრომი გამოვიღოთ, შევინახოთ. შემდეგ, როცა სეიფს ოფიციალურად გავხსნით, როცა იქ დარჩენილ მასალებს აღვზუსხავთ და აქტით გავაფორმებთ, გამოკვლევა კვლავ სეიფში ჩავკეტოთ. რას იტყვით ამ გეგმაზე? - ოთარ კახიშვილს თვალები სიხარულით უბრწყინავდა. დარწმუნებული იყო, იპოვა ერთადერთი და უნაკლო გამოსავალი.

- სამწუხაროდ, ვერ გავიაზრებ თქვენს ალტაცებას! - რამაზ კორინთელმა სიგარეტის ნაშწვი დაუდევრად დააგდო საფერფლებზე - ვთქვათ, აკადემიკოს დავით გიორგაძის ნაშრომი სეიფიდან გამოვიღეთ არა ორი ან ერთი დღით, არამედ თუნდაც ერთი საათით ადრე. სად წავიღებთ საქალაქდევებს, სადაც მსოფლიო მნიშვნელობის გამოკვლევაა მოთავსებული, სად წავიღებთ უამრავ საექსპერიმენტო მონაცემებს? ვინ შეინახავს ნაშრომს, თქვენ თუ მე?

- ვინ? - დაიბნა ინსტიტუტის დირექტორი.

- ჰო, ვინ? მე პირველი წუთებიდანვე მოგახსენეთ, რომ ჩვენს ურთიერთობაში მთავარია გულწრფელობა. ამიტომაც გეუბნებით გულწრფელად, მე თქვენ ვერ გენდობით, ვერ განდობთ შესანახად აწ განსვენებული აკადემიკოსის გამოკვლევას. თქვენ? თქვენ კი მენდობით? თუ მენდობით, დიდი სიამოვნებით. მე წავიღებ ნაშრომს, მე შევინახავ და იმავე წუთში დავაბრუნებ სეიფში,

როგორც კი ყოფილი დირექტორის დანარჩენი დოკუმენტებისა და ნივთების ოფიციალური აღწერა დამთავრდება. მენდობით?

ოთარ კახიშვილმა უმწეოდ შეხედა კორინთელს. მერე დარცხვენილმა თავი დახარა და თვალი მაგიდას გაუშტერა.

- აი, ხომ ხედავთ, არ მენდობით. არც გამტყუნებთ. მეტსაც გეტყვით, რომ მენდოთ კიდეც, ბოდიშს გიხდით და, ნამდვილად ვერ ჩაგთვლიდით სერიოზულ პიროვნებად!

- მაშ, რა ვქნათ? კიდეც ვიმეორებ, სეიფის გახსნა შეიძლება გავაჭიანუროთ კიდეც ორი თვე... ხუთ ოქტომბერს აკადემიკოსის დაბადების სამოცდათხუთმეტი წლისთავია. ჩათვალეთ, რომ ხუთი ოქტომბერი უკანასკნელი დღეა. ხედავთ რამე გამოსავალს?

- ვხედავ!

- კერძოდ?

- სეიფი უნდა დაილუქოს.

- დალუქვა საქმეს რას უშველის? დაადგენს სეიფის გახსნის დღეს მეცნიერებათა აკადემია, შედგება კომისია, მოსკოვიდან ჩამოიყვანენ ოსტატს და სეიფიც გაიხსნება. ვერ გვიშველის ჩვენი დადებული ლუქი.

- სეიფს ვერ გახსნიან კიდეც ორ წელიწადს. უფრო ბუსტად, ორ წელიწადსა და ორ თვეს.

- რატომ ვერ გახსნიან?

- არ იფიქროთ, რასაც გეტყვით, ახლა და ამ წუთში მოვისაბრე. მე ყველაფერი წინასწარ მაქვს მოფიქრებული, აწონილ-დაწონილი და გადაწყვეტილი.

რამაზ კორინთელის მშვიდმა და მტკიცე გამოხედვამ ინსტიტუტის დირექტორს იმედი ჩაუსახა.

- ბრძანეთ.

- სეიფი გაიხსნება მხოლოდ ორი წლისა და ორი თვის შემდეგ, აკადემიკოსის დაბადების სამოცდამეჩვიდმეტე წლისთავზე, ბუსტად ხუთი ოქტომბრის თორმეტ საათზე და ნოლ-ნოლ წუთზე!

სამწუხაროდ, რამაზ კორინთელის პათეტიკურმა ფრაზამ იმე-
დი გაუცრუა ოთარ კახიშვილს.

- მანამდე რატომ ვერ გახსნიან?

- იმიტომ რომ, მოხუცმა აკადემიკოსმა ანდერძი დატოვა. ან-
დერძში კი ერთ-ერთ პუნქტად წერია, სეიფი გახსენით ჩემი სიკ-
ვდილიდან ორი წლის თავზე ჩემი დაბადების დღეს, ზუსტად
თორმეტ საათზეო.

- ანდერძი? მერედა, სად არის ანდერძი?

- მე ვიცი, სადაც არის.

- ნამდვილად იცით?

- ტყუილს რა აზრი აქვს? - გაიცინა რამაზ კორინთელმა.

- ხილვა გქონდათ? - ისევ შიშმა შეიპყრო ინსტიტუტის დირექ-
ტორი.

- დიას!

- მჯერა, ყველაფერი მჯერა, მაგრამ...

- კიდევ მაგრამ? ვერ იქნა და ვერ მოვიპოვე თქვენი ნდობა?!

- არა, ჩემო ბატონო! როგორ გეკადრებათ, მაპატიეთ! უბრა-
ლოდ, დაბნეული ვარ, იმდენად მოულოდნელი იყო ჩემთვის
დღევანდელი დღის განცდები. მაგრამ...

- მაინც მაგრამ? - წამოენთო რამაზ კორინთელი.

ინსტიტუტის დირექტორი დაიბნა. რამაზ კორინთელი მას რო-
გორც ქვეშევრდომს, ისე ელაპარაკებოდა. მიხვდა, ენერგია და
ნებისყოფა აღარ ჰყოფნიდა, უნარი აღარ შესწევდა თავისი უფ-
როსობა ეგრძნობინებინა, მიხვდა, პირველობის სადავეები უკვე
კორინთელს ეპყრა ხელთ.

- არა, თქვენ ვერ გამიგეთ. მე, უბრალოდ, მინდოდა მეკითხა,
სად არის-მეთქი ანდერძი.

- მოგახსენებთ. ოღონდ ჯერ ერთ ამბავზე უნდა შევთანხმდეთ.
ანდერძის წამოსაღებად უნდა წახვიდეთ თქვენ, არჩილ თევდო-
რაძე და პარტიული კომიტეტის მდივანი.

- მერე? რა ვთქვა, რატომ მივდივართ-მეთქი ასე კოლექტიურად და თანაც, თითქმის ოფიციალურად?

- ნუ ღელავთ. მოთმინება მოიკრიბეთ და ყურადღებით დამიგდეთ ყური. თქვენ ხვალვე დაიწყეთ წუხილი, რომ დაგაგვიანდათ აკადემიკოსის ქვრივის ნახვა. ითამაშეთ კეთილი და ყურადღებიანი, წინამორბედის მადლიერი და დამფასებელი კაცის როლი. კარგი იქნება, თუ ადგილკომის თავმჯდომარესაც თან წაიყვანთ. მიზგზიც გაქვთ. თქვენი რამდენიმე დღის წინანდელი თათბირის შედეგები, აკადემიკოსის უკვდავსაყოფ ღონისძიებებს რომ მიუძღვნით, ხომ უნდა გააცნოთ განსვენებულის ქვრივს?

- დიახ! - პირდაღებული შესჩერებოდა ჭაბუკს ოთარ კახიშვილი.

- ჯობია, კაბინეტში ისაუბროთ. მოიკითხეთ ქალბატონი ანა, ან, როგორც თქვენ უწოდებთ, ქალბატონი ანნა! დაამშვიდეთ, თათბირის ამბებიც წვრილად აუხსენით, საუბრისას ბუნებრივი მოძრაობით თაროდან ასტრონომიული ენციკლოპედიის მეორე ტომი გადმოიღეთ.

- მერე! - ისტერიულად შესძახა ინსტიტუტის დირექტორმა, იმდენად აუტანელი ეჩვენა კორინთელის მცირეოდენი პაუზა.

- მერე არაფერი. ასტრონომიული ენციკლოპედიის მეორე ტომში იპოვით დალუქულ კონვერტს.

- ვთქვათ, ვიპოვე, შემდეგ!

- არავითარი „ვთქვათ“! - ისევ წამოენთო თვალები რამაზ კორინთელს, - იმავე წუთში გაითამაშებთ სიხარულით აღტაცებული კაცის როლს, როცა საცოდავი ქვრივი ტირილით გულს მოიჯერებს, დინჯად ეტყვიან: „ქალბატონო ანნა, იქნებ გირჩევნიათ ანდერძი მარტოდმარტომ წაიკითხოთ? თუ თქვენი სურვილი იქნება, ახლავე მარტო დაგტოვებთ“.

- ერთიც ვნახოთ და გამოთქვა ანდერძის მარტო წაკითხვის სურვილი.

- ნუ ღელავთ. მარტო წაკითხვის სურვილს არ გამოთქვამს ერთი უბრალო მიზეზის გამო. კონვერტს აწერია „თბილისის ასტროფიზიკის ინსტიტუტის დირექციას“. და თუ მაინც გამოთქვამს წერილის ცალკე წაკითხვის სურვილს, კიდევ უკეთესი! წერილი ისეა დაწერილი, რომ წაკითხვის შემდეგ აუცილებლად დაგიძახებთ და პირადად თქვენ გადმოგცემთ. თუ მეორედ მოგიწიოთ წასვლა, რაც არ მჯერა, არავითარ შემთხვევაში მარტო არ წახვიდეთ. იგივე ხალხი წაიყვანეთ, ვინც მე გითხარით.

- დარწმუნებული ვარ, ისიც გეცოდინებათ, ანდერძში თუ წერილში რა წერია.

- ანდერძში, შავით თეთრზე, მსხვილი ასოებით, როგორც აკადემიკოს დავით გიორგაძეს სჩვეოდა, წერია: „ჩემი სიკვდილის შემთხვევაში, გარკვეული მეცნიერული მოსაზრების გამო სეიფი გაიხსნას ორი წლის შემდეგ, ჩემი დაბადების სამოცდამეჩვიდმეტე წლისთავზე, ხუთ ოქტომბერს, დღის 12 საათზე“. ანდერძში კიდევ რამდენიმე პუნქტია, მაგრამ ჩვენთვის ესაა მთავარი. გასაგებია?

- გასაგებია, მაგრამ არ მესმის, ჩვენ რა სარგებელი გვექნება ამ ანდერძიდან. ორი წელი მთელი საუკუნეა დღევანდელ მეცნიერებაში. რა ფასი ექნება დავით გიორგაძის გამოკვლევებს ორი წლის შემდეგ?

- სულსწრაფიც ბრძანებულხართ, ბატონო დირექტორო. გთხოვთ ნებისყოფა მოიკრიბოთ და სამომავლო გეგმებს დინჯად გადავხედოთ, რომელთა შესასრულებლად ამ წუთიდანვე უნდა ვიბრძოლოთ. ბორჯომს ხომ არ ინებებთ?

- არა. უფრო სწორად, ჰო!

რამაზ კორინთელი დინჯად წამოდგა, მაცივართან მივიდა, ბორჯომი გამოიღო, ჭიქაში ჩაასხა და ინსტიტუტის დირექტორს გაუწოდა.

- თქვენ არ დალევთ?

- მე ბოთლით გეახლებით.

ოთარ კახიშვილმა ჭიქა ხარბად გამოცალა.

- დაამთავრეთ სათქმელი, გევედრებით. მეტის მოთმენა აღარ შემიძლია!

- მერე, საყვარელო, დავით გიორგაძის ანდერძს ინსტიტუტში წამოიღებთ, გაფართოებულ თათბირს მოიწვევთ და წაიკითხავთ.

- მერე? - კახიშვილმა იოლად გადაყლაპა დაცინვით ნათქვამი „საყვარელო“, მიხვდა, წინააღმდეგობას აზრი აღარ ჰქონდა. ჭაობში კარგა ხანია ჩადგა ფეხი და რაც დრო გადიოდა, უფრო და უფო ეფლობოდა.

- მერე მოითხოვეთ, რომ აუცილებლად შესრულდეს აკადემიკოს დავით გიორგაძის ანდერძი. თქვენვე მოითხოვეთ, რომ სეიფი საიმედოდ დაილუქოს.

- მაინც ვერ გავიგე, რა სარგებლობას მოგვითმის სეიფის დალუქვა. ხომ არ ჯობია, ანდერძი საერთოდ გავანადგუროთ?

- მაპატიეთ, მაგრამ მე თქვენ უფრო მოქნილი ჭკუის მეგონეთ. კარგად დამიგდეთ ყური. ლაპარაკს ნუ შემაწყვეტინებთ. მოთმინება რომ გყოფნიდეთ, აქამდე მიხვდებოდით, რისი თქმაც მინდა. დიახ, სეიფი ორი წლის მანძილზე იქნება დალუქული და ხელშეუხებელი, ოღონდ არა ჩვენთვის.

- ეგ როგორ?

- ჩვეულებრივად, საყვარელო, ძალიან ჩვეულებრივად. მე მგონი გარკვევით გთხოვეთ, ლაპარაკს ნუ შემაწყვეტინებთ-მეთქი. სეიფის ლუქს ისე შეეგუებიან თქვენს კაბინეტში შემომსვლელნი, რომ დროთა განმავლობაში ლუქის კი არა, თვით სეიფის არსებობა დაავიწყდებათ. იანვრის ბოლოს მე და თქვენ გავხსნით სეიფს. ამოვიღებთ ყველაფერს, რაც გვჭირდება, ხოლო უკლებლად ჩავტოვებთ ყველაფერს, რაც არ გვჭირდება. ლუქის ხელმეორედ დადების საკითხი ჩემთვის ისევე იოლად გადასატარელი პრობლემაა, როგორც მაღაზიაში კონიაკის ყიდვა. ორი

წლის შემდეგ, როცა სეიფი გაიხსნება, იქ აღარაფერი იქნება მეორეხარისხოვანი გამოკვლევებისა და უშედეგო საექსპერიმენტო მასალების გარდა. ჩვენ იმ დროს უკვე სახელოვანი ხალხი ვიქნებით. ხოლო ორი წლის მანძილზე ბევრი ვნებათაღელვა, დღეს რომ ბობოქრობს, სამუდამოდ იქნება დაშოშმინებული და მივიწყებული. გასაგებია?

- გასაგებია, - ამოიბუტბუტა ინსტიტუტის დირექტორმა.

- ძალიან კარგი. - ფეხზე წამოდგა რამაზ კორინთელი.

- თითქმის გასაგებია! - დააბუსტა ოთარ კახიშვილმა.

- ღმერთო ჩემო! - აღშფოთდა რამაზ კორინთელი. - ამაღამ კარგად იფიქრეთ, საქმის ვითარება დინჯად გაიანალიზეთ და ხვალ დილისათვის ყველაფერი დღესავით იქნება ნათელი. ახლა კი წავალ, ხელს აღარ შეგიშლით დიდი მეცნიერულ და ადმინისტრაციულ მუშაობაში.

რამაზ კორინთელი ფეხზე წამოდგა და ინსტიტუტის დირექტორის თანხმობას დაელოდა.

მცირეოდენი დუმილის შემდეგ ოთარ კახიშვილმა თავი ასწია, კორინთელს თვალი გაუსწორა და უთხრა:

- ხვალ დილით უნივერსიტეტიდან ცნობა და განცხადება მოიტანეთ.

რამაზ კორინთელმა უმაღვე პიჯაკის შიდა ჯიბეში ჩაიყო ხელი.

- ახლავე მოგართმევთ ცნობასაც და განცხადებასაც.

გაოცებისა და მოწონების ნიშნად ინსტიტუტის დირექტორმა თავი ჩაიქნია.

უცებ თვალთ დაუბნელდა, კაბინეტი გადატრიალდა და თავის მძიმე მაგიდიანად ჭერზე მოექცა.

- რა გემართებათ? - მივარდა რამაზ კორინთელი.

- არაფერია. თქვენ წადით. მარინეს უთხარით, სასწრაფოდ ჩემთან შემოვიდეს. ხვალ დილიდან შეგიძლიათ შეუდგეთ ლაბორანტის მოვალეობის შესრულებას.

- ფერი სულ დაგეკარგათ!

- ნუ დელავთ. მარინეს დაუძახეთ. თქვენ კი რაც მალე დატოვებთ ინსტიტუტის შენობას, უკეთესია. ალბათ სასწრაფოს გამოძახება მოუწევთ. არ მინდა ჩემი ცუდად გახდომა თქვენთან საუბარს დაუკავშირონ. გასაგებია?

- გასაგებია!- თქვა რამაზ კორინთელმა და თითქმის სირბილით გადაჭრა კაბინეტი.

* * *

ტელეფონმა უთენია დარეკა.

რამაზ კორინთელმა თვალი გაახილა და უმაღვე ფანჯრისკენ გაიხედა.

მზე ჯერ არ ამოსულიყო.

„ვინ რეკავს ასე უთენია?“

იატაკზე დადგმული ტელეფონისაკენ ხელი წაიღო და ყურმილი მძიმედ მიიტანა ყურთან.

- გისმენთ.

- გაგაღვიძე?

რამაზ კორინთელმა იცნო ინგას ხმა და ერთბაშად გამოფხიზლდა.

- გისმენ, ინგა!

- სასწრაფოდ უნდა გნახო.

- რა იყო, მოხდა რამე? - შეშინდა კორინთელი.

- ისეთი არაფერი. უბრალოდ, რაღაც მინდა გიამბო. ახლავე წამოვალ და სახლსაც დაგილაგებ. ამდენი ხანია აღარც შენ მი-რეკავ, ვეღარც მე მოვედი.

- აქ მოსვლა არ გინდა. ნუ ღელავ. ყველაფერი მოწესრიგებუ-ლი მაქვს. დილით სამსახურში უნდა გავიქცე. თორმეტზე შევ-ხვდეთ სპორტის სასახლესთან ან ბოლოპარკის წინ.

- თორმეტზე? - დაფიქრდა ინგა.

- არ შეგიძლია?

- როგორ არა. ზუსტად თორმეტზე ბოლოპარკის წინ დაგხვდები.

ნახევარი საათით ადრე მივიდა. მანქანა ტელევიზიის წინ გა-აჩერა და ბოლოპარკთან ფეხით ჩავიდა. რაც უფრო ახლოვდებოდა პაემანის დრო, მღელვარება უფრო და უფრო იზყრობდა. არ იცო-და, ინგა რომელი მხრიდან მოვიდოდა. ამიტომ ისეთი ადგილი შეარჩია, ქუჩის ორთავე მხარე რომ მხედველობის არეში მოექ-ცია.

შორიდანვე მოჰკრა თვალი ტელევიზიის მხრიდან მომავალ ინგას. ქალიშვილი აქეთ-იქით გაფაციცებული იყურებოდა და ძმას დაეძებდა. ბოლოს, როცა მათ თვალები ერთმანეთს შეხ-ვდნენ, სიხარულისაგან ლამის შეჰკვივლა, ძმასთან მიიღბინა და კისერზე ჩამოეკიდა.

რამაზ კორინთელს ისევ დაუარა ელექტრონის ნაკადმა დის მკერდზე შეხებისას. თვალთ დაუბნელდა და ერთბაშად გულზე საშინელი სევდა შემოაწვა.

- რა იყო, უსიამოვნება ხომ არ შეგემთხვა! - ჰკითხა შეშინე-ბულმა ინგამ და ძმას თვალებში შეხედა.

- არავითარი! - გაღიმება სცადა რამაზ კორინთელმა, - წამო, მანქანაში ჩავსხდეთ. სადმე გავისეირნოთ. თუ გინდა, ფუნკუ-ლიორზე ავიდეთ.

- ამდენი დრო რომ არა მაქვს?! - სინანულით თქვა ინგამ.

რა ლამაზი იყო ამ სიტყვების წარმოთქმისას, რა გულუბრყვილო, ნაზი და სუფთა. რამაზ კორინთელს საშინელმა სურვილმა მოუარა, ქალიშვილი პატარა ბავშვივით ხელში აეტაცა და გულში ჩაეკრა. ჭაბუკისთვის აღარ არსებობდა აღარც ქუჩა, აღარც ავტომანქანები, აღარც ხალხი... ისევ დაინახა ლურჯი ცის ფონზე მზის შარავანდედში გახვეული ინგა, ისევ ჩაესმა მისი გრძელი თეთრი კაბის შრიალი...

- სამწუხაროდ, არ მცალია, სამსახურში უნდა მივბრუნდე, - გამოაფხიზლა უცებ ინგას ხმამ.

- სამსახურში?

- ჰო, სამსახურში.

- წამოდი, წაგიყვან!

მანქანამ გმირთა მოედანი გადაჭრა და სანაპიროზე გავიდა.

სიონს რომ გაუსწორდნენ, რამაზ კორინთელმა მანქანა დაამუხრუჭა. ინგა სიონის გვერდით მუშაობდა, ეთნოგრაფიულ მუზეუმში.

- მოვედით! - გაუღიმა ინგამ. ძმას აკოცა და მანქანის კარი გააღო.

- მოიცა, ნუ ჩქარობ, პატარა საჩუქარი მინდა გადმოგცე. - კორინთელმა ჯიბიდან ყავისფერი კოლოფი ამოიღო და დას გაუწოდა.

ინგამ კოლოფი სიხარულით ჩამოართვა, გახსნა და ბრილიანტისთვლიანი ბეჭედი ამოიღო.

- ნამდვილია? - თვალები გაუფართოვდა ქალიშვილს.

- აბა თქვენს ბრწყინვალეობას უბრალო ბეჭედს ვაკადრებდი? - გაიღიმა რამაზ კორინთელმა. ინგამ ბეჭედი ისევ ხავერდის ბუდეში ჩადო, კოლოფი დახურა და შეშინებულმა ძმას შეხედა.

კორინთელმა მკერდში საშინელი ტკივილი იგრძნო, როცა დაინახა, ინგას როგორ ჩამოუგორდა ლოყებზე ცრემლები.

- რა დაგემართა ინგა?

- საიდან იყიდე ასეთი ძვირფასი ბეჭედი?

- ინგა!

- გაჩერდი, რამაზ, მეშინია. ძალიან მეშინია!

- რისი გეშინია? - ღიმილით სცადა დის დამშვიდება კორინთელმა.

- ან ეს მანქანა საიდან იყიდე? ვინ მოგცა შენ ამდენი ფული?

- მანქანა ჩემი არ არის, - კორინთელმა ჯიბიდან საბუთები ამოიღო და ერთი ფურცელი დას გაუწოდა. - აი, მინდობილობა. ნაცნობი კაცია და რამდენიმე თვით მათხოვა მანქანა. თვითონ მივლინებაში წავიდა საზღვარგარეთ.

- ნუ მატყუებ, რამაზ, მე ხომ ვიცი, როგორ კეთდება ეგ მინდობილობები.

- არ გატყუებ, ინგა, მინდა, რომ დაიჯერო! ჰო, მართლა, რა იყო, რატომ მირეკავდი ასეთი შეშფოთებული ხმით?

- გუშინ ამხანაგთან ვიყავი, დაბადების დღე ჰქონდა. სტუმრებში ერთი კაცი ერია. ოცდაათი წლის მაინც იქნებოდა. შევატყე, რომ ჩემს გვერდით დაჯდომა უნდოდა. არ მესიამოვნა. შევეცადე, მის ახლოსაც კი არ დავმჯდარიყავი. არ ვიცი, როგორ მოახერხა, როცა მოვიხედე, ჩემს გვერდით იჯდა. რამაზი როგორ არისო, მკითხა.

- სახელი და გვარი გახსოვს? - შეაწყვეტინა რამაზ კორინთელმა.

- როგორ არა, საგანგებოდ ვკითხე ჩემს მეგობარს. სწორედ მაგან შემაშინა, მილიციის გამომძიებელი ყოფილა, გივი ნაკაშიძე.

მილიციის ხსენებაზე კორინთელს ელდა ეცა, მაგრამ არ შეიმჩნია.

- გივი ნაკაშიძე! - თქვა ხმამაღლა, - არ ვიცნობ, არც გამიგონია.

- მე კი შთაბეჭდილება დამრჩა, რომ იცნობდი.

- შეიძლება ვიცნობ კიდევ. არ მაგონდება. შენ ხომ მაინც იცი, რამდენი რამ დამავიწყდა. რაო, რა მინდაო?

- რა შესანიშნავად იცის შენმა ძმამ უცხო ენებიო.

- მერე შენ რა უთხარი?

- რატომ დასცინით-მეთქი. როგორ გეკადრებათო, განა თქვენ არ იცით, რომ რამაზი მშვენივრად ლაპარაკობს ფრანგულად, გერმანულად და ინგლისურად?! - მე გავბრაზდი და ხმა აღარ გავუცვი.

- მერე?

- არ მომასვენა. იქნებ ისიც არ იცით, პიანინოზე რომ შესანიშნავად უკრავსო. მაშინ კი გავმწარდი და მკვახედ ვუთხარი, ჩემი ძმა თქვენი დასაცინი არ არის-მეთქი. სხვათა შორის, ავადმყოფობამდე არავინ არ ვიცოდით, რამაზი თუ ასეთი განათლებული იყო. აღმოჩნდა, რომ არც თქვენ გცოდნიათო. მერე თავი გაიქნია და თქვა, საინტერესოაო!

- რა უპასუხე?

- მეტი არაფერი. კიდევ ერთ საათს ვიჯექი სუფრასთან. მისკენ არც გამიხედავს. შინ რომ მოვდიოდი, მაშინ ვკითხე ჩემს მეგობარს, ვინ არის-მეთქი გივი ნაკაშიძე. ჩემი ძმის ნაცნობია, მილიციაში მუშაობსო, მითხრა. შემეშინდა. მოვედი თუ არა, დაგირეკე. პირველ საათზე კიდევ არ მიპასუხე. მთელი ღამე ფიქრებში გავათენე.

- რა გაფიქრებდა?

- ბევრი რამე! რატომ დაგცინოდა?

- რატომ გგონია, რომ დამცინოდა? იქნებ მართლა ვიცი უცხო ენები და იქნებ მართლა შესანიშნავად ვუკრავ პიანინოზე?

- შენც დამცინი? - გაუფართოვდა თვალები ინგას.

ისევ დაეხვა თავბრუ კორინთელს, ისევ შეიპყრო საშინელმა სურვილმა, გულში ჩაეკრა გაოცებული ქალიშვილი.

ო, რა სიამოვნებით ამოუკოცნიდა გაოცებულ თვალებს, ამო-
ბურცულ ტუჩებს, ნატიფ ხელის თითებს...

- ცოტა-ცოტა ვიცი კიდევ უცხო ენები. შენ წარმოიდგინე, პი-
ანიზობეც ვუკრავ!

- სერიოზულად მეუბნები? - კიდევ უფრო გაოცებულმა ჰკითხა
ინგამ.

- სერიოზულად!

ქალიშვილი კარგა ხანს მისჩერებოდა ძმას თვალებში.

- რა იყო, არა გჯერა? - გაიღიმა რამაზ კორინთელმა.

- როდის ისწავლე ან უცხო ენები, ან დაკვრა?

- რაც ცალკე გადავედი, ჩუმად ვსწავლობდი. შენ ხომ მაინც
იცი ჩემი ხასიათი, არ მიყვარს ტრაბახი და მეტიჩრული თავის გა-
მოჩენა.

- მართალს ამბობ?

- სრულ სიმართლეს გეუბნები.

- აბა დამიფიცე!

„აბა დამიფიცე!“ - როგორ გაუთბო მთელი სხეული ამ ორმა
სიტყვამ!

- შენ თავს ვფიცავარ!

- მეშინია, რამაზ!

- რისა გეშინია?

- არ გეწყინოს და შენი მეშინია.

- ჩემი?!

- ჰო, შენი.

- რატომ?

- თვითონ არ ვიცი. უფრო სწორად, ვიცი, იმ უბედურ შემთხვე-
ვამდე სულ სხვანაირი იყავი.

- მაინც რანაირი?

- უხეში, ნერვიული. არასდროს არ გამოგიტყვამს სურვილი,
რამე წაგეკითხა ან გესწავლა. სიყვარულს ვინ დაეძებდა, სულ მე-

გონა, რომ გეზიზღებოდი, მე კი შენს მეტი არავინ გამაჩნია ამ ქვეყანაზე. ახლა კი... ახლა შენს ყოველ შემოხედვაზე ვგრძნობ შენს სიყვარულს. ვერ გამიგია, რა მოხდა.

- არაფერიც არ მომხდარა. ჩემს თავში კბილანები კარგად არ მუშაობდა. ამწე ხიდის კაუჭი რომ მომხვდა, ყველაფერი რიტმულად ამუშავდა. ეს არის და ეს! - კორინთელმა სცადა სათქმელი ხუმრობით მიეფუჩეჩებინა.

- მე მაინც მეშინია, რამაზ. ძალიან გთხოვ, მანქანა პატრონს დაუბრუნო.

- მანქანის პატრონი ალჟირში წავიდა სამუშაოდ. ჩამოვა და დავუბრუნებ.

- ბეჭედიც დაუბრუნე მალაბიაში.

- ბეჭედი რატომ? - განაწყენდა კორინთელი.

- იმიტომ.

- ინგა!

- თუ გიყვარვარ, თხოვნას შემისრულებ! - ინგამ მანქანის კარი გამოაღო.

- როგორი ბიჭი იყო? - ჰკითხა უცებ კორინთელმა.

- ვინ?

- აი ის, გივი ნაკაშიძე.

- მალალი, ავადმყოფურად გამხდარი. - დაფიქრდა ინგა. - ჰო, საფეთქლები ასაკთან შედარებით უჩვეულოდ აქვს გაჭალარავებული.

„მალალი, ავადმყოფურად გამხდარი...“

- იცნობ? - ჰკითხა ინგამ.

უარის ნიშნად კორინთელმა თავი გაიქნია.

- წავედი. სალამოს ისევ დაგირეკავ.

ინგა მანქანიდან გადავიდა და სიონისკენ გაემართა.

რამაზ კორინთელმა დას თვალი გააყოლა. სიონის მოყვითალო ფონზე უფრო მოხდენილი გამოჩნდა ქალიშვილის ფიგურა.

ტაძართან რომ მივიდა, უკან შემობრუნდა. მანქანაში ძმას ვერ ხედავდა, მაგრამ ღიმილით ხელი მაინც დაუქნია.

რამაზ კორინთელს უზარმაზარმა სურვილმა მოუარა, მანქანიდან გადმომხტარიყო, ინგასთან ერთად ეკლესიაში შესულიყო, სანთლები დაენთო, ელოცა, მერე ქალიშვილი კვლავ მანქანაში ჩაესვა და წასულიყო შორს, ძალიან შორს.

ცოტაც და ინგა თვალს მიეფარა.

რამაზ კორინთელს ვიღაცამ გულზე ისევ ჩამოჰკიდა უზარმაზარი რკინის გირა. იდაყვებით მანქანის საჭეს დაეყრდნო და თავი ჩაჰკიდა.

„მილიციის გამომძიებელი გივი ნაკაშიძე!“ - გაახსენდა უცებ.

„მაღალი, ავადმყოფურად გამხდარი...“

„საფეთქლები ასაკთან შედარებით უჩვეულოდ აქვს გაჭაღარავებული...“

„სად მინახავს ასეთი ვაცი?“

„არადა მინახავს, ნამდვილად მინახავს“.

რამაზ კორინთელმა ერთხელ კიდევ გახედა ეკლესიას.

- მოწყალებას ხომ არ გაიღებ, შვილო?

ჩაესმა უცებ ყურში.

მიიხედა, შავებში გახვეულ ქალს ხელში პატარა ბავშვი ეჭირა. მექანიკურად ხელი ჯიბისკენ წაიღო, ქალს ფული ანგარიშმიუცემლად გაუწოდა და მანქანა ადგილიდან დაძრა.

„მაღალი, ავადმყოფურად გამხდარი ვაცი...“

„საფეთქლები ასაკთან შედარებით უჩვეულოდ აქვს გაჭაღარავებული...“

„სად მინახავს ასეთი ვაცი?“

„არადა მინახავს, ნამდვილად მინახავს!“

თავი მეთოთხმეტე

ასტროფიზიკის ინსტიტუტის დირექტორის კაბინეტი ნელა შე-
ივსო ხალხით. ოთარ კახიშვილი მოთმინებით იჯდა, ხმას არ
იღებდა. შემოსულებს სკამამდე თვალთ მიაცილებდა, თან სიგა-
რეტს ეწეოდა.

- ყველანი აქა ვართ? - იკითხა ბოლოს დინჯად და შემოსუ-
ლებს თვალი მოავლო. ისე, სხვათა შორის იკითხა, თორემ კარ-
გად იცოდა, ვისაც დაუძახა, ყველანი სკამებზე ისხდნენ.

თანამშრომლებმა მაინც მიიხედ-მოიხედეს, თითქოს ერთხელ
კიდევ შეამოწმეს, გვაკლია თუ არა ვინმეო.

ბევრმა ხმამალლაც დაიძახა, ყველანი აქა ვართო.

ოთარ კახიშვილმა ჩაახველა და ფეხზე წამოდგა. ლაპარაკის
დაწყებას არ ჩქარობდა, ჯიუტად მისჩერებოდა ერთ-ერთი განყო-
ფილების გამგეს, რომელიც ვერ იქნა და ვერ მოერგო სკამს.

- მოგესხენებათ, თვეზე მეტი გავიდა ბატონ დავით გიორგაძის
გარდაცვალებიდან, - დაიწყო ხმადაბლა და დინჯად, როცა კაბი-
ნეტში აბსოლუტური სიჩუმე ჩამოვარდა, - კაცმა რომ თქვას, ზემ-
დგომი ორგანოებისა და მეცნიერებათა აკადემიის დახმარებით
მისი ხსოვნისათვის თითქმის ყველაფერი გავაკეთეთ. დარჩა
მხოლოდ რამდენიმე საკითხი, რომლის გადაჭრაც დროსთან იყო
და არის კიდევ დაკავშირებული. მოგესხენებათ, განსვენებული
აკადემიკოსი ძალზე რთული პრობლემის გამოკვლევას ცდი-
ლობდა. იგი ვარაუდობდა, რომ რადიოაქტიური გამოსხივების
დღემდე ცნობილი ოთხი სახეობის გარდა არსებობდა მეხუთე ტი-
პის გამოსხივებაც. ჩვენ არ ვიცით, რა ეტაპზე დარჩა აკადემიკოსს
სამუშაო. არც ადრე და არც ავადმყოფობის დროს არავისთან
სიტყვა არ დასცდენია თავისი კვლევის შედეგებზე. ხუთი წელი
იბრძოდა იგი თეორიულად გააზრებული პრობლემის გადასაჭ-
რელად. მიიყვანა საქმე ბოლომდე? ექსპერიმენტით დასაბუთდა

მეცნიერის თეორიული მოსაზრებანი? იქნებ მცდარი გამოდგა ბატონი დავითის ჰიპოთეზა და ვარაუდი? არ ვიცით. ვერც მეცნიერის სახლში, ვერც ლაბორატორიასა და კაბინეტში ერთ ფურცელსაც კი ვერ მივაკვლიეთ, რაიმე დასკვნა რომ გამოგვეტანა. სრულიად ბუნებრივია, დაიბადოს ასეთი აზრიც: აკადემიკოსმა დაასრულა თავისი გამოკვლევა და ახლა იგი აკადემიაში მოხსენებისა და პუბლიკაციისათვის გამზადებული ამ უზარმაზარ გერმანულ სეიფში ინახება, რომლის გახსნა, ძალიანაც რომ გვინდოდეს, არ შეგვიძლია. აკადემიკოსმა საფლავეში ჩაიტანა შიფრი, ხუთციფრიანი კომბინაცია. ამასწინათ დირექციამ ითათბირა დავით გიორგაძის უკვდავყოფის ღონისძიებებზე და შევთანხმდით, რომ მოსკოვიდან გამოგვეძახა ასეთი უძველესი და უნიკალური სეიფის გამხსნელი ოსტატი. გადაწყვეტილი გვექონდა, შეგვედგინა კომისია, გაგვეხსნა სეიფი, აღგვერიცხა ყველა დოკუმენტი, სრულიად უბრალო და უმნიშვნელო ჩანაწერები და ნივთებიც კი... ბუნებრივია, თუ სეიფში აღმოჩნდებოდა დავით გიორგაძის უკანასკნელი გამოკვლევა, უმაღვე განვიხილავდით დიდ საბჭოზე აკადემიის წარმომადგენლებისა და თვით პრეზიდენტის თანდასწრებით. მაგრამ მოხდა სრულიად გაუთვალისწინებელი რამ...

ოთარ კახიშვილმა ბოლო ფრაზა საკმაოდ მაღალი ტონალობით წარმოთქვა და კაბინეტში მსხდომთ თვალი მოავლო. აინტერესებდა, რა რეაქცია გამოიჩვენა საქმის მოულოდნელად შებრუნებამ.

განსაკუთრებული გამოცოცხლება ვერ დაინახა. ინსტიტუტში უკვე ყველამ იცოდა ანდერძის აღმოჩენის ამბავიც და მისი დაწვრილებითი შინაარსიც. მიუხედავად დირექტორის თხოვნისა და თითქმის ბრძანებისა, ვიღაცამ საიდუმლო მაინც გასცა.

- გუშინ მე, ჩემი მოადგილე, პარტიული და პროფკავშირული ხელმძღვანელები ვესტუმრეთ განსვენებულის ოჯახს. ჩვეულებ-

რივ მოვიკითხეთ აკადემიკოსის ქვრივი. ბუნებრივია, მომავალშიც დიდი ყურადღება უნდა გამოვიჩინოთ ქალბატონი ანნას მიმართ („ანნაზე“ ოდნავ გაელიმა ნოდარ ოდიშარიას), ეს ჩვენი მეცნიერული და ადამიანური ვალია. და აი, როცა დავით გიორგაძის კაბინეტში ვიჯექით, შუა საუბრის დროს ქალბატონ ანნას ცრემლები წასკდა. უხერხული განწყობილების განსატვირთავად თაროდან ასტრონომიული ენციკლოპედიის მეორე ტომი გადმოვიღე. მოხდა საოცრება! ტომში აღმოჩნდა კონვერტი, რომელზეც ეწერა: „თბილისის ასტროფიზიკის ინსტიტუტის დირექციას“. აი, ეს კონვერტიც.

ოთარ კახიშვილმა კონვერტიანი მარჯვენა ხელი მაღლა ასწია.

ყველამ კონვერტს მიაპყრო დაინტერესებული მზერა.

ოთარ კახიშვილი გაამხნევა მათმა გამოცოცხლებამ.

- ქალბატონი ანნა ძალზე ააღელვა კონვერტის დანახვამ. ბუნებრივია, სურვილი განაცხადა, კონვერტი იქვე გაგვეხსნა. ასე შემთხვევით აღმოჩნდა ჩვენს ხელში დავით გიორგაძის ანდერძი. აქ ჩვენი ინსტიტუტის აქტივს იმიტომ მოგიყარეთ თავი, რომ წაგიკითხოთ აკადემიკოსის ანდერძი, შემდეგ კი ტექსტს გავაცნობთ აკადემიის პრეზიდიუმს.

ოთარ კახიშვილმა კონვერტიდან წერილი ფრთხილად ამოიღო და კითხვას შეუდგა. კითხულობდა დინჯად, მკაფიოდ. ყოველი მნიშვნელოვანი ფრაზის შემდეგ პაუზას აკეთებდა, რომ მსმენელებს უკეთ აღექვათ აკადემიკოსის სურვილები. ბოლოს იმ აბზაცს მიუახლოვდა, სადაც განსვენებულის მთავარი და ინსტიტუტის თანამშრომლებისათვის ყველაზე საინტერესო სურვილი იყო გამოთქმული. ოთარ კახიშვილის ხმამ სიმტკიცე დაკარგა. ნერვიული თრთოლვა შეეპარა.

- „ჩემი გარდაცვალების შემთხვევაში კატეგორიულად მოვითხოვ სეიფი დალუქოთ და გახსნათ ორი წლის შემდეგ, ჩემი დაბა-

დების სამოცდამეჩვიდმეტე წლისთავზე, ხუთ ოქტომბერს, დღის 12 საათზე“.

შემდეგ რამდენიმე უმნიშვნელო ფრაზა ჩაიკითხა და ანდერძიც დამთავრდა.

- ეს არის და ეს! - ოთარ კახიშვილმა ანდერძიც წელანდელივით მაღლა ასწია, უნდოდა ყველა დარწმუნებულიყო, რომ ფურცელზე სხვა რამ მართლაც აღარ ეწერა.

ყველამ წინასწარ იცოდა ანდერძის შინაარსი, მაგრამ წაკითხვამ და ხელნაწერის დანახვამ მაინც გამოიწვია დამსწრეთა ინტერესი. ეტყობა, უფრო სარწმუნო და რეალური გახდა განსვენებული აკადემიკოსის ანდერძი. დავით გიორგაძის ყველა სურვილი გასაგები იყო, გარდა ერთისა, - რატომ უნდა გახსნილიყო სეიფი ორი წლის შემდეგ?

კაბინეტი ერთბაშად აბუზუნდა სკასავით. ყველანი ერთმანეთს ეჩურჩულებოდნენ, შიგადაშიგ ძალზე ხმამაღლა და ტემპერამენტიანად კამათობდნენ, თანდათანობით ლამის ყვირილზე გადავიდნენ.

ოთარ კახიშვილს არც უცდია ხალხის დაწყნარება. მიხვდა, რომ ანდერძმა ეფექტი მოახდინა. ახლა მთავარი ეს იყო. სავარძლის საბურგებზე მიწოლილი და ცალთვალმოჭუტული ძლივს შესამჩნევი დამცინავი ღიმილით ავლებდა მზერას აღელვებულ, კამათით გახურებულ და სახეაწითლებულ თანამშრომლებს.

რამდენიმე წუთის შემდეგ, როცა დირექტორის აბრით, მოკამათებმა საკუთარი მოსაზრებების გამოთქმით ნაწილობრივ მაინც იჯერეს გული, ოთარ კახიშვილმა მაგიდაზე დააკაკუნა და ხალხს წესრიგისაკენ მოუწოდა.

კაკუნის ხმა და დირექტორის მოწოდება არავის გაუგონია. კაცმა არ იცოდა, კიდევ რამდენ ხანს გაგრძელდებოდა თანამშრომელთა კამათი, უცებ ნოდარ ოდიშარიას რომ არ ეკითხა:

- რომელი რიცხვით არის ანდერძი დათარიღებული?

მართლაც და, რომელი რიცხვით იყო დათარიღებული? თუ ანდერძი საავადმყოფოში დაწერა, ვინ წაიღო და ვინ ჩადო ასტრონომიული ენციკლოპედიის მეორე ტომში?

ოთარ კახიშვილი ფეხზე წამოდგა. კონვერტიდან ანდერძი ისევ ფრთხილად ამოიღო, თარიღი ჯერ წაიკითხა, მერე ხალხს დაანახა. აღმოჩნდა, რომ ანდერძი ინფარქტამდე ათი დღით ადრე იყო დაწერილი.

ამ ფაქტმა კიდევ უფრო აღაგზნო მოკამათენი.

„რატომ?“

„იცოდა, რომ ინფარქტი დაემართებოდა?“

„უბრალო დამთხვევა იყო თუ წინათგრძნობა?“

- დაწყნარდით, მეგობრებო, დაწყნარდით! - ოთარ კახიშვილი ფეხზე წამოდგა და საფერფლე რამდენჯერმე ენერგიულად დაჰკრა მაგიდას.

ხალხი ნელ-ნელა დაშოშმინდა.

- გუშინ ჩვენც ბევრი ვიმსჯელებთ წერილის თარიღზე. რა დასკვნა შეიძლება გამოვიტანოთ? წინათგრძნობამ დააწერინა აკადემიკოსს ანდერძი თუ, უბრალოდ, საოცარი დამთხვევა მოხდა? ამ საკითხს ჩვენ ვერ გავარკვევთ და საქმისათვის არცა აქვს არსებითი მნიშვნელობა. ამ წუთში უფრო დიდი პრობლემა გვაქვს გადასაჭრელი. რას იტყვით, როგორ მოვიქცეთ?

- ეგ რა პრობლემაა, ან რა საკითხავია! ისე უნდა მოვიქცეთ, როგორც აკადემიკოს დავით გიორგაძეს სურდა. თუკი, რასაკვირველია, ანდერძი დანამდვილებით მისი დაწერილია. - როგორც ყოველთვის, სათქმელი ახლაც გამომწვევად თქვა ნოდარ ოდიშარიამ.

- ვინც აკადემიკოსის ხელს იცნობს, იოტისოდენა ეჭვიც არ შეეპარება, რომ ანდერძი ნამდვილად დავით გიორგაძის დაწერილია. რასაკვირველია, ყოველგვარი ეჭვის გასათანტავად, ანდერძი აუცილებლად გადაეცემა ექსპერტს.

- მე ეგ არ მომიტხოვია! - ფეხზე წამომდგარმა განაცხადა პროტესტი ოდიშარიამ.

- არ იფიქროთ, რომ ანდერძი თქვენს მიერ გამოთქმული წინადადების გამო გადაეგზავნება საექსპერტო კომისიას. წესია ასეთი. ჯერ კიდევ გუშინ, აკადემიკოსის ბინაზე, ქალბატონ ანნასთან შეთანხმებით გადავწყვიტეთ, რომ ანდერძი აუცილებლად გადავცეთ ექსპერტს. მანამდე კი, ყველას შეგიძლიათ დახედოთ და ხელახლა წაიკითხოთ. სასურველია, კიდევ ერთხელ დარწმუნდეთ, რომ ანდერძი ნამდვილად ბატონი დავითის მიერაა დაწერილი.

ოთარ კახიშვილმა წერილი იქვე, ხელმარჯვნივ მჯდომ არჩილ თევდორაძეს გადააწოდა და ანიშნა, შენი მხრიდან ჩამოატარეო. არჩილს ანდერძი ჯერ კიდევ გუშინ ჰქონდა ათჯერ მაინც წაკითხული, ამჯერად ზედაც არ დაუხედავს, ისე გადააწოდა გვერდით მჯდომ ხანშიშესულ დოცენტს.

ანდერძი ხელიდან ხელში გადადიოდა, ყველა დაკვირვებით დასჩერებოდა და ხელახალა კითხულობდა.

- ფრთხილად, მეგობრებო, ფრთხილად, არ დაჭმუჭნოთ და არ დასვაროთ! - შეშინებული აფრთხილებდა ხალხს ინსტიტუტის დირექტორი.

ნოდარ ოდიშარიას რიგიც დადგა. მან ყურადღებით დახედა ნაწერს, სხვებივით ტექსტიც ჩაიკითხა, ანდერძი გვერდით მჯდომ კოლეგას გადააწოდა და უცნაურად ჩაიცინა.

- რა გაცინებთ? - გაბრაზდა კახიშვილი.

- პირდაპირ საოცარია! - თქვა ნოდარ ოდიშარიამ და ფეხზე წამოდგა.

კაბინეტში სიჩუმე ჩამოვარდა.

- რა არის საოცარი? - კვლავ გაბრაზებულმა ჰკითხა ინსტიტუტის დირექტორმა;

- არ იფიქროთ, ანდერძის რეალობაში ეჭვი მეპარებოდეს. მე კარგად ვიცნობდი აკადემიკოსის ხელს. ანდერძი ნამდვილად მისი დაწერილია. ოღონდ ერთი რამ მიკვირს. ძალიან გთხოვთ, ნუ დამძრახავთ და კირკიტა კაცის სახელს ნუ შემარქმევთ. ძალიან მიკვირს, ბატონმა დავითმა რატომ ჩადო ანდერძი ასტრონომიული ენციკლოპედიის მეორე ტომში და რატომ არ ჩადო საწერი მაგიდის რომელიმე უჯრაში, სადაც აკადემიკოსის სიკვდილის შემდეგ კონვერტს გაცილებით იოლად იპოვიდა კაცი! ქალბატონი ანნასთვის (აშკარად გასცინა ახალ დირექტორს), რამდენადაც მე ვიცი, ასტრონომიული ენციკლოპედია არ არსებობს. არც გიორგაძის ვაჟი, კიდევაც რომ დაბრუნდეს შინ და ღმერთმა დააბრუნოს, არ მოიკლავს თავს ასტრონომიული წიგნებით. ბედნიერი შემთხვევა რომ არა, ხომ შეიძლებოდა აკადემიკოსის ანდერძი მთელი საუკუნე არ აღმოჩენილიყო?! - აიჩეჩა ოდიშარიამ მხრები. - და მეორე: რატომ არ დატოვა დავით გიორგაძემ სეიფის შიფრი?

- თქვენი მეორე მოსაზრება ძალიან იოლად შეგვიძლია ავსხნათ, წამოდგა ფეხზე არჩილ თევდორაძე. იგი, რაც ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე გახდა, ასე ვრცლად პირველად ამბობდა სიტყვას და უნდოდა ნათქვამისათვის მეტი მნიშვნელობა მიენიჭებინა. - აკადემიკოსმა ალბათ ივარაუდა, რომ წერილი შემთხვევით შეიძლებოდა მხოლოდ ერთ კაცს ჩავარდნოდა ხელში. ან თუნდაც კოლექტიურად რომ გაგვეხსნა, სეიფის შიფრი რამდენიმე კაცს გვეცოდინებოდა ერთდროულად. ყოველგვარი გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად ანდერძში თუ ამ პატარა წერილში შიფრი არ ჩაწერა. ბატონმა დავითმა მშვენივრად იცოდა, რომ მოსკოვში არიან სეიფის გახსნის დიდებული ოსტატები. რატომ უნდა წასულიყო თუნდაც ელემენტარულ რისკზე? მგონი, სწორ მოსაზრებას გამოვთქვამ, არა?

- სავსებით სწორი ბრძანდებით! - პირველმა ოთარ კახიშვილმა დაუკრა კვერი.

თანხმობის ნიშნად ბევრმა დააქნია თავი.

- რაც შეეხება მეორე საკითხს, აქ უფრო რთულადაა საქმე, მაგრამ, ბოლოს და ბოლოს, რა მნიშვნელობა აქვს, სად იყო წერილი? - გაცხარდა უცებ არჩილ თევდორაძე, - თქვენი ვარაუდი საყურადღებოა. მართლაც გასაოცარია, რატომ ჩადო ბატონმა დავითმა ანდერძი ასტრონომიული ენციკლოპედიის მეორე ტომში და არა, ვთქვათ, პირველში. ან თუნდაც მაგიდის უჯრაში. მაგრამ საერთოდ აქვს აზრი ამ პრობლემის გადაჭრას?! მთავარია, რომ ანდერძი არსებობს და იგი ჩვენს ხელთაა. პირადად მე მოვითხოვ, ხვალვე დაილუქოს სეიფი.

- ხვალვე კია რა, დღესვე, - ჩაუჭრა სიტყვა ოთარ კახიშვილმა, - ამ დილით აკადემიის პრეზიდენტს ველაპარაკე. მათი წარმომადგენელი, კერძოდ, აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი ალექსანდრე ჩიქოვანი გვესტუმრება ოთხ საათზე, შევადგენთ კომისიას და დავლუქავთ სეიფს. ეს არაა ძნელი საქმე. რაც შეეხება ანდერძს, გულახდილად უნდა გითხრათ, წუხელ მეც ვფიქრობდი მთელი ღამე, რატომ შეინახა ბატონმა დავითმა კონვერტი მაინცდამაინც წიგნების კარადაში და მაინცდამაინც ასტრონომიული ლექსიკონის მეორე ტომში?! დიდი ხნის ფიქრის შემდეგ ასეთ დასკვნამდე მივედი.

წერილი დაწერილია ინფარქტამდე ათი დღით ადრე. რატომ? იქნებ ინტუიციამ, უბედურების მაუწყებელმა წინათგრძნობამ დააწერინა ანდერძი? არა მგონია. სამოცდაათობმეტ წელს მიღწეულმა კაცმა რომ ანდერძი დაწეროს, არცაა გასაკვირი. მან, ვინ იცის, ანდერძი ყოველ შემთხვევისათვის დაწერა და ვინაიდან თავს სრულიად ჯანმრთელად გრძნობდა, ჩადო არა უჯრაში, არამედ ასტრონომიული ენციკლოპედიის მეორე ტომში. შეგვიძლია გავაკეთოთ პირველი დასკვნა: აკადემიკოსი არ შეუპყრია ტრა-

გიკულ წინათგრძობას. აქედან გამომდინარე, შეგვიძლია გამოვიტანოთ მეორე დასკვნაც: უჯრაში განგებ არ ჩადო კონვერტი. განა სასიამოვნოა, ან თვითონ, ან ოჯახის წევრებმა იქაურობის დალაგებისას, ან მუშაობის დროს ყოველდღე დახედონ კონვერტს, სადაც ანდერძია მოთავსებული?! ამიტომაც ჩადო ისეთ წიგნში, რომ არც დავიწყნოდა და საჭიროების შემთხვევაში, იოლადაც ეპოვა. შეიძლება შემომედავოთ, საავადმყოფოში მაინც რატომ არ თქვა, ანდერძი სად ინახებოდა ან იქიდან რატომ არ შემოგვითვალა თავისი სურვილი. ღრმად ვარ დარწმუნებული, მხოლოდ ერთი მიზეზის გამო არ წამოსცდენია დავით გიორგაძეს ანდერძის არსებობა. თუ მართალი გინდათ, ამ ერთგვერდიან ტექსტს ანდერძს ვერც დავარქმევთ. არც თვითონ უწერია სადმე სიტყვა ანდერძი. ფაქტიურად მან ინსტიტუტის დირექციას მისწერა წერილი, სადაც იგი მოითხოვს სეიფის დალუქვას. აკადემიკოსს რომ ნამდვილი ანდერძი დაეწერა, ალბათ მინიმუმ ასი პუნქტისაგან მაინც იქნებოდა შედგენილი. საავადმყოფოში კი, გონს რომ მოვიდა, პირველი წუთებიდანვე იწყო გამოჯანმრთელება და ერთი წამითაც არ შეჰპარვია ეჭვი, რომ ინსტიტუტს დაუბრუნდებოდა. ტრაგედია ერთბაშად დატრიალდა, მყისიერად. მთავარმა ექიმმა, ბატონმა ბურაბ თორაძემ ბრძანა, რომ აკადემიკოსმა ერთი სიტყვის თქმაც კი ვერ მოასწრო, სისხლის უეცარი ჩაქცევისაგან ისე დაკარგა გონებაო. ერთი სიტყვით, მე ანდერძის არსებობა, მისი დაწერის მიზეზი და ადგილსამყოფელი კი არ მალელვებს, არამედ, შინაარსი. რატომ უნდა გაიხსნას სეიფი გარდაცვალების დღიდან დაახლოებით ორი წლის შემდეგ და მაინცდამაინც დაბადების დღეს, ხუთ ოქტომბერს, დღის 12 საათზე? აქვს ამ თარიღს რაიმე სიმბოლური მნიშვნელობა თუ, ღმერთო შემინდე და, ჩვენი გზა-კვალის აბნევას ცდილობს ინსტიტუტის ყოფილი დირექტორი? ნუ ღელავთ, ბოლომდე დამამთავრებინეთ სათქმელი! - ოთარ კახიშვილმა ხელები მაღლა ასწია და თა-

ვის მიერ წარმოთქმულ უკანასკნელ ფრაზაზე ახმაურებულ ხალხს სიჩუმისაკენ მოუწოდა. - მაცალეთ, მეგობრებო, სათქმელი დამამთავრებინეთ და შემდეგ გამოთქვით თქვენი მოსაზრებანი. ხუთი წლის მანძილზე ცდილობდა აკადემიკოსი თქვენთვის უკვე ცნობილი პრობლემის გადაჭრას. თუ გამოკვლევა შუამდე მაინც ჰქონდა მიყვანილი, თუ მისი ამოხსნის გზები მაინც ჰქონდა სანახევროდ ნაპოვნი და გაშიფრული, მით უმეტეს, თუ პრობლემა საბოლოოდ ჰქონდა თეორიულად გადაჭრილი და ექსპერიმენტით დადასტურებული, არ ჯობდა, ახლავე გამოგვემზებინა, გამოგვექვეყნებინა და ბოლომდე მიგვეყვანა?! დღევანდელი ცხოვრების სწრაფი ტემპის პირობებში რა გარანტია ჰქონდა, რომ ვინმე სხვა არ გადაჭრიდა მის არჩეულ პრობლემას? ხომ არ უნდა ვივარაუდოთ, კიდევ ერთხელ ვიხდი ბოდიშს დავით გიორგაძის ნათელი ხსოვნის წინაშე, დიახ, ხომ არ უნდა ვივარაუდოთ, რომ აკადემიკოსმა კრახი განიცადა? რომ მან ვერ მიიღო სასურველი თეორიული და ექსპერიმენტული შედეგები? კიდევ ერთხელ მინდა, მეგობრებო, მკრეხელობად არ ჩამითვალოთ ჩემი მოსაზრებანი. ბოლოს და ბოლოს, ჩვენ მეცნიერები ვართ და მხოლოდ საღი მსჯელობა გვმართებს. თუ საწინააღმდეგოში დავრწმუნდებით, გჯეროდეთ, მეგობრებო, არავისზე ნაკლებად არ გამიხარდება და სიამოვნებით წავიღებ ჩემს სიტყვებს უკან. დიახ, დავით გიორგაძემ, ალბათ, ვერ გადაჭრა პრობლემა, თავისი სიცოცხლის უკანასკნელი ხუთი წელი რომ შეაღია. ალბათ, ბატონ დავითს არ სურდა, მისი უშედეგო მუშაობა სიკვდილისთანავე გამომზებულყო და თავისი პიროვნების ირგვლივ ამ ანდერძითა და წერილით (ფურცელი კვლავ მაღლა ასწია) და სეიფის დალუქვით გარკვეული აჟიოტაჟის შექმნა მოინდომა. ორი წლის შემდეგ კი, ყოველდღიური უმნიშვნელო მოვლენებით გადატვირთული ცხოვრება მრავალ ვნებათაღელვას დააოკებს და ჩააცხრობს. აკადემიკოსის სურვილის შესრულება და სეიფის გახ-

სნა უმნიშვნელო რიგით მოვლენად იქცევა. პირადად მე, ამ ანდერძის შემდეგ, დარწმუნებული ვარ, რომ არავითარი გამოკვლევა ან თუნდაც დაუმთავრებელი ნაშრომი სეიფში არ ინახება. ღმერთო, მაპატიე, სხვანაირად ვერ ამისხსნია განსვენებული აკადემიკოსის სურვილი. კიდევ ვიმეორებ, თუ თქვენ დამარწმუნებთ საწინააღმდეგო მოსაზრებაში, ეჭვი არ შეგეპაროთ, რომ ძალიან გამიხარდება.

თანამშრომლები დუმდნენ და დიდი გულისყურით უსმენდნენ ახალ დირექტორს.

ოთარ კახიშვილი მიხვდა, რომ კაბინეტში თანხმობის დუმილი იდგა.

- თუ სათქმელი აღარაფერი გაქვთ, ცოტა დავისვენოთ. ოთხ საათზე კიდევ მოგვიჩვენს შეკრება. აკადემიიდან ვიცეპრეზიდენტი გვესტუმრება და საგანგებოდ გამოყოფილი კომისია ოფიციალურად შეასრულებს გარდაცვლილი აკადემიკოსის უკანასკნელ სურვილს.

ყველანი წამოიშალნენ.

ინსტიტუტის დირექტორმა შვებით ამოისუნთქა და სავარძელში ჩაეშვა. კიდევ ერთხელ იწამა რამაზ კორინთელის ნიჭი და ინტუიცია. მიხვდა, აკადემიკოს დავით გიორგაძის გამოკვლევა სანახევროდ სათუო გახდა, კოლეგებს გულში ეჭვი ჩაუნერგა, ეჭვი, რომელიც დროთა განმავლობაში რწმენად იქცევა.

ოთარ კახიშვილი უსაზღვროდ კმაყოფილი იყო თავისი თავისა. ინსტიტუტის დირექტორმა კარგად გაიგო რამაზ კორინთელის დავალება და რთული გამოცდა დიდებულად ჩააბარა.

როცა კაბინეტში მარტო დარჩა, დაღლილი, ენერგიისაგან მთლიანად დაცლილი ძლივს წამოდგა და ფანჯარასთან მივიდა. შეკრთა. ქვემოთ ძველებურად იდგა წითელი „ჟიგული“, მანქანის კარს ქერა, გრძელფეხებიანი ქალიშვილი მიყრდნობოდა და გამვლელ-გამომვლელს სხვათა შორის ათვალთვლებდა.

თავი მეთხუთმეტე

ყველაფერი მოულოდნელად მოხდა.

პროფესორი ოთარ კახიშვილი აკადემიაში იყო წასული პრეზიდენტის სხდომაზე. მოსაცდელში რამდენიმე თანამშრომელმა კაცმა მხოლოდ იმიტომ შემოიხედა, დირექტორის მდივნის სახსე მკერდისათვის რომ შეეველო თვალი.

მარინე დვალი მოწყენილი იჯდა. დრო რომ გაეყვანა, ხან ვის ურეკავდა და ხან ვის.

დილიდანვე სევდა დაეუფლა. თვითონაც არ იცოდა, გულზე ნაღველმა რატომ გადაუარა.

ქმარს უკვე ხუთი წლის გაცილებული იყო. თუმცა თვალის ხარბად შემვლები არ აკლდა, დღემდე მთხოვნელი არავინ გამოუჩნდა. მთავარი მაინც ის იყო, რომ ოცდახუთი წლის ქალს თვითონ არ ჰქონდა გათხოვების სურვილი. ველარც კი წარმოედგინა, მამაკაცისთვის როგორ უნდა ეკოცნა. სამაგიეროდ, შემოჭერილ შავ მაისურებს ან უსახელო, გულმოდელი ჯემპრებს იცვამდა. საგანგებოდ ცდილობდა, ძუძუები და ძუძუებს შორის ღარი ისეთი ზომებით გამოსჩენოდა, ყველაზე უფრო რომ აგიჟებს მამაკაცს.

დირექტორის მდივანმა თავიდანვე შენიშნა, ლაპარაკის დროს თვალეში კი არ უყურებდნენ, მკერდს ხარბად ჩასჩერებოდნენ და ცდილობდნენ მზერა იქ ჩაეპარებინათ, სადაც კაბა ჰფარავდა ლამაზ მკერდს.

მამაკაცთა გაღიზიანებულ და ამღვრეულ თვალეებს რომ ხედავდა, სადისტურ სიამოვნებას განიცდიდა. ეს არ იყო მამაკაცის ყურადღებით და საკუთარი სილამაზის აღიარებით მოგვრილი სიამოვნება. ეს იყო შურისძიება თავისი ქმრისადმი, საერთოდ, მამაკაცებისადმი, რომელთა ხარბ და ავხორცობით აწყლიანებულ თვალეებში მხოლოდ პირუტყვს ხედავდა.

რა საცოდავები იყვნენ ეს მამაკაცები. არა, საცოდავები კი არა, ამაზრბენები! ლოკოკინასავით თავიდან ფეხებამდე ლორწოიანები. მართო ინსტიტუტის თანამშრომლები როდი იყვნენ ასეთები. უცხო პირებიც, სტუმრებიც და ქუჩაში გამვლელებიც გაჭრილი ვაშლივით ჰგავდნენ ერთმანეთს. სასაცილოდ ეჩვენებოდა მათგან მოძღვნილი საჩუქრები, შოკოლადის ფილები, ფრანგული სუნამოები, ყვავილები... ქმართან გაყრის პირველი დღიდანვე იგრძნო, მამაკაცებმა ყურადღება რომ გაახუთვეცეს. ამჩატებულ მამაკაცთა თვალები გაცილებით უტიფრად მიძვრებოდნენ ძუძუებს შორის საცთუნებელივით გამოჩენილ ღარში, უფრო ბილწად ელამუნებოდნენ მარინეს ოდნავ მსხვილ, მაგრამ ლამაზ მკლავებს. ხელის ჩამორთმევის დროს უფრო დიდხანს ეჭირათ ხელში მისი გრძელი და კარგად მოვლილი თითები. უფრო მრავალმნიშვნელოვნად ჩასჩერებოდნენ თვალებში და კომპლიმენტებშიც უფრო მეტ ქვეტექსტებს დებდნენ.

მარინე დვალი სიყვარულით გაჰყვა მეუღლეს. უბედნიერესი ქალი ეგონა თავი, მაგრამ, რამდენიმე თვის შემდეგ საერთოდ ეზიზღებოდა მამაკაცთა მოდგმა. საბოლოოდ ირწმუნა, სიყვარული ბრმააო. აბა, როგორ ვერ შენიშნა ამ, ერთი შეხედვით, საკმაოდ მომხიბვლელი, მაგრამ სინამდვილეში პრიმიტივი კაცის არსებაში პირუტყვი?! მისი ქმარი მეუღლეში მხოლოდ ცხოველური ჟინის დაკმაყოფილების საშუალებას ხედავდა. ლოგინში ჩაწოლისთანავე მშიერი სვაივით დააცხრებოდა ხოლმე მარინეს ჯიშთან სხეულს, შემდეგ გადაბრუნდებოდა და ხვრინვას ამოუშვებდა.

მეორე, ვინც მარინე დვალს კაცის სახელი შეაზიზღა, ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ-თანამშრომელი, შოთა ბედაშვილი, იყო. ორმოცდათხუთმეტს მიღწეული ჩასუქებული კაცი თითქოს ორი ბურთისაგან იყო აწყობილი. პირველი, საკმაოდ დიდი დიამეტრის მქონე ხორცის ბურთი, მოკლედ გადაჭრილ ორ მორბე იდო.

მეორე, გაცილებით პატარა ბურთი, სადაც მისი ინტელექტი ბოლომდე დასული სანთელივით ბუუტავდა და სადაც იყო ჩაქრებოდა, დიდ ბურთზე ისე მაგრად იყო დაწებებული, რომ ერთხელაც არ გადმოვარდნილა. კისერი არსად მოუჩანდა და, ალბათ არც ესაჭიროებოდა პატივცემულ მეცნიერს. შემთხვევას არ გაუშვებდა, მარინესთვის ხელი არ ჩამოერთმია, ბილწი მზერა მკერდზე არ მოეფათურებინა. ბატონი შოთა როგორც კი მისაღებიდან გავიდოდა, მარინე უმაღვე ფრანგული ოდეკოლონით იწმენდდა ხელებს. გულარეულს ისეთი განცდა ეუფლებოდა, თითქოს ხელში ბაყაყი სჭეროდა.

- მე შემძლია თქვენ უსაზღვრო ბედნიერება მოგანიჭოთ! - უთხრა ერთხელ ბატონმა შოთამ, როცა მარინე მისაღებში მარტო დაიგულა. იცოდა, დირექტორი მეცნიერებათა აკადემიაში იყო და კარგა ხანს არ მოვიდოდა.

- რას მომანიჭებთ? - სახეზე ზიზღნარევი ღიმილი გადაეკრა ქალს. თან გულწრფელად გაუკვირდა, ბედაშვილმა თავი რომ დახარა, ზედა ბურთი რატომ არ გადმოვარდაო.

- უსაზღვრო ბედნიერებას, დიახ, უსაზღვრო ბედნიერებას მოგანიჭებთ, როგორც მამაკაცი და როგორც ინტელიგენტი. მე ვიცი თქვენი სილამაზის ფასი, ძვირფასო მარინე!

ქალის სახეზე დამცინავი ღიმილი ერთხანს კიდევ იყო უძრავად გაჩერებული. უცებ ღიმილი გაცოფებამ ისე შეცვალა, როგორც ეკრანზე ერთი სლაიდი შეცვლის ხოლმე მეორეს.

- სანამ სილას გაგაწნავდეთ, აქედან გაეთრიეთ.

- ქალბატონო მარინე! - გაწითლდა პატარა ბურთი.

- გაეთრიეთ-მეთქი!

- მარინე ტარასოვნა! - სამი ნაბიჯი უკან გადადგა ბატონმა შოთამ. შეეშინდა, ქალის ხმა არავინ გაიგონოსო. - დაწყნარდით, უმორჩილესად გთხოვთ, დაწყნარდით! მე მხოლოდ მინდოდა...

- მე არ ვიცი, შენ რა გინდოდა, - მოერია თავს მარინე, - ჯობია შინ წახვიდე, ჩვეულებისამებრ, წინსაფარი გაიკეთო და მეუღლეს ჭურჭლის რეცხვაში მოეხმარო!

მარინე დვალს განსაკუთრებული ბედნიერება მაშინ ეუფლებოდა, როცა ოჯახის, მეუღლის ერთგულ კაცუნებს ამაიმუნებდა, სამსახურიდან სახლში რომ კარტოფილით, რძითა და მაწვნით დატვირთულები ბრუნდებიან.

გატანჯული და იმედგაცრუებული, სიყვარულზე რწმენაგატეხილი და მომავალზე ხელჩაქნეული ქალი ჯერ კიდევ გუშინ ვერ წარმოიდგენდა, რომ მისი ემოციებისა და სექსისაგან დაცლილი სხეული ისევ აივსებოდა მამაკაცთან შეხვედრის საოცარი, თითქმის დაუოკებელი სურვილით.

დიახ, ყველაფერი ერთბაშად და მოულოდნელად მოხდა.

უცებ კარი რამაზ კორინთელმა შემოაღო.

მარინე შეკრთა. ამ არცთუ ლამაზი, მაგრამ სპორტული აღნაგობის, ენერგიული ჭაბუკის დანახვა ქალში ყოველთვის გაუგებარ გრძნობას იწვევდა. ვერ მიმხვდარიყო, მოსწონდა თუ ეზიზღებოდა თვითდაჯერებული და თავხედი ჭაბუკი. ერთი კი ნაღდი იყო, მღელვარება იპყრობდა და წონასწორობიდან გამოდიოდა. იმ დღიდან, პირველად რომ ნახა, ცნობისმოყვარეობა ჰკლავდა, საიდან იცოდა რამაზ კორინთელმა, რა სურათი ჰქონდა კედელზე დაკიდებული, ან როგორი ტორშერი ამშვენებდა მის ოთახს?!

ის დღე იყო და ის დღე. რამაზ კორინთელი თითქმის აღარ დალაპარაკებია. დირექტორის კაბინეტში პირდაპირ შედიოდა. მდივანი ქალისაკენ ზრდილობის გულისთვისაც არ იხედებოდა. სალამზე ხომ ზედმეტი იყო ლაპარაკი.

მარინე დვალმა დიდი ფიქრის შემდეგ მაინც დაასკვნა, რომ ინსტიტუტის ახალი თანამშრომელი თუ არ ეზიზღებოდა, ძალზე აღიზიანებდა. კაცმა რომ თქვას, რამაზ კორინთელს მარინესათვის არაფერი დაუშავებია. არც ზოგიერთივით უტიფრად შეუვლია

თვალი მისი გულმკერდისათვის, არც უდიერად მიუპართავს როდესმე. იქნებ ის აღიზიანებდა, დირექტორის კაბინეტის კარს დაუკითხავად რომ აღებდა?

დღეები გადიოდა. ასტროფიზიკის კვლევითი ინსტიტუტი მხოლოდ რამაზ კორინთელით ცხოვრობდა.

გულჩახვეულმა, ენერგიულმა ჭაბუკმა თავიდანვე მიიქცია ინსტიტუტის თანამშრომელთა ყურადღება. ზოგს მოსწონდა ცივი, სიტყვაძუნწი, მაგრამ ძალზე კორექტული და თავაზიანი ჭაბუკი. ზოგი ვერ იტანდა, თუმცა ზიზღის არც საფუძველი ჰქონდათ, არც საბაბი. რატომღაც მისი თაფლისფერი, ერთი შეხედვით კეთილი თვალები არ მოსწონდათ. დიახ, ერთი შეხედვით კეთილი, რომლის სიღრმიდან თითქოს ბორბოტება იმზირებოდა.

მითქმა-მოთქმას ბევრმა მოვლენამ შეუწყო ხელი. სექტემბრის დასაწყისში კვლევით ინსტიტუტს ამერიკელი მეცნიერები ეწვივნენ, ორი კვირის შემდეგ ფრანგები. მიღებაზე ორთავეჯერ რამაზ კორინთელი თარჯიმნობდა. მერე როგორი დინჯი და კორექტული იყო. ერთი წუთითაც ვერ შენიშნავდით ყოყოჩობას, ენების ცოდნით გამოწვეულ ქედმაღლობას. თარგმნიდა დინჯად, გარკვევით, მოკრძალებით. ოღონდ ხანდახან ცდილობდა ის სისულელეები გამოესწორებინა, ინსტიტუტის დირექტორი, ან რომელიმე თანამშრომელი რომ წამოროშავდა ხოლმე.

დღეები გადიოდა, სენსაცია სენსაციას ემატებოდა. გაიგეს, რომ ერთი თვის მანძილზე უნივერსიტეტში ორი კურსის საგნები წარმატებით ჩააბარა. ისიც იცოდნენ, იანვარში მთლიანად დახურავდა უკანასკნელ კურსს და სადიპლომოსაც დაიცავდა.

უნივერსიტეტშიც უკვე ბევრს ლაპარაკობდნენ ფენომენალური ნიჭის ჭაბუკზე. ბევრმა სიტყვა „გენიოსიც“ კი მოიშველია რამაზ კორინთელის დასახასიათებლად.

მარინე დვალი ერთს კი გრძნობდა აშკარად. რამაზ კორინთელი მეტისმეტად აღიზიანებდა, მაგრამ მისი ყოველი ნაბიჯი ძალზე აინტერესებდა.

ახლაც, კარი რომ შემოაღო, ახალგაზრდა ქალს გუნება კიდევ უფრო გაუფუჭდა.

- დირექტორი აკადემიაშია და შეიძლება არც მოვიდეს! - მიაგება ცივად ვაჟს, თუმცა კორინთელს ერთი სიტყვაც კი არ ჰქონდა ნათქვამი.

ვითომც არც გაეგონოს მარინეს სიტყვები, რამაზ კორინთელი ჯიქურ მივიდა მაგიდასთან.

- ხვალ, თუ სურვილი გექნებათ, მცხეთისკენ გავისეირნოთ! - უცერემონიოდ და თავხედურად უთხრა ახალგაზრდა ქალს.

დირექტორის მდივანმა გაოცებით ამოხედა ჭაბუკს.

- რა ბრძანეთ? - ესლა მოახერხა ბოლოს.

- ხვალ, თუ სურვილი გექნებათ, მცხეთაში გავისეირნოთ-მეთქი! დაგირეკავთ ზუსტად თერთმეტ საათზე.

რამაზ კორინთელი პასუხს არ დაელოდა, შებრუნდა და მოსაცდელი ოთახიდან სწრაფად გავიდა.

ჭაბუკის თავხედობით გაღიზიანებულმა მარინემ ხმა ვერ ამოიღო. ვერც ის გადაწყვიტა, რა ექნა, დაერეკა და კორინთელი გემრიელად გამოეღანძლა თუ ჭაბუკის ნათქვამი არაფრად ჩაეგდო და მომავალში ზედაც არ შეეხედა.

შინ რომ დაბრუნდა, სინანულმა შეიპყრო, რატომ არ დავეუძახე და საკადრისი პასუხი არ გავეციო. უნებურად კედელზე ჩამოკიდებულ დეგას ბალერინებს მიაჩერდა. კარგა ხანს უყურა, მერე თავი გაიქნია და მტკიცედ გადაწყვიტა, ხვალ თერთმეტ საათზე რომ დამირეკავს, მოვახსენებ, რისი ღირსიც არისო.

დამშვიდებული აბაზანაში შევიდა, ნელთბილი წყალი გადაივლო და სამზარეულოს მიაშურა. ეგონა, საბოლოოდ დავეწყნარდი

და დავმშვიდდით. სამწუხაროდ, მალე მიხვდა, რამაზ კორინთელის სახეს თავიდან (იქნებ გულიდან) იოლად ვერ ამოიგდებდა.

რატომღაც ფრანგული სუნამო ისხურა, სარკესთან მივიდა, თმა საგულდაგულოდ დაივარცხნა, ხალათი ბოლომდე ჩაიხსნა, მაღალი, მკვრივი მკერდი ამაყად შეათვალიერა. ჯერ მარჯვენა მხარეს შეებრუნდა, მერე მარცხნივ მიტრიალდა და მთელი ტანი საგულდაგულოდ და მუშტრის თვალით შეათასა. თითქოს დიდი ხანი იყო, არ ენახა. შინაგანი კმაცოფილებით აღსავსემ საკუთარ თავს კიდევ ერთხელ შეავლო თვალი, მერე ტელევიზორი ჩართო, სავარძელში მოკალათდა, სიგარეტს მოუკიდა და თვალი ეკრანს გაუმტერა. მხოლოდ ერთი საათის შემდეგ მიხვდა, არაფერი არ დაუნახავს, რაც ეკრანზე ხდებოდა. მღელვარებაშეპარულ ახალგაზრდა ქალს თვალწინ ისევ რამაზ კორინთელი ედგა - თავხედი, თავის თავში დარწმუნებული და გამომწვევი ჭაბუკი.

მარინე დვალის აღშფოთება თანდათან მატულობდა, ერთი შეხედვით კეთილთვალებიანი, მაგრამ მანც ბოროტად მომზირალი ყმაწვილი, უკვე საშინლად ეზიზღებოდა.

პირველსავე დღეს მარინემაც შეამჩნია ის მაღალფეხებიანი ქერა გოგო, წითელი „ჟიგულით“ რომ დაასეირნებდა რამაზ კორინთელი. მას მერე ბევრმა ქალიშვილმა მოაკითხა ინსტიტუტში ახალ, მაგრამ ყველაზე პოპულარულ თანამშრომელს.

„იქნებ იმ ქალბატონების მსგავსი ვგონივარ? ალბათ გაიგო, ქმარს რომ ვარ გაცილებული და ამიტომ მელაპარაკა ასე თავხედურად!“

სიბრაზე თანდათან ერეოდა, სიბრაზე და ზიზღი.

საათს დახედა. ათი სრულდებოდა. ერთი სული ჰქონდა, დრო სწრაფად გასულიყო, რომ ხვალ დილის თერთმეტ საათზე რამაზ კორინთელი უკანასკნელი სიტყვებით მიელანძღა.

ტელევიზორი გამორთო და წიგნის წაკითხვა სცადა. გული ვერ დაუდო. სამზარეულოში გავიდა. საქმე იქაც არაფერი ჰქონდა.

მაგიდა მაინც გადაწმინდა, ხელები დაიბანა, ოთახში შემობრუნდა და ისევ ტელევიზორი ჩართო.

ერთოთახიანი ბინა გემოვნებით ჰქონდა მოწყობილი. რომელიღაც გერმანული საყოფაცხოვრებო ჟურნალის გავლენით იყო კუთხეში მიდგმული დიდი კერამიკული ვაზა და მასში მოთავსებული ლერწამი.

„როგორ გამიბედა! ქმარს რომ ვარ გაცილებული, ალბათ იმიტომ ვგონივარ თავისი მეგობარი ქალებისთანა!“ - მერამდენედ იმეორებდა გუნებაში.

ლოგინში დიდხანს იტრიალა. არ იქნა და არ დაეძინა.

თვლა დაიწყო.

მეცხრე ასეულზე რომ გადავიდა, მერე მიხვდა, მექანიკურად ითვლიდა, თვალწინ რამაზ კორინთელი ედგა. ყურში კი კვლავ მისი თავხედური ხმა ჩაესმოდა, ხვალ, თუ სურვილი გექნებათ, მცხეთისკენ გავისეირნოთო.

„ვითომ მართლა მოვწონვარ?“ - გაიფიქრა უცებ მარინე დვალმა.

„იქნებ მართლა მოვწონვარ?“

„ისევ ხომ ხდება, ადამიანი ერთბაშად მიხვდება, ერთბაშად აღმოაჩენს, რომ მოსწონხარ?!“

ლოგინიდან წამოდგა, ტორშერი ანთო, გრძელი პერანგი გაიხადა და სარკესთან დედიშობილა მივიდა. ტორშერის მკრთალ შუქზე უფრო ლამაზად უბზინავდა ისედაც პრიალა კანი. ოცდახუთი წლის ქალს ჯიშიანი და მკვრივი მკერდი ვნებიანად აუდჩაუდიოდა. წაბლისფერ ჩამოშლილ თმას ხელი მოავლო და ცალ მხარეს მკერდზე გადმოიყარა. ოდნავ მსხვილი ფეხები, გათხოვილი ქალისთვის საკმაოდ წვრილი წელი და მაღალი თეძოები შინაგანი კმაყოფილებით ავსებდა და თვითონვე სტაცებდა თვალს. ბოლოს სარკეს მოსცილდა, ტორშერი ჩააქრო და საკუთარი თავით კმაყოფილი ლოგინში შიშველი ჩაწვა.

ვერ გაიგო, რატომ სიამოვნებდა შიშველი წოლა. იქნებ იმიტომ, რომ ბიჭზე ფიქრობდა?

„იქნებ მართლა მოვწონვარ?“

„სანამ არ დარწმუნდა, რომ ნამდვილად მოვწონვარ, მანამდე ალბათ იმიტომ არ მითხრა არაფერი“.

„ვითომ და რატომ არ უნდა მოვეწონო?“

ქალის სხეული სასიამოვნო თრთოლვამ შეიპყრო.

მიხვდა, იმდენად აღარ აღიზიანებდა საკუთარ თავში მეტისმეტად დარწმუნებული ჭაბუკი.

აღარც მისი წინადადება ეჩვენებოდა თავხედური და შეურაცხმყოფელი.

ბურანში გახვეულს ძილი მოერია. გრძნობდა, სხეული როგორ უთრთოდა. თხელ საბანთან შეხებაც კი სიამოვნებდა. უნებურად მარჯვენა ხელი ისევ გადაისვა მკვრივ მკერდზე. ამ წუთამდე მტკიცედ სჯეროდა, ჩემმა სხეულმა უკვე დაივიწყა მამაკაციო.

ერთბაშად იგრძნო, სხეულში ვნებამ როგორ გაიღვიძა და ნეტარებით გაიზმორა.

„ვინ იცის, იქნებ მართლა მოვწონვარ!“

ვერ გაბედა გაეფიქრებინა, ვუყვარვარო.

მარინე დვალმა იგრძნო, ნეტარების ბურუსში გახვეულს სხეული როგორ გაუმსუბუქდა. მერე მოეჩვენა, რძისფერ ნისლში მივცურავო, და მკვდარივით ჩაეძინა.

დილით ფანჯრიდან შემოპარულმა მზის სხივმა გააღვიძა. საათს დახედა. ათი დაწყებულ იყო. გულგახეთქილი ფეხზე წამოიჭრა, თერთმეტ საათამდე ბანაობასა და ჩაცმას ვერ მოვასწრებო, გაიფიქრა და უმაღლვე შერცხვა - მიხვდა, რამამ კორინთელის წინადადება უკვე მიღებული ჰქონდა.

იქვე, სკამზე გადაკიდებულ დილის ხალათს მისწვდა, მაგრამ ჩაცმა გადაიფიქრა და ტიტველი კვლავ სარკესთან მივიდა. წუხელ, ტორშერის შუქზე უფრო მოეწონა საკუთარი თავი, უფრო

მკვრივი და ნორჩი ეჩვენა თავისი სხეული და ოდნავ სევდამორეულმა სასწრაფოდ აბაზანას მიაშურა.

* * *

თერთმეტი ახლოვდებოდა. ახალგაზრდა ქალს მღელვარება უფრო და უფრო უძლიერდებოდა. არ უნდოდა თავის თავს გამოსტეხოდა, რომ ზარს მოუთმენლად ელოდა. უნდოდა იქვე, ტელეფონთან დამჯდარიყო, მაგრამ იმ მეორე მარინე დვალისა რცხვენოდა, გუშინ რომ რამაზ კორინთელი საშინლად ეზიზღებოდა. ტელეფონის ახლოს არ დამჯდარა, მაგრამ მაინც იქვე ტრიალებდა.

ზუსტად თერთმეტზე ტელეფონი აწკრიალდა. უმაღვე ყურმილს დასწვდა. იმავე წამს ინანა, რომ იჩქარა და თავი გასცა. რამაზ კორინთელისათვის ძნელი მისახვედრი არ იქნებოდა, ქალი როგორ ელოდებოდა ტელეფონის ზარს.

- გისმენთ! - თქვა მცირეოდენი პაუზის შემდეგ. უნდოდა წელანდელი შეცდომა გამოესწორებინა.

- გამარჯობა, მარინე!

- გამარჯობათ.

- ვერ მიცანი?

- გამარჯობა, რამაზ! - მარინე, მიხვდა, ტყუილს აზრი არ ჰქონდა.

- ზუსტად ხუთ წუთში შენს სადარბაზოსთან ვიქნები.

ქალს არ მოეწონა თავიდანვე შენობით მიმართვა.

- კი მაგრამ, არ მეკითხებით, მოვდივარ თუ არა?

- ეჭვიც არ მეპარება, რომ მოდიხარ.

- რატომ არ გეპარებათ?! - განაწყენდა ქალი.

- რატომ? არ ღირს ტელეფონში ლაპარაკი. მანქანაში აგისხნი ვველაფერს. ერთი სიტყვით, ხუთ წუთში დაბლა გელოდები.

- ჯერ აბაზანაშიც არ შევსულვარ, მერე ჩაცმა ხომ მინდა. - იც-რუა მარინე დვალმა.

პასუხად კორინთელმა ჩაიციხა.

- რატომ იცინით? - დანაშაულზე შესწრებულივით შერცხვა ქალს.

„აღბათ, მიხვდა, რომ ჩაცმული ვარ და ტელეფონის ზარს სუნ-თქვაშეკრული ველოდებოდი“.

- ისე, სხვათა შორის გამეცინა. თვითონ არ ვიცი, რა მაცინებს. კარგი, იყოს ნება შენი, ოღონდ ზუსტად თორმეტის ნახევარზე დაბლა ჩამოდი.

- ჩემს სახლთან ნუ გაჩერდებით. მარცხენა მხარეს, ორმოცდა-ათიოდე მეტრის მოშორებით აფთიაქია. იმ აფთიაქიდან კიდევ ოცი მეტრის იქით დადექით. მოვდივარ, ოღონდ გახსოვდეთ, ჩე-მი თანხმობა არ გაძლევთ უფლებას გააკეთოთ შორს მიმავალი დასკვნები.

- ბატონი ბრძანდები! - რამაზ კორინთელს ისევ გაეცინა.

„შორს მიმავალი დასკვნები“ დავით გიორგაძის საყვარელი ფრაზა იყო. ეტყობა, ინსტიტუტის დირექტორმა წლების მანძილ-ზე არა ერთი და ორი ფრაზა და გამოთქმა ჩაუჭედა თავში ინსტი-ტუტის თანამშრომლებს.

მარინემ ყურმილი დადო და თვითონაც ვერ მიხვდა, როგორ აღმოჩნდა სარკის წინ. რატომღაც არ მოეწონა ის კაბა, ერთი სა-ათის წინ რომ საგანგებოდ შეარჩია.

„დიდი, დარბაისელი ქალის იერს მაძლევს. მე, ისედაც, უფ-როსი თუ არა, ტოლი მაინც ვიქნები რამაზ კორინთელისა. ამ კა-ბაში სოლიდურობა და ასაკი მემატება“.

კაბა სასწრაფოდ გაიხადა, ლოგინზე მიაგდო და გარდერობს ეცა.

„იქნებ შარვალი ჩავიცვა?“

უმაღლვე გადაიფიქრა. გათხოვების შემდეგ რომ შესუქდა, იცოდა, შარვალი უკვე აღარ უხდებოდა.

საბოლოოდ მაინც სპორტული ტიპის კაბა შეარჩია და ზემოდან გულამოჭრილი ცისფერი ჯემპერი გადაიცვა. ფეხზეც ნახევრად სპორტული ცისფერი, დაბალქუსლიანი ფეხსაცმელები ჩაიცვა, მკლავზე მსხვილი ცისფერი და თეთრი რგოლები წამოიგო. ხელჩანთაც შესაფერი შეარჩია და თვალი ახლადშეძენილ თხელ ტყავის კურტკას დაადგა, ჯერ რომ არსად სცმოდა. ფანჯარაში გაიხედა. ოქტომბრის უკანასკნელი დღე იდგა, მაგრამ ამ დროისათვის უჩვეულოდ თბილოდა. ქალაქი მზით იყო გაჩახჩახებული.

„სალამომდე ხომ არ დავრჩებით, კურტკა ნაღდად არ დამჭირდება“, - გაიფიქრა სინანულით.

„მაინც წავიღებ. ჩანთაზე გადავიკიდებ. შეიძლება ერთბაშად აცივდეს კიდევ“.

„კურტკის წაღება თავისთავად სალამომდე დარჩენას გულისხმობს, მე კი ორ საათზე მეტს ვერ დავრჩები“, - ფიქრობდა მარინე, მაგრამ თვითონვე არ სჯეროდა თავისი გადაწყვეტილებისა.

საათს შეხედა. ამდენ საქმიანობაში მხოლოდ ათი წუთი გასულიყო. აღარ იცოდა, რა ექნა, დრო რით მოეკლა. ისევ სარკესთან მივიდა. სპორტულ ტანსაცმელში უფრო მოეწონა საკუთარი თავი. უცებ თვალი ქორწინების ბეჭედს შეავლო. სახეზე ზიზღმა გადაუარა, ბეჭედი სასწრაფოდ მოიხსნა და გარდერობის უჯრაში შეინახა. მაგიდასთან მივიდა, ბროლის თასში ჩაგდებული დაღესტნური ვერცხლის მსხვილი, მწვანეთვლიანი ბეჭედი მონახა და თითზე წამოიცვა. დრო მაინც საკმაოდ დარჩა. სავარძელში ჩაჯდა და მაგიდაზე დაგდებულ სიგარეტის კოლოფს გადასწვდა. ცდილობდა, ფიქრი სხვა თემაზე გადაეტანა და არ ენერვიულა.

გულს ვერაფერი მოუხერხა, თანდათან უფრო ძლიერად უცემდა. ისეთი განცდა დაეუფლა, თითქოს მკერდში ხის დიდი საათი ჰქონდა და მისი გრძელი და მძიმე ქანქარის მოძრაობის ხმა ესმოდა.

* * *

ავჭალამდე დუმილი არც ერთს არ დაურღვევია. ქალი მხოლოდ ხანდახან გააპარებდა ხოლმე ჭაბუკისკენ თვალს. აშკარად მოსწონდა მისი მტკიცე სახე და ძლიერი მკერდი, მსხვილი, დაკუნთული მკლავები და ღონიერი ტორები.

- რატომ არ გეპარებოდით ეჭვი, რომ აუცილებლად წამოვიდოდი? - გაახსენა მარინემ ტელეფონით ლაპარაკის დროს უპასუხოდ დარჩენილი შეკითხვა.

- ოო, ეგ არ არის იოლად ასახსნელი. - თქვა ღიმილით რამამ კორინთელმა.

- რატომ?

- აი, ჩავალთ მცხეთაში და იქ მოგახსენებთ.

- მცხეთაში რა პროგრამა გვაქვს?

- რასაც მოისურვებ, პროგრამაც ის იქნება. გნებავს, მილიონმეერთედ დავათვალიეროთ მილიონჯერ დათვალიერებული ტაძრები. გნებავს, პირდაპირ ვისადილოთ.

- სადილობამდე ჯერ ბევრი დარჩა. ორი საათი მაინც. მილიონჯერ დათვალიერებულ ტაძრებს მილიონმეერთეჯერაც სიამოვნებით დავათვალიერებ, მაგრამ არ მინდა, ვინმე ნაცნობმა დამინახოს.

- მაშინ ფასანაურში წავიდეთ. არა მგონია, ოქტომბრის ბოლოს იქ ვინმე ნაცნობს გადავეყაროთ.

- ფასანაურში? - დაფიქრდა მარინე.

- ჰო, ფასანაურში. ერთი საათიც არ გვინდა, იქ ვიქნებით.

- რამდენი წლისა ხართ? - ჰკითხა მოულოდნელად მარინემ ღიმილით და ამ შეკითხვით ფასანაურში წასვლაზე თანხმობაც განაცხადა.

- შენ რამდენისა გგონივარ?

„შენ“ ისევ ცუდად მოხვდა მარინე დვალის ყურს. თვითონ რამაზ კორინთელს სრულიადაც არ უკვირდა თავის შენობით და მარინეს თქვენობით ლაპარაკი. თითქმის შვიდი წლის მანძილზე, მარინე რომ დავით გიორგაძის მდივანი იყო, სულ ასე ლაპარაკობდნენ აკადემიკოსი და მისი მდივანი, თვითონ შენობით, მარინე - თქვენობით.

- მე რამდენის მგონიხართ?

- ჰო, ძალზე მაინტერესებს, რამდენი წლისა გგონივარ.

- რამდენის? - მარინემ ცალი თვალი მოჭყუტა და ჭაბუკი მუშტრის თვალით აათვალი-ჩაათვალიერა, - ალბათ, ოცდასამის.

რამაზ კორინთელმა გულიანად გადაიხარხარა.

- რა გაცინებთ? უფრო მეტისა ბრძანდებით?

- გაცილებით მეტის.

- მაინც? - ჭაბუკის პასუხი გაეხარდა კიდევ მარინე დვალს. გულში ხინჯად ჰქონდა ჩარჩენილი, ჩემზე უმცროსი ხომ არ არისო.

- სამოცდამეთექვსმეტეში გადავდექი.

- დიდი ვერაფერი ხუმრობაა! - ეწყინა ქალს.

- მე არ ვხუმრობ. დადგება დრო და მიხვდები, რომ წმინდა წყლის სიმართლეს გეუბნები.

- მანქანაში სიჩუმე ჩამოვარდა. რამაზ კორინთელი ფიქრმა გაიტაცა. მარინეც გაჩუმდა. არ იცოდა, რაზე ელაპარაკა. მალე უკან დარჩა ნატახტარი. კორინთელის „ჟიგული“ უკვე საქართველოს სამხედრო გზაზე მიჰქროდა.

რამაზ კორინთელმა თვალი სარკისაკენ გააპარა. უკან რომ ნაცრისფერი „ვოლგა“ მოჰყვებოდა, ნელ-ნელა სვლას უკლებდა. გულმა რეჩხი უყო, სვლა თვითონაც შეანელა და „ვოლგას“ თვალს არ აშორებდა.

„სად მინახავს, ან საიდან მახსოვს ეს „ვოლგა““

ახლალა მიხვდა, „ვოლგა“ სახლიდანვე აედევნა. მთავარ ქუჩაზე რომ გადავიდა და გზაჯვარედინზე წითელი შუქის გამო რომ შეჩერდა, ნაცრისფერი „ვოლგა“ კინალამ უკნიდან შემოაჯდა. ახლალა აღადგინა გონებაში, „ვოლგა“ რამდენჯერმე წამოეწია გზაში, მაგრამ ყურადღება არ მიუქცევია. არც იმით დაინტერესებულა, ვინ უჯდა საჭეს, ან თუ არ ეჩვენებოდა და მართლა მოსდევდა, ვინ მოსდევდა.

„ვოლგა“ უცებ შებრუნდა და უკან წავიდა.

„სად მინახავს? სად მინახავს?“

„მგონი, ერთხელ უკვე ამედევნა უკან!“

გონება ერთბაშად გაუნათდა. კინოკადრივით წარმოუდგა თვალწინ, ქალბატონ ანასთან ვიზიტის შემდეგ აკადემიკოსის სახლიდან რომ გამოვიდა, როგორ აედევნა ნაცრისფერი „ვოლგა“.

- „ნუთუ ის „ვოლგაა“?“

„ვინ იცის, რამდენჯერ ამდევნებია, მაგრამ მე არ შემინიშნავს. ან თუ მომდევდა, რატომ ბოლომდე არ გამომყვა?“

„აქ მანქანები იშვიათად მოძრაობენ. ალბათ იფიქრა, რომ იოლად მივხვდებოდი, მე რომ მომდევდა“.

„იქნებ სულაც მეჩვენება? ნაცრისფერი „ვოლგის“ მეტი რაა ამ ქვეყანაზე!“

„ნაღდად მეჩვენება!“ - დაასკვნა რამაზ კორინთელმა და ხელი ისე გაიქნია, თითქოს უსიამო ფიქრი მანქანის ფანჯრიდან მოისროლო.

- მაინც რატომ იყავით დარწმუნებული, რომ თქვენს წინადადებას აუცილებლად მივიღებდი? - უკვე მესამედ იკითხა მარინე დვალმა.

- რატომ? - ეშმაკურად გაიღიმა კორინთელმა.

- დიახ, რატომ?

- უკანასკნელი ხილვის დროს განგებამ შთამაგონა შენი სიყვარული.

- თქვენ ისევ ხუმრობთ?

- არა, მე არ ვხუმრობ, მარინე, მე ნათელმხილველი ვარ.

ახალგაზრდა ქალმა ოდნავ განაწყენებულმა შეხედა რამაზ კორინთელს. უნდოდა ეთქვა, არც მეორე ხუმრობა გამოგივიდა მაინცდამაინცო, მაგრამ ჭაბუკის დაძაბული სახე და საფეთქელთან ასფალტზე ამოვარდნილი ხის ფესვებივით ამობურცული, სისხლით დაბერილი ძარღვები რომ დაინახა, შეკრთა. დაბნეული ქალი ხან წინ იყურებოდა, ხან მზერას ისევ კორინთელისაკენ აპარებდა. უცებ მიხვდა, რამაზ კორინთელმა სიჩქარეს მოუმატა. რატომღაც შიშმა აიტანა და სპიდომეტრს მალულად შეხედა. არ უნდოდა, კორინთელი მიმხვდარიყო, რომ ეშინოდა. კაცმა რომ თქვას, ასი კილომეტრი საგანგაშო სიჩქარე არ იყო, მაგრამ მარინეს სიჩქარესთან ერთად ჭაბუკის დაძაბული სახეც აფრთხოვდა.

რას ფიქრობდა რამაზ კორინთელი?

ჰერ ერთი, მიხვდა რომ უცნაურმა გრძნობამ შეიპყრო, მარინე დვალს აულეღვებლად ველარ უყურებდა. უსაზღვრო სიხარულმა აიტაცა.

„იქნებ შემიყვარდეს!“ - გაიფიქრა უცებ კორინთელმა და მარინეს ხარბად შეავლო თვალი.

„იქნებ მართლა შემიყვარდეს, იქნებ გადავრჩე...“

თვალწინ ინგა წარმოუდგა. რატომღაც სლავიდივით დაინახა სიონის კედლის ფონზე გამოკვეთილი ქალიშვილი, ღიმილით ხელს რომ უქნევდა.

„იქნებ შემწყვარდეს მარინე. იქნებ... იქნებ მან გადამავიწყოს ინგა...“

რამაზ კორინთელი ვერ მიხვდა, ტრასის მეორე მხარეს როგორ გადავიდა. წინიდან უზარმაზარი „კრაზი“ მოგუგუნებდა. მარინეს ჯერ ეგონა, კორინთელი კარგად ხედავს წინიდან მომავალ უზარმაზარ მანქანასო, მაგრამ როცა მათ შორის მანძილი ძალზე შემცირდა, ჭაბუკს სახეზე შეხედა. მიხვდა, რამაზ კორინთელი გათიშული იყო და სასოწარკვეთილმა შეჰყვირა:

- რამაზ!

კორინთელი ერთბაშად გამოერკვა და საჭე მარჯვნივ მოქაჩა. მარინემ წამიერად დაინახა „კრაზის“ შოფრის შეშინებული, არეული სახე. თითქოს ისიც კი გაიგონა, გაგიჟებული როგორ იგინებოდა. მიხვდა, რომ გადარჩნენ, თვალი დახუჭა და გასაფათებული სავარძლის საბურგეს მიაწვა.

რამაზ კორინთელმა სიჩქარე შეანელა, მანქანა გზიდან გადააყენა და გააჩერა.

მარინემ თვალი გაახილა. ირგვლივ მიმოიხედა. დუშეთის გადასახვევამდეც არ იყვნენ მისულნი.

„აქ რატომ უნდა გაეჩერებინა?“ - გაუკვირდა ქალს.

კორინთელმა კარი გააღო.

- რა მოხდა? - ჰკითხა შეშფოთებულმა ქალმა.

- არაფერი. გადავალ, სიგარეტს მოვწევ!

- მეც მომაწევინეთ.

რამაზ კორინთელმა სიგარეტი მიაწოდა.

მარინემ ხარბად დაარტყა ნაფაზი.

- რომ არ ეწეოდე, ჯობია! - უთხრა კორინთელმა, მანქანიდან გადავიდა და რატომღაც უკან წავიდა. ალბათ არ უნდოდა, ქალის მხედველობის არეში ყოფილიყო.

მარინე არ გადმოსულა, მხოლოდ სარკვე მოირგო და იქიდან უცქეროდა ნელი ნაბიჯით მიმავალ რამაზს.

კორინთელი საშინელმა სურვილმა შეიპყრო, ვინმესთვის გული გადაეშალა.

რამდენჯერ დაუფლებია მსგავსი სურვილი, სასოწარკვეთილებამდე მისულს რამდენჯერ უსაუბრია ხმამაღლა საკუთარ თავთან.

სულ უკვირდა, რამდენჯერ შეუჩივლია ხოლმე ისეთი კაცისათვის, ვისაც თანაგრძნობის ნაცვლად სიამოვნებდა კიდეც მეცნიერის ტკივილი. იცოდა, რომ მტერს ელაპარაკებოდა, მაინც შესჩიოდა. შესჩიოდა იმიტომ, რომ იმ წუთში სხვა არავინ ჰყავდა გვერდით. დამუხტული გული განმუხტვას მოითხოვდა, დაწყვეტამდე დაჭიმული ნერვები როგორმე უნდა მოედუნებინა.

ახლა?

ახლა ხომ სულ მარტო დარჩა! გვერდით კაცი არ ეგულეოდა, უბრალო საიდუმლოებასაც რომ გაუმხელდა. მით უმეტეს, განა შეიძლებოდა ვინმესთვის გაენდო საიდუმლო, რომელიც მარტო მას არ ეკუთვნოდა?

თანაც როგორი საიდუმლო!

განა წინასწარ შეეძლო განესაზღვრა, საზოგადოებისა თუ ხელისუფლების თვალში ამ საიდუმლოს გამხელას რა მოჰყვებოდა?

ამ ქვეყნად სულ მთლად მარტო დარჩენილმა იცოდა, რომ თავისი უცნაური საიდუმლო გულში სამუდამოდ უნდა ჩაემარხა. იცოდა, მაგრამ დროდადრო შიში მაინც იპყრობდა. ერთხელაც იქნება და ვიღაცასთან ჩემს უცნაურ თავგადასავალს დაწვრილებით ჩამოვფქვავო.

აი, წელან კვლავ მოუარა სურვილმა, ყველაფერი მარინესათვის მოეყოლა. ცდუნება დიდი იყო, მაგრამ დროზე მოერია თავს, დროზე გადავიდა მანქანიდან. შეეცადა ფიქრი სხვა რამეზე გადაეტანა და ნერვების უდიდესი დაძაბვის ფასად გადაიტანა კიდევ.

გუნება გამოუკეთდა, ისევ ჩაელვარა გულში სითბო. გაახსენდა, რომ მანქანაში მარინე უცდიდა.

„იქნებ შემეყვარდეს, იქნებ მარინემ გადამარჩინოს და მიხსნას სულიერი განადგურებისაგან...“

ბევრ ქალიშვილთან გააბა რომანი, მაგრამ სიყვარულით მაინც არავინ შეუყვარდა. როგორც კი დახუჭავდა თვალს, უმაღვე ინგას ხედავდა. კოცნიდა ქალის გულ-მკერდს გაგიჟებით და უმაღვე შხამი ეღვრებოდა გულში. გამწარებული თვალს ახელდა და სასმელს ეტანებოდა. მხოლოდ გაღეშილი იკმაყოფილებდა ცხოველურ ლტოლვას ქალისადმი. მხოლოდ მაშინ აღარ აგონდებოდა თავისი ცისფერთვალება, კეთილი და სათნო ინგა.

სიგარეტის ნამწვი მინდორში მოისროლა და მანქანისკენ შებრუნდა.

მარინე დვალს სარკისათვის თვალი არ მოუშორებია, კორინთელის არც ერთი მოძრაობა არ გამოჰპარვია. ქალს გულზე მოეშვა. მხნე, ენერგიულ ნაბიჯებზე და სახის გამომეტყველებაზე მიხვდა, რომ კორინთელმა რაღაც საშინელი ვნებათაღელვა მოიგერია.

- ბოდიშს გიხდი! - მხიარული ხმით უთხრა ქალს და საჭეს მიუჯდა.

* * *

რესტორნის დარბაზი თითქმის ცარიელი იყო. მხოლოდ ორ მაგიდას უჯდა რამდენიმე კაცი. ისინიც ხმის ამოუღებლად სადილობდნენ.

კორინთელმა ახალგაზრდა ქალს შესთავაზა, ვერანდაზე დაესხდეთო. მარინე შეეყოყმანდა.

- ნუ გეშინია, გულითაც რომ გინდოდეს, ნაცნობს ვერ იპოვი.

- კარგი, გავიდეთ აივანზე!

სანამ რამაზ კორინთელი ოფიციანტს შეკვეთას აძლევდა, მარინემ მთას ახედა. ერთადერთი უზარმაზარი ღრუბელი პირდაპირ მწვერვალზე იყო ჩამომხობილი.

- რა დავლიოთ? - მოესმა ვაჟის ხმა.

- რა ბრძანეთ? - უცებ ვერ გამოერკვა ფიქრებში წასული ახალგაზრდა ქალი.

- რა დავლიოთ-მეთქი.

- ჩემთვის სულერთია. ერთ ჭიქაზე მეტს მაინც ვერ დავლევ.

- ერთი ბოთლი შამპანური და ყინული, - მიუბრუნდა ოფიციანტს რამაზ კორინთელი.

- სიცხეში მაინც შამპანური ჯობია, არა? - თქვა კორინთელმა, როცა ოფიციანტი წავიდა.

- ჰო, რასაკვირველია, თუმცა ჩემთვის აბსოლუტურად სულერთია, რას მოიტანენ. როგორც ვთქვი, ერთ ჭიქაზე მეტს არ დავლევ. შენ რამდენიც გინდა დალიე.

მარინე დვალის შენობით მომართვამ კორინთელი შეაცბუნა.

- უვე შენობით მელაპარაკები?

- განა თავად პირველი წუთიდანვე არ მელაპარაკებოდი შენობით?

რამაზ კორინთელს გაეცინა.

- რა გაცინებს?

- თითქმის შვიდი წელი თქვენობით მელაპარაკებოდი, იმიტომ მეხამუშა შენობით მომართვა.

- შვიდი წელი?! - განაწყენდა ისევ მარინე დვალი, - დღეს იუმორზე მწყრალადა ხარ. ან მე არ მესმის შენი ხუმრობის სტილი.

- შევეშვათ ყველაფერს. დღეს მაინც უნდა დალიო.

- ვერ დავლევ, საერთოდ არ მიყვარს სასმელი.

- მე ვიცი, რა სასმელიც გიყვარს.

- რა?

- ანანასის ლიქიორი.

- საიდან იცი? - გაოცდა მარინე.

- ბოლომდე მათქმევინე. თან, გთხოვ, ხელს ნუ შემიშლი. დი-აბ, შენ გიყვარს ანანასის ლიქიორი. აი, მე ვხედავ კუთხეში მიდგმულ ტორშერს. მას ქვემოთ ბარი აქვს. იქ ანანასის ლიქიორის ბოთლი დგას. იღებ ბოთლს, შემდეგ მიდიხარ იუგოსლავიურ ყავისფერი ხის სერვანტთან, იქიდან იღებ სამ ჭიქას. მაღალი, წვრილფეხებიანი ჭიქებია. მიდიხარ მაცივართან, მოგაქვს ლიმონი, ჭრი რუსული ორნამენტებით მოხატულ ხის დაფაზე...

რამაზ კორინთელი დაფიქრდა, თვალი მაგიდას გაუშტერა. ძარღვები ისევ დაებერა, შუბლზე და საფეთქლებზე ალაგ-ალაგ ოფლის წვეთებიც დაასხა.

მარინე შეშინებული და გაოცებული მისჩერებოდა ჭაბუკის დაძაბულ სახეს. ქალი ერთდროულად ცნობისმოყვარეობამაც შეიპყრო და შიშმაც.

- ...აი, მიდიხარ მაცივართან, გამოგაქვს ცინულის პატარა კუბიკები, თითო-თითოს ათავსებ ჭიქაში, შემდეგ ავსებ ლიქიორით და ეუბნები... მოიცა... ვის ეუბნები... ჰო, მაგიდას სამნი უსხედხართ, შენ, შენი მეუღლე და... და მაპატიე, ვინ არის მესამე, ჯერ ვერ ვარჩევ. ერთი კი ნაღდია, მამაკაცია, თანაც ხანში შესული. კუთხეში დიდ კერამიკულ ვაზას ვხედავ, ვაზაში ლერწმის თუ ბამბუკის ღეროებია.

- რამაზ! - შეჰკვივლა ქალმა.

- მაცალე, ხელს ნუ მიშლი, - ჭაბუკის შუბლიდან მოსხლეტილი ოფლის რამდენიმე წვეთი მაგიდაზე დაეცა. გონების უმძაფრესი დაძაბვის ფასად ცდილობდა აღედგინა რომელიღაც შორეული დღის უწვრილმანესი დეტალებიც კი. - უკვე ვხედავ, შენი სტუმარია აკადემიკოსი დავით გიორგაძე. შენი მეუღლე გივი სპორტულ პიჟამაშია გამოწყობილი. პიჟამა წითელი ფერისაა. შენ ბევრი ეხვეწე მეუღლეს, დღეს ჩემთან დირექტორი მოვა და კოსტიუმი ჩაიცვიო. არ დაგიჯერა. უფრო სწორად, ეჭვისაგან დაბოლმილმა განგებ ჩაიცვა გამომწვევად. აკადემიკოსს მტრულად შეხვდა, არ გაუღიმა, ხელიც მძიმედ ჩამოართვა. აშკარად ვხედავ, ეჭვიანობს ხანშიშესულ აკადემიკოსზე. ყოველ შემთხვევაში, არ ესიამოვნა მეუღლის უფროსის სტუმრობა.

- რამაზ! - ხმამაღლა, მაგრამ ვედრებით აღმოხდა მარინე დვალს. თან ირგვლივ მიმოიხედა, ჩემი ამოძახილი ხომ არავინ გაიგონაო.

- რა უნდოდა მოხუც აკადემიკოსს შენთან? - განაგრძო რამაზ კორინთელმა, თან ქალს ანიშნა, ხელს ნუ მიშლიო, მგონი...

მგონი... დიახ, არ უნდა ვცდებოდე, თავისი ახალი ნაშრომი მოიტანა გადასაბეჭდად, რომლის გადაბეჭდვასაც შენს გარდა არავის ანდობს, თუმცა არც შენ გენდობა. იგი გვერდით გიჯდება და ტექსტს თვითონ კვარნახობს...

- რამაზ, მეშინია!

მარინეს ხმა უკანკალებდა, თვალზე ცრემლი მოსდგომოდა. თვალის გუგებიდან კი არა, სადღაც შორიდან იცქირებოდა.

- იგი ახლოს ზის შენთან! - ისე გააგრძელა რამაზ კორინთელმა, თითქოს ქალის ვედრებით სავსე შეკვივლება არც გაეგონოს. - დროდადრო მუხლებით ეხებით ერთმანეთს. შენ საქმეში ხარ გართული და ვერც გრძნობ მოხუცის მუხლს. აკადემიკოსისათვის უკვე სულერთია, ქალის მუხლს შეეხება თუ მაგიდის ფეხს.

ვხედავ შენს მეუღლეს, წარმოსადგე, ღონიერ, ერთი შეხედვით სიმჰათიურ, მაგრამ უინტელექტო და გონებაშებლულ ტიპს. ეჭვიანობით გაბოროტებული სამზარეულოში დააბიჯებს, სიგარეტს სიგარეტზე ეწევა. აკადემიკოსის მახვილ თვალს არ გამოჰპარვია შენი მეუღლის გაცოფება, მაგრამ გულთან დიდად არ მიუტანია. ტექსტს დინჯად და მკაფიოდ გკარნახობს. მესმის ტელეფონის ბარი. ყურმილს მეუღლე იღებს. შენ ბეჭდვას აგრძელებ, მაგრამ ყური იქით გიჭირავს, ცდილობ მეუღლის პასუხებით გამოიცნო, ვინ რეკავს და რატომ რეკავს. უცებ შენი მეუღლე ტელეფონის მემბრანას ხელს აფარებს და ხმამაღლა გეუბნება:

- მარინე, ათ წუთში უნდა წავიდეთ.

აკადემიკოსს არ გაუგონია შენი მეუღლის სიტყვები. გაბრაზებული გივი ხმამაღლა იმეორებს: „მარინე, ათ წუთში უნდა წავიდეთ, ბოდიში მოუხადე ბატონ დავითს!“ უხერხული გრძნობა გიპყრობს, ლოყებზე ალი აგდის. წინადადების უკანასკნელ სიტყვას ბეჭდავ. წერტილი. აღარ იცი, რა ქნა. დავით გიორგაძეს წარბი არ შეუხრია. ვერც შენ გარკვეულხარ, აკადემიკოსმა გაიგონა თუ არა გივის მიერ ხმამაღლა და ხაზგასმულად წარმოთქმული ფრაზა. შენი ქმარი გარდერობთან მივიდა, ტანსაცმელი გამოიღო და სამზარეულოში გავიდა ჩასაცმელად. აკადემიკოსი დუმს, ფურცლებს ჯიუტად ჩასჩერებია. დაბნეულობისაგან არ იცი, რა მოიმოქმედო. უცებ აკადემიკოსი სათვალეს იხსნის, ფურცლებს აგროვებს და მძიმე პორტფელში ათავსებს. დინჯად დგება, მაგიდასთან მიდის, ჭიქას იღებს და ლიქიორს წრუპავს. სვამს მხოლოდ ერთ ყლუპს და დინჯად ამბობს, დღეს კმარაო. უცებ ისევ აწკრილდება ტელეფონის ბარი. სამზარეულოდან ტრუსების ამარა გამოდის შენი მეუღლე და ყურმილს იღებს. სირცხვილისაგან დაბნეულს ხმა ვერ ამოგიღია, ისე მიაცილებ აკადემიკოსს კარებამდე. შენი მეუღლე ტელეფონზე ლაპარაკობს, განგებ ზურგით დგება და ყურადღებას არ აქცევს მიმავალ სტუმარს.

- კმარა! - ფეხზე წამოვარდა მარინე დვალი.

რამაზ კორინთელმა თავი ასწია, ისეთი ამღვრეული თვალები ჰქონდა, თითქოს ვერაფერს ხედავდა. ვერც თავზე გადმომხობილ უზარმაზარ მთას, ვერც შენობებს, ვერც მარინეს. შეშინებულმა ქალმა ხელი მოჰკიდა, იქნებ ჩემმა შეხებამ გამოარკვიოს და ამქვეყნად დააბრუნოსო.

მართლაც, რამაზ კორინთელს, თითქოს მარინეს შეხებამ განმუხტა და გამოაფხიზლო, სახე ერთბაშად დაუწყნარდა, ტუჩებზე ღიმილი გამოესახა, საფეთქლის დაბერილი ძარღვები სისხლისაგან ერთბაშად დაიცალა. აღგზნებული სახე დაუმშვიდდა და ამღვრეული თვალებიც დაეწმინდა.

მარინე რაღაცის თქმას აპირებდა, მაგრამ ოფიციანტი მოვიდა და სუფრის გაწყობა დაიწყო. დაველოდები, სანამ წავაო, გაიფიქრა და ოფიციანტის საქმიანობას თვალი უინტერესოდ მიადევნა.

- ხომ არ შეგაშინე? - ჰკითხა ღიმილით რამაზ კორინთელმა, ოფიციანტი რომ წავიდა.

მარინე გაოცდა, იმდენად მშვიდი სახე ჰქონდა ჭაბუკს, გამოხედვა - ბავშვურად გულუბრყვილო და კეთილი.

- გულწრფელად გეტყვი, ძალიან შემაშინე!

- დავიღალე! - რამაზ კორინთელმა სიგარეტის კოლოფს ხელი დაავლო და მარინეს გაუწოდა.

- რატომ?

- ყოველი ხილვა უზარმაზარ ენერგიას მართმევს. ალბათ მთელი ორი კვირა დასჭირდება ახალი დოზის მოგროვებას. - რამაზ კორინთელს აღარც კი უკვირდა, ამდენ ტყუილს რომ ამბობდა. ბოლოს კიდევ ერთი რამ შენიშნა საკუთარ თავს, უკვე თვითონვე სჯეროდა თავისივე ლამაზად შეთხზული ტყუილები.

- ყოველთვის არ გაქვს ხილვის უნარი?

- უნარი ყოველთვის მაქვს, ენერგია კი არა. ავტომობილს ყოველთვის აქვს სიარულის უნარი, ოღონდ უბენზინოდ მეტრსაც

ვერ გაივლის. დიდი ენერჯის ფასად მიჯდება ყოველი ხილვა. მე რომ თუნდაც დღეში ერთი სეანსის ენერჯია მქონდეს, მთელი ქვეყნის საიდუმლოება ჩემს ხელთ იქნებოდა. ამიტომაც ვცდილობ, მთელი კვირაობით დაგროვილი ენერჯია მხოლოდ მნიშვნელოვანი მოვლენების ხილვაზე დაეხარჯოს.

- აი, ორი ან სამი დღის შემდეგ არ შეგეძლება ახალი სეანსი ჩაატარო?

- ჰო, მაგრამ შედარებით იოლი და ხანმოკლე ეპიზოდების გაცოცხლებას თუ შევძლებ.

- მომავლის წინასწარმეტყველება შეგიძლია?

- წინასწარმეტყველი არ გახლავარ. მე შემიძლია ვიხილო რომელიმე დღე, თხუთმეტი ან ოცი წლის შემდეგ. თვალნათლივ დავინახო, იმ დღეს ბედნიერება მელის თუ რაიმე უბედურება. ბუნებრივია, შემიძლია დავინახო ჩემი უკანასკნელი დღე, სიკვდილის დღე.

- მერე? - გაოცებულმა და შეშფოთებულმა იკითხა მარინე დვალმა.

- რა მერე?

- რას იტყვი შენს მომავალზე?

- არასდროს არ ვცდილობ გავასწრო დროს. ეს ჩემი მტკიცე პრინციპია. სხვანაირად ხომ ცხოვრება დაკარგავდა აზრს!

- მართალი ხარ. ცხოვრება ძალზე უინტერესო გახდება, თუკი ყველაფერი წინასწარ გეცოდინება. მაგრამ ხომ შეიძლება ჩვენს მომავალში კორექტივი შევიტანოთ? მაგალითად, სიტყვისთვის ვამბობ, თავიდან ავიცილოთ ავტოკატასტროფა?

- რასაკვირველია. მაგრამ ვერავინ ვერ შესძლებს იხილოს ყოველი დღე, ყოველი წუთი. ადამიანის ენერჯის ფარგლებში შეგიძლია აირჩიო რომელიმე დღე, ვთქვათ, დღევანდელი, ოცდათერთმეტი ოქტომბერი ოცი წლის შემდეგ. ადვილი შესაძლებელია აღმოაჩინო, რომ იმ დღეს უკვე ცოცხალი აღარა ხარ. შე-

გიძლია იხილო საკუთარი საფლავი. - რამაზ კორინთელმა ჭიქები შამპანურით შეავსო, - თანაც, მინდა გაუწყო, რომ ღვთისმოსავი კაცი გახლავართ და მჯერა, ცხოვრებაში ყველაფერი ისე უნდა წარიმართოს, როგორც განგებამ დაგიწესა. მჯერა, მისი შეცვლა არ შეიძლება. ბედისწერას ვერ გაექცევი.

რამაზ კორინთელს თვითონვე გაუკვირდა, ამ სიტყვების წარმოთქმა მაინც რატომ არ შერცხვა, ოდნავ მაინც რატომ არ ეუხერხულა. განა სწორედ მისი ცხოვრება არ იყო განგების მიერ დადგენილი გზის მკრეხელური უარყოფა?

- გაგვიმარჯოს! - ერთადერთი სიტყვა თქვა კორინთელმა და შამპანური მოსვა.

მარინე დვალს საჭმლისათვის პირი არ დაუკარებია, არც შამპანურის დაღევა მოსვლია აზრად. ქალი ისევ რამაზ კორინთელს მისჩერებოდა. ჯერ კიდევ ვერ გამორკვეულიყო, რაც მოხდა, სიმბარი იყო თუ ცხადი.

- წელან რომ ჩემი ჭიქები ან ჩემი კერამიკული ვაზა აღწერე, ხედავდი კიდევ?

- რასაკვირველია, ვხედავდი! - რამაზ კორინთელი ისევ ფიქრმა შეიპყრო. წელანდელი გულუბრყვილო და ბავშვური გამომეტყველება სევდაგარეულმა განსჯამ სქელი საღებავით გადაღება ჭაბუკის სახეზე. მარჯვენა ხელის ცერი და შუათითი ჭიქას შეავლო და ნელ-ნელა დაიწყო მისი მაგიდაზე ტრიალი.

- არამართო ვაზას, მაგიდას და შენ გხედავდი, ან მართო შენს ქმარს ან მოხუცს აკადემიკოსს, არამართო შენი ოთახი და მასში განლაგებული ავეჯი მედგა თვალწინ, სამზარეულოში ვხედავდი მოყვითალო, ხოლო აბაზანაში - მოვარდისფრო კაფელს, საწოლის წინ - პატარა, მწვანე ხელოვნურ ხალიჩას, წიგნების განყოფილებაში - შენი ძმის პატარა ვაჟიშვილის სურათს, სერვანტის ვიტრინაში - თეთრ იაპონურ ყავის სერვიზს, ტელეფონის ძველებურ მოოქროვილ აპარატს.

- კმარა, რამაზ, გემუდარები, კმარა!

რამაზ კორინთელმა თვალებში ჩახედა ახალგაზრდა ქალს. მარინეს თვალები პირთამდე იყო სავსე შიშითა და ძრწოლით.

- თუ არ გსიამოვნებს, კრინტსაც აღარ დავძრავ.

- წავიდეთ აქედან.

- არ ვისადილოთ?

- არა, მეშინია, აქ ჯდომა აღარ შემიძლია! თუმცა კი არ მეშინია, არა, ამას შიში არ ჰქვია, რაღაც უცნაური გრძნობა დამეუფლა. თითქოს სრულიად უცხო სამყაროში მოვხვდი, სადაც არც ნათესავი მყავს, არც ნაცნობი და მეგობარი. ირგვლივ ყველაფერი უცნაურია და უცხო, უფრო სწორად, უჩვეულო! თვით ხეებიც კი სხვანაირად გატოტვილან და სხვანაირად შრიალებენ...

- დამშვიდდი, მარინე, თუ გსურს, ახლავე ავდგეთ და წავიდეთ.

რამაზ კორინთელი წამოდგა და ოფიციალტის მოსანახად წავიდა.

მარინემ კურტკაგადაკიდებული ჩანთა მხარზე მოიგდო, აივანი ნელი ნაბიჯებით გადაჭრა, დაბლა ჩავიდა და მანქანასთან მივიდა. დაფიქრებულმა ხელჩანთიდან სუნამო ამოიღო, თითების ლამაზი მოძრაობით გახსნა და თავსახური ჯერ ყურებზე, მერე კი ყელზე და მკერდზე მოისვა.

რამაზ კორინთელი მალე გამოჩნდა. მანქანის კარი გააღო, საჭესთან დაჯდა, ორთავე მხარეს ფანჯრები ჩამოსწია, უნდოდა ჩახუთული ჰაერი განიავებულიყო.

მარინე დინჯად უცქეროდა ჭაბუკის საქმიანობას და მანქანაში მანამ არ ჩამჯდარა, სანამ კორინთელმა კარი არ გაუღო.

ყვავილებით ხელში სარკის წინ გაჩერდა. ჯერ მარცხენა ხელში გადაიტანა ყვავილები და მარჯვენათი მანქანაში აწეწილი თმა შეისწორა. მერე ყვავილები ისევ მარჯვენა ხელით დაიჭირა და საკუთარ თავს მუშტრის თვალით შეხედა.

სარკიდან მშვენიერი ახალგაზრდა ქალი იყურებოდა.

მარინე დვალმა კმაყოფილებით გაიღიმა, ყვავილები ბროლის ვაზაში მოათავსა, სასწრაფოდ ტანთ გაიხადა და აბაზანას მიაშურა.

ყველაფერი ძველებურად იყო მარინე დვალის ერთოთახიან, მაგრამ ხალვათ ბინაში, თითქმის ზუსტად ისე, რამაზ კორინთელმა რომ აღწერა, ოღონდ საწოლის წინ აღარსად ჩანდა მწვანე ხელოვნური პატარა ხალიჩა. ხოლო ძმისშვილის სურათს უკან ახალი, უფრო დიდი ზომის სურათი ჰქონდა ამოდებული.

აბაზანიდან რომ გამოვიდა, ტანზე დიდი და ფერადი პირსახოცი ჰქონდა შემოხვეული. ისევ სარკის წინ დადგა. პირსახოცი ნელ-ნელა გახსნა და გულმკერდი გამოაჩინა, მოეწონა საკუთარი თავი. კმაყოფილმა პირსახოცი სკამზე მიაგდო და ლოგინში ჩაწვა. ზემოდან მხოლოდ ბეწარი დაიხურა.

ფიქრის თავი აღარ ჰქონდა. თვალი მოხუჭა, იქნებ ჩამეძინოსო, მაგრამ ტვინის უჯრედები ისე ჰქონდა აგზნებული, მიხვდა, არ დაეძინებოდა, სანამ საბოლოოდ არ განიმუხტებოდა. თვალს როგორც დახუჭავდა, უმალვე რამაზ კორინთელი დაუდგებოდა თვალწინ. საოცარი სიცხადით ხედავდა ჭაბუკის ხან კეთილ, ხან მოღუშულ სახეს. ხან ბავშვურად გულუბრყვილო, ხან კი ფიქრმორეულ, ცოტა ბოროტ გამომეტყველებას. არა, ბოროტი არა, რამაზ კორინთელის ბოროტი სახე იმდროინდელი განცდის ნარჩენი იყო, თავის თავში უსაზღვროდ დარწმუნებულ ჭაბუკს რომ ვერ იტანდა.

ახლა?

თუ დროდადრო დაბერილ საფეთქლებს, ამღვრეულ თვალებს და განცდით დამძიმებულ გამოსხედვას არ ჩავთვლით, რამაზ კორინთელი ბავშვივით გულუბრყვილო და სათნო ეჩვენებოდა.

რა მოხდა ქალის არსებაში? ქალის, რომელსაც მამაკაცი დიდი ხანია მხოლოდ ზიზღსა და ძრწოლას ჰგვრიდა? ხუთი წლის მანძილზე მარინე დვალს ხომ ქმრისაგან გათელილი და შეურაცხყოფილი ქალის შურისძიებადა ანიჭებდა სიამოვნებას?

ვითომ შეიცვალა ყველაფერი? ვითომ შეუყვარდა რამაზ კორინთელი? იქნებ სიყვარული კი არა, უბრალოდ, მამაკაცი მოსწყურდა მის ჯანმრთელ და სავსე სხეულს, სხეულს, რომლის სიმხურვალე უხეში და უემოციო კაცის ხელში ერთხელაც ვერ დაცხრა ნეტარების მორევში?!

მარინე დვალი თვითონაც ვერ მიხვდა, მარჯვენა ხელი როგორ წაიღო მკერდისკენ, როგორი ვნებით გადაუსვა თითები მკვრივ ძუძუებს.

ფასანაურიდან თბილისში ისე ჩამოვიდნენ, არცერთს ხმა არ ამოუღია. რამაზ კორინთელი ისევ ფიქრმა გაიტაცა. მანქანა დიდი სიჩქარით მიჰყავდა. მარინე შეშინებული შეჰყურებდა ხან სპიდომეტრს, ხან კორინთელს. ჭაბუკს ისეთი კუშტი და სევდიანი გამოხედვა ჰქონდა, ხმის გაცემას ვეღარ უბედავდა.

ფიქრებში წასულ რამაზ კორინთელს თითქოს სულ დაავიწყდა, მარინე დვალი რომ გვერდით უჯდა. ხანდახან სიგარეტის კოლოფს თუ დასწვდებოდა. დანარჩენ დროს კი გზას ჯიუტად მიხეჩერებოდა. ძნელი არ იყო მიხვედრა, მანქანას მექანიკურად მართავდა.

ნელ-ნელა თვითონაც ფიქრმა გაიტაცა. ვინ არის რამაზ კორინთელი? ხომ ფაქტია, რომ ახალგაზრდა კაცი ზებუნებრივი ნიჭით არის დაჯილდოებული? იყო კიდევ ერთი პრობლემა, რომლის ირგვლივაც გამუდმებით ტრიალებდა მარინეს გონება. უნდოდა გარკვეულიყო, მოსწონდა რამაზ კორინთელი თუ უყვარ-

და, მის მიმართ მოკრძალების გრძნობას ჰყავდა შეპყრობილი თუ ეშინოდა ამ უცნაური, დაუჯერებელი ნიჭის მქონე ყმაწვილი კაცისა?

რამაზ კორინთელმა მანქანა იქვე გააჩერა, აფთიაქთან ოციოდე მეტრის დაშორებით, სადაც დილით მარინე ჩაუჯდა. გააჩერა და მარინეს შეხედა. ქალი დაიბნა, არ იცოდა, რა ექნა. გზაში ფიქრობდა, კორინთელმა რომ შინ აყოლა მთხოვოს, რა ვუპასუხო. უცებ დამშვიდდა, რამაზ კორინთელი ისე იჯდა, ქალი მიხვდა, მასთან ასვლას არ აპირებდა.

მარინემ შვებით ამოისუნთქა, კორინთელს ნაზად გაუღიმა, ხელჩანთა შეისწორა და კარის გაღება დააპირა.

- მე შენ მიყვარხარ, მარინე! - თქვა უცებ ვაჟმა.

ქალმა კარის სახელურს ხელი ისე უშვა, თითქოს დენმა დაარტყაო.

- რა თქვით? - რატომღაც ძველებურად თქვენობით იკითხა აღელვებულმა ქალმა, თუმცა კარგად გაიგონა, რამაზ კორინთელმა რაც უთხრა.

- მე შენ მიყვარხარ.

მარინემ რაღაცის თქმა დააპირა.

- დღეს ნურაფერს მეტყვი! - ტუჩებზე ხელი მიადო კორინთელმა, - კარგად მოიფიქრე და პასუხი ხვალ მითხარი, თუნდაც ზეგ.

მარინე გაშეშებული იჯდა, დაბნეულმა არ იცოდა, რა უნდა მოემოქმედებინა. გამოსავალი ერთბაშად იპოვა, კარი ენერგიულად გააღო და მანქანიდან გადავიდა.

- კარგად ბრძანდებოდეთ! - თქვა და კარი მიაჯახუნა.

პასუხად რამაზ კორინთელმა თავი ღიმილით დაუქნია. მარინე უკან წავიდა, სახლისაკენ. კორინთელი სარკეში უყურებდა უხერხული ნაბიჯებით მიმავალ ქალს. მარინემ იცოდა, რომ ვაჟი სარკეში ადევნებდა თვალყურს და მანქანას მანამ არ დასძრავ-

და, სანამ თვითონ სადარბაზოში შესასვლელში არ გაუჩინარდებოდა.

* * *

სხეულში ჟრჟოლამ დაუარა, ლოგინში თავდაღმა ჩაემხო და თვალები დახუჭა.

„კარგად მოიფიქრე და პასუხი ხვალ მითხარი, თუნდაც ზეგ!“ - არ დაუთვლია, რამდენჯერ დატრიალდა რამაზ კორინთელის წინადადება გონებაში.

„ზეგ!“ - თქვა უცებ ხმამაღლა. ისევ გადმობრუნდა, თვალები ჭერს მიაპყრო და ჭერს იქით, სივრცეს გაულიმა.

„რატომ ზეგ? ან რატომ ხვალ? იქნებ დღესვე, ახლავე, ამ წუთში ვარ თანახმა?“

სიყვარულით და ნეტარებით თავბრუდახვეულ ქალს გულწრფელად ეშინოდა, უცებ არ გაღვიძებოდა და რაც დღეს გადახდა, სიზმარი არ აღმოჩენილიყო.

თავი მეთექვსმეტე

მარინე დვალის ერთოთახიან ბინას ტორშერის მკრთალი შუქი ანათებდა.

სალამოს ათი საათი იყო.

ქუჩაში უკვე ბნელოდა, მაგრამ ფანჯრებს მაინც ფარდები ჰქონდა ჩამოფარებული.

როცა პირველი ვნება დაცხრა, რამაზ კორინთელი გულადმა გადაბრუნდა და სიგარეტი გააბოლა. მარინეს თავი ვაჟის მკერდზე დაედო და თვალეები დაეხუჭა. ახალგაზრდა ქალს უსაზღვროდ სიამოვნებდა სუნთქვის დროს რამაზ კორინთელის მძლავრად ამავალ-ჩამავალი მკერდი და თავქვეშ ამოდებული მისი დაკუნთული მარცხენა ხელი.

რამაზ კორინთელმა საფერფლე იატაკზე ისე დადო, რომ მარჯვენა ხელით მისწვდენოდა. სიგარეტის დაფერფვლის დროს იქით გახედვა აღარც კი სჭირდებოდა, ისე ზუსტად ჰქონდა საფერფლის მდებარეობა განსაზღვრული.

თვალდახუჭული მარინე უბედნიერეს ქალად გრძნობდა თავს. ყველაზე საყვარელი ადამიანი მის გვერდით იწვა. ახალგაზრდა ქალი დროდადრო ყელსა და კისერს უკოცნიდა რამაზ კორინთელს და გრძელ, ლამაზ თითებს ნაზად უსვამდა მკერდზე.

მაინც რა სწრაფად მოხდა ყველაფერი. ახალგაზრდა ქალს თვალწინ დაუდგა რამაზ კორინთელთან ურთიერთობის პირველი დღეები. ყურადღება უფრო დაძაბა და თვალეები კიდევ უფრო მაგრად დახუჭა. თითქოს უნდოდა გონებაში დატრიალებულ ვიდეოფირზე არცერთი უწვრილმანესი დეტალი არ გამორჩენოდა.

ფასანაურში გასეირნებიდან ხუთი დღის შემდეგ მარინემ რამაზ კორინთელს ნება დართო, მასთან გაეთია ღამე.

გატრუნული ქალი გონს ვერ მოსულიყო, რცხვენოდა, რომ კორინთელთან შენობით ლაპარაკი ჯერ კიდევ ეუხერხულებოდა

და მასთან ერთად უკვე ლოგინში იწვა. მტკიცე ნებისყოფიანი ქალი, ქმრის განშორებიდან წლების მანძილზე მამაკაცთან სარეცლის გაყოფა რომ აზრადაც არ მოსვლია, ვერ მიმხვდარიყო, როგორ მონუსხა და დაიმორჩილა ამ უცნაურმა და გამომწვევმა ჭაბუკმა.

კორინთელმა ჯერ კიდევ მანამდე გაახვია ნეტარების ბურანში, სანამ ტანსაცმელს გაიხდიდა. გონების დაკარგვამდე კი მაშინ დაეხვა თავბრუ, როცა ვაჟი კაბის გახდაში შეეშველა. გრძელმა, მამაკაცურმა ღონიერმა ხელის თითებმა, ზურგზე რომ შეეხო, საბოლოოდ გათიშა ახალგაზრდა ქალი. აღარ ახსოვს, ვაჟმა მძლავრი მკლავებით როგორ აიტაცა და ლოგინში როგორ ჩაიწვინა. როცა ყველაფერი დაწყნარდა და დაცხრა, მაშინ მიხვდა, რომ პირველად შეიგრძნო მამაკაცი. შეიგრძნო და სიგიჟემდე შეუყვარდა კაცი, რომელმაც იგი სრულფასოვან ქალად აქცია. პირველი დღიდანვე დაასკვნა, რამაზ კორინთელს ცოცხალი თავით ვერ დასთმობდა. მასთან განშორებას სიკვდილს ამჯობინებდა. მიხვდა, ოცდახუთი წლის ასაკამდე ისე მივიდა, ნამდვილი სიყვარულით არავინ ჰყვარებია. არც იცოდა, რა იყო, ნამდვილი სიყვარული. სასაცილოდ ეჩვენებოდა სკოლისა და ქალიშვილობის გატაცებანი. თავიდან ისიც კი ეგონა, რომ ქმარი უყვარდა. იქნებ უყვარდა კიდევ, მაგრამ განა შედარება შეიძლებოდა რამაზ კორინთელის სიყვარულთან? მიხვდა, დღევანდელ დღემდე ყველაფერი ილუზია და იმიტაცია იყო. პირველად ახლა შეიგრძნო ნამდვილი სიყვარული და პირველად ახლა ჩაესახა უსაშველოდ დიდი შიში, ვაითუ, რამაზ კორინთელს სერიოზულად არ უყვარდა, ვაითუ, ქალის პირველი და ალბათ უკანასკნელი ნამდვილი სიყვარული დასაღუპად იყო განწირული. უყვარდა კი რამაზ კორინთელს ნამდვილად? თითქოს არ უნდა ჰქონოდა ეჭვის მიზეზი. სამსახურის შემდეგ თითქმის სულ ერთად იყვნენ. კორინთელი თითქმის ყოველდღამ რჩებოდა მარინესთან. ყურადღებასა და

ალერსს არ აკლებდა. კარის ჩაკეტვას ვერ ასწრებდა, რომ ვაჟი უკვე გამშაგებული ჰკოცნიდა. იქნებ ყველასთან ასეთი ალერსიანი და ვნებიანი იყო რამაზ კორინთელი? განა შეიძლებოდა ქალი არ გყვარებოდა და მოჩვენებით შეგძლებოდა ამდენი სიყვარულის გადმოფრქვევა?

იქნებ ვაჟისთვის მხოლოდ გატაცება იყო ნაქმარევი და ცოტა უფროსი ქალის სიყვარული? რა იქნება მერე, გატაცება რომ ჩაქრება?

„არა, არა, ეს არ მოხდება!“ - ყვიროდა გამწარებული ქალი გულში და უმაღვე თავს იმშვიდებდა, ჭაბუკს მკერდზე უფრო მაგრად ეხუტებოდა და დაძარღვულ კისერს უფრო ვნებიანად უკოცნიდა.

სანამ ერთად იწვნენ, სანამ ერთად იყვნენ, ეჭვები თითქმის აღარ აწუხებდა, მაგრამ წავიდოდა ვაჟი და მარტოდ დარჩენილ ქალს შიში და ძრწოლა ერთბაშად ეუფლებოდა. რამაზ კორინთელის იქ ყოფნის დროს ოთახიდან გარეთ გაგდებული შიში ისევ უკან მოძვრებოდა, მოიზღაბნებოდა და თავისი უზარმაზარი, შავი და ლორწოიანი სხეულით მთელ ბინას ავსებდა.

„ასე ძალიან რატომ ეშინია, ჩემთან მოსვლის დროს ვინმემ არ შენიშნოს?!“

აი, რა აძლევდა ყველაზე დიდი ნერვიულობის საბაბს, აი, რა ჰბადებდა ყველაზე დიდ ეჭვს.

რამაზ კორინთელი მანქანას ყოველთვის შორს აჩერებდა. პირველი, ბუნებრივია, ბინაში მარინე ადიოდა. ვაჟი მხოლოდ თხუთმეტი-ოცი წუთის შემდეგ თუ შეაღებდა ღრიჭოდ დატოვებულ კარს. ქალაქგარეთ გამგზავრების დროსაც შინ არ აკითხავდა. მთელი ორი გაჩერებით შორს ელოდებოდა. ისეთ ადგილებში დაჰყავდა, სადაც ნაცნობებთან შეხვედრის თითქმის არავითარი შანსი არ იყო. ამ ბოლო დროს კი ქალაქგარეთ გასვლას თითქოს საგანგებოდ ერიდებოდა. ინსტიტუტში ხომ დირექტორის კა-

ბინეტს მხოლოდ აუცილებელი საქმის დროს თუ მიადგებოდა. ხანდახან, როცა ერთმანეთს ბუფეტში შეხვდებოდნენ, ძალზე ცივად და თავდაჭერილად ესალმებოდა.

„ვითომ მხოლოდ ჩემს ღირსებას უფრთხილდება?“

„ალბათ ფიქრობს, რომ გატაცება მალე გაუვლის და არ უნდა, სახელი გამიტეხოს“.

ო, რა დღეში ჰქონდა ამ დროს გული. ხან გაშლილი რჩებოდა და აღარ იკუმშებოდა. ხან შეიკუმშებოდა და აღარ იშლებოდა. თითქოს ფილტვებშიც ჰაერი აღარ ჩასდიოდა და უჟანგბადობით იხრჩობოდა.

„შეუძლებელია, შეუძლებელი!“ - იყვირებდა უცებ გონებაში ისტერიული, საშინელი ხმით და გული უმაღვე იწყებდა მუშაობას. ჩახუთული ფილტვებიც იმავე წამში ხარბად წარიტაცებდა მაცოცხლებელ ჰაერს.

„აპირებს კი ჩემს ცოლად შერთვას? რომ აპირებდეს, ერთხელ ხომ მაინც წამოსცდებოდა თუნდაც ერთი სიტყვა? ვუყვარვარ კი ნამდვილად? განა შეიძლება, არ ვუყვარდე და მარტო ვნებით გაშმაგებული კაცის თვისება იყოს ამოდენა ყურადღება და სინაზი?“

„არა, ვუყვარვარ, ნამდვილად ვუყვარვარ! თუმცა სიყვარული სულაც არ ნიშნავს, რომ ჩემს შერთვას აპირებს. ალბათ მანამ იქნება ჩემთან, სანამ არ დაცხრება, სანამ გატაცება არ გაქრება“.

„მაშინ რა მეშველება? მაშინ ხომ თავის მოკვლადა დამრჩენია და მეტი არაფერი? უნდა ვკითხო, აუცილებლად დღესვე უნდა ვკითხო, რას აპირებს!“

ვერცერთხელ ვერ ჰკითხა მარინემ რამაზ კორინთელს რას ფიქრობდა, მომავალში რას აპირებდა. ვაჟი რომ მოვიდოდა, ახალგაზრდა ქალი კვლავ მოინუსხებოდა, კორინთელის ძლიერ მკლავებს მინებდებოდა და ვერაფრის კითხვას ველარ უბედავდა.

- გიყვარვარ? - აი, ერთადერთი კითხვა, რომელსაც იგი აძლევდა ხოლმე ვაჟს ლოგინში.

- შენ როგორ ფიქრობ? - პასუხობდა კორინთელი და თან გამაგებელი ჰკოცნიდა.

- ძალიან გიყვარვარ?

- ძალიან, სიცოცხლევ!

ნეტარების ბურანში გადასულ ქალს მეტი შეკითხვის თავი აღარ ჰქონდა.

ეჭვი და სევდა სადღაც ქრებოდა. მარინეს კვლავ რწმენა და სიხარული უბრუნდებოდა.

ამ ოთხი დღის წინ ისევ შეერყა რწმენა, ისევ დაეუფლა უიმედობა და სასოწარკვეთა.

- მარინე, ერთ სერიოზულ საკითხზე უნდა მოგელაპარაკო! - დაიწყო უცებ რამამ კორინთელმა.

ვაჟის მკერდზე განაბულმა ქალმა ერთბაშად ასწია თავი და კორინთელს შემფოთებულმა შეხედა. არ მოეწონა მისი ხმა.

რამამ კორინთელი ჭერს შესჩერებოდა და სიგარეტს ეწეოდა. თითქოს ცდილობდა, ქალისთვის თვალებში არ შეეხედა. თავწამოწეული ქალის დაჭიმული კისერი და რაღაც უსიამოვნო ამბის მოლოდინით აღსავსე სახე კითხვის ნიშანივით იდგა ვაჟის თავზე - შენი დახმარება მჭირდება.

- ჩემი დახმარება? - რაღაც განწირული ხმით წარმოთქვა ქალმა. უმაღვე ერთმა ფიქრმა გაუელვა თავში. იქნებ მხოლოდ ამ დახმარებისთვის დასჭირდა ჩემთან სიყვარულის თამაშიო. ან კი რაში უნდა დახმარებოდა რამამ კორინთელს უმწეო მდივანი ქალი?

- ჰო, დახმარება.

- თუკი რამე შემიძლია, ხომ იცი, რომ უკან არ დავიხევ!

- ვიცი. ამიტომაც გერიდებოდი. ვცდილობდი, უშენოდ გამერთმია ამ საქმისთვის თავი. ყველანაირად ვცადე, გამოსავალი მომენახა, არ გამომივიდა.

- მაინც რა საქმეა ასეთი? - შეშინებულმა იკითხა ქალმა.

- დიდი არაფერი. საჭიროა მხოლოდ შენი თანხმობა და მხარში ამოდგომა.

- რომელ მხარში ამოდგომაზე მელაპარაკები, რამაზ, განა არ იცი, რომ შენი გულისთვის მტკვარში გადავვარდები?!

- ვიცი, ძვირფასო! - რამაზ კორინთელი შემობრუნდა და მარინეს თვალები დაუკოცნა.

ქალს უმაღვე აუჩუყდა გული, უმაღვე გაუქრა შიშის გრძნობა. საკმარისი იყო, კორინთელი მოჭფერებოდა და ყოველგვარი ეჭვი სადღაც შორს, ცხრა მთას იქით იკარგებოდა.

- გისმენ, რამაზ!

- რასაც ახლა გეტყვი, შენს გულში და გონებაში უნდა მოკვდეს!

- არა გრცხვენია? განა მე გაფრთხილება მჭირდება? - ეწყინა ქალს.

- ვიცი, რომ არ გჭირდება, მაგრამ ამ გაფრთხილებით მინდა გაგრძნობინო საქმის მთელი სერიოზულობა! - რამაზ კორინთელმა სიგარეტი იატაკზე დადგმულ საფერფლებზე დააგდო, ქალისკენ მკვეთრად შემობრუნდა და მარინე გულში ჩაიკრა. ასე უფრო იოლი იყო ლაპარაკი, ქალს თვალებში აღარ უყურებდა. თან იცოდა, მის მკლავებში მომწყვდეული ქალი უფრო იოლადა ჰკარგავდა განსჯისა და მოვლენის შეფასების უნარს.

- მაინც რა საქმეა, ასეთი, ამოდენა შესავალი და გაფრთხილება რომ სჭირდება?

- სრულიად უბრალო, რასაკვირველია, თუკი თანახმა იქნები.

- ვერ გრძნობ, რომ ასეთი ლაპარაკით შეურაცხყოფას მაყენებ? - გული აუჩუყდა მარინეს.

მაპატიე, მაგრამ უფლება არა მაქვს, ამ უბრალოდ გასაკეთებელი საქმის სერიოზული მხარეც არ დაგანახო.

- გიყვარვარ? - ჰკითხა მოულოდნელად ქალმა, ვაჟის მკლავებიდან თავი ენერგიული მოძრაობით გაითავისუფლა და კორინთელს თვალებში შეხედა.

- განა ეჭვი გეპარება ჩემს სიყვარულში?

- ის თუ გჯერა, მე რომ მიყვარხარ?

- როგორ არ მჯერა! არ მესმის, რატომ მეკითხები ასეთ სისულელებს! - ვითომ განაწყენდა კორინთელი.

- თუ ნამდვილად გიყვარვარ და ისიც გჯერა, რომ მეც სიგიჟემდე მიყვარხარ, რა საჭიროა ასეთი მოლაპარაკება? განა არ იცი, რომ საქმეში ჩაუხედავად და გაუანალიზებლად გავაკეთებ, რასაც შენ მეტყვი? პირდაპირ მითხარი, რაში და როგორ უნდა დაგეხმარო!

- ვიცი, რომ გიყვარვარ. მე მგონი, არც შენ გეპარება ეჭვი ჩემს სიყვარულში. მით მეტეს, ჩემს თავს ვალდებულად ვთვლი, იცოდე, რას გაკეთებინებ. მე ასე მესმის სიყვარული. დიდი სიყვარული დიდი გულახდილობაცაა და დიდი მოფრთხილებაც, ამიტომ ნუ გაგიკვირდება ჩემი საქციელი.

მარინე თითქოს დამშვიდდა, თავი ისევ მკერდზე დაადო კორინთელს, თვალები დახუჭა და მცირეოდენი პაუზის შემდეგ ნელა წარმოთქვა:

- გისმენ.

- ორი დღის შემდეგ ოთარ კახიშვილი მოსკოვში მიდის. მე ყველასგან შეუმჩნევლად უნდა შევიდე მის კაბინეტში. შენ კარი უნდა ჩაკეტო, რომ ვინმემ მოულოდნელად არ შემოაღოს.

- რა გინდა დირექტორის კაბინეტში?! - გულწრფელად გაუკვირდა მარინეს. თვალები ისევ გაახილა, თუმცა თავი არ აუწევია, ლოყით კვლავ ვაჟის მკერდს იყო მიხუტებული.

- გეტყვი, ყველაფერს გეტყვი. ხომ ხედავ, რომ დაინტერესდი! ესე იგი, მართალი ვიყავი, როცა გადავწყვიტე საქმის შინაარსი შენთვის დაწვრილებით გამეცნო. - რამაზ კორინთელი მარჯვენა ხელით გადასწვდა იატაკზე დადებულ სიგარეტის კოლოფს და იაპონურ კვესს. - ოთარ კახიშვილი მოსკოვში ვითომ ინსტიტუტის საქმეებზე მიდის. სინამდვილეში კი იგი ცდილობს ჩუმად მოძებნოს სეიფის გამხსნელი ოსტატი. შენ კარგად იცი, რა დაიბარა ანდერძში განსვენებულმა აკადემიკოსმა, სეიფი ჩემი სიკვდილის დღიდან ორი წლის თავზე გახსენითო. ოთახ კახიშვილს რაღაც ეგულება სეიფში. ეს „რაღაც“ ალბათ მეცნიერული გამოკვლევაა, რომლის გამოქვეყნება დავით გიორგაძემ ვერ მოასწრო. ახალ დირექტორს სურს მზამზარეული შრომა ხელში ჩაიგდოს და მიითვისოს. გასაგებია?

- გასაგებია!

- მე მინდა დირექტორის კაბინეტში დავაყენო პატარა იაპონური გადამცემი, მიმღები მაგნიტოფონი კი შენ გექნება, ხელჩანთაში. როგორც კი დირექტორის კაბინეტში საეჭვო ვინმე შევა, ხელჩანთაში მიმღები მაგნიტოფონის კლავიშს თითს დააჭერ და მათ საუბარს ფირზე ჩაიწერ. გარდა სტუმრებისა და საეჭვო ხალხის საუბრებისა, ძალზე მაინტერესებს, რატომ იკეტებიან ხოლმე საათობით ოთარ კახიშვილი და მისი მოადგილე არჩილ თევდორაძე. ერთი სიტყვით, მინდა ყველაფერი ვიცოდე, რა ხდება ინსტიტუტის დირექტორის კაბინეტში. კასეტებს შინ წამოიღებ ხოლმე. ჩანაწერებს აქ მოვისმენ. რაც საინტერესოა, შევინახავ ან დავიმახსოვრებ!

- შენ ხომ ისედაც შეგიძლია, ყველაფერი გაიგო და გამოიცილო?! რატომ მიდიხარ ასეთ რისკზე? ხომ შეიძლება დამლაგებელმა ან დირექტორმა შენიშნოს გადამცემი? რა მოხდება მაშინ?

- ნუ გეშინია...

- მე არ მეშინია, - შეაწყვეტინა მარინემ, - მე შენზე ვფიქრობ!

- დარდი ნურაფრისა გაქვს. ვიცი, სადაც უნდა დავაყენო გადამცემი. ასი წელი რომ იდგეს იქ, მაინც ვერავინ იპოვის. თანაც ერთი თვის შემდეგ კვლავ ჩუმად შევალ კაბინეტში და გადამცემს სამუდამოდ მოვხსნი. ვიცი, რაც მოსახდენია, ერთ თვეში უნდა მოხდეს.

- გასაგებია, ყველაფერი გასაგებია. მაგრამ ბოლომდე მაინც არ მიპასუხე შეკითხვაზე. განა არ შეგიძლია შენი ზებუნებრივი ნიჭის წყალობით ისედაც გაიგო ყველაფერი?

- არ შემიძლია. ერთ ხილვას იმდენი ენერგია სჭირდება, ორ კვირაში რომ ვერ აღვადგენ ხოლმე. სად შემიძლია, ყოველდღიურად დავძაბო გონება და „მოვისმინო“ რაზე საუბრობენ ისინი საათების განმავლობაში? ჩემს ნიჭსა და ენერგიას გაფრთხილება სჭირდება. მხოლოდ გამოუვალ სიტუაციაში უნდა დავძაბო ტვინი. გამოუვალი სიტუაციები კი ცხოვრებაში იმდენია, რომ მათაც ვერ ავუთავდები. გასაგებია?

- მომაწევიანე! - მიუგო პასუხად.

კორინთელმა სიგარეტი ტუჩებთან მიუტანა. მარინემ ხარბად მოქაჩა.

ოთახში სიჩუმემ დაისადგურა. სიგარეტი მონაცვლეობით ჩათავეს. ვაჟმა მოლაპარაკება დამთავრებულად ჩათვალა, სიგარეტის ნამწვავი საფერფლეზე დააგდო და ქალს ტუჩებზე დაეწაფა.

* * *

ათი საათი სრულდებოდა, რამაზ კორინთელი დირექტორის კაბინეტში რომ ჩაიკეტა. თავდაპირველად სეიფთან მივიდა. სეიფის გახსნას რომ აპირებდა, მარინესთვის არ გაუმხელია. ან რა

საჭირო იყო? ქალს ხომ ის უნდა სცოდნოდა, რაშიც უშუალოდ მიიღებდა მონაწილეობას.

თავისი სიმშვიდე თვითონვე უკვირდა. ეგონა, მეტს ინერვიულებდა. კაბინეტში რომ შედიოდა, ოდნავ ღელავდა. კარი რომ შიგნიდან ჩაკეტა, მღელვარებამ იმავე წუთში გაუარა. იცოდა, შეეძლო მთელი დღე მჯდარიყო აქ, ხელს არავინ შეუშლიდა, ეჭვსაც კი ვერავინ აიღებდა.

სპორტული ხელჩანთა სეიფთან მიიტანა, ჩანთიდან რეზინის საოპერაციო ხელთათმანები ამოიღო და ხელებზე წამოიცვა, შემდეგ ხელთათმანიანი ხელი კვლავ ჩანთაში ჩაყო და დიდი მაკრატელი მონახა. მავთული, რომლითაც სეიფის სახელურზე ლუქი იყო დამაგრებული, ფრთხილად გადაჭრა. სახელურს ოსტატურად შეხსნა და ჩანთაში მოათავსა. შემდეგ შიფრი აკრიფა. სანამ სახელურს გამოქაჩავდა, ცოტა შეეყოვნდა. მღელვარება ოდნავ, მაგრამ მაინც მოერია. კარის სახელურს ორთავე ხელი მოჰკიდა და ნელა გამოსწია. მძიმე კარმა ოდნავ დაიღრჭიალა. სეიფი საქალაქდევებით, სხვადასხვა დოკუმენტებით, ნაჩუქარი წიგნებით, უცხოელების მოძღვნილი სუვენირებით და მიმოწერის ასლებით იყო სავსე. რამაზ კორინთელს ხელი არაფრისთვის უხლია. სეიფიდან მხოლოდ ის საქალაქდევები ამოიღო, სადაც ნაშრომები და ექსპერიმენტის შედეგები იყო მოთავსებული. მომწვანო საქალაქდევები ჩანთაში ფრთხილად ჩადო, კარი უხმაუროდ მიკეტა და მონიკელებული რგოლებით იგივე კოდი აკრიფა. შემდეგ კვლავ ჩანთისკენ დაიხარა, ელექტროგამახურებელი, რკინის პატარა დაფა, ლუქი და ლითონის ბეჭედი ამოიღო, ზუსტად იმ ბეჭედის ასლი, სეიფის სახელურის ლუქზე რომ იყო აღბეჭდილი. ბეჭედის ასლის ჩამოსხმა არ გასჭირვებია რამაზ კორინთელს. ათიოდე დღის წინ, ინსტიტუტის დირექტორი რომ აკადემიაში გამოიძახეს საბჭოს სხდომაზე, რამაზ კორინთელმა მარინეს სთხოვა, კაბინეტიდან პირდაპირი ტელეფონით მიხდა ერთ საქმეზე დაე-

რეკოლ. მარინე უარს როგორ ეტყოდა! რამაზ კორინთელმა კაბინეტში შესვლისთანავე კარი შიგნიდან ჩაკეტა, სეიფთან მივიდა და ლუქზე გამოსახულ ბეჭდის ნაჭდევს ფრთხილად დაადო პლასტილინი, პირველივე ცდაზე მოეწონა ამოღებული გამოსახულების ხარისხი, მაგრამ, ყოველი შემთხვევისთვის, პლასტილინის ორ თხელ ფურცელზე კიდევ გადაიღო ბეჭდის პირი.

იმავე საღამოს ოსტატი მონახა და დიდი გასამრჯელოს ფასად ბეჭდის დამზადება მოსთხოვა.

- მომართვის გარეშე ვერ გავაკეთებ! - ცივად დაუბრუნა ფული ოსტატმა.

- რამდენს ითხოვ? - ჰკითხა კორინთელმა.

- ჩემი პასუხი უკვე გითხარი.

ოსტატმა სიტყვის დამთავრება ვერ მოასწრო, რომ კორინთელმა რევოლვერი დაადო შუბლზე.

- რამდენს ითხოვ! - გაუმეორა მუქარით სავსე ხმით.

ოსტატს რევოლვერისა არ შეშინებია და დაყვირება გადაწყვიტა, მაგრამ რამაზ კორინთელის ბოროტად წამონთებული თვალები რომ დაინახა, შემდრკალმა და ჭაბუკის გამოხედვით მონუსხულმა, თანხმობის ნიშნად თავი ჩაღუნა, შემდეგ პლასტილინის ფურცელი აიღო და დაკვირვებით შეათვალიერა.

რამაზ კორინთელმა ელექტროგამხურებლით ლუქი სწრაფად გაადნო ფოლადის დაფაზე და სეიფი ოსტატურად დალუქა. თავის ნახელავი თვითონვე მოეწონა.

პირველ და მთავარ საქმეს უკვე მორჩა. ცოტა შეისვენა, ჯიბიდან სიგარეტი ამოიღო, მაგრამ მოწევა გადაიფიქრა, ფერფლი არსად დაეყარო, და ისევ ჯიბეში ჩაიღო, ხელჩანთას დასწვდა და იაპონური პატარა, მაგრამ ძალზე მგრძნობიარე გადამცემი ამოიღო. გადამცემის კუთხეებში რამაზ კორინთელმა წინასწარ დააყენა ოთხი პატარა მაგნიტიც. მათი მიზიდულობის ძალა საკმარისი იყო გადამცემის მსუბუქი წონის საიმედოდ დასაჭერად.

ხელსაწყოს მისამაგრებელი ადგილი წინასწარ ჰქონდა შერჩეული - დირექტორის ძველებური დიდი მაგიდის შუა ნაწილი. კაცს რომ მაგიდის ქვეშ რაიმე ნივთი შევარდნოდა, მისი ალების დროსაც კი შეუძლებელი იქნებოდა წელში მოხრილს მაღლა აგეხედა და მაგიდაზე ქვემოდან მიწებებული ასანთის კოლოფისოდენა გადამცემი დაგენახა.

რამაზ კორინთელი მაგიდის ქვეშ შეძვრა და ოთხ ადგილზე წინასწარ გახვრეტილი ფოლადის ფურცელი უბარმაზარ ძველებურ საწერ მაგიდას ჭანჭიკებით ქვემოდან მიამაგრა. მაგიდის ქვეშიდან გამოძვრა და მშვიდად ამოისუნთქა. საქმე თითქმის მოთავებული ჰქონდა. მექანიკურად ჯიბიდან ისევ ამოიღო სიგარეტი. უცებ გადაწყვიტა, ჯობია კაბინეტიდან გავიდე და გარეთ მოვწიოლო, სიგარეტის კოლოფი ჯიბეში ჩააბრუნა, გრძელ მაგიდაზე დადებული გადამცემი აპარატი აიღო და ისევ მაგიდის ქვეშ შეძვრა.

ფოლადის ფურცლის სიახლოვე რომ იგრძნო, გადამცემი აპარატი ოთხი პატარა მაგნიტის მიზიდულობის ძალით ლამის ხელიდან გაუფრინდა. რამაზ კორინთელმა საიმედოდ მიწებებული გადამცემი ფოლადის ფურცლის შუაგულში ჩააცურა.

რამაზ კორინთელს უხაროდა, საქმე რომ ძალზე მახვილგონივრულად გადაჭრა. სამუშაო დღის დამთავრების შემდეგ მარინე გადამცემ აპარატს ყოველთვის შინ წაიღებდა, დილით კი, სანამ დირექტორი მოვიდოდა, კვლავ ფოლადის დაფაზე მიამაგრებდა. კაბინეტშიც რომ დაეტოვებინა, დამლაგებელი ქალი მაინც ვერ ნახავდა. და მაინც, ყოველგვარი გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად, ამჯობინა გადამცემი მარინეს ყოველ საღამოს შინ წაეღო.

რამაზ კორინთელმა კაბინეტი ყურადღებით მიათვალ-მოათვალიერა, ხომ არაფერი მრჩებოდა, სეიფს კიდევ ერთხელ შეავლო თვალი და ჩანთას დასწვდა. თუ მოსაცდელში ან დერეფანში ვინმე გამოჩნდებოდა, მარინე სელექტორთან ჩართული აპარატის

ყურმილს შეანძრევდა. სელექტორი დუმდა. რამაზ კორინთელმა შიდა კარის გასაღები გადაატრიალა და მოსაცდელში გავიდა.

მარინე კართან იდგა და დერეფანს ზვერავედა. კორინთელს ღიმილით ანიშნა, არავინაა, შეგიძლია წახვიდეო.

მოსაცდელიდან გასვლისას კორინთელმა ხმადაბლა უთხრა, ნახევარ საათში დაგირეკავო და დერეფანში გავიდა.

ხუთი წუთის შემდეგ უკვე მანქანაში იჯდა და შინისაკენ მიჰქროდა. დროდადრო სპორტულ ჩანთას გადახედავდა ხოლმე, სადაც მოთავსებული ჰქონდა ის ადრინდელი გამოკვლევა, სადიპლომო შრომად რომ ამუშავებდა და, რაც მთავარია, „რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპის“ საბოლოოდ ჩამოყალიბებული და გადაბეჭდილი ვარიანტი თავისი ექსპერიმენტული მასალით.

თეორიული ნაწილის ხელახლა აღდგენა და დაწერა არ იყო ძნელი საქმე. მაგრამ ექსპერიმენტების შედეგებს, რომლებიც ცალკე საქაღალდეში იყო მოთავსებული, ხელახლა ვერ აღადგენდა სრულიად იოლად გასაგები მიზეზის გამო, მათი ბეპირად აღდგენა არ შეიძლებოდა. ექსპერიმენტის შედეგების ხელახალ მოპოვებას კი დიდი დრო სჭირდებოდა. ბოლოს და ბოლოს, ერთი წლის ლაბორატორიული მუშაობის შემდეგ ექსპერიმენტით მიღებული შედეგების აღდგენაც შეიძლებოდა, მაგრამ ლაბორატორიაში მხოლოდ ოთარ კახიშვილთან ერთად თუ იმუშავებდა. მაშინ, ძალაუნებურად, ინსტიტუტის დირექტორი მაინც უნდა გამხდარიყო მისი გამოკვლევის თანაავტორი. თანაც, რაც უფრო ყველაზე კომიკური იქნებოდა, პირველი, ანუ მთავარი თანაავტორი.

ყველაზე უფრო კორინთელს მაინც ის უხაროდა, რომ დღეიდან, თუნდაც გაეხსნათ კიდეც სეიფი, აკადემიკოსის გამოკვლევას ველარავინ იპოვიდა. სამაგიეროდ, ყველანი დარწმუნდებოდნენ, რომ აკადემიკოსს არ დარჩენია არავითარი გამოკვლევა, რომ იგი ხუთი წლის მანძილზე ამაოდ დაშვრა, დაემტკიცებინა

რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპის არსებობა. კიდევ ერთხელ გახდებოდა მათთვის ნათელი, რატომ ისურვა განსვენებულმა დირექტორმა სეიფის ორი წლის შემდეგ გახსნა.

ერთი ამბავიც იყო გასათვალისწინებელი. ბუნებრივია, ყველას გაუკვირდებოდა და დაიწყებოდა მითქმა-მოთქმა, რამაზ კორინთელმა ასე მოკლე დროში როგორ შეძლო რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპის არსებობის აღმოჩენაო.

კორინთელს არ აღელვებდა მოსალოდნელი მითქმა-მოთქმა და ვნებათაღელვანი. მან ჯერ კიდევ ადრე, აკადემიკოსის სიკვდილამდე განჭვრიტა მომავალი და შექმნა ერთი საბუთი, რომელიც, მისი აზრით, გაფანტავდა ყოველგვარ გაუგებრობას. დღეს-დღეობით კი, გადამცემი აპარატის წყალობით, ყოველდღიურად ეცოდინებოდა, ოთარ კახიშვილი რას აპირებდა. სჯეროდა, ინსტიტუტის ახალი დირექტორი ყველაფერს გააკეთებდა, რომ სეიფი ჩუმად გაეხსნა. ამიტომაც მარინეს არ უნდა გამოჰპარვოდა, კაბინეტში თუ უცხო ვინმე შევიდოდა. გადამცემის ჩართვისა და მიმღებ მაგნიტოფონზე საუბრის ჩაწერის ხელოვნებას დირექტორის მდივანი უკვე მშვენივრად ფლობდა. სეიფის გახსნა მანამდე ვერ უნდა მოეხერხებინა ოთარ კახიშვილს, სანამ გაზაფხულზე რამაზ კორინთელი მოსკოვში არ წარადგენდა თავის ახალ გამოკვლევას.

ხომ შეიძლებოდა ელდანაცემ კახიშვილს აზროვნების უნარი დაჰპარგვოდა და ნაადრევად აეტეხა აურზაური. შემდეგ ოთარ კახიშვილს თუნდაც ოფიციალურად დაემოწმებინა ახალგაზრდა მეცნიერისთვის ნაშრომის მითვისება, მაინც აღარათფერი გამოუვიდოდა, თანაც წინასწარ შექმნილი დოკუმენტიც თავის სიტყვას იტყოდა.

რამაზ კორინთელს სჯეროდა, რომ ინსტიტუტის დირექტორს გაცოფებისაგან შეიძლებოდა გული გახეთქოდა, მაგრამ ჩივილს მაინც ვერ გაბედავდა. იმას კი მიხვდებოდა, რომ თვითონ ამ საქ-

მიდან სუფთად ვერ გამოძვრებოდა და მოტყუებული შეთქმულის როლში აღმოჩნდებოდა.

* * *

- მეშინია, რამაზ!

- რისი გეშინია? - სივრცეს გაუღიმა კორინთელმა.

- ვაითუ, არ გიყვარვარ?

კორინთელი ქალისკენ შებრუნდა და გულში ჩაიკრა.

- ნუთუ გაძლევ ეჭვის საფუძველს?

- არა, მაგრამ მაინც მეშინია.

- დაანებე თავი სულელურ ფიქრს!

- მე უშენოდ სიცოცხლე აღარ შემიძლია. რომ მიმატოვო, იცოდე თავს მოვიკლავ. არ იფიქრო, გაშინებდე. ასე ნუ გამიგებ. უბრალოდ, მინდა იცოდე, რომ უშენოდ ერთი დღეც ვერ გავძლებ!

- რა დაგემაართა? იქნებ შემატყვე რამე? - კორინთელმა ქალს მხრებზე ხელი მოჰკიდა, გვერდზე მისწია და თვალებში ჩახედა.

- როცა შენთან ვარ, არ მეშინია. წახვალ და... წახვალ და იმავე წუთში ეჭვები მღრღნიან გულს.

ვაჟმა პასუხად გაიცინა.

- სისულელეს თავი დაანებე. კიდევ როგორ დაგიმტკიცო, რომ მიყვარხარ?

„ვუთხრა ყველაფერი? - ვერ გადაეწყვიტა მარინეს, - რატომ არ გამაცნო თუნდაც ერთი თავისი მეგობარი? რატომ ცდილობს ყველასათვის შეუმჩნეველი დარჩეს ჩვენი სიყვარული? ან რატომ არ უნდა ვიცოდე, რას ფიქრობს საერთოდ? მუდამ ასე უნდა ვიყოთ? მუდამ ასე შიშით უნდა იპარებოდეს ჩემს ბინაში? იქნებ მხოლოდ მანამდე ვჭირდები, სანამ დირექტორის კაბინეტში შემ-

დგარი საუბრებია მაგნიტოფირზე ჩასაწერი? იქნებ მხოლოდ ამიტომ დამიახლოვდა?”

მარინემ ვაჟს ისევ მკერდზე დაადო თავი.

„მაგრამ რატომ მეჩვენება, რომ არ ვუყვარვარ? განა შეუძლია კაცს, არ უყვარდე და ასე გეფეროს? იქნებ მე ვარ სიყვარულით დაბრმავებული და ვერ ვამჩნევ, რომ მისი სიყვარული ყალბია, ხოლო მისი სიტყვები მტკნარი ტყუილი?“

მარინემ არ იცოდა და ვერც მიხვდებოდა, რამაზ კორინთელი მართლაც როგორ ცდილობდა მის შეყვარებას. უფრო მეტიც, თავის თავს არწმუნებდა, რომ მარინე უყვარდა. სჯეროდა, რომ მარინეს სიყვარული გააქარწყლებდა იმ გრძნობას, ინგას მიმართ რომ ჰქონდა. ყოველდღე მარინეზე ფიქრობდა. უფრო ზუსტად, ცდილობდა მარინეზე ეფიქრა, ცდილობდა თავი დაერწმუნებინა, რომ უიმისოდ ვერ სძლებდა. ცდას არ აკლებდა, რომ ილუზია სინამდვილედ ექცია. ხშირად მიზანსაც აღწევდა. იყო წუთები და საათებიც კი, როცა გულწრფელად სჯეროდა, რომ მარინე უყვარდა, ატაცებული ზეიმობდა, რომ ინგა დაივიწყა, მაგრამ გულზე უცებ ყინულის თხელი ფენა შემოეკვრებოდა, თვალსა და ხელს შუა რომ სქელდებოდა და დამზრალ გულს საძრაობას არ აძლევდა. თვალწინ კვლავ ინგას ნაზი, უმანკო სახე დაუდგებოდა და საბოლოოდ ჰკარგავდა იმედს, რომ დის მიმართ ძარღვებში გამჯდარ გრძნობას ვერაფრით ვერ მოერეოდა. სულ ეშინოდა, სიტყვა „სიყვარული“ არ გაეფიქრებინა. ცდილობდა, თავისი ვნებათაღელვისათვის მხოლოდ „გრძნობები“ დაერქმია.

აბა, მარინე რას მიხვდებოდა, ჭაბუკი რა ცეცხლშიც იწვოდა. რა ბედნიერი იქნებოდა რამაზ კორინთელი, მარინე რომ მართლა ჰყვარებოდა.

აი ახლაც, თვალებს უკოცნიდა ახალგაზრდა ქალს, მაგრამ ფიქრით კვლავ ინგასთან იყო. მარინეს გულში იკრავდა, ეშინოდა, თვალეში არ შემხედოს და არ მიხვდეს, ჩემს არსებაში რა

ცეცხლი ტრიალებსო. მერე შეშფოთებული თვალებს ხუჭავდა და მარინეს გაშმაგებული ჰკოცნიდა. უნდოდა ინგაზე ფიქრი თავიდან ამოეგდო, მაგრამ არაფერი გამოსდიოდა.

რამაზ კორინთელი მიხვდა, სამწუხაროდ, მარინე არ იყო ის ქალი, ინგას რომ დაავიწყებდა.

თავი მეჩვიდმეტე

მაკა ლანდიაშ აუდიტორიაში შესვლისთანავე მიიქცია ხალხის ყურადღება. დანიშნულ დროზე მთელი თხუთმეტი წუთით ადრე მივიდა, მაგრამ ამფითეატრის ტიპის აუდიტორია უკვე ხალხით იყო სავსე. წინა რიგში ძირითადად მულოტი, ჭალარა და სათვალეანი მეცნიერები ისხდნენ. ახალგაზრდებს უკანა რიგები დაეკავებინათ. აუდიტორიაში უჩვეულო დუმილი იდგა, რაღაც სენსაციურის, გაუგონარის მოლოდინის დუმილი.

მაკა ლანდიაშ აუდიტორიაში შესვლისთანავე იგრძნო ორასი წყვილი თვალი როგორ დაეჯახა. ცნობისმოყვარე თვალებიდან წამოსულმა სხივებმა ისე დაუჩხვლიტა ტანი, თითქოს პლაჟზე ყოფილიყოს მცხუნვარე მზის ქვეშ წამოწოლილი.

არაფერი შეიმჩნია, ნელი ნაბიჯით განაგრძო სვლა და თან აუდიტორია მოათვალიერა, ცარიელი ადგილი ხომ არსად არისო.

მაკა მაღალი, სიფრიფანა და ჰაეროვანი ქალიშვილი იყო. გამხდარი არ ეთქმოდა, იმდენად რელიეფური მკერდი და თეძოები ჰქონდა. მოძრაობის პლასტიკა, ოდნავ უპროპორციო, მოგრძო სახე, ფერფლისფერი ჩამოშლილი თმა და საოცრად მეტყველი თვალები უცხოურ იერს აძლევდა.

წინა რიგში რომელიღაც მეცნიერმა იცნო ერთი ძალზე გავლენიანი თანამდებობის პირის, გიორგი ლანდიას, ქალიშვილი. უმაღლვე წამოდგა, შეეგება და თავისი სკამი შესთავაზა.

- დიდი მადლობა, ნუ წუხდებით, მე სადმე ზემოთ დავჯდები! - თავაზიანად თქვა უარი მაკამ.

- როგორ გეკადრებათ, აგერ დაბრძანდით!

- გულწრფელად გეუბნებით, არ მსურს წინ დაჯდომა. ტელევიზიიდან გამომგზავნეს. გაცილებით მირჩევნია, მაღლა დავჯდე. იქიდან უფრო გამიადვილდება, აღვიქვა მთელი აუდიტორია და ნათლად წარმოვიდგინო გადაცემის სცენარი.

- კი, ბატონო. იყოს ნება თქვენი, ოღონდ აგაცილებთ.

ხანში შესული მეცნიერი მალლა აუძღვა მაკა ლანდიას. ბოლოს წინა რიგში რომელიღაც თავის სტუდენტს ანიშნა, სტუმარს ადგილი დაუთმო.

- დიდი მადლობა, მაპატიეთ, რომ შეგაწუხეთ! - თქვა მაკა ლანდიამ და ხანში შესულ მეცნიერს ხელი ჩამოართვა. მერე მადლობის ნიშნად იმ სტუდენტ ბიჭს გახედა, ადგილი რომ დაუთმო.

ოცდაორი წლის ქალიშვილი მაინც ოცდაორი წლის ქალიშვილია და, ბუნებრივია, ესიამოვნა, ამოდენა აუდიტორიის ცხოველი ინტერესი რომ გამოიწვია. თუმცა გულში მწარედ ნანობდა, ვიღაც ვუნდერკინდის დიპლომის დაცვაზე რომ მოვიდა. მაკა ლანდიას არც ის ხიბლავდა, ახალგაზრდა მეცნიერს რომ სამი კურსი ექვს თვეში დაუხურავს, ხოლო სადიპლომო ნაშრომში პირდაპირ ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხს რომ ანიჭებდნენ.

ტელეფილმების სტუდიის სასცენარო განყოფილების მთავარი რედაქტორის მოადგილეს და თვითონ ახალგაზრდა სცენარისტს, მუსიკა, მხატვრობა და ლიტერატურა უფრო იტაცებდა, ვიდრე ფიზიკა და მათემატიკა.

რა უნდა ექნა, კომიტეტის თავჯდომარემ ისეთი დიდის ამბით მისცა დავალება, უარი ვეღარ თქვა.

კომიტეტის თავმჯდომარე ირაკლი ლომიძე სამოცს გადაცილებული სიმპათიური სათვალღიანი კაცი შუა კაბინეტში შეეგება ოცდაორი წლის თანამშრომელს, გრძელ მაგიდასთან სკამი თვითონვე გამოუწია და ხელით ანიშნა, აქ დაბრძანდითო.

- ერთი დიდი და, ჩემი აზრით, მნიშვნელოვანი დავალება უნდა მოგცეთ. მნიშვნელოვანი და საინტერესო! სცენარი უნდა დაწეროთ ერთნაწილიანი დოკუმენტური ტელეფილმისათვის. წინასწარ შემიძლია გითხრათ, რომ ტელეფილმის ობიექტი ძალიან დაგაინტერესებთ.

მაკა ლანდია მორჩილი ღიმილით მისჩერებოდა კომიტეტის თავმჯდომარეს.

- დღეს თბილისის მეცნიერული სამყარო მხოლოდ ერთ ახალგაზრდა კაცზე ლაპარაკობს, ოცდასამი თუ ოცდაოთხი წლის რამაზ კორინთელზე. წარსულში იგი მხოლოდ ხულიგნური საქციელით და სიზარმაცით გამოირჩეოდა, სწავლობდა უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის დაუსწრებელ ფაკულტეტზე, მუშაობდა თბილისის ინსტრუმენტულ ქარხანაში, სადაც მიიღო მძიმე ტრავმა. თავში მოხვდა ხიდური ამწის კავი. ჭაბუკმა მთლიანად დაკარგა მეხსიერება. ექიმებს აღარც კი ჰქონდათ იმედი მისი გადარჩენისა. და თუ მაინც გადარჩებოდა, არავის ეგონა, თუ გონება დაუბრუნდებოდა. მოხდა საოცრება, ტრავმის შემდეგ სულ რამდენიმე თვეში ხურავს სამ კურსს, ამთავრებს უნივერსიტეტს და იცავს სადიპლომო შრომას, რომელშიც პირდაპირ ანიჭებენ ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხს. როგორ მოგწონთ? - კომიტეტის თავმჯდომარეს აღტაცებისაგან თვალეხი ისე სასაცილოდ უბრწყინავდა, მაკა ლანდიამ ღიმილი ვერ შეიკავა.

კომიტეტის თავმჯდომარემ ღიმილი თანხმობის გამოხატულებად მიიღო.

- აბა თქვენ იცით, მე მწამს თქვენი ნიჭისა და ენერჯისა!

იმდენად აღტაცებული იყო ირაკლი ლომიძე, მაკამ უარის თქმა ვეღარ გაუბედა. ნაზ, პოეტური ბუნების ქალიშვილს არ იტაცებდა მეცნიერება და ტექნიკა. არ აინტერესებდა ფიზიკოსთა თუ მათემატიკოსთა პიროვნებანი. ყოველთვის თვლიდა, რომ ისინი ეროვნულ ხასიათს მოკლებული ხალხი არიან. აქედან გამომდინარე, ემოციებისგან დაცლილნი და უინტერესონი.

ვერც ვიღაც ვუნდერკინდის თავბრუდამხვევმა წარმატებებმა გააკვირვა. ორმოცდაათ წელს გადაცილებულ რამდენიმე ისეთ კაცს იცნობდა, რომლებიც თურმე ბავშვობაში მეცნიერების ამომავალ ვარსკვლავებად ითვლებოდნენ. მერე გადიოდა წლები და

ისინი იმავე დონეზე დარჩენილან, ერთი ნაბიჯიც არ წაუდგამთ წინ.

რამაზ კორინთელი პირველი დანახვისთანავე მოეწონა მაკას. ქალიშვილს ინტუიციამ უკარნახა, ეს მაღალი, ათლექტური, წაბლისფერთმიანი ჭაბუკი, ოდნავ კეხიანი ცხვირი და მოგრძო ნიკაპი მის სახეს ენერგიულ გამომეტყველებას რომ აძლევდა, ცალმხრივად განვითარებული კოლეგებისაგან განსხვავებული პიროვნება უნდა ყოფილიყო. სახის შესამჩნევად სტატიურ, ოდნავ უინტელექტო გამომეტყველებას ლაპარაკის მანერა, ფრაზის მოქნილობა და ადვილად შესაგრძნობი შინაგანი ტემპერამენტი იმდენად შეუმჩნეველს ხდიდა, რომ მთლიანობაში რამაზ კორინთელი ინტელექტუალურ, სიცოცხლით და ემოციებით სავსე ჭაბუკად აღიქმებოდა.

მაკა ლანდიას არ ესმოდა, რას ლაპარაკობდა ახალგაზრდა ფიზიკოსი. ვერც სხვა მეცნიერების გამოსვლებიდან გაიგო რამე. ერთს კი მიხვდა, ჭაბუკი რაღაც მნიშვნელოვან მეცნიერულ აღმოჩენაზე ლაპარაკობდა. დანარჩენები გულწრფელად იზიარებდნენ ამ აღმოჩენის მნიშვნელობას და ერთსულოვნად მოითხოვდნენ რამაზ კორინთელისათვის პირდაპირ მიენიჭებინათ ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხი. გონებაში ჩარჩა მხოლოდ რამდენიმე ფრაზა, რომლებსაც თითქმის ყველა გამომსვლელი იმეორებდა: „იმპულსური რენტგენული გამოსხივება“, „მთავარი ვარსკვლავის მასის ლტოლვა ნეიტრონული ვარსკვლავისაკენ“, „თერმული რენტგენული გამოსხივება“, „ნეიტრონული ვარსკვლავის სავარაუდო მაგნიტური ველი“. და კიდევ რამდენიმე წინადადება, რომელთა შინაარსს ალბათ მთელი სიცოცხლის მანძილზე ვერ გაიგებდა, ვერ ჩასწვდებოდა, და, გულახდილად რომ ვთქვათ, არც არავითარი სურვილი ჰქონდა ჩაწვდომისა.

დიპლომის დაცვა დასასრულს უახლოვდებოდა. მაკა ლანდი-ამ ახლალა შენიშნა, რომ საგამოცდო კომისიისა და სამეცნიერო საბჭოს წევრებთან ერთად ოდნავ შემალლებულ, ნახევრად წრიულ სცენაზე უნივერსიტეტის რექტორიც იმყოფებოდა.

- კიდევ ხომ არავის ექნება შეკითხვა? - ფეხზე წამოდგა საგამოცდო კომისიის თავმჯდომარე და აუდიტორიას თვალი მოავლო. იგი მხოლოდ წინა სამ რიგში მსხდომთ მიმართავდა. დანარჩენთაგან შეკითხვას არც ელოდა.

- შეიძლება? - წამოდგა ფეხზე დაბალი, ულვაშებიანი მსუქანი კაცი.

რამაზ კორინთელმა იცნო უნივერსიტეტის დოცენტი მაკარ ბოჭორიშვილი, ასტროფიზიკის ინსტიტუტის ყოფილი მეცნიერთანამშრომელი, ათი წლის წინ რომ გააგდეს ინსტიტუტიდან ინტრიგანობისათვის.

მიხვდა, სასიკეთოს იგი არაფერს იტყოდა.

- მე მინდა წინასწარ განვაცხადო, რომ რამაზ მიხეილის ძე კორინთელის სადიპლომო შრომა ნამდვილად იმსახურებს ფიზიკმათემატიკის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხს, - თქვა მაკარ ბოჭორიშვილმა და სანახევროდ ულვაშებში შემალული ღიმილით სამეცნიერო საბჭოს წევრებს მოავლო თვალი, - თუ ჩემი მოსაზრების აღნუსხვა უკვე მოასწარით ოქმში, მაშინ შევეცდები ჩამოვაცალიბო ჩემი შეკითხვა. ძვირფასო მეგობრებო, მე რამაზ კორინთელს მეორე კურსზე ვუკითხავდი ელექტრობას. მართალია, იგი დაუსწრებელი სწავლებისათვის გამოყოფილ მცირედენ საათებზეც არ დადიოდა, მაგრამ თუ გამოჩნდებოდა, თავისი საქციელით და ცოდნით ვერ ბრწყინავდა მაინცდამაინც. გამოცდებზე ხომ, შეიძლება თამამად ითქვას, სამადლოდ ვუწერდით სამიანებს.

ბოგმა ხმამალლა გაიცინა, ვიღაცეებმა დაუსტვინეს კიდევ.

- სიწყნარე! - წამოდგა ფეხზე თავმჯდომარე.

მაკარ ბოჭორიშვილი უკან არც შებრუნებულა, სქელ უღვა-
შებში შემალული ღიმილი ნელ-ნელა ჩამოცვივდა, დაპატარავდა
და ბოლოს სულ გაქრა. სახეზე როგორც პატარა, მრგვალ სადე-
მონსტრაციო პლაკატზე, ისე ეწერა მსხვილი ასოებით, ხედავთ,
რა ხალხის ხელში ვართო!

აუდიტორია თანდათან დაწყნარდა.

თავმჯდომარემ ბოჭორიშვილს ანიშნა, განაგრძეო.

- დიახ, ამხანაგი რამაზ კორინთელი ერთი ჩვეულებრივი (ვე-
ღარ გაბედა, გონებაშეზღუდულიო) სტუდენტი იყო. რა მოხდა მე-
რე? რას მივაწეროთ საოცარი, გაუგონარი მეტამორფოზა? პა-
ტივცემული რამაზ, იქნებ, თქვენ აგვიხსნათ, როდის მოასწარით
ენების სწავლა, როდის დაეუფლეთ ფიზიკისა და ასტრონომიის
ურთულეს პრობლემებს ასე ღრმად, საფუძვლიანად და შემოქმე-
დებითად? როდის მოასწარით ამ უჩვეულო და თავსატეხი პრობ-
ლემის გამოკვლევა, გადაჭრა და მშვენიერი მეცნიერული ლოგი-
კით ჩამოყალიბება?

დარბაზში სიჩუმე ჩამოწვა. თითქოს ყველა ადგილზე გაქვავ-
და, წამწამებსაც არავინ ახამხამებდა. აშკარა იყო, რამაზ კორინ-
თელის უცნაური და ელვისებური სამეცნიერო კარიერა ყველას
ძალზე აინტერესებდა.

რამაზ კორინთელმა თავის ცხოვრებაში მეორედ გაიგონა სი-
ჩუმის ხმა.

- პატივცემული თავმჯდომარევ, პატივცემული საბჭოს წევრე-
ბო, - დაიწყო ღიმილით ახალგაზრდა მეცნიერმა - როგორც ხე-
დავთ, მეცნიერული კამათი თანდათანობით ინტერვიუში გადაი-
ბარდა.

ყველას გაეცინა.

ბოგიერთებმა ტაშიც შემოკრეს.

თავმჯდომარე უმაღვე ფეხზე წამოიჭრა და აუდიტორიას ხე-
ლით ანიშნა, დაწყნარდითო.

„რა კეთილი ღიმილი აქვს!“ - გაიფიქრა მაკამ.

„კეთილი და დიდსულოვანი!“ - დააზუსტა იქვე. ქალიშვილმა იგრძნო, სხვებთან ერთად თვითონაც მოუთმენლად ელოდა რამაზ კორინთელის პასუხს.

- პატივცემული თავმჯდომარე თუ მიზანშეწონილად ჩათვლის ჟანრის მონაცვლეობას, დიდი სიამოვნებით ვუპასუხებ ბატონ მაკარ ბოჭორიშვილს.

- ბრძანეთ! - დაუქნია თავი კომისიის თავმჯდომარემ.

რამაზ კორინთელმა თვალი შეავლო ყურადღებად ქცეულ უნივერსიტეტის რექტორს, კომისიის წევრთა დაძაბულ სახეებს, აუდიტორიის მოლოდინით სავსე გამოხედვას. ბოლოს, მეორე რიგში მჯდომი ზურაბ თორაძე მონახა, თვალი ჩაუკრა და მაკარ ბოჭორიშვილს მიუბრუნდა:

- ბატონო მაკარ, თქვენი შეკითხვა ამ აუდიტორიაში ალბათ ბევრს უნდოდა მოეცა ჩემთვის. განსაკუთრებით მათ, ვინც ადრე მიცნობდნენ. მოდით, ჩემი ცხოვრება გავყოთ ორ ნაწილად, ტრავმამდე და ტრავმის შემდეგ. ტრავმამდე, როგორც თქვენ ბრძანეთ, მე ერთი უხეირო და ზარმაცი სტუდენტი ვიყავი, თანაც ხულიგანი. ბუნებრივია, გაცემული იქნებით, რამ გამაბეჯითა და გამანიჭიერა ტრავმის შემდეგ. აი აქ, მეორე რიგში ბის ჩემი მკურნალი და გადამრჩენი ექიმი, სახელოვანი პროფესორი ზურაბ თორაძე.

აუდიტორია აჩოჩქოლდა, უკანა რიგებში ახალგაზრდები ფეხზე წამოდგნენ, რომ რესპუბლიკაში უდიდესი საავადმყოფოს მთავარი ექიმისათვის თვალი მოეკრათ.

სიამოვნებით და მადლიერებით აღსავსე ზურაბ თორაძე წამიერად ფეხზე წამოიძარტა, აუდიტორიას თავი მორიდებით დაუკრა და ისევ დაჯდა.

- დიახ, ბატონო მაკარ! ხომ არ იქნებოდა მიზანშეწონილი გვეკითხა დიდად პატივცემული მთავარი ექიმისათვის ჩემი სასიკვე-

თო მეტამორფოზის მიზეზები? იქნებ, მართლაც ჯადოსნურად მოქმედებს ადამიანზე ხიდური ამწის ასკილოიანი კავის თავში ძგერება? იქნებ უძლიერესი დარტყმისაგან ტვინის უჯრედები ჯერ კარგავენ აზროვნების უნარს, შემდეგ კი უცებ იძენენ გენიოსის თვისებებს?

დარბაზს ისევ გადაუარა სიცილის ტალღამ, ალაგ-ალაგ ისევ გაისმა ტაში.

- დიახ, პატივცემულო საზოგადოებავ, ბევრს აოცებს ზარმაცი და ხულიგანი სტუდენტის რამაზ კორინთელის საოცარი ფერისცვალება. მინდა მოგახსენოთ, რომ რამაზ კორინთელი არასდროს არ ყოფილა ზარმაცი, სუსტი და ხულიგანი სტუდენტი. იგი დღეში თორმეტ საათს მუშაობდა, ენებს ეუფლებოდა, საკუთარ პროფესიაზე შეყვარებული დღესა და ღამეს ასწორებდა, რომ ყველა საჭირო დისციპლინას ღრმად და საფუძვლიანად დაუფლებოდა. თითო-ოროლა ნამდვილი ლექტორის წინაშე ბოდიში მინდა მოვიხადო, მაგრამ სუსტნი ისინი იყვნენ, ვინც რამაზ კორინთელს ჯერ ასწავლიდნენ, შემდეგ კი გამოცდებს იბარებდნენ. არ მინდოდა ჩემი თავისთვის მეკადრებინა, რომ მათ წინაშე მორჩილად დავმდგარიყავი და გამოცდები მთელი სერიოზულობით ჩამებარებინა. ისინი არც განათლებით, არც ნიჭით, არც ადამიანური თვისებებით არ იდგნენ ჩემზე მაღლა. მე კი მათთვის ჩემი ცოდნა მთელი სერიოზულობით უნდა დამემტკიცებინა. თქვენ შეგიძლიათ დამძრახოთ, უღირსად ჩათვალოთ ჩემი საქციელი, მაგრამ მინდა გულახდილი ვიყო. თუნდაც იმიტომ, რომ ვიცი, ალბათ კიდევ ბევრჯერ დაიბადება ანალოგიური შეკითხვის სურვილი. მე მათ დავცინოდი, ვამახსარავებდი. არ დავიმაღავთ, სადისტური სიამოვნებით ველოდებოდი, როცა, ერთ მშვენიერ დღეს, შოკირებულები შეიტყობდნენ, სინამდვილეში ვინ ვიყავი. იქნებ ჩემი გამომწვევი, ცოტა ბოროტი საქციელი ობლობაში გარდელი ბიჭის პროტესტიც იყო, ერთი პატარა დის გარდა ამ ქვე-

ყანაზე რომ არავინ ჰყავდა. ტრავმის შემდეგ მართლაც მოხდა ჩემს არსებაში დიდი ცვლილება. მე თვალებში ჩავხედე სიკვდილს. მასთან ჭიდილმა ერთბაშად მომიმატა წლები, ერთბაშად შეცვალა ჩემი შეხედულებანი. იმდენად უმწეოა ადამიანი სიკვდილის წინაშე, არა აქვს უფლება იყოს ცოცხალი და არ იყოს კეთილშობილი, ღირსეული, დიდსულოვანი პიროვნება. როცა დავრწმუნდი, რომ გადავრჩი, საფუძვლიანად გავაანალიზე ჩემი ხანმოკლე ცხოვრება. შემრცხვა ჩემი ახალგაზრდული პროტესტანტობისა, ცინიზმისა. სიკვდილთან თამაშით ნაადრევად დაბრძანებულმა იოლად ვძლიე ახალგაზრდულ ავადმყოფობას. ერთი სიტყვით, მინდა გული გავუტეხო სენსაციების მოყვარულთ. რამაშ კორინთელის არსებაში არავითარი ცვლილება არ მომხდარა, მან, უბრალოდ, შეიცვალა ცხოვრებისეული პოზიცია.

კორინთელი თავმჯდომარეს მიუბრუნდა და ანიშნა, მოვრჩი, მეტი სათქმელი არაფერი მაქვსო. საგამოცდო კომისიის თავმჯდომარემ დიდხანს ვერ დააწყნარა აუდიტორია. ახალგაზრდა ფიზიკოსის სიტყვამ დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. ზოგან კამათიც გაჩაღდა. ვისთვის ნათელი გახდა რამაშ კორინთელის პიროვნება, ვისთვის კიდევ უფრო გაეხვია ბურუსში მისი დიდი განათლებისა და მეცნიერული ალღოს უეცარი გამომჟღავნების საიდუმლო.

უნივერსიტეტის რექტორი იძულებული გახდა ფეხზე წამომდგარიყო. ხმაურმა ნელ-ნელა იკლო და ბოლოს სულ მიწყდა.

- ძვირფასო მეგობრებო! - დაიწყო თავმჯდომარემ - წელან კომისიის ყველა წევრმა, და მათ შორის მეც, უკვე გამოვთქვით ჩვენი მოსაზრებანი რამაშ კორინთელის სადიპლომო ნაშრომის თაობაზე...

მაკა ლანდია ფიქრმა გაიტაცა. ახალგაზრდა დიპლომანტის გამოსვლამ ქალიშვილზე მართლაც საოცარი შთაბეჭდილება მოახდინა. საოცარი და შემადრწუნებელი. გაბნეული კუბიკები-

ვით ხედავდა რამაზ კორინთელის ხან კეთილ, ხან კი ტუჩებზე ულვაშებივით აწკეპილ ირონიულ ღიმილს, ხან ალალ, გულღია, ხან კი გესლიან სიცილს, ხან მამაკაცური სათნოებით აღსავსე, ხან კი ბოროტად წამონთებულ თვალებს, ხან ხელის დახვეწილ, მშვიდ მოძრაობას, ხან კი თითქოს მუქარით მუშტების ქნევას, ხან ინტელექტით, ამროვნებით სავსე სახეს, ხან კი პრიმიტიულ, ხულიგნურ იერს.

ცდილობდა, ამ კუბიკებისაგან ერთი მთლიანი, მოამროვნე, კეთილი რამაზ კორინთელი აეწყო. არ გამოსდიოდა. ხან კეთილ ღიმილს ვერ პოულობდა, ხან მამაკაცური სათნოებით სავსე თვალებს.

ბოლოს ბავშვივით მოთმინებიდან გამოსულმა კუბიკებს ხელი გაჰკრა და იატაკზე გააბნია. ვერ გაიგო, თავმჯდომარემ სიტყვა როდის დაამთავრა და ხალხი როდის წამოიშალა.

ერთბაშად იგრძნო, ჰაერი არ ჰყოფნიდა. ერთი სული ჰქონდა, ქუჩაში როდის გავიდოდა. ამფითეატრიდან დაბლა რომ ჩავიდა, ერთხელ კიდევ მოჰკრა თვალი რამაზ კორინთელს. ხალხის შუაგულში მოქცეული ახალგაზრდა დიპლომანტი მილოცვებს იღებდა.

ქალიშვილს არ მოეწონა ახალგაზრდა ფიზიკოსის სიხარულით გაბრწყინებული სახე. მაკა ლანდიას აზრით, ისეთი ნიჭისა და რანგის ახალგაზრდისათვის, როგორც რამაზ კორინთელი იყო, დიპლომის უზარმაზარი წარმატებით დაცვას არ უნდა მიენიჭებინა ამოდენა სიხარული.

მაკა ლანდია შეცბა. ლოყები აუფაკლდა, საკუთარი თავისა შერცხვა. თავიდან სკეპტიკურად განწყობილმა ქალიშვილმა ამკარად აღიარა ჭაბუკის დიდი ტალანტი.

უნივერსიტეტის რექტორმა პირველმა მიულოცა რამაზ კორინთელს. თან აღუთქვა, ჩვენს შუამდგომლობას თქვენთვის კან-

დიდატის ხარისხის მისანიჭებლად თავს ერთ კვირაში მოვაბამ-
თო.

ახალგაზრდა დიპლომანტმა ყველას გადაუხადა მოკრძალებ-
ბული მადლობა.

სულ ბოლოს მაკარ ბოჭორიშვილმა ჩამოართვა ხელი.

- ხომ არ გეწყინათ, ყმაწვილო.

- რატომ უნდა მწყენოდა?! თქვენ მოიქციეთ ისე, როგორც უნ-
და მოქცეულიყავით.

- თქვენ არ იცით, ყმაწვილო...

- მე ბევრი რამ ვიცი, ბატონო მაკარ, ისიც ვიცი, აკადემიკოსმა
დავით გიორგაძემ თავის კაბინეტში რომ დაგიბარათ ამ ათი
წლის წინ და თქვენი დაწერილი ანონიმური წერილები რომ და-
გახევენათ. ხომ არ გგონიათ, თქვენი კაიკაცობის გამომხატველი
ყველა დოკუმენტი მოსპეთ? ორი წერილი, ბოლმით და შხამით გა-
მორჩეულად რომ იყო სავსე, ყოველი შემთხვევისათვის დავით
გიორგაძემ სეიფში შეინახა, იმ სეიფში, რომელსაც მომავალი
წლის ოქტომბერში გახსნიან.

თითქოს ვიღაცამ თავზე საღებავი გადაასხაო, მაკარ ბოჭო-
რიშვილს მწვანე ფერი შუბლიდან და საფეთქლებიდან ნელ-ნე-
ლა ლოყებზე ჩამოეღვარა.

- კარგად ბრძანდებოდეთ, ბატონო დოცენტო!

* * *

- არ მეგონა, დღეს თუ დავლევდი! - რამაზ კორინთელმა არ-
ყით სავსე ჭიქა ერთბაშად გამოსცალა.

- ზამთარში მაინც კარგია ეს დალოცვილი! - თქვა ზურაბ თო-
რაძემ და თვითონაც გაამშრალა ჭიქა. მერე ოფიცინტს გასძახა,
შამპანური მოიტანეო.

- შამპანური რად გინდათ? - ჰკითხა კორინთელმა.

- თქვენი წარმატების სადღეგრძელო უნდა დავლიო, არცით ხომ არ გადღეგრძელებთ!

კორინთელმა მწარედ ჩაიციხა.

- რა გაცინებთ? დადგება დრო და ჩვენზე მთელი პლანეტა ალაპარაკდება.

- თქვენზე კი, ალბათ ჩემზეც, მაგრამ არა მაქვს გარანტია, რომ საერთაშორისო კლასის აფერისტად არ გამომაცხადებენ.

- რატომ? - გულწრფელად გაუკვირდა ზურაბ თორაძეს.

- რაც დღეს მოხდა, განა აფიორა არ იყო? რაც დღეს ჩავიდინე, ჰგავდა პატიოსანი კაცის, თანაც მეცნიერის, აკადემიკოსის საქციელს?

- ვერ დაგეთანხმებით. თუ მოვლენებს ასე მივუდევით, ყველა-ფერი გაბითურდება, ყველა ჭეშმარიტი ღირებულება გაუფასურდება, არარაობად იქცევა! - ჩვეული მაღალი ტონალობით წარმოთქვა ზურაბ თორაძემ.

- მოდით, შევეშვათ ფილოსოფიურ ლაპარაკს. თქვენ კარგი ექიმი ხართ, ფილოსოფია და განსჯა არაა თქვენი საქმე, ოღონდ ერთ შეკითხვაზე მიპასუხეთ გულწრფელად.

- განა როდესმე შემნიშნეთ არაგულწრფელობა? - იწყინა ზურაბ თორაძემ.

რამაზ კორინთელმა ყურადღება არ მიაქცია მთავარი ექიმის საყვედურს.

- როცა მე მელაპარაკებით, ვის ელაპარაკებით?

- როგორ თუ ვის? - ვერ გაიგო შეკითხვა ზურაბ თორაძემ.

- დავით გიორგაძეს ელაპარაკებით, თუ რამაზ კორინთელს?

- რასაკვირველია, დავით გიორგაძეს!

- ოოო! - არ ესიამოვნა კორინთელს.

- რატომ იწყინეთ, განა სწორად არ ვიქცევი? განა თქვენ დავით გიორგაძე არა ხართ?

- მე რამაზ კორინთელი ვარ და მინდა მელაპარაკოთ, როგორც რამაზ კორინთელს. მე სიცოცხლით სავსე ჭაბუკი ვარ, ახლა რომ ვიწყებ ცხოვრებას, დიდ ცხოვრებას. მე ახლა მინდა სიყვარული და მეცნიერული გამარჯვებებით ტკბობა. ტანში მზარავს იმის გახსენება, რომ ქალაქში ცხოვრობს სამოცდახუთს გადაშორებული ჭაღარა, დაუძღურებული ქალი, რომელთანაც ოდესღაც სარეცელს ვიყოფდი!

- თქვენ არ ხუმრობთ? გულწრფელად გინდათ, როგორც რამაზ კორინთელს, ისე გელაპარაკოთ?

კორინთელი გაფითრდა. დარბაზში თითქოს ერთბაშად ჩამოწვა სიბნელე და უზარმაზარ ეკრანზე უმაღვე მომღიმარე ინგა დაინახა. ქერა, ცისფერთვალება, ანგელოზივით წმინდა და სათნო. ტანზე თეთრი კაბა ეცვა და მზის შარავანდედში გახვეული ჰაეროვანი სხეული შენელებული კადრივით ნელა მოაბიჯებდა ცის ფიანდაბზე.

ღმერთო, რას არ მისცემდა რამაზ კორინთელი, რომ ინგას ძმა არ ყოფილიყო. მთელ სიცოცხლეს დათმობდა დაუფიქრებლად, ოღონდ ერთი დღე ჰქონოდა ინგა კორინთელის სიყვარულის უფლება!

- მაშ თქვენ არ ხუმრობთ? - გაიმეორე შეკითხვა მთავარმა ექიმმა, - გულწრფელად გინდათ, როგორც რამაზ კორინთელს, ისე გელაპარაკოთ?! თქვენი დღევანდელი სურვილი ჩემთვის ახალი აღმოჩენაა. მე მარტო ქირურგი როდი გახლავართ, მოვლენებისა და პროცესების განვითარების ფსიქოლოგიური ასპექტები არანაკლებ საინტერესოა ჩემთვის.

უცებ კინოფირი გაწყდა. ეკრანზე აღარ მოჩანდა მზის შარავანდედში გახვეული ინგა, უწმინდესი და უსათნოესი ღიმილით რომ მოაბიჯებდა ციურ ფიანდაბზე. დარბაზში სინათლე აინთო. რამაზ კორინთელმა თავის წინ ისევ დაინახა მთავარი ექიმის საძულველი სახე, სიბნელიდან ისევ გამოიკვეთა რესტორნის დარბაზი და

მაგიდებთან მსხდომი შემთვრალი ხალხი, ღრიანცელით რომ იღებდა იქაურობას.

თვალები რისხვით წამოენთო, სახეზე მოწოლილი ბოღმა და სიძულვილი, სადაც იყო, გაარღვევდა კაშხალს.

- მიფრთხილდი, ზურაბ თორაძევ, - კბილებშუა გაცრა რამაზ კორინთელმა, - მიფრთხილდი, ცუდ გუნებაზე არსად გადაგეყარო, თორემ ღორივით გამოგჭრი ყელს!

რამაზ კორინთელი მოულოდნელად წამოდგა, შიშისაგან გამწვანებულ მთავარ ექიმს მუქარით ჩახედა თვალებში და რესტორანი სასწრაფოდ დატოვა.

* * *

რამაზ კორინთელმა ტელეფილმების სტუდიის სასცენარო განყოფილება მონახა, შემდეგ ასმეჩვიდმეტე ოთახი იოლად იპოვა და კარი ენერგიულად შეაღო.

ქოთნის ყვავილებით მორთულ ოთახში ერთადერთი მაგიდა იდგა. მაგიდას სრულიად ახალგაზრდა ლამაზი ქალიშვილი უჯდა.

- მობრძანდით, ბატონო რამაზ! - ფეხზე წამოდგა ქალიშვილი და სტუმარს სკამზე მიუთითა, აქ დაბრძანდითო.

„ღმერთო, სად მინახავს ეს ქალიშვილი? - დაფიქრდა რამაზ კორინთელი. - თვითონ მიცნო. ალბათ სადღაც მყავს გაცნობილი...“

- გმადლობთ, მე მაკა ლანდია მინდა. - თქვა ისე, სხვათა შორის, - უფრო სწორად, მე კი არ მინდა, მას ვუნდივარ.

- მე გახლავართ მაკა ლანდია! - გაიღიმა ქალიშვილმა.

- თქვენ? - გაოცდა რამაზ კორინთელი.

„საიდან ვიცნობ, ან სად მინახავს? არადა ნამდვილად ვიცნობ“.

- დიახ, მე. რატომ გაგიკვირდათ.

- ასე ახალგაზრდა და უკვე სასცენარო განყოფილების მთავარი რედაქტორის მოადგილე?

- გოცებულები ვარ, რომ თქვენ ეს გიკვირთ. თქვენ, რომელმაც ოცდასამი თუ ოცდაოთხი წლის ასაკში მთელი საქართველო ალაპარაკეთ.

- მე სადიპლომოდ ნაშრომით მოვიპოვე სამეცნიერო ხარისხი და არა თანამდებობა. თქვენს ნიჭიერებაში სრულებითაც არ მეპარება ეჭვი, თუმცა არ ვიცნობ თქვენს შემოქმედებას. შეიძლება მოვწიო?

- მოსწიეთ.

რამაზ კორინთელმა ჯიბიდან „უინსტონი“ ამოიღო და ქალიშვილს გაუწოდა.

- ინებეთ.

- გმადლობთ, არ ვეწევი.

- უკაცრავად, მაშინ არც მე მოვწევ.

- მოსწიეთ, მიუხედავად ჩემი პატარა სტაჟისა, უკვე გადავეჩვიე მამაკაცთა თავაზიანობას.

- თქვენ გიორგი ლანდიას შვილი ხომ არ ბრძანდებით? - კორინთელმა სიგარეტის კოლოფი ჯიბეში ჩაიღო.

- დიახ!

- ჰოო, ყველაფერი გასაგებია!

- რა არის გასაგები?

- უბრალოდ, მიხვდით, როგორ დაგნიშნეს სასცენარო განყოფილების მთავარი რედაქტორის მოადგილედ.

- რატომ გგონიათ, რომ უკანონოდ დამნიშნეს?

- კიდევ ვიმეორებ, თქვენს ნიჭიერებაში ეჭვი არ მეპარება, მაგრამ თანამდებობას გამოცდილებაც ხომ უნდა. რამდენი წლისა ხართ?

- ოცდაორი შემისრულდა.

- გამოდის, მუშაობა უნივერსიტეტის დამთავრებისთანავე დაგნიწყიათ. თანაც იმავე წუთში ტელეფილმების სასცენარო განყოფილების მთავარი რედაქტორის მოადგილედ დაგნიშნეს. გულზე ხელი დაიდეთ, თქვენამდე რამდენ ნიჭიერ და დამსახურებულ კაცს ერგებოდა მთავარი რედაქტორის მოადგილის თანამდებობა, რამდენ კაცს გადაგახტუნეს თავზე? განა თქვენ თვითონვე არ იცით შესანიშნავად, მამათქვენი რომ იმოდენა თანამდებობის პირი არ ყოფილიყო, რაიონში გაგანაწილებდნენ სამუშაოდ?

ქალიშვილს თვალები ცრემლებით ავესო. ფერფლისფრად შეღებულ თმაზე ხელი გადაისვა და გაღიმებას შეეცადა.

- მაპატიეთ, გული გატკინეთ. უნდა გამიგოთ. მე უპატრონოდ გაზრდილი კაცი ვარ, ერთი დის მეტი არავინ მყავს ამ ქვეყანაზე. ნუ გაგიკვირდებათ, თუ გელაპარაკებით იმ ნიჭიერი ხალხის სახელით, უპატრონობის გამო სიკვდილამდე ჩრდილში ყოფნა რომ უწერიათ.

მაკა ლანდია ხმას აღარ იღებდა. მაგიდას დასჩერებოდა და გრძელი, ლამაზი თითებით კალმისტარს აწვალებდა.

რამაზ კორინთელი მიხვდა, დადგა დრო, ფეხზე წამომდგარიყო და სასტიკად განაწყენებულ ქალიშვილს დამშვიდობებოდა. ერთბაშად ინანა თავისი საქციელი. იგრძნო, წასვლა აღარ უნდოდა, თუმც ვერ მიმხვდარიყო, ერთი შეხედვით არც თუ ძალიან ლამაზი, მაგრამ ეფექტური ქალიშვილი რით იზიდავდა. იქნებ ძალიან ღრმა, ჭკვიანი და ლამაზი თვალები? იქნებ გრძელი, ნატიფი თითები და ნაზი მკლავები? იქნებ გამოსხედავ, ლაპარაკის ზომიერი მანერა, ან მომხიბვლელი ღიმილი? იქნებ ყველაფერი ერთად?

„მარინე ხომ უფრო ლამაზია, მაგრამ განა მის თვალებს ექნება როდესმე ასეთი სიღრმე?“

„ნეტავ, როგორი ფეხები აქვს, არ გამოვა მაგიდის აქეთ?“

„ინგა?“ - გაჰკრა უცებ გულში, - იმას შეეძლება? არა, ინგა ერთადერთია ამ ქვეყანაზე. განა შეიძლება იგი ვინმეს შევადარო?“

„ღმერთო, რატომ დამსაჯე ასე. ინგა უნდა დავივიწყო. აუცილებლად უნდა დავივიწყო“, - რამაზ კორინთელს ერთბაშად მოეწამლა გუნება.

„და თუ მაინც არ დამავიწყდა? მაშინ? რა მეშველება მაშინ?“

„არის ერთადერთი გამოსავალი, ტყვია შუბლში!“

უცებ გონება გაუნათდა.

„აი, ვის შეუძლია დამიხსნას ინგასაგან! აი ვის შეუძლია დამავიწყოს საკუთარი დის გაუგონარი სიყვარული!“

ჩამოწოლილი დუმილი მაკამ დაარღვია.

- არ მეგონა, თუ ჩვენი შეხვედრა ასეთი იქნებოდა.

- ბოდიში მინდა მოგიხადოთ. დამიჯერეთ, მერწმუნეთ, უნებურად გატკინეთ გული. უმორჩილესად გთხოვთ, დაივიწყოთ ცხოვრებით განაწყენებული კაცის სიტყვები.

- უბედურება ისაა, რომ თქვენ მართალი ბრძანდებით.

ქალიშვილის სახეზე გამოსახულმა მწარე ღიმილმა და სევდიანმა თვალებმა რამაზ კორინთელს საბოლოოდ ჩაუნერგა ხსნის იმედი. მიხვდა, მიუხედავად ახალგაზრდობისა, თითქმის ბავშვობისა, ამ გამოხედვის პატრონი ჩვეულებრივი, უბრალო ქალიშვილი არ იქნებოდა. როგორი ღრმა იყო მაკას თვალები, როგორი შთამბეჭდავი და ტევადი იყო მისი გამოხედვა.

უნებურად შეადარა იმ გოგონებს, ვისთანაც აქამდე მეგობრობდა, პრიმიტიული სახის უკან ტვინი დამშრალი და დასილული ტბების ფსკერებს რომ მიუგავდათ.

- კიდევ ერთხელ გთხოვთ, მაპატიოთ.

- საპატიებელი არაფერი გაქვთ. სრული სიმართლე ბრძანეთ და მიხარია, რომ დამაფიქრეთ. მამაჩემის წყალობით ყველა მიფერებს. ჯერ კიდევ უნივერსიტეტის დამთავრებამდე საუკეთესო პირობები შემიქმნეს, რომ რამდენიმე გადაცემა მომემზადებინა. თავისთავად გადაცემები არ იყო ურიგო, მაგრამ ჩემი ავტორიტეტის შექმნისათვის, ნიჭიერი სცენარისტის სახელის შექმნისათვის თავიდანვე იბრუნეს. უნივერსიტეტის დამთავრებისთანავე რედაქტორად დამნიშნეს. შტატი მამაჩემმა გამოაყოფინა. სულ მალე მთავარი რედაქტორის მოადგილე პენსიაზე გაუშვეს, მის ადგილზე კი მე დამნიშნეს. თავდაპირველად მეუხერხულებოდა კიდევ, ასე სწრაფად რომ დამაწინაურეს. მერე თანდათანობით დავიჯერე, რომ ყველაფერს სამართლიანად და კანონიერად მივადიწიე. ორი-სამი თვის შემდეგ აღარ მახსოვდა, რომ ერთი ჩემი თანაკურსელი ვაჟი, ჩემზე გაცილებით ნიჭიერი, სადღაც რაიონული გაზეთის კორესპონდენტად გაუშვეს. აღარ მეუხერხულებოდა, რომ შტატი, რომელიც მე მოვითანე, მამაჩემის წყალობა იყო. და რაკი შტატი მამაჩემმა გამოაყოფინა, მჯეროდა, ის თანამდებობა აუცილებლად მე უნდა დამეკავებინა. თუ ტელეფილმების სასცენარო განყოფილებას შტატი ეკუთვნოდა, მამაჩემის გარეშეც უნდა გამოეყოთ, ხოლო დირექტორის თანამდებობაზე ის უნდა დაენიშნათ, ვისაც მეტი დამსახურება, ნიჭი და გამოცდილება ჰქონდა. ვხედავ, როგორ უჭირს ახალგაზრდა ხალხს სცენარების დამტკიცება, მაშინ, როცა ჩემი სცენარის ქებაში ერთმანეთს ეჯიბრებიან. ჩემთვის ჯერ არავის უგრძნობინებია, დაუმსახურებლად დაგაწინაურესო, მაგრამ განა მაპატიებდნენ, რომ მამის წყალობით ამოდენა ნახტომები გავაკეთე? სამწუხაროდ, მე თვითონ დავიჯერე ჩემი მოქმედების სამართლიანობა და ადამიანების თვალეში აზრების წაკითხვასაც გადავეჩვიე.

რამაზ კორინთელი თანდათან იხიბლებოდა. მიხვდა, მაკა ლანდია სულიერად წმინდა ადამიანი იყო, გულწრფელი და ჭკვიანი, სამართლიანი და კეთილი.

- ამაღამ ჩემებს მოველაპარაკები და ხვალვე დავწერ განცხადებას, რიგით რედაქტორად გადამიყვანონ.

- არავითარ შემთხვევაში! - აღშფოთდა უცებ კორინთელი.

- რატომ? - გაოცდა მაკა.

- მე არ მინდა ვიყო მიზეზი თქვენი სულელური ნაბიჯისა.

- არ ვიცი, რამდენად დელიკატურად გამოგივიდათ „სულელური ნაბიჯი“, მაგრამ მე ველარ გავიგე თქვენი პოზიცია?!

- გულწრფელად რომ გითხრათ, და, რატომღაც საშინელი სურვილი გამიჩნდა, თქვენთან გულწრფელი ვიყო, ჩემი აზრები ძალიან განსხვავდება ჩემი საქციელისაგან.

ქალიშვილმა დაბნეული მზერა მიაპყრო რამაზ კორინთელს.

- ჯერჯერობით ქართველი ხალხი და, ალბათ, საერთოდ, არცერთი ხალხი არ არის მზად შეაფასოს ადამიანთა კეთილშობილება.

მთავარი რედაქტორის მოადგილის კაბინეტში ვილაც სათვალეიანი ქალიშვილი შემოიჭრა. უცნობი ჭაბუკი რომ დაინახა, ბოდიში მოიხადა და სწრაფად უკანვე გაბრუნდა.

- დიახ, - გააგრძელა შეწყვეტილი საუბარი რამაზ კორინთელმა, - კეთილშობილებისაკენ მოგვიწოდებენ ყველგან და ყველაფერში. კეთილშობილებას უმღერიან პოეტები და მწერლები. სინამდვილეში კი? იცით, რა ხდება სინამდვილეში, ჩვენს ყოველდღიურ ცხოვრებაში?

რამაზ კორინთელს თვალები წამოენთო.

მაკა ლანდია თითქოს თანდათან გამოდიოდა ნისლიდან. დიპლომის დაცვის დღეს ხან მოსწონდა, ხან აღიზიანებდა რამაზ კორინთელი. მთელი საღამო და კიდევ ორი დღე ცდილობდა გარკვეულიყო თავის გრძნობებში. არაფერი გამოუვიდა. ახლა

კი აშკარად მოეწონა ვაჟის გულწრფელი აღშფოთება, ანთებული თვალები და მოზღვავებული ტემპერამენტი.

- სინამდვილეში ვინ არიან ყველაზე მიჭყლეტილები? კეთილშობილი, მაღალი სულის, არისტოკრატიული ბუნების მქონე ადამიანები. სამწუხაროდ, იმ ადამიანებს ვცემთ მეტ პატივს, ვინც უნამუსოდ, უტიფრად მიიწევს წინ დასახული მიზნისაკენ. რასაკვირველია, ძალზე გვაღიზიანებს მათი თავხედური საქციელი, გული სავსე გვაქვს ბოღმით და ზიზღით, პატივს კი მაინც ვცემთ. თანაც მით უფრო მეტ პატივს ვცემთ, მეტი მოკრძალებით ვექცევით, რაც უფრო თავხედიან და უტიფარია. ერთი სიტყვით, ჩემო მაკა, ჯერ ჩვენ არ ვართ მომწიფებული ადამიანის კეთილშობილების დასაფასებლად. ნუ დაწერთ განცხადებას. სამწუხაროდ, თქვენი მორალური გმირობისათვის ტაშის დამკვრელი არავინ გეყოლება! - რამაზ კორინთელი ფეხზე წამოდგა. - არ ვიცი, რატომ დამიძახეთ, მაგრამ დაახლოებით ვიცი, ტელევიზიაში ხალხს რისთვის ეძახიან. მე ჯერ ისეთი არაფერი გამიკეთებია, დაფი და ნალარა რომ დავკრათ და ერი რომ შევაწუხოთ. გარდა ამისა, მე ჩემი ბუნებით არა ვარ სენსაციების მოყვარული ვაცი.

- ბოდიშს გიხდით, რომ ტყუილად მოგიყვანეთ! - გაიღიმა მაკამ, თვითონაც ფეხზე წამოდგა და ვაჟისკენ წამოვიდა.

რამაზ კორინთელმა წამიერად მაინც მოახერხა, ქალიშვილის ფეხები შეეთვალიერებინა.

მაკა ლანდია თხელი და მაღალი ქალიშვილი იყო. უფრო მაღალიც კი აღმოჩნდა, ვიდრე კორინთელს თავიდან ეგონა. სიმალლეში თითქმის ტოლს არ უდებდა. სქელი სვიტრის ქვეშ იგრძნობოდა ნაზი, გამხდარი ტანი, თუმცა მკერდი საკმაოდ ამობურცვოდა.

- პირიქით, ბოდიშს მე გიხდით, რომ მოლოდინი გაგიმტყუნეთ. კარგად ბრძანდებოდეთ.

- იცით, მე ვიყავი თქვენი დიპლომის, თუ დისერტაციის დაცვაზე, - თქვა პასუხად მაკამ.

რამაზ კორინთელს გონება ერთბაშად გაუნათდა.

- ვიცი, უკანასკნელის წინა რიგში იჯექით, განაპირას. ჩალისფერი კაბა გეცვათ და ჩალისფერივე სქელი ჯემპრი.

- მართლა შემამჩნიეთ?! - გაოცდა მაკა.

- განა ეჭვი გეპარებათ?

- ყველას სახე დაიმახსოვრეთ, ვინც იქ იყო?

- ყველასი, ვინც გამაღიზიანა, ან საინტერესოდ მომეჩვენა.

- ჩემმა სახემ რა ემოციები აღძრა თქვენში?

- ჯერ თქვენ მითხარით, მე როგორი შთაბეჭდილება დავტოვე?

- გულწრფელად გითხრათ?

- რასაკვირველია!

- ფიზიკისა არაფერი გამეგება. როგორც ადამიანი კი, ნუ გეწყინებათ და, არ მომეწონეთ.

- ახლა?

- კიდევ უფრო განმიტკიცდა ჩემი აზრი.

- გულწრფელობისათვის მადლობა მომიხსენებია!

- თქვენი რიგია პასუხისა. მე, მაკა ლანდია, დიდი მომავლისა და ფენომენალური ნიჭის პატრონ ახალგაზრდა მეცნიერს რა ნიშნით დავამახსოვრდი, საინტერესო პიროვნებად მოვეჩვენე თუ გავაღიზიანე?

- ნამდვილად საინტერესო პიროვნებად მომეჩვენეთ.

- აი ახლა, როცა ერთმანეთის პირისპირ ვდგავართ და უკვე შესანიშნავად იცით ჩემი აზრი თქვენს პიროვნებაზე, აზრი შეგეცვალათ თუ განგიტკიცდათ?

- განმიტკიცდა.

- გმადლობთ, ძალიან გამახარეთ, თუნდაც მამაკაცური თავაზიანობის და რაინდობის გამო იყოს ნათქვამი ეგ სიტყვა.

- სრულიად გულწრფელად მოგახსენეთ. მე არ მიყვარს ყალბი რაინდობა.

- დასაფასებელი თვისებაა. შეიძლება კიდევ ერთი შეკითხვა მოგცეთ?

- ბრძანეთ.

- წელან თვითონვე თქვით, რომ დაახლოებით იცოდით, აქ რისთვის მოდიოდით. ყოველ შემთხვევაში, თქვენს პარტბიუროს მდივანს ნათლად განვუმარტეთ, თქვენზე რომ დოკუმენტური ფილმის გადაღება გვსურდა.

- დიახ. მან დაახლოებით მიმახვედრა, რისთვისაც დამიბარეთ.

- გთხოვთ, გულახდილად მიპასუხოთ. ნამდვილად წინასწარ გქონდათ გადაწყვეტილი უარი გეთქვათ ტელეფილმის გადაღებაზე, თუ ჩემმა ახალგაზრდობამ და გამოუცდელობამ გადაგადგმევინათ ასეთი ნაბიჯი?

- ერთმაც და მეორემაც. უფრო სწორად კი, არც ერთმა და არც მეორემ! - რამაზ კორინთელს სახეზე ორაზროვანი ღიმილი ნელა, მაგრამ საფუძვლიანად ჩამოუყალიბდა.

- სამწუხაროდ, ჩემთვის ყველაფერი გასაგებია! - სინანულით თქვა მაკამ და სტუმარს კარისკენ გაუძღვა.

- არაფერიც არ არის თქვენთვის გასაგები!

- მაკა შემობრუნდა და შენიშნა, რომ რამაზ კორინთელი ადგილიდან არ დაძრულა.

- კიდევ გეუბნებით, მე არა ვარ ხმაურისა და სენსაციების მოყვარული კაცი, მაგრამ თქვენს თხოვნას უყურადღებოდ არ დავტოვებდი, ერთი რამის რომ არ მეშინოდეს.

- რისი გეშინიათ? - გამოცოცხლდა მაკა.

- გულახდილად გითხრათ?

- დიახ!

- მეშინია, რომ შემიყვარდებით.

ქალიშვილმა რამაზ კორინთელს თვალი თვალში გაუყარა. უნდოდა ჭაბუკის გამომეტყველებაში ამოეკითხა, ხუმრობდა თუ მართალს ამბობდა.

რამაზ კორინთელი გააკვირვა ქალიშვილის მკაცრმა გამოხედვამ.

- განა ასე საშიშია ჩემი შეყვარება?

- სწორად ვერ გამიგეთ. იქნებ თქვენთვის, ტელესცენარისტი-სათვის არ აღმოჩნდეს საინტერესო მეცნიერებაში, კერძოდ ფიზიკაში ჩაფლული ახალგაზრდა კაცი. მაშინ ჩემზე ტრაგიკული პიროვნება ქვეყანაზე არავინ იქნება. კარგად ბრძანდებოდეთ!

რამაზ კორინთელმა ოთახი სწრაფად გადაჭრა და კარი, ჩვეულებისამებრ, ენერგიულად გაიხურა.

* * *

მაგიდის ერთ თავში მაკა იჯდა, მეორეში მამამისი, გიორგი ლანდია.

მაკა ჩუმად იყო, უჩვეულოდ ჩუმად. დედამ შემოსვლისთანავე შენიშნა შვილს უგუნებობა.

- არაფერია, დავიღალე! - მოკლედ მოუჭრა შვილმა.

მამას არაფერი შეუმჩნევია, თავდახრილი ჩუმად ჭამდა და ალბათ სულ სხვა ამბებზე ფიქრობდა.

მაკას კოვზისთვის ხელი არ დაუკარებია, მაგიდას იდაყვებით დაყრდნობოდა და თავი მომუშტულ ხელებზე ნიკაპით ჰქონდა ჩამოდებული. იჯდა და მამას ჯიუტად მისჩერებოდა. მოთმინებით ელოდა, ფიქრებში წასული მამა როდის შენიშნავდა, მისი ერთადერთი და საყვარელი ქალიშვილი რომ არ ჭამდა და სახეზეც რომ უწინდელივით აღარ გადაჰკვროდა უდარდელი იერი.

ბატონი გიორგი ვერაფერს ამჩნევდა. დიდმა თანამდებობამ, ირგვლივ მყოფთა მოკრძალებამ და პატივისცემამ შეცვალა მისი ბუნება. უფროსობას შეჩვეული შინაც ვერ ახერხებდა კაბინეტში მიღებული ინერციის დაძლევას.

- შვილო, გაცივდა წვნიანი! - შეწუხდა დედა.

მამას არც მეუღლის შეძახილზე მიუქცევია შვილისთვის ყურადღება. ხელში უკვე პატარა ფინჯანი ეჭირა და თურქულად მობარშულ უშაქრო ყავას მიირთმევდა.

- მამა! - თქვა ბოლოს მაკამ.

ბატონმა გიორგიმ თავი ასწია და შვილს თვალებით ანიშნა გისმენო. ფიქრებში წასულმა ვერ შეამჩნია, შვილს ნერვიულობისაგან ხმა როგორ უკანკალებდა.

- მამა! - მტკიცე და კატეგორიული ხმით გაიმეორა მაკამ.

მამა ახლა კი გაოცებით შეხედა ქალიშვილს, უნდოდა ეთქვა, ჩქარა მითხარი, რა გინდა, უნდა წავიდე, შენთვის არა მცალიაო, მაგრამ შვილის აღგზნებულ თვალებს რომ შეხედა, სათქმელი პირზე შეახმა.

- რა მოხდა, გისმენ!

მამის ცივად ნათქვამმა ფრაზამ დააეჭვა ქალიშვილი. ღირს კი ველაპარაკო, გამიგებს კი რისი თქმაც მინდაო?

- გისმენ, შვილო!

მაკას ამჯერად უფრო თბილი ეჩვენა მამის ხმა.

- განცხადება დავწერე!

- რა განცხადება?

- არ მინდა მთავარი რედაქტორის მოადგილეობა. მოვითხოვე, რიგით რედაქტორად გადამიყვანეთ-მეთქი.

- უკვე ჩააბარე?

- ამ ერთი საათის წინ დავწერე. ხვალ დილით ჩავაბარებ კომიტეტის თავმჯდომარეს.

- შენი გადაწყვეტილება საბოლოოა?

- დიახ, საბოლოო.

- აბა, მე რაღას მითანხმებ?

- საჭიროდ ჩავთვალე, რომ შენც იყო საქმის კურსში.

- გაგიჭირდა? თავი ვერ გაართვი სამუშაოს?

სასადილო ოთახში დედაც შემოვიდა, მაგიდას მიუჯდა და შვილს შეშფოთებული თვალებით შეხედა.

- არა, მუშაობა არ გამჭირვებია.

- აბა, რა მოხდა?

- სასცენარო განყოფილებაში ბევრი რედაქტორია, რომელ-
თაც სტაჟითაც, შემოქმედებითაც და გამოცდილებითაც უფრო
ეკუთვნოდათ მთავარი რედაქტორის მოადგილის თანამდებობა.
მე არ მინდა შენი გავლენით ვისარგებლო. არც ჩრდილი მინდა
მოგაყენო და ვინმეს ვათქმევინო, თანამდებობას ბოროტად იყე-
ნებსო. მინდა ყველაფერს ჩემით მივალწიო. არ მსურს ვინმეს საკ-
ბილო გავუჩინო.

- ადამიანს ენა იმიტომ აქვს, რომ ილაპარაკოს.

- მთავარი მაინც ისაა, რომ მინდა ყველაფერს ჩემით და გავ-
ლენიანი მშობლების დაუხმარებლად მივალწიო. ვიცი, შენი სახე-
ლი და გვარი მაინც წამეშველება, საქმეს გამიადვილებს, ყველ-
გან მოკრძალებით და პატივისცემით მომექცევიან. მაგრამ რა
ვქნა, რასაც ვერ გავექცევი, ვერ გავექცევი. უნდა დამეთანხმო,
ცუდად მოვიქცეით, რომ თავიდანვე იმოდენა თანამდებობაზე
დავინიშნე.

მამამ არაფერი უპასუხა. ფინჯანი პირთან მიიტანა და ყავა
მოსვა.

- განცხადების დაწერა როდის გადაწყვიტე?

- დღეს.

- ადრეც გაწუხებდა შენი ნაადრევი დაწინაურება, თუ ერთბა-
შად მოხდა რამე?

მაკა დაიბნა, ტყუილის თქმა არ შეეძლო. მიხვდა, მამამისის გამოცდილ თვალს არაფერი გამოჰპარვია.

- რა მნიშვნელობა აქვს, როდის და რატომ გადავწყვიტე? მთავარია, რომ გადავწყვიტე.

- გულწრფელად მივესალმები შენს გადაწყვეტილებას. მე ყოველთვის მჯეროდა შენი ნიჭისა და კეთილშობილებისა. მიხარია, რომ არ ჰგავხარ მშობლებით გათავხედებულ ზოგიერთ ახალგაზრდას. თანახმა ვარ, ყველაფერი თავიდან დაიწყო. ოღონდ ერთი რამ მაფიქრებს სერიოზულად. ჯერ კიდევ გუშინ თავში მსგავსი აზრები არ გიტრიალებდა. რა მოხდა ოცდაათხი საათის მანძილზე? მეჩვენა და საფუძველიც მაქვს მჯეროდეს, რომ არა ხარ ბოლომდე გულწრფელი. განცხადების მიტანას კი ნუ იჩქარებ. ორი დღე კიდევ გედოს შინ. თუ ორი დღის შემდეგ გადაწყვეტილებას არ შეიცვლი, მაშინ უნდა გადადგა კიდევ გამამწყვეტი ნაბიჯი.

მამა წამოდგა, შვილთან მივიდა, შუბლზე აკოცა და მეუღლეს მიუბრუნდა, ამდენი ხანი რომ სახეაწითლებული ისმენდა მამა-შვილის დიალოგს.

- ნუ ნერვიულობ. მე მჯერა მაკასი. ჩემი ჭკვიანი გოგონა იოლად არ შეცდება! აბა, მე წავალ ისევ სამსახურში.

* * *

კომიტეტის თავმჯდომარემ დიდხანს ატრიალა ხელში მაკა ლანდიას განცხადება. ვერ გაიგო, რა მოხდა, რატომ მოისურვა უცებ მთავარი რედაქტორის მოადგილის თანამდებობიდან რიგით რედაქტორად გადასვლა.

- იქნებ აწყენინა ვინმემ? - ჰკითხა ტელეფილმების სასცენარო განყოფილების მთავარ რედაქტორს.

- პირიქით, ყველა უფერებდა, უბატონოდ ხმას არავინ სცემდა.

- იქნებ ვერ გაუძლო სამუშაოს, ვერ მოერგო თანამდებობას?

- მაკა ძალიან ნიჭიერი გოგონაა და კარგი ორგანიზატორი.

- აბა რა მოხდა, განცხადებაში რიგით რედაქტორად გადაყვანის მიზეზი არ წერია. სიტყვიერად მაინც არ უთქვამს, რატომ მოისურვა რიგითი რედაქტორობა?

- არაფერი უთქვამს, გარდა იმისა, რაც განცხადებაშიც წერია - სურვილი მაქვს რიგითი რედაქტორი ვიყო.

კომიტეტის თავმჯდომარემ სათვალე მოიხსნა და მხრები აიჩეჩა.

- სად არის ახლა?

- აგერ დგას, მოსაცდელში.

ირაკლი ლომიძემ სელექტორის კლავიშს თითი დააჭირა და მდივანს უთხრა, ლანდია შემოუშვიო.

კაბინეტის კარი გაიღო, მაკა შემოვიდა და იქვე, კარებთან გაჩერდა.

- მობრძანდით, მაკა! - ღიმილით წარმოთქვა კომიტეტის თავმჯდომარემ, ფეხზე წამოდგა და ქალიშვილის შესახვედრად რამდენიმე ნაბიჯი გადადგა.

- დაბრძანდით, - კომიტეტის თავმჯდომარემ სკამი თვითონ გამოუწია.

- გმადლობთ. - მაკა დაჯდა.

- როგორ გავიგო თქვენი განცხადება? იქნებ გაწყენინათ ვინმემ? - იქნებ რაღაც ცუდი და უკადრისი გაგაგონეს?

- არა, ბატონო ირაკლი, არავის არაფერი უწყენინებია. სამწუხაროდ, თავიდანვე ვერ გავითვალისწინე, რომ ჩემზე წინ მთავარი რედაქტორის მოადგილის თანამდებობა უფრო გამოცდილ და დამსახურებულ ხალხს ეკუთვნოდა.

- კი, მაგრამ... - დაიბნა კომიტეტის თავმჯდომარე. ველარ გა-
აგრძელა, ან კი რა ჰქონდა სათქმელი - მამამ იცის?

- იცის, გუშინ ველაპარაკე.

- მერე?

- თანახმაა.

კომიტეტის თავმჯდომარემ მაგიდაზე დადებული სათვალე აი-
ლო და დინჯად დაუწყო წმენდა. სათვალე ახალი გაწმენდილი
ჰქონდა, მაგრამ არ იცოდა, რა გადაწყვეტილება მიეღო და ცდი-
ლობდა მისი გულმოდგინედ წმენდის დროს მოეფიქრებინა, რა
გზას დასდგომოდა.

- მე მაინც უნდა დავურევო, - კომიტეტის თავმჯდომარემ პირ-
დაპირი ტელეფონის ყურმილი აილო და ოთხნიშნა ნომერი აკრი-
ფა. ლაპარაკი დიდხანს არ გაგრძელებულა. გიორგი ლანდიას
კოლეგიის სხდომა ჰქონდა.

კომიტეტის თავმჯდომარემ ყურმილი ბერკეტზე დადო, თავი
გააქნია, რაც ნიშნავდა, ვერაფერი გამიგიაო და მცირეოდენი დუ-
მილის შემდეგ მაკას მიუბრუნდა.

- ბატონო გიორგი თანახმაა. კი, ბატონო, თუ ასე გსურთ, რა
მაქვს საწინააღმდეგო, მაგრამ, უბრალოდ, მაოცებს თქვენი გა-
დაწყვეტილება. მაოცებს, რადგან ვერ ჩაწვდი თქვენს ჩანა-
ფიქრს, თქვენს მიზანს. რატომღაც მგონია, რომ სულ სხვა მიზე-
ზის გამო მოისურვებთ, ასეთი ნაბიჯი გადაგედგათ. თქვენი ნებაა.
ოღონდ, ერთ რამეზე შევთანხმდეთ, განცხადებას ჯერ რეზოლუ-
ციას არ დავადებ. ორშაბათამდე მაინც იფიქრეთ. თუ მანამდე
აზრს არ შეიცვლით, რეზოლუციასაც დავადებ და ბრძანებასაც
იმავე დღეს დავწერთ.

- ჩათვალეთ, რომ უკვე ორშაბათია და აზრი მაინც არ შემიც-
ვლია. წინასწარ დიდ მადლობას მოგახსენებთ.

მაკა თავაზიანად წამოდგა, ორთავეს თავი დაუკრა და კარისა-
კენ გაემართა.

„რა მოცეკვავე იქნებოდა!“ - გაიფიქრა უცებ კომიტეტის თავმჯდომარემ და ნარნარით მიმავალ მაღალ, თხელ ქალიშვილს თვალი მანამდე არ მოაცილა, სანამ კარს იქით არ გაუჩინარდა. მერე თითქოს ერთბაშად გამოერკვაო, განცხადება ხელახლა გადაიკითხა, მხრები აიჩინა და ტელეფილმების სასცენარო განყოფილების მთავარ რედაქტორს უთხრა, ვერაფერი გამიგიაო.

* * *

ტელეფილმების სტუდიის სასცენარო განყოფილებაში ყველა გააკვირვა მაკა ლანდიას გადაწყვეტილებამ. ვერ გაეგოთ, რა მოხდა. ათასგვარი ვერსია დაიბადა, ათასი მიზეზი გამოჩხრიკეს, მაგრამ თვითონვე ხვდებოდნენ თავიანთი ეჭვებისა და გამონაგონის უსუსურობას. ვერც ერთი მიზეზი ვერ უმკლავდებოდა ქალიშვილის ბედნიერ სახეს. მაკა ყოველთვის გამოირჩეოდა კეთილი გამომეტყველებით და თბილი ბუნებით, მაგრამ ახლა მისი თვალები სხვანაირი სიხარულით იყო სავსე, სულ სხვანაირი და დიდი ბედნიერება ჰქონდა სახეზე აღბეჭდილი.

- მაკა, რა მოხდა, რამ გადაგადგმევინა, პირადად ჩემთვის და ალბათ სხვებისთვისაც, გაუგებარი ნაბიჯი? - ჰკითხა ლიამ, სტუდიაში ყველაზე ახლო მეგობარმა.

- არ მეგონა თუ ჩემი გადაწყვეტილება ამოდენა მითქმა-მოთქმას გამოიწვევდა. ჯერ ერთი, აქ ბევრია ჩემზე დამსახურებული ადამიანი, რომლებსაც პირველ რიგში ეკუთვნოდათ მთავარი რედაქტორობა. ვიცი, გაგიკვირდებათ, რომ ამისთვის დავწერე განცხადება. თუ არ დამიჯერებთ, თქვენი ნებაა. ძალას ვერ დაგატანთ. მეორე მიზეზსაც გეტყვით. ოცდაორი წელი დიდი ხანი არ

არის, რაც შემისრულდა. მინდა უფრო თავისუფალი ვიყო, სერიოზული იერი და შრომა მერეც მეყოფა.

სტუდიის თანამშრომლებს სჯეროდათ და თან არ სჯეროდათ მაკას სიტყვები. ვერ უარყოფდნენ, რომ ქალიშვილის განმარტება ძალზე რეალურად და საფუძვლიანად ჟღერდა, მაგრამ მაკას ბედნიერება და აღმაფრენით სავსე გამოხედვა მაინც იძლეოდა ათასგვარი ეჭვის საბაბს.

მაკა ლანდიას სულაც არ ანადვლებდა კომიტეტის თავმჯდომარის გაოცებული სახე ან ტელეფილმების სტუდიის სასცენარო განყოფილების თანამშრომელთა მითქმა-მოთქმა. ქალიშვილის სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, რომ პირველად გადადგა დიდი და დამოუკიდებელი ნაბიჯი. პირველად მოინდომა დამდგარიყო ცხოვრების პირისპირ, პირველად მიხვდა, რა ბედნიერებას მოუტანდა საკუთარი ძალ-ღონითა და ნიჭით მოპოვებული წარმატება.

„რას იტყვის რამაზ კორინთელი, როცა გაიგებს ჩემი ნება-სურვილით დაქვეითების ამბავს?“

მაკა ლანდია შეკრთა.

„რატომ გამახსენდა რამაზ კორინთელი?“

„მე ხომ არავისი აზრი არ მაინტერესებს ჩემს გადაწყვეტილებაზე?“

„იქნებ კორინთელი იმიტომ გამახსენდა, რომ მასთან საუბრის შემდეგ გამოვფხიზლდი და სხვანაირად შევხედე ცხოვრებას?“

„რასაკვირველია, მხოლოდ ამიტომ გამახსენდა!“

„მაგრამ შინაგანად ხომ ვგრძნობ და ხომ უდნა გამოვუტყდე საკუთარ თავს, რომ ძალიან მაინტერესებს, რას იტყვის, როცა ჩემს გადაწყვეტილებას გაიგებს?“

„მეშინია, რომ შემიყვარდებით!“ - გაახსენდა უცებ რამაზ კორინთელის სიტყვები.

უნებურად ირგვლივ მიმოიხედა. იმდენად გარკვევით გაიგონა ჭაბუკის სიტყვები, შეეშინდა სხვა ხომ არავინ გვისმენსო. ისიც კი გადაავიწყდა, კაბინეტში მართო რომ არ იყო.

„იქნებ გულში ჩამივარდა ეს მაღალი, დაკუნთული ბიჭი, წყალბურთელს რომ უფრო ჰგავს, ვიდრე მეცნიერს?“

თვითონვე შეაკრთო საკუთარმა ეჭვმა. თუმცა ისიც იგრძნო, სასიამოვნო გრძნობა სახეზე ნიავევით რომ მიელამუნა.

ოთახში ჩაიკეტა. სანამ ახალი მთავარი რედაქტორის მოადგილეს დანიშნავდნენ და მაკას საერთო ოთახში მაგიდას მიუჩენდნენ, რამდენიმე დღე კიდევ მოუწევდა თავის ყოფილ კაბინეტში ჯდომა. ჩანთიდან სარკე ამოიღო და საკუთარი სახე შეათვალიერა. ყველაზე კარგად თვითონ იცოდა თავისი სილამაზის ფასი. სიმაღლე, ჰაეროვნება და სინაზე იყო მაკას მთავარი კომბირები. ლამაზი, ვერ იტყოდით, მაგრამ უჭკვიანესი თვალები და შთამბეჭდავი გამოხედვა მთლიანობაში უცხოურ და გამორჩეულ იერს აძლევდა. ჰქონდა რაღაც ისეთი, სიტყვით რომ ვერ გამოთქვამ კაცი. ას ქალში რომ ჩაგეყენებინათ, პირველი აუცილებლად მაკა ლანდია მოგხვდებოდათ თვალში.

„მეშინია, რომ შემიყვარდებით!“ - ჩაესმა ისევ რამაზ კორინთელის ხმა.

„რას იტყვის, ჩემს გადაწყვეტილებას რომ გაიგებს?“ - მაკა ლანდია მიხვდა, აზრი არ ჰქონდა საკუთარი თავის მოტყუებას. აღიარა, რომ ძალზე აინტერესებდა ახალგაზრდა მეცნიერის აზრი.

„რას იტყვის? გაოცდება? გაუკვირდება? გაუხარდება?“

ქალიშვილმა ისევ იგრძნო სახეზე ნიავის სასიამოვნო ლამუნნი.

„გაუხარდება?“

„რატომ უნდა გაუხარდეს?“

„ვთქვათ, გაუხარდება. რა მნიშვნელობა აქვს ჩემთვის უცნობი ახალგაზრდა კაცის სიხარულს?“

„მაგრამ თუ მაინც აქვს მნიშვნელობა? თუ მაინც მაინტერესებს მისი აზრი? რა უნდა დავარქვა ამ განცდას?“

„სიყვარული?“

„ვთქვათ სიყვარული! მერე? სულ ეს არის სიყვარული?“

„იქნებ სულაც ჩემი განცდები შურისძიებაა შეურაცხყოფილი ქალიშვილისა? მან გუშინ შეურაცხყოფა მომაცენა. კაცმა რომ თქვას, თუ უტაქტოდ პირში მოხლას შეურაცხყოფად არ ჩავთვლით, სიმართლე მითხრა. იქნებ ჩემი გადაწყვეტილება მხოლოდ რეაქციაა, მხოლოდ პასუხია რამაზ კორინთელის მიერ დაურიდებლად, უცერემონიოდ ნათქვამ სიმართლებზე? იქნებ ამიტომაც ვყავარ სურვილს შეპყრობილი, გაიგოს ჩემს მიერ გადადგმული ნაბიჯი? თუ მე ჩემი განვლილი ცხოვრების შეცდომას მივხვდი და შევეცადე, დღეიდან სხვანაირად ვიცხოვრო, რატომ უნდა მაინტერესებდეს, ჩემი გადაწყვეტილება რამაზ კორინთელმაც იცოდეს, კაცმა, რომელსაც, შეიძლება ითქვას, საერთოდ არ ვიცნობ?“

„მეშინია, რომ შემიყვარდებით!“ - კვლავ ხმამაღლა ჩაესმა რამაზ კორინთელის ხმა.

უცებ კარადაში ჩადგმული მოციმციმე ტელევიზორი დაინახა.

ეკრანიდან ვიღაც სოლიდური, ჭალარა კაცი პირდაპირ მაკა ლანდიას მისჩერებოდა. ქალიშვილი შეკრთა. ისეთმა განცდამ შეიპყრო, თითქოს ეს ჭალარა კაცი კაბინეტში ჩუმად შემოიპარა. თითქოს ყველაფერი უნამუსოდ მოისმინა და დაინახა.

ტელევიზორს ხმა ბოლომდე ჰქონდა დაწეული, მაგრამ ჭალარა კაცი ეკრანიდან ისეთი დაჟინებით შემოსცქეროდა, ქალიშვილი დანაშაულზე წასწრებულვიით შეცბა.

განერვიულებულმა ღილაკს თითი მაგრად დააჭირა და ტელევიზორი გამოთიშა. ერთხანს გაშტერებული მისჩერებოდა ჩაბნე-

ლებულ ეკრანს, შემდეგ ირგვლივ მიმოიხედა, კაბინეტში კიდევ ხომ არავინ შემოპარულაო.

„იქნებ, სულ ესაა სიყვარული?“ - უნებურად გააგრძელა ფიქრი მაკამ.

„წარმოდგენელია! - დაასკვნა უმაღვე, - არ შეიძლება სიყვარული მხოლოდ თბილი და სასიამოვნო ურთიერთობა იყოს!“

„იქნებ დასაწყისია? იქნებ ასე იწყება სიყვარული?“

ქალიშვილმა სარკე ისევ ჩანთაში ჩადო, სკამის საზურგეს მიაწვა და თვალები დახუჭა.

„დიახ, იქნებ დასაწყისია? იქნებ ასე იწყება სიყვარული?“

მაკა ლანდია წამოდგა და სივრცეს გაუღიმა. არ იცოდა, ვერ გაეანალიზებინა, რა მოხდა. მის არსებაში რა გრძნობამ დაისადგურა.

მთავარი მაინც ერთი რამ იყო, თავს უსაზღვროდ ბედნიერად გრძნობდა.

თავი მეოვრამეტე

- მოსკოვში მიდიხარ? - ჰკითხა სოსო შადურმა კორინთელს.
- ორი დღის შემდეგ.
- რა ხდება?
- ძალიან გაინტერესებს?
- მე მგონი, მშვენივრად იცი, არ მიყვარს, როცა ასე მელაპარაკებიან.
- მე მგონი, შენც მშვენივრად იცი, არ მიყვარს, როცა ჩემს საქმეებში ერევიან.
- მე შენს საქმეებში არ ვერევი. მაინტერესებს მოსკოვში დრო თუ გექნება, ერთ ძალიან დიდ საქმეს იძლევიან.
- შენ ხომ გეეჭვებოდა, რომ მე ნამდვილად რამაზ კორინთელი ვიყავი.
- არასდროს არ მეეჭვებოდა. მადლობა ღმერთს, ჯერ-ჯერობით სკლეროზს არ ვუჩივი, მოხარშულს გიცნობდი. მე ვვარაუდობდი, რომ გინდოდა ჩემთან საქმე გაგეწყვიტა, მეხსიერების დაკარგვა მოგეგონებინა და წარსულზე პასუხი აღარ გეგო. თან დავრწმუნდი, რომ არაგულწრფელიც ყოფილხარ. უამრავ რამეს გვიმალავდი, ბოლომდე არ იხსნებოდი.
- სხვა კაცი ყოფილხარ და სხვას თამაშობდი. შენი სადიპლომო ნაშრომის, თუ დისერტაციის დაცვის დროს ბევრ უპასუხოდ დარჩენილ შეკითხვას გავეცი პასუხი.
- სადიპლომო ნაშრომის დაცვის დროს დაგინახე. რატომ არ დამელოდე?
- მატარებელზე მაგვიანდებოდა. ერთი თვით სხვაგან მივდიოდი.
- კარგი, ვთქვათ, ფიქრობდი, რომ ჩემი ავადმყოფობით ვისარგებლებდი, თამაშიდან გავიდოდი და წარსულზე პასუხს აღარ

ვაგებდი. ხომ მივიღე ავადმყოფობის შემდეგ ერთ არცთუ უბრალო ოპერაციაში მონაწილეობა?

- მე აქ საჩხუბრად არ მოვსულვარ. შენ დიდი მომავალი გაქვს. იმ ოპერაციის შემდეგ შეგიძლია სრულიად ჩამოგვშორდე. თუ გინდა სალამსაც ნუ გვეტყვი. ვიცი, შენნაირი კაცი ჩვენს შორის არ უნდა ტრიალებდეს. დღეიდან თავისუფალი ხარ. მე, უბრალოდ, ერთი კარგი წინადადების შემოთავაზება მინდოდა. დიდი საქმეა. უშენოდ გაგვიჭირდება. შენ თუ თანახმა იქნები, ოპერაცია ძალზე გაადვილდება.

- რატომ?

- ენების მცოდნე კაცია საჭირო.

- რას მოიტანს ოპერაცია?

- ასი ათას დოლარს!

- დოლარს?

- ჰო, დოლარს, რომელსაც ერთ კვირაში ვაქცევთ სამასი ათას მანეთად.

- უცხოელებთან საქმეში არ გავალ.

- არც გთხოვთ.

- აბა, დოლარები საიდან?

რამაზ კორინთელი ზიზღით აკვირდებოდა სოსო შადურის სქელ წარბებს, ხშირ თმას და თან ძველებურად ცდილობდა გამოეცნო, რომელი კალიბრის ტყვია გახვრეტდა მის ჯავშნოსან შუბლს.

- ყველაფერს დაწვრილებით მოგიყვები. მოსკოვში ერთი ჩვენი მეგობარი გაგვაცნობს უცხოელს, თუ არ ვცდები, ინგლისელ დიპლომატს, რომელიც ეძებს უნიკალურ მარკებს. მან ჩემს მეგობარს ჩამოუთვალა ოცი დასახელების მარკა მაინც, რომლებიც მისი ვარაუდით მოსკოვში უნდა ჰქონდეთ ფილატელისტებს. ჩემმა მეგობარმა...

- რა ჰქვია შენს მეგობარს?

- რომან გუგავა.

- რომან გუგავა! - გაიმეორა რამაზ კორინთელმა, თითქოს უნდოდა გონებაში სამუდამოდ ჩაებეჭდა ეს სახელი.

- რომან გუგავამ ორი წელი შესწირა ამ მარკების ძებნას. გაეცნო და ესაუბრა მგონი ხუთას ფილატელისტს. ბოლოს და ბოლოს, მიიკვლია ერთი მოსკოველი ქართველი, რომელსაც აღმოაჩნდა ამ ოცი მარკიდან ერთ-ერთი, ტრაფალგარის ბრძოლისადმი მიძღვნილი მარკა „ტრაფალგარი“.

- შენ იცი, რა ბრძოლა მოხდა ტრაფალგარში? - გულწრფელად გაუკვირდა რამაზ კორინთელს.

- მე ვიცი, რა ჰქვია იმ მარკას, რომელიც ასი ათასი დოლარი ღირს.

- ერთ მარკაში მოგვცემენ ასი ათას დოლარს? ხომ არ გეშლება?

- მარკა დღეს ნებისმიერ ნახატზე, ხატზე ან ოქროულზე მეტად ფასობს. მარკის გადატანა საზღვარზე უხიფათოა და იოლი.

- ასი ათასი დოლარი! - გაიმეორა რამაზ კორინთელმა, - ფული დემოკრატიის უმაღლესი ფორმაა. მე, როგორც მეცნიერი, ვაღმერთებ დემოკრატიას. რამდენი კაცი გავდივართ საქმეში?

- მე, შენ და რომან გუგავა.

- წილი თანაბარია?

- გუგავა წაიღებს ათი ათასი დოლარით მეტს.

- მე რა მევალება?

- უპირველეს ყოვლისა, უცხოელთან მოლაპარაკება.

- გუგავა არ მოლაპარაკებია?

- არა. გუგავამ ენა არ იცის.

- აბა საიდან იცით, რა უნდა იმ ინგლისელს?

- ერთმა კაცმა დააკავშირა იგი ინგლისელთან. სამწუხაროდ, ახლა ის კაცი ციხეში ზის.

- აბა, იმ ინგლისელს როგორ მოვნახავთ?

- რომან გუგავას აქვს მისი ყველა კოორდინატი. დაურეკავ შენ და მოელაპარაკები.

- წილი თანაბრად უნდა გაიყოს! - კორინთელმა უცებ შეაბრუნა საუბრის თემა.

- რატომ?

- ჩემი ინგლისური არ ღირს ფული? მერე რა, რომან გუგავა რომ საქმეს იძლევა. ოპერაციის ჩატარების შნო რომ ჰქონოდა, ჩვენ არ დაგვიძახებდა.

- გუგავას გარეშე ვერაფერს გეტყვი, მოსკოვში მოვილაპარაკოთ.

- ვინ არის მარკის პატრონი?

- მოხუცი ფიზიკოსი, ამჟამად პენსიონერი.

- სახელი და გვარი აქვს?

- ვარლამ გიგოშვილი. ცხოვრობს სიბირიაკოვის ქუჩაზე, მეორე სადარბაზოს მეოთხე სართულზე, ოროთახიან ბინაში.

- ნამდვილად იცის, რომ ამხანაგ გიგოშვილის ოჯახშია „ტრაფალგარი“?

- მოსკოვის ერთ-ერთმა ყველაზე ცნობილმა ფილატელისტმა უთხრა.

- თვითონ რატომ ვერაფერი გაახერხა?

- ვინ?

- გუგავამ, რომან გუგავამ! - დამცინავად თქვა რამაზ კორინთელმა და მაგიდაზე „უინსტონის“ კოლოფს დასწვდა.

უკვე დიდი ხნის გადაწყვეტილი ჰქონდა, სოსო შადურთან ურთიერთობა საბოლოოდ გაეწყვიტა, მაგრამ გრძნობდა, შემოთავაზებული საქმე თანდათან იზიდავდა.

- ვერაფრით ვერ დაამყარა მოხუცთან კონტაქტი, ვარლამ გიგოშვილი ძალზე ჩაკეტილი და უნდო ვაცი ყოფილა. მხოლოდ ძალიან ახლობელს თუ იღებს შინ.

რამაზ კორინთელი ჩაფიქრდა.

შადური მიხვდა, კორინთელი უკვე ჩაითრია საქმეში და გულზე ტვირთი მოეხსნა. თვითონაც „უინსტონის“ კოლოფს დასწვდა და სიგარეტი გააბოლა. იცოდა, კორინთელი ოპერაციაზე ფიქრობდა და გაჩუმდა, ლაპარაკით ხელი აღარ შეუშალა.

- კიდევ რა გარემოებაა ცნობილი საქმის ირგვლივ? - იკითხა უცებ კორინთელმა.

- ამჟამად მოსკოვშია ვარლამ გიგოშვილის დის შვილიშვილი, მშვენიერი, მომხიბვლელი ქალბატონი ლია რამიშვილი. დაახლოებით ოცდაათი წლისა, გათხოვილია. ქმარი რომელიღაც სამმართველოს უფროსია, ლევან რამიშვილი. მამა ძალიან დიდი კაცი ჰყავს...

- გასაგებია, მივხვდი.

- ვფიქრობ, ლია რამიშვილი უნდა ვაქციოთ მოხუცი ფიზიკოსის სახლის გასაღებად. გუგავამ დაადგინა, რომ ლია რამიშვილი ცხოვრობს სასტუმრო „ბუდაპეშტში“ და კიდევ ათ დღეს იქნება მოსკოვში.

- რატომ ბატონ ვარლამთან არ არის გაჩერებული?

- არ ვიცი. ალბათ სასტუმროში თავისუფლად ყოფნა ურჩევნია. ვარლამთან ერთად კი ხშირად დასეირნობს და ვახშმობს სასტუმროს რესტორანში.

- ოპერაციის შემდეგ ეჭვი რომ ჩვენზე აიღოს და დაგვასახელოს?

- ქალი შენი სფეროა. ოპერაციის ამ ნაწილზე არ გვიფიქრია. რამაზ კორინთელი ისევ ჩაფიქრდა.

სოსო შადურს არ უნდოდა ხელი შეეშალა, წამოდგა, სამზარეულოში გავიდა, მაცივრის კარი გამოაღო და ბორჯომი მონახა.

რამაზ კორინთელს თანდათან ჰგვრიდა სიამოვნებას მომავალი ოპერაციის დეტალები.

სოსო შადური ორი ჭიქით ხელში ოთახში დაბრუნდა, ერთი ჭიქა კორინთელს დაუდგა და ბორჯომი მოსვა.

- მოიფიქრე რამე?
- მოვიფიქრე, თუკი ღია რამიშვილი სახეზე არ მიცნობს.
- საიდან უნდა გიცნობდეს?
- ჩემი ერთადერთი სურათით, ახალგაზრდულ გაზეთში რომ გამოქვეყნდა, ვინ იცის, იქნებ დამიმახსოვრა ვინმემ!
- მართალი ხარ. კიდევ კარგი, ტელევიზიით არ გამოხვედი.
- ხომ ხედავ, როგორ გამომადგა ჩემი მოკრძალება. არადა, რამდენი ჟურნალისტი დამდევდა. ისიც სახიფათოა, რესტორანში ან ქუჩაში ნაცნობი ქართველი არავინ გადაგვეყაროს.
- სხვისი გვარით აპირებ გაეცნო?
- არა, მე უცხოელად უნდა გავეცნო. ქალებს რატომღაც ჰგონიათ, რომ უცხოელებმა უკეთ იციან ლოგინში სიყვარული, თან მეტი გარანტია აქვთ კვალის სამუდამოდ წაშლისა. მშვენიერმა ღიამ იცის რაიმე ენა?
- ამტვრევს ინგლისურს, ბიძამისი თუ ბაბუამისი გაცილებით უკეთ ლაპარაკობს ინგლისურად.
- სხვა ენა ხომ არ იცის რამე?
- ღიამ?
- არა, ბიძამისმა თუ ბაბუამისმა.
- არა მგონია.
- ამაღამვე დარეკე მოსკოვში დიდად პატივცემულ გუგავასთან. თუ ის ხალხი ინგლისურად ლაპარაკობს, მაშინ მე ფრანგი ვიქნები, თორემ შემატყობენ, რომ ინგლისელი არა ვარ. მე ვიქნები ფრანგი, რომელმაც კარგად იცის ინგლისური. გასაგებია?
- გასაგებია. შემდეგ?
- შემდეგ როგორმე უნდა გავიცნო ღია. თუ ღმერთმა სიკეთე ქნა და მეშხანიც არის, ხომ წარმოგიდგენია, რას ნიშნავს მეშხანი ქალისთვის ფრანგი მამაკაცი... ჟერარ გოვენი ან თუნდაც მიშელ ლერუა... თუმცა არა, არავითარი მიშელ ლერუა! გაცილებით ჯობია, მიშელ დე ლერუა! შენ იცი, რას ნიშნავს ქალისთვის „დე“?

სულ სხვა ჟღერადობას აძლევს გვარს. დიახ, ასე სჯობია, მიშელ დე ლერუა. გაცილებით უკეთ ჟღერს და შენც იოლად დაიმახსოვრებ!

- რამაზ, მე არ მიყვარს ეგეთი ლაპარაკი!

- რას იზამ, საყვარელო, ეგეთი სტილი მაქვს.

სოსო შადურს ბოღმა მოაწვა, ყელში გაჩხერილმა გინებამ, უკანვე რომ გადაყლაპა, იოგები დაუკაწრა.

- ვთქვათ, გაიცანი. მერე?

- უნდა დავიმსახურო ნდობა, რომ ოჯახში ვეწვიო ჩემს საბჭოთა კოლეგას, შემდეგ კი რესტორანში მივიპატიჟო, თუმცა არა, რესტორანს თეატრი ან სიმფონიური მუსიკის კონცერტი სჯობია, რომ ნაცნობს არავის გადავეყარო. კარგად მოგეხსენებათ, ბატონო სოსო, ჩვენ რომ გვიცნობენ, იმ კატეგორიის ხალხი მაინც დამაინც არ იკლავს თავს თეატრებში და სიმფონიური მუსიკის კონცერტებზე სიარულით. მე კი მომიწევს, მოსკოვში წასვლამდე დარჩენილი ორი დღე მოვანდომო რამდენიმე უახლესი ფრანგული სიმღერის შესწავლას, ხოლო ფორტეპიანოზე მოვამზადო ფრანგული სიმღერების პოპური.

- შემდეგ?

- შემდეგ? - გაბრაზდა უცებ რამაზ კორინთელი. - ცოტა გაანძრე ტვინი, ამ ტყვიაგაუვალ შუბლს უკან რომ ჩაგიკეტია.

ასი ათასი დოლარისთვის ისევ გადაყლაპია სოსო შადურმა ყელში გაჩხერილი ბოღმა და გინება, ისევ დაეკაწრა ყელის იოგები. იცოდა, ოპერაცია რამაზ კორინთელის გარეშე არ გამოვიდოდა, თორემ ყელში სწვდებოდა, ან რაღაც უბედურებას ჩაიდენდა.

რამაზ კორინთელი მიხვდა, რომ მეტი მოუვიდა.

- შემდეგ მე და მოხუცი თბილისში გამოვაცილებთ უმშვენიერეს ლიას.

- შემდეგ?

- კიდევ ვერ მიხვდი, რა უნდა ვქნათ შემდეგ?

- მივხვდი. მეც ვატყობდი, სხვანაირად ვერ გადავრჩებოდით. ღია? რა ვუყოთ ღიას?

- ღია ჩვენი ოპერაციის აუცილებელი რგოლია, თანაც ყველაზე სუსტი რგოლი. გამოსავალი ერთადერთია. მშვენიერმა ღიამ უნდა იგრძნოს ჩემი ტემპერამენტი. განა შემდეგ მამამისის შვილი და უვაჟკაცისი კაცის მეუღლე გაამჟღავნებს თავის სასიყვარულო თავგადასავლებს?

- რა გარანტია გაქვს, რომ ქალს დაიმორჩილებ?

- უნდა ვცადოთ. ყოველ შემთხვევაში, ისე მაინც უნდა დავუახლოვდეთ, რომ მოხუცი ფიზიკოსი გაგვაცნოს. თუმცა იმედს არ ვკარგავ, რომ ქალბატონი ღია უხეშად არ კრავს ხელს ახალგაზრდა კაცის სიყვარულს. გასაგებია?

- გასაგებია.

- მაშ მოდი, დღევანდელი ლაპარაკი ჩავთვალოთ ოპერაციის საფუძვლად. დეტალებს, ალბათ, მოსკოვში დავაბზუსტებთ. ახლავე გაგიშვადებ სავიზიტო ბარათების ტექსტს. შენ რომ კაცი გყავს სტამბაში, მიუტანე და სასწრაფოდ გადააბეჭდვინე. არავითარი ფრანგი და არავითარი ინგლისელი! შვიდი დღის მანძილზე გამიჭირდება უცხოელის თამაში, შეიძლება ერთხელ წამომცდეს რაღაც და ყველაფერი წყალში გადავყაროთ. ამიტომაც მოსკოვში მე ვიქნები... თუნდაც ნოდარ ბარამიძე. მე მგონი, კარგად ჟღერს, არა? ნოდარ ბარამიძე! ხვალ საღამოს მოსკოვში გადაფრინდი და ნომერი „ინტერკონტინენტალში“ დამიჯავშნე. ბატონო სოსო, თქვენ იცით, რას ნიშნავს ახალგაზრდა ქალისათვის „ინტერკონტინენტალი?“ - რამაზ კორინთელმა ბორჯომით სავსე ჭიქას ხელი დაავლო და ხარბად დასცალა.

* * *

- მინდა მოგილოცოთ, ახალგაზრდავ! - მხარზე ხელი დაჰკრა რამაზ კორინთელს აკადემიკოსმა ვლადიმირ მატვეევმა, -

სამეცნიერო საბჭომ თქვენს სადიპლომო გამოკვლევას ერთხმად მიანიჭა ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხი.

- გმადლობთ, ვლადიმირ გერასიმოვიჩ!

- მაგრამ ეს როდია მთავარი! მე აღმაფრთოვანა თქვენმა მეორე შესანიშნავმა გამოკვლევამ. რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპი, რომელიც თქვენ აღმოაჩინეთ, ორ კვირაში მოივლის მსოფლიოს.

- ბედნიერი ვარ, რომ თქვენგან ვისმენ ამ სიტყვებს, ბატონო აკადემიკოსო!

ვლადიმირ მატვეევმა კორინთელს კიდევ ერთხელ დაჰკრა მხარზე ხელი, შემდეგ დინჯი, უფრო სწორად, უძღურებაშეპარული კაცის ნაბიჯებით სავარძელთან მივიდა და ხვნეშით ჩაეშვა.

„როგორ მოტეხილა ამ სამ წელიწადში!“ - სინანულით გაიფიქრა რამაზ კორინთელმა.

დავით გიორგაძეს დიდი მეგობრობა აკავშირებდა აკადემიკოს ვლადიმირ მატვეევთან. ქართველ მეცნიერს დიდად დაეხმარა მოსკოველი კოლეგა, თბილისში რომ დავით გიორგაძის ინიციატივით ასტროფიზიკის კვლევითი ინსტიტუტი ჩამოყალიბდა. ჯერ აპარატურით და ტექნიკურ-მეცნიერული კონსულტაციებით გაუმართა ხელი. შემდეგ კი შვიდი ახალგაზრდა ფიზიკოსი წამოიყვანა თბილისიდან სათანადო პრაქტიკის მისაღებად. შემდგომში მრავალი ერთობლივი თემა დაამუშავეს, რამდენიმე სიმპოზიუმი და შეხვედრა გამართეს. სამივლინებო გაცვლა-გამოცვლა და აზრთა გაზიარება ხომ ჩვეულებრივ მოვლენად იქცა.

ვლადიმირ გერასიმეს ძე მატვეევი შესახედავად ყოფილ კალათბურთელს უფრო ჰგავდა, ვიდრე საქვეყნოდ სახელგან-

თქმულ ასტროფიზიკოსს. სიმაღლით ორ მეტრს ათი სანტიმეტრი უკლდა, ბლანჟე და სათვალე ძალიან უხდებოდა. ერთხელ, საავადმყოფოში ნიკაპზე მოშვებული წვერი რომ მოიპარსა, შინაურებმა და თანამშრომლებმა ვეღარ იცნეს. ოქროსფერი ბლანჟე იმდენად ორგანული იყო აკადემიკოსის სახისათვის, ხალხს დედის მუცლიდან გამოყოლილი ეგონა. ამიტომაც უკვირდათ, აკადემიკოსის ბავშვობის სურათებს რომ დახედავდნენ, ბლანჟე რატომ არა აქვსო.

- ზეგ, თორმეტ საათზე ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოზე გავიტან თქვენს საკითხს. მანამდე ორ პროფესორს წავუკითხავ და მოვამზადებ გამოსასვლელად. წინასწარ შემიძლია გითხრათ და მოგილოცოთ, რომ ზეგ, თორმეტი საათიდან თქვენ ოფიციალურად დგებით გამორჩეული და ცნობილი საბჭოთა მეცნიერების გვერდით, თქვენ, რამაზ მიხეილის ძე კორინთელი, ოცდაოთხი წლის ახალგაზრდა!

ვლადიმირ მატვეევს მღელვარება მოეძალა, ფეხზე წამოდგა და კაბინეტში მოჰყვა ბოლთის ცემას.

- მე ბევრჯერ შევხვედრივარ ნიჭიერ კაცს. ბედნიერებაა ტალანტთან შეხვედრა. სამწუხაროდ, ხშირად როდი გერგება ადამიანს ასეთი ბედნიერება. ცოტაა, ძალიან ცოტა ნამდვილი ნიჭი. ახლა ბევრია განათლებული, ინტელიგენტი მეცნიერი, გაცილებით მეტი, ვიდრე ამ ოცი, თუნდაც ათი წლის უკან იყო. იციან ენები, უკრავენ ინსტრუმენტზე, აქვთ შესანიშნავი მანერები, ერკვევიან ლიტერატურასა და კულტურაში. ერთი სიტყვით, არიან ძალიან კარგი ინტელიგენტები, ძალიან კარგი ინტელექტუალები, მაგრამ, სამწუხაროდ, ძალიან ცუდი თეორეტიკოსები და ექსპერიმენტატორები! არის მეცნიერთა მეორე კატეგორიაც, სოფლიდან ჩამოსული პროვინციალები, შუბლით რომ უნდათ ყველა წინააღმდეგობა გაარღვიონ და რადაც არ უნდა დაუჯდეთ, მეცნიერთა შორის დაიმკვიდრონ ადგილი. მათი არმია საკმაოდ დიდია

და, სამწუხაროდ, ჩვენი მეცნიერების საერთო დონე, რაც არ უნდა პარადოქსულად მოგეჩვენოთ, დღეს უფრო პროვინციულია, ვიდრე ამ ორმოცი ან ოცდაათი წლის უკან იყო. დღეს, როცა ასე ვიწროვდება სპეციალობები და მეცნიერების ამდენი ახალი დარგი იქმნება, საერთო დონის დაქვეითება, ეტყობა, ჯერ კიდევ წინაა.

აკადემიკოსს სახეზე ნაღველი გადაეკრა. ერთხანს ჩუმად დააბიჯებდა, დაფიქრებული, მერე ხელი ჩაიქნია, სავარძელთან მივიდა და ნელა ჩაეშვა.

„როგორ მოტეხილა!“ - გაივლო ისევ გულში რამაზ კორინთელმა.

- დიახ, ხშირად როდი გერგება ბედნიერება, შეხვდე ნამდვილ ტალანტს. დიდი ტალანტზე ხომ ლაპარაკიც ზედმეტია. შეიძლება ისე დაამთავრო სიცოცხლე, ერთხელაც ვერ იგრძნო დიდ, ნათელ ტალანტთან შეხვედრის სიხარული. მე გამიმართლა, ახალგაზრდავ, ნამდვილად გამიმართლა. თქვენ დიდი, ნათელი ტალანტი ხართ. ჯერ ერთი, რომ ოცდაათი წლის ხართ. ვუნდერკინდობა გამოირიცხებოდა. თანაც თქვენი სადიპლომო გამოკვლევა და მით უმეტეს, რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპის აღმოჩენა უკვე კმარა, იყოთ სახელოვანი მეცნიერი. მაგრამ ვგრძნობ, თქვენ ჯერ ყველაფერი წინა გაქვთ. იცოდეთ, სანამ ცოცხალი ვარ, თქვენთვის ღიაა ჩვენი ინსტიტუტის კარი. ყველა პირობას შეგიქმნით ნამდვილი მეცნიერული მუშაობისათვის. კარგია, რომ ენებს შესანიშნავად ფლობთ. ენების სწავლაზე დრო აღარ დაგეკარგებათ. ცოლ-შვილიანი ხართ?

- ჯერ არა!

- არ ვარგა! - გაიქნია თავი სინანულით ვლადიმირ მატვეევმა, - რაც მალე დაქორწინდებით, ისა სჯობია. ენერგიით, ტემპერამენტით სავსე კაცი ჩანხართ. პირველად რომ დაგინახეთ, კარატეს ჩემპიონი მეგონეთ. ალბათ თქვენი ახალგაზრდული ტემპე-

რამენტის გამო ბევრ დროს კარგავთ ფუჭად. რას იზამთ, ახალგაზრდა ხართ. ამიტომაც საჭირო ოჯახის შექმნა. ოჯახი დღეში რამდენიმე საათით გაზრდის თქვენი მეცნიერული სამუშაო დროის ბიუჯეტს. აკადემიკოს დავით გიორგაძეს იცნობდით? - შეცვალა უცებ სასაუბრო თემა ვლადიმირ მატვეევმა.

- ძალიან კარგად.

- ჰო, მართლა, სულ დამავიწყდა, რომ დავით გიორგაძესთან მუშაობდით ინსტიტუტში.

- არა, მე მასთან არასდროს მიმუშავებია. თბილისის ასტროფიზიკის ინსტიტუტში მხოლოდ აკადემიკოსის სიკვდილის შემდეგ მიმიღეს ლაბორანტად. დავით გიორგაძე საავადმყოფოში გავიცანი, სიკვდილამდე ცოტა ხნით ადრე. გავიცანი სრულიად შემთხვევით. მე კარგად ვიცნობდი აკადემიკოსის ნაშრომებს. იგი გააოცა ჩემმა ცოდნამ. მაშინ ხომ დაუსწრებელი ფაკულტეტის მესამე კურსის სტუდენტი ვიყავი.

- რამდენადაც ვიცი, დავით გიორგაძე მუშაობდა ანალოგიურ პრობლემაზე. მან ერთხელ მითხრა, რადიოაქტიურობის ახალ ტიპს ვვარაუდობო. ეს ადრე იყო, თუ არ ვცდები, ოთხი-ხუთი წლის წინ.

- მართალი ბრძანდებით. დავით გიორგაძის დიდმა მეცნიერულმა ინტუიციამ იგრძნო რადიოაქტიურობის ახალი ტიპის შესაძლებლობა, მაგრამ მუშაობა მცდარი გზით წარმართა. მან ვერ ივარაუდა, რომ შეიძლება მომხდარიყო ბირთვების ისეთი დაშლა, როცა ისინი გამოსტყორცნიან არა მარტო პროტონებს, როგორც ადრე ფიქრობდნენ მეცნიერები, არამედ ნაწილაკების წყვილს - პროტონებს და ნეიტრონებს. ატომური ბირთვების ანალიზმა გვიჩვენა და დაგვარწმუნა, რომ ნამდვილად არსებობენ ელემენტების ათეულობით იზოტოპები, რომლებსაც აქვთ ორპროტონიანი რადიოაქტიურობა. როდესაც ამ დასკვნამდე მივედით, მივხვდი, პრობლემის გასაღები უკვე ხელთ მქონდა: დავით

გიორგაძეს რომ ორპროტონიანი რადიოაქტიურობა წარმოედგინა, ვფიქრობ, ჩემზე ადრე დაადგენდა რადიოაქტიურობის ახალ ტიპს. ორპროტონიანი რადიოაქტიურობის თვისების მქონე ელემენტების ატომების ბირთვები საკმაოდ ხანგრძლივად ცოცხლობენ. მე ვივარაუდებ და არც მოვტყუებულვარ, რომ უფრო იოლია ამ ატომებიდან ამოვადლოთ რამდენიმე პროტონი, ვიდრე ისინი ერთმანეთს დავაცილოთ.

- შეიძლება ორპროტონიანი რადიოაქტიურობის არსებობის იდეა თქვენ დამოუკიდებლად დაგებადათ, მაგრამ მეოთხედი საუკუნის წინ ვარაუდობდნენ მსგავს რადიოაქტიურობას.

- ალბათ, არ გეკამათებით! მაგრამ სწორი იდეა მიივიწყეს სრულიად ობიექტური მიზეზების გამო. ვერც ჩვენში, ვერც საზღვარგარეთ ვერ მოახერხეს ორპროტონიანი დაშლა.

- გასაგებია. კიდევ ერთხელ გულწრფელად გილოცავთ დიდ გამარჯვებას.

- უზარმაზარ მადლობას მოგახსენებთ. არ ველოდი ასეთ დიდ ყურადღებას. სიკვდილამდე თქვენს ვალში ვიქნები!

- „სიკვდილამდე“, - გაიმეორა გონებაში ვლადიმირ მატვეევმა, - რა დროს თქვენი სიკვდილია. ვერ წარმოიდგენთ, როგორ მეწყინ, დავით გიორგაძის გარდაცვალება. ვერ ჩამოვედი. უცხოეთში ვიყავი მივლინებით. კარგია, რომ ჩემი მოადგილე მაინც იყო - ვლადიმირ გერასიმოვიჩი, - დაიწყო კორინთელმა ყოყმანით, მცირეოდენი დუმილის შემდეგ.

- გატყობთ, რაღაცის თქმა გინდათ და გეუხერხულებათ. ნუ მომერიდებით. პირდაპირ მითხარით, თუ რამე გაწუხებთ.

- დავით გიორგაძემ სიკვდილის წინ წერილი მოგწერათ.

- მერედა, სად არის წერილი?

პასუხად რამაზ კორინთელმა ჯიბიდან კონვერტი ამოიღო.

- აბა, სასწრაფოდ მომეცით! - გამოცოცხლდა აკადემიკოსი. ერთი სათვალე მოიხსნა, მეორე გაიკეთა, კონვერტი გახსნა და წერილი ჩაიკითხა.

რამაზ კორინთელი ყურადღებით აკვირდებოდა ვლადიმირ მატვეევს. უკვირდა მის სახეზე როგორი სისწრაფით ენაცვლებოდა ერთმანეთს სევდა და მხიარული განწყობილება. ბოლოს თავი ასწია და განაწყენებულმა რამაზ კორინთელს შეხედა.

- რატომ აქამდე არ მომეცით?

- დაახლოებით ვიცი, წერილში რაც წერია. ალბათ, მე მიწევს თქვენთან რეკომენდაციას. გადაწყვეტილი მქონდა, საერთოდ არ მეჩვენებინა თქვენთვის წერილი. ვერ გავბედე. იქნებ სხვა რამეც ეწერა წერილში, რომელიც მხოლოდ თქვენ გეხებოდათ! ამიტომ გადაწყვიტე წერილი მაშინ მომეცა თქვენთვის, როცა ჩემი საკითხი საბოლოოდ გაირკვეოდა და გადაწყდებოდა. არ მიყვარს პროტექციით და რეკომენდაციებით გზის გაკვლევა.

- წაიკითხეთ! - აკადემიკოსმა წერილი გაუწოდა.

რამაზ კორინთელმა ფურცელი გამოართვა და ისე წაიკითხა, ვითომ პირველად კითხულობდა.

„ძვირფასო ვლადიმირ გერასიმოვიჩ!

ალბათ რამდენიმე დღეში მოვკვდები, წერილს საავადმყოფოდან გწერთ, სარეცელს მიჯაჭვული. ბოლოს და ბოლოს, მე, ურწმუნო და გამოუსწორებელი ათეისტი, ახლა მაინც გავარკვევ სამყაროს მატერიალურობას, მაგრამ ერთიც ვნახოთ და ჩემი სული მართლა გაფრინდა სადღაც? მაშინ ხომ ჯოჯოხეთი არ ამცდება.

ერთი სიტყვით, ვამთავრებ ცხოვრებას. ცოტა ყოფილა სამოცდაათობმეტი წელი. რას იზამ. ბედს მაინც არ ვემდური.

ახლა ერთი სათხოვარი მინდა მოგახსენოთ. საავადმყოფოში გავიცანი უნიჭიერესი ახალგაზრდა ვაცი რამაზ მიხეილის ძე კორინთელი. ყველაფრის დამახსოვრებისათვის სად გეცალათ,

მაგრამ შეიძლება მაინც მოგაგონდეთ, მე ვვარაუდობდი რადიო-აქტიურობის მეხუთე ტიპის არსებობას. ჩემი ვარაუდი, როგორც ირკვევა, სწორი იყო, პრობლემის გადაჭრის გზა კი მცდარი. და აი, ამ ახალგაზრდამ, რომელთანაც საავადმყოფოში გაცნობა ბედმა ინება (ხომ ხედავთ, სიკვდილის წინ, მგონი, ყველანი იდეალისტები ვხდებით), ჩემის აზრით, პრობლემის გადაჭრის სწორი გზა იპოვა. თუ გადავრჩი და აქედან გავაღწიე, მე თვითონ მივხედავ ნიჭიერ ჭაბუკს. თუ არა და, თქვენთან ჩამოვა. იმედი მაქვს თქვენი დიდი და კეთილი გულისა, თქვენი წმინდა მეცნიერული სინდისისა.

მარად თქვენი დავით გიორგაძე“.

რამაზ კორინთელმა წერილი ჩაათავა, მაგრამ თავი არ აუწევია. ვითომ სევდა მოეძალა და ფიქრმა გაიტაცა.

- ხედავთ, რა კაცი იყო დავით გიორგაძე? ახლა აღარ იბადებიან მისი მსგავსი ადამიანები!

- წერილის შინაარსი რომ მცოდნოდა, ნამდვილად არ მოგიტანდით.

- თქვენ უკვე დიდი მეცნიერი ხართ და ბიჭური უშნო თავმოყვარეობა აღარ შეგფერით! - მთელი სერიოზულობით წარმოთქვა მეცნიერმა.

- შეიძლება, ვლადიმირ გერასიმოვიჩი, წერილის ასლი რომ გამოიკეთოთ? მინდა შევინახო, როგორც დავით გიორგაძის სახსოვარი.

- აუცილებლად გაგიკეთებთ და ზეგ, დიდ საბჭოზე მოგართმევთ. მართლა, დიდი საბჭოს მოლოდინში ხომ არ ღელავთ?

- ბუნებრივია, ვღელავ.

- ნუ გეშინიათ, ყველაფერი კარგად იქნება. უფრო მეტიც, თქვენი გამოკვლევის განხილვა ტრიუმფით დამთავრდება. მე სხვა რამ უფრო მაფიქრებს.

- ბრძანეთ.

- თქვენი უცნაური აღზევება დაიწყო იანვარში. აი, ზეგ, სულ რაღაც სამთვენახევრის მანძილზე ახალი და უზარმაზარი წარმატება გელით, გაუძლებთ ფსიქოლოგიურად? ბოდიშს გიხდით, მაგრამ ხომ არ გაყოყლოვინდებით, თავბრუს ხომ არ დაგახვევთ საქვეყნო აღიარება? გადიდგულებამ და მედიდურობამ ბევრი ჭეშმარიტი მეცნიერი ააცდინა გზას.

- არა მგონია, გადიდგულების მსხვერპლი გავხდე.

- და კიდევ ერთი რჩევაც. ნუ აპყვებით ჟურნალისტებს, პრესას და ტელევიზიას. გახსოვდეთ, რომ არც პოეტი ხართ და არც კულტურის რომელიმე დარგის მუშაკი. მეცნიერებაში მთავარია პოპულარული იყო კოლეგებს შორის.

- რჩევისათვის დიდი მადლობა, ვლადიმირ გერასიმოვიჩ!

- ახლა წაბრძანდით, კარგად დაისვენეთ და ზეგისათვის მოემზადეთ.

- კიდევ ერთხელ გწირავთ უდიდეს მადლობას მამაშვილური მიღებისათვის. კარგად ბრძანდებოდეთ.

რამაზ კორინთელი შებრუნდა და გასასვლელისაკენ გაემართა. კარებთან შეჩერდა, შემობრუნდა და აკადემიკოსს ჰკითხა:

- როგორ არის თქვენი შვილიშვილი ვალოდია? საავადმყოფოში ძალიან სწუხდა ბატონო დავითი, პატარა ბავშვს თირკმელები აწუხებსო.

- ყურადღებიანი და გულკეთილი კაცი იყო დავით გიორგაძე! - გული აუჩუყდა ვლადიმირ მატვეევს, - გმადლობთ, თითქოს უკეთ არის. ექიმები დიდ იმედს იძლევიან.

- კარგად ბრძანდებოდეთ, ვლადიმირ გერასიმოვიჩ! - რამაზ კორინთელმა კაბინეტის კარი გაიხურა.

„ინტერკონტინენტალის“ მყუდრო, ძვირფასად მოწყობილი ლუქსის საძინებელ ოთახს მკრთალი წითელი შუქი ანათებდა.

ვნებადამცხრალი ჭაბუკი და ახალგაზრდა ქალი გულადმა იწვნენ. ორთავეს თვალები ჰქონდათ დახუჭული, თუმცა არცერთს არ ეძინა.

მეორე ოთახში ძალზე ხმადაბლა მაგნიტოფონი იყო ჩართული. იმდენად ხმადაბლა, კაცს ეგონებოდა, მუსიკის ხმა ნიავს საიდანღაც, ძალიან შორიდან მოაქვსო.

ქალს წამოდგომა სურდა, მაგრამ ეგონა, რომ ჭაბუკს ეძინა და არ უნდოდა, გაეღვიძებინა.

თითქოს ახლა გაათვითცნობიერა, რომ ექვსი წლის გათხოვილმა ქალმა პირველად უღალატა ქმარს. ერთმა რამემ გააოცა მხოლოდ, - თავის საქციელს არ ნანობდა. არ ნანობდა ახლაც, ამ წუთშიც, როცა ვნებადამცხრალს შეეძლო საღად ემსჯელა და თავისი ნამოქმედარი შეეფასებინა.

ნეტარების ბურუსში გახვეულ ქალს თვალი მაშინაც არ გაუხელია, კორინთელი სასტუმრო ოთახში რომ გავიდა. ფართო, ხალვათ ლუქსს ნაზი მელოდია მოეფინა. რამაზ კორინთელი, მგონი, რომელიღაც ფრანგულ პიესას უკრავდა. წყნარი, დამამშვიდებელი მელოდია თითქოს საგანგებოდ ჰქონდა შერჩეული.

კიდევ ერთხელ და სამუდამოდ დაასკვნა ქალმა, ქმრის ღალატს არ ნანობდა. კაცმა რომ თქვას, ახლა უღალატა პირველად? განა სიგარეტს რომ ქმრის უჩუმრად ეწეოდა, მცირე ღალატი არ იყო? ხომ იცოდა, როგორ ეზიზღებოდა ქმარს სიგარეტის მწვეველი ქალები, როგორ დასცინოდა მათ ქმრებს?

განა ღალატი მაშინ არ დაიწყო, როცა ერთხელ მთვრალი ქმარი ძლივს ჩააწვინა ლოგინში და უმაღვე გაიფიქრა, არა სჯობდა ვაჟა მუჯირს გავყოლოდი, სამი წელი რომ დამდევდაო? განა

იცოდა მაშინ, რომ გავიდოდა დრო და ვაჟა საყოველთაოდ ცნობილი მეცნიერი გახდებოდა?

განა მთელი ცხოვრება არ ოცნებობდა, ჰყვარებოდა ნამდვილ მამაკაცს, ტემპერამენტთანს, ძლიერს, ამავე დროს საოცრად პოეტურსა და დახვეწილს?! აი, ზუსტად ისეთს, ნოდარ ბარამიძე რომ იყო?

ღია რამიშვილს ყველაფერი უხაროდა და ყველაფერი სიამოვნებდა. უხაროდა, რომ „ინტერკონტინენტალის“ თეთრი, ინგლისური ავეჯით მოწყობილ ლუქსში ნებივრობდა, უხაროდა, რომ მის გვერდით ნამდვილი, დახვეწილი მამაკაცი იწვა.

„მაგრამ რა მოხდება ხვალ?“ - გაუელვა უცებ გონებაში ღია რამიშვილს. უმალვე თავი გაიქნია. დღეს, ენით აუწერელ ნეტარების ბურუსში გახვეულს, მთელი საუკუნით ნაადრევად მოეჩვენა ხვალინდელ დღეზე ფიქრი.

* * *

ღია რამიშვილმა თავის ნომერში შესვლისთანავე შენიშნა მაგიდაზე, ვაზაში ჩადებული წითელი და თეთრი მიხაკები. გაუკვირდა.

„ვის უნდა მოეტანა?“

უმალვე მაგიდას მიაშურა. ვაზაზე მიყუდებულ მოვარაყებულ კონვერტზე უცხოური წარწერა დაინახა. ხელი სწრაფად დასტაცა და გულისთანაცქალით გახსნა. კონვერტში პატარა წერილი და სავიზიტო ბარათი იდო.

ღია რამიშვილი იმას კი მიხვდა, წერილი ფრანგულად რომ იყო დაწერილი, მაგრამ ვერაფრით ვერ გაიგო, შიგ რა ეწერა. სავიზიტო ბარათზე კი ინგლისურადაც და რუსულადაც ამოიკითხა: ნოდარ ბარამიძე, თბილისი, ასტროფიზიკოსი.

- ნოდარ ბარამიძე! - თქვა ხმამაღლა.

„ვინ არის, ან ფრანგულად რატომ მწერს წერილს?“

„ხომ არ იხუმრა ვინმემ? ან იქნებ ვინმეში ავერიე?“

ყურმილი აიღო და მორიგეს დაურეკა, ჩემთან ვინ იყო, ყვავი-
ლები ვინ მოიტანაო.

ვიღაც ახალგაზრდა კაცი იყო, დაიბარა, ხუთ საათზე მოვალო,
უპასუხა მორიგემ.

„ვინ უნდა იყოს?“ - გაოცებულმა ყურმილი დადო და სავარ-
ძელში ჩაჯდა.

„ალბათ ვიღაცაში ავერიე, - დაასკვნა უცებ და გულზე მოეშვა,
- რასაკვირველია, მისამართი შეეშალა!“

წერილი ფრთხილად ჩადო კონვერტში და ისევ ვაზას მიაყუდა.

წამოდგა, ტანსაცმელი გაიხადა, აბაზანაში შევიდა, ხელ-პირი
დაიბანა და თმა დაივარცხნა სარკეში საკუთარ თავს გაუღიმა.
ოცდარვა წლის ქალი პატარა გოგონასავით გამოიყურებოდა.
ხორბლისფერ სახეზე ღია შავი თმა ჩამოიშალა.

„ნეტავ ლამაზია ბატონი ნოდარ ბარამიძე?“ - გაიფიქრა უნებუ-
რად.

აბაზანიდან გამოვიდა, ხელჩანთიდან სიგარეტი ამოიღო, მო-
უკიდა და სავარძელში ჩაჯდა.

„ხუთ საათზე მოვაო. ნეტავ ახლა რომელი საათია?“ - სასწრა-
ფოდ წამოდგა, საწოლ ოთახში გავიდა და ტუმბოზე დადებულ სა-
ათს დახედა. სამი სრულდებოდა.

„ერთიც ვნახოთ და ლამაზი და მომხიბვლელი ასტროფიზიკო-
სი გამომეცხადა?“ - გაიფიქრა და გაიღიმა.

სასტუმროში რომ ბრუნდებოდა, გზაში სახელდახელოდ ისა-
უმმა. უხეირო სოსისის გემო ვერ იქნა და ვერ მოიშორა, მაცივარ-
თან მივიდა, „პეპსი კოლა“ გამოიღო, გახსნა და პირდაპირ ბოთ-
ლიდან მოსვა.

„ერთს საათს დავიძინებ!“ - გადაწყვიტა გულში. საწოლ ოთახში გავიდა, ტანსაცმელი გაიხადა და ლოგინში შეწვა. ტელეფონის აპარატი გვერდით მოიდგა. თბილისიდან ზარს ელოდა.

დიდი ქალაქის რიტმით და მასშტაბებით გადაღლილს მალე ჩაეძინა. ტელეფონის ზარმა გააღვიძა, ცალი ხელით ყურმილს დასწვდა, მეორეთი თვალები ამოისრისა.

- გისმენთ? - ჩასძახა ყურმილს, თან საათს დახედა.

შეკრთა, ხუთს ოცდახუთი წუთი აკლდა.

„რამდენი მძინებია“, - გაიფიქრა და ისევ ყურმილს ჩასძახა, გისმენთო.

მეუღლე ურეკავდა. პირველი მოკითხვის შემდეგ საქმეზე გადავიდნენ. ღია ღელავდა, წამდაუწუმ საათს დასჩერებოდა. სტუმარიც ოც წუთში მოვიდოდა, ჩაცმა უნდა მოესწრო.

ღია რამიშვილმა ერთი კი გაიფიქრა, ქმარს ვუამბობ რაც მოხდაო, მაგრამ უმალვე გადაიფიქრა, რატომ ვიჩქარო, თუ საჭირო იქნება, მერე მოვუყვებიო.

ყურმილის დადებისთანავე ფეხზე წამოიჭრა, სააბაზანოში შევარდა, პირი დაიბანა, სარკეში სახეს კარგად დააკვირდა, დაღლილი გამოხედვა ხომ აღარა მაქვსო. თავი გაიქნია და ღია შავი თმა ჯერ ჩამოიშალა, მერე ორთავე ხელით მალლა აიტანა. ორთავე ერთნაირად უხდებოდა. თმის აწეული ვარცხნილობისას გრძელი და ლამაზი ყელი უფრო თვალსაჩინოდ იკვეთებოდა. ჩამოშლილი თმა მსხვილ, ლამაზ და ბრიალა თვალებს რაღაც ღვთაებრივ იერს აძლევდა. ფიქრის დრო აღარ იყო.

„ვიცოდე მაინც, რა ასაკისაა!“ - გაიფიქრა სინანულით და ჩამოშლილი თმა ამჯობინა. თან სტუმარიც ვერ მიხვდებოდა, რომ ქალი საგანგებოდ იყო მომზადებული. გარდერობიდან შარვალი და შავი მაისური გადმოიღო. იცოდა, ორი შვილის დედა შარვალში შედარებით მსხვილი ჩანდა, მაგრამ ისიც იცოდა, შავ მაისურში გამოკვეთილი მკერდი ნებისმიერი მამაკაცის არსებაში რა

გრძნობასაც იწვევდა. შარვალი და მაისური სასწრაფოდ ჩაიცვა. თეთრბოლებიანმა, წითელმა, სქელმა ფრანგულმა წინდებმა და სპორტულმა ფეხსაცმელმა ხუთი წლით მაინც გააახალგაზრდავა ისედაც ახალგაზრდა და მოხდენილი ქალი. სარკესთან „შანელის“ ფლაკონი მონახა, პატარა ლამაზი ფლაკონის საცობი ყურის ბიბილოებზე, ყელზე და მკერდზე რამდენჯერმე მიიღო და კვლავ სარკეში ჩაიხედა.

მოეწონა საკუთარი თავი.

„ვაითუ დააგვიანოს?“ - გაიფიქრა ლიამ და საათს შეხედა. ხუთი სრულდებოდა. არ იცოდა, რა ექნა. ბოლოს სავარძელში ჩაჯდა, საფერფლე სახელურზე დაიდგა, სიგარეტს მოუკიდა და წიგნი გადაშალა.

ბუსტად ხუთზე კარზე დააკაკუნეს.

- ვინ არის? - იკითხა რუსულად ლია რამიშვილმა. იგრძნო, გული როგორ შეუქანდა.

კაკუნი განმეორდა.

ლია წამოდგა, წიგნი მაგიდაზე დადო, სიგარეტი საფერფლეზე მიატოვა და კარისაკენ ნელი ნაბიჯით წავიდა. სახელურს ხელი რომ მოჰკიდა, მღელვარება კიდევ უფრო გაუძლიერდა. უნებურად პირჯვარი გადაიწერა და კარი გამოაღო. კარებში უნაკლოდ ჩაცმული ახოვანი ჭაბუკი იდგა. ხელში იების პატარა კონა ეჭირა და იღიმებოდა.

ლია რამიშვილს რატომღაც არ ეგონა, სტუმარი მასზე ახალგაზრდა თუ იქნებოდა.

ჭაბუკის სახეზე გამოსახული ღიმილი ნელ-ნელა დაპატარავდა და მალე სულ გაქრა.

- უკაცრავად, მგონი მისამართი შემეშალა, - თქვა რამაზ კორინთელმა ფრანგულად.

ქალი კიდევ უფრო დაიბნა, ვერაფრის თქმა ვერ მოახერხა და სახეზე უხერხული ღიმილი გამოესახა.

- ლაპარაკობთ გერმანულად? - ჰკითხა სტუმარმა.
- ლია რამიშვილმა ისევ უხერხულად გააქნია თავი.
- ინგლისურად?
- ცოტას! - თქვა საშინელი აქცენტით.
- იქნებ რუსული იცით?
- რუსული ვიცი და ძალიან კარგადაც. რუსულიც და ქართუ-
ლიც! - როგორც იქნა გონს მოვიდა ლია.
- ქართველი ბრძანდებით?
- დიახ, მობრძანდით!
- ვერაფერი გამიგია! - დაბნეული ჭაბუკი ნომერში შევიდა.
- სხვათა შორის, მეც თქვენს დღეში ვარ!
- სანამ გავარკვევდეთ, რა მოხდა, გავიცნოთ ერთმანეთი. ნო-
დარ ბარამიძე! - გაუწოდა ხელი ქალს.
- ლია რამიშვილი.
- ოო, ვხედავ, ჩემი მიხაკებისათვის ხელი არ გიხლიათ, - თქვა
რამაზ კორინთელმა.
- ხელს როგორ ვახლებდი, ყვავილები ხომ მე არ მეკუთვნო-
და. დაბრძანდით. - ლიამ სტუმარს სკამი შესთავაზა.
- ყვავილები მისია, ვის ვაზაშიც აწყვია. ინებეთ იების ეს პატა-
რა კონაც! - კორინთელმა ქალს იების კონა გაუწოდა, - წერილს
კი, თუ ნებას დამრთავთ, ავიღებ.
- რამდენად სამართლიანია სხვისი ყვავილების მითვისება? -
თქვა ნაზად ლიამ და იები ჩამოართვა.
- მშვიდად იყავით, ეტყობა, ველარ ვიპოვი, ვისაც ვეძებ!
- ალბათ ახალგაზრდა და მომხიბვლელი ქალია, არა?
- ალბათ. გულწრფელად რომ გითხრათ, არც მინახავს, ჩემი
კოლეგაა აღჟირიდან. ორთავენი ასტროფიზიკაში ერთი პრობ-
ლემის ირგვლივ ვმუშაობთ და გვინდოდა ერთმანეთისათვის ექ-
სპერიმენტის შედეგები გაგვეზიარებინა. - კორინთელმა ჯიბიდან

პატარა წიგნაკი ამოიღო, - თითქოს ყველაფერი რიგზეა, სასტუმრო, სართული, ნომერი... ჰმ, - ჩაიცინა უცებ სინანულით.

- რა მოხდა? - შეწუხდა ლია. მიხვდა, სტუმარს გუნება გაუფუჭდა.

- ამ ასაკში არ მეპატიება ასეთი დაბნეულობა! ჩემი კოლეგა სასტუმროში „ბუდაპეშტში“ კი არა, „ბუქარესტში“ უნდა მომეძებნა.

- სამწუხაროა! - თანაგრძნობით წარმოთქვა ლიამ, - მაგრამ საგანგაშო არაფერია, აქედან შეგიძლიათ დაურევკოთ.

- არ მინდა ბოროტად ვისარგებლო თქვენი ყურადღებით.

- როგორ გეკადრებათ, გთხოვთ!

რამაზ კორინთელმა ყურმილი აიღო და რომანს გუგავას ნომერი აკრიფა.

რომანი ზარს ელოდა. ყურმილი აიღო და როგორც კი დარწმუნდა, რომ კორინთელი რეკავდა, მოლაპარაკებისამებრ, მხოლოდ ერთ სიტყვას ამბობდა ყრუ ხმით - „დიახ“.

ღია რამიშვილი სტუმარს აკვირდებოდა. იქნებ უფრო იმან მოხიბლა, შესანიშნავი ფრანგულით რომ ლაპარაკობდა? იქნებ მისმა ათლეტურმა ტანმა და ძვირფასმა, დიდი გემოვნებით შერჩეულმა საფირმო ტანსაცმელმაც მოახდინა შთაბეჭდილება?

ალბათ ყველაფერმა ერთად.

ახალგაზრდა ქალმა ფრანგულად არ იცოდა, მაგრამ ხვდებოდა, ნოდარ ბარამიძე რომ შესანიშნავად ლაპარაკობდა. დროდადრო მომხიბვლელად იცინოდა, ერთი-ორჯერ საათსაც დახედა.

„ალბათ პაემანს უნიშნავს!“ - ახალგაზრდა ქალს შურისგან გული შეეკუმშა.

სტუმარმა ყურმილი დადო და ლიას შეხედა.

- შეიძლება კიდევ ერთხელ დავრეკო?

- რამდენიც გნებავთ.

რამაზ კორინთელმა ჯიბიდან სიგარეტი ამოიღო.

- ინებეთ!

- გმადლობთ! - ლიამ კოლოფიდან მოხდენილად ამოაძვრინა სიგარეტი.

კორინთელმა ცეცხლი შეაშველა, თვითონაც მოუკიდა და ტელეფონის ნომერი აკრიფა.

ამჯერად რომანს რუსულად ელაპარაკა.

ლია რამიშვილმა ცალმხრივი საუბრიდან დაასკვნა, რომ მისი სტუმარი მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტს ელაპარაკებოდა.

- ასტროფიზიკოსი ბრძანდებით? - ჰკითხა ლიამ, როცა სტუმარმა ყურმილი ბერკეტზე დადო.

- დიახ.

- რატომღაც ვერ წარმომედგინა ახალგაზრდა ასტროფიზიკოსი. თანაც ისეთი ახალგაზრდა, თქვენ რომ ბრძანდებით.

- რატომ?

- დღევანდელ დღემდე გულწრფელად მჯეროდა, რომ ასტროფიზიკოსები ხანშიშესული და მოსაწყენი ხალხია.

- თუ მე სწორად გავიგე, თქვენი ამრით ასტროფიზიკოსები პირდაპირ მოხუცებად იბადებიან, არა?

- დიახ, - გაიცინა ლიამ - დაახლოებით ეგრე წარმომედგინა.

- მგონი, ბევრი დრო წაგართვით, - ფეხზე წამოდგა კორინთელი.

- დრო თავზე საყარადა მაქვს. - გაიღიმა ახალგაზრდა ქალმა და თვითონაც ფეხზე წამოდგა.

„აღბათ ვერასდროს ველარ შევხვდები!“ - სინანულით გაივლო გულში.

რამაზ კორინთელმა მოხდენილად აკოცა ქალს ხელზე.

„რა მანერები აქვს?!“ - აღმოხდა გულში ლია რამიშვილს.

კორინთელი ჰოლში გავიდა და კარის სახელურს ხელი მოჰკიდა.

ღია რამიშვილს უსიამო გრძნობა დაეუფლა. არ ეგონა, უცნობი ადამიანის წასვლა თუ ასე დასწყვეტდა გულს.

სტუმარი შეჩერდა. კარის სახელურს ხელი უშვა და ქალისკენ შემობრუნდა.

- ნება მიბოძეთ, ღია დაგიძახოთ. თქვენ იმდენად ახალგაზრდა ბრძანდებით, რომ ვერ გამიბედავს ქალბატონობით მოგმართოთ.

- გმადლობთ! - სიამოვნებისაგან ჟრუანტელმა დაუარა ღიას.

ოცდარვა წლის ქალის წინაშე ჯერ არ დამდგარიყო ასაკის პრობლემა, მაგრამ მასზე გაცილებით ახალგაზრდა კაცისგან ქალბატონობით მიმართვა, ბუნებრივია, მაინც არ ესიამოვნებოდა. ამიტომაც გაახარა რამაზ კორინთელის სიტყვებმა - მე ღვთისმოსავი კაცი გახლავართ და მჯერა, ჩვენ რომ ხშირად რაიმე ამბავს შემთხვევას მივაწერთ ხოლმე, კანონზომიერია და წინასწარაა ცაში გადაწყვეტილი. მე, როგორც იდეალისტ ფიზიკოსს, მწამს ლაპლასური დეტერმინიზმი.

პასუხად ღიამ მხოლოდ გაიღიმა, რადგან არ იცოდა, რას ნიშნავდა, რა იყო ლაპლასური დეტერმინიზმი. სამაგიეროდ, უკვე იცოდა, სტუმარი რომ აუცილებლად სადმე მიიპატიჟებდა და ისიც წინასწარ იცოდა, უარს რომ ვერ ეტყოდა.

- ხომ არ გვევახშმა დღეს ერთად?

ღია რამიშვილი შეეყოყმანდა. ერთი სული ჰქონდა დასთანხმებოდა, მაგრამ ეუხერხულებოდა, პირველსავე მიპატიჟებაზე თანხმობა განეცხადებინა.

- ნუ გამაწბილებთ, თორემ მართო მე კი არა, ღმერთსაც განაწყენებთ.

ქალმა გაიცინა.

- ღმერთს ნამდვილად ვერ გავანაწყენებ.

- სად ვივახშმით? - პირდაპირ გადავიდა საქმეზე კორინთელი.

- არ ვიცი. თქვენ სად გირჩევნიათ?

- თუ გნებავთ „ინტერკონტინენტალში“, სადაც მე ვცხოვრობ. გნებავთ, აქვე ჩავიდეთ რესტორანში.

რამაზ კორინთელის თვალს არ გამოჰპარვია, „ინტერკონტინენტალმა“ რომ შთაბეჭდილება მოახდინა.

- აქ უკვე მომბებრდა ერთი და იგივე სახეების ყურება.

- მაშ მე წავალ, მაგიდას შევუკვეთავ და ზუსტად რვა საათისთვის სასტუმროს წინ დაგელოდებით.

* * *

- ვარლამ ბაბუა, სტუმრები მოგიყვანე! - კარებშივე მიახლა ბებიის ძმას, ვარლამ გიგოშვილს, ლიამ, თან ტყავის კურტკა გაიხადა და კორინთელს ანიშნა, შენც გაიხედეო.

- სტუმარი?! - გაუკვირდა ვარლამს. თან სრულიად ახალგაზრდა, მოხდენილი ჭაბუკი ეჭვის თვალით შეათვალიერა.

- შენი კოლეგაა, ფიზიკოსი. ცხვირი ნუ ჩამოუშვი, უხერხულია.

- მობრძანდით! - ნაძალადევად გაიღიმა ვარლამმა.

- გმადლობთ! - თქვა კორინთელმა და პენსიონერი მეცნიერის ოროთახიანი ბინა ყურადღებით შეათვალიერა.

- მაშ ფიზიკოსი ბრძანდებით? - ჰკითხა უცებ ვარლამმა, თითქოს უნდოდა ლიას ნათქვამი შეემოწმებინა.

- დიახ, ფიზიკოსი გახლავართ, უფრო სწორად, ასტროფიზიკოსი.

- დაბრძანდით, დაბრძანდით.

რამაზ კორინთელი დაჯდა და ჯიბიდან სიგარეტი ამოიღო.

- შეიძლება?
- რასაკვირველია, შეიძლება.
- თქვენ არ მოწევთ?
- არა, მე არ ვეწევი! - მოხუცმა საფერფლე შემოიტანა და მაგი-
დაზე სტუმრის წინ დადგა, - რა დარგში მუშაობთ?
- მე ძირითადად რადიოაქტიურობის პრობლემებს ვირკვევ.
- გასაგებია, გასაგები.
- ბოდიშს გიხდით, რომ შეგაწუხეთ, მგონი, მოსვენებას აპი-
რებდით.
- სულ მოსვენებული არა ვარ?! ყველა საჭირო მაღაზია პირ-
ველ სართულზეა ამ ქალაქისოდენა შენობაში. ვარ ჩემთვის ამ
ბეტონის კუბიკებში გამოკეტილი და ვცოცხლობ წარსულის მო-
გონებებით. ჩემი დის შვილიშვილი საიდანღა გაიცანით?
- მე მას დიდი ხანია ვიცნობ. გათხოვების შემდეგ თითქმის
აღარ მინახავს. სასტუმროში რომ შევხვდი, ძალიან გამიხარდა.
- თქვენ დიდი ხანია მოსკოვში ცხოვრობთ? - შეუტრიალა კით-
ხვა კორინთელმა.
- თითქმის ოცდახუთი წელიწადია! - დაფიქრდა მოხუცი. - დი-
დი მეცნიერი ჩემგან არ გამოვიდა. ცხოვრებაც ვერ მოვიწყე. ჩემს
ღარიბულ ბინაში აუცილებელ და საჭირო ნივთებს გარდა ვერა-
ფერს ნახავთ. ბიბლიოთეკას კი ნამდვილად ვერ დამიწუნებთ.
- მარტო ბიბლიოთეკა, ბაბუ! განა შენი მარკების კოლექცია
უნიკალური არ არის?
- რამაზ კორინთელს გულმა რეჩხი უყო.
- ფილატელისტიც ბრძანდებით?
- უფრო სწორად, ვიყავი. რამდენიმე წელია ახალი არაფერი
შემიძენია.
- ვარლამ ბაბუას ათასამდე მარკა მაინცა აქვს უნიკალური.
- მე მაინცდამაინც ვერ ვერკვევი ფილატელიაში. ათასი მარკა
აღბათ ძალიან დიდ კოლექციად ითვლება, არა?

- კოლექციის სიმდიდრეს მარკების ხარისხი განსაზღვრავს და არა რაოდენობა. მე კარგი მარკები მაქვს, მაგრამ არა ისეთი, ჩემი კოლექცია რომ უნიკალურად აქციოს. თუმცა მაქვს ერთი მარკა, ისაა ჩემი ნამდვილი სიამაყე! - თვალები გაუბრწყინდა მოხუცს. - კაბინეტში გავიდეთ. მინდა გიჩვენოთ.

ყველანი კაბინეტში გავიდნენ. რამაზ კორინთელმა ერთი კარადის ვიტრინაში უამრავი მარკა დაინახა გამოფენილი. თავი შეიკავა, შეეცადა, მღელვარება არ დასტყობოდა. ისეთი სახე მიიღო, ვითომც მარკები სულ არ აინტერესებდა, წიგნებით გადატვირთულ თაროებთან მივიდა და მათემატიკის ისტორიის უძველესი გამოცემის პირველი ტომი გადმოიღო.

- მობრძანდით, თორემ ბატონ ვარლამს ეწყინება! - უთხრა ჩუმად ლიამ.

- ახლავე, ახლავე, - რამაზ კორინთელი მარკებით გამოვსებულ ვიტრინასთან მივიდა, - მაპატიეთ, მაგრამ ისეთი წიგნები დავინახე, თვალი ვერ მოვწყვიტე. - კორინთელმა ყურადღება დააძაბა, ერთი სული ჰქონდა დაენახა მარკა, რომელიც ასი ათასი დოლარი ღირდა.

- აი, ჩემი სიამაყე, აი, ჩემი „ტრაფალგარი!“ - ვარლამმა მალაქიტის კოლოფი გახსნა და სტუმარს ცელოფანში სათუთად გავფული მარკა დაანახა. მოხუც ფიზიკოსს თვალები სიხარულით უბრწყინავდა, დამკვიდრარი სახე სიამაყით ჰქონდა სავსე.

- მაინც რა ეღირება თქვენი „ტრაფალგარი?“ - სხვათა შორის იკითხა კორინთელმა.

- ბევრი, ძალიან ბევრი. გულითაც რომ მოინდომოთ, ვერ იყიდით! - გაეცინა ვარლამს. - სხვათა შორის, გული მწყდება, როცა ფილატელიაში ჩაუხედავი ხალხი მარკას მხოლოდ ღირებულებით აფასებს.

- წელან ვთქვი, ფილატელიაზე წარმოდგენა არა მაქვს-მეთქი. ამიტომაც არ ვიცი, მარკა რით უნდა შევაფასო. სილამაზით? მა-

შინ აგერ გაცილებით უფრო ლამაზი მარკები გაქვთ გამოფენილი, ვიდრე თქვენი „ტრაფალგარია!“ - თქვა თითქოსდა განაწყენებულმა სტუმარმა.

- მართალი ხართ, სავსებით მართალი ბრძანდებით. ჩემი „ტრაფალგარი“ დაახლოებით ორასი ათასი დოლარი ეღირება.

- ბაბუ, რას ამბობ! - იყვირა ლიამ.

- დიახ, დიახ ორასი ათასი დოლარი!

- ეს პატარა ქაღალდის ნაგლეჯი? - ვითომ არ დაიჯერა რამაზ კორინთელმა. მოხუცმა ფიზიკოსმა პასუხად მალაქიტის ყუთი დახურა და ისევ სეკრეტერში შეინახა.

- მარკები არაა თქვენი საქმე, ჯობია წიგნები დავათვალიეროთ, - ვარლამ გიგოშვილს კილოზე ეტყობოდა განაწყენება.

- მართალი ბრძანდებით. ფილატელია ჩემთვის ნამდვილი ჩინურია. ერთი ანეკდოტი, თუ ნამდვილი ამბავი მაგონდება, ამ ორი თვის წინ რომ მიაშვეს პარიზში. თუ ბოროტად არ ვისარგებლებ თქვენი ყურადღებით, გიამბობთ.

- დიდი სიამოვნებით, ჩემო ბატონო, დიდი სიამოვნებით.

- ხომ არ გეწყინებათ? ანეკდოტი ფილატელისტზეა.

- მით უფრო დიდი სიამოვნებით დაგიგდებთ ყურს.

- ლიონში ცხოვრობდა ერთი ახალგაზრდა ვაცი. თურმე ბავშვობიდანვე ფილატელიას მისდევდა. ორმოცი წლისა ისე გახდა, ქალი არ უნახავს. წარმოგიდგენიათ ორმოცი წლის ფრანგი, რომელსაც ქალი არ უნახავს? - რამაზ კორინთელმა ლიას ჩაუკრა თვალი.

- ეგ მართლაც სასწაულია! - გაიცინა ბატონმა ვარლამმა.

ლიამაც გაიცინა. პენსიონერ ფიზიკოსს არ გამოჰპარვია, როგორი თვალებით უყურებდა ქალი სტუმარს და დატუქსვის ნიშნად თითი დაუქნია.

- ერთ მშვენიერ დღეს ლიონელი ფილატელისტი პარიზში ჩამოვიდა, განაგრძო რამაზ კორინთელმა, - იქ ერთ ქალს გადაეყა-

რა და პირველად გაიგო სიყვარულის გემო. უმაღლვე ტელეფონს ეცა, ლიონში დედას დაუკავშირდა და უთხრა, ახლავე ცეცხლს მიეცი ჩემი მარკები, ჰობი გამოვიცვალე, სიყვარულის გემო გავიგეო.

- შესანიშნავია! - იცინოდა ვარლამი, - მართლაც რომ ფრანგული ანეკდოტია. მაგრამ, ყმაწვილო, მე არ ვგავარ იმ ფილატელისტს. დიდი მუსუსი არასდროს ვყოფილვარ, თუმცა მქონია რამდენიმე თავდავიწყებამდე მისული სიყვარული! შენ კი, ჩემო ლია, ჩაი გაგვიზბადე. რა ვქნა, მოულოდნელად მობრძანდით, შინ მეტი არაფერი მაქვს.

- როგორ გეკადრებათ. პირიქით, დიდ ბოდიშს გიხდით შეწუხებისათვის. ლია, თავში ერთი აზრი მომივიდა, - თქვა უცებ რამაზ კორინთელმა, - მოდით, ხვალ სამთავემ ერთად ვივახშმით!

- დიდი სიამოვნებით წამოვალ თქვენთან ერთად რესტორანში. - გაეხარდა ბატონ ვარლამს.

ლია რამიშვილს აშკარად არ ესიამოვნა კორინთელის წინადადება, მაგრამ მეტი რა გზა ჰქონდა.

- ბატონი ბრძანდებით.

- სად წავიდეთ? - რამაზ კორინთელმა ვითომ ვერ შენიშნა ახალგაზრდა ქალის განაწყენება.

- მაგას მე მოვიფიქრებ! ხვალ რომ მობრძანდებით, გეტყვით ჩემს ვარიანტს, რასაკვირველია, თუკი თანახმა იქნებით.

- არჩევანი თქვენთვის მოგვინდვია! - გაეცინა რამაზ კორინთელს. - ლია, ხვალ აკადემიაში სხდომა დაახლოებით ხუთის ნახევარზე დამთავრდება და პირდაპირ გამოგივლი, ექვსის ნახევარისათვის კი ვთხოვოთ ბატონ ვარლამს მზად დაგვხვდეს. ახლა კი სჯობია წავიდეთ, თორემ სასტუმროში აღარ შეგვიშვებენ. კარგად ბრძანდებოდეთ, ბატონო ვარლამ!

ლიას ხმა მანამდე არ ამოუღია, სანამ ტაქსში არ ჩასხდნენ.

- რაში მოგეპრიანა ბაბუაჩემის დაპატიჟება? - ჰკითხა რამაზ კორინთელს, როგორც კი სავარძელს კარგად მოერგო.

- მომეწონა, მშვენიერი მოხუცია, მიყვარს ძველ ინტელიგენტებთან საუბარი და რაც მთავარია, მინდოდა შენთვის მესიამოვნებინა.

- ხომ არ გავიწყდება, ორად ორი დღე დაგვრჩა. რატომ უნდა გავუყო საათები თუნდაც ძაღვზე ახლობელ ადამიანს?

- რატომ ორად ორი? განა მთელი სიცოცხლე წინ არა გვაქვს?! - გულუბრყვილოდ გაოცებულმა წარმოთქვა რამაზ კორინთელმა.

- არა, ჩემო სიცოცხლე, - პატარა ბიჭვიტ მოუფერა ლიამ, - სამწუხაროდ, მხოლოდ სამი დღე დაგვრჩა, ორად ორი დღე. ჩვენ მეტს აღარ შევხვდებით ერთმანეთს. ვიცი, ძალიან მძიმე დღეები დამიდგება, შენთან განშორება ძალიან გამიჭირდება, მაგრამ რას ვიზამ, თავს ზევით ძალა არაა. ეტყობა, ღმერთი ბედნიერ წუთებს უხვად როდი სჩუქნის ადამიანებს. იმ რამდენიმე დღისაც მადლობელი ვარ, ჩემთვის რომ გამოიმეტა. შენ კი, მჯერა, ისე მოიქცევი, ნამდვილ ინტელიგენტს და რაინდს რომ შეჭფერის! გასაგებია?

- გასაგები მხოლოდ ერთი რამ არის. თუ შენი გადაწყვეტილება საბოლოოა, მე ვკარგავ ადამიანს, რომლის მსგავსად არავინ მყვარებია მთელი სიცოცხლის მანძილზე. თუმცა, გულახდილად გეტყვი, მჯერა, რომ ღმერთი არ გამწირავს!

* * *

- ყველაფერი რიგზეა? - ტაქსიდან გადმოსვლისთანავე იკითხა რამაზ კორინთელმა.

- როგორც დავთქვით, ოცი წუთის წინ შევიდა ვიღაც კაცთან ერთად, - მიუგო რომან გუგავამ.

- ჩვენს გვერდით მაგიდაზე ზის. შენ მოპირდაპირე მხარეს დაჯდები, რომ პირდაპირ უყურო. მაგიდებს შორის მანძილი ნახევარი მეტრია. მუქი ლურჯი კოსტიუმი აცვია და ღვინისფერი ჰალსტუხი უკეთია. - ნახევრად ჩურჩულით აუხსნა სოსო შადურმა.

- კარგით, ყველაფერი რიგზე იქნება, ცოტა მხიარული სახე მიიღეთ და ჩურჩულს თავი დაანებეთ.

მეტრდოტელი დარბაზის კარებშივე მიეგება ახლად მოსულ სტუმრებს და წინასწარ შეკვეთილი და გაშლილი მაგიდისაკენ გაუძღვა.

რამაზ კორინთელმა შორიდანვე დაინახა მაღალი, ქერა ინგლისელი. მაგიდასთან დინჯად მივიდა, სკამი გამოსწია და დაჯდა. ინგლისელისაკენ არც გაუხედავს.

- მხიარული სახეები მიიღეთ-მეთქი, მგონი, გითხრათ! - ღიმილით გაცრა კბილებში რამაზ კორინთელმა, - რაც მთავარია, თქვენ იქით არ გაიხედოთ.

ორთავენი კორინთელის საპირისპიროდ ისხდნენ, ინგლისელის მხარეს.

ათი წუთი ისე გავიდა, რამაზ კორინთელს ინგლისელისაკენ არც გაუხედავს.

- დროა, გამოელაპარაკო. ეგენი კიდევ ნახევარ საათს დარჩებიან რესტორანში.

- ნუ ღელავ, ჩვენ მხოლოდ ხუთი წუთი გვჭირდება მოლაპარაკებისთვის. ჩვენს საქმეს გაუმარჯოს! - კორინთელმა ჭიქა მაღლა ასწია და თვალები ინგლისელისაკენ გააპარა.

ინგლისელმა შეთანხმებულივით შეაგება თვალები.

კორინთელმა სიგარეტს მოუკიდა და დინჯად თქვა ინგლისურად.

- ოთხი დღის შემდეგ შევსვამთ „ტრაფალგარის“ სადღეგრძელოს!

რომან გუგავა თავს უქნევდა, ვითომ კორინთელი მას ელაპარაკებოდა.

- სიამოვნებით მოგიჭახუნებთ ჭიქას! - ჩაილაპარაკა ინგლისელმა.

- მინდა საბოლოოდ მოვილაპარაკოთ.

- განა უკვე არ შევთანხმდით?

- თქვენ ვისაც შეუთანხმდებით, იგი ხანგრძლივი დროით ისვენებს. ჩემმა კომპანიონმა ინგლისური არ იცის, თქვენი რუსულით კი თითქმის ვერ გაიგო ვერაფერი. ქართული ანდაბაა, სიფრთხილეს თავი არ სტკივალ! კიდევ ერთხელ გავიმეოროთ პირობები.

- მაინც რა გსურთ?

- „ტრაფალგარი“ ორმაგ სიხარულს იმსახურებს. თანაც, ხომ იცით, უცხოელთან სავალუტო კავშირის დაჭერა ორმაგადაა სახიფათო.

- ვიცი, მაგრამ თქვენ ერთი სიხარულით უნდა დაკმაყოფილდეთ! - ინგლისელმა უდარდელად გააბოლა სიგარეტი. მეტის საშუალება არ არის.

- თქვენი სიტყვა საბოლოოა?

- საბოლოო. მე კი, სამაგიეროდ, მზად ვარ, ურთიერთობა გავაგრძელოთ.

- ურთიერთობის გაგრძელება მომავლის საქმეა.

რამაზ კორინთელმა ოფიცინანტს ანიშნა, აქ მოდიო.

- მეორეს რატომ აგვიანებთ?

- თქვენს ბრძანებას ველოდებოდი! - მიუგო თავაზიანად ოფიცინანტმა, ახლავე მოგართმევთ.

- სად, როგორ და რანაირად? - თქვა კორინთელმა ინგლისელის გასაგონად, ოფიცინანტის წასვლის შემდეგ, თან სოსო შადურს თვალებში შეხედა და ჭიქა მაღლა ასწია.

- „ნაციონალში“, გარდერობში, პალტოების ჩაბარების დროს.
- კორინთელის გასაგონად ღიმილით უთხრა ინგლისელმა მეგობარს და შამპანურით სავსე ჭიქა წელა მოწრუპა. - თუმცა არა, კოქტეილბარში ჯობია.

- როდის დატოვებთ კოქტეილბარს?

- როცა თქვენ ან თქვენი მეგობრები ბარში შემოხვალთ და მოითხოვთ „შამპან-კაბლერს“.

- ყოველგვარი გაუგებრობა გამორიცხულია?

- ჩვენ ინგლისელები ვართ.

- ჩვენი არ გეშინიათ?

- მე ვფიქრობ, ღირსეულ ჯენტლმენებთან გვაქვს საქმე.

- გმადლობთ დიდი ნდობისათვის. როგორ მოხდება საქონლის გაცვლა?

- ეგ ყველაზე ადვილი პროცედურაა. ამ ხელჩანთას ხედავთ?

რამაზ კორინთელმა სკამზე გადაკიდებულ ტყავის პატარა ხელჩანთას შეავლო თვალი.

- დიახ!

- სასტუმროს ვესტიბიულში იყიდება. ჯობია, ახლავე შეიძინოთ. კოქტეილბარში, ვფიქრობ, იოლი იქნება მათი გაცვლა.

- გასაგებია.

- თქვენ წელან მშვენიერი ანდაზა ბრძანეთ, სიფრთხილეს თავი არ სტკივალ. ისე, ყოველი შემთხვევისათვის, არ დაგიმაღლავთ, ჩვენც გვექნება ზომები მიღებული. წესი წესია, პროფესიონალი ყოველთვის პროფესიონალი უნდა იყო, თუმცა, კიდევ ვიმეორებ, თქვენს კეთილსინდისიერებაში ეჭვი არ მეპარება.

- ყველაფერი გასაგებია!

- ახლა მე მაქვს ერთი შეკითხვა.

- მოითმინეთ, ოფიციანტი მოდის. - თქვა რამაზ კორინთელმა და მეგობრებს გაბრაზებული მიუბრუნდა, - ილაპარაკეთ, საჭმე-

ლი გადაიღეთ, ჭიქები შეათამაშეთ, რას გაშეშებულხართ და დამუნჯებულხართ უნიჭო კაცის გაკეთებული ქანდაკებებით!

ოფიცინანტმა ჯერ თეფშები გამოცვალა, შემდეგ ყველას წინ რესტორნის საფირმო ბიფშტექსი დაუდო.

- სამი ბოთლი ღვინო კიდევ მოიტანე, - კორინთელმა ჯიბეში ხელი ჩაიყო, ფული ამოიღო და თუმნიანი ოფიცინანტს გაუწოდა. - ორკესტრს მიართვი, იქნებ რაიმე ფრანგული დაუკრან.

ოფიცინანტი წავიდა.

- გისმენთ! - თქვა კორინთელმა და დანა-ჩანგალს დასწვდა.

- იმედი მაქვს, ოპერაცია სუფთად ჩატარდება!

- რასაკვირველია!

- თქვენებური ანდაბაა, დაიჯერე, მაგრამ მაინც შეამოწმეო.

- თუ არ მოვედით, თქვენთვის ყველაფერი გასაგები იქნება, მაგრამ ეს არ მოხდება. კიდევაც რომ დავიწვათ, შეგიძლიათ, მშვიდად იყოთ.

- ჩვენ ვაფასებთ ჯენტლმენის სიტყვას. გისურვებთ წარმატებას, „ნაციონალში“ შეხვედრამდე! - ინგლისელმა ჭიქა ასწია და შამპანური მოსვა.

- გაგვიმარჯოს! - ჭიქა მიუჭახუნა თანამოსუფრეებს რამაზ კორინთელმა და ბოლომდე გამოსცალა.

ორკესტრმა რაღაც ფრანგული მელოდია წამოიწყო. სცენაზე მაღალი, გრძელკაბიანი მომღერალი ქალი გამოვიდა. ბეტონის ბრტყელ მკერდზე ძუძუები მრგვალი აივნებით ჰქონდა მიდგმული.

რამაზ კორინთელი ვითომ ყურადღებად იქცა. ინგლისელისკენ ბურგით იჯდა, თავით მარჯვენა ხელს დაეყრდნო და მელოდიაში ჩაფლულმა თვალები სანახევროდ მოხუჭა.

ორკესტრმა უკანასკნელი აკორდი აიღო, საქსაფონისტი კორინთელისკენ შემობრუნდა და თავი ოდნავ დაუკრა.

რამაზ კორინთელმა დინჯად, უხმაუროდ დაუკრა ტაში, შემდეგ ხელი ჭიქას წაავლო.

- თქვით რაღაც, ჩუმად რომ ყლაპავთ ღვინოს!

თვალი გვერდზე მაგიდისაკენ გაექცა - ინგლისელები წასულიყვნენ.

- ოჰო! - თქვან მოწონების ნიშნად. - დაინახეთ, როდის წავიდნენ?

- ვიგრძენი, მაგრამ უკან არ გამიხედავს. - თქვა რომან გუგავამ.

- აბა, ახლა შევუბეროთ. სმის ხასიათზე დავდექი!

- დავლიოთ! - შადურმა დიდი ჭიქები შეავსო.

- გაუმარჯოს ჩვენი ოპერაციის წარმატებით დამთავრებას!

- გაუმარჯოს! რომან, ცოტა ხანში გახვალ და ხელჩანთას იყიდი.

სამთავემ ჭიქები მიუჭახუნეს ერთმანეთს და ბოლომდე გამოსცალეს.

რამაზ კორინთელი მიხვდა, ოპერაციის მეთაურობის სადავეები ხელში აიღო და სიხარული დაეუფლა.

- რატომღაც არაყი მომინდა.

- მოვატანინოთ! - შადური შებრუნდა, თვალით ოფიციანტი მონახა და ანიშნა, აქ მოდიო.

- რა არაყი გაქვთ?

- „სტალიჩნი“, „სიბირსკაია“.

შადურმა კორინთელს შეხედა, რომელი გინდაო.

- „სიბირსკაია“! - პირდაპირ უთხრა კორინთელმა ოფიციანტს - ოღონდ, რაც შეიძლება, სწრაფად!

ოფიციანტი გაბრუნდა.

- ორკესტრს ხომ არაფერი შევუკვეთოთ ქართული? - იკითხა რომან გუგავამ და ხელი ჯიბისკენ წაიღო.

- ბატონო რომან, - დამცინავად წარმოთქვა რამაზ კორინთელმა, - რესტორნის მომსახურე პერსონალს მაინცდამაინც ნუ დავამახსოვრებთ თავს. არასდროს არ დაგავიწყდეს, რომ მოკრძალება ალამაზებს ადამიანს.

რომან გუგავა მოხიბლული იყო რამაზ კორინთელით. მის ყოველ სიტყვას გაფაციცებით იჭერდა და აღტაცებული თვალებით შესჩერებოდა.

რამაზ კორინთელს გუგავა არ აინტერესებდა. უნდოდა სოსო შადურისათვის მოეტეხა რქები. ერთხელ და სამუდამოდ უნდა დარწმუნებულიყო ჯავშნოსანშუბლიანი ყმაწვილი, რომ რამაზ კორინთელთან ვერაფერს გახდებოდა.

- რატომ დუმხარ? - გულმოსულმა უთხრა შადურმა.

- მე ვდუმვარ? - გაიცინა კორინთელმა და სიგარეტი სახეში შეაბოლა.

- სადღეგრძელოებს არ ვგულისხმობ. საქმეზე რა თქვა.

- დროა, ისწავლო ინგლისური, სოსო ვლადიმეროვიჩ!

აი, რომან გუგავამ შესანიშნავად გაიგო მათი ნალაპარაკევი.

შადურს სიბრაზისაგან საფეთქლის ძარღვები დაებარა.

- დაწყნარდი, ყველაფერი რიგზეა? - დაამშვიდა უცებ გაცოფებული შადური. - მოდით, ახლა ჩვენ ვილაპარაკოთ საქმეებზე. ინგლისელს რა უშავს, გავცვლით ჩანთებს და მორჩა! თუ მეტი არა, ასი ათასი დოლარი წმინდა მოგება განაღდებული აქვს. ჩვენ რა უნდა ვუყოთ დოლარებს? არასდროს ვალიუტასთან საქმე არ მქონია.

- ასი ათას დოლარს 10 დღეში ვაქცევ სამასი ათას მანეთად!

- ცოტაა! - რამაზ კორინთელმა ამჯერად რომან გუგავას შეაბოლა სახეში.

- შეიძლებოდა ოთხასი ათას მანეთადაც გვექცია, ოღონდ დიდი დრო იქნება საჭირო. დროსთან ერთად ხიფათიც იზრდება. სა-

ჭირთა, ვალიუტა დროზე მოვიშორეთ თავიდან. მე მყავს კაცი, ვინც პირდაპირ დაგვიცლის ხელს.

- კარგით, თანახმა ვარ. ფული როგორ ნაწილდება?

- ათი ათასი დოლარის განსხვავებას მიიღებს რომან გუგავა, რომელმაც საქმე მოგვცა.

- ვერავითარ შემთხვევაში ვერ დაგეთანხმებით, ჯენტლმენებო!

- რატომ?! - გაოცდა გუგავა.

- სიტყვა სიტყვა იყოს, მე თანხმობა მივეცი რომანს. - გამომწვევად წარმოთქვა სოსო შადურმა.

- მე? განა მე მივეცი თანხმობა? ან თანხმობა როგორ შემეძლო მიმეცა, სანამ საქმეს საფუძვლიანად არ გავეცნობოდი?

- რას ითხოვ?

ოფიცინტმა არაყი მიიტანა. სუფრაზე დუმილი ჩამოვარდა.

- რას ითხოვ? - გაიმეორა შეკითხვა შადურმა, როცა ოფიცინტი წავიდა.

- რომან გუგავამ იმიტომ დაგვიძახა, რომ თვითონ უძლური იყო ოპერაცია ჩაეტარებინა. ხომ მართალია, ბატონო რომან?

- მართალია, - დაეთანხმა რომანი, - ერთი კაცი ვერ ჩაატარებს ასეთ რთულ ოპერაციას - მართლ რაოდენობაზე არ არის საქმე. ხალხს აქაც მოაგროვებდი, ოპერაციას კი ვერ ჩაატარებდი. არ ვტრაბახობ, არც თავს გამადლით. უჩემოდ ეგ საქმე არ გამოგვიდოდათ. მე ვითხოვ ათი ათასი დოლარით მეტს. დანარჩენი გაიყოფა სამზე. თუ სოსო შადურს სინდისი ქენჯნის პირობის დარღვევის გამო, შეუძლია თავისი თანხიდან გადამიხადოს განსხვავება. მე პირობა არც დამიდვია და, აქედან გამომდინარე, არც ვარღვევ. მე ჩემსას მოვითხოვ. თქვენ შეგიძლიათ დამეთანხმოთ, შეგიძლიათ არ დამეთანხმოთ. მაშინ მე გავდივარ თამაშიდან. იმითაც კმაყოფილი ვარ, რომ ღია რამიშვილს შევუყვარდი.

- არ ხარ მართალი! - გაცოფებულმა შადურმა ჭიქა ლამის დაახეთქა მაგიდაზე.

- ნერვები დაიოკე, ყმაწვილო! - ხმადაბლა, მარამ მუქარით უთხრა კორინთელმა.

- მე თანახმა ვარ! - თქვა უცეხ რომან გუგავამ. აშკარად შეშინდა, კამათი უთანხმოებაში არ გადაზრდილიყო. წინადადება სწორია. თუ ოპერაცია წარმატებით ჩაივლის, რამაშ კორინთელის დამსახურება იქნება. მე თანახმა ვარ. ათი ათასი განსხვავება თქვენ, დანარჩენი გაიყოფა სამზე. ძალიან გთხოვთ, დაწყნარდეთ. მე კი გავალ და ჩანთას ვიყიდი.

რომანმა შადურს გადახედა. სოსოს დანა კბილს არ უხსნიდა. ათი ათასი დოლარი კი არ ადარდებდა, საბოლოოდ დარწმუნდა, რამაშ კორინთელი პირველობას ჩემულობდა.

- ნუ გეშინია, სოსო ვლადიმეროვიჩ, - მიუხვდა კორინთელი, - შენ კვლავ მეთაური და ლიდერი იქნები. „ტრაფალგარი“ იქნება ჩემი უკანასკნელი ოპერაცია. შემდეგ სამუდამოდ დაგიკრავთ თავს. მეცნიერებთანაც მეყოფა დავა და ინტრიგა, იქაც ბევრია საბრძოლო და სადავიდარაბო.

სოსო შადურს არ ესიამოვნა, კორინთელმა რომ გამოიცნო, გულს რა ჭიაც უღრღნიდა. ხმა აღარ ამოუღია, გაჩუმება არჩია.

ამასობაში გუგავა შემობრუნდა და ხელჩანთა სკამის სახელურზე დაჰკიდა.

- ნება მომეცით, ჯენტლმენებო, თქვენი დუმილი მივიჩნიო თანხმობის ნიშნად! - თქვა რამაშ კორინთელმა და თან გუგავას სკამის სახელურზე გადაკიდებული ჩანთა შეათვალიერა.

რომან გუგავამ არაყს ბორჯომი დააყოლა.

- ოცი წელია მოსკოვში ვცხოვრობ, ვერ შევეჩვიე ამ უპატრონოს!

- მოდით, ახლა ოპერაციის ბოგიერთი დეტალი დავამუშაოთ. ბოგი რამ შეიცვალა. მე დავარწმუნე ლია რამიშვილი, რომ არ

ღირს აეროპორტამდე გაცილება. ვაითუ, შეყვარებულმა ქალბატონმა თავი ველარ შეიკავოსო, ტირილი წასკდეს. ვნუკოვო კი სავსე იქნება ქართველებით, ნაცნობ-მეგობრებით. აბა, კარგად დაიმახსოვრეთ: თერთმეტ საათზე რომანი მოვა ჩემთან, სასტუმროში. თორმეტის ნახევარზე ვიქნებით მოხუც ფიზიკოსთან, თორმეტისათვის მივალთ ქალბატონ ლიასთან „ბუდაპეშტში“ ღია რამიშვილი მზად დაგვხვდება აეროპორტში გასამგზავრებლად. ჩემო რომან, მიუხედავად იმისა, რომ ოცი წელია მოსკოვში ცხოვრობ და მშვენიერი რუსული იცი, ხმას მაინც ნუ ამოიღებ, ერთმა ქართული აქცენტით ნათქვამმა ფრაზამ შეიძლება საბოლოოდ ჩაშალოს ჩვენი ოპერაცია. შენი „ვოლგით“ ჩემზე ხარ მომგარებული მეცნიერებათა აკადემიის მესვეურთა მიერ. შენ მანქანაში რჩები, მე და მოხუცი მივდივართ ქალბატონ ლიასთან. გამოთხოვების გულისამაჩუყებელი სცენები და ღია რამიშვილის ტაქსში ჩასმა დაიჭერს ერთ საათს. როგორც კი ტაქსი თვალს მიეფარება, მე და ბატონი ვარლამი ვვადებით შენს მანქანაში. დანარჩენი როგორც ტექსტშია.

- სჯობდა კი, უსისხლოდ გადავრჩენილიყავით! - თავი გაიქნია რომან გუგავამ.

- უსისხლოდ რომ შესაძლებელი ყოფილიყო, მაშინ ჩვენ არც დაგვიძახებდი! - ჩაიციხა რამაზ კორინთელმა, - თუმცა შეგიძლია მშვიდად იყო, სისხლი ნამდვილად არ დაიღვრება. მოხუცი ისე უნდა მოვგუდოთ, ძალადობის კვალიც არ დააჩნდეს. როცა მდინარეში იპოვნიან, მრავალ ვერსიათა შორის ერთი უნდა იყოს ყველაზე გამოკვეთილი: მარტოხელა და გადაბერებულმა პენსიონერმა თავი დაიხრჩო. ამიტომაც, როცა ბინაში შევალთ, ხელს არაფერს ვახლებთ. წამოვიღებთ მხოლოდ მარკას.

- არა ჯობია, რაიმე სიმძიმე შევაბათ და მდინარეში ისე გადავადლოთ? - გაუბედავად იკითხა რომან გუგავამ.

- ერთხელ ხომ უკვე მოვილაპარაკეთ და შევეთანხმდით. ახლა თავიდან დავიწყეთ?! მოხუცი თუ გაქრება, მილიცია უფრო დაინტერესდება. როცა გვამს იპოვნინან და ძალადობის კვალს ვერ აღმოაჩენენ, თან ბინაში ყველაფერი ხელუხლებლად დახვდებათ, ჩემს მიერ ნავარაუდები ვერსია ოფიციალურ ფაქტად იქცევა. გვამზე რკინის შებმა არ არის ძნელი, - რამაზ კორინთელმა არაყი სულმოუთქმელად დაცალა, - ჩემს გეგმაში რაიმე თუ არ მოგეწონათ, კიდევ ვიმსჯელოთ, ოღონდ რასაც დღეს გადავწყვეტთ, კანონად ვაქციოთ.

- იქნებ სულაც სჯობდეს სახლში აჰყვე და იქ მოგუდო? მაშინ ხომ ყოველგვარი ეჭვი გამორიცხებულია - თქვა შადურმა.

- ხომ ხედავთ, რამდენს მეტს იმსჯელებთ, მეტ სისულელეს იტყვით. ვთქვათ, მივიყვანე სახლში და შევთავაზებ შინამდე აცილება. მან კი სასტიკი უარი განმიცხადა. ჩვენ ხომ მეტი შანსი აღარ გვექნება, ფრთხილი და მშიშარა მოხუცი ფიზიკოსი კიდევ ჩავისვით მანქანაში!

- მართალი ხარ, ბოდიშს ვიხდი! - თქვა დარცხვენილმა შადურმა. - მაგრამ ერთი საკითხი მაინც რჩება გაურკვეველი, მხოლოდ ერთი საკითხი. შინაურებმა ხომ იციან „ტრაფალგარის“ არსებობის ამბავი. როცა სეკრეტერში მარკას ველარ აღმოაჩენენ, ხომ მიხვდებიან, რომ მოხუცი მოკლულია.

- ნათესავებმა იციან, რომ ბატონ ვარლამს ჰქონდა „ტრაფალგარი“, მაგრამ არ იციან, რა უყო ამ ძვირადღირებულ და უიშვიათეს მარკას. იქნებ გაყიდა? იქნებ ვინმეს აჩუქა? ბინაში ყველაფერი ხელუხლებელი იქნება, მათ შორის ის ათასამდე მარკაც, რომელიც მოხუცს თავის სიცოცხლეში მოუგროვებია. შინიდან მარკის გატაცების ვარიანტი გამორიცხებულია. აბა წარმოიდგინეთ, მკვლელმა მოახრჩო მოხუცი, ხელთ იგდო სასურველი მარკა, შემდეგ ოთხი სართულის სიმაღლიდან ჩამოიტანა მოხუცის გვამი და გადააგდო მდინარე მოსკოვში! დამეთანხმებით, წარმოუდ-

გენელია. ახლა მეორე ვარიანტიც. მოხუცმა რაღაც მიზეზით, ვთქვათ, გასაყიდად, შინიდან გაიტანა „ტრაფალგარი“. ვილასამ იგი მოკლა, ჯიბიდან მარკა ამოართვა, ხოლო გვამი მდინარეში გადააგდო. სავარაუდო ვარიანტია, ჩვენთვის გაცნობით უკეთესი. და მესამე, ყველაზე საუკეთესო ვარიანტი: მივიწყებული პენსიონერის ნათესავებიდან ვილას ახსოვს მისი „ტრაფალგარი“. ან თუ ახსოვს, იფიქრებენ, ალბათ, გაყიდა ან რამდენიმე მარკაში გადაცვალაო. ყველა როდია ფილატელიაში გათვითცნობიერებული. ნახავენ, გვამს ძალადობა არ ეტყობა, ბინა ხელუხლებელია, ცხრაას ოცდაცხრამეტი მარკა ვიტრინაში და სეკრეტერშია გამოფენილი და დალაგებული.

- მაგრამ ღია? ხომ არსებობს ღია რამიშვილი, რომელმაც სტუმად მიგიყვანა მოხუცის ოჯახში და შენთან ერთად ნახა კიდევ მალაქიტის კოლოფში მოთავსებული „ტრაფალგარი“? რა ვუყოთ ღიას? - გაცხარდა სოსო შადური. დარწმუნებული იყო, ამჯერად საფუძვლიანი არგუმენტი წამოაყენა და კორინთელი კუთხეში მიიმწყვდია.

რამაზ კორინთელს დამცინავად ჩაეღიმა. მერე არყის ბოთლი მაღლა ასწია, ოფიცინანტს დაანახა და ანიშნა, ერთი ცალი კიდევ მოიტანეო.

- თქვენ, რაღაც, გატყობთ, გეშინიათ. კი ბატონო, არ გაძალებთ. შევეშვათ „ტრაფალგარს“ და მივხედოთ ჩვენ საქმეს.

- კარგად იცი, შიში არ მჩვევია. სიფრთხილე შიში როდია! - გაბრაზდა სოსო შადური, - ისიც იცი, ბოლომდე, უწვრილმანეს ნიუანსებამდე მიყვარს ოპერაციის დამუშავება!

- გეთანხმები, უშიშარი ვაცი ხარ, იოსიფ ვლადიმეროვიჩ, მაგრამ ძალიან ცუდი ფსიქოლოგი ბრძანდები ამავე დროს!

რამაზ კორინთელმა იცოდა, ყველაზე უფრო „იოსიფ ვლადიმეროვიჩ“ აგიჟებდა სოსო შადურს. ხვდებოდა, დაცინვასთან ერთად რამოდენა ღვარძლს დებდა ამ ორ სიტყვაში კორინთელი.

- დამისაბუთე!

- შევეცდები, ჩემო სოსო, შევეცდები. დღეს რაღაც ანდაზების ხასიათზე ვარ, ხომ გაგიგონია, ცდა ბედის მონახევრეაო. ღია რამიშვილი ხმას არ ამოიღებს შემდეგი მიზეზების გამო: ჯერ ვერ მიხვდება, რომ „ტრაფალგარი“ მე გავიტაცე. თუ მიხვდა, როგორ ფიქრობთ, მშვენიერი მეუღლისა და დიდი თანამდებობის მამის პატრონი გაამჟღავნებს თავის კავშირს მკვლელთან? რამდენად მიზანშეწონილი იქნება, შეეცადოს ჩემს მხილებას? მოდით, ღია რამიშვილის თამადაობით ქალებს გაუმარჯოს! - რამაზ კორინთელმა ჭიქაში წვეთი არ ჩასტოვა. სხეული გაუთბა, გაუმსუბუქდა, თვალები წამოენთო, გახალისდა და გამხიარულდა.

- ნუღარ სვამ, უკვე მთვრალი ხარ, ჩვენ კი გეგმა ბოლომდე არ შეგვიმუშავებია.

- გეგმა ბოლომდეა შემუშავებული, ოღონდ თქვენ დაანებეთ თავი ჩხირკედელაობას. შენ ერთი გახსოვდეს, - მიუბრუნდა რომან გუგავას, - როგორც კი „ლენინგრადსკოე შოსეზე“ გავალთ, მე „დომინოს“ სტადიონამდე გავანთავისუფლებ მოხუც ფიზიკოსს ამქვეყნიური ტვირთისაგან. სოსო სტადიონს ოღნავ იქით დაგველოდება. მანქანა ისე უნდა ატარო, შუქნიშნებთან გაჩერებამ რომ არ მოგვიწიოს, თორემ გვერდით გაჩერებული მანქანებიდან შეიძლება შეგვნიშნონ, რა საქმიანობით ვიქნებით გართულები.

- ფიქრი ნუ გაქვს! - ჩაიციხა გუგავამ.

რამაზ კორინთელმა ისევ ხარბად დაღია არაყი. უკვე მეორე ბოთლი არაყი იცლებოდა. სოსო და რომანი სანახევროდ არ სვამდნენ. კორინთელს თვალებზე თითქოს ლიბრი გადაეკრა, ადამიანების სახეებს კარგად ვეღარ არჩევდა.

უცებ ჩაიციხა და თავი ჩაჰკიდა.

- რა გაცინებს? - ჰკითხა სოსო შადურმა.

- რა იოლად ვლაპარაკობ კაცის მოკვლაზე! - რამაზ კორინთელმა ისევ დაისხა არაყი.

- გეყოფა, რამაზ, უკვე ძალიან მთვრალი ხარ!

- მთვრალი შენ ხარ! თუ არა ხარ, დაისხი და დალიე!

ჭიქა კვლავ ბოლომდე გამოსცალა.

- იცი რა გუნებაზე ვარ? მინდა ვიმღერო, ვიცეკვო, ოღონდ ერთი რამ არ უნდა დაგვაფიწყდეს, მაინცდამაინც თავს ნუ დავამახსოვრებთ რესტორნის მომსახურე პერსონალს!

- ამიტომაც ნუ დალევ. ჯობია, ანგარიში გავასწოროთ და წავიდეთ.

- ცოტა ხანს კიდევ დავრჩეთ, ჩემი ნუ გედარდებათ. ჰო, რას ვამბობდი? კაცის მოკვლა გადავწყვიტე და ვითომც აქ არაფერიო, შესანიშნავ გუნებაზე ვარ. მახსოვს, ჯარში, ორმოცდაორი წელი იყო, მოღალატე დავიჭირეთ.

- ვინ დაიჭირეთ? - გაიღიმა რომან გუგავამ.

- სამშობლოს მოღალატე. მე მაშინ სერჟანტი ვიყავი. ოფიცერმა მიბრძანა დამეხვრიტა. ფერი დავკარგე, მუხლი მომეკვეთა. აკანკალებულმა ხესთან მივიყვანე. ხელებშეკრული მორჩილად იდგა და საცოდავად შემომჩერებოდა.

ავტომატი დაუმიბნე, ვერა და ვერ ვესროლე. სახეზე ოფლმა დამასხა. უცებ სროლის ხმამ ყურები გამიყრუა. შიშისაგან გული შემიქანდა, მოღალატე იქვე ჩაიკეცა. მოვიხედე. ერთ ჩემს მეგობარს შევბრალებოდი და მიხსნა გასაჭირისაგან. მაშინ რას წარმოვიდგენდი...

რამაზ კორინთელს სიტყვა ხარხარმა გააწყვეტინა. თავი ასწია, რომან გუგავა ისე იცინოდა, სკამზე ვეღარ მაგრდებოდა.

- შესანიშნავი არტისტიც ყოფილხარ, რამაზ ბატონო!

კორინთელი გამოერკვა. მიხვდა, რაც წამოაყრანტალა და თვითონაც სიცილი დაიწყო.

არ გასცინებია მხოლოდ სოსო შადურს. გულში მიკუჭული ეჭვი სიბნელეში დამწყვდეული მოზვერივით გამოიჭრა გარეთ.

რამაზ კორინთელს დააკვირდა. სახის არცერთი ნაკვთი არ უმოძრავებდა. სახე ტლანქად დახატულ მოცინარ ნიღაბს მიუგავდა, რომლის წარბების ქვეშ ორი ჭრილიდან ვიღაცის გაბოროტებული თვალები შემოსცქეროდა.

* * *

ლია რამიშვილმა საათს დახედა. აეროპორტში გამგზავრებამდე ერთი საათიღა რჩებოდა. სავარძელში ჩაჯდა და სიგარეტი ამოიღო. გულზე საშინელი სევდა შემოაწვა. წუხელაც ფიქრობდა, რომ არ ნანობდა რაც მოხდა, დარწმუნებული იყო, რომ სინდისის ქენჯნა არ აწუხებდა. მაგრამ აი, გათენდა დღევანდელი დღე, დაიწყო გასამგზავრებლად მზადება და ერთბაშად მიხვდა და ერთბაშად იგრძნო, რა დანაშაულიც ჩაიდინა. ეტყობა პირველსავე დღესაც აწუხებდა გადადგმული ნაბიჯი. აბა რატომ ეკამათებოდა, რატომ არწმუნებდა საკუთარ თავს, სრულებითაც არ ვნანობ, მეუღლეს რომ ვუღალატეო?

დღეს, როცა თვალნათლივ წარმოიდგინა, სულ რამდენიმე საათში თბილისის აეროპორტში მეუღლეს და შვილებს რომ უნდა შეხვედროდა, ხუხულასავით დაინგრა მთელი მისი თეორიები, რამაზ კორინთელთან ურთიერთობის შემდეგ რომ შეიმუშავა.

მაინც რა მოხდა?

ხომ ვერ იტყვის, რომ განათლებული და მომხიბვლელი ჭაბუკი შეუჩნდა, გასაქანი არ მისცა და შეაცდინა?

განა პირველსავე წინადადებაზე არ დასთანხმდა, „ინტერკონტინენტალში“ ერთად ევახშმათ?

განა წინააღმდეგობის გაწევა მაინც სცადა, როცა ნოდარ ბარამიძემ პირველად აკოცა?

განა ერთხელ მაინც თქვა უარი, როცა ჭაბუკმა სასტუმროს ნომერში აიყვანა?

განა წინასწარ არ იყო ფსიქოლოგიურად მომზადებული, რომ მსგავსი საბედისწერო ნაბიჯი გადაედგა?

მაშ, რამ მოხიბლა და რამ მონუსხა?

ნოდარ ბარამიძის შესახედაობამ?

განა ცოტა გასთამაშებია უფრო მშვენიერი ბიჭები, თანაც ასაკითაც უფრო შესაფერისები, ვიდრე ნოდარ ბარამიძე იყო?

იქნებ მისმა განათლებამ და ინტელექტმა მოხიბლა? ახლაც თვალწინ დაუდგა, როგორ ლაპარაკობდა ახალგაზრდა მეცნიერი ინგლისურად, ფრანგულად, გერმანულად...

იქნებ მეუღლისაგან საოცრად განსხვავებულმა მამაკაცმა სულ სხვა ემოციები გაუღვიძა, აქამდე რომ მის არსებაში უიმედოდ თვლემდა?

ღია რამიშვილს თვალწინ მეუღლე წარმოუდგა. მაღალი, ბრგვე, უინტელექტო სახის საქმიანი ვაცი, რომელიც კოცნის დროსაც კი თავისი სამმართველოს საქმეებზე ფიქრობდა.

იქნებ ერთბაშად იფეთქა დაგროვებულმა გრძნობამ?

ამ ბოლო დროს ხომ მეუღლეს ახალგაზრდა, მზრუნველ და ყურადღებიან მამად უფრო აღიქვამდა, ვიდრე... ვიდრე... თავისი ოცნების მამაკაცად?

იქნებ შეცდომა იყო, თხუთმეტი დღის მანძილზე მართო რომ ცხოვრობდა სასტუმროში? იქნებ მართოდ დარჩენილ ქალის გონებას ეშმაკი გაცილებით იოლად ეუფლებას?

დაბნეული, სრულიად განადგურებული ქალი ვერ გარკვეულიყო, რა მოხდა, რამ აამჩიატა, რამ მონუსხა და მოაჯადოვა.

რომ შესძლებოდა, როგორ ამოშანთავდა თავისი განვლილი ცხოვრებიდან იმ დღეებს, ჯერ კიდევ გუშინ უბედნიერესად რომ ეჩვენებოდა.

რამაზ კორინთელმა ზუსტად თორმეტზე დააკაკუნა.

ახალგაზრდა ქალმა საათს დახედა და ნაღვლიანი ხმით წარმოთქვა:

- შემობრძანდით.

კორინთელმა კარი ფრთხილად შეაღო. ხელში ცელოფანში გახვეული სამი თეთრი მიხაკი ეჭირა.

მაგიდასთან ლამაზი პატარა ჩემოდანი და ხელჩანთა იდო. კორინთელმა ყვავილები მაგიდაზე დადო, ლიასთან მივიდა, დანაღვლიანებულ, სევდით ავსებულ ქალს ხელები თმაში შეუცურა, თავი მაღლა აუწია და საკოცნელად დაიხარა, მაგრამ ქალის ფოცხვერივით გამძვინვარებულმა თვალებმა ადგილზე გააშეშა.

- რა დაგემართა, ლია?! - რამაზ კორინთელმა უკან დაიხია.

ძნელი მისახვედრი არ იყო, წუხანდელი ღამის განმავლობაში ახალგაზრდა ქალის არსებაში რაღაც მნიშვნელოვანი ცვლილება მოხდა.

- ნოდარ, - დაიწყო მცირეოდენი დუმილის შემდეგ ლია რამიშვილმა, - ვიცი, შენ უბრალო ადამიანი არა ხარ. მე ვაფასებ შენს დიდ განათლებასა და კულტურას. ამიტომ, იმედი მაქვს, რასაც გეტყვი, აქვე, ამ წუთში მოკვდება.

- ლია!

- ძალიან გთხოვ, ხელს ნუ შემიშლი. სათქმელი ბოლომდე მათქმევინე.

ახალგაზრდა ქალს ღაწვებზე ცრემლები ჩამოუგორდა.

- არ ვიცი, რა ამრისა ბრძანდები ჩემზე. არც მე ვიცი, რა დამემართა, რა ძალამ გადამადგმევინა საბედისწერო ნაბიჯი. საყვედურს არ გეუბნები, არც არაფერში გადანაშაულებ. ყველაფერში მე ვარ დამნაშავე. სამწუხაროდ, რაც მოხდა, მისი დავიწყება

აღარ შემიძლია. რამდენიმე დღემ, რომლებმაც თითქოს ბედნიერება მომიტანა, ალბათ, სამუდამოდ დაამჩნია ჩემს სულს დაღი.

ლიამ ცრემლები მოიწმინდა, მცირეოდენი პაუზით თითქოს სულიც მოითქვა და უფრო მტკიცედ განაგრძო.

- შენზე კვლავინდებურად დიდი აზრისა ვარ. მინდა გულწრფელად მჯეროდეს, რომ მე შენთვის არ ვიყავი რიგითი ქალი და აქ ერთად გატარებული დღეები არ იყო რიგითი სასიყვარულო ისტორია. იმედი მაქვს, ჩემს საქციელს მოუნახავ გამართლებას. მოუნახავ და სამუდამოდ დაივიწყებ! ახლა კი დაბლა ჩავიდეთ.

- ლია!

- ძალიან გთხოვ, ნურაფერს მეტყვი. ბაბუაჩემი აქაა?

- დაბლა გველოდება.

- ნეტავ არ მოსულიყო! - ამოიოხრა ლიამ, ხელჩანთას დასწვდა და კარისაკენ გაემართა.

- არ მინდოდა წამომეყვანა, რა არ ვუთხარი, მაგრამ აიჩემა, უნდა გავაცილო, სხვა რა პატივისცემა შემიძლია პენსიონერ მოხუცსო.

ლიამ ერთი კი დახედა მიხაკებს, მაგრამ არ აუღია. სასტუმროს ნომერში მაგიდაზე დარჩენილი ყვავილებით სამუდამოდ დაუსვა წერტილი იმ დღეებს, რომლის გახსენება აღარ სურდა, მაგრამ, სამწუხაროდ, ველარც დაივიწყებდა.

ვარლამ გიგოშვილი სასტუმროს ვესტიბიულში რბილ სავარძელში მოკალათებულიყო და გაბეთს კითხულობდა.

- გამარჯობა, ბაბუ! - წაადგა თავზე ლია რამიშვილი.

- უკვე ჩამოხვედი? - ასაკისათვის უჩვეულოდ სწრაფად წამოდგა ვარლამი, გაბეთი დაკეცა, სავარძელზე დადო და ქალის მოშვერილ ლოყას ტუჩებით ნაზად შეეხო.

- ტაქსი უკვე გელოდება? - ჰკითხა ვარლამმა.

- ათი წუთია, მელოდება!

- ნომერი ხომ იცი?

- ვიცი, ზეპირად მახსოვს.

მაისის წყნარი, ღრუბლიანი დღე იდგა. ერთ ალაგას ძველი ქსოვილივით გაცრეცილ ღრუბელში მზის ოქროსფერი დისკო იკვეთებოდა.

ტაქსის შოფერმა პროფესიული გუმანით იცნო თავისი მგზავრები და კორინთელს ჩემოდანი ჩამოართვა.

სამთავენი ტაქსთან მივიდნენ. კორინთელმა უკანა კარი გამოაღო.

- ნახვამდის, ბაბუ!

- ნახვამდის, შვილო. აბა შენ იცი, ჭკვიანად იყავი! - ვარლამი ისევ ნაზად ეამბორა ქალის მოშვერილ ლოყას.

- ნახვამდის, ნოდარ!

- ნახვამდის, ლია! - კორინთელი დაიხარა და ქალს ყურში უთხრა, - მინდა ერთი რამ გჯეროდეს, ლია, არასდროს არ ვყოფილვარ ისეთი ბედნიერი, როგორც ამ ხუთ დღეს. მშვიდობით!

ტაქსის შოფერს ეგონა, აეროპორტში სამთავე მიდიოდნენ. ქალის ბრძანებაზე შეცბა.

- წავიდეთ? - მოუბრუნდა მგზავრს.

- წავიდეთ და, რაც შეიძლება, სწრაფად!

ტაქსი მალე მიეფარა თვალს. ვარლამი და რამაზ კორინთელი გამომშვიდობების ნიშნად კიდევ დიდხანს იქნევდნენ ხელებს.

- წავიდა! - თქვა უცებ პენსიონერმა ფიზიკოსმა.

- დიახ, წავიდა, ბატონო ვარლამ!

- ძნელია მარტოობა, ყმაწვილო! ვინ იცის, კიდევ როდის შემომივლიან საქართველოდან ჩამოსული ნათესავები. მეზობლებთან საერთო არაფერი მაქვს. მეგობრების უმრავლესობა დამეხოცა, ბევრი დაუძლურდა. თითქმის მთლიანად გავწყვიტე მათთან კავშირი. წიგნები და ტელევიზორი - ესაა ჩემი გასართობი სიკვდილამდე.

- ცოლ-შვილი არ გყოლიათ, ბატონო ვარლამ?

- ცოლი მყავდა, ადრე მომიკვდა. შვილი არ შეგვეძინა. დავ-
რჩი სულ მარტო.

- წავიდეთ, შინ მიგიყვანთ. ჩვენი მანქანა ცოტა იქითაა გაჩე-
რებული.

- წავიდეთ, შვილო! - ბატონი ვარლამი შეკრთა.

რამდენიმე წუთის შემდეგ გორკის ქუჩაზე იყვნენ.

ვარლამი ფიქრმა გაიტაცა. მანქანაში დუმილი ჩამოვარდა.

რამაზ კორინთელმა რამდენჯერმე გადახედა მოხუცს, თან
რომან გუგავას გვერდით დადებული ბალიში შეათვალიერა.

„სულ არ მწყდება გული, ღია რომ წავიდა? - დაფიქრდა უცებ
კორინთელი, - ან სინდისი არ მქენჯნის, უსინდისოდ რომ მოვატ-
ყუე? თუ როდესმე გაიგო და ალბათ გაიგებს, როგორ გავაცურე,
რას იზამს? შეიძლება თავი მოიკლას კიდეც“.

კორინთელი დარწმუნდა, სინდისი სრულებითაც არ ქენჯნიდა.
პირიქით, სიამოვნებას ანიჭებდა ოსტატურად გათამაშებული
სიყვარული. არ ეგონა, თუ ამდენი შინაგანი არტისტიზმი ჰქონდა.

„ალბათ, უხმოდ ტირის ტაქსში“.

თვალი კვლავ გიგოშვილისაკენ გააპარა. არც ახლა უგრძობია
სინდისის ქენჯნა. ხომ იცოდა, საწყალი პენსიონერი რამდენიმე
წუთის შემდეგ უსულო სხეული იქნებოდა.

რომან გუგავას შეავლო მზერა. იგი დაძაბული უჯდა საჭეს, ყბა
საგრძნობლად უცახცახებდა.

„ღმერთო, ნუთუ ასე შევიცვალე, ნუთუ ასე მშვიდად შემიძლია
ვიჯდე მანქანაში, როცა რამდენიმე წუთში ეს უბედური მოხუცი უნ-
და მოვახრჩო?!“

რამაზ კორინთელმა თავი უკმაყოფილოდ გაიქნია.

„მანც რა მოხდა? განა აკადემიკოსი დავით გიორგაძე ასე იო-
ლად გაიმეტებდა ვაცს მოსაკლავად?! ან გაიმეტებდა კი საერ-
თოდ? განა შეეძლო, გულში თუნდაც ფიქრად გაეველო ქურდობა
და ბანდიტობა?“

მაშ რა მოხდა?

განა შეხედულებები შევიცვალე? განა იგივე აზრისა არა ვარ კაცთმოყვარეობაზე, სათნოებაზე, პატიოსნებაზე?

განა ვერ ვაფასებ ჩემს საქციელს; განა არ ვიცი, რა საზიზღრობასაც ჩავდივარ, რა წუმპეში ვარ ჩაფლული?

მაშ რა დამემართა? რატომ არ ვგრძნობ ზიზღს საკუთარი თავის მიმართ?

ზიზღს ვინ დაეძებს, როცა მსიამოვნებს კიდევ ჩემი საქციელი, ჩემი ნამოქმედარი?

ვინ ვარ მე? რამაზ კორინთელი, დავით გიორგაძე თუ ვილაც სხვა, მესამე?

ვილაც სხვა, მესამე...

ხომ არ დადგა დრო, ვთქვა, გავამხილო, ვინცა ვარ?

რა მოხდება მაშინ?

შეუძლებელია!

ეს ხომ ღალატი იქნება ზურაბ თორაძის მიმართ. ღალატზე კი, ეტყობა, ერთი აზრისანი არიან რამაზ კორინთელის გენი და დავით გიორგაძის ინტელექტი!

რა ბედნიერი დამთხვევაა!“ - მწარედ გაეღიმა გულში კორინთელს.

„ვთქვათ, გავამხილე, ვინცა ვარ. როგორ მიმიღებს საზოგადოება? უიშვიათესი ეგზოტიკური ცხოველივით ხომ არ გაუხდები ყველას თითით საჩვენებელი?“

არა, არა, შეუძლებელია!“ - რამაზ კორინთელმა უნებურად გააქნია თავი, ფიქრები თავიდან მოიშორა და თვალი კვლავ მოხუცს შეავლო.

ხუთ წუთში „ლენინგრადსკოე შოსეზე“ იქნებოდნენ.

რამაზ კორინთელმა შავი ტყავის კურტკის ჯიბიდან თხელი ტყავის ხელთათმანები ამოიღო და ხელლებზე წამოიცვა.

- დღეს მშვენიერი ამინდია, თბილა, - თქვა უცებ ვარლამმა, -
ეტყობა, არ ხართ სიცივეს მიჩვეული!

- განა მცირა. უბრალოდ, მიყვარს ხელთათმანები.

მანქანა ჯერ კიდევ გორკის ქუჩაზე მიჰქროდა.

რომანმა ჩაახველა.

რამაზ კორინთელმა ირგვლივ მიმოიხედა. პირდაპირ კუდზე
აჯდა მწვანე „ჟიგული“.

- გაუშვი!

გუგავამ სვლა შეანელა. მწვანე „ჟიგული“ წინ გაიჭრა. უკან
მანქანები აღარ მოდიოდნენ. შუქნიშანმა დროებით შეაჩერა
რკინის ნიაღვარი.

რომანმა ისევ ჩაახველა.

კორინთელმა წინა სავარძლიდან მომცრო ბალიში აიღო.

ვარლამმა ბალიშს გაკვირვებით შეხედა.

არ იცოდა, რისთვის იყო ბალიში მანქანაში საჭირო. ამასობა-
ში კორინთელმა მარცხენა ხელი მოხუცის ბურგს უკან ფრთხი-
ლად გადააპარა, ირგვლივ კიდევ ერთხელ მიმოიხედა და ახლო-
მახლო მანქანა რომ ვერ დაინახა, მოხუცის გამხმარი ნიკაპი მუჭ-
ში მოიქცია, ხელის ღონიერი მოძრაობით მუხლებზე სწრაფად
გადმოიწვინა და ბალიში სახეზე დაათარა.

- მორჩა! - ჩაესმა მოხუცს კორინთელის ხმა.

სიკვდილის წინ ალბათ ყველაფერს მიხვდა. ვინ იცის, რა გა-
იფიქრა, სანამ გული გაუჩერდებოდა. შეეძლო კი რაიმეს გაფიქ-
რება? საცოდავი უმწეოდ სხმარტალებდა, ფეხებს იქნევდა, ხე-
ლებით ჭაბუკის ძლიერ ხელებს ებლაუჭებოდა.

რამაზ კორინთელმა კიდევ უფრო მაგრად დააჭირა ბალიში.

- ფრთხილად, შუქნიშანს ვუახლოვდებით! - გააფრთხილა რო-
მან გუგავამ.

- ნუ გეშინია, შენ საქმეს მიხედე.

მოხუცმა ნელ-ნელა შეწყვიტა წინააღმდეგობა, საცოდავს ჯერ ერთი ხელი ჩამოუვარდა, შემდეგ მეორე, ფეხებიც უკანასკნელად გაიქნია.

წითელმა სინათლემ ბევრი მანქანა მოაგროვა ერთად. გუგავა ნელი სვლით მიუახლოვდა მანქანებს და სულ ბოლოს გაჩერდა. დელავდა, თვალებს აქეთ-იქით აცეცებდა.

- ვერ მორჩი? - იკითხა ნერვიულად და უკან მოიხედა.

რამაზ კორინთელის დაძაბულ სახეზე გამოსახული ბოროტი ღიმილი რომ დაინახა, შეშინდა და უმაღვე შეტრიალდა.

- მგონი, მოვრჩი, აღარ ინძრევა. ყოველი შემთხვევისათვის შემდეგ გზაჯვარედინამდე მაინც არ მოვაცილებ ბალიშს.

ყვითელ სინათლეს ჩაქრობა არ აცალეს. მანქანების კოლონა ღმუილითა და მუხრუჭების ღრჭიალით გაიჭრა წინ. რომან გუგავა კვლავ უკანასკნელი დაიძრა და მანქანებს გაჰყვა.

- ნახე, უკვე მოიგუდებოდა! - ვერ ისვენებდა რომანი.

რამაზ კორინთელმა ბალიში ასწია და მოხუცს დახედა.

საზიზღარი სანახავი იყო ვარლამ გიგოშვილის უსიცოცხლო სახე. თვალები სადღაც გადაბრუნებოდა. პირის ღრუდან ამოვარდნილი ხელოვნური ყბა ჩალურჯებულ ტუჩებს შორის ჰქონდა გაჩრილი.

რამაზ კორინთელს კინაღამ გული აერია. ბალიში ისევ სახეზე დაათარა. მარჯვენა ხელით გვაში დაიჭირა, დაბლა რომ არ ჩაცურებულიყო. მარცხენათი ჯიბეები გაუსინჯა. ტყავის გაცვეთილი საფულე, სადაც პასპორტი და შვიდი მანეთი იდო, კვლავ ჯიბეში ჩააბრუნა. პასპორტს წყალი ისედაც გააფუჭებდა რამდენიმე დღეში. სამაგიეროდ, მილიციას ეჭვს გაუფანტავდა, რომ გიგოშვილი ვიღაცეებმა მოკლეს და წყალში გადააგდეს. კვალის დასაფარავად ხომ მკვლელები პასპორტს აუცილებლად ამოიღებდნენო, დაასკვნიდნენ ისინი.

მეორე ჯიბეში მოხუცს მხოლოდ რკინის პატარა რგოლზე აცმული ორი გასაღები ედო.

რამაზ კორინთელმა გასაღები ხელში შეათამაშა.

რომან გუგავამ სარკეში გაუღიმა.

კორინთელმა გვამი დაბლა ჩააცურა, უკანა ფანჯარასთან მიკეცილი ხამი ტილო გადააფარა და ზემოდან ფეხები ფრთხილად დაადო.

მალე „დინამოს“ სტადიონიც გამოჩნდა. სოსო შადური დათქმულ ადგილზე იდგა. რომან გუგავამ ბორდიურისკენ ნელ-ნელა გადაინაცვლა და მანქანა ზუსტად სოსოს წინ გააჩერა.

შადურმა წინა კარი გამოაღო, რომან გუგავას გვერდით დაჯდა და უმაღვე რამაზ კორინთელს მიბრუნდა.

- როგორაა საქმე? - იკითხა ინერციით, თუმცა მეგობრების მშვიდ ღიმილზე უკვე მიხვდა, ყველაფერი რომ რიგზე იყო.

რამაზ კორინთელმა პასუხად გასაღებების აცმულა დაანახა და ბარივით ააჟღარუნა.

- გაგიძალიანდა? - იკითხა გუნებაზე მოსულმა შადურმა.

რამაზ კორინთელმა ხელი ჩაიქნია, რას გამიძალიანდებოდაო, და ჯიბიდან სიგარეტი ამოიღო.

სოსო შადური შემობრუნდა და სავარძლის უკან ჩაიხედა. თითქოს ამოწმებდა, გვამი მართლა მანქანაშია თუ არაო.

- ნუ იცქირები, არ გინდა. დანახვას მაშინაც მოასწრებ, მდინარეში გადასაგდებად რომ გადაათრევ.

- სჯობია, ასი ათას დოლარზე ვიფიქროთ - თქვა მხიარულად რომან გუგავამ. ყბა უკვე აღარ უცახცახებდა.

- ასი ათას დოლარამდე დაგვრჩა ორი ოპერაცია. პირველია, გვამის თავიდან მოშორება.

- ერთ საათში გვამი მდინარეში იქნება. ადგილი კარგა ხნის შერჩეული მაქვს. - ჩაიციხა გუგავამ.

- მეტროსთან გამიჩერე. ჯობია სასტუმროში მეტროთი დაგ-
ბრუნდე. ბატონ ვარლამს თქვენ მიხედეთ. სხეულს არაფერი ავ-
ნოთ. არ დაგავიწყდეთ, დაუძღურებულმა პენსიონერმა თავისი
ნება-სურვილით დაიხრჩო თავი!

- გასაგებია! - თქვა გუგავამ.

- მე ცოტას დავისვენებ. ხუთ საათზე ფიზიკის ინსტიტუტში წა-
ვალ. ათი საათისთვის ჩემთან გელოდებით.

რომან გუგავამ მანქანა ტროტუართან მიაყენა და გააჩერა.

- გადადი, კართან დადექი, რომ არავინ შეამჩნიოს მოხუცის
გვამი! - უთხრა კორინთელმა სოსო შადურს. შადური მკვირ-
ცხლად გადავიდა მანქანიდან და კართან დადგა. კორინთელმა
კარი გააღო, ორივე ხელით სავარძელს სახელურებს დაეყრდნო.
ტანი აიძვარა, რომ გვამს ფეხებით არ დასწოლოდა და მანქანი-
დან ფრთხილად გადმოვიდა.

- ათზე სასტუმროში მოხვალთ და დაბლა დამელოდებით!

შადური მანქანაში ჩაჯდა.

რამაზ კორინთელმა მეტროს სადგურისკენ აიღო გეზი.

***

- რამაზ! - მოკრძალებით მიმართა რომან გუგავამ.

კორინთელი ხმას არ იღებდა, ჭიქას ჩასჩერებოდა. გონებაში
ვიდეოფირს წაღმა-უკუღმა ატრიალებდა.

ათჯერ მანც ნახა ერთი და იგივე ეპიზოდი: მაღალი, წარმო-
სადეგი ჭაბუკი დინჯად ჯდება ლიფტში. გადმოდის მეხუთე სარ-
თულზე. კიბის ბაქანზე უკიდებს სიგარეტს, თან სადარბაზოს ზვე-
რაავს, ხომ არავინ არისო. როცა დარწმუნდება, რომ არსად ვაცი
არ ჭაჭანებს, დინჯად არტყამს ღრმა ნათაზს, ჯიბიდან გასაღებს

იღებს, ნელა ჩამოდის მეოთხე სართულზე და მიდის კართან, რომლის სიძველისაგან გაშავებულ თითბრის ფირფიტაზე თვალი ძლივს არჩევს წარწერას „ვ. ი. გიგოშვილი“. სიგარეტს კიბის მოაჯირზე აქრობს და ნამწვავს ფრთხილად დებს ხელჩანთაში. შემდეგ ჯიბიდან იღებს გასაღებების აცმულას და ფრთხილად, ძალიან ფრთხილად, ხელთათმნიანი ხელით აღებს ჯერ ერთ საკეტს, შემდეგ მეორეს. კიდევ ერთხელ მიმოიხედავს ირგვლივ და ხელს ფრთხილად ჰკიდებს კარის სახელოურს, ნელა ჩამოსწევს დაბლა, კარს უხმოდ შეაღებს და ფეხის წვერებზე შედის პატარა ჰოლში. კარს შიგნიდან ფრთხილად კეტავს და სახიდან ოფლს ჩამოიწმენდს. იგი უკვე სამშვიდობოსაა. გული მაინც გამალებით უცემს. ოთახში ბნელა, სინათლეს არ ანთებს. რამდენიმე ნაბიჯს ფეხაკრეფით გადადგამს და სავარძელში ფრთხილად ჯდება. უმაღვე მშვიდდება, კვლავ წამოდგება და კაბინეტში ფეხის წვერებზე შედის, პირდაპირ სეკრეტერს მიაშურებს. ხელჩანთიდან ელექტროფანარის ამოღებაც არ სჭირდება, ოთახს იმდენად კარგად ანათებს გარედან შემოსული შუქი. სეკრეტერის კარს ფრთხილად აღებს. გული ისევ გამალებით უცემს. კარგად იცის, რომ მალაქიტის მომწვანო კოლოფი აქ, სეკრეტერში დევს, მაგრამ მაინც ეშინია, ვაითუ, მოხუცმა სადმე გადაძალა, ან სულაც სადღაც წაიღო.

კოლოფი თავის ადგილზეა. დამშვიდებული კოლოფს ორთავე ხელით ნაზად იღებს, სეკრეტერის კარს ხურავს და ფრთხილად აბაზანისაკენ მიეშურება: აბაზანაში შედის, კარს კეტავს, სინათლეს ანთებს და ყუთს ხსნის.

საბოლოოდ მშვიდდება. ცელოფანში სათუთად გახვეული „ტრაფალგარი“ ცოცხალი არსებასავით შემოჰყურებს კოლოფიდან.

სინათლეს აქრობს. აბაზანიდან გამოდის, კოლოფს ტყავის პატარა ხელჩანთაში დებს და კართან მიდის. ერთი გამოღებაა საჭირო და ოპერაციაც დამთავრებულია.

მხოლოდ ერთი გამოღება.

გარედან ჩამიჩუმი არ ისმის. სადარბაზოში რომ ვინმე შემოსულიყო, რომან გუგავა მაღლა ამოვიდოდა და ხველებით გააგებინებდა, ჯერ არ გამოხვიდეთ.

კარს ფრთხილად აღებს. კიბეზე არავინ ჩანს. სწრაფად გამოდის და კარს უხმაუროდ გამოიხურავს. პირველი გასაღები კარის გამოკვეთვისთანავე ავტომატურად იკეტება. უკვე შეუძლია, დაბლა დაეშვას, ან ლიფტი გამოიძახოს. რაკი არავინ ჩანს, მეორე საკეტსაც კეტავს და ლიფტთან მიდის.

* * *

- რამაზ, დღეს ნუ დაღვევ. ხვალ უთენია უნდა წახვიდე თბილისში.

- ფული რამდენი მომიტანეთ? - იკითხა უცებ რამაზ კორინთელმა და თვალი სოსო შადურს გაუსწორა.

- რამდენიც მოითხოვე.

კორინთელმა დამცინავად ჩაიღიმა.

- ახლავე ნომერში ავიდეთ და განსხვავება წაიღეთ. მე, უბრალოდ, გეხუმრეთ. ფული თანაბრად უნდა გაიყოს.

- შენ მეტიც დაიმსახურე! - იუარა რომან გუგავამ.

- ფული თანაბრად უნდა გაიყოს! - მტკიცედ და გულმოსულად თქვა რამაზ კორინთელმა.

რომან გუგავა გულწრფელად ფიქრობდა, რომ კორინთელს მეტი ეკუთვნოდა, მაგრამ მისი წამონთებული სახე და ამღვრეული თვალები რომ დაინახა, ხმა აღარ ამოუღია.

- ამასთანავე, ჯენტლმენებო, მინდა გაუწყოთ, რომ „ტრაფაღ-გარი“ იყო ჩემი უკანასკნელი ოპერაცია. სექტემბერში სადოქტორო ხარისხს მომანიჭებენ, იანვრამდე პროფესორად ამირჩევენ. უხერხულია, პროფესორი ვაცი მანქანაში ხალხს ახრჩობდეს, ან რადიოტექნიკის მაღაზიას ძარცვავედეს. სწორი არა ვარ, იოსიფ ვლადიმეროვიჩ? - რამაზ კორინთელი ლაპარაკის დროს ჭიქას ისე ჩასჩერებოდა, თითქოს მკითხაობსო.

ამჯერად სოსო შადურს რატომღაც არ სწყენია „იოსიფ ვლადიმეროვიჩ“.

- მალე ალბათ ცოლს მოვიყვან. ერთი სიტყვით, ჩვენი გზები საბოლოოდ იყრება.

- სამწუხაროა! - ამოიოხრა რომან გუგავამ. - დღეს სადღა იპოვი შენისთანა პარტნიორს!

- რა გითხრა აკადემიკოსმა? - ჰკითხა სოსო შადურმა.

რამაზ კორინთელს შეკითხვა არ გაუგია, თავში ვიდეოფირი უკან გადაახვია და ერთი ეპიზოდი მონახა.

„ძვირფასო მეგობრებო, მინდა წარმატება მივულოცო სრულიად ახალგაზრდა მეცნიერს“, - საზეიმოდ ლაპარაკობდა აკადემიკოსი ვლადიმერ მატვეევი. ობიექტივი ნელ-ნელა უკან იხევდა. ვადრში უკვე მთელი სხდომათა დარბაზი მოჩანდა. მაგიდას ოცამდე აკადემიკოსი და პროფესორი მაინც უსხდა. განაპირას მაღალი, ლამაზი ჭაბუკი იდგა, თავი მორიდებით დაეხარა და პიჯაკის ღილს აწვალებდა.

„დღესვე შეიძლება გამოკვლევაში სადოქტორო ხარისხი მივანიჭოთ, - მკაფიოდ, ხმამაღლა განაგრძობდა აკადემიკოსი, - გამოკვლევა უკვე დამტკიცებულია საბჭოს მიერ. მე პირადად ვთხოვ თბილისის ასტროფიზიკის ინსტიტუტის დირექტორს ამხა-

ნაგ ოთარ კახიშვილს, ყოველმხრივ შეუწყოს ხელი ნიჭიერ ახალგაზრდას და, რაც შეიძლება, სასწრაფოდ მოუგვაროს ფორმალური მხარეები. სანამ სიტყვას დავამთავრებდე, მინდა, განსვენებული აკადემიკოსის დავით გიორგაძის წერილი წაგიკითხოთ, რომელიც მან სიკვდილამდე რამდენიმე დღით ადრე დაწერა“.

ვლადიმირ მატვეევმა მაგიდიდან წერილი აიღო. ობიექტივმა რიგრიგობით დაუარა მეცნიერთა ყურადღებით და ცნობისმოყვარეობით აღსავსე სახეებს. ორ კაცს გარდა, ყველანი დავით გიორგაძის ძველი მეგობრები იყვნენ.

„როგორც ხედავთ, მეგობრებო, - აკადემიკოსმა წერილი კვლავ მაგიდაზე დადო და სათვალე მოიხსნა, - დავით გიორგაძე არამარტო ჩინებული მეცნიერი იყო, არამედ დიდებული ადამიანი და თაობათა შესანიშნავი აღმზრდელიც გახლდათ. მჯერა, მის მიერ აღმოჩენილი ხალასი ტალანტი რამაზ კორინთელი ღირსეულად გააგრძელებს აკადემიკოს დავით გიორგაძის დიდ საქმეებს. მოდით, ძვირფასო მეგობრებო, ფეხზე ადგომით და წუთიერი დუმილით პატივი ვცეთ დავით გიორგაძის ნათელ ხსოვნას“.

ყველანი ფეხზე წამოიშალნენ.

- რა გითხრა აკადემიკოსმა? - გაუმეორა შეკითხვა სოსო შადურმა.

რამაზ კორინთელმა თავი გააქნია და ანიშნა, ხელს ნუ მიშლიო. ვიდეოფირი უკან გადაახვია და კვლავ ბოლო ეპიზოდი დაატრიალა.

„როგორც ხედავთ, მეგობრებო, - აკადემიკოსმა წერილი ისევ მაგიდაზე დადო და სათვალე მოიხსნა, - დავით გიორგაძე არამარტო ჩინებული მეცნიერი იყო, არამედ დიდებული ადამიანი და თაობათა შესანიშნავი აღმზრდელიც გახლდათ.“

მჯერა, რომ მის მიერ აღმოჩენილი ხალასი ტალანტი რამაზ კორინთელი ღირსეულად გააგრძელებს აკადემიკოს დავით გიორგაძის დიდ საქმეებს. მოდით, ძვირფასო მეგობრებო, ფეხზე ადგომით და წუთიერი დუმილით პატივი ვცეთ დავით გიორგაძის ნათელ ხსოვნას“.

- რა მკითხე? - მიუბრუნდა უცებ კორინთელი სოსო შადურს.

- არაფერი, რამაზ, გეტყობა, ძალიან გადაიღალე. სწორია რომანი, ავიდეთ მაღლა. გამოიძინე და დაისვენე.

- ჰო, მართალი ხარ, ავიდეთ ნომერში. მინდოდა უფრო სხვა-ნაირად, უფრო საზეიმოდ დავშორებოდით ერთმანეთს.

- იქნებ ასე ჯობია. შენ სხვა კაცი ხარ. ბუნებრივია, სხვა გზას უნდა დაადგე. - თვალზე ცრემლი მოადგა რომან გუგავას, - მაგრამ იცოდე, ჩვენ მაინც შენი ძმები ვართ და, თუ დაგჭირდა, ყოველთვის შენს გვერდით ვიქნებით.

- მე კი გისურვებ, არასდროს დაგჭირვებოდეს ჩვენი თავი. - დაუმატა სოსო შადურმა.

რამაზ კორინთელმა სოსოს თვალეში შეხედა. მიხვდა, შადური გულწრფელად ლაპარაკობდა.

- ავიდეთ მაღლა!

- არაა ჩვენი ამოსვლა საჭირო.

- ფული გვაქვს გადასანაწილებელი. თავიდან რომ მომიტანეთ, სულ გამომრჩა მხედველობიდან, რომ რაღაც სისულელეს ჩაიდენდით.

- კარგი, რამაზ, დაწყნარდი - გაუღიმა სოსო შადურმა, - ჩვენი დიდი სურვილია, განვლილი ცხოვრებისა და წარსული მეგობრობის სამახსოვროდ რაიმე ძვირფასი და ორიგინალური საჩუქარი შეიძინო. გვინდა, ყოველდღე გაგახსენდეს, რომ საქვეყნოდ აღიარებული კაცი ერთ დროს ჩვენი მეგობარი იყავი და ჩვენი ცხოვრებით ცხოვრობდი!

რამაზ კორინთელმა გაიღიმა და ორთავეს მეგობრულად შემოჰკრა მხარზე ხელი.

ვესტიბიულში კიდევ ერთხელ გადაკოცნეს ერთმანეთი.

- მშვიდობით, რამაზ! - გულაჩუყებულმა თქვა რომან გუგავამ.

- მშვიდობით, რომან!

- არ დაგვივიწყო! - თქვა შადურმა ჩუმაღ.

რამაზ კორინთელმა პასუხად თბილად გაუღიმა.

ორთავენი წავიდნენ.

კორინთელი გაქვავებული იდგა, მეგობრების ზურგებს მისჩერებოდა და ძველ ცხოვრებას სამუდამოდ ეთხოვებოდა.

უცებ სოსო შადური შემობრუნდა, გუგავას უთხრა, ახლავე დაგწვიო და ისევ რამაზ კორინთელთან მივიდა.

- რამაზ, ერთი შეკითხვა მაქვს შენთან, ოღონდ გულწრფელად უნდა მიპასუხო! - შადურმა მეგობარს ხელი გაუყარა და ვესტიბიულის განაპირას, მყუდრო ადგილზე გაიყვანა.

- გისმენ.

სოსო შადურმა მეგობარს ორთავე მკლავში ჩაავლო ხელი, თვალებში ჩახედა და ჰკითხა.

- ნუ მომატყუებ, პირდაპირ მითხარი, შენ მართლა რამაზ კორინთელი ხარ?

პასუხად კორინთელმა ხმამაღლა გადაიხარხარა.

- აბა ვინ უნდა ვიყო, კიდევ ვერ გავფანტე შენი ეჭვები?

- არ ვიცი, იქნებ მისი ტყუპისცალი ხარ, ან ორეული! რა ვქნა, ვერასდროს ვერ დავიჯერებ, რომ შენ რამაზი ხარ, რამაზ კორინთელი!

კორინთელმა ისევ გაიცინა.

სოსო შადურიც ისევ შეკრთა. სიცილის დროს რამაზ კორინთელის სახის არცერთი ნაკვთი არ შერხეულა. სახე ტლანქად დახატულ მოცინარ ნიღაბს მიუგავდა, რომლის წარბებსქვეშა ორი

ფართო ჭრილიდან ვილაცის გაბოროტებული თვალეხი შემოს-
ცქეროდა.

თავი მეცხრამეტე

გოგი ლომიძე თავიდანვე არ მოეწონა რამაზ კორინთელს. უფრო სწორად, დის ალტაცებული სახე რომ დაინახა, მიხვდა, ინგა თავდავიწყებამდე იყო ჭაბუკზე შეყვარებული და სწორედ ეს არ მოსწონდა კორინთელს.

განა „არ მოეწონა“ გამოხატავს იმ გრძნობას, რამაზ კორინთელს უცნობი ჭაბუკისა და შეყვარებული ინგას დანახვაზე რომ დაეუფლა?!

დამ დილით დაურეკა, შენთან სასწრაფო საქმე მაქვს და აუცილებლად მოდიო. რამაზ კორინთელი დაღლილი იყო და გარეთ გასვლა არ უნდოდა. დის ხმამ ერთბაშად გამოაცოცხლა, გული უცნაურად აუძგერდა.

„ღმერთო ჩემო, როდის ვაჯობებ ჩემს თავს?! - გაიფიქრა შეშფოთებულმა.

- როგორ ხარ? - ჰკითხა ინგას და თვითონვე არ მოეწონა თავისი ათრთოლებული ხმა.

- ძალიან კარგად!

- ძალიან კარგად! - ეჭვმა გული გაუკაწრა რამაზ კორინთელს.

- ჰო, ძალიან კარგად! მოხვალ ჩემთან? იცოდე, მე მარტო არ ვიქნები. ლამაზად ჩაიცვი.

- კიდევ ვინ იქნებიან?

- მხოლოდ ერთი ბიჭი. მინდა, რომ ძალიან მოეწონო.

კორინთელს გული გაუჩერდა, ხმა ველარ ამოიღო.

- გისმენ.

- რა იყო, რამაზ, რა გემართება? - ინგა შეაკრთო ძმის ცივმა ხმამ.

დუმილი.

- ალო, ალო, რამაზ!

- გისმენ.

- რა იყო, რამაზ, რა გემართება?

- არაფერია, გისმენ! - შეეცადა მორეოდა მოწოლილ გრძნობებს. ეშინოდა, ინგა არაფერს მიმხვდარიყო. - ვინ ბიჭიო, რა თქვი?

- ერთ ახალგაზრდას უნდა შენი ნახვა.

- იქნებ ჩემთან მოსულიყავით? თავს ცოტა შეუძლოდ ვგრძნობ.

- რომელ საათზე მოვიდეთ?

- ახლა რომელია?

- თერთმეტი!

- თორმეტზე მოდიო.

„ერთ ახალგაზრდას უნდა შენი ნახვა!“ - კორინთელი საწოლზე დაემხო და თვალი დახუჭა. ვერ შეამჩნია, ოთახიდან მზე როგორ გაიპარა. ერთბაშად იქუხა და დაუშვა კიდეც. თავი მალლა არ აუწევია, მაგრამ მიხვდა, რომ ჩამობნელდა. ქუხილმა უმატა, ელვამ ცა დაბზარა. სადღაც მეხი გავარდა. ღია ფანჯრიდან წვიმა ოთახში ასხამდა.

„ერთ ახალგაზრდას უნდა შენი ნახვა!“

„ერთ ახალგაზრდას...“

„იქნებ ჯობია, მალე მოხდეს მოსახდენი? იქნებ სამუდამოდ ამოვძირკვო გულიდან ის საშინელი გრძნობა, მსხალზე ამოსული ფითრივით რომ მომდებია?“

„თავი უნდა დავიმორჩილო, ნერვები უნდა მოვთოკო. სხვანაირად არ შეიძლება!“ - გადაწყვიტა უცებ და ფეხზე მკვირცხლად წამოდგა.

ოთახი კვლავ მზით იყო სავსე. წვიმის ხმა აღარ ისმოდა.

„ნუთუ მომეჩვენა?“

ფანჯარასთან მივიდა. ბეტონის ოთხკუთხედ კედლებში მოქცეული ეზო გუბეებით იყო სავსე. ნორჩი ფოთლები მწვანედ ხასხასებდნენ.

„როდის გადაიღო, რატომ ვერ შევამჩნიე?“

ცას ახედა.

ღრუბლები სადღაც გადაკარგულიყვნენ. წვიმისაგან გაწმენდილი ჰაერი ესიამოვნა, ცას ჩვეულებრივზე უფრო მუქი ლურჯი და კრიალა ფერი დაჰკრავდა.

ერთადერთი დიდი ღრუბელი, დასავლეთიდან რომ მოისწრაფოდა, ქალაქის თავზე ვიღაცის ღონიერი ხელებით მოსროლილ უზარმაზარ ბადეს ჰგავდა. სულ ცოტაც და თბილისი გიგანტურ, ტყვიისფერ ბადეში მოექცეოდა.

მაისის წვიმა ბავშვობიდანვე უყვარდა რამაზ კორინთელს, უყვარდა იმიტომ, რომ საშინელ თავსხმაშიც კი სიცოცხლესა და ხალისს გრძნობდა. ერთბაშად მოვარდნილი ნიაღვარი, ქუხილი, ელვა, მერე უცებ ღრუბლების დაფლეთვა, ცისარტყელას ჰაეროვანი ფერადი თალი და გადაბანილი ქალაქის მზის სხივებზე აელვარება უსაზღვრო ხალისითა და ენერგიით ავსებდა. ისეთი განცდა ეუფლებოდა, თითქოს ოდესღაც ბღვაში ჩაძირული ქალაქი ისევ მაღლა ამოტივტივდა, შვებით ამოისუნთქა, ამოიზიდა, და ასეულწლობით მზეს დახარბებულ, ოქროსფერ სხივებში ბანაობდა.

უცებ ისევ იქუხა.

ოთახი კვლავ მზით იყო სავსე. კორინთელი მიხვდა, სადღაც ორთაჭალისკენ დაუშვა წვიმამ.

საათს დახედა, თორმეტს ხუთი წუთი უკლდა, მეორე ფანჯარასთან მივიდა, ქუჩისკენ რომ იყურებოდა. უნდოდა ზემოდანვე დაენახა ის „ბიჭი, ინგას რომ უნდა მოეყვანა.

ქუჩაში კანტიკუნტად მოჩანდნენ გამვლელები.

მღელვარება მოერია.

სარკესთან მივიდა. არ მოეწონა საკუთარი თავი. სევდამორეულსა და გუნებაგაფუჭებულს თვალის უპეები ჩაშავებოდა.

„იქნებ საგანგებოდ გამოვეწყო?“

„არ ივარგებს. ჯობია, ჩვეულებრივად დახვდეთ“.

„ვაითუ, ეწყინოს ინგას?“

„მაინც ასე ჯობია. რატომ უნდა მივცე მათ მობრძანებას დიდი მნიშვნელობა?! მით უმეტეს, რომ ინგას არ უთქვამს, ვინ არის ის „ერთი ბიჭი“.

თვითონვე მიხვდა, „მობრძანებაში“ სიბრაზეს დაცინვაც საკმაოდ ღობით რომ შეურია.

ზარმა მოულოდნელად დარეკა.

ტანში ელექტრონმა დაუარა. შემკრთალმა უნებურად გაიფიქრა, ელექტროზარი ჩემს სხეულში ხომ არ არის ჩართულიო.

კარებისკენ მძიმედ დაიძრა და საკეტი გადაატრიალა.

ვაჟის დანახვა ვერ მოასწრო, ინგა კისერზე ჩამოეკიდა და კოცნა დაუწყო. მერე, თითქოს გონს ერთბაშად მოვიდაო, ძმა მკლავების მარწუხებიდან გაანთავისუფლა და უცნობი ჭაბუკი წარუდგინა.

- გაიცანი, გოგი ლომიძე.

- სასიამოვნოა! - კორინთელმა ვაჟს ხელი გაუწოდა, - მობრძანდით.

გოგი ლომიძე შეაკრთო კორინთელის ყინულივით ცივმა ხელმა.

- დაბრძანდით! - სტუმრებს ოთახში შეუძღვა და სკამები შესთავაზა.

- როგორ მომენატრე. რატომ ჩამოსვლისთანავე არ დამირეკე? მაინცდამაინც, გაზეთიდან უნდა შევიტყო შენი წარმატებების ამბავი? ყველას გაეხარდა, ყველა დიდი სიხარულით მილოცავდა. გოგისაც ძალიან გაუხარდა.

„გოგისაც ძალიან გაუხარდა!“

კორინთელს თავიდანვე არ მოეწონა გოგი ლომიძე, ალბათ იმიტომ, რომ ძალიან მოეწონა. შურით შეხედა ჭაბუკის შთამბეჭდავ თვალებს, ერთი შეხედვით სუსტ, მაგრამ პროპორციულ და

მოხდენილ სხეულს. მისი გრძელი, ოდნავ ავადმყოფური თითები უმაღლვე იპყრობდა ყურადღებას.

„ალბათ მუსიკოსია“, - გაიფიქრა კორინთელმა და ჭაბუკს თვალი გაუშტერა.

- სულით და გულით გილოცავთ! - ღიმილით წარმოთქვა გოგი ლომიძემ, მოკრძალების ნიშნად სკამიდან ოდნავ წამოიწია და ისევ დაჯდა.

- გმადლობთ!

ჭაბუკს უბრალოდ, მაგრამ გემოვნებით ეცვა. ცისფერ ჯემპრში კუნთის ნასახიც კი არსად ეტყობოდა. ისეთი ნაზი და თბილი სახე ჰქონდა, დაკუნთული სხეული ალბათ არც მოუხდებოდა.

- თქვენ სად მუშაობთ? - ჰკითხა უცებ კორინთელმა.

- მუსიკათმცოდნე გახლავართ. კონსერვატორიაში ვმუშაობ.

- განერვიულებულს თითქოს ამის თავი არ ჰქონდა, მაგრამ მანც ესიამოვნა, უცნობი ჭაბუკის პროფესია რომ გამოიცნო.

- სტატიებსაც წერს! - წააშველა სიამაყით ინგამ.

დის სიხარულით აციმციმებულმა თვალებმა საბოლოოდ გაუფუჭა გუნება.

ინგა ძმას გაფაციცებით შესცქეროდა, მისი სახის ყოველი ნაკვთი ძმას თითქოს ცალ-ცალკე ეკითხებოდა, გოგი ლომიძე ხომ მოგწონსო.

რამაზ კორინთელმა იგრძნო, დამძიმებული გული ნელ-ნელა დაბლა მიიწევდა და სადღაც, ბნელ უსასრულობაში იძირებოდა.

ჭაბუკი ისევ შეათვალა იერა შურიანი თვალით.

სუსტი, მაგრამ საკმაოდ შთამბეჭდავი სახე, ოდნავ გრძელი თავი, ღრმა, სიკეთით სავსე თვალები და ნაზი გამოხედვა, სუსტი მხრები და თხელი მკერდი, გრძელი, მაგრამ წვრილი ხელები და ფეხები ცალ-ცალკე ალბათ უსიამო, ავადმყოფური სანახავიც კი იქნებოდა. მაგრამ ყველაფერი ერთად, დასრულებული და ჩამოყალიბებული, ნაზი ინტელიგენტის სასიამოვნო ტიპს ქმნიდა.

რამაზ კორინთელი კარგად ხედავდა ოპერის ფოიეში ანტრაქტზე მოსეირნე გოგი ლომიძეს, თითქოს მშვენივრად ესმოდა მისი დახვეწილი, გრიმასებით გაძლიერებული მსჯელობა. მოსწონდა კიდევ სუსტი ხელებისა და გრძელი, შთამბეჭდავი თითების ნაზი მოძრაობა.

რამაზ კორინთელი ტელევიზორის ეკრანზეც მშვენივრად ხედავდა, გოგი ლომიძე როგორ უძღვებოდა უცხოელ მუსიკოსებთან ინტერვიუს, როგორი არისტოკრატიული იყო მისი ღიმილი და მანერები.

ისიც მშვენივრად დაინახა, „ა ლა ფურშეტზე“ თეთრ პერანგსა და შავ კოსტიუმში გამოწყობილ გოგის რა მოხდენილად ეჭირა ხელში შამპანურით სავსე ბროლის მაღალი ჭიქა და რა გამორჩეულად იდგა ელეგანტური მანდილოსნებისა და მამაკაცების ჯგუფში.

სამაგიეროდ, ბევრს ეცადა, მაგრამ ვერ დაინახა სტადიონის ტრიბუნაზე მოკალათებული, ბოლომდე პერანგჩაბსნილი და ფეხბურთისგან თვალეზმონთებული გოგი.

ვერც რესტორანში დაინახა ღვინით ტემპერამენტშემოწოლილი და აღელვებული.

ვერც ქუჩაში ხარხარით, დაუდევარი და ოდნავ თავხედური ნაბიჯით მომავალ ბიჭებს შორის მოჰკრა თვალი.

ვერც თოფით ხელში, ოდნავ წელში მოხრილი და სეტერს გამოდევნებული დაინახა დმანისის ნამკალ ფერდობებზე.

დას შეხედა.

ინგა სახეგაბრწყინებული იჯდა. ქალიშვილის სახის ყოველი ნაკვთი კვლავ შეკითხვით იყო სავსე, გოგი ხომ მოგეწონაო.

გულმა კიდევ უფრო დაიწია დაბლა. ერთი სული ჰქონდა, წამომხტარიყო და ჭაბუკი იქვე მიეხრჩო.

- რამაზ, - დაიწყო უხერხულად ინგამ. ისეთი უმწეო და საყვარელი იყო, კორინთელს საშინელმა სურვილმა მოუარა, დის წი-

ნაშე მუხლებზე დამხობილიყო და ისე დაეკოცნა ქალიშვილის ხელები. - გოგის რაღაც სათქმელი აქვს შენთან.

კორინთელმა პასუხის ნაცვლად სიგარეტს მოუკიდა. არც გახსენებია, კოლოფი სტუმრისთვისაც გაეწოდებინა.

- გისმენთ! - თქვა მცირეოდენი დუმილის შემდეგ ცივი და ნერვიული ხმით.

ჭაბუკი შეირხა. წინ წამოიწია, იდაყვებით მუხლებს დაეყრდნო და გრძელი თითები ერთმანეთს გადააჭდო. კორინთელს ჯერ თვალებში შეხედა, მერე თითქოს დაიმორცხვავაო, საკუთარ თითებს დააჩერდა. იქნებ ვერც გაუძლო კორინთელის წამონთებულ თვალებს. თითქოს ენა დაება. უხერხული დუმილი ჩამოვარდა.

ინგა ხან ძმას მისჩერებოდა, ხან გოგის. აშკარად ღელავდა, არც ცდილობდა, თავისი მღელვარება დაემალა. ისე უმწეოდ გამოიყურებოდა, ერთდროულად კაცს შეეცოდებოდა, თვალზე ცრემლი მოადგებოდა და გაეცინებოდა კიდევ.

- მე მიყვარს თქვენი და! - როგორც იქნა, ხმადაბლა წარმოთქვა გოგიმ და ერთბაშად თავისუფლად ამოისუნთქა.

მთავარი უკვე ნათქვამი იყო. აწი ალბათ საუბარი თავისთავად აეწყობოდა.

დუმილი ჩამოვარდა. ინგამ შეშინებულმა შეხედა ძმას. გული შეეკუმშა. რამაზ კორინთელის თვალებში და სახეზე მოწოლილი რისხვა კარგად იგრძნო ქალიშვილის მგრძობიარე ბუნებამ.

- გისმენთ! - თქვა ისევ კორინთელმა.

გოგი ლომიძემ თავი ასწია და კორინთელს თვალებში შეხედა.

- მე მიყვარს თქვენი და, მასაც ვუყვარვარ. თვის ბოლოს დაქორწინებას ვაპირებთ. იმედი გვაქვს, წინააღმდეგი არ იქნებით.

- მასაც უყვარხართ?

- რასაკვირველია, ვუყვარვარ.

- ძალიან უყვარხართ?

ინგამ იგრძნო, ცოტაც და დაგუბებული წყალი კაშხალს გაარღვევდა.

- არ ვიცი. - უხერხულად გაეღიმა გოგის, - ალბათ ძალიან ვუყვარვარ, მე ხომ იგი ძალიან მიყვარს.

- ძალიან გიყვარს? - მიუბრუნდა რამაზ კორინთელი დას.

- ძალიან! - გულწრფელად აღმოხდა ინგას.

კორინთელი უცებ ფეხზე წამოიჭრა, გოგის ყელში სწვდა, სკამიანად გადააბრუნა, თავი იატაკზე დაარტყმევინა... ცოტაც და შურისძიების სიტკბოთი მთვრალი სუსტ ჭაბუკს მიახრჩობდა კიდევ, ინგას კვიღს რომ არ გამოეფხიზლებინა.

კორინთელი ერთბაშად გამოერკვა, ჭაბუკს ხელი უშვა, ჯერ წამოიჩოქა, მერე ნელა წამოდგა, სავარძელში ჩაეხეთქა და თავი ხელებში ჩარგო. სავსებით გამორკვეულს თავის აღება გულწრფელად რცხვენოდა.

- მხეცო, მხეცო! - საშინელი ხმით ტიროდა ინგა.

რამაზ კორინთელმა თვალები დახუჭა. დარცხვენილმა და განადგურებულმა გადაწყვიტა, მანამდე არ გაეხილა, სანამ ორთავნი იქაურობას არ მოშორდებოდნენ.

გულამომჯდარი ინგა ჭაბუკს მივარდა. კიდევ კარგი, კორინთელი ვერ ხედავდა, როგორ ეფერებოდა, როგორ იხუტებდა გულში ინგა ტკვილებისაგან შეწუხებულ, შეურაცხყოფილ, მაგრამ მაინც თავაზიანად მომღიმარე გოგი ლომიძეს.

- კარგი, დაწყნარდი! - ჭაბუკი ფეხზე ძლივს წამოდგა.

ინგა აღარ ტიროდა, მაგრამ გულამომჯდარი საცოდავად სლუკუნებდა.

გოგიმ ქალიშვილს თავზე ხელი გადაუსვა, ლოყაზე ნაზად აკოცა და შარვალი ჩაიფერთხა. ერთი სული ჰქონდა, თითები ნატკენ ყელზე მოესვა, მაგრამ ინგას ზედმეტად განერვიულება არ უნდოდა და თავი შეიკავა.

- ჩვენ წავალთ! - თქვა უცებ ჭაბუკმა აულელვებლად და თვალბდახუჭულ კორინთელს შეხედა, - მე მინდა, მესმოდეს თქვენი. შევეცდები, რომ გაგიგოთ. რაც დღეს მოხდა, ოდნავადაც ვერ შეარყევს თქვენი დისადმი ჩემს სიყვარულს. კარგად ბრძანდებოდეთ!

- კარის გაჯახუნების ხმაზე კორინთელი ნერვიულად შეხტა. შემდეგ, თითქოს ტვინის დაელექტროებული უჯრედები განემუხტა, დაძაბულობა მოეხსნა, სავარძელში წინ წაიწია, სახელურებზე მოწყვეტილი ხელები გადაჰკიდა და ისე მოეშვა, თითქოს არცერთი კუნთი აღარ ჰქონდა.

„მე მინდა, მესმოდეს თქვენი. - ჩაესმა უცებ გოგი ლომიძის ხმა, - შევეცდები, რომ გაგიგოთ“.

ტუჩებზე დამცინავი ღიმილი გამოეხატა.

ვის დასცინოდა? იქნებ გოგი ლომიძეს?

არა, საკუთარ თავს დასცინოდა.

„მე მინდა მესმოდეს თქვენი“

„ეხ, ჩემო გოგი, განა დედამიწის ბურგზე არის კაცი, ვისაც ჩემი ესმის?“

„მე მინდა მესმოდეს თქვენი...“

- მაკა, - წამოიყვირა უცებ კორინთელმა და ფეხზე წამოიჭრა, - მაკა, მხოლოდ მაკა მიხსნის დაღუპვისაგან, მაკა და მეტი არაფერია! მხოლოდ მაკას შეუძლია დამავიწყოს ინგა!

აღელვებულმა და ენერგიამოწოლილმა რამაზ კორინთელმა სიგარეტს მოუკიდა. აღგზნებული ფანჯარასთან მივიდა და ებოში გადაიხედა. გული ისევ აევსო სიხარულით, გონება ისევ გაეჟღინთა იმედით. გრძნობდა, საკუთარ სხეულში ვეღარ ეტეოდა, ჭაბუკის სული ზღვასავით ტორტმანებდა და სადაც იყო, უზარმაზარ ტალღებად გადმოიღვრებოდა.

ნაწვიმარი ებო დამშრალიყო, ბავშვების ჟივილ-ხივილი იქაურობას იკლებდა.

რამაზ კორინთელი ყველაფერს უყურებდა, მაგრამ ვერაფერს ვერ ხედავდა. მის თვალებში მთელი ეზო, ცისკენ აწვდილი ხეები, უმოწყალოდ გაჩეხილ გაბონებში შეყენებული ავტომანქანები, მოთამაშე ბავშვები და მაისის მზეს მიფიცხებული პენსიონერები ისე შეუგრძნობლად იყო აღბეჭდილი, როგორც ფოტოაპარატის ობიექტივში.

უცებ მაკა დაინახა...

მაკა ლანდია... მაღალი, თხელი, ჰაეროვანი...

იქნებ ზომაზე მეტად მაღალი...

იქნებ ზომაზე მეტად თხელი...

იქნებ უფრო ჭკვიანი გამოხედვა ჰქონდა, ვიდრე ლამაზ ქალიშვილს შეჰფერის.

იქნებ მის აზროვნებას აკლდა კიდევ მეოცნებეს სინაზე და გულუბრყვილობა.

იქნებ...

მაკა ლანდია მწვანე, ხასხასა, ბუჩქებიან მინდორზე შენელებული კინოკადრების მსგავსად მორბოდა. ქალიშვილის მაღალი, მოქნილი ტანი უჩვეულოდ მოირჩეოდა.

გრძელი, საქორწინო კაბასავით ნაზი ქსოვილის თეთრი კაბა კიდევ უფრო ჰაეროვანს ხდიდა მის თხელ სხეულს.

გიგანტური ეკრანი ვიღაცის უხილავმა ხელმა გამორთო.

ფოტოაპარატის ობიექტივივით უგრძნობელმა თვალებმა ერთბაშად დაინახა ბეტონის ოთხ კედელს შორის მოქცეული ეზო, მოთამაშე ბავშვები, გაჩეხილ გაბონებში შეყენებული მანქანები, მზეს მიფიცხებული პენსიონერები.

ყურებმა ერთბაშად გაიგონა ქუჩიდან შემომავალი მანქანების მოტორების დაგუდული გუგუნის, ბავშვების ჟივილ-ხივილი.

- მაკას, მხოლოდ მაკას შეუძლია ჩემი გადარჩენა! - დაასკვნა კორინთელმა ხმამაღლა.

დაასკვნა და შვებით ამოისუნთქა.

* * *

ოთარ კახიშვილის კაბინეტი გაზით გაჟღენთილ კამერას ჰგავდა. ასანთის ერთი გაკვრა და აფეთქებისაგან იქაურობა ნაცარტუტად იქცეოდა.

ინსტიტუტის დირექტორი სავარძელში გათოკილივით იჯდა, თავი მაღლა აეწია და კარისაკენ იცქირებოდა.

ქუჩაში ძლიერი ქარი ჰქროდა, ფანჯრის მინები უსიამოდ ზრიალებდნენ. მზე ხან გამოვიდოდა, ხან სქელ ღრუბლებში იმალებოდა. კაბინეტი ჯერ რომ ერთბაშად გაივსებოდა მზის სხივებით, მერე უცებ ჩაბნელდებოდა და ჩამუქდებოდა. უკვე ხუთი წუთი იყო, რამაზ კორინთელს ელოდა. თანდათან უფრო იბოლმებოდა.

რამაზ კორინთელმა კარი უცებ შემოაღო და პირდაპირ დირექტორისკენ გაემართა. მიპატიჟებას არ დალოდებია, სკამი ჯიქურ გამოსწია, მაგიდას მიუჯდა და ოთარ კახიშვილს თვალებში შეხედა.

- გისმენთ!

კორინთელის თავხედურმა ხმამ ინსტიტუტის დირექტორი საშინლად დააბნია. მართო რომ იყო, სიბრაზემ გაათამამა, გაავაჟკაცა. ოცნებაში კიდევ დახვრიტა და კიდევ ჩამოახრჩო რამაზ კორინთელი. ჭაბუკის მრისხანე თვალები რომ დაინახა, უმაღვე შედრკა. წინასწარ მომზადებული გეგმა ერთბაშად დაენგრა. აღარ იცოდა, სათქმელი როგორ დაეწყო.

- გისმენთ, ოთარ ბატონო!

- მოსკოვიდან დამირეკეს.

- ძალიან აღელვებული და გახარებული ჩანხართ, ალბათ რაიმე მნიშვნელოვანი ამბავი შეგატყობინეს, არა?

- თქვენი დიდი წარმატება მომილოცეს და მითხრეს, ყველა ფორმალური მხარე მოუგვარეთ სადოქტორო დისერტაციისათვისო.

- უსაზღვროდ მადლიერი ვარ ასეთი სასიამოვნო ამბის მოხარებისთვის. იმედი მაქვს. უყურადღებოდ არ დატოვებთ აკადემიკოს ვლადიმირ მატვეევის თხოვნას.

ოთარ კახიშვილს ცოფი ნელ-ნელა ასდიოდა ტვინში. გული ისე უცემდა, ეგონა სადაცაა ხელყუმბარასავით აფეთქდებაო.

- დამცინით?

- ასეთ უდიერ სიტყვას რატომ ჰკადრებთ თქვენს თავს?

- ღმერთო, როგორ მოვტყუვდი. განა პირველი დღიდანვე არ ვიცოდი, რომ თქვენს ძარღვებში იუდას სისხლი ჩქეფდა!

- გულახდილად გეტყვით, გაოცებული ვარ თქვენი ორატორული ხელოვნებით. თურმე თქვენ თავიდანვე იცოდით, რომ ჩემს ძარღვებში იუდას სისხლი ჩქეფდა. მშვენიერია! ბრავო, პროფესორო, ბრავო! მაგრამ კიდევ უფრო ადრე ვიცოდი, რომ თქვენ, პროფესორო ოთარ კახიშვილს, ძარღვებში სისხლის ნაცვლად ნარეცხი წყალი გიმოძრავებდათ.

- ნაძირალავ! - ოთარ კახიშვილმა ისე მაგრად დაჰკრა ხელი მაგიდას, რომ ტკივილისაგან სასაცილოდ დაიღრჩია.

რამაზ კორინთელის ტუჩებზე უღვაშებივით აიწვიპა ირონიული ღიმილი.

- გაფრთხილებთ, ისეთ სიტყვებს ნუ მაკადრებთ, მერე რომ სანანებელი გაგიხდებათ. გაითვალისწინეთ, რომ ჩემი ლიფტი ჯერ მაღლა მიდის, თქვენ კი უკვე ბნელ შახტაში ხართ გაჩხერილი.

- გეტყობათ, ადამიანების აღარ გრცხვენიათ, სინდის-ნამუსი სამუდამოდ დაგიკარგავთ, მაგრამ ღმერთს რაღას ეტყვით, ღმერთს!

- ღმერთს მიღების საათები მხოლოდ საიქიოში აქვს, მე კი ჯერ სიკვდილს არ ვაპირებ!

- მამას შვილისთვის არ გაუკეთებია იმდენი, რამდენიც მე გაგიკეთეთ. თქვენს ნიჭსა და უნარს არ უარვყოფ. თქვენი ზებუნებრივი ნიჭისაც მჯერა, მაგრამ რამდენი რამ იყო მოსაგვარებელი,

თქვენთვის რომ გზა გამეკაფა. სამი კურსის ექვს თვეში დახურვა, სადიპლომო ნაშრომისათვის პირდაპირ საკანდიდატო ხარისხის მონიჭება! თქვენ ხომ იცით, რამდენი ინსტანცია შეეძარი, რამდენი ბიუროკრატიული ჯებირი გავარდვიე! ისიც გაიხსენეთ, როგორი რეკლამა გაგიკეთეთ! აღარაფერს ვამბობ, რომ სამსახურში მიგიღეთ და ექსპერიმენტებისათვის უზარმაზარი ლაბორატორია დაგიტმეთ. დაფასებას ვინ დაეძებს, ერთი მაღლობაც არ გითქვამთ ჩემთვის.

- მაღლობის თქმა ძლიერი ადამიანის თვისებაა. მიხარია, რომ ძლიერ ადამიანად მიგაჩნვიართ. თქვენი დიდი შრომისა და მზრუნველობისთვის გულწრფელად გწირავთ დიდ მაღლობას. პირობას გაძლევთ, მემუარებში აუცილებლად მოგიხსენიებთ.

- დამცინით კიდევ?

- მე პირიქით მგონია, ბატონო დირექტორო! და, საერთოდ, ვერ გამიგია, რატომ მლანძღავთ, რა გინდათ ჩემგან?!

- არ იცით, არა?! ახლავე მოგახსენებთ. თქვენ ისარგებლეთ ჩემი პატიოსნებით და გულუბრყვილობით. დამადებინეთ ლუქი სეიფზე, მოიპარეთ დავით გიორგაძის შრომა და მოსკოვში თქვენს გამოკვლევად გაასაღეთ!

- რბილად რომ ვთქვათ, თქვენი ბრალდება წმინდა წყლის ცილისწამებაა, ბატონო ოთარ! - აუღელვებლად და გამაღიზიანებელი ღიმილით წარმოთქვა რამაზ კორინთელმა.

- გგონიათ, დავთმე ბრძოლა? - ოთარ კახიშვილმა შუა უჯრა გამოსწია და ქაღალდი ამოიღო, - განცხადება უკვე დავწერე გემდგომი ორგანოების სახელზე. ოფიციალურად ვაცხადებ, რომ თქვენ ჩუმად შემოიპარეთ ჩემს კაბინეტში, გახსენით სეიფი და მოიპარეთ დავით გიორგაძის გამოკვლევა „რადიოაქტიური გამოსხივების მეხუთე ტიპი“. შემდეგ დაკეტეთ სეიფი და რაღაც მანქანებით, რაც თქვენთვის და თქვენნაირებისათვის არის ცნობილი, სეიფი კვლავ დალუქეთ. ერთი შეხედვით, თქვენი გეგმა შე-

სანიშნავადაა დამუშავებული. სეიფს მხოლოდ მომავალი წლის ოქტომბერში გახსნიან, მანამდე კი თქვენ მოასწრებთ გახდეთ სახელოვანი მეცნიერი. და მერე, როცა სეიფს გახსნიან, იქ არაფერი არ აღმოჩნდება. ერთი სიტყვით, ლეგენდა დავით გიორგაძის გამოკვლევაზე ბუშტივით გასკდება. მაგრამ მოტყუვდით, ბატონო რამაზ, ერთი სრულიად უბრალო დეტალი ვერ გაითვალისწინეთ. მთელმა ინსტიტუტმა იცოდა, რას იკვლევდა აკადემიკოსი დავით გიორგაძე. რადიოაქტიური გამოსხივების მეხუთე ტიპი - აი, ჩვენი ყოფილი დირექტორის გამოკვლევის თემა. როგორ მოხდა, რომ თქვენი გამოკვლევა ზუსტად დაემთხვა დავით გიორგაძის თეორიულ ვარაუდებს და ექსპერიმენტის შედეგებს? - ოთარ კახიშვილს თვალეები აუწყლიანდა, ახლა რაღას იტყვიო. - მე ოფიციალურად გდებთ ბრალს, რომ თქვენ ჩუმად შემოიპარეთ ჩემს კაბინეტში, გახსენით სეიფი და მოიპარეთ აკადემიკოს დავით გიორგაძის შრომა. თქვენი ვერაგობით შექმნილი საგანგებო და საგანგაშო მდგომარეობის გამო, მოვითხოვ, დაარღვიონ აკადემიკოსის ანდერძი, გახსნან სეიფი და თქვენს მიმართ აღძრან სისხლის სამართლის საქმე!

რამაზ კორინთელმა ჯერ გაიღიმა, მერე ჩუმად ჩაიციანა, ბოლოს კი საშინელი ხარხარი ატეხა. ჯერ გაბრაზებული, მერე დაბნეული და ბოლოს შეშინებული ოთარ კახიშვილი კორინთელს შესჩერებოდა და წამწამებს საცოდავად ახამხამებდა.

რამაზ კორინთელმა ხარხარი ერთბაშად შეწყვიტა, სახეზე მრისხანება გადაეკრა.

- თქვენ მაგას არ გააკეთებთ, ბატონო ოთარ, არ გააკეთებთ იმიტომ, რომ ვერ გააკეთებთ.

- რატომ ვერ გავაკეთებ! - ოთარ კახიშვილი თვითონვე მიხვდა, მის ხმას ფოლადი აკლდა.

- დავიწყოთ თავიდან, - კორინთელმა სიგარეტი გააბოლა, სკამი უკან დასწია, ფეხი ფეხზე შემოიღო. მრისხანე გამოხედვა

წელანდელივით წამიერად შეიცვალა საქმიანი, დაფიქრებული გამომეტყველებით, - თქვენ უნიჭო კაცი როდი ხართ, ბატონო დირექტორო, საკმაოდ კარგი მეცნიერიც ბრძანდებით, მაგრამ ადამიანურ ურთიერთობებში, ესე იგი, ურთულეს დიპლომატიაში ყოველ ფეხის ნაბიჯზე მოგდით შეცდომები. არა, არა, ძალიან გთხოვთ, ხმას ნუ ამოიღებთ, სათქმელი ბოლომდე მათქმევინეთ. შევთანხმდით, ხომ? ესე იგი, შევთანხმდით. თქვენ წელან ბრძანეთ, რომ ჩემს ძარღვებში იუდას სისხლი ჩქეფს. კეთილი და პატიოსანი! ჯერ მე შევეცდები დაგიმტკიცოთ, რომ თქვენს ძარღვებშიც არანაკლები ტემპერამენტით ჩქეფს იუდას სისხლი. ნუ დელავთ, კიდევ ერთხელ გთხოვთ უმორჩილესად, სიტყვას ნუ შემაწყვეტინებთ, თორემ პირდაპირ მოქმედებაზე გადავალ. მაშინ იძულებული გავხდები დამატებითი უსიამოვნებანი მოგაყენოთ. საბოლოოდ შევთანხმდით, არა?

ოთარ კახიშვილმა დუმილით განაცხადა თანხმობა.

- თქვენ უღალატეთ აკადემიკოს დავით გიორგაძეს, რომელსაც უზარმაზარი თუ არა, საკმაოდ დიდი ამაგი ჰქონდა თქვენზე. სამწუხაროდ, ადამიანები იოლად ივიწყებენ სიკეთეს და აი, როცა აკადემიკოსი საიმედოდ მივაბარეთ მიწას, თქვენ გადაწყვეტეთ, ინსტიტუტის ყოფილი დირექტორის უკანასკნელი გამოკვლევა ხელში ჩაგვგდოთ და თქვენს ნაშრომად გაგესაღებინათ. თქვენი ჩანაფიქრი უკვე ღალატი იყო, ბატონო დირექტორო, ღალატი! თანაც ღალატი არა მარტო დავით გიორგაძის მიმართ, არამედ სინდისის, მეცნიერული ეთიკის და, საერთოდ, ადამიანობის მიმართ! - რამაზ კორინთელმა სიგარეტი საფერფლებზე დააგდო და ინსტიტუტის დირექტორს თვალებში შეხედა. აინტერესებდა, საბოლოოდ დათრგუნა თუ არა ოთარ კახიშვილი.

- თქვენ უღალატეთ მეგობარს, უფროსს და კოლეგას. წინააღმდეგობას ნუ გამიწევთ. ძნელია შეგუება ჩემს ბრალდებასთან, მაგრამ ჩვენს საუბარს ამაღამ ძილის წინ რომ გაანალიზებთ,

დარწმუნდებით, რომ მე მართალი ვარ. თქვენ კი მე მომახალეთ პირში განრისხებულმა, თავიდანვე მივხვდი, ძარღვებში იუდას სისხლი გიჩქეფსო. რა იოლია სხვისი ნაკლის დანახვა! ადამიანს რომ საკუთარი ნაკლის დანახვა ისევე შეეძლოს, როგორც სხვისას ამჩნევს, უკვე დიდი ხნის წინ დამყარდებოდა საყოველთაო მშვიდობა. კორინთელი ფეხზე წამოდგა, ფანჯარასთან მივიდა, გადაიხედა, შემობრუნდა და რაფას ხელებით დაეყრდნო, - თქვენ თავიდანვე მივხვდი, რომ მე გარეწარი და მოღალატე ვიყავი, მაგრამ მაინც მოკავშირე გახდით. იურისპრუდენციის ენით რომ ვილაპარაკოთ, ჩემთან კავშირი თქვენი დანაშაულის დამამძიმებელი გარემოებაა. ერთი სიტყვით, - რამაზ კორინთელი ისევ მაგდასთან მივიდა და სკამზე დაჯდა, - თქვენ უღალატეთ აკადემიკოს დათვით გიორგაძეს. სამწუხაროდ, ერთ ღალატზე როდი შეჩერდით, მიღალატეთ მეც, თქვენს მოკავშირეს.

- ტყუილია!

- არ არის ტყუილი, ბატონო დირექტორო! გულში ჩაიხედეთ, გაბრაზება მისწი-მოსწიეთ და სადღაც კუთხეში მიკუნჭულ გულწრფელობას სული ამოათქმევინეთ. ამ ორი თვის წინ თქვენ რეკავთ მოსკოვში ვინმე ანდრო კახიშვილთან. გვარის მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, თქვენი ახლობელი უნდა იყოს. თუ გნებავთ, ტელეფონის ნომერსაც მოგახსენებთ - 723-25-45. სწორია, არა? რატომ შეკრთით? განა თქვენ არ სთხოვეთ ამხანაგ ანდროს, ჩუმად ჩამოეყვანა თბილისში სეიფის გამხსნელი ოსტატი? განა არ გაუგზავნეთ წინასწარ ათასი მანეთი?

- ამხანაგო რამაზ! - ფეხზე წამოვარდა ინსტიტუტის დირექტორი - ეგ ცილისწამებაა, საშინელი ცილისწამება, თქვენ მაგას ვერ დაამტკიცებთ!

- დაწყნარდით, ამხანაგო დირექტორო, დაწყნარდით. უმორჩილესად, გთხოვთ, დაწყნარდეთ და კვლავ რბილ სავარძელში ჩაბრძანდეთ. აი, ასე.

- თქვენ მაგას ვერ დაამტკიცებთ! - სავარძელში ჩაჯდომის წინ ისევ გაიმეორა ოთარ კახიშვილმა. გამეორებულ ფრაზას აშკარად აკლდა წელანდელი რიხი და მუქარა.

- არც ვაპირებ დამტკიცებას. თქვენთან ბრძოლას რომ ვაპირებდე, გაცილებით უკეთესი ფაქტები ვიცი. მე, უბრალოდ, მინდა დაგიმტკიცოთ, რომ ჯერ თქვენ მიღალატეთ. ჩამოიყვანეთ მოსკოვიდან ბორის მოროზოვი, სეიფების გახსნის ჩინებული ოსტატი, დააბინავეთ სასტუმრო „საქართველოში“, ხუთასმეათე ნომერში. მოიყვანეთ აქ, კაბინეტში, აჩვენეთ სეიფი, გულწრფელად გაანდეთ თქვენი განზრახვა და გასამრჯელოდ შესთავაზეთ ორი ათასი მანეთი. მან სამი მოგთხოვათ. შეთანხმდით ორნახევარზე. მოროზოვმა გადაიხატა ლუქზე ბეჭდის გამოსახულება, კარგად შეისწავლა სეიფი და გახსნისთვის მოითხოვა დრო, დაახლოებით ერთი კვირა. თქვენ უთხარით, ერთი კვირა ძალზე დიდი დროა, ინსტიტუტში შეგნიშნავენო. მას შემდეგ, რაც ყალბ ბეჭედს დაამზადებდით ლუქისათვის, სეიფი ორ დღეში უნდა გაეხსნა მოსკოველ ოსტატს. თითქოს ყველაფერი მოგვარდა, მაგრამ ორი დღის შემდეგ ბორის მოროზოვმა ტელეფონით გაცნობათ, რომ შეთავაზებული ბინძური საქმიდან ხელს იბანდა და მოსკოვში მიემგზავრებოდა. მოდით, გულზე ხელი დაიდეთ, თვალებში ჩამხედეთ და მითხარით, ერთი სიტყვა მაინც თუ ვთქვი გადამეტებელი?

დუმილი, სასტიკი დუმილი.

შუბლზე ოფლდასხმული ოთარ კახიშვილი სადღაც შორს, სივრცეში იყურებოდა, ლოყის კუნთები ნერვიულად უთამაშებდა. სახეზე საოცარი ტანჯვა აღბეჭდვოდა.

- ერთი სიტყვით, - თქვა მშვიდად რამამ კორინთელმა, - ვფიქრობ, უკვე დამეთანხმეთ, რომ არ გქონდათ უფლება გეწოდებინათ ჩემთვის მოღალატე. დიახ, არ გქონდათ უფლება, რადგან თქვენ თვითონ ორგზის მოღალატე ბრძანდებით. და, თუ მე სეიფი

გავხსენი, რატომ არ ფიქრობთ, რომ მას შემდეგ არ შემოვიპარე თქვენს კაბინეტში, როცა თქვენი ვერაგული ღალატის ამბავი გავიგე?!

რამაზ კორინთელის თვალებიდან დაცინვა და ზიზღი იფრქვეოდა. ცოტა ხანს შეისვენა, თითქოს უნდოდა, ოთარ კახიშვილი ბრალდებაში კარგად გარკვეულიყო.

ინსტიტუტის დირექტორს თავი ჩაექინდრა და მაგიდისთვის თვალი დაეშტერებინა.

„ვითომ, დათმო ბრძოლა? ახლავე ვთქვა ყველაფერი, თუ ჯერ დაველოდო, ვაცალო, რას მოიმოქმედებს?“

რამაზ კორინთელმა დუმილი ამჯობინა.

არ მოტყუებულა - ოთარ კახიშვილს არ დაუთმია ბრძოლა.

- მართალი ბრძანდებით, მეც თქვენნაირი ნაძირალა და მოღალატე ვარ, მაგრამ ერთი რამ მინდა იცოდეთ, არ დაგინდობთ! საჩივარს მაინც აღვძრავ, კომისიას ამ კვირაში გავახსნევინებ სეიფს. ზებუნებრივ ნიჭსაც არ დაგიკარგავთ და გამოგაცხადებთ საზოგადოებისათვის საშიშ პიროვნებად, პროვოკატორად, შანტაჟის დიდოსტატად! თქვენ მე ვერ დამიმტკიცებთ, რომ განსვენებული აკადემიკოსის ნაშრომის მითვისება მინდოდა. თქვენ იცოდით სეიფის შიფრი. არ ვიცი, რა ნათელმხილველობით შესძელით მისი გაგება, მაგრამ, ფაქტია, იცოდით. რა გარანტიაა, რომ თქვენ ზებუნებრივ ნიჭს გაცილებით ბოროტ საქმეებს არ მოახმართ? უნდა გამხილოთ და გამხელთ კიდეც. საჯაროდ ჩამოგხსნით ნიღაბს და გამოვაჩენ თქვენს ჭეშმარიტ სახეს!

სახეწამონთებული ინსტიტუტის დირექტორი ფეხზე წამოიჭრა. დარწმუნებული იყო, რომ რამაზ კორინთელი შეაშინა, მიწასთან გაასწორა, გაანადგურა, გააცამტვერა. და რაოდენ გაოცებული დარჩა, როცა ახალგაზრდა მეცნიერის სრულიად მშვიდ სახეზე გამოხატული ირონიული ღიმილი დაინახა.

- დაამთავრეთ, ბატონო დირექტორო?

- დიახ, დავამთავრე.

- მომეწონა თქვენი პათოსი და ტემპერამენტი. მაგრამ, სამწუხაროდ, ორატორული ხელოვნება ერთია, იურისპრუდენცია კი მეორე. გაგიჭირდებათ დაამტკიცოთ თქვენი ბრალდებანი.

- არ გამიჭირდება! - გააქნია თითი ოთარ კახიშვილმა. ერთი სურვილი ჰქონდა, კორინთელს მივარდნოდა და ტუჩებზე უღვაშებივით აწკეპილი დამცინავი ღიმილი ჩამოეგლიჯა.

- გაგიჭირდებათ! - გააქნია თითი რამაზ კორინთელმა, - ჯერ ერთი, ვინ დაიჯერებს ჩემს ნათელმხილველობას? ამის თაობაზე მე ჯერ არავისთან დამიძრავს სიტყვაც კი. თუ ჩვენი ზოგიერთი თანამშრომელისათვის მითქვამს რამე, მერწმუნეთ, ყოველი ამბავი ყურმოკრულია, ან ვიღაცას უამბნია ჩემთვის. რით დაამტკიცებთ, რომ შიფრი ვიცოდი? ვერ დაამტკიცებთ. სამაგიეროდ, მე შემიძლია ცილისმწამებლად და... ბოდიშს ვიხდი... - კორინთელმა თითი შუბლზე მიიდო, - დიახ, ცოტა ისეთად გამოგაცხადოთ. მერე, თუ სეიფის შიფრი ვიცოდი, რატომ სდუმდით ამდენ ხანს? რას ელოდებოდით? რატომ თავიდანვე არ მამხილეთ? რაიმე საიდუმლო მოლაპარაკება და გარიგება ხომ არ იყო ჩვენს შორის, რომელიც მე დავარღვიე? კი, ბატონო, მე ნაძირალა ვარ და დავარღვიე პირობა, თქვენ ვინღა ბრძანდებით? ვერ ხვდებით, რომ ყელამდე ლაფში დგახართ და ნელ-ნელა კიდევ უფრო იძირებით? ხომ დამთავრდა თქვენი მეცნიერული და ადმინისტრაციული კარიერა? ღირს კი დავით გიორგაძის თუნდაც ბრწყინვალე ნაშრომი ამოდენა მსხვერპლად?! მით უმეტეს, რომ იგი თქვენთვის სამუდამოდ დაკარგულია. თუ მე პლაგიატობაში და სეიფის გაქურდვაში მამხილეს, ნაშრომი თავისი კანონიერი პატრონის, აკადემიკოს დავით გიორგაძის სამართლიან კუთვნილებად იქცევა. არც ჩემს გადაკიდებას გირჩევთ მაინცდამაინც, ნუ დაგაბრმავებთ შურისძიების ტკბილი, დამათრობელი გრძნობა, რად-

გან წამიერია იგი, როგორც უღირსი, ლაჩარი და პატივმოყვარე ადამიანების ბნელ გონებასა და სხეულში დაბადებული გრძნობა.

- ვერ გამაჩერებთ, ვერავითარ ზეგავლენას ჩემზე ვერ მოახდენთ! დღესვე, ახლავე მივდივარ იქ, სადაც ჯერ არს!

- რა გაეწყობა, წაბრძანდით. მე გულწრფელად გირჩევთ, არ გადადგათ საბედისწერო ნაბიჯი. სულ მალე დარწმუნდებით, რომ თქვენთვის მხოლოდ სიკეთე მინდა. - რამაზ კორინთელმა უდარდელად გააბოლა სიგარეტი, - თქვენ მე მოღალატე მიწოდეთ. ამ მძიმე ბრალდებაზე, რომლისთვისაც შეიძლება კაცმა კაცი მოკლას, პროტესტი არ განმიცხადებია. არ განმიცხადებია, რადგან დროებით მივიღე იგი. მხოლოდ დროებით, ერთი საათით! ძალიან გთხოვთ, კარგად დაიმახსოვროთ, მხოლოდ ერთი საათით. ეს იყო ძალიან ჩვეულებრივი პოლემიკური ხერხი, თქვენთვის დამემტკიცებინა სინამდვილე, რომ თვითონ ბრძანდებით მოღალატე, თანაც ორგზის მოღალატე! თქვენ წელან აღიარეთ თქვენი დანაშაული. აღიარეთ არა იმიტომ, რომ სინდისმა შეგაჩუხათ, არამედ იმიტომ, რომ ფაქტებს ვერსად გაექეცით. დიახ, დიახ, ნუ დელავთ და ნუ შეეცდებით პროტესტის გამოთქმას. კარგად გახსოვდეთ, მე ერთი ცისტერნა მოთმინება მაქვს და იოლად ვერ გამომიყვანთ წონასწორობიდან!

რამაზ კორინთელი წამოდგა, მაცვივართან მივიდა, ბორჯომი გამოიღო, ჯერ ინსტიტუტის დირექტორს დაუსხა, მერე თვითონ შეივსო ჭიქა.

- ძალიან ცივია, აცალეთ ოდნავ შეთბობა! - კორინთელმა ჭიქას შესათბობად ხელისგულები შემოხვია.

- დაამთავრეთ სათქმელი, ამდენი აღარ მცალია! - ინსტიტუტის დირექტორი გრძნობდა, ყველაზე უფრო კორინთელის სიმშვიდე აცოფებდა.

- მართალი ბრძანდებით. უბრალო საქმე ძალზე გაგვიჭიანურდა, - ბორჯომი მოსვა და ჭიქა მაგიდაზე დადგა, - ამჯერად შევეც-

დები დაგიმტკიცოთ, რომ მე საერთოდ არ ვარ მოლაღატე. გესმით, ბატონო ოთარ, სულ ორ წუთში დაგიმტკიცებთ, რომ მე საერთოდ არ ვარ მოლაღატე. თქვენ კი უკან წაიღებთ თქვენს სიტყვებს და ბოდიშსაც მომიხდით, ასეთი სისაძაგლე რომ მაკადრეთ! მოთმინება, ამხანაგო ოთარ, მოთმინება იქონიეთ მიხდა მოგახსენოთ, რომ მე სეიფი არ გამიხსნია. დიახ, არ გამიხსნია. არ ჰქონდა აზრი მის გახსნას. არავითარი გამოკვლევა სეიფში არ ყოფილა, ვინაიდან აკადემიკოსმა დავით გიორგაძემ ვერ გადაჭრა ის პრობლემა, რაც მეცნიერული ინტუიციით სწორად ივარაუდა, მაგრამ მთელი ხუთი წელი მცდარი გზით იბრძოდა რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპის გამოსავლინებლად.

- სტყუით! უსინდისოდ სტყუით! რასაკვირველია, სეიფში აღარ იქნება დავით გიორგაძის ნაშრომი. იგი თქვენ მოიპარეთ, ჯერ გადაწერეთ და შემდეგ, ბუნებრივია, გაანადგურეთ.

- წინასწარ ვიცოდი, რასაც მეტყოდით. პასუხიც შესაფერისი მოგიმზადეთ. გთხოვთ წაიკითხოთ დავით გიორგაძის უკანასკნელი წერილი, რომელიც მან აკადემიკოს მატვეევს მისწერა. წერილის ორიგინალი მოსკოვშია, აკადემიკოსის სეიფში. ბატონმა ვლადიმირმა თვითონ გამომიგზავნა წერილის ასლები. თუ წერილი ნაყალბევი მოგეჩვენებათ, შეგიძლიათ დაურეკოთ ვლადიმირ მატვეევს, ან გადასცეთ ექსპერტს. კიდევ გიმეორებთ. ორიგინალი აკადემიკოს ვლადიმირ მატვეევსა აქვს შენახული. გთხოვთ წაიკითხოთ.

რამაზ კორინთელმა ინსტიტუტის დირექტორს წერილი გაუწოდა. ოთარ კახიშვილმა ხარბად წაუპოტინა ფურცელს ხელი და უმაღლე სათვალე შეიცვალა. ჯერ სიფითრემ გადაჰკრა სახეზე, მერე ვიღაცის უხილავმა ხელმა სასწრაფოდ მწვანედ გადაღება. სათვალავი აერია, მერამდენედ კითხულობდა ერთი და იგივე აბზაცებს: „საავადმყოფოში გავიცანი უნიჭიერესი ახალგაზრდა კაცი რამაზ მიხეილის ძე კორინთელი. ყველაფრის დამახსოვრები-

სათვის სად გეცალათ, მაგრამ შეიძლება მაინც მოგაგონდეთ, მე ვვარაუდობდი რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპის არსებობას. ჩემი ვარაუდი, როგორც ირკვევა, სწორი იყო, პრობლემის გადაჭრის გზა კი მცდარი. და აი, ამ ახალგაზრდამ, რომელთანაც საავადმყოფოში გაცნობა ბედმა ინება (ხომ ხედავთ, სიკვდილის წინ, მგონი, ყველანი იდეალისტები ვხდებით), ჩემის აზრით, პრობლემის გადაჭრის სწორი გზა იპოვა“.

„ჩემის აზრით, პრობლემის გადაჭრის სწორი გზა იპოვა“.

„სწორი გზა...“

- მაშ თქვენ იცნობდით დავით გიორგაძეს?! - იკითხა მოტეხილმა კახიშვილმა. თავი არ აუწევია, ისევ წერილს ჩასჩერებოდა, მაგრამ ასოებს ველარ არჩევდა.

- მე მგონი, არ გვაქვს ეჭვის საბაბი. იძულებული ვართ დავუჯეროთ აკადემიკოს დავით გიორგაძეს.

- სეიფის შიფრიც მან გითხრათ?

- არ უთქვამს, ან რატომ უნდა ეთქვა?! შიფრი მე გამოვიცანი, მე ვიხილე ხუთნიშნა კომბინაცია!

- თუკი ეს წერილი ნამდვილად დავით გიორგაძის დაწერილია, რატომ არ გინდოდათ სეიფის გახსნა? წერილში ხომ აშკარად ამბობს აკადემიკოსი, რომ მან კი არა, თქვენ იპოვეთ პრობლემის გადაჭრის სწორი გზა?!

- მე არ მქონდა არავითარი გარანტია, რომ თქვენც აკადემიკოს დავით გიორგაძესავით მზრუნველობას გამოიჩინდით ჩემს მიმართ. არც მოვტყუებულვარ. თქვენს სახეზე წავიკითხე, ვინც ბრძანდებით და რაც ბრძანდებით. ყველაფერი ვიცოდი, როგორ დადიოდით აკადემიკოსის ოჯახში და როგორ ეძებდით ზემდგომ ორგანოებში უკან დასაბრუნებელ ეგრეთწოდებულ საიდუმლო დოკუმენტებს. სინამდვილეში კი გინდოდათ, დავით გიორგაძის ნაშრომისათვის მიგეკვლიათ. არ მჯეროდა და, როგორც აღმოჩნდა, სამართლიანადაც, რომ ახალგაზრდა ნიჭიერ კაცს დახმა-

რების ხელს გამომიწვდილით. და მე წავედი ავანტიურაზე. არ უარვყოფ. მე თქვენ მჭირდებოდათ გზის გასაკაფავად, მოსკოვთან კავშირის დასამყარებლად, უნივერსიტეტის სამი კურსის ნახევარ წელიწადში დასამთავრებლად. სადიპლომო შრომის საკანდიდატო დისერტაციად წარსადგენად, უამრავი ფორმალური და ბიუროკრატიული საკითხის მოსაგვარებლად. მე რომ თქვენთან ბინძური ხელშეკრულება არ დამედო და დავით გიორგაძის ნაშრომზე პირველ თანაავტორობას არ დაგპირებოდი, გაირჯებოდი ჩემთვის? არ გაირჯებოდი. არც სამსახურს მომცემდით, კაბინეტიდან კინწისკვრით გამაგდებდით, ჩემს ნიჭს და მოწოდებას ისე ჩაახშობდით, ნამუსი არ შეგაწუხებდათ! მოდი, ერთხელ მაინც სძლიეთ თქვენს არსებაში ჩასახლებულ პატარა კაცს და აღიარეთ, რომ მართალი ვარ!

- მე მხოლოდ ერთ რამეს ვაღიარებ! - თქვა მცირეოდენი დუმილის შემდეგ ოთარ კახიშვილმა, - ვაღიარებ, რომ დამამარცხეთ. ღირსიცა ვარ, ცთუნებას არ უნდა ავყოლოდი!

- გმადლობთ! - ფეხზე წამოდგა რამაზ კორინთელი.

- თქვენ კი, თქვენ კი... - დაიბნა ინსტიტუტის დირექტორი. - თქვენ კი არ ვიცი ვინ ხართ, ადამიანი თუ სატანა. არცერთი სიტყვა არ მჯერა, რაც დღეს ილაპარაკეთ. ვიცი, რომ ამ წუთშიც იტყუებით. წერილი მართლაც რომ დავით გიორგაძის დაწერილი იყოს, მჯერა, რომ თქვენ მას არ იცნობდით და არც გინახავთ. თქვენ იგი შორიდან მოაჯადოვეთ და მონუსხეთ. სინდისი მაინც არ გაწუხებთ, ასეთი მრუდე გზით რომ მიდიხართ დასახული მიზნისკენ?

- მიზნისაკენ მიმავალ გზათა შორის უმოკლესი მაინც მრუდე გზა გახლავთ, ბატონო ოთარ! განსვენებული აკადემიკოსის წერილი კი, შემძლია დავიფიცო, დავით გიორგაძის დაწერილი გახლავთ. თუმცა ჩემთვის სულერთია, გნებავთ დაიჯერეთ, გნებავთ ნუ დაიჯერებთ. მე წავალ და იმედი მაქვს, თქვენს მიერ და-

წერილ საჩივარს ჩემი გასვლისთანავე დახევთ. მშვენივრად იცით, რომ ასე სჯობია პირადად თქვენთვის და თქვენი მეცნიერული კარიერისათვის. კარგად ბრძანდებოდეთ, ბატონო დირექტორო! - რამაზ კორინთელმა კოხტად დაუკრა თავი, შეტრიალდა და კარებისაკენ წავიდა.

- შეიძლება ერთი შეკითხვა მოგცეთ? - მიაძახა უცებ ოთარ კახიშვილმა.

- ბრძანეთ! - თამაზ კორინთელი შემობრუნდა და მოსასმენად მოემზადა.

- თქვენს ცხოვრებაში ყოფილხართ როდისმე გულახდილი?

- მე მხოლოდ ღმერთთან ვარ გულახდილი, ისიც იმიტომ, რომ ღმერთი არ არსებობს!

* * *

ორი თვე მოლოდინში გავიდა.

რატომ მოლოდინში? განა ვინმეს ელოდა მაკა ლანდია?!

რამაზ კორინთელმა ააფორიაქა ქალიშვილის ცხოვრება. დღესაც ვერ გაეგო, სძულდა თუ მოსწონდა მაღალი, ათლეტური, წაბლისფერთმიანი ჭაბუკი. იყო წუთი, როცა მოსწონდა კორინთელის სულიერი სიღრმე და სიკეთე, ხან კი საშინლად აღიზიანებდა ჭაბუკის თვითდაჯერება, კატეგორიული ტონი. ამ წუთებში მაკას აშინებდა კიდევ რამაზ კორინთელის თვალები. ეჩვენებოდა, თითქოს ჭაბუკის თვალებიდან, როგორც მუქმინიანი ფანჯრიდან, ვიღაც სხვა იცქირებოდა.

და მაინც ელოდა.

იქნებ კორინთელის აზრი აინტერესებდა თავის მიერ გადადგმულ ნაბიჯზე?

თუ ჭაბუკი საერთოდ არ იზიდავდა, მაშინ რა მნიშვნელობა ჰქონდა მის აზრს?

„მეშინია, რომ შემიყვარდებით!“

იქნებ ამ ერთმა ფრაზამ აუფორიაქა გონება?

იყო წუთები, როცა სისულელედ და უაზრობად მიაჩნდა ახალგაზრდა მეცნიერზე ფიქრი. სასაცილოდ ეჩვენებოდა მისი სიყვარული. არასერიოზულობაც კი იქნებოდა, ჭაბუკის მიერ საუბარში კეკლუცობით წამოსროლილი ფრაზა დაეჯერებინა.

„მეშინია, რომ შემიყვარდებით“.

„მორჩა, დამთავრდა, არასდროს აღარ მომიწევს რამაზ კორინთელთან შეხვედრა. არც არავითარი სურვილი გამაჩნია, ჭაბუკის თვალებიდან, როგორც მუქმინიანი ფანჯრიდან, ვილაცამ მითვალთვალოს!“

მაკა ლანდია საერთო ოთახში იჯდა.

არცთუ მოზრდილ და მზებზე მიფიცხებულ ოთახში კიდევ სამი რედაქტორის მაგიდა იდგა.

- ჩემთვის ხომ არავის დაურეკავს? - იკითხავდა ხოლმე მაკა, როცა რაიმე დავალებებზე წასული უკან დაბრუნდებოდა.

- არავის!

გულის სიღრმეში ტკივილს გრძნობდა.

ვის ბარს ელოდა?

არ უნდოდა, თავის თავს გამოსტყდომოდა, რომ მხოლოდ რამაზ კორინთელის ბარი აინტერესებდა.

ერთხელ, დილით, სამსახურში რომ მიდიოდა, ტელევიზიის შენობის მახლობლად, ბოლოლოგიური პარკის შესასვლელის წინ ბოშა ქალი გადაუდგა.

- გინდა, გიმკითხავო?

- არა მცალია! - მიუგო მკვახედ მაკა ლანდიამ. იცოდა, ზრდილობიანი მიმართვა უფრო გაათამამებდა ბოშა ქალს.

- უნდა გიმკითხოთ, კარგი თვალები და ხელები გაქვს. მომეცი შენი ხელი!

- ძალიან გთხოვ, თავი დამანებო! - გაბრაზდა მაკა.

უფრო კი იმიტომ გაგულისდა, რომ საშინლად მოუნდა მკითხვისათვის ხელი გაეწოდებინა.

რა ჩაიფიქრა პირველი?

თავი გააქნია, არ უნდოდა დიდი მნიშვნელობა მიეცა, რომ უმაღვე რამაზ კორინთელი გაახსენდა. მკითხავი თავიდან მოიშორა და ნაბიჯს მოუმატა.

- ჩემთვის ხომ არავის დაურეკავს? - იკითხა, ჩვეულებისამებრ, მისალმების შემდეგ.

- ასე უთენია ვინ დარეკავდა?! - გაეცინა სრულიად ახალგაზრდა, მაგრამ მთლიანად გამელოტებულ რედაქტორს.

- გაზეთი მათხოვე!

- ინებე.

მეოთხე გვერდიდან ნაცნობმა სახემ შემოანათა. იცნო და თითქოს ვერც იცნო. თვალი სათაურისკენ გაექცა: „ახალგაზრდა მეცნიერის დიდი გამარჯვება“. გულმა უგრძნო, რამაზ კორინთელი იყო. რატომ მოეჩვენა შეცვლილი? რატომ გაუჭირდა ცნობა? ალბათ იმიტომ, რომ რამაზ კორინთელს უღვაშები ჰქონდა მოშვებული. აშკარად უხდებოდა. უღვაშები თითქოს ასაკს მატებდა და მეტ სიდინჯეს აძლევდა ახალგაზრდა კაცს. წერილს სულმოუთქმელად გადაავლო თვალი, მერე კვლავ თავიდან დაიწყო და დინჯად, დაკვირვებით წაიკითხა. ყოველ ფრაზას უკვირდებოდა, გულში ზომავდა და სწონიდა. განსაკუთრებით ერთი აბზაცი წაიკითხა ბევრჯერ: „რადიოაქტიურობის მეხუთე ტიპის აღმოჩენა ახალგაზრდა ქართველი მეცნიერის უდიდესი წარმატებაა, ხოლო თვით გამოკვლევა თამამად შეიძლება ჩავაყენოთ უმნიშვნელოვანეს მეცნიერულ აღმოჩენათა რიგში“.

კვლავ სურათს დახედა. პირდაპირ თვალებში შეჰყურებდა მოხდენილი ჭაბუკი. რა კეთილი თვალები ჰქონდა, კეთილი და ჭკვიანი. რასაკვირველია, ცდებოდა, როცა კორინთელის გამოხედვა აღიზიანებდა.

„მიყვარს?“

„თუ მომწონს?“

„იქნებ სულაც არ მომწონს და, უბრალოდ, უყურადღებობისთვის მინდა დავსაჯო?!“

„რით ან როგორ დავსაჯო?“

„უნდა შევუყვარდე. დიახ, უნდა შევუყვარდე! ცივი უარი იქნება ყველაზე კარგი შურისძიება!“

„მეშინია, რომ შემიყვარდებით!“ - ჩაესმა უცებ რამაზ კორინთელის ხმა.

„დიახ, უნდა შევუყვარდე. უარი იქნება ყველაზე კარგი შურისძიება!“

„რატომ უნდა ვიძიო შური? რა დამიშავა? ნუთუ მხოლოდ იმიტომ ვარ გაღიზიანებული, სიმართლე რომ მითხრა პირში? ან მე კი ვარ შურისმაძიებელი ქალი? განა სიკვდილივით არ მეზიზღებოდა გულბოროტი, გულღვარძალიანი და შურისმაძიებელი ადამიანები?“

„იქნებ მიყვარს?“

„შეუძლებელია!“

ტელეფონის ბარი.

მაკა შეკრთა.

ბარი განმეორდა.

ქალიშვილს რატომღაც შეეშინდა ყურმილის აღებისა.

- მაკა, არ გესმის? - ჰკითხა მელოტმა.

ქალიშვილი ყურმილს დასწვდა. რატომღაც იაზრა, რამაზ კორინთელი ურეკავდა.

- გისმენთ!

- მაკა ბრძანდებით?
- დიახ! - ქალიშვილს მთელს სხეულში ნერვიულმა ჟრჟოლამ დაუარა, იცნო რამაზ კორინთელის ხმა.

- ტელეფონი გამოიცვალეთ?

- დიახ.

- მიცანით?

- გიცანით.

- თქვენი ნახვა მინდა, გცალიათ?

- ჯერ უნდა გეკითხათ, თანახმა ვარ თუ არა.

- ბოდიშს გიხდით. თანახმა ხართ?

- ვთქვათ, თანახმა ვარ! - მაკამ თავიდანვე მშვენივრად იცოდა, რომ თანახმა იყო. ახლა, როცა მისი ხმა გაიგონა, საბოლოოდ დარწმუნდა, რომ რამაზ კორინთელი მოსწონდა და შეიძლება ბოდა უყვარდა კიდევც...

- ნახევარ საათში ტელევიზიის მთავარ შესასვლელთან მოვალ. გთხოვ თავი ორი საათით მაინც გაინთავისუფლოთ.

მაკამ საათს დახედა. ათი იყო.

- რატომ სდუმხართ?

- რა იცოდით, რომ გაზეთს ასე ადრე წაგიკითხავდი?

- რომელ გაზეთს?

- თქვენ რა, არ წაგიკითხავთ?

- რა უნდა წამეკითხა?

- თქვენზეა სტატია - „ახალგაზრდა მეცნიერის დიდი გამარჯვება“.

- დას ვფიცავარ, არ წამიკითხავს.

მაკას გაეცინა. დაიჯერა, რომ ჭაბუკმა გულწრფელად დაიფიცა. თავისთავად დის დაფიცებაც მოეწონა.

- მომილოცავს.

- დიდი მადლობა. თანახმა ხართ?

- კარგით, თერთმეტზე მოდით.

* * *

მაკამ დიდი დარბაზის კარი შეაღო და სტუმარს შეუძღვა. უზარმაზარი ტელედარბაზის ჭერი იუპიტერებით იყო გადაჭედ-ლი. დარბაზში არავინ იყო, არც არაფერი იდგა. კუთხეში მიდგმუ-ლი ერთადერთი შავი როიალი ჩუმად შემოპარულ კამერს ჰგავ-და.

- მოგწონთ? - ჰკითხა ქალიშვილმა კორინთელს.

- აღტაცებული ვარ!

- ულვაშები სულ სხვა იერს გაძლევთ.

- კარგს თუ ცუდს.

- არ ვიცი. მეუცხოვებით კი.

- თუ არ მოგწონთ, ახლავე მოვიპარსავ.

- ჩემი გულისთვის ასეთ რადიკალურ გადაწყვეტილებას ნუ მიიღებთ, - გაცინა მაკას. - თანაც, თვალი რომ მიეჩვევა, იქნებ მომეწონოს კიდევ.

- უცებ დამარტყა თავში და მოვუშვი. მოშვებაა ძნელი, მთელი თვე სჭირდება. მოპარსვა წუთის საქმეა.

- გავალ, სკამებს შემოვიტან.

- არ სჯობდა, მანქანით სადმე გაგვესეირნა?

- მე თქვენ არ გიცნობთ, არაფერი თქვენთან არ მაკავშირებს. არც ის ვიცი, რა საქმე გაქვთ ჩემთან. მხოლოდ ერთხელ შეიძლე-ბოდა ჩვენს შორის გაბმულიყო საქმიანი ურთიერთობა. რატომ-ღაც არ მოისურვეთ ერთნაწილიანი დოკუმენტური ფილმის გადა-ღება. მორალი წამიკითხეთ და წახვედით. თანხმობა რომ განვაც-ხადო და მანქანით თქვენთან ერთად გავისეირნო, როგორ ფიქ-რობთ, იქნება მიზანშეწონილი? თუ თქვენ რაიმე საქმე გაქვთ ჩემ-თან, მე რატომ უნდა წამოგყვეთ სადმე? ამ დარბაზში სივრცეს ვერ დაიწუნებთ. აგერ კუთხეში როიალთან სკამებიც ჩანს, დავ-სხდეთ და ვისაუბროთ.

- აქ მოწევა, რასაკვირველია, არ შეიძლება! - გზადაგზა იკითხა კორინთელმა.

- მართალი ბრძანდებით.

ორთავენი სკამებზე დასხდნენ.

- არ მეგონა, თუ უღვაშები ასე შეგცვლიდათ. ქუჩაში რომ გამოვედი, ველარც კი გიცანით.

- ალბათ, მაუშნოებს და მეორედ იმიტომ მეუბნებით.

- პირიქით, სოლიდურობას და სიდინჯეს გმატებთ. მადლობა ღმერთს, თქვენ ისეთ ასაკში ხართ, ალბათ გსიამოვნებთ კიდევ, უფროსად რომ გამოიყურებით.

- კარგა ხანია სამოცდამეთექვსმეტეში გადავდექი.

- უნდა მომეწონოს თქვენი ხუმრობა?

- სამწუხაროდ, მე არ ვხუმრობ.

- კარგით, შევეშვათ ზედმეტ ლაპარაკს. პირდაპირ მიპასუხეთ, რატომ დამირეკეთ?

- მე თქვენ მიყვარხართ, მაკა!

- რა ბრძანეთ? - დაიბნა ქალიშვილი.

- მე თქვენ მიყვარხართ, მაკა, მოვედი, რომ ხელი გთხოვოთ!

„მე თქვენ მიყვარხართ, მაკა, მოვედი, რომ ხელი გთხოვოთ!“

„რატომ ამიტანა სიხარულმა?“

„იქნებ იმიტომ, რომ ქალი ვარ და მიხარია, ვიღაცას რომ ვუყვარვარ?“

„განა სხვა დროს არ აუხსნიათ ჩემთვის სიყვარული? რატომ მაშინ არ მივლიდა ტანში საოცარი ჟრჟოლა, ახლა რომ ნერვები და სული ამითრთოლდა?“

„ვითომ მიყვარს?“

„ვითომ...“

„მე თქვენ მიყვარხართ, მაკა, მოვედი, რომ ხელი გთხოვოთ!“

- თქვენ ხომ მე არ მიცნობთ, რამაზ? - წარმოთქვა მაკამ და უმაღლვე ტუჩებზე იკბინა. პირველსავე წამს გასცა თავისი თავი, ეს სიტყვები ხომ თანხმობას ნიშნავდა.

- უბრალოდ, მაინტერესებს, განა შეიძლება ადამიანი ასე ერთი ნახვით შეგიყვარდეთ? - შეეცადა გამოესწორებინა წელანდელი შეცდომა, - ერთის ნახვით სიყვარული მე წმინდა წყლის ლიტერატურული გამონაგონი მგონია.

- ნამდვილი სიყვარული მხოლოდ ერთის ნახვით ჩნდება, მაკამ, ყველა დანარჩენი სიყვარული შეგუებაა, მორიგებაა, სიტუაციების აწონ-დაწონვაა, ანგარიშია, მომავალი ცხოვრების ანალიზია. ერთის ნახვით სიყვარული კი ნამდვილი სიყვარულია ყოველგვარი ანალიზის, შეჩვევისა და დადებითი და უარყოფითი მხარეების აწონ-დაწონვის გარეშე.

მაკამ ვერაფერი უპასუხა, ვაჟს მხოლოდ დაეჭვებული თვალებით შეხედა.

- იცით, რომ მე განცხადება დავწერე? - იპოვა უცებ გამოსავალი.

- რა განცხადება? - ვერ გაერკვა რამაზ კორინთელი.

- ტელეფონიც იმიტომ გამომეცვალა. მე ხომ მთავარი რედაქტორის მოადგილე ვიყავი. ყურად ვიღე თქვენი მოსაზრებანი და რიგით რედაქტორად გადავედი.

- ხუმრობთ? - შეცბა კორინთელი.

- რატომ უნდა ვხუმრობდე?! იმიტომ ვერ მიგიღეთ ჩემს ოთახში, სადაც ოთხი რედაქტორი ვართ შეყრილი.

- რატომ ჩაიდინეთ ასეთი სისულელე?

- იმიტომ, რომ ჩემთვის არც თქვენ და არც სხვას პირში თუ ზურგსუკან არ ეკადრებინა ის სიტყვები, რაც იმ დღეს მაკადრეთ. არც ესაა მთავარი. მთავარი ისაა, რომ თქვენ მართალი ბრძანდებოდით. მთავარი ისაა, რომ მე ჩემით მინდა გავიკვლიო გზა და არა მამაჩემის ავტორიტეტით.

- ვაი შენ, ჩემო თავო!
- გეწყინათ?! მე მეგონა, გაგიხარდებოდათ.
- გამიხარდა კიდევ, ძალიან გამიხარდა. ალტაცებული ვარ თქვენი კეთილშობილებით, მაგრამ..
- რა მაგრამ...
- მაგრამ მეწყინა კიდევ. ვინ დააფასებს თქვენს საქციელს? დაფასებას ვინ დაეძებს, სასაცილოდაც არავის ეყოფა თქვენი კეთილშობილება!
- არავის მადლობას და დაფასებას არ ველოდები. არც მიფიქრია ვინმეს ელიარებინა ჩემი მორალური გმირობა, - „მორალური გმირობა“ ირონიული ინტონაციით წარმოთქვა მაკა ლანდიამ, - მე ისიც მყოფნის, რომ მართალი ვარ საკუთარი თავის წინაშე... და კიდევ იმ კაცის წინაშე, ვისაც მე ვუყვარვარ.
- მინდა ჩავთვალო, რომ ის კაცი მე ვარ!
- არ ვიცი, ვერაფერს გეტყვით. საერთოდ კი, არ გიფიქრიათ, რომ ყოველგვარი ბლიცკრიგი მარცხით მთავრდება?
- რატომ? როგორ გგონიათ, განა თვითონ მე ბლიცკრიგის მსხვერპლი არა ვარ?
- მაკამ გაიცინა.
- მომილოცავს დიდი წარმატება. თუ დამიჯერებთ, გულწრფელად გამიხარდა!
- გმადლობთ. მჯერა, რომ გაგიხარდათ.
- თქვენ უკვე საქვეყნოდ ცნობილი მეცნიერი ხართ, თანაც სრულიად ახალგაზრდა. კვლავ ხომ არ გვეფიქრა ერთნაწილიან დოკუმენტურ ფილმზე?
- მაკა, ორ თვეზე მეტ ხანს ვფიქრობდი და ვემზადებოდი დღევანდელი დღისათვის. ძალიან გთხოვთ, ნუ გააუბრალოებთ ჩემთვის უძვირფასეს წუთებს.
- ძალიან გიყვართ თქვენი და? - ჰკითხა უცებ მაკამ.

რამაზ კორინთელი გაფითრდა, თვალები უაზროდ გაუშეშდა. უზარმაზარ დარბაზში ერთბაშად ჩამობნელდა.

- რატომ მეკითხებით?

- წელან ისეთი სიყვარულით დაიფიცეთ, თვალზე ცრემლი მომადგა. გულწრფელად რომ გითხრათ, იმ დაფიცებამ განაპირობა ჩვენი შეხვედრა. ლამაზია თქვენი და?

- ძალიან ლამაზი, მადონასავით ნათელი და წმინდა!

- მე არც და მყავს და არც ძმა! - გულწრფელი სინანულით თქვა ქალიშვილმა.

დარბაზი ნელ-ნელა ისევ განათდა.

„მხოლოდ მაკა მიხსნის, მხოლოდ მაკა ამაცდენს უფსკრულში გადაჩეხვას!“

- მე თქვენ მიყვარხართ, მაკა.

- გულახდილად გეტყვით, - გაიღიმა ქალიშვილმა, - მე მსიამოვნებს თქვენი სიტყვების მოსმენა. გაფრთხილებთ, ჩემმა გულწრფელობამ არ გამოგატანინოთ მცდარი დასკვნები. უბრალოდ, ქალი ვარ და მიხარია სასიამოვნო სიტყვების მოსმენა.

- შეიძლება დავუკრა?

- თქვენ უკრავთ?

- ვახერხებ!

რამაზ კორინთელი როიალს მიუჯდა. სახურავი ფრთხილად ახადა. ერთ წუთს დაფიქრდა. ალბათ ფიქრობდა, რა დავუკრაო. ბოლოს შუბერტის სერენადა აირჩია.

მაკა ლანდიას არასდროს არ მოსწონდა შუბერტის ეს ნაღვლიანი და წყნარი მელოდია. ახლა კი... ახლა რა დაემართა? თითქოს ამ წუთებში აღიქვა პირველად მისი გენიალობა, თითქოს ახლა იგრძნო ჯადოსნური მელოდიის ბრწყინვალეობა. იქნებ იმიტომ, რომ სერენადას რამაზ კორინთელი ასრულებდა? კორინთელის მაგივრად როიალთან რომ სხვა ვინმე ყოფილიყო,

თუნდაც სახელმობხვეჭილი მუსიკოსი, ნეტავ მაშინაც დაეუფლებოდა ასეთივე ამაღლებული და ღვთიური გრძნობა?!

ქალიშვილი საბოლოოდ დარწმუნდა, რომ რამაზ კორინთელი უყვარდა. უფრო მეტიც, ახლალა მიხვდა, ახალგაზრდა მეცნიერი იმ პირველი წუთებიდანვე უყვარდა, სადიპლომო შრომის დაცვაზე რომ ნახა.

რამაზ კორინთელმა როიალის სახურავი ფრთხილად დაუშვა და ფეხზე წამოდგა.

- მგონი, ბოროტად ვისარგებლე თქვენი ყურადღებით! - თქვა ნაღვლიანი ღიმილით.

- პირიქით, უსაზღვრო სიამოვნება მომანიჭეთ. არ მეგონა, თუ ფიზიკოსს შეეძლო ასეთი დაკვრა.

- ფიზიკოსს სხვაც ბევრი რამ შეუძლია, მაგრამ მოდით, საქმეზე ვილაპარაკოთ. ხვალ რა დროს შეგიძლიათ, რომ შევხვდეთ ერთმანეთს?

- ხვალ? - დაფიქრდა მაკა, - ეტყობა, ხვალ ვერ მოვახერხებ, რაღაც საქმე მაქვს გასაკეთებელი.

- მაკა, ძალიან გთხოვთ, იხელმძღვანელოთ ჩემი ფორმულით: არასდროს არ გააკეთოთ ის საქმე ხვალ, რომლის გაკეთებაც შეიძლება ზევ!

- გენიალურია! - გაიცინა მაკამ.

- მაშ რომელ საათზე?

- სჯობია, თორმეტისათვის დამირეკოთ. მაშინ უფრო ზუსტად გეტყვით, როდის შევძლებ.

უცებ პულტში მიკროფონი ჩართეს.

- მაკა, ოცი წუთია, მოცეკვავეები დარბაზში ვერ შემოსულან!

- მოვდივართ! - თქვა ხმამაღლა მაკამ, თუმცა კარგად იცოდა, დარბაზში მიკროფონი არ იყო ჩართული და მის ხმას ვერავინ გაიგონებდა.

ვესტიბიულში უამრავი მოცეკვავე ირეოდა. ზოგი იჯდა, ზოგი ტანსაცმელს ისწორებდა. რამდენიმე თავისთვის ხტუნაობდა და რაღაც იღეთს ხვეწდა.

უხერხულობისაგან ლოყებშეწითლებულმა მაკამ რამდენიმე წყვილი მტრული თვალიც იგრძნო. მათმა გამომწვევმა და შურიანმა გამოხედვამ ქალიშვილი გაანაწყენა. უხერხულობის გრძნობა სადღაც გაუქრა, თავი ამაყად ასწია და მაღალი, თხელი და მოქნილი სხეული ისე ლამაზად წაიღო, რამაზ კორინთელმა საბოლოოდ დაასკვნა:

„მხოლოდ მაკა მიხსნის დაღუპვისაგან. მხოლოდ მაკა და სხვა არავინ!“

თავი მეოცე

- რამაზ, ჩვენ შვილი გვეყოლება! - თქვა მარინემ და ვაჟს თვალებში შეხედა.

- რა თქვი? - ლამის იყვირა სასოწარკვეთილმა კორინთელმა და ლოგინში წამოჯდა.

მარინე შეკრთა, ავად ენიშნა რამაზ კორინთელის გაბოროტებული გამოხედვა.

- ჩვენ შვილი გვეყოლება, რამაზ! - გაიმეორა ნაზად.

რამდენი რამ იყო ერთდროულად ქალის ხმაში: სიხარული, შიში, ვედრება, უმწეობა, იმედის გაცრუება...

რამაზ კორინთელი ქალს გაშეშებული მისჩერებოდა, თითქოს ელოდა, მარინე სადაცაა გაიცინებს და იტყვის, რამ დაგაფეთა, გეხუმრეო. მიხვდა, მარინე არ ხუმრობდა, გაცეცხლებულს გულზე თითქოს ცხელი გუდრონი გადაესხა. საშინელი სურვილი მოაწვა, ქალს ყელში სწვდომოდა და მიეხრჩო.

ნერვები ძლივს დაიმორჩილა, თვალები დახუჭა და ლოგინზე გულაღმა დაეგდო.

ოთახში სიჩუმე ჩამოწვა, საშინელი, დამუხტული სიჩუმე.

მარინემ აღარ იცოდა, რა ექნა. იდაყვებზე დაყრდნობილი გაქვავებული იწვა ლოგინში. ხმის ამოღებას ვერ ბედავდა.

განძრევისაც ეშინოდა. შეშინებული და სასოწარკვეთილი თვალებდახუჭულ ვაჟის სახეს დასჩერებოდა. ზღვის წყალქვეშა მღელვარება არ გაეგონა, მაგრამ რატომღაც რამაზ კორინთელის მღელვარება სწორედ ზღვის წყალქვეშა ღელვას მიამსგავსა.

- შენ ბავშვს არ გააჩენ! - თქვა ჩუმად რამაზ კორინთელმა. არ განძრეულა, თვალები არ გაუხელია.

- მე ძალიან მინდა ბავშვი, რამაზ! - ვედრებით გაისმა ქალის ხმა.

- შენ ბავშვს არ გააჩენ! - უფრო ხმადაბლა, მაგრამ მუქარით და რისხვით გაიმეორა კორინთელმა... - დღესვე მონახავ ექიმს!

- უკვე გვიანაა, რამაზ! - თქვა მცირეოდენი დუმილის შემდეგ მარინემ.

- რატომ? - კორინთელმა თვალი გაახილა და მარინეს კითხვის ნიშნით შეხედა.

- მეხუთე თვეში გადავდექი.

- იტყუები!

- არ ვიტყუები, შენს თავს ვფიცავ!

- რომ არაფერი გეტყობა?!

- როდის შემხედე? ორი თვეა, არ გინახივარ. ახლაც, მოხვედი და...

- მერე ადრე ვერ მიხედე შენს თავს?

- მე შვილი მინდა, რამაზ!

- შენ კი გინდა, მაგრამ მე მინდა? - კორინთელს ისევ მოუარა საშინელმა სურვილმა, ქალს ყელში სწვდომოდა და იქვე მიეზრჩო. - განა ჩვენი სიყვარული შვილს ან, საერთოდ რაიმე პირობას ითვალისწინებდა? იქნებ მე წამომცდა, ცოლად შეგირთავ-მეთქი, იქნებ თანხმობა მოგეცი, შვილი გაგეჩინა? რა უნდა დავარქვა შენს საქციელს, შანტაჟი? ავანტიურა?

- შენ ხომ გიყვარდი, რამაზ?!

- „გიყვარდი“! - გაიმეორა გაცოფებულმა კორინთელმა, - დიახ, მიყვარდი და ახლაც მიყვარხარ. სიყვარული ერთია, გარიგება და ვალდებულება მეორე. შენ ისარგებლე ჩემი სიყვარულით და გააკეთე ის, რისიც ყველაზე უფრო მეშინოდა ამ ქვეყანაზე!

რამაზ კორინთელს თვითონვე უკვირდა, თავს როგორ იკავებდა. მიხვდა, გაცოფებასთან ერთად ქალის მიმართ ზიზღიც დაეუფლა.

„როგორ ვწვებოდი ამ ქალთან?“ - გაიფიქრა უნებურად.

ოთახში კვლავ დამუხტული სიჩუმე ჩამოწვა.

მარინემ ვერ გაუძლო ვაჟის თვალებს და ცრემლებით თვალებდანამულმა თავი ბალიშზე დადო.

რამაზ კორინთელი მიხვდა, წუთიც და მარინეს ისტერიკა დაემართებოდა.

ქალს საბანი გადახადა და მუცელზე დააშტერდა:

საეჭვო აღარაფერი იყო, საერთოდ ფერხორციან ქალს აშკარად ეტყობოდა გამობურცული მუცელი.

თავი ძლივს შეიკავა, არ წამომხტარიყო და მუცელში წიხლი არ ჩაერთყა.

მარინემ საბანი მცირეოდენი პაუზის შემდეგ დაიხურა.

თითქოს აცალა კორინთელს დარწმუნებულებიყო, რომ არ ტყუოდა. მიტკალივით გაფითრებული კვლავ თვალდახუჭული იწვა და ჩუმად ტიროდა. გრძნობდა, ვაჟი გაცოფებული თვალებით დასჩერებოდა. ქალური გუმანით მიხვდა, რამაზ კორინთელს უკვე ეზიზღებოდა. იმასაც მიხვდა, ყველაფერი დასრულდა, ყველაფერი დაიღუპა. თავი უფსკრულის პირას წარმოიდგინა. კლდის ქიმზე შედგა და დაბლა გადაიხედა. ნისლიან და ჩაბნელებულ სივრცეში უფსკრულის უზარმაზარი ლოდებით მოფენილმა ფსკერმა საშინლად შეაშინა. უკან შემობრუნდა. რამდენიმე ნაბიჯი სწრაფად გადადგა, უფსკრულის კლდოვან ქიმს მოშორდა და მთის უკან მიმალული მზის ცაში ატყორცნილ სხივებს იმედის თვალით შეხედა.

- არ მეგონა, თუ ასეთი უსინდისო იყავი! - თქვა უცებ კორინთელმა.

მთის უკნიდან კონებად ამოფრქვეული მზის სხივები ისე ერთბაშად ჩაქრა, თითქოს პროჟექტორი გამოთიშესო. ათასფერად აჭრელებული მთები ერთბაშად დაიმონა შავმა ფერმა.

- მაგას შენ მეუბნები?! - მცირეოდენი დუმილის შემდეგ აღმოხდა მარინეს, - თუმცა ახია ჩემზე. ალბათ მართალი ხარ, სიყვარულით დაბრმავებული რომ აგყევი და მონაწილე რომ გავხდი შენი

ბინძური საქმეებისა. ამდენი ხნის მანძილზე განა არ უნდა მეგრძნო, რომ არ გიყვარდი! განა ძნელი მისახვედრი იყო, მხოლოდ შენი ბნელი საქმეებისთვის რომ გჭირდებოდი? ვერ მივხვდი, სამწუხაროდ, ვერ მივხვდი! ჯერ თვითონ ვიყავი სიყვარულით დარტყნილი, მერე ვერ გავითვალისწინე, ზებუნებრივი ნიჭით დაჯილდოებულ ახალგაზრდა კაცს რომ მშვენივრად შეეძლო, გულუბრყვილო, მთელი ცხოვრების მანძილზე დაჩაგრული და უეცრად გაბედნიერებული ქალის მოტყუება.

- მე ახლაც ძალიან მიყვარხარ, მარინე! - თქვა ხმადაბლა კორინთელმა. უცებ მიხვდა, საქმის გართულება არ ღირდა. უკან დასახვევი გზა არ უნდა მოეჭრა. ჯერ კარგად დაფიქრება, საქმეში გარკვევა მართებდა. ცხელ გულზე გამოტანილი გადაწყვეტილებანი ვერაფერს უშველიდა. - ეჭვი გეპარება, რომ კვლავ ძველებურად მიყვარხარ?

- აღარაფერი აღარ მჯერა შენი! - ამოისლოკინა საცოდავად ქალმა.

რამაზ კორინთელი ცოტა დამშვიდდა. უმწეო და სასოწარკვეთილ ქალს ხმაზე შეატყო, მზად იყო, ხავსს ჩაბლაუჭებოდა.

- მე შენ ძალიან მიყვარხარ. - გაიმეორა კორინთელმა უფრო დინჯად, - ბავშვის ამბავი ელდასავით მეცა გულზე, დამაბნია და გამაცოფა. განა არ იცი, რომ ახლა ბავშვისთვის არ მცალია და საერთოდ, დაინტერესებულხარ როდისმე, რა აზრისა ვარ შვილის გაჩენაზე?

- რამაზ!

- მოდი, ამ თემამზე დღეს ნუ ვილაპარაკებთ! - შეაწყვეტინა კორინთელმა მარინეს, - ცოტა მაცალე. იქნებ გადავხარშო და მოვინელო, რაც მითხარი, ან იქნებ ხსნის რაიმე გზა გამოვნახო.

ქალს გული ერთბაშად მოუბრუნდა. რამაზ კორინთელის სიტყვებისა აღარ სჯეროდა, მაგრამ მაინც სცადა ჩასჭიდებოდა იმედის ერთადერთ ძაფს.

კორინთელმა თავი ისევ ბალიშზე დადო და თვალები დახუჭა. თვალდახუჭული უფრო სწრაფად და ზუსტად აზროვნებდა.

მარინე ვაჟს ყურადღებით დასჩერებოდა. ორი თვის განშორების შემდეგ ულვაშებმოშვებული რომ ნახა, გულმა რეჩხი უყო. ქვეშეცნეულად მიხვდა, რამაზ კორინთელის გამოხედვაში უფრო მეტი რაღაც შეიცვალა, ვიდრე ულვაშების მოშვება გამოიწვევდა.

კორინთელი გრძნობდა, მარინე რომ დაჟინებით დასცქეროდა. ნერვები ეშლებოდა, მაგრამ ცდილობდა, სახეზე არაფერი გამოხატვოდა. თვითონაც უკვირდა, გულის სიღრმემდე შეძრული და გაცოფებული, სიმშვიდეს როგორ ინარჩუნებდა.

სახე ქანდაკებასავით ცივი და უძრავი ჰქონდა, მაგრამ მისი შუბლის ქვეშ ელვის სისწრაფით დაბადებული აზრები ისე ირეოდნენ ერთმანეთში, როგორც ყინულით გადალესილ ტბაში ჟანგბადის უკმარისობით აწრიალებული თევზები.

ისინი ყინულის სქელ ფენას აწყდებოდნენ, გამწარებულები ნაპრალს ეძებდნენ, იქნებ როგორმე მაღლა ამოვხტეთო.

„დაიღუპა, ყველაფერი დაიღუპა!“

„თუ მაკამ ბავშვის ამბავი გაიგო, არაფრის იმედი აღარ უნდა მქონდეს!“

„რასაკვირველია, გაიგებს. თბილისში რამე დაიმალება?!“

ორ თვეზე მეტი იყო, რამაზ კორინთელს მარინე არ ენახა. მანამდეც აპირებდა, მარინეს როგორმე ჩამოშორებოდა. ჯერ იყო და, დიდი ხნით წავიდა მოსკოვში, შემდეგ მილიონი საქმე, როგორც იგი მარინეს ეუბნებოდა, ხელს უშლიდა ახალგაზრდა ქალთან მისულიყო. დაეჭვებულ მარინეს თბილი სიტყვებით ამშვიდებდა, შორიდან ეალერსებოდა. არ უნდოდა მარინესთან განშორება სკანდალით დამთავრებულიყო. იცოდა, მარინე ყველაფერს იკადრებდა, რომ რამაზ კორინთელი ხელიდან არ გაეშვა. ამიტომაც ცდილობდა, ქალი ნელ-ნელა შეეგუებინა მოსალოდნელი უბედურებისათვის. მთავარი იყო, დრო მოეგო. მარინე იმე-

დებით შეეყოლიებინა, რომ მათი სასიყვარულო ისტორია არავის გაეგო.

რამაზ კორინთელმა იცოდა, მაკა ლანდიასთან მისი ურთიერთობის ამბავი თუ მარინეს ყურში ჩასწვდებოდა, გამწარებული ქალი უკან აღარაფერზე დაიხევდა. ძნელი მისახვედრი არ იყო, მაშინ გადამცემი აპარატის საიდუმლოებაც გამომჟღავნდებოდა და სეიფის გახსნის შესაძლებლობის ჰიპოთეზაც დაიბადებოდა. კიდევ კარგი, რომ მარინემ სეიფის გახსნის თაობაზე არაფერი იცოდა. და თუ მარინე იაპონური გადამცემის საიდუმლოს გაამხელდა, რა იმედი უნდა ჰქონოდა, რომ ამ ფაქტს ინსტიტუტის დირექტორი ოსტატურად არ მოსდებდა ქვეყანას?! მოსკოვში გამგზავრების დღიდან გადამცემი აპარატურა აღარ გამოუყენებია. უკვე ყველაფერი მოგვარებული ჰქონდა და ოთარ კახიშვილის საუბრები და ზრახვანი აღარ აინტერესებდა. დირექტორის მაგიდის ქვეშ მიხრახნილი ფოლადის პატარა დაფა მაინც რჩებოდა სამხილად. მისი მოხსნაც იოლი იყო, მაგრამ შურუპების ნახვრეტებიც საკმარისი იქნებოდა ნივთმტკიცებად.

რა შეიძლებოდა მოჰყოლოდა ამ აურზაურს? ჭორები, რომლებიც, თავისთავად, ჭორები არ იქნებოდა; მითქმა-მოთქმა, სახელის გატეხა და, რაც მთავარია, დოქტორის ხარისხის მინიჭებაზე ფიქრიც კი ზედმეტი იქნებოდა. რასაკვირველია, დროთა განმავლობაში თავისას გაიტანდა. ფიზიკის უცოდინარობას ვერავინ დასწამებდა, ლექციებით, სტატიებით, შემდგომი გამოკვლევებით უნიჭიერესი მეცნიერის რეპუტაციას ისევ განიმტკიცებდა. ენების ცოდნასაც ვერავინ წაართმევდა, მაგრამ რამდენი დრო და შრომა, რამდენი ბრძოლა და ენერჯია დასჭირდებოდა იმ მიღწევათა ხელახლა მოპოვებას, რომელიც უკვე გუშინ, თუნდაც დღეს, ერთი საათის უკან რომ მოპოვებული და განაღდებული ჰქონდა. მართალია, მეცნიერულ კარიერას კიდევ მოუხერხებდა რამეს, მაგრამ მაკა ლანდიაზე ფიქრს სამუდამოდ უნდა გა-

მოსთხოვებოდა. რამაზ კორინთელმა შესანიშნავად იცოდა, რომ ამ სასკანდალო ამბის გამომჟღავნების პირველი წუთიდანვე მაკა მისი სახელის გაგონებასაც აღარ მოისურვებდა. ამაყი მაკა, რომელსაც უნდა ეხსნა რამაზ კორინთელი საკუთარი დის სიყვარულისაგან, რომელიც თვითონ უნდა გამხდარიყო მისი საოცნებო და უსაყვარლესი თანამგზავრი.

თუ მაკა ლანდიას დაკარგვა არ უნდოდა, გამოსავალი ერთადერთი რჩებოდა, მარინე უნდა მოეკლა.

შუბლზე წვრილმა ოფლმა დაასხა. მერე მთელი ტანი გაეწუწა. ისეთი განცდა ჰქონდა, წვიმა თითქოს სხეულიდან ამოდებოდა.

„მარინე უნდა მოკვდეს!“ - ჩასძახა ვიღაცამ ხმამაღლა ყურში.

შეშინებულმა თვალი გაახილა და ქალს შეხედა.

მარინეს სახეზე ისეთი ტანჯვა ეხატა და ისე საცოდავად იყურებოდა, რკინის გული უნდა გქონოდა, რომ არ შეგცოდებოდა.

„იქნებ ძველებურად შევიყოლიო, სანამ მაკაზე დავქორწინდები?“ - თითქოს ოდნავ გალხვა რამაზ კორინთელის ყინულის ლოდად ქცეული გული.

„მერე?“

„ვთქვით, შევიყოლიე და მაკაზე დავქორწინდი. მერე რა იქნება? როგორ შეხვდება მაკა საკავშირო და იქნებ მეტი მასშტაბის სკანდალს? ან მაცლის კი დაქორწინებას? მაკა თბილისში ცნობილი ქალიშვილია და სახელოვანი მამის შვილი. ჩემი სახელი ხომ ახლა ყველას პირზე აკერია. განა შევძლებ საქმე ქორწინებამდე ისე მივიყვანო, რომ მარინემ ვერაფერი გაიგოს? რასაკვირველია, ვერ შევძლებ“.

„რა ვქნა? რა გავაკეთო? როგორ დავიხსნა თავი მარინესაგან?“

„ხსნის გზა მხოლოდ ერთია... მარინე უნდა მოკვდეს!“

- რამაზ! - იყვირა საშინელი ხმით ქალმა.

მოხდა საოცრება, მარინემ კი არ წაიკითხა, კი არ გამოიცნო რამაზ კორინთელის ფიქრი, თვალნათლივ დაინახა რაღაც გულსამრევად საზიზღარი, უფორმო, წითელი და ლორწოიანი ცხოველივით როგორ დაიბადა ეს აზრი ახალგაზრდა კაცის ტვინში.

რამაზ კორინთელი ქალის ისტერიულმა შეკვივლებამ გონს მოიყვანა. თვალებში ბოროტი გამოხედვა ძაბვაშესუსტებულ ნათურასავით ნელ-ნელა ჩაქრა. ლოგინზე გულაღმა დაწვა და თვალი დახუჭა.

- რა გაყვირებს?

- თვალებში შემომხედე, რამაზ!

კორინთელმა თვალები გაახილა, მარინეს შეხედა და შეკრთა. მიხვდა, ახალგაზრდა ქალმა გამოიცნო მისი გადაწყვეტილება. გაღიმება სცადა. არ გამოუვიდა.

- ეგ რა გაიფიქრე, რამაზ!

- რა გავიფიქრე?!

ვაჟის გაოცებულმა მზერამ მარინე ჯერ დააბნია, მერე ოდნავ დაამშვიდა. ცოტა შეწუხდა კიდევ.

„საიდან დავასკვნენი, რომ ჩემი მოკვლა გადაწყვიტა?! განა იოლია ადამიანის მოკვლა?“

- სჯობია, წახვიდე! - თქვა ოდნავ დარცხვენილმა მარინემ და პერანგი ჩაიცვა. - ცალ-ცალკე ალბათ უფრო დავმშვიდდებით.

ქალი წამოდგა და სააბაზანოში გავიდა.

რამაზ კორინთელმა თვალი ზიზღით გააყოლა.

რა სიამოვნებით ჩაახრჩობდა აბაზანაში, კვალის დაფარვა რომ შესძლებოდა.

„რა ვქნა? რა მოვიმოქმედო?“

თავს უნდა მოვერიო, ნერვები უნდა მოვთოკო. ნელ-ნელა და თანდათანობით უნდა მოვლბე, ვითომ ბედს შევეგეუე. ახლა რომ ქალაქგარეთ წავიყვანო, შეიძლება ეჭვი შეეპაროს, შეშინდეს და

არ გამომყვეს. ერთი კვირის მანძილზე, როცა მე ვითომ დავ-
მშვიდდები და ბედს საბოლოოდ შევურიგდები, როცა მარინეს
ნდობას კვლავ მოვიპოვებ, ისევ ფასანაურში წავიყვან...“

„არმაზის ხეობაში სჯობია, იქ სადმე მოვკვლავ და მტკვარში გა-
დავაგდებ“.

„ღმერთო ჩემო, ისევ მდინარეში!“

„ღმერთია მოწმე, სხვა გამოსავალს ვერ ვხედავ. განა ჩემი
ბრალია რამე?! განა რაიმეს შევპირდი და პირი ვუტეხე? ყველა-
ფერი თავის თავს დააბრალოს!“ - რამაზ კორინთელის გადაწყვე-
ტილება მტკიცე იყო და საბოლოო.

მარინეს არმაზის ხეობაში გაიყვანდა. წინასწარ შერჩეულ ად-
გილზე მოკვავდა, წელზე საგანგებოდ გამზადებულ რკინის ნა-
ჭერს შეაბამდა და მტკვარში გადააგდებდა.

რამაზ კორინთელის გონებაში უმაღვე ჩაირთო ვიდეოკასე-
ტა. ეკრანზე ნელ-ნელა გამოისახა არმაზის ხეობა მცხეთიდან
ძეგვამდე. შემდეგ ფირი უკან გადაახვია და იმ ადგილზე გააჩერა,
სადაც მისი აბრით, ყველაზე უმტკივნეულოდ შეიძლებოდა გვა-
მის თავიდან მოშორება.

***

რამაზ კორინთელი სიხარულით ცაში ფრინავდა. მაკა ლანდი-
ამ შინ მიიწვია. ჯერ გადაწყვიტა, საგანგებოდ ჩაეცვა. უმაღვე გა-
დაიფიქრა. არ უნდოდა აღტაცება და მღელვარება დასტყობოდა.
სპორტულად ჩაიცვა და სარკეში ჩაიხედა. მოეწონა საკუთარი
თავი. არჩევანის სისწორეში დარწმუნდა, ტყავის კურტკაში უფ-
რო მოხდენილი, ლალი და ძლიერი ჩანდა. ერთი გაიფიქრა, ულ-
ვაშები ხომ არ მოვიპარსლო, მაგრამ უმაღვე გადაწყვიტა, არ

ღირს, რატომ უნდა იფიქროს მაკამ, რომ მის გადაკრულად გამო-
ნათქვამ მოსაზრებას უსიტყვოდ ვემორჩილებიო.

სიხარულით აღსავსეს დროდადრო გულზე ნაღველი გადაე-
ვლებოდა. მარინეს გახსენება გულს უკლავდა, სასოწარკვეთილე-
ბაში აგდებდა. გაფიქრებაც კი არ უნდოდა, რომ მის სხეულში ბავ-
შვის გული ფეთქავდა.

სასოწარკვეთილებას უმაღვე იმედი ენაცვლებოდა, დიდი
იმედი და სიხარული. მომავლის რწმენა და საკუთარი ღირსების
შეგრძნება მწუხარებას სადღაც გულის შორეულ კუნჭულში ჰკუ-
ჭავდა.

სადგურის ახლოს, ბაზარში თეთრი მიხაკები იყიდა და მანქა-
ნაში ფრთხილად ჩადო. საათს დახედა, დრო ისე გათვალა, რომ
მაკა ლანდიასთან ზუსტად რვა საათზე ყოფილიყო.

ჩელუსკინელების ხიდზე შეჯგუფებული ხალხი შენიშნა. ყვე-
ლანი დაბლა იცქირებოდნენ.

მანქანა ხიდზე გააჩერა და გადმოვიდა. ბევრის თვალებში
შეშფოთება წაიკითხა, ბევრს ცნობისმოყვარეობა უფრო დაუფ-
ლებოდა.

- რა მოხდა? - ჰკითხა რამაზ კორინთელმა ერთ ახალგაზრდა
კაცს.

- მტკვარში გვამია ქვაზე გამოდებული. ეტყობა, საიდანღაც ჩა-
მოიტანა?

- გვამი?! - რამაზ კორინთელის გული, თითქოს ვიტრინის მი-
ნას ქვა მოხვდაო, წვრილ-წვრილად დაიმსხვრა და მუცელში ჩა-
იბნა. სასწრაფოდ მოაჯირთან მივიდა და დაბლა გადაიხედა.

ქვემოთ ვარგად მოჩანდა ქვას გამოდებული გვამის ხელი. მი-
ლიციელები მტკვრის ნაპირზე იდგნენ და ცნობისმოყვარე ხალხს
ახლოს არ უშვებდნენ. იქვე, ნაპირზე მიბმულ ნავთან სამი ახალ-
გაზრდა იდგა და ერთმანეთს გაცხარებული ელაპარაკებოდნენ,
თან გვამისკენ ხელს იშვერდნენ. ხილამდე მათი ხმა არ ამოდი-

ოდა, მაგრამ დიდი მიხვედრა არ უნდოდა, გვამთან მისვლის გეგმას ამუშავებდნენ.

რამაზ კორინთელი დენდარტყმულივით შეხტა, მანქანაში ჩაჯდა და სასწრაფოდ გაშორდა იქაურობას.

ახალგაზრდა კაცმა ირონიული ღიმილი გააყოლა რამაზ კორინთელს და კვლავ მოაჯირს გადაეკიდა.

რამაზ კორინთელი დაძაბული მიაქროლებდა მანქანას. მარინე და უმწეო ქალის მიმართ გამოტანილი უღმობელი განაჩენი გაახსენდა. თავი მტკიცედ გაიქნია. გადაწყვეტილებას ველარავითარი ძალა ველარ შემაცვლევინებსო, დაასკვნა კვლავ და შეეცადა ფიქრი დღევანდელ საღამოზე გადაეტანა.

იოლად შესძლო თავის დამორჩილება, იოლად დაივიწყა მტკვარში ქვას გამოდებული გვამიც და მარინეს სამუდამოდ თავიდან მოშორების პრობლემაც.

„როგორ დავიჭირო თავი?“

„გამომწვევად?!“

„არ ივარგებს!“

„ჯობია, ჩემთვის ვიყო, სანამ არ დამელაპარაკებიან, საუბარში არ ჩავერევი“.

„ჩემი სახელი და გვარი ისედაც მიიქცევს ყურადღებას“.

„თვითონ მაკას ჩემდამი გამორჩეული ყურადღებაც საკმარისი იქნება, რომ საღამოს მთავარ ფიგურად ვიქცე“.

უსიამოვნო განცდა უკვალოდ აორთქლდა. კვლავ სიხარული დაეუფლა.

სწრაფად უახლოვდებოდა მაკას სახლს და მღელვარებაც მატულობდა, მღელვარება და სასიამოვნო მოლოდინი უცხო გარემოსთან, უცხო საზოგადოებასთან და, თუ გნებავთ, უცხო სამყაროსთან შეხვედრისა.

* * *

კარი მაკამ გაულო.

- პირველი მოვედი? - ჰკითხა ღიმილით რამაზ კორინთელმა და ყვაფილები მიართვა.

- პირიქით, ყველაზე ბოლოს მობრძანდით.

- მე არ დამგვიანებია?! - დახედა საათს შეშფოთებულმა კორინთელმა და ჰოლში შეაბიჯა.

- ნუ ღელავთ. არ მინდოდა, რომ უცნობ საზოგადოებაში მოლოდინით დამეღალეთ. ამიტომ დანარჩენები ნახევარი საათით ადრე მოვიწვიე.

მაკა ლანდიაშვილმა ბოლომდე არ გაუზიარა ჩანაფიქრი. არ უნდოდა, რამაზ კორინთელი ცალ-ცალკე წარედგინა დაგვიანებით მოსული სტუმრებისათვის. ცნობისმოყვარეობა ჰკლავდა, როგორ ეფექტს მოახდენდა ყველაზე ბოლოს მისი გამოჩენა. კაცმა რომ თქვას, თავის ჩანაფიქრს ბოლომდე ვერც გაუზიარებდა რამაზ კორინთელს, მაშინ ხომ უნდა გაეცა ვაჟით თავისი აღტაცება, რაც ბუნებრივია, ჯერჯერობით ნაადრევი იქნებოდა.

- მომწონს თქვენი წინდახედულება! - თქვა სახუმარო ინტონაციით კორინთელმა, - როგორ გიხდებათ თეთრი კაბა!

- მართლა? - გახარებულ ქალიშვილს თვალი სარკისკენ გაექცა.

მაღალ და სიფრიფანა მაკას თეთრი საღამოს კაბა კიდევ უფრო მატებდა სინაზესა და მოქნილობას.

სარკეში თვალნათლივ დაინახა, რომ თითქმის ვაჟის სიმაღლისა იყო. მიუხედავად ამისა, კორინთელის მძლავრი, დაკუნთული სხეულის ფონზე კიდევ უფრო ქალური და ჰაეროვანი ჩანდა.

„რა მოცეკვავე იქნებოდა!“ - გაივლო გულში კორინთელმა, როცა მაკა დარბაზისაკენ გაუძღვა. რამაზ კორინთელი პირველი არ იყო, ვისაც მაკას დანახვისას ეს აზრი უჩნდებოდა.

კორინთელს გაეხარდა, დარბაზში რომ სულ ათიოდე კაცი დაინახა.

ისინი ჯერ ჯგუფად იყვნენ დაყოფილნი. ორი ნარდს თამაშობდა, სამი კაცი იქვე იდგა და თამაშს თვალყურს ადევნებდა. ქალები სავარძელში ისხდნენ და საუბრობდნენ.

ერთი წარმოსადეგი, მაღალი კაცი ფეხზე იდგა და მეორე, დაახლოებით თავისი ასაკის კაცს ხმადაბლა, მაგრამ საქმიანად ელაპარაკებოდა. ხელში ორთავეს მინერალური წყლით სავსე, მაღალფეხიანი ჭიქები ეჭირათ.

რამაზ კორინთელის გამოჩენისთანავე დარბაზში სიჩუმე ჩამოვარდა. კორინთელი მიხვდა, ყველანი მას ელოდნენ. არც მათი ცნობისმოყვარეობით წამონთებული თვალები დარჩენია შეუმჩნეველი.

უცებ ერთი ახალგაზრდა ქალის თვალებიდან, როგორც ორლულიანი თოფიდან, ისე გამოვარდა ორი ტყვია. კორინთელი შეკრთა: მის პირდაპირ, ტყავის ყავისფერ სავარძელში ღია რამიშვილი იჯდა და სიგარეტს ეწეოდა. ქალს ტუჩებთან მიტანილი სიგარეტიანი ხელი თითქოს გაუშეშდა.

რამაზ კორინთელი დაიბნა, მაგრამ გონს უმაღვე მოეგო. ვითომც აქ არაფერიაო, ყველას ღიმილით დაუკრა თავი და ბოლოს მაღალ, წარმოსადეგ კაცს შეხედა. მართო სოლიდურობით, ასაკით და სიმაღლით კი არა, სახის იერით მიხვდა, რომ ის იყო მაკა ლანდიას მამა.

გიორგი ლანდია ორმოცდაათ წელს იქნებოდა გადაცილებული, მაგრამ მუცელი ოდნავადაც არ ეტყობოდა. მაღალ კაცს ასეთი თხელი და სუსტი ტანი ერთი შეხედვით თითქოს არც უხდებოდა, მაგრამ წლების მანძილზე დიდ თანამდებობებზე ნამუშევარს საკუთარი ძალისა და ღირსების შეგრძნება თვითდაჯერებული და ძლიერი კაცის იერს აძლევდა. მაღალფეხიანი ჭიქა ხელი ისე

მოხდენილად ეჭირა, ეტყობოდა, უალრესად დახვეწილი მანერები ჰქონდა.

- რამაზ კორინთელი! - გამოაცხადა ღიმილით მაკამ.

ქალიშვილმა სტუმარი პირველად მამას წარუდგინა.

- რამაზ, გაიცანით მამაჩემი გიორგი ლანდია.

კორინთელმა თავი დაუკრა და ხელის გამოწოდებას დაელოდა.

- მართალია, ქიმიკოსი ვარ, - ღიმილით მიმართა მასპინძელმა, - მაგრამ, თქვენ წარმოიდგინეთ, კარგად ჩავწვდი თქვენი აღმოჩენის სიღრმეს.

- ჩემთვის დიდი ჯილდოა თქვენი შეფასება! - მადლობის ნიშნად თავი დაუკრა კორინთელმა.

- ბატონი ირაკლი ბერიშვილი, ალბათ გეცოდინებათ, მთელ საქართველოში სახელგანთქმული კარდიოლოგი და ჩენი კარის მეზობელი.

- სასიამოვნოა! - კორინთელმა ექიმს ხელი გაუწოდა.

- ესენი კი ჩემი სკოლისა და უნივერსიტეტის განუყრელი მეგობრები არიან. დღეს მხოლოდ ძალზე ახლობელი ხალხი მოვიწვიე.

ქალიშვილები ფეხზე წამოდგნენ, კორინთელს ხელი გაუწოდეს და თან ყურადღებით შეათვალიერეს.

რამაზ კორინთელმა იგრძნო, ქალიშვილებმა მოწონება ვერ დამალეს.

სითამამე და რწმენა კიდევ უფრო შეემატა. ღია რამიშვილის სავარძელთან რომ მივიდა, იგრძნო, სრულებით არ ღელავდა და კიდევ უფრო გათამამდა.

- რამაზ, გაიცანი, ასევე ჩემი კარის მეზობელი და ჩენი ოჯახის ახლო მეგობარი ღია რამიშვილი. მისი მეუღლეც მალე მობრძანდება.

- სასიამოვნოა, რამაზ კორინთელი! - პირველად წარმოთქვა თავისი სახელი და გვარი კორინთელმა.

ღია რამიშვილი სავარძლიდან არ წამომდგარა. კორინთელს თავი მძიმედ დაუკრა და სიგარეტი ნაზად მიიტანა ტუჩებთან.

„ნეტავ თუ მიცნო?“

„ულვაშებიანი ხომ არ ვუნახივარ?!“

წამიერად შეხვდნენ მათი თვალები ერთმანეთს და კორინთელმა უმაღვე იგრძნო, ახალგაზრდა ქალის გულში რა ცეცხლი ბობოქრობდა, მაგრამ, ვითომც აქ არაფერიყო, კვლავ მაკას მიჰყვა.

- გივი კობახიძე, ჩვენი სტუდიის მთავარი რედაქტორი.

- სასიამოვნოა! - კორინთელმა ახალგაზრდა, მაგრამ უკვე ჩამსხვილებულ კაცს ხელი გაუწოდა და თან რატომღაც დამცინავად გაუღიმა.

„რატომ არ მომეწონა მთავარი რედაქტორი? ალბათ იმიტომ, მაკას უფროსი რომ არის“, - დაასკვნა რამაზ კორინთელმა.

მოთამაშეებს ნარდი უკვე აეკეცათ და გვერდზე მიეწიათ.

- ესენიც ჩემი მეგობრები არიან სკოლიდან და უნივერსიტეტიდან.

- სასიამოვნოა, - გაიმეორა კორინთელმა და ყველას ხელი ჩამოართვა, თუმცა აზრადაც არ მოსვლია მათი სახელები დაემახსოვრებინა.

-აი, აქ დაბრძანდით. - მაკამ სავარძელი შესთავაზა.

რამაზ კორინთელი სავარძელში ჩაჯდა და ჯიბიდან „უინსტონი“ ამოიღო. „უინსტონის“ დანახვაზე ღია რამიშვილს თვალები გაუფართოვდა.

„ნუთუ ის არის? ნუთუ ის არის?!“ - დატრიალდა ერთადერთი ფრაზა ახალგაზრდა ქალის გონებაში.

„უინსტონმა“ კიდევ უფრო დააეჭვა. გაახსენდა, რომ ნოდარ ბარამიძე მოსკოვში მხოლოდ „უინსტონს“ ეწეოდა.

„ხმაც რომ ძალიან მიუგავს?!“

„საეჭვო აღარაფერია, ის არის! ნამდვილად ის არის!“

„იქნებ ვცდები?“

„ვითომ? განა შეიძლება ყველაფერი ასე ემთხვეოდეს ერთმანეთს?“

„ულვაშები?“ - ერთადერთი ჭაბუკის ულვაშები იყო, გულში რომ იმედად ოდნავდა უჭიატებდა.

ახალგაზრდა ქალმა კორინთელისკენ თვალი მალულად გააპარა და შეეცადა ჭაბუკი მეცნიერი უულვაშოდ წარმოედგინა.

„შეუძლებელია, წარმოუდგენელია!“ - დაასკვნა გულში ენერგიულად. თუმცა უმაღვე მიხვდა, დასკვნის ენერგიულობა საქმეს არ შველოდა.

კიდევ ერთხელ გააპარა თვალი. თითქოს კიდევ ერთხელ დარწმუნდა, რომ საეჭვო აღარაფერი იყო, მაგრამ იმედი ჩამქრალ ნაღვერდალში ჩარჩენილი ერთადერთი პატარა ნაკვერჩხალივით უღვიოდა.

„ხომ შეიძლება ადამიანები ტყუპი ძმებივით ჰგავდნენ ერთმანეთს?!“

„განა ცოტას ჰყოლია თავისი ორეული?!“

„ან კი იმოდენა ტალანტის მეცნიერი, სრულიად ახალგაზრდამ რომ მთელი ქვეყანა აალაპარაკა, იკადრებდა ასეთ უსინდისობას?!“

ჩამქრალ ნაღვერდალში ისევ გაკიაფდა პატარა ნაკვერჩხალი.

„არადა ის არის, ნამდვილად ის არის!“ - დაასკვნა საბოლოოდ გულდამდუღრულმა ახალგაზრდა ქალმა.

„რატომ მომატყუა, რატომ გამეცნო სხვისი სახელით და გვართით? განა ჩემთვის სულერთი არ იყო, რამაზ კორინთელი იქნებოდა თუ ნოდარ ბარამიძე?“

„დამცინა და იმიტომ! გამამასხარა და იმიტომ! მე კი მეგონა, რომ ნამდვილად ვუყვარდი; მჯეროდა, რომ გულწრფელი იყო მისი სიტყვა, მისი თვალები, მისი საქციელი...“

„ალბათ რამდენს იცინოდა და ტრაბახობდა მეგობრებში, ასე იოლად რომ გამაცურა“.

„ნუთუ ამდენი უნამუსობა შეიძლება ჩაიდინოს ინტელიგენტმა ადამიანმა? ნუთუ ასე შეუძლია ითვალთმაქცოს ასეთმა განათლებულმა პიროვნებამ და უკვე ახალგაზრდობაშივე სახელგანთქმულმა მეცნიერმა?“

„ღმერთო ჩემო! ვერაფერი გამიგია!“

„შური უნდა ვიძიო, აუცილებლად უნდა ვიძიო შური, მაგრამ როგორ? განა შემიძლია ხმის ამოღება? განა თვითონ არ მოვიჭერი ყველა გზა?“

- თუ არ ვცდები, თქვენს ასაკში ჯერ არავის დაუცავს სადოქტორო დისერტაცია! - წამოიწყო საუბარი ბატონმა გიორგიმ.

რამაზ კორინთელი მიხვდა, ოჯახის უფროსამდე საუბრის დაწყებას ვერავინ გაბედავდა.

- გულწრფელად გითხრათ, არ დავინტერესებულვარ ამ პრობლემით! - გააბოლა სიგარეტი რამაზ კორინთელმა.

მაკამ საფერფლე მიუტანა, კორინთელმა ჩინური დრაკონებით მოხატული საფერფლე ჩამოართვა და სავარძლის ფართო სახელურზე დაიდგა.

- ნამდვილად არავის დაუცავს! - ავტორიტეტულად განაცხადა კარდიოლოგმა პროფესორმა.

- უნდა მოგახსენოთ, რომ მე დისერტაცია არ დამიცავს, - თანდათან უფრო გათამამდა კორინთელი. თვითონვე იგრძნო, ხმაში სიმტკიცემ იმძლავრა და მღელვარებამაც გაუარა, - მე, უბრალოდ, წარვადგინე ჩემი ახალი გამოკვლევა. მოსკოვში ჩათვალეს, რომ ნაშრომი, როგორც მინიმუმი, იმსახურებდა სადოქტორო ხარისხს. იგივე ნაშრომისათვის ალბათ მომავალ წელს სა-

ხელმწიფო პრემიაზეც წარმადგენენ. ყოველ შემთხვევაში, ასეთი გადაწყვეტილება მიიღეს მოსკოვში.

მაკა აღტაცებული შესჩერებოდა რამაზ კორინთელს. მოსწონდა მისი ჯდომის მანერა, თავისუფალი ლაპარაკი, ხელის მოძრაობაც კი, როცა სიგარეტის ნამწვს საფერფლებზე ფერფლავდა.

- თქვენ ხომ საკანდიდატოც დაუცველად მოგანიჭეს! - თქვა უცებ მაკამ.

- დიახ, მხოლოდ დიპლომი დავიცავი. სამეცნიერო საბჭომ ჩემი დიპლომი საკანდიდატო ხარისხის ტოლფასად მიიჩნია.

- წელანაც მოგახსენეთ, მე, როგორც ქიმიკოსს, მესმის თქვენი გამოკვლევის სიღრმე და გულწრფელად უნდა მოგახსენოთ, გაოცებული ვარ, ოცდასამი-ოცდაოთხი წლის ასაკში რომ ამოდენა წარმატებას მიაღწიეთ. თქვენ უკვე გააკეთეთ ის, რითაც ბევრ სახელოვან მეცნიერს შეეძლო თავისი კარიერა დაესრულებინა.

- კიდევ ერთხელ მინდა გადაგიხადოთ დიდი მადლობა. როგორც წელან მოგახსენეთ, თქვენი შეფასება ძალზე დიდი ჯილდოა ჩემთვის.

- ბევრი მეცნიერი ხომ გაცილებით გვიან ამჟღავნებს თავის შესაძლებლობებს, - დაიწყო უცებ ერთმა ტანმორჩილმა, ნაზი შესახედაობის ჭაბუკმა, - ვუნდერკინდები კი, როგორც წესი, პირველივე წარმატების შემდეგ იფერფლებიან და შემდგომ ძალზე ორდინარული, ჩვეულებრივი მეცნიერები ხდებიან.

დარბაზში სიჩუმე ჩამოვარდა. არავის არ მოეწონა ახალგაზრდა ვაცის უტაქტოდ გამონათქვამი.

განაწყენებულმა მაკამ უკმაყოფილება ვერ დამალა და სკოლის ამხანაგს რისხვაშერეული დაცინვით შეხედა.

„ბავშვობაში ალბათ მაკა უყვარდა. ეტყობა, ახლაც არ განულებია მასზე ერთი თავით მაღალი ქალიშვილის სიყვარული და შურიანობამ წონასწორობიდან გამოიყვანა!“ - დამცინავად და ბოღმიანად დაასკვნა რამაზ კორინთელმა. მან ხომ თავიდანვე

შეატყო სტუმრებს, რომ მშვენივრად ხედავდნენ კორინთელი-სადმი მაკა ლანდიას სიმპათიას. სჯეროდა, ქალიშვილს ერთი სიტყვითაც არ გამოუხატავს ვაჟისადმი თავისი დამოკიდებულება, მაგრამ მისი ლამაზი, სიყვარულით გაბრწყინებული თვალები გაცილებით უკეთ ამბობდნენ სათქმელს.

- თქვენ მუსიკოსი ბრძანდებით, გია - დაიწყო თავაზიანი ღიმილით ოჯახის უფროსმა, - გეპატიებათ, რომ ფიზიკაში ვერ ერკვეოდეთ, მაგრამ არ გეპატიებათ მეცნიერების უცნობ სფეროში მოღვაწე კაცის მიმართ ნაჩქარევი დასკვნების გამოტანა.

რამაზ კორინთელი მიხვდა, ბატონმა გიორგიმ არ აკადრა ახალგაზრდა კაცს, პირდაპირ ეთქვა, „უტაქტო და მცდარი“ დასკვნების გამოტანაო.

- წელან მოგახსენეთ და კიდევ ვიმეორებ, ასეთი დიდებული გამოკვლევით ბევრ სახელოვან მეცნიერს შეეძლო თავისი კარიერა დაესრულებინა. პატივცემულმა რამაზმა კი, სპორტული ტერმინოლოგიით რომ გამოვხატოთ სათქმელი, ფინიში სტარტად აქცია.

- უკეთესად პასუხს ნამდვილად ვერ ჩამოვაყალიბებდი, ბატონი გიორგი, რისთვისაც დიდ მადლობას გწირავთ და, საერთოდ, მგონი, შევაწყინეთ კიდევ თავი საზოგადოებას ჩემს მეცნიერულ ნაცოდვილარზე საუბრით, - თავაზიანად, მაგრამ მტკიცედ თქვა კორინთელმა. ხმაში აშკარად შეეპარა სუსხი და წამონთებული თვალები გიას მიაპყრო, - ვუნდერკინდობა ოცდაოთხი წლის ასაკში, სხვათა შორის, მე უკვე ოცდამეხუთეში გადავდექი, ცოტა სასაცილოდ ჟღერს. თანაც მეცნიერების, კერძოდ ფიზიკისა და ასტრონომიის, განვითარების დღევანდელ დონეზე რაიმე პრობლემის მხოლოდ ვუნდერკინდული მონაცემებით გადაჭრა, სასაცილოა. დღეს თვით უმნიშვნელო პრობლემასაც ვერ გადაჭრით დიდი ცოდნის, პრობლემათა ღრმა ანალიზისა და სწორად წარ-

მართული ექსპერიმენტის გარეშე. თავისთავად ბატონო... - რამაზ კორინთელმა კითხვის ნიშნით შეხედა მუსიკოსს.

- გია! - შეაშველა რამდენიმემ.

- დიახ, ბატონო გია. მეცნიერებაში მხოლოდ ცოდნა არაფერს ნიშნავს, თუ არ გაქვს ამ ცოდნის აღქმისა და ანალიზის ერთიანი სისტემა. მეგობრებო, - მიუბრუნდა დანარჩენებს ღიმილით, - არ იფიქროთ, თავს ვიცავდე. უბრალოდ, რაკი საკითხი წამოიჭრა, მეც გამოვთქვი ჩემი აზრი.

- სხვათა შორის, ძვირფასო გია, რამაზ კორინთელი შესანიშნავად უკრავს როიალზე! - ნიშნის მოგებით მიუბრუნდა სკოლის ამხანაგს მაკა ლანდია.

- ოჰო! ძალზე სასიამოვნოა! - დამცინავად წარმოთქვა გიამ.

რამაზ კორინთელს არ გამოპარვია ახალგაზრდა კაცის თვალელებში გაელვებული სიბრაზე.

- ძალიან გთხოვთ, ბატონო გია, მაკას ნათქვამს პირდაპირი მნიშვნელობით ნუ გაიგებთ. მაკას, უბრალოდ, უნდოდა ეთქვა, რომ მე უკეთ ვერკვევი მუსიკაში, ვიდრე თქვენ ფიზიკაში.

ყველამ გაიცინა ლია რამიშვილის გარდა. მაკა ლანდიას კიდევ უფრო დაეუფლა სიამაყის გრძნობა და თვალეგაბრწყინებული აშკარად გამოხატავდა სტუმრისადმი თავის სიმპათიას. უფრო მეტიც, აღტაცებას.

- ერთი შეკითხვა მაქვს, ბატონო რამაზ, თქვენთან, - დაიწყო უცებ კარდიოლოგმა მოწიწებით.

- ბრძანეთ! - კორინთელი მიხვდა, მის მიმართ მოკრძალებას მეცნიერები უფრო იჩენდნენ. სხვებს ახალგაზრდა მეცნიერის სენსაციური წარმატების ფაქტი უფრო აღელვებდათ.

- აი, თქვენ თურმე შესანიშნავად უკრავთ როიალზე. რამდენად სწორად მიგაჩნიათ ფიზიკოსთა და ლირიკოსთა დავა? გააჩნია ამ საყოველთაო კამათს რეალური საფუძველი?

- ბატონო ირაკლი, ჯერ ერთი, ცოტა გადამეტებული მეჩვენება მაკას შეფასება, რომ თურმე შესანიშნავად ვუკრავ. მეორეც, არაფერი ისე არ მაღიზიანებს, როგორც ჟურნალისტების მიერ მოთრეული და მონაგონი პრობლემები. „ფიზიკოსებისა და ლირიკოსების“ დავაც მხოლოდ ჟურნალისტთა ტვინის ჭყლეტის შედეგია. არავინ არავის არ ედავება, მეგობრებო. რატომ ვქმნით ხელოვნურ აჟიოტაჟს? რატომ ვებრძვით ქარის წისქვილებს? ნუთუ მკითხველების მისაზიდად სხვა თემები არ გაგვანჩია? ნუთუ ყველა საინტერესო პრობლემა გავაშუქეთ, რომ თითიდან გამოწოვილი დისკუსიებით ხალხი არ დავაბნოთ? - რამაზ კორინთელს თვალები წამოენთო, ლაპარაკისას ხელებსაც უფრო ენერგიულად იშველიებდა, სავარძელში ბორგავდა, ერთი სული ჰქონდა, ფეხზე წამოვარდნილიყო. - ვერ გამიგია, რატომ უკვირთ, აინშტაინი რომ ვიოლინოზე უკრავდა, ან რატომ უნდა მივიჩნიოთ სენსაციად, რომ მაქს პლანკი შესანიშნავი პიანისტი იყო?! ამ თითქმის სამი ათეული წლის წინ, უფრო ზუსტად, 1959 წელს, ჰაიბენბერგს პირველად შევხვდი კიევში. მე გამაოცა დიდი ფიზიკოსის ფილოსოფიურმა დებულებებმა. იმ დღიდან მოყოლებული მჯერა, რომ ყოველ ფიზიკოსში ფილოსოფოსი თვლემს...

- რომელ წელს? - შეაწყვეტინა გაოცებულმა გიორგი ლანდიამ.

- 1959 წელს, კიევში, მაღალი ენერჯის ნაწილაკების ფიზიკისადმი მიძღვნილ საერთაშორისო სიმპოზიუმზე! - ვერ მიხვდა შეცდომას რამაზ კორინთელი. დაბნეულმა მოავლო თვალი მსმენელთა გაოცებულ სახეებს. ყველაზე მეტად მაკას ალექსილმა ლოყებმა შეაკრთო.

- კი, მაგრამ... - ვერ მოუყარა სათქმელს თავი ბატონმა გიორგიმ, - თქვენ ხომ ოცდაოთხი წლისა ბრძანდებით?

- დიახ, ახლახან გადავდექი ოცდამეხუთეში.

- აგაშენათ ღმერთმა! 1959 წელს ჰაიზენბერგს როგორ შეხვდებოდით კიევში, თქვენ ხომ მაშინ დაბადებულიც არ იყავით... ალბათ რაღაც გადატანითი, სიმბოლური მნიშვნელობით გინდოდათ გეთქვათ სათქმელი, არა?

რამაზ კორინთელი გამოერკვა. მიხვდა, შეტოპა, კონტროლი დაკარგა, სათქმელი ვერ მოზომა.

დაბნეულობამ მხოლოდ წამიერად გასტანა. უმაღვე გონს მოეგო და უდარდელად გაიცინა.

- აი, ხომ ხედავთ, მაინც რამოდენა ზეგავლენა აქვთ ჩვენზე ჟურნალისტებს. წელან მთელი ტირადა წარმოვთქვი მათ გასაბი-აბრუებლად. თვითონ კი ვერც შევამჩნიე, როგორ დავიწყე მათი ტერმინებით და კალკებით აზროვნება. გავიხსენოთ გამოთქმები, რომლებიც ხშირად გვესმის ტელეეკრანებიდან: „დღეს თქვენ გელით შეხვედრა მერლინ მონროსთან“, ან „ინგმარ ბერგმანთან ყოველი ახალი შეხვედრა დიდი სიხარულია კინოხელოვნების ჭეშმარიტი მოყვარულებისათვის“. დიახ, ჩემი პირველი დაუსწრებელი შეხვედრა ჰაიზენბერგთან სულ ხუთიოდე წლის წინ მოხდა, სწორედ მაშინ გავეცანი 1959 წლის კიევის სიმპოზიუმის მასალებს. დიახ, ბატონებო, ყოველ ფიზიკოსში ფილოსოფოსი თვლემს, - ვითომც აქ არაფერიაო, გააგრძელა წელან შეწყვეტილი სიტყვა რამაზ კორინთელმა. მიხვდა, ლაბირინთიდან იოლად გამოვიდა; წამიერად დარწმუნდა, რომ უკლებლივ ყველას სახეზე უკვალოდ წაიშალა წელანდელი დაბნეულობა და გაცემა. დამშვიდებულმა ღრმად ამოისუნთქა და ლაპარაკი წელანდელი აზარტით გააგრძელა, - მაშ რატომ არ უნდა ვიგულისხმოთ, რომ ყოველ ფიზიკოსში პოეტი ან მუსიკოსი თვლემს? ანდა პირიქით, იქნებ ყოველ პოეტში, მხატვარში ან მუსიკოსში ფიზიკოსი თვლემს? მე თვითონ ბევრს ვიცნობ პოეტებსაც და მუსიკოსებსაც, რომლებიც უსაზღვროდ არიან დაინტერესებული ფიზიკის, ასტრონომიის, გენეტიკის საკითხებითა და პრობლემებით. ადამია-

ნი ყველა დარგს ვერ დაეუფლება. უამრავი პროფესიიდან თუ სპეციალობიდან ერთს ირჩევს. დანარჩენი დარგებისათვის აღარ სცალია. მწერლობა, მხატვრობა და მუსიკა კი უფრო მეტია, ვიდრე სპეციალობა. ამიტომაც, ჩემი ღრმა რწმენით, ყოველ ადამიანში ხელოვანი თვლემს...

„საეჭვო არაფერია. ისაა, ნამდვილად ისაა!“ - დაასკვნა საბოლოოდ ლია რამიშვილმა და გულში მწარედ გაიცინა. განა პირველი წუთიდანვე, პირველი წამიდანვე იყო რაიმე საეჭვო? საკუთარ თავს საბოლოოდ გამოუტყდა, რომ ხავსს ამაოდ ეჭიდებოდა. შეურაცხყოფის, სირცხვილისა და შურისძიების გრძნობა ერთმანეთში აირია და აიძვრა. ჯერ მაკას გახედა. ქალიშვილის ბედნიერებით გაბრწყინებულმა გამოხედვამ კიდევ უფრო გააცოფა. მერე ისევ კორინთელს მიაპყრო გაბოროტებული თვალები.

„შევიმჩნიო, რომ ვიცანი?“

„იქნებ სულაც სჯობს გამოთაყვანებული ქალის როლი ვითამაშო? ვითომ ვერაფერს მიხვდდი, ვითომ ვერ ვიცანი... თუმცა ჩემი მსახიობობა რა საჭიროა. თვითონ იქცევა ისე, თითქოს ვერ მიცნო!“

„იქნებ მართლა ვერ მიცნო?“

„რა სულელი ვარ!“

ღია რამიშვილს, ამაყ და თბილისში საყოველთაოდ ცნობილ ახალგაზრდა ქალს, ასე დამცირებულად და მიწასთან გასწორებულად არასდროს უგრძნვია თავი. გულს კიდევ უფრო ის უკლავდა, შურისძიების გზებს რომ ვერ ხედავდა. უფრო მეტიც, გავარვარებულ, ორთქლად ქცეულ სათქმელს, გულს რომ ლამის გახეთქვით ემუქრებოდა, უწვრილესი ნასვრეტიდანაც კი ვერ გამოუშვებდა. სიტყვას ვერავის ეტყოდა, მტანჯველ ფიქრს ვერავის გაუზიარებდა. სადაცაა მისი ქმარიც შემოაღებდა კარს და შეურაცხყოფის, სულიერად განადგურების შეგრძნებაც ერთი ათად გაიზრდებოდა.

„რა მოვიმიზეზო? როგორ წავიდე შინ?“

„იქნებ ჯიბრზე არაფერი შევიმჩნიო და წარსული სულაც ფეხებზე დავიკიდო?“

„ვაი, რომ არ შემიძლია!“

„შური უნდა ვიძიო! სასტიკად უნდა ვიძიო შური, მაგრამ როგორ? ყოველმხრივ რომ მაქვს ხელფეხი შეკრული?“

„რა უნდა მოვიმოქმედო, როცა ყველა გზა თვითონ მოვიჭერი?“

„ვაი, რომ ხმის ამოდების უფლებაც არა მაქვს!“

დარბაზში სადად ჩაცმული სიმპათიური ქალი გამოჩნდა.

- ნება მიბოძეთ, შეგაწყვეტინოთ საინტერესო საუბარი, - თქვა მან ღიმილით, - უმორჩილესად გთხოვთ, სუფრასთან მობრძანდეთ!

ყველანი წამოიშალნენ.

მაკამ სტუმარი დედას წარუდგინა.

- დედა, აი, ეს გახლავს რამაზ კორინთელი.

- სასიამოვნოა, თქვა ქალმა და სტუმარს ხელი გაუწოდა.

კორინთელმა გამოწვდილი ხელი ტუჩებთან მიიტანა და აკოცა.

უცებ ვიღაცამ შეჰკვივლა.

ყველამ იქით მიიხედა.

რამაზ კორინთელმა დიასახლისის ხელი გაანთავისუფლა და თვითონაც უკან მიტრიალდა?

ტყავის სავარძლის სახელურზე გადაკიდებული გულწასული ღია რამიშვილი იატაკს უაზრო თვალებით დასჩერებოდა.

თავი ოცდამეერთე

რამაზ კორინთელი რაღაც უცნაურ და უსიუჟეტო სიზმარს ხედავდა, ტელეფონის ხმა რომ ჩაესმა.

ყურადღება არ მიაქცია. ვერც კი გაერკვა, ტელეფონი სიზმარში რეკავდა თუ ცხადში.

ზარი განმეორდა.

სიზმარი შეწყდა. რამაზ კორინთელმა ძილს ნელ-ნელა წაართვა თავი.

ყურში უკვე გარკვევით ჩაესმა ტელეფონის ზარის ხმა. ყურადღება არ მიაქცია. თვალები ჭერს მიაპყრო და შეეცადა აღედგინა, რა სიზმარი ნახა.

უწინ თითქმის კვირა არ გავიდოდა, თავისი ძველი სახლი და დედა არ დასიზმრებოდა.

ახლა?

ერთხელ მაინც რატომ არ დაესიზმრა მშობლების ძველებური, ფართო სადარბაზოიანი, მოჩუქურთმებული სახლი და როიალთან მიმჯდარი დედა?

რატომ ხედავდა ყოველ ღამე ულოგიკო, უსიუჟეტო და კომმარულ სიზმრებს?

იქნებ...

იქნებ იგი სხვის სიზმრებს ხედავდა?!

რატომ სხვისას? განა ის „სხვა“ თვითონ არ იყო?!

„ვინ იყო ის ახალგაზრდა ქალი, გიმნაზიელის ტანსაცმელი რომ ამშვენებდა?“ - გაახსენდა უცებ კორინთელს. თვალი დახუჭა და კვლავ ნათლად დაინახა მისკენ ღიმილით მომავალი თეთრწინსაფრიანი ქალიშვილი.

სიზმარი თითქოს გაგრძელდა.

„ღმერთო ჩემო, ეს ხომ დედაჩემია!“

მომღიმარე ქალიშვილი ნელ-ნელა მიუახლოვდა და მოხდა საოცრებაა: იგი ერთბაშად დაბერდა, მიხრწნილ დედაკაცად გადაიქცა, ზუსტად ისეთად, დედის სახე სიკვდილის დღეს რომ ჩაეებეჭდა გონებაში.

შეშინებულმა თვალი გაახილა.

მაინც რა საშინელი დასანახი იყო გიმნაზიელის ტანსაცმელში გამოწყობილი მიხრწნილი ქალი!

ტელეფონის ბარი არ წყდებოდა. ვიღაც ჯიუტად რეკავდა.

იატაკზე დადებული აპარატისკენ ხელი ისე წაიღო, იქით არც გაუხედია.

- გისმენთ!

უსიამოდ შეაჟრჟოლა, პირველი სიტყვიდანვე იცნო მთავარი ექიმი.

არ ესიამოვნა. საერთოდ, რამაზ კორინთელს აღარაფერი აღარ სიამოვნებდა, რაც ოპერაციათა და წარსულს გაახსენებდა. ცდილობდა, ძველი ცხოვრებისათვის ხაზი გადაესვა, ტვინის ყოველი უჯრედიდან ამოეძირკვა და საბოლოოდ დაევიწყებინა. იცოდა, მხოლოდ წინისაკენ, მომავლისაკენ უნდა ეცქირა. სჯეროდა, უკან მოხედვა არ შეიძლებოდა. გრძნობდა, წარსული უკან მოსდევდა და გრძელი, მძლავრი, საცეცებიანი ხელებით მის დაჭერას ლამობდა.

მთავარი ექიმის ხმის გაგონებაც კი ზარავდა. საკმარისი იყო ზურაბ თორაძეს ტელეფონით დაერეკა, ან მისთვის თვალი სადმე მოეკრა, რომ უმაღვე გულში შხამი გადავლებოდა.

- ხომ არსად მიდიხართ? - ჰკითხა ზურაბ თორაძემ.

- რომელი საათია?

- რვა სრულდება.

- ასე უთენია რამ დაგარეკინათ? - გაბრაზდა რამაზ კორინთელი და ლოგინზე წამოჯდა. ძილი საბოლოოდ გაუტყდა.

- აუცილებელი საქმეა. არსად გახვიდეთ. კიდევ უნდა დავაზუსტო რაღაც ფაქტები. ათ საათზე თქვენთან ვიქნები! - მთავარი ექიმი პასუხს აღარ დაელოდა და ყურმილი სასწრაფოდ დაუკიდა.

გულმოსულმა რამაზ კორინთელმა ყურმილი აპარატზე დააგდო და ფეხზე წამოდგა.

არ მოეწონა ზურაბ თორაძის ხმა.

„მანც რა მოხდა, ასე უთენია რომ გამაღვიძა?“

სააბაზანოში პირი სწრაფად გაიპარსა, ცივი შხაპი მიიღო და პირსახოცმემოხვეული ჰოლში სარკესთან გაჩერდა.

ღრმად შეისუნთქა, მკერდი გამოსწია, კუნთები დაჭიმა. მოეწონა საკუთარი თავი. დაძარღვეული კისერი კიდევ ერთხელ შეათვალიერა კმაყოფილებით და უმაღვე ფიქრი მაკა ლანდიანზე გადაიტანა.

გუშინ საბოლოოდ მოილაპარაკეს. გადაწყვიტეს თვის ბოლოს დაქორწინებულიყვნენ. დღეს მაკას მშობლები საღამოს შვიდ საათზე ელოდნენ რამაზ კორინთელს. ქალიშვილს საგანგებოდ სთხოვა, ბევრ ხალხს ნუ შეჰყრიო. მაკამ აღუთქვა, რომ მხოლოდ მისი ორი განუყრელი მეგობარი გოგონა დაესწრებოდა ხელის თხოვნის ცერემონიალს. შენი სურვილი რომ ადრე მცოდნოდა, მათაც არ დავისწრებდიო, უთხრა ღიმილით მაკამ.

„მიყვარს მაკა?“

„რასაკვირველია, მიყვარს!“

„რომ არ მიყვარდეს, არც შევირთავდი. მადლობა ღმერთს, მამამისის თანამდებობით არ მოვხიბლულვარ. დიდი თანამდებობა, რასაკვირველია, ბევრს ნიშნავს, მაგრამ არც იმდენს, უსიყვარულოდ რომ დავქორწინდე. განა რაიმე კეთილდღეობა შეცვლის მეუღლის სიყვარულს? განა რაიმე ხელის წაშველება და წინსვლა ღირს იმად, ოჯახში მოსვლა და ცოლის დანახვა რომ ტანში გზარავდეს?! ბოლოს და ბოლოს, ბატონ გიორგი ლანდიას

მხოლოდ ორიოდ წლით შეუძლია დააჩქაროს ის წარმატებები, რასაც მე ჩემი ნიჭითა და უნარით მაინც მივაღწევ“.

რამაზ კორინთელმა კიდევ ერთხელ შეათვალიერა თავისი ათლეტური ტანი, საკუთარ თავსაც გაუღიმა, თვალი ჩაუკრა და გარდერობთან მივიდა.

„რა ჩავიცვა დღეს?“

„აუცილებლად კოსტიუმით უნდა ვეახლო ბატონ გიორგის. თავიდანვე ხომ არ გავანაწყენებ მასპინძლებს!“

ისევ მაკა წარმოუდგა თვალწინ.

„მაკას ალბათ თეთრი ვაბა ეცმევა. მეც რომ თეთრი კოსტიუმი ჩავიცვი, არ ივარგებს“.

„იქნებ ლურჯი?“

„ცხელა, სოფლიდან ჩამოსულ ხელმძღვანელ ამხანაგს დავემსგავსები“.

„ჯობია, ბოლებიანი სპორტული პიჯაკი და ნაცრისფერი შარვალი ჩავიცვა!“

რამაზ კორინთელმა ტანსაცმელი გადმოაწყო, გულდასმით შეათვალიერა და სკამზე გადაფინა.

„ხომ არ მეჩვენება, ხომ ნამდვილად მიყვარს?“

„ვაითუ, ჩემი გრძნობა მხოლოდ წამიერი გატაცებაა? განა ცოტა მქონია მსგავსი შემთხვევები?“

„არა, მაკა მიყვარს. ნამდვილად მიყვარს. დღეს ცოტაა მაკას-ნაირი გოგონები. მარტო სილამაზეს როდი ვგულისხმობ. დღეს განა ბევრს იპოვი მაკასნაირ დახვეწილ ქალიშვილს?!“

„ინგა?“

გულში ისევ მოხვდა ტყვია.

„განა ინგა მაკაზე ნაკლებია?! მერე რა, რომ ობლად გაიზარდა! ამქვეყნად ინგას გარდა აქვს კიდევ ვინმეს ღვთისმშობლის თვალები?“

„ინგა სულ სხვაა, ინგა ერთადერთია ამ ქვეყანაზე!“

გაოგნებული რამაზ კორინთელი სავარძელში ჩაჯდა. თვითონაც ვერ მიხვდა, საკუთარ თავთან კამათში რატომ დაიჭირა ინგას მხარე. უფრო სწორად, მიხვდა და იმიტომაც შეშფოთდა.

„განა მე კიდევ ვფიქრობ ინგაზე?“

„არავითარი ინგა! ინგა ჩემი დაა. მისი გულისათვის თუნდაც ამ წუთში მოვკვდები. მაგრამ იგი მხოლოდ დაა ჩემი და მეტი არაფერი!“

„მე მაკა მიყვარს, ჩემი მაკა, მაღალი, ლამაზი, დახვეწილი!“

რამაზ კორინთელმა უმაღვე წარმოიდგინა ქუჩაში საოცრად ნარნარად მომავალი მაკა. იქნებ ზომაზე მეტად მაღალი, იქნებ ზომაზე მეტი სიფრიფანა. მერე რა! იშვიათად უნახავს ქალიშვილის ასეთი პლასტიკური სხეული. იშვიათად შეუმჩნევია, ქალიშვილის ხელის, ფეხის, საერთოდ, სხეულის მოძრაობა, გრიმასები, ღიმილი, ლაპარაკის დინჯი, მომხიბვლელი მანერა ასე ერთი მუსიკალური აკორდივით ყოფილიყოს შეკრული.

თითქოს შვება იგრძნო. თავისუფლად ამოისუნთქა. ფანჯარასთან მივიდა. ჯერ ცხრა საათიც არ შესრულებულიყო, მაგრამ შემაწუხებლად ცხელოდა.

გაჩეხილ გაზონებში შეყენებული მანქანები უკვე აემუშავებინათ პატრონებს. მოტორების გუგუნი და მუხრუჭების ღრჭიალი უსიამოდ ხვდებოდა ყურს. აი, დაიძრა ერთი მანქანა, მას მეორე მიჰყვა, მეორეს მესამე... კიდევ რამდენიმე წუთი და ეზოში ორად ორი მანქანა დარჩა.

რამაზ კორინთელმა ჯერ თავის წითელ „ჟიგულს“ შეავლო თვალი, მერე შემობრუნდა და კვლავ სავარძელში ჩაჯდა.

ისევ დაუმძიმდა გული. წამიერი აღმოჩნდა წელანდელი შვება.

„რა მემართება? იქნებ ბურაბ თორაძის ხმამ გამიფუჭა გუნება?“

„არა, გუშინ მაკას რომ დავცილდი, პირველი წუთებიდანვე დამიმძიმდა გული“.

„ალბათ, დიდი სიხარულის წინ ადამიანს უცილებლად ეუფლება დეპრესია. განა ცოტაჯერ შეუპყრია ადამიანი სევდას უცხოეთში გამგზავრების წინ? მთელი თვის სიხარულით მოლოდინის შემდეგ, ზუსტად წასვლის წინა დღეს, განა ცოტა შეუპყრია განშორების სინანულს?“

ამაოდ ცდილობდა, თავი დაემშვიდებინა.

წამოდგა, დივანთან მივიდა, ტელეფონის ყურმილი გადადო და თავდაღმა დაემხო.

რამაზ კორინთელს არ უნდოდა თავის თავს გამოტყდომოდა, თორემ მშვენივრად იცოდა, რაც უღრღნიდა გულს.

დღეს საღამოსვე მთელს თბილისს მოედებოდა მაკა ლანდიას მშობლებთან მოლაპარაკების ამბავი. ხვალ თუ არა, ზეგ მაინც აგორებული ტალღა ინსტიტუტამდეც მიაღწევდა. მიაღწევდა და რამაზ კორინთელმა მშვენივრად იცოდა, გამძვინვარებულ მარინე დვალს ველარაფერი დააკავებდა.

„ადრე უნდა ჩამოვმორებოდი. ადრე უნდა გამეწყვიტა კავშირი!“

კორინთელმა ხელი ჩაიქნია, წარსულზე დარდს აზრი აღარ ჰქონდა.

„თუ ხვალ არა, ზეგ უნდა მოვულო ბოლო. მეტ გამოსავალს ვერ ვხედავ!“

„იქნებ ხვალ დილით მივაკითხო? იქნებ როგორმე დავამშვიდო, დავუყვავო, ბედს შევარიგო. თან დიდი დახმარებაც აღვუთქვა“.

„არა, არ ღირს. მაინც არაფერი გამოვა. ან რატომ უნდა შევადგო ბედი სასწორზე? განა მე ვარ დამნაშავე? განა ქორწინებას შევპირდი და პირი ვუცვალე? განა თვითონ არ მომიწყო შანტაჟი? რატომ მანამდე არ მითხრა არაფერი, სანამ მეხუთე თვეში არ გადადგა?“

„არავითარი რისკი, და საერთოდ, რატომ ფიქრობ ამდენს ერთ მდივანს, პრიმიტიულ ქალზე? ხვალვე უნდა დამთავრდეს ყველაფერი!“ - რამაზ კორინთელი თვითონვე დარწმუნდა, გადაწყვეტილებას ველარაფერი შეაცვლევინებდა.

თავი ასწია და, ჩვეულებისამებრ, იქვე სკამზე დადებულ საათს დახედა. ექიმის მოსვლამდე ნახევარი საათიღა რჩებოდა.

„ზურაბ თორაძეს მაინც რა ჯანდაბა უნდა. არ დამაცლიან, ერთი დღე მაინც დილიდან საღამომდე ვიყო ბედნიერი?“

შეეცადა ფიქრი კვლავ მაკაბე გადაეტანა.

თითქოს არ უნდოდა თავის თავს გამოტყდომოდა, მაგრამ გრძნობდა, ძალზე სიამოვნებდა, რომ მაკა ლანდიაზე დაქორწინება ბევრ მნიშვნელოვან საქმესაც მოუგვარებდა. სრულიად ახალგაზრდა კაცს ხელის ერთი მოსმით შეექმნებოდა ყოველგვარი პირობა, რასაც ადამიანი გვიან სიბერემდე თუ აღწევს ხოლმე ენერგიული და თავდადებული შრომით. ოცდამეხუთე წელში გადამდგარ მეცნიერს პირველი დღეებიდანვე ექნებოდა განაღდებული შემოქმედებითი თავისუფლება, მეცნიერული შრომისთვის იდეალური პირობები. არ დაჰკარგავდა დროს ათასგვარი საოჯახო წვრილმანისა თუ მსხვილმანის მოსაგვარებლად, რაც ისედაც არ ესადაგებოდა რამაზ კორინთელის გულსა და ბუნებას.

კიდევ ხუთი წუთი და მთავარი ექიმიც მოვიდოდა.

რამაზ კორინთელი წამოდგა. გადაწყვიტა ჩაეცვა. უმაღვე გადაიფიქრა. არ ჩათვალა ღირსად ზურაბ თორაძე, ჩაცმული დახვედროდა.

კაცმა რომ თქვას, რას ერჩოდა? თვითონაც ვერ აგისსნიდათ, რატომ შეიძულა მთავარი ექიმი, რატომ აღარ სიამოვნებდა არამცთუ მისი დანახვა, ხმის გაგონებაც კი.

ზუსტად ათ საათზე გაისმა ელექტროზარის წკრიალი. რამაზ კორინთელი კარის გასაღებად გაემართა. ჰოლში კიდევ ერ-

თხელ შეჩერდა სარკის წინ. ამჯერად არ მოეწონა სარკიდან შემომზირალი ჭაბუკის გამოხედვა. ძლიერი, თაფლისფერი თვალები რატომღაც ძველებურად აღარ აფრქვევდნენ ცეცხლს და ჩამქრალი ვულკანის კრატერებივით ჩაბნელებულიყვნენ. ზარმა ისევ გაიწკრიალა. ამჯერად სტუმარმა ზარის ღილაკს უფრო ხანგრძლივად დააჭირა თითი.

რამაზ კორინთელმა კარი გამოაღო. შეკრთა. ზურაბ თორაძეს ისეთი სასოწარკვეთილი გამოხედვა ჰქონდა, მიხვდა, მთავარმა ექიმმა რაღაც საშინელი ამბავი მოიტანა.

- რა მოხდა?

რამაზ კორინთელმა კარი სწრაფად დახურა და სტუმარი წინ გაუშვა.

ზურაბ თორაძე ოთახში მძიმე ნაბიჯებით შევიდა, ფანჯარასთან მიდგმულ სავარძელში ასაკისათვის შეუფერებელი გაჭირვებით ჩაჯდა და მწარედ ამოიოხრა.

- მგონი უკვე გკითხე, რა მოხდა-მეთქი! - მთელი ამდენი ხნის ნაცნობობის მანძილზე ზურაბ თორაძეს მეორედ მიმართა შენობით.

მთავარმა ექიმმა დანისლული თვალებით შეხედა რამაზ კორინთელს.

- მოხდა ის, რასაც დიდი ხანია შინაგანად შეგუებულნი ვიყავით თქვენც და მეც! - ზურაბ თორაძემ ჯიბიდან თეთრი ცხვირსახოცი ამოიღო და შუბლი მოიწმინდა.

- მაინც?

- რასაკვირველია, კაცი იმედით ცოცხლობს, მაგრამ...

- ქარაგმულად ლაპარაკს თავი დაანებე! - იყვირა მოთმინებიდან გამოსულმა კორინთელმა.

- იმედი მაქვს, მამაკაცურად შეეგებებით გასაჭირს. ამ ოთხი დღის წინ თქვენი შვილი იპოვეს, თქვენი დათო.

- მკვდარი?! - ამოიხრიალა რამაზ კორინთელმა და მუხლმოკვეთილი ჩაეშვა სავარძელში.

- სამწუხაროდ, მკვდარი! - თავი დახარა ზურაბ თორაძემ და ცხვირსახოცს დაუწყო წვალება.

დუმილი ჩამოვარდა, საშინელი, დამუხტული დუმილი. მთავარ ექიმს გულწრფელად ეგონა, სადაცაა მეხი გავარდებო, და თავის აწევას ვერ ბედავდა. გრძნობდა, რამაზ კორინთელი დაჟინებით მისჩერებოდა.

დუმილს ვეღარ გაუძლო, თავი ასწია და კორინთელს შეხედა. ჭაბუკის ჩაშავებული თვალები მთავარ ექიმს თოფის ლულებივით ჰქონდა დამიზნებული. შეკრთა და მონუსხულივით გაქვავდა. მორჩილად ელოდა, ორლულა თოფი როდის დაიქუხებდა. მალე მიხვდა, კორინთელი მას ვერ ხედავდა, ვერც აღიქვამდა. ჭაბუკის დიდრონი, მაგრამ უაზრო და ჩამუქებული თვალები ელექტროქსელიდან გამოთიშულ ხელსაწყოს ჰგავდა.

- სად იპოვეს, ან როდის იპოვეს? - იკითხა უცებ ყრუდ რამაზ კორინთელმა.

- ამ ოთხი დღის წინ, მტკვარში, ჩელუსკინელების ხიდთან!

რამაზ კორინთელის გული ქვამოხვედრილი ვიტრინის მინასავით ისევ დაიმსხვრა უწვრილეს ნატეხებად და ისევ ჩაიბნა უძირო სხეულის ბნელ უფსკრულში.

- მაშ ის ჩემი შვილი იყო? - ამოიხრიალა ვილაცამ ჭაბუკის სხეულიდან.

ზურაბ თორაძე შიშმა აიტანა. კარგად დაინახა, რამაზ კორინთელს ბაგეები არც კი გაუნძრევია, ხოლო ხმა, განსვენებული აკადემიკოსის ხმას რომ ჰგავდა, სადღაც მკერდიდან თუ მუცლიდან მოესმა.

- როგორ, თქვენ შეესწართ მტკვრიდან გვამის გამოტანას? - ჰკითხა შეშფოთებულმა ზურაბ თორაძემ.

- შეცდომა გამოირიცხულია? - რამაზ კორინთელმა უპასუხოდ დატოვა მთავარი ექიმის შეკითხვა, - ნუთუ ამდენი დროის განმავლობაში გვამი არ გაფუჭდა? იქნებ რაღაც ეშლებათ? იქნებ ვიღაცაში აერიათ? იქნებ...

- სამწუხაროდ, შეცდომა გამოირიცხულია. ექსპერტმა იოლად დაადგინა მიცვალებულის ვინაობა. ქალბატონმა ანამაც უმაღვე ამოიცნო თავისი შვილი. ეტყობა, ცხედარი მტკვარმა მისილა. მთელი წლის განმავლობაში სილამ კარგად შეინახა სხეული. შემდეგ, როგორც ჩანს, მაისის ბოლოს და ივნისის დასაწყისის წყალდიდობებმა გვამი მაინც დასძრა ადგილიდან. ვარაუდობენ, რომ უბედური სადღაც იქვე ახლოს უნდა იყოს წყალში გადაგდებული.

- გადაგდებული?

- ჰო, გადაგდებული. იგი ჯერ მოკლეს, შემდეგ კაპრონის თოკით რელსის გადანაჭერი შეაბეს და მტკვარში გადააგდეს.

„ღმერთო ჩემო, ისევე მტკვარი!“ - უნებურად მარინე დვალი გაახსენდა და სისხლი აემღვრა. თავს მაინც მოერია და იკითხა: - მაინც რას ამბობს ექსპერტი, რითია მოკლული?

- რევოლვერის სამი ტყვიით. მარკაც კი დაადგინეს - „ტტ“. ერთი ტყვია მკერდში აქვს უბედურს მოხვედრილი, მეორე მუცელში!

- „ტტ“-ს სამი ტყვიით? - აღმოხდა რამაზ კორინთელს.

- ჰო, სამი ტყვიით.

„და საერთოდ, რატომ გისწრებს ხელი, რატომ დაეჩვიე ამ ბოლო დროს სამ-სამჯერ სროლას?“ - ჩაესმა უცებ ყურში სოსო შადურის ხმა.

- შეუძლებელია, გესმის, შეუძლებელი! - იყვირა უცებ საშინელი ხმით რამაზ კორინთელმა, სავარძლიდან წამოიჭრა, ექიმს მივარდა, პიჯაკის ბორტებზე ხელი მოავლო და ჰერში აიტაცა, - შეუძლებელია, გესმის შეუძლებელი!

- რა არის შეუძლებელი? - შეშინებული ზურაბ თორაძე საცოდავად ფართხალებდა.

- შეუძლებელია, გესმის? შეუძლებელი! - კორინთელმა ექიმს ხელი უშვა. ზურაბ თორაძე უმწეოდ დაეხეთქა სავარძელს.

რამაზ კორინთელი დივანზე ჩამოჯდა და თავი ხელებში ჩარგო. მთავარი ექიმი შეშინებული შესცქეროდა ჭაბუკის მოცახცახე მხრებს და თვალის დახამხამებასაც ვერ ბედავდა.

- სად არის ახლა ცხედარი?

- აკადემიკოსის სახლში. - ზურაბ თორაძემ ვერ გაბედა ეთქვა, თქვენს სახლშიო.

- მაინც რა თქვა მილიციამ, რატომ მოკლესო? - იკითხა ყრუდ კორინთელმა.

მთავარ ექიმს კვლავ შორიდან შემოესმა ჭაბუკის ხმა.

- მილიციის გამომძიებელმა დაახლოებით ასეთი ვერსია წამოაყენა. თქვენი შვილი... ესე იგი, აკადემიკოს დავით გიორგაძის შვილი დათო გიორგაძე, - მთავარი ექიმი მთლად დაიბნა, - ადრეც ყოფილა შემჩნეული ფულზე თამაშში. ვარაუდობენ, რომ მან ვიღაცას მოუგო დიდი თანხა, წაგებულმა კი მოკლა და მტკვარში გადააგდო. გაიტაცა მოკლულის მანქანა და კვალის დასაფარავად ვიღაცას განგებ დააჯახა. მანქანა მსხვერპლთან მიატოვა და გაიქცა. თავისას მიაღწია კიდეც. გამოძიება გზას აცდინა. ეჭვი აღარავის ეპარებოდა, რომ ის უბედური დათო გიორგაძემ გაიტანა და შეშინებული სადღაც გადაიხვეწა.

„და, საერთოდ, რატომ გისწრებს ხელი, რატომ დაეჩვიე ამ ბოლო დროს სამ-სამჯერ სროლას?“

- აქვთ რაიმე ხელჩასაჭიდი საბუთი?

ზურაბ თორაძე დაიბნა. შუბლზე ოფლმა დაასხა. დადგა დრო, ეთქვა უფრო საშინელი რამ, ვიდრე შვილის სიკვდილი იყო.

- თავს როგორ გრძნობთ? თუ ცუდად ხართ, მე ყველაფერი მაქვს წამოღებული. ვიცოდი, უჩემოდ მაინც გაიგებდით შვილის

დალუპვის სამწუხარო ამბავს. ამიტომაც ვამჯობინე, პირველს მე მეთქვა. ეს დღეები სულ თქვენთან ვიქნები. რას იზამთ. დიდი ტრაგედია დატრიალდა, მაგრამ თავს უნდა სძლიოთ, სასოწარკვეთა არ უნდა დაგეუფლოთ.

- მილიციას აქვს რამე ხელჩასაჭიდი საბუთი? - გაიმეორა მრისხანედ რამაზ კორინთელმა და ამღვრეული თვალები მთავარ ექიმს მიაპყრო.

ზურაბ თორაძე დაიბნა. კორინთელის არეულმა სახემ შეაშინა. აღარ იცოდა, რა ექნა.

- სახეზე გეტყობა, რაღაცას მიმალავ! - ისევ წამოიჭრა ფეხზე გაცოფებული რამაზ კორინთელი და ექიმს ისევ ჩაავლო პიჯაკის საყელოში ღონიერი ხელები.

- გეტყვით, ყველაფერს ახლავე მოგახსენებთ, ოღონდ ხელი გამიშვით! - თავის განთავისუფლებას შეეცადა ზურაბ თორაძე.

რამაზ კორინთელმა ხელი უშვა, მაგრამ ადგილიდან არ დაძრულა. შეშინებული ექიმი ქვემოდან საცოდავად შესჩერებოდა.

- გთხოვთ, ერთი ნაბიჯით უკან დაიწიოთ. თავზე ნუ დამდგომიხართ სულთამხუთავივით.

„და, საერთოდ, რატომ გისწრებს ხელი, რატომ დაეჩვიე ამ ბოლო დროს სამ-სამჯერ სროლას?“

- ჩქარა, მეტის მოთმენა აღარ შემიძლია!

- რაიმეს დამალვას აზრი არა აქვს. თვითონ მოვლენ და გაგაგებინებენ. ამიტომ, უმორჩილესად გთხოვთ, ნებისყოფა მოიკრიბოთ. რასაც მე გეტყვით, ძნელი მოსასმენი იქნება, მაგრამ რას იზამ, ვიცი, თავს ზემოთ ძალა არაა...

- პირდაპირ მითხარი, ყოველგვარი შესავლის გარეშე!

- გუშინ ჩემთან საავადმყოფოში მოვიდა ახალგაზრდა გამომძიებელი.

- თუ გახსოვს, ნაცრისფერი „ვოლგით“ ხომ არა?

- დიახ, როცა წავიდა, ფანჯრიდან გადმოვხედე, ნაცრისფერი „ვოლგის“ საჭეს თვითონ მიუჯდა.

- ავადმყოფურად გამხდარი და საფეთქლებშეჭალარავებული ახალგაზრდა კაცი, არა?

- დიახ, დიახ! თქვენ ეგ საიდან იცით?

- განაგრძე, ჯერ შენი სათქმელი მოათავე!

- გამომძიებელმა მომატანინა რამაზ კორინთელის ავადმყოფობის ისტორია, - მთავარმა ექიმმა კიდევ გაუსვა ხაზი, რომ რამაზ კორინთელს კი არა, აკადემიკოს დავით გიორგაძეს ელაპარაკებოდა, - იმ წუთში არც კი ვიცოდი, თუ დათო გიორგაძის გვამი ნაპოვნი იყო. დაწვრილებით გამომკითხა, ავადმყოფობის პერიოდში დათო გიორგაძის სახელი ხომ არ წამოუბოდავს, ან ავტოვარია ხომ არ უხსენებიაო. თქვენთვის გასაგებია რასაც ვეტყვოდი. გამომძიებელს თურმე ადრეც ჰქონია თქვენზე ეჭვი. ეტყობა, ჩუმ-ჩუმად დაგდევდათ კიდევ. დაახლოებით სცოდნია, თუ დათო გიორგაძე ფულზე ვისთანაც თამაშობდა. ყველანი გამოუძახია და დაუკითხავს. გუშინ შუადღისას კი ვიღაცას ტელეფონით დაურეკავს და უთქვამს, იმ საბედისწერო საღამოს დათო გიორგაძემ რამაზ კორინთელს მოუგო დიდი თანხა, შემდეგ ორთავენი გიორგაძის მანქანით სადღაც ერთად წავიდნენო.

- მეტი არაფერი?

- მეტი არაფერი.

- თუკი რამაზ კორინთელი ვიღაცამ დაასმინა, რატომ არ მოვიდა გამომძიებელი ჩემთან?

- თქვენისთანა საქვეყნოდ სახელგანთქმული კაცის დაკითხვა იოლი არაა. უნდა არსებობდეს დაკითხვის იურიდიული საფუძველი. ტელეფონის ანონიმური ზარი საბუთად არ გამოდგება. გამომძიებელი, ალბათ, სანამ ყველა დეტალს არ დააზუსტებს, თქვენთან მოსვლას ვერც გაბედავს. თანაც, რატომ უნდა მივიჩნიოთ სიმართლედ, რომ დათო გიორგაძე რამაზ კორინთელმა

მოკლა? რატომ არ უნდა ვივარაუდოთ, რომ ნამდვილი მკვლელი ცდილობს გზა აუბნოს გამოძიებას? მით უმეტეს, რომ დარწმუნებული არიან, სენსაციურად სახელგანთქმულ ახალგაზრდა მეცნიერს იოლად ვერ წამოკრავენ ხელს...

- და თუ დათო გიორგაძე ჩემი მოკლულია?! - იყვირა რამაზ კორინთელმა.

- თქვენი მოკლული საიდან იქნება, თქვენ ხომ აკადემიკოსი დავით გიორგაძე ბრძანდებით?!

- ამ ხელებმა ხომ მოკლეს, ამ სხეულში ჩაბუდებულმა ბოროტმა გენმა ხომ მოკლა; გენმა, რომელმაც პირველი დღიდანვე დათრგუნა და დაიმორჩილა, თავისი ვნებების სამსახურში ჩააყენა აკადემიკოს დავით გიორგაძის ინტელექტი?!

- ჩუმად, თუ ღმერთი გწამთ!

- ღმერთო რომ მწამდეს, ამ დღეში არ ჩავვარდებოდი!

- ნუ ყვირიხართ, მეზობლები გაიგონებენ.

- გაიგონონ. აწი ყველაფერი სულერთია!

- ჯერ არაფერი არაა დაკარგული! ვიღაცის მიერ ტელეფონით ნათქვამი ფრაზა რა მოსატანია. დარწმუნებული ვარ, ნამდვილი მკვლელი განგებ გახოცავთ ხელს! ფიქრი ნურაფრისა გაქვთ, ყველაფერი მოგვარდება. მე მოვაგვარებ ყველაფერს!

„და, საერთოდ, რატომ გისწრებს ხელი, რატომ დაეჩვიე ამ ბოლო დროს სამ-სამჯერ სროლას?“ - კვლავ საოცრად ცხადად ჩაესმა კორინთელს სოსო შადურის ხმა.

- საქმე არც ისე კატასტროფულად უნდა წარმოვიდგინოთ, როგორც ერთი შეხედვით ჩანს! - უფრო მხნედ წარმოსთქვა ზურაბ თორაძემ.

- ჩუმად! - ამოიღმუვლა რამაზ კორინთელმა. - ჩუმად! აღარ მინდა შენი ხმა გავიგონო! გესმის მაინც, რას მეუბნები?! მართლმსაჯულების წინაშე წარვსდგე და თავი დავიცვა, რომ საკუთა-

რი შვილისათვის რევოლუციური სამჯერ არ დამიხლია-მეთქი მუცელში?!

- ჯერ ხომ ისიც არ არის დასაბუთებული, ნამდვილად რამაზ კორინთელმა მოკლა თუ არა დათო გიორგაძე. კიდევ ვიმეორებ, არაფერს არ ნიშნავს ტელეფონის ანონიმური ზარი. დარწმუნებული ვარ, მკვლელი ცდილობს გამოძიება გზიდან ააცდინოს, თქვენს ავტორიტეტს ჩამოეფაროს. დარწმუნებულია, რომ თქვენი ხათრით ძველ საქმეს აღარ ჩაუღრმავდებიან და აღარ გამოეკიდებიან. ხოლო საბოლოოდ თუ მაინც დაადასტურებენ საშინელ ფაქტს, რომ დათო გიორგაძე რამაზ კორინთელის მოკლულია, ბუნებრივია, საშინელ მდგომარეობაში აღმოჩნდებით, მაგრამ ეს ხომ სულაც არ ნიშნავს, რომ მკვლელი თქვენა ხართ?! - ბურაბ თორაძე შეჩერდა, სული მოითქვა და ოფლით დაცვარული შუბლი ისევ ჩამოიწმინდა თეთრი ცხვირსახოცით.

რამაზ კორინთელი ენით აუწერელი ზიზღით მისჩერებოდა.

- დიახ, - განაგრძო ბურაბ თორაძემ, - თუ ფაქტი დადასტურდა და მართლმსაჯულების წინაშე წარსდგებით, უკან არ დავიხევ, ჩემს ნამოქმედარზე მე ვაგებ პასუხს. დაე, დამსაჯონ. ბოლოს და ბოლოს, ტვინის გადანერგვის ოპერაცია თქვენის ნებართვით გავაკეთე. თუ გახსოვთ, ხელწერილითაც გავაფორმეთ თქვენი თანხმობა. რამაზ კორინთელს თანხმობის ხელწერილს, კარგად მოგეხსენებათ, ვერ დავაწერინებდი. ბუნებრივია, ძნელი იქნება დავამტკიცოთ, რომ კორინთელის დადამბლავებული ტვინის განკურნება არ შეიძლებოდა, მაგრამ თქვენ ხომ მაინც იცით, რომ მართალი ვარ. დაე დამსაჯონ, სინდისის წინაშე ხომ მართალი ვიქნები, რომ ამოდენა ნაბიჯი მხოლოდ მედიცინის, მეცნიერების წინსვლისათვის, ადამიანის ბედნიერებისათვის გადავდგი. ასე რომ, ამ მხრივ შეგიძლიათ მშვიდად იყოთ. მე საჯაროდ განვაცხადებ ჩემი ოპერაციის ამბავს, მე გავაგებინებ მართლმსაჯულებასაც და ქვეყანასაც, ვინა ხართ სინამდვილეში თქვენ!

- აღარ დაგჭირდებათ ამოდენა გმირობის ჩადენა, ბატონო ექიმო! - რამაზ კორინთელი ნელა წამოდგა, კარადასთან მივიდა, უჯრა გამოაღო და ხელი ჩაყო. თვალებიდან ცეცხლს აფრქვევდა, სახის ყველა კუნთი უცახცახებდა, უჯრაში ჩაყოფილი ხელი უცახცახებდა, მაგრამ ამოდებას არ ჩქარობდა.

ზურაბ თორაძე უჯრას თვალს არ აშორებდა. დიდი მიხვედრა არ უნდოდა, რამაზ კორინთელი იქიდან სასიკეთოს არაფერს ამოიღებდა.

- პირველ რიგში შენ უნდა დაისაჯო, ბატონო ექიმო, რადგან შენ გაილაშქრე განგების წინააღმდეგ!

რამაზ კორინთელმა უჯრიდან ხელი ნელა ამოსწია. ზურაბ თორაძეს მუხლი მოეკვეთა. გული შეეკუმშა და აღარ გაეშალა. ჩასუნთქული ჰაერი ვერ იქნა და ვეღარ ამოისუნთქა. გონებააბნეული კორინთელის ხელში გრძელი, ფინური დანა ლაპლაპებდა.

რამაზ კორინთელმა უჯრა უხეშად მიკეტა და თვალებგადმოკარკლული ნელი, ძალიან ნელი ნაბიჯით ექიმისკენ დაიძრა.

ზურაბ თორაძემ უმწეოდ მიმოიხედა, მაგიდასთან კარის მოპირდაპირე მხარეს იდგა. კართანაც რომ მდგარიყო, გაქცევას მაინც ვერ მოასწრებდა. არ იცოდა, რკინის ურდულიანი საკეტი როგორ უნდა გაეღო. გონება სწრაფად მუშაობდა, მაგრამ გამოსავალს მაინც ვერ პოულობდა. ეყვირა? არ ივარგებდა, გონება-ამღვრეულ რამაზ კორინთელს კიდევ უფრო გააცოფებდა. მიხვდა, ხვეწნა-მუდარა თულა გადაარჩინდა.

- ბატონო დავით! - საცოდავად დაიღრიჯა ზურაბ თორაძე. სწორად განსაზღვრა, დათო გიორგაძის მკვლელს, რამაზ კორინთელს კი არა, შვილის სიკვდილით გაუბედურებულ მამას უნდა შევედრებოდა.

უცებ რამაზ კორინთელს ხარხარი აუტყდა, საშინელი, ამაზრზენი ხარხარი. თითქოს მთელი ტანით ხარხარებდა, გულ-მკერ-

დი შემადრწუნებლად უთახთახებდა, თვალებიდან კი რისხვას აფრქვევდა.

- აღარავის წინაშე აღარ მოგიწევს პასუხისგება, ბატონო ექიმო, - ხარხარებდა კორინთელი და მსხვერპლს ნელ-ნელა უახლოვდებოდა.

- ბატონო დავით! - სასოწარკვეთილმა შეჰყვირა ექიმმა და მაგიდის ირგვლივ დაიწყო სირბილი. მეოთხედ თუ მეხუთედ შემოურბინეს მაგიდას. ბურაბ თორაძე მიხვდა, კორინთელი შურისძიების სიამოვნებას იხანგრძლივებდა, თორემ მსხვერპლს ორი გრძელი ნაბიჯით დაეწეოდა. თუ მოინდომებდა, დაწვევაც არ უნდოდა, გრძელი მკლავებით დასწვდებოდა და შეთხელებულ თმაში ხელს ჩაავლებდა.

რამაზ კორინთელს თითქოს სიამოვნებდა, ექიმის ნაწილებად დაშლილ სახეს რომ ხედავდა; თითქოს ტკვებოდა, მისი თვალებიდან ხვეწნა-მუდარა რომ იღვრებოდა.

ბურაბ თორაძეს მეტი აღარ შეეძლო. სირბილმა და მოლაპლაპე დანის შიშმა კი არა, კორინთელის ამაზრბენმა ხარხარმა დათრგუნა და დაადამბლავა.

- გვედრები, გემუდარები, ნუ მომკლავ! - იყვირა უცებ საცოდავი, ტირილშერეული ხმით და მუხლებზე დაემხო.

რამაზ კორინთელი ხარხარით დაადგა თავზე. დანიანი ხელი ნელ-ნელა მაღლა ასწია, მაგრამ დარტყმას არ ჩქარობდა, ფეხებგალაჯული იდგა და ხარხარისაგან ისე ცახცახებდა, თითქოს მაღალი ძაბვის დენთან იყო შეერთებული.

უცებ დენი ვიღაცის უხილავმა ხელმა გამორთო. რამაზ კორინთელმა ხარხარი შეწყვიტა, მოცახცახე სხეულიც ერთბაშად დაუწყნარდა. ირგვლივ დუმილი ჩამოწვა, თითქოს ყველაფერი გაქვავდა და გაირინდა.

ბურაბ თორაძეს იმედი ჩაესახა, იქნებ დაწყნარდა და გული მოუღბაო. აღარ იცოდა, რა ექნა. კიდევ შეხვეწნოდა, თუ გაჩუმე-

ბულიყო. ხმის ამოღება მაინც ვერ გაბედა. ვაითუ, კიდევ უფრო გავალიზიანო. მუხლებზე დაცემული, კორინთელს საცოდავად შესჩერებოდა, შიშისაგან წამწამებსაც არ ახამხამებდა.

რამაზ კორინთელი გაქვავებული დასჩერებოდა ექიმს. უცებ საშინელი ხმით ამოიბღავლა, ზურაბ თორაძეს მარცხენა ხელით თმებში დასწვდა და მარჯვენათი ყელი გამოლადრა. გადაჭრილი არტერიიდან სისხლმა თითქმის ერთი მეტრის სიგრძეზე გადაასხა.

ზურაბ თორაძემ ერთი კი შეჰყვირა, მაგრამ გაცოფებულმა რამაზ კორინთელმა უმაღვე ყრონტი გადაუჭრა და ხმა ჩააკმენდინა. საშინელმა ხროტინმა, გადაჭრილი ყრონტიდან რომ ამოდიოდა, ვერ გამოარკვია რამაზ კორინთელი. ექიმის თმა მანამდე ჰქონდა ჩაბღუჯული, სანამ სისხლის შადრევანმა ნელ-ნელა არ დაიკლო და ბოლოს სულ არ შეწყდა.

- ჩაძაღღდა! - სიამოვნებით წარმოთქვა კორინთელმა და თმას ხელი უშვა.

ზურაბ თორაძის უსიცოცხლო სხეული იატაკზე დაეხეთქა.

უცებ შენიშნა, მომაკვდავის მარცხენა ფეხი დროდადრო ისევ ტოკავდა. რამაზ კორინთელი თავის მსხვერპლს მანამდე დასჩერებოდა, სანამ არ დარწმუნდა, რომ ფეხი აღარ ინძრეოდა. შედედებული სისხლით გაწებოიანებულ მარჯვენა ხელზე დაიხედა. დანა მაგიდაზე დააგდო, გვამს ფეხებში სწვდა და აბაზანისაკენ წაათრია. გადაჭრილი ყელიდან ხელახლა ამოასხა შედედებულმა სისხლმა.

სიკვდილით დამძიმებული სხეული ძლივს შეათრია ვიწროკარებიან სააბაზანოში. მერე დაიხარა, წელზე ხელები შემოხვია, ნელ-ნელა ასწია და აბაზანაში ჩააგდო.

სასწრაფოდ გარეთ გამოვარდა, გასისხლიანებული ხელების გადაბანა არ გახსენებია, მაგიდასთან მივიდა, დანას დასწვდა და უმაღვე ჰოლში დაკიდებულ გრძელ სარკეს მიაშურა.

სარკეში მთლიანად გამოჩნდა ჭაბუკის ათლექტური სხეული. მარჯვენა ხელი და მკერდი ექიმის სისხლით ჰქონდა საზიზღრად მოსვრილი. სისხლიანმა დანამ კიდევ უფრო გააცოფა და გაახელა. აჩქარებული სუნთქავდა. მძლავრი მკერდი კიდევ უფრო და სწრაფად აუდ-ჩაუდიოდა. დაფართოებულ ძარღვებში თითქოს ხედავდა, სისხლი როგორ მიმოდიოდა.

ო, როგორ ეზიზღებოდა ეს ღონიერი, დაძარღვული მკლავები, მაღალი, ჩამოსხმული ფეხები, გრძელი კისერი, ხშირი, წაბლისფერი თმა, ოდნავ კეხიანი ცხვირი და თაფლისფერი თვალები. უცებ გულმა რეჩხი უყო. სად უნახავს ეს ახალგაზრდა კაცი? გაოცებისაგან კინალამ შეჰყვირა. გონება წამიერად გაუნათდა. გაახსენდა, ერთბაშად გაახსენდა, თითქოს გუშინ იყო ის დღე, სამსახურიდან შინ ფეხით წასვლა რომ გადაწყვიტა. ფართო ეკრანზე ერთბაშად გამოჩნდა გაქვავებული ადამიანებით და გაჩერებული მანქანებით გაჭედილი გრძელი და ფართო ქუჩა. საიდანღაც მონადენი გაცრეცილი შუქი, ქუჩას რომ ოდნავ ანათებდა, სიკვდილის ფერში ხვევდა ყველაფერს. აი ისიც, დავით გიორგაძე, შეშინებული და თავზარდაცემული დაბორიანებს გაქვავებულ, მანეკენებად ქცეულ ადამიანებს შორის. უცებ ისევ შემოესმა ადამიანის ფეხის ხმა და ნათლად დაინახა სრულიად ახალგაზრდა კაცი, ალბათ ოცდაორი-ოცდასამი წლისა. მოდიოდა ნელა, მაგრამ მტკიცე ნაბიჯებით, თან მოხუც აკადემიკოსს თვალს არ აშორებდა. ისეთი მრისხანე გამოხედვა ჰქონდა, აკადემიკოსი სიხარულმა კი არა, შიშმა შეიპყრო, წელან ალბათ მზე ამ ჭაბუკმა გამორთო, მანვე გააქვავა პლანეტაზე მთელი სიცოცხლე და მოხუცს გაოცებული, თან განრისხებული მისჩერებოდა, შენ როგორღა გადამირჩიო.

„ღმერთო ჩემო, განა საავადმყოფოში, ოპერაციის შემდეგ არ შემეპარა პირველად ეჭვი, რომ ეს ახალგაზრდა სადღაც მინახავს? მაშინ ვერ გავიხსენე, ვერ აღვადგინე გონებაში. ახლა კი...

რალა ახლა, რალა მაინცდამაინც დღევანდელ დღეს? ნუთუ ესეც ბედისწერაა?“

სხეული ისევ აევსო შურისძიების გრძნობით. ო, როგორ უნდოდა ახლავე აეჩეხა, ნაკუწებად ექცია ენით აუწერლად საძულველი ადამიანი, სარკიდან რომ უნამუსოდ შემოსცქეროდა.

სისხლიანი დანა მაღლა ასწია, მაგრამ არ ჩქარობდა, უნდოდა ზიზღით ბოლომდე ავსებულიყო, შურისძიების წყურვილით ბოლომდე ანთებულიყო. შეეცადა თვალნათლივ წარმოედგინა, რამაზ კორინთელმა როგორ დაახალა სამჯერ ტყვია დათო გიორგაძეს, როგორ შეაბა კაპრონის თოკით რკინის ნაჭერი და როგორ გადააგდო მტკვარში.

- გვიან, შვილო, მაგრამ მაინც დადგა შურისძიების წამი! - წარმოთქვა გაცოფებულმა და გასისხლიანებული დანის ტარს მეორე ხელიც მოავლო. წამიერად შეეყოვნდა, ერთხელ კიდევ შეავლო თვალი დაკუნთულ სხეულს, უცებ არაადამიანური ხმით იყვირა და დანა მთელი ძალით ჩაიცა მუცელში.

ო, როგორი შვება იგრძნო.

არ იცოდა, თუ შურისძიება ამოდენა სიამოვნებას ანიჭებდა ადამიანს.

მუცლიდან დანა უმაღვე გამოიძრო და კვლავ მაღლა აღმართა. ჭრილობიდან გამოვარდნილმა სისხლის ნაკადმა სარკე წითლად შეღება.

გაცოფებულმა და სისხლის სუნით დამტკვარმა კიდევ რამდენიმეჯერ ჩაიცა დანა მუცელში.

- ესეც შენ! ესეც შენ! - ყვიროდა გამწარებული და საკუთარ სხეულს საოცარი ნეტარებით კეპავდა.

- გული, გული უნდა გავუბო, ბინძური გული! - საზარელი, სისხლში ამოვლებული ხმით გაჰყვიროდა შურისძიებით გონებადაბნელებული.

დანა ტარით მიადო სარკეს. უნდოდა, კარგად დაენახა, საძულველი სხეული როგორ წამოეგებოდა გრძელ და ბასრ დანას.

- გული, გული! - ყვიროდა გაცოფებული, მაგრამ ყრონტიდან მხოლოდ ხრიალი და სისხლი ამოსდიოდა.

სარკეზე, ჩარჩოსთან მიბჯენილი დანის წვერი გულზე მიიძო და მთელი ძალით მიაწვა. გრძელ, ბასრ დანას ჯერ თითქოს გაუჭირდა, შემდეგ სწრაფად შევიდა სხეულში, ნეკნი გაგლიჯა და გულამდე მიაღწია. თითქოს იგრძნო, დანის წვერი რომ გულს ედებოდა. კიდევ უფრო დატკბა სიამოვნებით. მიხვდა, ჭაბუკის ნავარჯიშევი, ღონიერი გული ხათანგში მომწყვდეული მხეცივით ფართხალებდა, ნეკნებს ეხეთქებოდა, მაგრამ მიბჯენილ დანას ვეღარსად გაუბოდა. კიდევ ერთი მოძრაობა იყო საჭირო, კიდევ ერთი ენერგიული მიწოლა და საძულველი სხეული უსიცოცხლო გვამად იქცეოდა.

ო, რა სიამოვნება მიანიჭა ამ მოძრაობამ. კედელთან მიმწყვდეულმა გულმა თითქოს ადამიანივით იყვირა, პარკუჭებით დანას შემოესალტა, თითქოს ცდილობდა, ბასრი დანა როგორმე შეეკავებინა, მაგრამ ამაოდ. ორად გაპოხილი და დანაზე გადაკიდებული გული რიყებზე ამოგდებული თევზის ლაყუჩებივით ფეთქავდა.

უკან დაიხია, გულში ტარამდე ჩარჭობილი დანა აღარ გამოუღია. სისხლში ამოვლებულ და მუცელგაფატრულ სხეულს სიამოვნებით შეავლო თვალი და ნელი, ძალიან ნელი ნაბიჯებით ოთახისაკენ გაემართა. არ უნდოდა ჰოლში წაქცეულიყო. როგორც იქნა, გადააბიჯა ოთახის ზღურბლს, ცალი ფეხით მუცლიდან გადმოვარდნილი ნაწლავი გაგლიჯა და იატაკზე გაიშლართა.

საოცარი ნეტარება დაეუფლა. მიხვდა, სულ მალე დასტოვებდა ჯერჯერობით კიდევ მფეთქავ საძულველ სხეულს.

სული, დავით გიორგაძის სული, როგორც დამფრთხალი ჩიტი გალიის კედლებს, ისე ასკდებოდა დანით დაფლეთილ მუცელს და გულმკერდს. ნაპრაღს ეძებდა, რომ როგორმე გამომძვრალიყო და თავი დაეხსნა დღემდე გაუგონარი, ენით აუწერელი საზიზღარი ტყვეობიდან.

„ცოტაც კიდევ, დათო, ცოტაც მოითმინე და შენთან ვიქნები. შური უკვე ნაძიებია! ახლა მთავარია, როგორმე გამოვძვრე ამ მძორიდან. ცოტაც მოითმინე, შვილო!“

დავით გიორგაძე მიხვდა, გულში გარტობილი დანა უშლიდა ხელს, რამაზ კორინთელის მომაკვდავი სხეულიდან რომ თავი დაეღწია. მარჯვენა ხელი შეანძრია. გაეხარდა, რომ დაემორჩილა. თითები ნელ-ნელა მუცელზე ააცოცა, მკერდამდე ძლივს მიიტანა და დანის ტარს ჩაებღაუჭა. მეტი ვეღარ შესძლო. საშინელი შიში დაეუფლა, ვაითუ, თავი ვეღარ დავაღწიო, ვერ ამოვძვრე ამ საზიზღარი მძორიდანო. ვაითუ, მეც ამ ლეშთან ერთად უნდა მოვკვდე და სამუდამოდ ჩავრჩე ბოროტი გენებით სავსე სხეულშიო.

კიდევ ერთხელ მოიკრიბა ძალა, დანის ტარს თითები მაგრად შემოუჭირა და ნელ-ნელა ამოსწია. როგორც იქნა, ამოაძრო. დანას შედედებული სისხლი ამოჰყვა და ჭრილობაში საცობივით გაიჩხირა.

სასოწარკვეთილებამ შეიპყრო, სულმა მაინც ვერ იპოვა გამოსავალი. ვერ იქნა და გამწარებულმა რამაზ კორინთელის სისხლჩაგუბებულ სხეულს თავი ვეღარ დააღწია.

კიდევ ერთხელ მოიკრიბა ძალ-ღონე. უკანასკნელად სცადა ბედი. მიხვდა, ან ახლა გაითავისუფლებდა თავს, ან სამუდამოდ შეახმებოდა რამაზ კორინთელის საძულველ სხეულს.

გვამში გამეფებულ საშინელ სიბნელეში უჰაერობა ახრჩობდა. კიდევ ერთხელ დაეძგერა გაპობილ მკერდს ხათანგში მომწყვდეულ გამძვინვარებულ ავაზასავით.

უცებ საოცარი სიმსუბუქე და შვება იგრძნო. ჟანგბადით სავსე მაცოცხლებელი ჰაერი სწრაფად ჩაისუნთქა. მიხვდა, თავი უკვე სამშვიდობოს ჰქონდა გამოყოფილი. უსაზღვრო სიხარული დაეუფლა, საბოლოოდ დარწმუნდა, რამაზ კორინთელის საძულველ სხეულს სამუდამოდ ეთიშებოდა.

კიდევ ერთი მონდომება, კიდევ ერთი გაფართხლება და აკადემიკოს დავით გიორგაძის სული საშინელი სისწრაფით აიჭრა ცაში.

- მოვდივარ, შვილო, მოვდივარ, სულ მალე შენთან ვიქნები! - შეჰყვირა ცას.

მილიონობით ექომ უზარმაზარ სივრცეს მოჰფინა დავით გიორგაძის ხმა.

თვითონ კი მიჰქროდა და მიჰქროდა, უკან გამოხედვის სურვილიც აღარ ჰქონდა. შავ სივრცეს საშინელი ძალით მიაპობდა, თითქოს ცდილობდა, დასწეოდა საკუთარ ხმას, რომელიც შორს, შორს, უსასრულობაში ინთქმებოდა და იკარგებოდა.

შავად მოლაპლაპე ცა თანდათან ემსგავსებოდა უზარმაზარ, უკიდევანო სასაფლაოს, სადაც ყოველი საფლავის თავთან ვარსკვლავი ციმციმებდა.